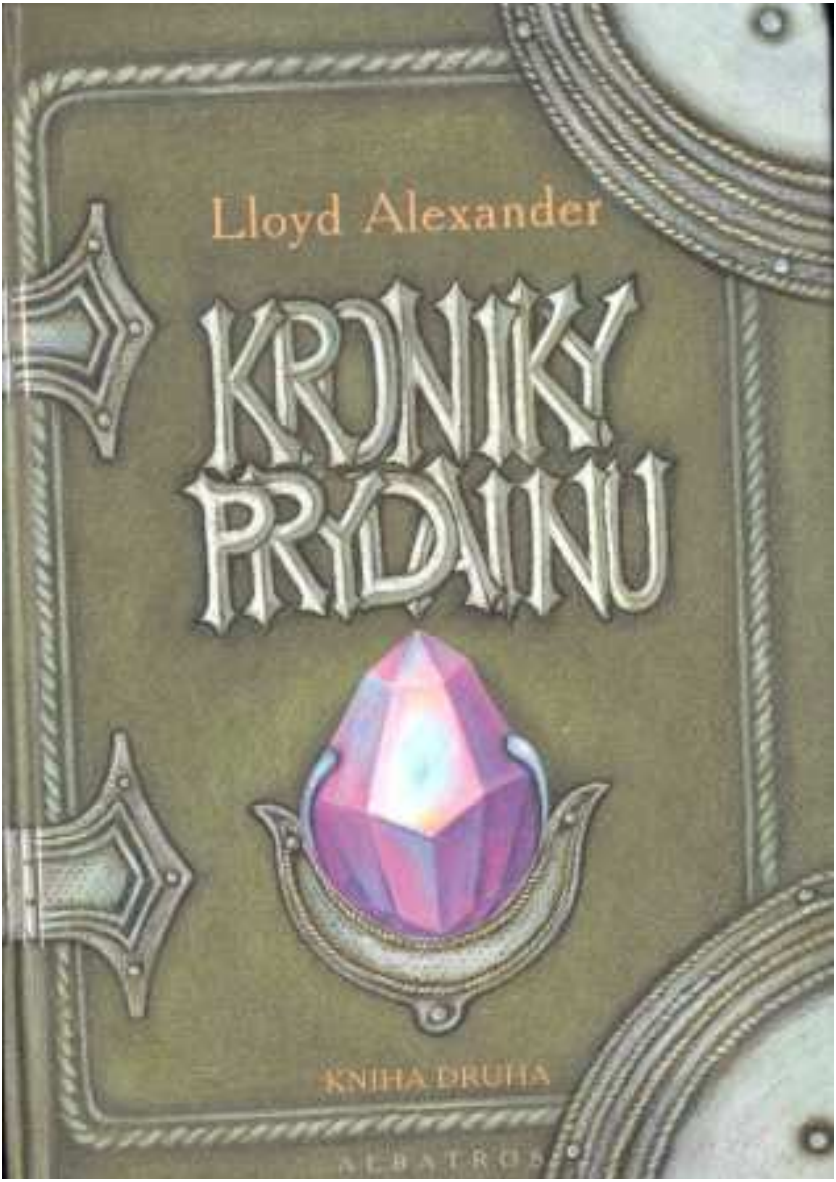
Lloyd Alexander
KRONIKY PRYDAINU
KNIHA DRUHÁ
ALBATROS

Lloyd Alexander

Albatros Praha

Věnováno tulákům, kteří jsou ještě na cestách,
a poutníkům, kteří již odpočívají.
Věnováno chlapcům, kteří mohli být jako Taran,
a děvčatům, která vždy budou jako Eilonwy

Přeložil Pavel Medek
Copyright © 1967, 1968, 1973 by Lloyd Alexander
The Truthful Haip copyright © 1965 by Lloyd Alexander
Coll and His White Pig copyright © 1967 by Lloyd Alexander
All rights reserved
Translation © Pavel Medek, 2005
Illustrations © Barbora Kyšková, 2005
www.albatros.cz
ISBN 80-00-01526-9

Taran Poutník

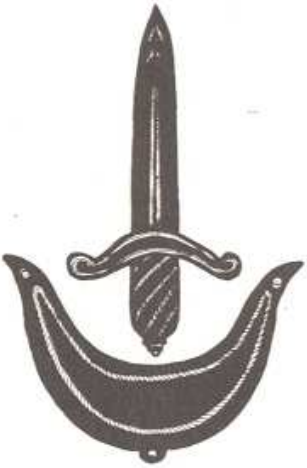

Autorova poznámka

Čtvrtý příběh Kronik Prydainu začíná galantní a odvážnou výpravou, která se však brzy ukáže jako významnější a možná i hrdinštější než všechna předchozí dobrodružství. Tentokrát se totiž Taran potýká s nelítostným protivníkem: s pravdou o sobě samém. Už ne jako Taran, pasáček vepřů, ale jako Taran Poutník se učí přetvářet svůj život a čerpat přitom z vnitřních zdrojů, protože ho čeká nejen konec dětství, ale zároveň i počátek dospělosti. Má to, být vážný příběh – alespoň v tom smyslu, v němž je všechen humor vážný a všechna fantazie pravdivá – a chybí-li mu tradiční šťastný konec, na jaký jsme zvyklí z pohádek, má alespoň konec velice nadějný z lidského hlediska.

Tím nechci naznačit, že je v tomto příběhu méně humoru či pestrého děje. Toho všeho je v něm možná i víc, protože Taranovo putování ho zavede z jednoho konce Prydainu na druhý, z bažin Morvy do Svobodných obcí. Zásadní střel mezi dobrem a zlem je však místo bitev velkých armád vyjádřen V setkáních s jednotlivými postavami: s králem Smoitem, nevázaně si užívajícím života, se smrtícím Mordou, pohrdajícím veškerým lidstvem, s bezcharakterním Dorathem, s tvůrčím Annlawem Hlínotvůrcem, s Craddokem, v jehož bezútěšném údolí zažije Taran muka hanby. Princezna Eilonwy je bohužel přítomna pouze ve vzpomínkách, doufám ovšem, že bude čtenářům scházet stejně jako Taranovi – a koneckonců i samotnému autorovi.

I když někteří obyvatelé Prydainu se zrodili z velšských legend, v Taranu Poutníkovi nabývají spíše obecně platné než konkrétní podoby. Tak například tajemství Mordova života je známo v mnoha mytologiích. Orddu, Orwen a Orgoch vystupují i pod jinými jmény (nic jiného se od nich ostatně ani nedá čekat): jako tři sudičky, norny či trojice bohyň a nejspíš i V dalších převtěleních, k nimž se odmítají hlásit. Prydain je samozřejmě zčásti Vzpomínkou a zčásti snem, přičemž druhá zmíněná část převažuje.

Taran a jeho společníci získali mnohem víc příznivců, než jsem kdy doufal, a to příznivců, kteří jsou ochotni tyto příběhy sledovat jako samostatné kroniky i jako součást širšího celku. Slibuji jim, že až přijde čas, všechny otázky budou zodpovězeny a všechna tajemství odhalena. Některé příznivce společníků (zejména Cypsyho Reevese) bych chtěl

požádat o shovívavost, jiným pak patří můj upřímný dík za těžkou, ale neocenitelnou práci, porozumění a podporu v časech, kdy se situace zdála být ještě prekérnější pro autora než pro pasáčka vepřů; všem pak zasílám vděčné pozdravy.

– L.A.

KAPITOLA I
KDO JSEM?

Bylo už opravdové jaro a v jeho dosavadním průběhu se vznášel příslib nejbohatšího léta, jaké kdy hospodářství zažilo. Ovocný sad se bělal voňavými kvítky a čerstvě osetá pole barvou připomínala zelenou mlhu. V Taranovi však krásy ani vůně okolního světa nevzbuzovaly žádné zvláštní potěšení. Caer Dallben byl z jeho pohledu prázdný. Pomáhal sice Collovi s plením a obděláváním polností a staral se o bílou svini Hen Wen stejně přičinlivě jako dřív, často se však na své povinnosti nedokázal soustředit. Myslel neustále jen na jedno.

„Tak poslyš, chlapče," napomenul ho dobromyslně Coll, když končili s ranním dojením, „od té doby, co ses vrátil z ostrova Mony, na tobě vidím, že jsi nepokojný jako vlk uvázaný na provaze. Vzdychej si po princezně Eilonwy, když to jinak nejde, ale nezvrhni přitom vědro s mlčkem." Zavalitý starý válečník poplácal Tarana po zádech. „No tak, trochu života do toho umírání. Naučím tě nejpřísněji střeženým tajemstvím sázení tuřínů. Nebo pěstování zelí. Nebo si sám pověz, co chceš vědět."

Taran zavrtěl hlavou. „To, co bych chtěl vědět, mi může říct jedině Dallben."

„V tom případě ti dám jednu radu," pokračoval Coll. „Dallbena žádným z těch svých dotazů neobtěžuj. Ten přemýšlí o důležitějších věcech. Buď trpělivý a dočkej času."

Taran vstal. „Už jsem čekal dost dlouho. Srdce mi říká, abych si s ním šel promluvit hned teď."

„Měj se na pozoru," varoval Coll, když Taran rozhodným krokem zamířil ke dveřím kůlny, „stačí jen docela málo, aby se rozčilil."

Taran se propletl shlukem hospodářských budov s nízkými střechami. Uvnitř stavení stála u krbu nahrbená žena v černém rouchu a přikládala právě do ohně na vaření. Nezvedla hlavu a neřekla ani slovo. Byla to Achren. Když neuspěla ve svém plánu znovu získat v pobořeném llyrském hradu moc, jakou vládla za starých časů, přijala tato kdysi zpupně povýšená královna Dallbenovu nabídku útočiště. Ona, která před dávnou dobou vládla celému Prydainu, tady v Caer Dallbenu na vlastní přání obstarávala práce, které měla před odjezdem na Monu na starosti Eilonwy, a na konci každého dne se tiše vytrácela na své slaměné lože v sýpce.

Před Dallbenovou světnicí Taran nejistě zaváhal a pak rychle zaklepal na dveře. Na čarodějův pokyn vešel dovnitř a spatřil, že Dallben sedí skloněný nad *Knihou tří zjeveni*, která ležela otevřená na přeplněném stole. Přestože Taran nesmírně toužil alespoň na okamžik pohlédnout třeba na jedinou stranu tohoto tajemného svazku, držel se od něj raději dál. Jako malý kluk se kdysi odvážil na prastarý v kůži vázaný foliant sáhnout a ještě dnes ho při té vzpomínce pálily prsty.

„Nikdy mě nepřestane udivovat," poznamenal podrážděně Dallben, zaklapl *Knihu tří zjevení a*, pohlédl na Tarana, „že vy mladí, obdaření tak obrovskou pýchou a silou, považujete své starosti za tak nesnesitelné břímě, že se o ně musíte rozdělit s námi starými. Zatímco my staří…" mávl křehkou vyzáblou rukou. „Ale nevadí, na tom nezáleží. V zájmu svého dobrého rozpoložení doufám, že máš nějaký opravdu závažný důvod, proč mě rušíš.

Především ale, ještě než se zeptáš," pokračoval Dallben, „tě ujišťuji, že princezně Eilonwy se daří dobře a není o nic nešťastnější než kterékoli jiné pohledné mladé třeštidlo, které je nuceno místo meče vzít do ruky jehlu a šití. Za druhé, a to víš stejně dobře jako já, Krák se ještě nevrátil. Dovolím si tvrdit, že touto dobou už dolétl i s mým lektvarem do Glewovy jeskyně a že ten nešťastník, který se nechtěně stal obrem a způsobil vám na Moně tolik potíží, se brzy scvrkne do své někdejší malé podoby. Také ale dobře víš, že tvůj havran je ničemný rošťák, který se s oblibou zdrží tam, kde může provádět nějaké nepravosti. Konečně pak chci poznamenat, že pasáček vepřů by měl mít dost práce, která ho stačí zaměstnat venku. Pověz tedy, co tě sem přivádí."

„Jen jediná věc," odpověděl Taran. „Za všechno, co na světě mám, vděčím tvé laskavosti. Dal jsi mi domov i jméno a dovolil jsi, abych v tvé domácnosti žil jako tvůj vlastní syn. Kdo ale doopravdy jsem? Kdo jsou moji rodiče? Naučil jsi mě mnoha věcem, tohle jsi mi ale nikdy neprozradil."

„A když tomu tak je a odjakživa bylo," podivil se Dallben, „proč by ti na tom teď najednou mělo začít záležet?"

Taran zůstal stát se svěšenou hlavou a neodpovídal a starý čaroděj se na něj prohnaně usmál. „Jen mluv, chlapče. Chceš-li znát pravdu, musíš začít tím, že mi ji sám povíš. Mám takový dojem, že za tvou otázkou vidím stín jisté zlatovlasé princezny. Není tomu tak?"

Taranův obličej se zalil ruměncem. „Je to tak," zahučel. Zvedl oči a pohlédl na Dallbena. „Až se Eilonwy vrátí, mám… mám v úmyslu požádat ji, aby se za mne provdala. To ale nemohu udělat," vybuchl, „a také to neudělám, dokud se nedozvím, kdo jsem. Neznámý nalezenec s propůjčeným jménem nemůže žádat o princezninu ruku. Z jakého rodu pocházím? Nenajdu klid, dokud to nezjistím. Jsem nízkého nebo urozeného původu?"

„Jestli se nepletu," poznamenal tiše Dallben, „to druhé by tě potěšilo víc."

„Dalo by mi to naději," připustil poněkud rozpačitě Taran. „Ale nezáleží mi na tom. Najdu-li čest – ano, chci se na ní podílet. Najdu-li hanbu, chci jí čelit."

„Podílet se na cti, to vyžaduje stejně odvážné srdce jako čelit hanbě," odpověděl jemně Dallben a otočil k Taranovi ustaranou tvář. „Je mi líto," povzdechl si, „ale na to, na co se ptáš, nedokážu odpovědět. Princ Gwydion neví o nic víc než já," pokračoval, jako by vycítil Taranovy myšlenky. „A nepomůže ti ani sám král králů Math."

„Tak mi tedy dovol, abych to zjistil já sám," vyjekl Taran. „Nech mě odejít a hledat odpovědi po svém."

Dallben si ho pozorně a důkladně prohlížel. Čarodějovy oči padly na *Knihu tří zjevení a* utkvěly na ní dlouhým pohledem, jako by pronikaly hluboko pod ohmatanou koženou vazbu.

„Jak jednou jablko dozraje," zamumlal sám pro sebe, „nikdo mu nedokáže vrátit zelenou barvu nezralosti." Hlas mu ztěžkl zármutkem, když Taranovi položil další otázku. „Je to doopravdy tvoje přání?"

Taran cítil, jak se mu zrychluje tep. „O nic jiného nežádám.“

„V tom případě se tak musí stát,“ přikývl Dallben. „Jeď si tedy, kam se ti zachce, a zjisti všechno, co bude v tvých silách zjistit.“

„Patří ti moje upřímné díky!“ vykřikl radostně Taran a hluboce se uklonil. „Dovol, abych vyrazil bez meškání. Jsem připraven…“

Než však stačil dokončit větu, dveře se rozlétly dokořán, světnicí proběhla střapatá postava a vrhla se na zem k Taranovým nohám. „Ne, ne, ne!“ ječel Gurgi z plna hrdla, klátil se ze strany na stranu a mával chlupatýma rukama. „Gurgi má dobré uši a všechno slyší! Ach, ano, poslouchání m a špehováním za dveřmi!“ Zarmouceně zkřivil obličej a potřásl chundelatou hlavou tak prudce, že se málem rozplácl na podlahu. „Ubožák Gurgi zůstane sám a bude se užírat truchlením a smutněním!“ zasténal. „Gurgi musí pána doprovodit, ano, ano!“

Taran položil Gurgimu ruku na rameno. „I mne by zarmoutilo, kdybych tě musel opustit, starý příteli. Obávám se ale, že moje pouť může trvat dlouho.“

„Věrný Gurgi půjde s tebou,“ žadonil tvoreček. „Gurgi je silný a odvážný i chytrý a ochrání svého laskavého pána před zraněním a bolením!“

Gurgi začal hlasitě pofňukávat, kvílel a sténal ještě zoufaleji než předtím a Taran, který se nedokázal přimět k tomu, aby ubohého tvorečka odmítl, tázavě pohlédl na Dallbena.

V čarodějově obličeji se na okamžik mihl podivně soucitný výraz. „O Gurgiho spolehlivosti a zdravém rozumu vůbec nepochybuji,“ ujistil Tarana. „Je ovšem možné, že než tvoje pátrání dospěje ke konci, přijde ti spíše vhod útěcha jeho laskavého srdce. Ano,“ dodal rozvážně, „je-li Gurgi ochoten, ať jede s tebou.“

Gurgi radostně zavýskl a Taran se čaroději vděčně uklonil.

„Budiž tedy,“ prohlásil Dallben. „Tvoje pouť rozhodně nebude snadná, jdi ale tam, kam tě srdce povede. I když možná nenajdeš to, co hledáš, nepochybně se vrátíš o trochu moudřejší – a možná že dokonce najdeš vlastní cestu k dospělosti.“

Té noci Taran ležel a nemohl spát. Dallben souhlasil, že mohou oba společníci odjet hned ráno, Tarana však hodiny zbývající do východu slunce tížily jako články mohutného řetězu. V mysli mu vzklíčil plán, o kterém ovšem Dallbenovi, Collovi ani Gurgimu nic neřekl; sám se totiž

toho, pro co se rozhodl, napůl obával. Srdce ho bolelo při pomyšlení, že opustí Caer Dallben, ještě víc však hořelo netrpělivostí a nemohlo se dočkat, až vyrazí na cestu. Zdálo se, jako by se jeho touha po Eilonwy, láska, kterou tak často skrýval či dokonce popíral, nyní vzedmula jako obrovská vlna a hnala ho před sebou.

Už dlouho před svítáním Taran vstal a osedlal Melynlase, šedého hřebce se stříbrnou hřívou. Zatímco si ospale pomrkávající a zívající Gurgi chystal vlastní zvíře, malého zavalitého poníka, který byl skoro stejně chlupatý jako on, Taran se sám vypravil k Hen Wenině ohradě. Jako by už bílá svině vycítila jeho rozhodnutí, žalostně zakvičela, když si k ní klekl a jednou rukou ji objal.

„Sbohem, Hen," loučil se s ní Taran a škrábal ji na štětinaté bradě. „Vzpomínej na mě v dobrém. Coll se o tebe bude starat, dokud se… Ach, Hen," zamumlal,

„dospěje moje pátrání ke šťastnému konci? Můžeš mi to povědět? Můžeš mi dát nějaký náznak naděje?"

V odpověď na jeho otázky však věštecká svině pouze zamručela a ustaraně zachrochtala. Taran si povzdechl a naposledy Hen Wen láskyplně pohladil. Na dvůr zatím kulhavě vyšel Dallben a vedle něj stál Coll se zdviženou pochodní, protože ráno bylo dosud temné. Stejně jako Dallbenova tvář byl i obličej starého válečníka v mihotavém světle plný laskavě ustaraných vrásek. Taran je oba objal a připadalo mu, že k nim ještě v životě necítil větší lásku než dnes, když se s ním loučili a přáli mu šťastnou cestu.

Gurgi přihrbeně seděl na hřbetě svého poníka. Přes rameno měl přehozený kožený váček s nevyčerpatelnou zásobou potravy. Taran, pouze s mečem zavěšeným u pasu a se stříbrem tepaným válečným rohem, který mu darovala Eilonwy, se vyšvihl na netrpělivě čekajícího Melynlase a přinutil se silou vůle neotáčet a neohlížet se zpět, protože věděl, že kdyby to udělal, zasáhlo by ho loučení ještě bolestněji.

Oba poutníci ujížděli pravidelným tempem, zatímco se slunce šplhalo výš nad zvlněné pahorky, zvedající se ze zalesněné krajiny. Taranovi nebylo příliš do řeči, Gurgi tiše cválal za ním a čas od času zajel rukou do koženého váčku pro hrst potravy, kterou spokojeně přežvykoval. Když zastavili u malého potůčku, aby napojili zvířata, slezl Gurgi z poníka a připojil se k Taranovi.

„Věrný Gurgi,“ ozval se hlasitě, „bude svého laskavého pána následovat všude, kam ho povede, ach ano! Kam ale jedeme nejdřív s hlasitým dusáním a klusáním? Za urozeným lordem Gwydionem do Caer Dathylu? Gurgi by rád viděl vysoké zlaté věže a velké sály pro hodování.“

„I já bych je rád viděl,“ ujistil ho Taran. „Byla by to ale zbytečná cesta. Dallben mi říkal, že princ Gwydion ani král Math o mých rodičích nic nevědí.“

„Tak tedy do království Fflewddura Fflama? Ano, ano! Statečný bard nás uvítá zdravením a slavením, veselým drnkáním a brnkáním.“

Taran se sice Gurgiho dychtivému nadšení usmál, zavrtěl však hlavou. „Ne, příteli, nejedeme ani do Caer Dathylu, ani do Fflewddurovy říše.“ Zalétl pohledem k západu. „Důkladně jsem si to promýšlel a domnívám se, že existuje pouze jedno místo, kde bych snad mohl najít to, co hledám,“ prohlásil rozvážně. „V bažinách Morvy.“

Ještě ani nestačil ta slova dořící a viděl, že Gurgi zbledl jako stěna. Malý tvoreček na něj zíral s otevřenými ústy, oběma rukama se popadl za rozcuchanou hlavu a začal vyděšeně sípět a lapat po dechu.

„Ne, to ne!“ zakvílel. „V ošklivých bažinách číhají strašná nebezpečí! Odvážný, ale opatrný Gurgi má strach o svoji ubohou citlivou hlavu! Nikdy už se tam nechce vracet. Příšerné čarodějnice ho chtěly proměnit v ropuchu se skákáním a kvákáním! Ach, strašlivá Orddu! Strašlivá Orwen! A Orgoch, ach, Orgoch, nejhorší ze všech!“

„A přece mám v úmyslu setkat se s nimi znovu,“ prohlásil Taran. „Orddu, Orwen a Orgoch – ať už jsou jednou osobou, třemi či jak to s nimi doopravdy je – jsou stejně mocné jako Dallben. Možná dokonce ještě mocnější. Nic před nimi nezůstane skryto, všechna tajemství jsou pro ně otevřenou knihou. Budou znát pravdu. Není snad možné,“ pokračoval a hlas mu přeskakoval nadějí, „není možné, že moji rodiče byli ušlechtilého původu? A že mě z nějakého důvodu nechali u Dallbena, aby mě vychoval?“

„Laskavý pán ale přece je ušlechtilý!“ ječel Gurgi. „Ušlechtilý, velkomyslný a hodný na obyčejného Gurgiho! Na to se není třeba ptát čarodějnic!“

„Mám na mysli ušlechtilou krev,“ odpověděl Taran s úsměvem na Gurgiho protesty. „Když mi to nemůže povědět Dallben, třeba mi to

poví Orddu. Samozřejmě nevím, jestli to udělá," dodal, „ale zkusit to musím.

Nebudu tě nutit, abys riskoval svou ubohou citlivou hlavu," pokračoval pak. „Najdeš si na kraji bažin nějaký úkryt a tam na mě počkáš."

„Ne, ne," zakvílel Gurgi. Zoufale koulel očima a ztišil hlas tak, že Taran jeho roztřesený šepot sotva slyšel. „Věrný Gurgi pojede s pánem, jak slíbil."

Vydali se znovu na cestu. Když přebrodili velkou řeku Avren, několik dnů postupovali rychlým tempem na západ po zelených svazích při jejím břehu a jen neochotně se s ní pak rozloučili, aby zamířili přes neplodnou pláň na sever. Gurgi měl obličej zvrásněný nervozitou a Taran tvorečkův neklid cítil stejně zřetelně jako svůj vlastní. Čím blíž byli k bažinám, tím víc začínal pochybovat o moudrosti svého rozhodnutí. Plán, který se mu v bezpečí Caer Dallbenu zdál tak logický a příhodný, mu nyní připadal jako ukvapená a nerozumná ztřeštěnost. V některých okamžicích si dokonce musel přiznat, že kdyby Gurgi otočil poníka a rozjel se zpět k domovu, s radostí by ho napodobil.

Na konci dalšího dne cesty se před nimi objevily bažiny; bezútěšné a ošklivé se před nimi táhly do dáli, zcela nedotčené krásou jara. Vzhled a zápach bahnitých mokřin a kalných, stojatých tůní naplnil Tarana odporem. Hnilobou prosáklá tráva pod Melynlasovými kopyty hladově mlaskala. Poník bázlivě odfrkoval. Taran přikázal Gurgimu, aby se držel těsně za ním a neuhýbal doprava ani doleva, a opatrně hřebce vedl po ramena vysokými rákosovými houštinami, přičemž se neustále držel pevnější půdy na okraji močálu.

Nejmenší nebezpečí představoval přechod přes úzké hrdlo v nejvyšším bodě bažin a cestu, která tudy vedla, měl Taran nesmazatelně vrytou v paměti. Právě tady na ně totiž zaútočili annuvinští lovci, když spolu s Eilonwy, Gurgim a Fflewddurem pátrali po černém kotli, a Taran ty okamžiky znovu a znovu prožíval v tíživých nočních můrách. Popustil Melynlasovi uzdu, kývl na Gurgiho a vnořil se do bažin. Hřebec na jeden hrůzyplný okamžik zakolísal, pak ale našel oporu na řetězci ostrůvků, které se táhly vpřed pod hladinou kalné a smrduté vody. Na protějším břehu se Melynlas bez Taranova pobízení rozběhl cvalem a poník vyrazil za ním, jako by pádil o život. Za houštím

zakrslých stromů na konci dlouhé strže Taran zastavil. Ordduina chaloupka ležela přímo před nimi.

Přikrčená u úpatí vysokého kopce a napůl schovaná pod mokrými drny a větvemi, vypadala ještě zuboženěji, než si ji Taran pamatoval. Zubaté okraje doškové střechy, připomínající hnízdo nějakého obrovského ptáka, visely dolů a zakrývaly úzká okna a pavučina plísně pokrývala všechny stěny, které působily dojmem, že se každým okamžikem sesypou. V křivých dveřích stála sama Orddu.

Taran s bušícím srdcem seskočil ze sedla. V nastalém tichu, v němž se ozývalo jen cvakání Gurgiho zubů, s hlavou vysoko zdviženou pomalu kráčel přes dvůr. Orddu ho sledovala pohledem pichlavých černých očí. Pokud byla překvapená, nedávala to čarodějnice najevo ničím jiným než tím, že se nepatrně předklonila a prohlížela si Tarana ještě důkladněji. Beztvarý hábit, který měla na sobě, jí pleskal o kolena a v křovinatém houští rozcuchaných vlasů se zablýskly drahokamy vykládané spony a jehlice, když rychle a se zjevným uspokojením kývla hlavou.

„Ano, ano, je to tak!“ zaradovala se dobromyslně. „Naše drahé malé ptáčátko a s ním i ten… jakpak se vlastně jmenuje? Pořádně jsi nám ale vyrostl, káčátko moje. To musí být opravdu otravné, pokud se ti někdy zachce zalézt do králičí nory. Pojď dál, jen pojď,“ vyzvala spěšně Tarana a rozpřáhla paže. „Jsi nějaký pobledlý, chudinko moje. Nebyl jsi nemocný?“

Taran ji značně nervózně následoval dovnitř a roztřesený Gurgi se mu držel těsně v patách. „Běda, běda,“ skučel nešťastně tvoreček. „Z vřelého přivítání naskakuje Gurgimu husí kůže.“

Pokud mohl Taran soudit z toho, co viděl, všechny tři čarodějnice se pilně věnovaly domácím pracím. Orgoch, s obličejem zakrytým černou kápí, seděla na rozvrzané stoličce a bez valného úspěchu se snažila vybírat chmýří a pazdeří z chomáčů nastříhané vlny, které měla plný klín. Orwen, pokud to tedy skutečně byla Orwen, točila kolovrátkem, poněkud vychýleným k jedné straně; mléčně bílé korále, které jí visely z krku, jako by se každým okamžikem měly zachytit v jeho paprscích. Orddu zřejmě před Taranovým příchodem seděla u tkalcovského stavu, který stál v koutku chaloupky uprostřed hromady starobylých zrezivělých zbraní. Na rámu stavu byl už kousek utkané látky, ani

zdaleka však nevypadal hotový: byl plný uzlíků, na všechny strany z něj trčela pokroucená vlákna a do osnovy i útku bylo všude zamotané něco, co ze všeho nejvíc připomínalo pazdeří, jež měla Orgoch vybírat. Vzorek na tom kousku tkaniny nebyl Taran schopen rozeznat, i když měl dojem, pokud ho ovšem nešálil zrak, že se v utkané látce objevují a zase mizí nezřetelné obrysy lidských i zvířecích těl.

Neměl ale příležitost prohlédnout si tu podivnou tapisérii důkladněji. Orwen vyskočila od kolovrátku, rozběhla se k němu a radostně tleskala.

„Naše zatoulané kuřátko a s ním i ten gurgi!“ vykřikla.

„Jakpak se daří drahouškovi malému Dallbenovi? Pořád ještě má *Knihu tři zjevení? A* co vousy? Musí to pro něj být obrovská zátěž. Myslím tu knihu, ne vousy,“ dodala. „Nepřijel náhodou s vámi? To je škoda, ale nevadí. Je tak báječné mít návštěvníky.“

„Já návštěvníky nemám ráda,“ zahučela Orgoch a podrážděně shodila vlnu na zem. „Nedělají mi dobře.“

„Ale samozřejmě že dělají, ty nešťastnice nenasytná!“ okřikla ji ostře Orwen. „A je opravdu zázrak, že k nám vůbec někdo zajde.“

Po těchto jejích slovech si Orgoch hlasitě odfrkla a něco tlumeně zamumlala. Zpod její černé kápě na Tarana blýskl nezřetelný škleb.

Orddu zvedla ruku. „Orgoch si nevšímej,“ konejšila Tarana. „Nějak se dnes, chudinka, necítí ve své kůži. Na Orwen byla totiž řada, že bude Orgoch, a Orgoch se zase hrozně těšila na to, že bude Orwen. A teď je zklamaná, protože Orwen na poslední chvíli prostě odmítla – ne že bych jí to měla za zlé,“ zašeptala Orddu. „Mně se taky nijak zvlášť nelíbí být Orgoch. Nějak jí to ale vynahradíme. A ty,“ pokračovala Orddu, a její neforemná tvář se zvrásnila úsměvem, „ty jsi nejodvážnější ze všech odvážných housátek. V celém Prydainu je jen pouhá hrstka těch, kdo byli ochotni čelit bažinám Morvy, a z té hrstky se ani jeden neodvážil přijít podruhé. Možná je o odvahu připravuje Orgoch. Ty jsi jediný, kdo to udělal, kuřátko moje.“

„Ach, Orddu, je to náš udatný hrdina,“ přidala se Orwen a dívala se na Tarana s výrazem dívčího obdivu v očích.

„Neplácej nesmysly, Orwen,“ napomenula ji Orddu. „Jsou různé druhy hrdinů. Nepopírám, že se při několika příležitostech zachoval statečně. Bojoval po boku lorda Gwydiona a byl na sebe hrdý jako

slípka, která se oděla do orlího peří. To je ovšem jen jeden druh odvahy. Jestlipak si ale tenhle drahý čermáček někdy dokázal vyhrabat vlastní červíky? To totiž vyžaduje odvahu jiného druhu. A možná by zjistil, milá Orwen, že k tomu druhému potřebuje větší kuráž.“ Čarodějnice se otočila k Taranovi. „Jen ale promluv, holátko moje. Proč jsi nás znovu vyhledal?“

„Neříkej nám to,“ zarazila ho Orwen. „Nech nás hádat. Já mám strašně ráda hry, i když Orgoch je vždycky všechny zkazí,“ zachichotala se. „Smíme tisíckrát a třikrát hádat a já budu hádat jako první.“

„No prosím, Orwen, jestli ti to udělá radost,“ souhlasila blahosklonně Orddu. „Bude to ale tisíckrát a třikrát stačit? Takové mladé jehňátko může mít totiž spoustu nejrůznějších přání.“

„Zajímáte se o věci tak, jak jsou,“ ozval se Taran a přinutil se hledět čarodějnici přímo do očí, „a také o věci tak, jak být musí. Jsem přesvědčen, že moje hledání sledujete od začátku až do konce a víte, že pátrám po svých rodičích.“

„Po rodičích?“ opakovala Orddu. „Není nic snazšího. Vyber si, jaké rodiče chceš. Protože jsi je nikdy nepoznal a oni zase nepoznali tebe, co na tom asi tak může záležet – tobě nebo jim? Věř si, čemu chceš. Budeš překvapený, jak tě taková volba uspokojí.“

„Netoužím po uspokojení,“ odsekl Taran, „ale po pravdě, ať bude hořká nebo sladká.“

„Ach, ty můj roztomilý čermáčku,“ povzdechla si Orddu, „nic není obtížnější než najít pravdu. Znám některé, kteří takovým hledáním strávili celý život, a mnozí byli v zoufalejší situaci než ty.

Tak třeba před nějakým časem jedna žába,“ pokračovala spokojeně. „Dobře si na ni vzpomínám, na chudinku, nedokázala se prostě rozhodnout, jestli je suchozemským tvorem, co rád plave pod vodou, nebo vodním tvorem, co se na kládách rád vyhřívá na sluníčku. Proměnily jsme ji v čápa, který si s oblibou pochutnává na žábách, a od té doby neměla nejmenší pochyby, kým je – a neměly je pak ani ostatní žáby. Rády pro tebe uděláme totéž.“

„Pro vás pro oba,“ dodala Orgoch.

„Ne!“ zaječel Gurgi a schoval se za Tarana. „Ach, Gurgi laskavého pána varoval před strašlivým proměňováním a převtělováním!“

„A nezapomeň na toho hada,“ připomněla Orddu Orwen, „jak byl celý zmatený a popletený, protože nevěděl, jestli je zelený s hnědými skvrnami, nebo hnědý se zelenými skvrnami. Udělaly jsme z něj neviditelného hada,“ vysvětlila, „s hnědými a zelenými skvrnami, aby ho všichni zřetelně viděli a nešlápli na něj. Byl nám hrozně vděčný a cítil se pak mnohem spokojeněji.“

„A já si zase vzpomínám,“ zakrákala Orgoch a chraptivě si odkašlala, „na toho…“

„No tak, Orgoch, nech toho přece,“ zarazila ji Orwen. „Ty tvoje historky mají vždycky takový… takový nepěkný konec.“

„Tak to vidíš, ptáčátko moje,“ ujala se znovu slova Orddu, „můžeme ti poskytnout nejrůznější pomoc a každopádně to bude rychlejší a jednodušší než cokoli, co by napadlo tebe samého. Jestli chceš slyšet můj názor, doporučovala bych ježka, ten vede bezpečnější život než většina zvířat. Nenech se ale ovlivnit, je to zcela na tobě.“

„Naopak, měly bychom je překvapit,“ vyhrkla Orwen s výrazem šťastného vzrušení. „Rozhodneme to samy a ušetříme je všeho toho únavného rozmýšlení. Tím budou potěšenější. Bude to báječné, vidět pak ten pohled v jejich tvářičkách – nebo zobáčcích či co nakonec budou mít.“

„Jen ne ptáky,“ zahuhlala Orgoch. „Rozhodně žádné ptáky. Nesnáším je. To jejich peří mě dráždí ke kašli.“

Gurgiho strach dosáhl takové intenzity, že byl tvoreček schopen jen nesrozumitelně blábolit. Taran cítil, že i jemu tuhne krev v žilách. Orddu postoupila o krok kupředu, Taran zaujal obranné postavení a sáhl po meči.

„No tak, no tak, kuřátko moje,“ napomenula ho dobromyslně Orddu, „neztrácej rozvahu, jinak by se mohlo stát, že ztratíš něco mnohem důležitějšího. Víš přece, že zbraň ti tu není nic platná, a když kolem sebe máváš mečem, sotva tím koho příznivě naladíš. Sám ses koneckonců rozhodl, že se svěříš do našich rukou.“

„Do rukou?“ zavrčela Orgoch. Z hlubin její kápě zablýskly rudé oči a v koutcích úst jí začalo poškubávat.

Taran ani o krůček neustoupil. „Orddu,“ oslovil ji hlasem, který měl co dělat, aby se netřásl, „povíš mi, co po tobě žádám? Jestli ne, půjdeme zase po svých.“

„Jen jsme ti to všechno chtěly trochu usnadnit,“ stěžovala si Orwen, tvářila se vyčítavě a přejížděla prsty po svých korálcích. „Nemusíš se hned urážet.“

„Samozřejmě, že ti to povíme, ty můj statečný pulečku,“ ubezpečila ho Orddu. „Dozvíš se všechno, co chceš vědět, jakmile se dohodneme na jiné záležitosti: totiž na ceně, kterou musíš zaplatit. Protože to, co po nás žádáš, je – přinejmenším pro tebe – nesmírně důležité, může tě to přijít dost draho. To tě ale určitě napadlo, ještě než jsi přišel.“

„Když jsme pátrali po Černém kotli,“ začal Taran, „nechaly jste si zaplatit Adaonovou kouzelnou sponou, tedy předmětem, kterého jsem si cenil nade vše ostatní. Od té doby jsem nenašel nic, co by mi bylo dražší.“

„Jenže, kuřátko moje,“ zavrtěla hlavou Orddu, „na té výměně jsme se dohodli už před dávnou dobou, to už patří minulosti. Chceš říct, že jsi tentokrát s sebou nic nepřinesl? To tedy budeš mít štěstí, když se staneš ježkem, protože nic jiného si nemůžeš dovolit.“

„Posledně,“ zašeptala Orgoch chraptivě Orddu do ucha, „jsi byla ochotná přijmout jeden z letních dnů tohohle jehňátka, a to by bylo moc chutné sousto.“

„Ty vždycky myslíš jen na vlastní potěšení, Orgoch,“ napomenula ji Orddu. „Mohla bys alespoň zkusit vymyslet něco, co by se líbilo nám všem.“

„Bylo s ním tehdy nějaké zlatovlasé děvče,“ vzpomněla si Orwen, „docela hezká holčička to byla. Určitě na ni má báječné vzpomínky. Nemohly bychom si vzít je? Bylo by přece úplně skvělé,“ pokračovala dychtivě, „kdybychom si je rozložily a za dlouhých zimních večerů se na ně dívaly. Jemu samotnému by bohužel žádné nezbyly, řekla bych ale, že by to byl vynikající obchod.“

„Ani vy přece nemůžete být tak bezcitné!“ zajíkl se Taran.

„Že ne?“ odpověděla s úsměvem Orddu. „Soucit, housátko moje drahé, alespoň v té podobě, v jaké ho znáš ty, v našem případě prostě vůbec nic neznamená. Jenže to náš problém také neřeší,“ uvažovala dál a obrátila se k Orwen. „Vzpomínek už máme až dost.“

„Tak mě tedy poslouchejte,“ vykřikl Taran a vypjal se do plné své výše. Zaťal ruce v pěst, aby zastavil jejich třas. „Je pravda, že nemám nic, čeho bych si cenil, dokonce ani vlastní jméno. Nenapadá vás nic, co

bych vám mohl dát? Něco vám tedy nabídnu," pokračoval rychle tichým hlasem. Cítil, jak mu čelo vlhne potem.

Přestože se pro tuto nabídku rozhodl už v Caer Dallbenu a pečlivě ji předem zvážil, když přišel rozhodný okamžik, téměř zakolísal a nesmírně zatoužil od svého rozhodnutí ustoupit.

„Ať v celém svém zbývajícím životě najdu cokoli, co bude mít nějakou cenu," rozhovořil se, „přísahám, že ten největší poklad, který se mi dostane do rukou, odevzdám vám. Bude patřit vám a můžete se o něj přihlásit, kdykoli se vám zachce."

Orddu neodpověděla, jen se na něj zvědavě dívala. Také zbývající dvě čarodějnice mlčely, a dokonce i Gurgi přestal naříkat. Nejasné tvary na tkalcovském stavu jako by se Taranovi svíjely před očima, když čekal, až Orddu konečně promluví.

Čarodějnice se usmála. „Znamená pro tebe tvoje hledání tak mnoho, že jsi ochoten vzdát se něčeho, co jsi ještě ani nezískal?"

„A možná nikdy nezískáš?" zachrčela Orgoch.

„Nic víc už vám nabídnout nemohu!" vybuchl Taran. „Nesmíte mě odmítnout!"

„Obchod, který nám navrhuješ," rozhovořila se přátelským, ale věcným tónem Orddu, „je i v tom nejlepším případě riskantní a nikoho doopravdy neuspokojí. Nemůžeš si v něm být vůbec ničím jistý a my jsme se už mnohokrát přesvědčily, že ubohý vrabeček, který se nám takovou přísahou zaváže, nikdy nežije dost dlouho, aby ji stačil splnit. A když už žije, vždycky hrozí nebezpečí, že se začne chovat – hmm, jak bych to řekla – tak trochu vzpurně? Obvykle to pak končívá všeobecnou nespokojeností všech zúčastněných. Kdysi bychom byly takovou nabídku přijaly, ale trpké zkušenosti nás přiměly s podobnými obchody úplně přestat. Ne, holátko moje, to nepůjde. Je nám líto, tedy alespoň do té míry, do jaké můžeme něco jako lítost cítit."

Taranovi se hlas zadrhl v hrdle. Čarodějčiny rysy se mu na okamžik před očima rozplynuly tak, že si nebyl jistý, zda je to Orddu, Orwen nebo Orgoch, kdo před ním stojí. Připadalo mu, jako by se před ním náhle zvedla ledová stěna, kterou neprorazí síla a nerozpustí ani prosby. Dusil se zoufalstvím. Svěsil hlavu a odvrátil se.

„To ovšem neznamená, moje drahé káčátko,“ zavolala na něj zvesela Orddu, „že neexistuje nikdo jiný, kdo na tvoji otázku umí odpovědět.“

„Ovšemže existuje,“ přidala se Orwen, „a když budeš hledat, určitě někoho takového najdeš.“

„A kdo tedy?“ otázal se dychtivě Taran a okamžitě se upjal k této nové naději.

„Vzpomínám si na jednoho hnědooranžového horského kosa, který každoročně přilétá, aby si nabrousil zobák na vrcholku Mount Kilgwyry,“ prohlásila Orwen.

„Ten ví o všem, co se kdy stalo. Budeš-li mít dost trpělivosti, můžeš na něj počkat a zeptat se ho.“

„Ale prosím tě, Orwen,“ skočila jí poněkud netrpělivě do řeči Orddu, „někdy mám dojem, že opravdu příliš lpíš na minulosti. Mount Kilgwyry už je díky tomu neustálému klování dávno srovnaná se zemí a ten malý drahoušek teď létá někam jinam.”

„Máš naprostou pravdu, drahá Orddu,“ přikývla Orwen. „Na okamžik jsem na to nějak pozapomněla. Tak co třeba ten losos v jezeře Llew? Nikdy jsem nepoznala moudřejší rybu.“

„Už tam není,“ zahučela Orgoch a hlasitě mlaskla. „Už dávno ne.“

„A kosové i ryby jsou každopádně příliš ulétaní či kluzcí tvorové,“ dodala Orddu. „Lepší by bylo něco trochu spolehlivějšího. Mohl bys kupříkladu vyzkoušet Llunetské zrcadlo.“

„Llunetské zrcadlo?“ opakoval po ní Taran. „Nikdy jsem o něm neslyšel. Co to je? Kde…“

„Úplně nejlepší,“ přerušila ho Orgoch, „by bylo, kdyby zůstal s námi. A ten gurgi taky.“

„Snaž se přec trochu, drahá Orgoch, a ovládej se, když něco vysvětluji,“ pokárala ji Orddu a obrátila se zpět k Taranovi. „Ano, kdyby ses do něj podíval, možná by ti Llunetské zrcadlo ukázalo něco zajímavého.“

„Kde ale…“ začal znovu Taran.

„Příliš daleko,“ zabručela Orgoch. „Zůstaň tady, to bude určitě lepší.“

„V Llawgadarnských horách,“ odpověděla Orddu a vzala ho za paži, „pokud je totiž někdo nepřemístil jinam. Teď ale pojď, housátko moje,

Orgoch už začíná být netrpělivá. Vím, že by ji nejvíc potěšilo, kdybys tu zůstal, a když se v jednom dni dočkala dvou zklamání, nechtěla bych raději ručit za to, co udělá.“

„Jak ale to zrcadlo najdu?“ Taran sotva stačil vykoktat poslední otázku a už stál venku před chaloupkou s třesoucím se Gurgim po boku.

„V bažinách se zbytečně nezdržuj,“ volala za nimi Orddu, zatímco z chaloupky se k Taranovi nesly jakési hlasité a rozezlené zvuky. „V opačném případě bys mohl litovat své pošetilé statečnosti – nebo statečné pošetilosti, jak se to vezme. Sbohem, čermáčku můj.“

Zkřivené dveře se pevně přibouchly dřív, než Taran stačil na Orddu zavolat, aby ještě počkala.

„Pryč odtud!“ vypískl Gurgi. „Laskavý pán ať uteče, dokud má Gurgi ubohou citlivou hlavu ještě na krku!“

Navzdory tomu, že ho tvoreček horečně tahal za paží, Taran stál a upřeně zíral na dveře. V hlavě měl zmatek a zmocnila se ho podivná únava.

„Proč se vysmívala mé odvaze?“ ptal se sám sebe rozmrzele. „Odvaha postarat se o vlastní červíky? To by byl mnohem snazší úkol než hledat Llunetské zrcadlo.“

„Pospěšte si!“ žadonil Gurgi. „Gurgi už má dost toho hledání. Teď je připraven vrátit se do bezpečného a šťastného Caer Dallbenu, ano, ano! Ach, nezdržujte se zbytečným pokukováním a pošilháváním!“

Taran přece jen ještě chvíli váhal. O Llawgadarnských horách věděl jedině to, že leží kdesi daleko na východě. V situaci, kdy neměl nic, čím by se při svém pátrání řídil, se snadno mohlo stát, že se tam skutečně vydá zcela zbytečně. Gurgi na něj úpěnlivě hleděl. Taran ho poplácal po rameni, pak se otočil a zamířil k Melynlasovi.

„To Llunetské zrcadlo je jedinou nadějí, kterou mi Orddu dala,“ prohlásil. „Musím je najít.“

Zatímco se Gurgi spěšně škrábal na svého poníka, Taran se vyšvihl na Melynlasův hřbet. Ještě jednou pohlédl na chaloupku a v srdci pocítil náhlý neklid. „Dala?“ zahučel. „Že by Orddu někdy dala něco zadarmo?“

KAPITOLA II
KANTREV CADIFFOR

Když oba společníci vyjeli z bažin Morvy, vyrazili rychle podél řeky Ystrad směrem k údolním kantrevům. Taran se totiž rozhodl, že svoji cestu přeruší v Caer Cadarnu, pevnosti krále Smoita, a požádá rudovousého panovníka, aby je vybavil důkladnější výstrojí, než byla ta, kterou si vezli z Caer Dallbenu. „Až odtamtud odjedeme," svěřil se Gurgimu, „budeme se muset v dalším pátrání řídit tím, co právě objevíme. Moje ubohá citlivá hlava je plná otázek," povzdechl si s ironickým a lítostivým úsměvem, „ale není v ní bohužel žádný plán."

Bažiny už měli mnoho dnů za sebou, když překročili hranici Cadifforu, Smoitovy državy a zároveň největšího z údolních kantrevů. Krajina kolem už dávno změnila svůj ráz, šedivé močály vystřídaly zelené louky a pohledné zalesněné pláně se zemědělskými usedlostmi rozesetými na vymýcených plochách. Přestože Gurgi toužebně pošilhával po údolích a nasával kouř kuchyňských ohňů, který se k nim nesl z komínů venkovských stavení, Taran se ani na krok neodchýlil od zvolené cesty. Počítal, že udrží-li dosavadní rychlé tempo, další tři dny je dovedou do Caer Cadarnu. Když chvíli před západem slunce spatřil, že se na obloze stahují těžká černá mračna, zastavil a vydal se hledat úkryt v borovém háji. Stěží stačil sesednout z koně a Gurgi sotva začal s odepínáním sedlových brašen, když do lesíka klusem vjela skupinka mužů na koních. Taran se k nim otočil a vytasil z pochvy meč. Gurgi vyplašeně vyjekl a běžel se postavit po bok pánovi.

Bylo to pět dobře vyzbrojených jezdců na pěkných koních; drsné vousaté tváře měli opálené dočerna a držení těla prozrazovalo, že jde o muže odjakživa uvyklé sedlu. Barvy, v nichž byli oděni, nepatřily Smoitovu rodu a Taran usoudil, že jsou to válečníci ve službách některého z leníků. „Dej ten meč stranou!" zavelel jezdec v čele, přitom však vytasil vlastní zbraň, těsně před poutníky přitáhl koni uzdu a pohrdlivě na ně z výše shlížel. „Co jste zač? Komu sloužíte?"

„Jsou to psanci!" vykřikl druhý. „Zabij je!"

„Vypadají spíš jako hastroši než jako psanci,“ odpověděl vůdce. „Řekl bych, že je to párek selských chrapounů, kteří utekli svému pánovi.“

Taran sklonil meč, nezasunul však čepel do pochvy. „Jsem Taran, pasáček vepřů…“

„Tak kde máš svoje prasata?“ rozchechtal se drsně první jezdec. „A proč se o ně nestaráš?“ Ukázal palcem na Gurgiho. „Nebo mi pověz aspoň tohle – to ubohé strašidlo je jeden z tvých svěřenců?“

„Gurgi není žádné prasátko!“ ohradil se uraženě Gurgi. „Nemá nic společného prasátkem! Je to statečný a chytrý Gurgi a slouží svému laskavému pánovi!“ Rozhořčené vysvětlování malého tvorečka vyvolalo u jezdců jen další výbuch smíchu. Vtom si však první jezdec všiml Melynlase. „Tvůj kůň se nesrovnává s tvým postavením, prasáčku,“ prohlásil. „Jak jsi k němu přišel?“

„Melynlas mi právem náleží,“ odsekl ostře Taran. „Je to dar od Gwydiona, prince z Donina rodu.“

„Od lorda Gwydiona?“ vyprskl válečník. „Dar? Spis myslím, že jsi mu ho ukradl,“ ušklíbl se posměšně. „Měj se na pozoru, lži ti vynesou pořádný výprask.“

„Nelžu a nevyhledávám sváry,“ odpověděl Taran. „Jedeme v míru do hradu krále Smoita.“

„Smoit žádného pasáčka vepřů nepotřebuje,“ vložil se do hovoru jeden z válečníků.

„A my ostatně také ne,“ dodal první jezdec. Otočil se v sedle a pohlédl na svoje společníky. „Co říkáte? Vezmeme si jeho koně nebo jeho hlavu? Nebo snad obojí?“

„Lordu Goryonovi přijde čerstvý kůň vhod a za takové zvíře, jako je tenhle hřebec, nás všechny odmění,“ odpověděl další jezdec. „Hlava nějakého pasáčka vepřů není ale k ničemu, dokonce ani jemu ne.“

„Dobře řečeno a tak se také staň!“ vykřikl válečník. „Navíc si myslím, že o svoje prasata se líp postará opěšalý,“ dodal a natáhl se po hřebcově uzdě.

Taran se jediným skokem ocitl mezi Melynlasem a jezdcem, Gurgi se vrhl kupředu a zuřivě popadl vůdce za nohu. Ostatní válečníci nasadili vlastním koním ostruhy a Taran byl náhle obklopen vzpínajícími se zvířaty, která ho odtlačila od boku jeho vlastního

hřebce. Snažil se proti nim pozvednout meč, jeden z jezdců se však zatočil na místě a prudce do něj narazil bokem svého koně, takže Taran ztratil půdu pod nohama. V tomtéž okamžiku mu další z útočníků zasadil ránu, která by si ho byla nepochybně připravila o hlavu, nebýt toho, že válečník udeřil plochou stranou meče. Taran se omráčený zhroutil k zemi, v uších mu zvonilo, myšlenky se mu v hlavě divoce rozvířily a jezdci se mu před očima rozprskli v barevné kometě. Matně si uvědomoval Gurgiho vzteklé ječeni, Melynlasovo divoké řehtání a zdálo se mu, jako by se do potyčky zapojila ještě jakási další postava. Když se konečně vrávoravě postavil na nohy, jezdci zmizeli a Melynlase odtáhli s sebou.

Taran klopýtavě zamířil k cestě, jíž odjeli, a vyrážel z hrdla výkřiky hrůzy a vzteku. Na rameno mu dopadla čísi těžká ruka. Prudce se otočil a spatřil před sebou muže v hrubé vlněné kazajce bez rukávů, přepásané pleteným provazem. Holé paže měl neznámý šlachovité a svalnaté a záda ohnutá, byť spíše těžkou prací než věkem. Přísný, ale nikoli nelaskavý obličej lemovaly dlouhé prameny šedých nestříhaných vlasů.

„Pomalu, pomalu,“ uklidňoval ho muž. „Teď už je nedoženeš. Tvému koni se nestane nic zlého. Pochopové lorda Goryona zacházejí s koňmi lépe než s cizími lidmi.“ Ukázal na dubovou hůl, kterou držel v ruce. „Dva z Goryonovy hraniční hlídky si budou muset ošetřit rozbitou hlavu. Jak se tak na tebe ale dívám, ty taky.“ Sebral ze země jakýsi pytel a přehodil si ho přes rameno. „Jsem Aeddan, syn Aeddův,“ představil se. „Pojďte oba se mnou. Moje farma je nedaleko odtud.“

„Bez Melynlase je moje hledání odsouzeno k neúspěchu,“ zabědoval Taran. „Musím najít…“ Zarazil se. Posměšky válečníků ho stále ještě pálily a nechtělo se mu prozrazovat víc, než bylo absolutně nutné, a to i tomuto muži, který se k němu zachoval vlídně a přátelsky.

Nezdálo se však, že by se farmář chystal na něco se ho vyptávat. „Po čem pátráš,“ odpověděl Aeddan, „to je tvoje věc a mně do toho nic není. Viděl jsem nerovný boj pěti proti dvěma a jen jsem chtěl trochu spravedlivěji vyrovnat síly. Chceš ošetřit svoje zranění? Tak pojď za mnou.“

S těmito slovy vyrazil farmář po stráni dolů a Taran s Gurgim ho následovali. Gurgi se ještě několikrát otočil a hrozil pěstí směrem, kterým jezdci zmizeli, zatímco Taran, neschopný jediného slova a

ponořený v hlubinách zoufalství nad ztrátou Melynlase, se plahočil po stále temnější stezce a hořce přemýšlel o tom, že na své výpravě nedosáhl ničeho jiného, než že přišel o koně a nechal si rozbít hlavu. Bolely ho všechny kosti v těle a svaly se mu křečovitě stahovaly. A jako by toho nebylo dost, mračna zhoustla, s příchodem soumraku se snesl hustý déšť, a než došli na Aeddanovu farmu, byl Taran promočenější a zuboženější než dosud kdykoli za celý svůj život.

Obydlí, do kterého Aeddan společníky zavedl, byla jen prostá chýše z klád a větví omazaných hlínou, Taran byl však překvapen její útulností a pohodlným zařízením. Při svých dosavadních dobrodružstvích neměl dosud nikdy příležitost využít pohostinnosti některého z prydainských farmářů a rozhlížel se kolem sebe stejně užasle jako cizinec v neznámé zemi. Když si teď mohl Aeddana důkladněji prohlédnout, vyčetl z jeho ošlehané tváře upřímnost a dobromyslnost. Farmář se na něj povzbudivě usmál a Taran, přestože rány ho stále bolely, jeho úsměv opětoval s pocitem, že doopravdy narazil na přítele.

Farmářova manželka, vysoká a prací zocelená žena s rysy stejně vrásčitými jako on sám, zalomila rukama, když spatřila Gurgiho, na jehož promočené zcuchané vlasy se nalepila souvislá vrstva větévek a borového jehličí, a hlasitě vyjekla při pohledu na Taranovu zkrvavenou tvář. Zatímco Aeddan vyprávěl o šarvátce, žena, která se jmenovala Alarca, otevřela dřevěnou truhlu a vytáhla z ní důkladnou teplou kazajku, silně obnošenou, ale láskyplně vyspravenou, kterou si Taran vděčně navlékl místo svých vlastních vodou nasáklých svršků.

Alarca se dala do přípravy lektvaru z několika různých druhů léčivých rostlin a Aeddan zatím vysypal na stůl obsah svého pytle: bochníčky chleba, kusy sýra a pár kousků sušeného ovoce.

„Příliš vás neuctím," omlouval se. „Moje půda dává jen malou úrodu, takže se musím část svých dnů dřít na polích sousedů, abych si vydělal na to, co sám nemůžu vypěstovat."

„A přitom jsem slyšel," podivil se Taran, kterého nesmírně překvapilo, když se doslechl o Aeddanově nesnadné situaci, „že v údolních kantrevech je půda bohatá a úrodná."

„Bývala taková, to ano," přikývl Aeddan a kysele se zasmál. „V dobách mých předků, v mé době už ale ne. Stejně jako byly horské

kantrevy proslulé svými dlouhosrstými ovcemi, byly kantrevy v údolí řeky Ystrad široko daleko známé tím nejkvalitnějším ovsem a ječmenem, a přímo tady, v Cadifforském kantrevu, se pěstovala pšenice žlutá a těžká jako zlato. A musely to být pro celý Prydain opravdu zlaté časy," pokračoval Aeddan, krájel přitom chléb, porcoval sýr a obojí podával Taranovi a Gurgimu. „Otec mého otce mi vyprávěl pověst, která byla stará už v době, kdy ji sám poprvé slyšel, o pluzích, které samy oraly, a o kosách, které sklízely úrodu, aniž by se jich dotkla lidská ruka."

„I já jsem zaslechl podobné pověsti," přikývl Taran. Pán smrti, Arawn, však tyto poklady uloupil, takže dnes leží nevyužité a ukryté hluboko pod annuvinskou pevností.

Farmář přikývl. „Arawnova ruka svírá hrdlo Prydainu a vymačkává z něj život. Země, na kterou padne jeho stín, je prokletá. Naše dřina je čím dál namáhavější, mimo jiné i proto, že máme jen málo potřebných dovedností. Že Arawn ukradl kouzelné nástroje? Měli jsme i mnohá jiná tajemství, jak přimět půdu, aby vydala bohatou úrodu, a také o ně nás vládce Annuvinu oloupil.

Dvakrát ve dvou letech mě postihla neúroda," mluvil dál Aeddan a Taran jeho vyprávění poslouchal s upřímným účastenstvím. „Moje sýpka je prázdná. A čím víc se musím dřít na druhé, tím méně mám času na obdělávání vlastních polí. A k tomu všemu jsou i mé znalosti příliš omezené. To, co bych potřeboval nejvíc, je navždy zamčeno ve sklepeních s poklady Annuvinu."

„Nejsou to jen tvoje dovednosti, co nám schází," vložila se do hovoru Alarca a položila ruku na farmářovo uzlovité rameno. „Před prvním setím onemocněl a pošel vůl, kterého jsme zapřahali do pluhu, i naše kráva. A v druhém roce," ztišila hlas, „v druhém roce jsme pak přišli o Amrenovu pomoc."

Taran tázavě pohlédl na ženu, jejíž oči se zkalily zármutkem.

„Amren byl náš syn," vysvětlovala. „Byl v tvém věku a kazajka, kterou máš na sobě, patřila jemu. Už ji nepotřebuje, zimy a léta už jsou mu lhostejné. Spí pod pohřební mohylou mezi ostatními padlými válečníky. Ano, přišli jsme o něj," dodala ještě. „Vyjel s armádou čelit útoku nájezdníků, kteří chtěli vyplenit naše území."

„Sdílím tvůj žal," přikývl Taran a pak, ve snaze utěšit ji, dodal: „Zemřel ale se ctí. Tvůj syn je hrdina."

„Můj syn je zabitý," odsekla ostře žena. „Ti nájezdníci s námi bojovali, protože umírali hlady, a my zase proto, že jsme měli jen o maličko víc než oni. A když bylo po boji, měli všichni ještě méně než na začátku. Práce, kterou teď musíme zastat, je příliš mnoho pro jeden pár rukou, či dokonce i pro dva páry. Tajemství, která pán smrti Arawn uloupil, by nám přišla velice vhod. Bohužel je získat zpět nedokážeme."

„Na tom nezáleží. I bez těch tajemství letos moje úroda nezklame," prohlásil odhodlaně Aeddan. „Všechna moje pole s výjimkou jednoho leží ladem, do toho jediného jsem však vložil všechen svůj pot." Hrdě pohlédl na Tarana. „Když jsme už s manželkou nebyli dál schopni táhnout pluh, drtil jsem hlínu vlastníma rukama a oséval jsem jí semeno po semeni. Ano," zasmál se farmář, „plel jsem to políčko stéblo po stéblu, dával jsem si na něm záležet, jako když se stará babka piplá se záhonkem svých oblíbených bylinek. Nezklame nás. Popravdě řečeno nás ani zklamat nesmí," dodal a ustaraně se zamračil. „Je na něm letos závislé celé naše živobytí."

Po těchto slovech začal hovor váznout, a když bylo po skrovném jídle, Taran vděčné natáhl své rozbolavělé kosti vedle krbu; Gurgi se uložil k němu a stočil se do klubíčka. Únava překonala i zoufalství ze ztráty Melynlase a za neustálého bubnování dešťových kapek do doškové střechy a syčení uhasínajících uhlíků Taran brzy usnul.

Společníci se probudili ještě před prvním ranním rozbřeskem, Aeddana však Taran našel už v plné práci na jeho políčku. Déšť ustal a prsť byla vlhká a poddajná. Taran poklekl a nabral plnou hrst kypré hlíny. Aeddan nelhal, půda byla skutečně obdělávaná s maximální péčí a láskou a Taran se na farmáře díval s rostoucím respektem a obdivem. Tohle pole mohlo doopravdy vydat bohatou úrodu a Taran chvíli zůstal stát s očima upřenýma na další neobdělané pozemky, které musely zůstat ležet ladem, protože se nedostávalo nikou, jež by na nich pracovaly. S povzdechem se prudce odvrátil a jeho myšlenky se znovu vrátily k Melynlasovi.

Nenapadal ho žádný plán, jak hřebce se stříbrnou hřívou získat zpět, byl však odhodlán dostat se do tvrze lorda Goryona, kam podle Aeddanova mínění válečníci zvíře nepochybně odvedli. Přestože ho o

milovaného koně sužovaly větší starosti než kdy dřív, strávil celé dopoledne prací po Aeddanově boku. Farmář a jeho manželka se s nimi při večeři rozdělili o vše do posledního drobtu a Tarana nenapadal jiný způsob, jak jim tuto laskavost splatit. V poledne už se však neodvažoval dál ztrácet čas, a začal se proto sbírat k odchodu.

Alarca vyšla ke dveřím chýše. Stejně jako manžel se ani ona nevyptávala a spokojila se s tím málem, které se jim Taran o svém hledání rozhodl prozradit, teď se ale zeptala: „Stále ještě se chystáš jít svou vlastní cestou? K domovu a k vlastnímu rodu se otočit zády? Kde je matka, jejíž srdce touží po synovi stejně jako to moje?“

„Není bohužel žádná matka, o které bych věděl,“ odpověděl Taran, složil Amrenovu kazajku a jemně ji vložil do jejích rukou. „A žádná, která by věděla o mně.“

„Dostalo se ti dobré výuky v umění obdělávat půdu,“ poznamenal Aeddan. „Kdybys někdy hledal místo, kde budeš vítán, už jsi je našel.“

„Ať mě budou v budoucnu vítat kdekoli, kéž jsou všechna uvítání stejně srdečná jako to vaše,“ odpověděl Taran a nebylo to bez jisté lítosti, když dali s Gurgim oběma manželům sbohem.

KAPITOLA III
GORYON A GAST

Aeddan jim ukázal nejkratší cestu k tvrzi lorda Goryona a oba poutníci k ní dorazili v polovině odpoledne. Nebyl to skutečný hrad, jak Taran spatřil, ale velká skupina budov obehnaná palisádou z dřevěných kůlů svázaných vrbovým proutím, se štěrbinami ucpanými udusanou hlínou. Brána z tlustých tyčí byla otevřená dokořán a oběma směry v ní proudily davy jezdců, pěších válečníků i honáků, kteří se vraceli se stády krav z pastvin.

Přestože Gurgimu se dovnitř nikterak nechtělo, Taran nasadil ten nejtroufalejší výraz, jakého byl schopen, kráčel dál a oba uprostřed hlučícího davu vešli do pevnosti, aniž by si jich někdo všímal nebo se na něco vyptával. Taran bez obtíží našel stáje, které byly větší, čistší a v

lepším stavu než ostatní budovy, a rychle přistoupil k mladému chlapci, který tam hráběmi uklízel rozsypanou slámu. „Pověz mi, příteli," oslovil ho pevným hlasem, „není tu někde šedý hřebec, kterého ukořistili válečníci lorda Goryona? Slyšel jsem, že je to nádherné a vzácné zvíře."

„Šedý hřebec?" zajíkl se podomek. „Spíš šedý drak! Ta potvora málem rozkopala svoje stání na třísky a kousla mě tak, že na to do smrti nezapomenu! Než tenhle den skončí, bude mít lord Goryon pár zpřelámaných kostí."

„Jak to myslíš?" vyhrkl ustaraně Taran. „Co s tím hřebcem provádí?"

„Spíš se zeptej, co ten hřebec provádí s ním!" zazubil se chlapec. „Už ho nejmíň tucetkrát shodil! Ani sám vrchní štolba se tomu ďáblovi neudrží na hřbetě déle než tři vteřiny, ale Goryon se o to pořád ještě pokouší. Nechává si říkat Goryon Statečný," uchechtl se a ostatní tiše zamumlal s ústy zakrytými rukou, „ale jestli chcete vědět, co si myslím, tak už se mu do toho nijak zvlášť nechce. Jeho pohůnci ho ale neustále popichují, takže si umínil, že to zvíře zlomí a zkrotí, i kdyby si přitom měl sám zlámat vaz."

„Pane, pane," šeptal zoufale Gurgi, „pospěšme za králem Smoitem a přiveďme pomoc!"

Taranovi se při chlapcových slovech vytratila z tváře všechna barva. Caer Cadarn byl příliš daleko a Smoitova pomoc by přišla pozdě. „Kde ten hřebec je?" zeptal se a snažil se skrývat svoje obavy. „Něco takového by určitě stálo za vidění."

Podomek ukázal hráběmi na dlouhou budovu s nízkou střechou. „Na cvičné louce za Velkou síní. Mějte se ale na pozoru," dodal a třel si rameno, „držte se od něj v bezpečné vzdálenosti, nebo vám ta bestie provede ještě něco horšího, než provedla mně."

Taran okamžitě vyrazil naznačeným směrem, a sotva minul Velkou síň, zaslechl hlasitý pokřik a zuřivé Melynlasovo řehtání. Přidal do kroku a nakonec se rozběhl. Rozkládala se před ním louka, udusaná koňskými kopyty tak, že na ní téměř nerostla žádná tráva. Spatřil válečníky stojící v kruhu kolem šedého hřebce, který se divoce vzpínal, vyhazoval a točil se dokola, až jeho kopyta létala vzduchem. Za další kratičký okamžik byla velká a podsaditá postava z hřebcova hřbetu

vymrštěna do výše; lord Goryon kolem sebe chvíli mával rukama i nohama, pak se jako kámen zřítil k zemi a zůstal ležet jako pytel olova.

Melynlas zoufalým cvalem pobíhal kolem dokola a hledal, kudy by unikl z kruhu válečníků; jeden z nich k němu spěšně přiskočil a hmátl po otěžích. Taran zapomněl na veškerou opatrnost, hlasitě vykřikl a postavil se hřebci po bok. Než překvapeného muže napadlo sáhnout po meči, popadl uzdu a oběma rukama objal Melynlase kolem krku; kůň ho pozdravil radostným zaržáním. Když se Taran pokusil vyšvihnout hřebci na záda a vytáhnout k sobě Gurgiho, rozběhli se k němu i ostatní přihlížející. Něčí ruka ho chytila za kazajku. Taran se vytrhl z jejího sevření a přitiskl se zády k Melynlasovu boku. Lord Goryon se mezitím posbíral ze země a nyní se protlačil davem válečníků vpřed.

„Opovážlivost! Drzost!“ zaburácel hromovým hlasem. Tmavou, prošedivělou bradku měl naježenou jako rozzuřený ježek. Tlustou tvář měl posetou rudými skvrnami; zda následkem oděrek, dýchavičnosti, slepého vzteku či snad všeho toho najednou, to nebyl Taran schopen posoudit. „Nějaký selský chám vztahuje ruku na mého koně? Pryč s ním! Dejte mu za tu drzost pořádný výprask!“

„Jen jsem si přišel pro svého koně,“ vykřikl Taran. „Pro Melynlase, potomka Melyngařina…“

Nějaký vysoký kostnatý chlapík s jednou rukou v pásce, kterého Taran odhadoval na vrchního štolbu, na něj upřel pronikavý pohled. „To že je potomek Melyngar, válečné klisny prince Gwydiona? To je opravdu ušlechtilý rodokmen. Jak to vis?“

„Vím to právě tak dobře, jako vím, že mi byl Melynlas ukraden,“ prohlásil Taran. „Stalo se to nedaleko Aeddanovy farmy, na hranicích vašeho kantrevu, a můj společník byl současně okraden o svého poníka.“ Chystal se vysvětlit, co je zač a jaký je účel jeho cesty, lenní pán si však jeho slov nevšímal a zlostně ho přerušil.

„Opovážlivost!“ zahulákal a jeho bradka se naježila ještě zuřivěji. „Jak se nějaký pasáček vepřů opovažuje urážet mě takovou vylhanou historkou? Moje hraniční hlídka ta zvířata ukořistila téměř za cenu vlastních životů.“

„Za cenu *našich* životů,“ odsekl Taran a spěšně se rozhlédl po tvářích kolem sebe. „Kde jsou ti jezdci? Žádám tě, abys je předvolal jako svědky.“

„Další nestoudnost!“ rozkřikl se lenní pán. „Hlídají na hranicích, jak jsem jim poručil. Chceš mi snad tvrdit, že mám ve svých službách lenochy a flákače?“

„A prokazují ti opravdu vynikající služby,“ naklonil se k němu jeden z válečníků. „Jsou to hrdinové, všichni do jednoho, když se postavili šesti obrům…“

„Obrům?“ opakoval po něm Taran, který sotva věřil vlastním uším.

„Ano, obrům!“ zařval Goryon. „Nikdy nebude zapomenuto, jak byli udatní jezdci Goryona Statečného napadeni nepřítelem a museli čelit dvojnásobné přesile. A byl to nepřítel horší než obři! Byl mezi nimi totiž i divoký netvor s ostrými drápy a tesáky. Další pak v pěsti třímal vzrostlý dub a mával jím kolem sebe, jako by to byla pouhá větévka. Jenže Goryonovi jezdci je všechny přemohli a ověnčili se ctí a slávou!“

„Také ten hřebec byl očarovaný,“ přidal se další z Goryonovych pohůnků, „a bojoval stejně zuřivě jako obři. Ta bestie je vycvičená k zabíjení lidí a je vzteklá jako vyhladovělý vlk.“

„Goryon Statečný ale tu potvoru zkrotí,“ dodal ještě další a obrátil se k lennímu pánovi. „Zvládneš přece tu mrchu, že, Goryone?“

„Ehe?“ vyjekl Goryon a obličej mu náhle zbrázdil bolestivý a nešťastný škleb. „Jasně, že zvládnu, samozřejmě,“ zavrčel. „Urážíš moji čest,“ rozkřikl se pak vztekle, „jestli myslíš, že to nedokážu.“

Taran stál mezi těmito drsnými válečníky a začínal ztrácet poslední zbytky naděje, že najde nějaký argument, kterým by nasupeného a nedůtklivého lenního pána přesvědčil, na okamžik ho dokonce napadlo, jestli by neměl vytasit meč a pokusit se prostě si z jejich obklíčení prosekat cestu. Stačil však jeden další pohled do tvrdých tváří Goryonových pohůnků a jeho zoufalství se ještě prohloubilo.

„Můj pane,“ promluvil pevným hlasem, „to co říkám, je pravda. Žádní obři tam nebyli, jenom můj společník a já a také farmář, který bojoval po našem boku.“

„Zádní obři?“ zařval Goryon. „Zato ale další urážky!“ Vztekle zadupal, jako by ho sama půda pod nohama něčím rozzuřila. „Nazýváš moje muže lháři? To je totéž, jako bys prohlásil za lháře mne!“

„Můj pane,“ začal znovu Taran a hluboce se poklonil, protože mu bylo čím dál jasnější, že přecitlivělá Goryonova čest sotva dovolí, aby lenní pán uvěřil, že šlo o docela obyčejnou krádež koní. Navíc si

uvědomoval, že i příslušníci samotné hraniční hlídky si mnohem větší uznání mohli vysloužit přemožením bandy obrů než oloupením nějakého pasáčka vepřů. „Nikoho nenazývám lhářem a tvoji muži ti pověděli pravdu. Nebo alespoň to," dodal, „co za pravdu považovali."

„Nestoudnost!" rozkřikl se Goryon. „Nepověděli mi nic než pravdu! Narazili na obry, netvory a duby vyrvané z kořenů. Moji muži byli za svoji statečnost spravedlivě odměněni, zato ty dostaneš za drzost výprask!"

„Domnívám se, můj pane, že se to přihodilo následovně," nedal se zastrašit Taran a pečlivě volil slova, protože všechno, co dosud řekl, se Goryonovi podařilo překroutit v nějakou urážlivou a drzou lež. „Slunce už se chýlilo k západu a naše stíny způsobily, že se náš počet zdál být dvojnásobný. A tak tvoji muži skutečně viděli víc lidí, než kolik jich proti nim doopravdy stálo.

A pokud jde o ty obry," pospíšil si Taran s vysvětlováním dřív, než lenní pán znovu stačil označit jeho vyprávění za nestoudnost, „i v tomto případě nám dlouhé stíny zapadajícího slunce propůjčily takovou výšku, že se každý mohl zcela přirozeně splést."

„Ten kyj z dubového stromu…" začal lord Goryon.

„Farmář, který s námi byl, měl důkladnou dubovou sukovici," odpověděl Taran. „Měl silné paže a rány rozdával rychlostí blesku, jak měli dva z tvých mužů příležitost se přesvědčit. Při takových mocných úderech není divu, že měli dojem, jako by je zasáhl padající strom."

Lord Goryon chvíli nic neříkal, jen tiše pomlaskával a drbal se v rozježených vousech. „A co ten netvor? Běsnící, zuřivá bestie, kterou viděli na vlastní oči?"

„Ten netvor stojí před tebou," opáčil Taran a ukázal na Gurgiho. „Už dlouhou dobu je mým společníkem. Znám ho jako nesmírně mírného tvora, když se ale rozzuří, dokáže být strašlivým protivníkem."

„Takový je Gurgi! Ano, ano!" zaječel Gurgi. „Statečný, chytrý a bojuje jako ďábel za laskavého pána!" S těmito slovy vycenil zuby, zamával chlupatými pažemi a zavřeštěl tak příšerně, že Goryon a jeho pohůnci mimoděk ustoupili o krok vzad.

Tvář lenního pána začaly brázdit vrásky hlubokého vnitřního zmatku. Rozpačitě přešlapoval z nohy na nohu a zlostně na Tarana zíral.

„Stíny!“ zavrčel pak. „Sám chceš vrhnout stín na statečnost mužů, kteří mi slouží. Další urážka…“

„Jestliže tvoji válečníci věřili, že vidí to, co ti popisovali,“ nenechal ho domluvit Taran, „a s tím vědomím i bojovali, nijak jim to na statečnosti neubírá. Naopak,“ dodal napůl sám pro sebe, „jejich statečnost je stejně velká jako jejich pravdomluvnost.“

„To všechno jsou jen pouhá slova,“ vložil se do hovoru hlavní štolba. „Ukaž mi nějaké činy. Neznám žádného tvora na čtyřech kopytech, kterého bych si nedokázal osedlat, s výjimkou tohohle. Ty, cháme, se na něj odvážíš nasednout?“

Místo odpovědi se Taran hbitě vyšvihl do sedla. Melynlas zaržál, několikrát udeřil kopyty do země a pak zůstal klidně stát. Lord Goryon se úžasem div nezalkl a vrchní štolba jen nevěřícně vyvaloval oči. Z řad Goryonových pohůnků se ozvalo překvapené mumlání, Taran však zaslechl i drsný smích, když jeden z nich vykřikl: „Jen pohleď, Goryone! Venkovský chrapoun sedí na koni, kterého jeho pán nezvládl, a připravil tě o hřebce i o čest!“

Taran měl dojem, že v Goryonově zhmožděném obličeji zahlédl nepatrnou jiskérku úlevy, jako by byl lenní pán vcelku ochoten smířit se s tím, že nebude na Melynlase muset znovu sedat, při slovech toho chlapa však jeho tvář začala vztekle rudnout.

„To není pravda!“ vykřikl Taran spěšně do kruhu mužů. „Chtěli byste snad, aby váš lenní pán jezdil na herce pasáčka vepřů? Srovnávalo by se to snad s jeho ctí?“ Otočil se přímo ke Goryonovi, protože mu hlavou šlehl odvážný nápad. „Přesto ovšem, můj pane, kdybys ho ode mě chtěl přijmout jako dar…“

„Cože?“ zaburácel hromově Goryon a zrudl v obličeji jako rajče. „Urážky! Drzost! Neomalenost! Jak se opovažuješ! Od pasáčků vepřů žádné dary nepřijímám! A nesnížím se ani k tomu, abych té staré hajtře ještě jednou sedal na hřbet!“ Pročísl vzduch nataženou paží. „Zmiz odtud! Ztrať se mi z očí – a tu svoji kobylu a svého netvora i s jeho poníkem si vezmi s sebou!“

Goryon vztekle cvakl zuby a neřekl už jediné další slovo. Ze stájí přivedli Gurgiho poníka a oba společníci bez dalších zábran vyjeli branou ven, sledováni pohledy lenního pána i jeho pohůnků.

Taran jel pomalu, s hlavou vztyčenou a s výrazem veškeré sebejistoty, kterou v sobě našel. Jakmile se však ocitli mimo dohled tvrze, pobídli oba společníci koně podpatky a uháněli jako o život.

„Ach, moudrost, která nám získala koně zpět od nadutého pána!“ vykřikl Gurgi, když dojeli do dostatečné vzdálenosti, aby se cítili bezpečně pro případ, že by se Goryon přece jen ještě rozmyslel. „Ani Gurgi by nedokázal být tak chytrý. Ach, chtěl by být stejně moudrý jako laskavý pán, ale jeho ubohá citlivá hlava není podobného přemýšlení schopna.“

„Já že jsem moudrý?“ zasmál se Taran. „Ta moje moudrost sotva stačila k tomu, abych vynahradil ztrátu Melynlase, kterou jsem způsobil.“ Neklidně přejel očima po údolí. Pomalu už padala tma a Taran doufal, že ještě před setměním najdou nějakou hospodářskou usedlost, do níž by se mohli uchýlit; po setkání s Goryonovou hraniční hlídkou totiž nijak netoužil zjistit, kdo další se ještě ve zdejších kopcích potuluje. Nenarazil ale na chalupu ani chýši, a ujížděl tedy dál rudnoucím soumrakem.

Na mýtině, která se před nimi nyní otevřela, se zableskla světla. Taran přitáhl Melynlasovi uzdu a zastavil nedaleko tvrze, která se v mnohém podobala sídlu lorda Goryona. Tady ale plály hořící pochodně na každém rohu palisády, v obručích připevněných vysoko po obou stranách brány, a dokonce i na hřebeni střechy Velké síně, jako by chtěly oznámit, že se uvnitř koná nějaká bujná oslava.

„Odvážíme se tady zastavit?“ zamýšlel se Taran. „Jestli nám zdejší lenní pán prokáže stejnou pohostinnost jako lord Goryon, vyspali bychom se lépe v hnízdě gwythaintů.“ Vyhlídka na pohodlnou postel spolu s lákavou září pochodní však nakonec způsobila, že jeho únava zvítězila nad opatrností. Na okamžik zaváhal a pak pobídl Melynlase blíž k bráně.

Na muže ve strážní věži zavolal, že přijíždějí poutníci, kteří mají namířeno do Caer Cadarnu a jsou známí krále Smoita. Ulevilo se mu, když se brána se zaskřípěním otevřela a strážní je mávnutím vyzvali, aby vjeli dovnitř. Přivolali vrchního hofmistra, který Tarana s Gurgim uvedl do Velké síně.

„Požádejte mého pána, lorda Gasta, o pohostinnost,“ vyzval je hofmistr, „a dostane se vám všeho, co bude považovat za potřebné.“

Když Taran kráčel hofmistrovi v patách, v duchu se trochu rozveselil při pomyšlení na teplé jídlo a pohodlnou pohovku. Ze síně se k němu nesl hlasitý hovor, doprovázený smíchem a veselými tóny harfy. Když vešel do dveří, spatřil po obou stranách místnosti s nízkým stropem prostřené stoly a plno lidí. Na protějším konci síně, obklopen svými dvořany, seděl bohatě oděný válečný náčelník, v jedné ruce třímal pohár zhotovený z rohu a v druhé téměř nedotčenou pečenou kýtu.

Taran i Gurgi se hostiteli hluboce uklonili. Než stačili přistoupit blíž, harfeník, který stál uprostřed síně, se otočil, překvapeně vykřikl a rozběhl se k nim. Taran, jemuž svým uvítáním téměř vykroutil paži z kloubu, zamrkal a s pocitem užaslého štěstí zjistil, že před sebou má dlouhý špičatý nos a rozježené žluté vlasy svého dávného společníka, Fflewddura Fflama.

„Moc rád vás oba dva zase vidím," radoval se hlasitě bard a táhl je k vysokému stolu. „Stýská se mi po vás od té doby, co jsme se rozešli. Vy jste tedy nezůstali v Caer Dallbenu? Když jsme odpluli z Mony," vysvětloval překotně Fflewddur, „měl jsem vážně v úmyslu nechat už toho toulání a usadit se doma ve vlastní říši. Pak jsem si ale řekl, Fflewddure, starý brachu, jaro přece přichází jen jednou do roka. A teď je právě tady. A jsem tady i já. Co tady ale děláte vy? No nic, nejdřív se najezte a napijte a pak mi povyprávíte, co je s vámi nového."

Odvedl oba společníky ke stolu lorda Gasta a představil Tarana válečníkovi s vypaseným obličejem a s bradkou barvy špinavého lněného plátna. Na krku mu visel masivní náhrdelník, na prstech tak silných, že by jimi dokázal louskat vlašské ořechy, se třpytily prsteny a obě paže mu obepínaly kruhy z tepaného stříbra. Oblečení lenního pána bylo drahé a elegantně střižené, Taran si však všiml, že je pokryté skvrnami a cákanci, pamatujícími nejen dnešní hostinu, ale i mnohé další v dávné minulosti.

Bard rozmáchlým obloukem mávl svou harfou a oba společníky lordu Gastovi představil. „Jsou to dva z oné společnosti, která hledala Černý kotel, aby ho uzmuli Arawnovi z Annuvinu, a bojovali po boku prince Gwydiona z Donina rodu. Kéž se tvoje pohostinnost rovná jejich odvaze."

„Také že ano!“ vykřikl hlasitě Gast. „Žádný poutník si nemůže stěžovat na pohostinnost Gasta Velkomyslného!“ Udělal pro společníky místo u svého stolu, odstrčil stranou prázdné mísy a talíře, které před ním stály, zatleskal a křikem se dovolával hofmistra. Když se jeho služebník objevil, přikázal mu, aby donesl takovou spoustu rozmanitého jídla a pití, že si Taran vůbec nedovedl představit, že by z toho výčtu spořádal alespoň polovinu. Gurgi, který byl hladový jako vždycky, si v radostném očekávání olízl rty.

Když hofmistr odešel, pustil se lord Gast do vyprávění jakéhosi příběhu, jehož zápletku Taran jen s obtížemi sledoval a jehož vyznění se týkalo vysokých cen potravin a štědrosti lorda Gasta vůči pocestným. Taran si jeho historku zdvořile vyslechl od začátku až do konce, překvapen a potěšen, jak mu přálo štěstí, když narazil na Gastovu tvrz. Protože si ve Fflewddurově přítomnosti připadal uvolněněji, nakonec se odvážil a zmínil se o svém setkání s lordem Goryonem.

„Goryon!“ odfrkl si pohrdlivě Gast. „Nafoukaný křupan! Nevychovaný hulvát! Chvastoun a vychloubač! A čím se může chlubit?“ Popadl roh, ze kterého pil. „Vidíte tohle?“ zahulákal. „Je do něj vyryto jméno Gast a písmena jsou vykládaná zlatem! Pohleďte na ten pohár! Na tu mísu! A takové kousky zdobí moji všední tabuli! V pokladnici mám ještě hezčí, jak ostatně uvidíte. Goryon! Nevyzná se V ničem kromě koní a ani v těch se nevyzná pořádně!“

Fflewddur zatím zvedl k rameni svoji harfu a začal vybrnkávat jakousi melodii. „Je to jen taková drobnost, kterou jsem sám složil,“ vysvětloval. „I když musím říct, že už jí tleskaly a chválily ji tisíce…“

Ještě ani nestačil pořádně dořící, harfa se prohnula jako příliš natažený luk a jedna ze strun s hlasitým zadrnčením praskla. „Zatracený krám!“ zlobil se bard. „Copak mi nikdy nedá pokoj? Přísahám, že je to s ní čím dál horší. Stačí, abych si skutečnost jen nepatrně přibarvil, a už mě to stojí některou strunu. Ano, jak jsem chtěl říct, mohl bych jmenovat přinejmenším půltucet lidí, kterým ta píseň připadala… no, docela dobrá.“ S obratností zrozenou z dlouhé neradostné praxe přetrženou strunu navázal.

Taran, který se mezitím rozhlížel po síni, si s překvapením uvědomil, že talíře a rohy s pitím, které mají hosté před sebou, jsou více než z poloviny prázdné a že navíc nevypadají, jako by vůbec někdy

byly plné. Jeho údiv ještě vzrostl, když se vrátil hofmistr a položil podnos přeplněný jídlem před lorda Gasta, který se po obou jeho stranách opřel lokty o stůl.

„Jezte, co hrdlo ráčí," vyzval Gast halasně Tarana a Gurgiho, přisunul k nim malý kousek chleba nepatrně pokapaného omáčkou a všechno ostatní si nechal před sebou. „Ruka Gasta Velkomyslného je vždy otevřená! Je to nešťastná slabost, která ze mne jednou možná udělá žebráka, mám ale prostě v povaze dělit se o všechny svoje statky. Marně bych proti tomu bojoval."

„Velkomyslný?" zahučel Taran a pohlédl na Fflewddura, zatímco Gurgi spolkl ubohou almužnu a beznadějně se rozhlížel po něčem dalším k snědku. „Řekl bych, že i ten největší skrblík by v porovnání s ním vypadal jako rozmařilec."

V tomto duchu proběhla celá hostina; Gast společníky neustále hlasitě vybízel, aby se neupejpali a jedli, přitom jim však z navršeného podnosu neochotně nabídl jen několik malých kousků šlachovitého masa. Teprve zcela na konci, když do sebe Gast nacpal všechno, co byl schopen spořádat, hlava mu ospale klesla a vousy se namočily do rohu s pitím, mohli toho společníci využít a dojíst skrovné zbytky. Konečně pak zklamaní a s břichy stále prázdnými našli cestu do uboze zařízené komnaty, kde však nicméně usnuli, jako by je do vody hodil.

Ráno už se Taran netrpělivě chystal vyrazit na další cestu do Caer Cadarnu a Fflewddur se rozhodl, že se připojí k němu. Lord Gast však rozhodně odmítl společníky propustit dřív, než si prohlédnou jeho pokladnice. Lenní pán otevíral truhly plné pohárů, ozdob, zbraní, koňských postrojů a mnoha dalších předmětů, které měly podle Taranova mínění velkou cenu, byly však uložené bez ladu a skladu a tak do sebe vzájemně zamotané, že bylo sotva možné jeden od druhého odlišit. Ze všech těchto pokladů Taranovy oči nejvíc upoutal elegantně tvarovaný pohár na víno, nejkrásnější nádoba, jakou kdy v životě viděl. Neměl však příliš dlouho na to, aby se jí stačil obdivovat, protože lenní pán mu hned po ní strčil do ruky pestře zdobenou koňskou ohlávku, tu pak právě tak rychle vystřídal párem ostruh, které vychvaloval se stejným nadšením.

„Ten pohár na víno má větší cenu než všechno ostatní dohromady," pošeptal Taranovi Fflewddur, zatímco lord Gast vedl tři společníky z

pokladnice do velké ohrady hned za palisádou, kde se páslo stádo krav. „Je to určitě práce Annlawa Hlínotvůrce, řemeslníka nad řemeslníky, nejzručnějšího hrnčíře v celém Prydainu. Přísahal bych, že je ten jeho hrnčířský kruh očarovaný! Chudák Gast!“ dodal ještě bard. „Považuje se za nesmírně bohatého a přitom vůbec neví, co má.“

„Jak se ale k takovému pokladu dostal?“ podivil se Taran.

„Na to bych se raději neptal,“ zamumlal s úšklebkem Fflewddur. „Nejspíš úplně stejně, jako se Goryon dostal k tvému koni.“

„A tohle,“ halasil lenní pán, který se mezitím zastavil po boku černé krávy, která se pokojně popásala uprostřed zbytku stáda, „tohle je Cornilla, ta nejdokonalejší kráva v celé zemi!“

Taran rozhodně nemohl Gastovým slovům nijak protiřečit, protože Cornilla se blýskala, jako by ji někdo natřel politurou a vyleštil, a její krátké zakřivené rohy na slunci jen jiskřily.

Lord Gast svého miláčka hrdě popleskal po zdraví kypícím boku. „Mírumilovná jako jehňátko! Silná jako býk! Rychlá jako kůň a moudrá jako sova!“ Gast pokračoval ve chvalozpěvu a Comilla, která zatím klidně přežvykovala, otočila k Taranovi trpělivé oči, jako by doufala, že si ji nesplete s ničím jiným než s krávou.

„Je vůdcem celého mého stáda,“ prohlásil Gast, „a poradí si s ním lépe než kterýkoli pastevec. Když je třeba, dokáže táhnout pluh nebo točit žentourem. Telata, která vrhá, se rodí vždy po dvou! A dává ze všech nejsladší mléko! Je to vlastně smetana, do poslední kapky! Tak hustá, že ji děvečky sotva dokážou ušlehat!“

Comilla zabučela tak, že to znělo skoro jako bolestný vzdech, zamávala ocasem a znovu se vrátila k pastvě. Lord Gast pak společníky přinutil, aby ho z pastviny doprovodili ještě do kurníku se slepicemi a odtamtud k sokolnickým klecím; utekla polovina dopoledne a zoufalý Taran už začínal mít dojem, že se z tvrze nikdy nedostanou, když Gast konečně nařídil, aby jim přivedli jejich zvířata.

Jak totiž Taran zjistil, Fflewddur stále jezdil na Llyan, obrovské zlatohnědé kočce, která jim všem na ostrově Mona zachránila život. „No ano, rozhodl jsem se, že si ji nechám – nebo se přesněji řečeno ona rozhodla, že si nechá mě,“ přikývl bard, když Llyan, která v Taranovi poznala starého známého, přiběhla a začala si mu spokojeně otírat hlavu o rameno. „Je do mojí harfy čím dál zamilovanější,“ pokračoval

Fflewddur. „Nemůže se jí nabažit.“ Ještě ani nedořekl a Llyan zapráskala dlouhými vousy, otočila se a významně do barda strčila čumákem; Fflewddur byl nucen na místě shodit z ramene svůj nástroj a zabrnkat několik akordů, které Llyan doprovodila hlasitým předením a zamilovaně na něj pomrkávala velkýma žlutýma očima.

„Sbohem,“ loučil se lenní pán, když společníci nasedali na svá zvířata. „V pevnosti Gasta Velkomyslného budete vždy uvítáni s otevřenou náručí!“

„Ta jeho velkomyslnost by nás dokázala umořit hladem,“ poznamenal se smíchem Taran a pohlédl na barda, když se znovu rozjeli k východu. „Gast se považuje za štědrého právě tak, jako se Goryon považuje za statečného, a pokud jsem to schopen posoudit, ani v jednom případě to neodpovídá skutečnosti. Přitom ale,“ dodal, „se zdá, že jsou oba sami se sebou náramně spokojeni. Zajímalo by mě, jestli je vůbec někdo doopravdy tím, koho v sobě vidí.“

„Jen pokud to, co vidí, odpovídá pravdě,“ opáčil Fflewddur. „Jestli že je mezi jeho vlastním přesvědčením a skutečností příliš velký rozdíl… no, v tom případě, příteli, byl řekl, že takový člověk není o nic skutečnější než ti Goryonovi obři. Nesuď je ale příliš příkře,“ pokračoval bard. „Tihle šlechtici z kantrevů jsou jeden jako druhý, v jednom okamžiku jsou pichlaví jako dikobraz a v příštím se k tobě najednou mají jako malá Štěňata. Všichni škudlí a hromadí majetek, přitom ale dokážou být z chvilkového rozmaru až nerozumně velkorysí. A mluvíš-li o statečnosti, rozhodně to nejsou zbabělci. Smrt s nimi neustále jezdí v sedle, nic si z ní nedělají a sám jsem byl svědkem toho, že v bitvě dokážou za druha ochotně položit život. Zároveň jsem se ale na svých cestách přesvědčil i o tom,“ dodal ještě, „že čím víc času od jejich činů uplyne, tím jsou barvitější a statečnější, a že nejskvělejší bitva je ta, k níž došlo před dávnou dobou. Nemělo by tě tedy překvapovat, že potkáváš takovou spoustu hrdinů.”

„Kdyby měli všichni harfy, jako mám já,“ zakončil svoje úvahy Fflewddur a opatrně pohlédl na svůj nástroj, „to by byl rachot, co by se ozýval ze všech prydainských tvrzí!“

KAPITOLA IV
SPOR O STÁDO KRAV

Pozdě toho odpoledne společníci spatřili šarlatově rudou zástavu Smoitova rodu a na ní emblém s černým medvědem, který hrdě vlál nad věžemi Caer Cadarnu. Na rozdíl od dřevěnými palisádami obehnaných tvrzí lenních pánů byl Smoitův hrad skutečnou pevností se zdmi z přitesaného kamene a se železem pobitou bránou, která byla dostatečně silná, aby odolala každému nepřátelskému útoku; kameny s odštípnutými úlomky a promáčkliny v kování vrat svědčily o tom, že hrad už skutečně nemálo útoků odrazil. Třem pocestným však posádka bránu ochotně otevřela a vzápětí přispěchala čestná stráž kopiníků, která je doprovodila dovnitř. Rudovousý král právě seděl u stolu ve Velké síni a večeřel; z nepřeberného množství plných i prázdných talířů, podnosů a rohů s pitím měl Taran dojem, že Smoit pravděpodobně sedl k jídlu ráno a ještě nepřestal. Když král společníky spatřil, vymrštil se ze svého trůnu, který byl vyřezaný z dubového dřeva do tvaru obrovitého medvěda, velice podobného samotnému Smoitovi.

„U všech všudy!“ zaburácel Smoit tak hlasitě, že nádobí na stole poskočilo a zarachotilo. „Vidět vás všechny, to je lepší než bůhvíjaká hostina!“ Jeho bitvami zjizvený obličej se rozzářil potěšeným úsměvem; vrhl se ke společníkům, objímal je mocnými pažemi a tiskl je k sobě, až jim praštělo v kloubech. „Vytáhni ten svůj starý křáp a něco zahraj!“ pobídl halasně Fflewddura. „Veselou písničku pro veselé shledání! A ty pojď sem, mládenče,“ pokračoval a popadl těžkýma, rudými chloupky porostlýma rukama Tarana za ramena, „když jsme se naposledy viděli, připadals mi vyzáblý jako oškubané kuře. A tady tvůj chlupatý přítel – jak to proboha vypadá, kutálel se snad celou cestu z Caer Dallbenu až sem nějakým roštím?“

Zatleskal, s křikem poručil, aby donesli další jídlo a pití, a rozhodně odmítl vyslechnout si Taranovy novinky, dokud se společníci nenajedli a dokud sám nespořádal ještě jednu poctivou porci.

„Llunetské zrcadlo?“ podivil se, když se Taran konečně dostal k tomu, aby mu pověděl o účelu své pouti. „O ničem takovém jsem nikdy

neslyšel. Právě tak dobře jako nějaké zrcadlo v Llawgadarnských horách můžeš hledat jehlu v kupce sena.“ Král svraštil husté obočí a zavrtěl hlavou. „Llawgadarnské hory se tyčí na území Svobodných obcí, a jestli vám tamější lidé budou ochotni poradit…“

„Svobodných obcí?“ přerušil do Taran. „Už jsem slyšel, že nějaké takové obce existují, prakticky nic jiného o nich ale nevím.“

„Jsou to jen malé vísky a osady,“ vložil se do hovoru Fflewddur. „Začínají kousek na východ od horských kantrevů a táhnou se až k velké řece Avren. Nikdy jsem tam na svých cestách nezavítal, Svobodné obce jsou trochu moc daleko i pro moje toulavé boty. Je to ale nejhezčí kraj v celém Prydainu – malebné vrchy a údolí, úrodná zemědělská půda a sladká tráva pro pastvu dobytka. Jsou tam naleziště železa pro výrobu kvalitních zbraní a stříbra na ozdoby a šperky. Mezi lidem Svobodných obcí žije údajně i Annlaw Hlínotvůrce a spousta dalších mistrovských řemeslníků – tkalců či kovářů. Už déle, než sahá lidská paměť, je jejich dovednost pýchou obcí.“

„Je to hrdé plémě,“ přitakal Smoit, „a navíc jsou tvrdohlaví a arogantní. Nemají žádné lenní pány a uznávají pouze krále králů Matha.“

„Žádné lenní pány?“ opakoval po něm udiveně Taran. „A kdo jim tedy vládne?“

„Kdo by, vládnou si sami,“ odpověděl Smoit. „Navíc jsou silní a vytrvalí. A přísahám při své bradě, že na území Svobodných obcí určitě najdeš víc míru a sousedské pohody než kdekoli jinde v celém Prydainu. K čemu by jim tedy byli králové a lenní páni? Když se to vezme kolem a kolem,“ dodal, „je moc každého krále závislá na vůli lidí, jimž vládne.“

Taran, který těmto Smokovým slovům pozorně naslouchal, přikývl. „Nikdy mě nenapadlo dívat se na to z téhle stránky,“ poznamenal napůl sám pro sebe. „Je pravda, že skutečnou loajalitu je možné poskytnout jen dobrovolně.“

„Dost už řečí!“ rozkřikl se Smoit. „Bolí mě z nich hlava a vysychá mi v hrdle. Dejme si ještě trochu jídla a pití. Zapomeň na to zrcadlo. Zůstaň se mnou tady, v mém kantrevu, mládenče. Budeme jezdit na lov, hodovat a veselit se. Určitě tady svoje kosti líp zaobalíš masem, než

kdyby ses bůhvíkudy plahočil za něčím, co nikdy nenajdeš. A věř mi, chlapče, že to je dobrá rada.“

Když se však konečně přesvědčil, že se Taran od své další pouti nedá odradit, dobromyslně přislíbil, že společníky vybaví vším, co budou na cestu potřebovat. Když pak druhý den ráno spořádali gigantickou snídani, o níž Smoit prohlásil, že jim po ní alespoň pořádně vyhládne na večeři, nechal otevřít svoje sklady a osobně je doprovodil, aby dohlédl na to, že si vyberou jen to nejlepší.

Taran se sotva začal probírat kotouči svinutého lana, sedlovými brašnami a hromadami kožených postrojů, když do skladiště vrazil jeden z hradních strážných. „Veličenstvo!“ volal. „Právě dorazil jízdní posel od lorda Gasta. Nájezdníci z tvrze lorda Goryona ukradli Gastovu výstavní krávu a spolu s ní i celé stádo!“

„Hrom do toho!“ zaburácel Smoit. „Srdce mi buší a krev se mi pění!“ Královo huňaté obočí se hněvem stáhlo a obličej měl stejně rudý jako vousy. „Jak se opovažuje vyvolávat v mém kantrevu takové problémy!“

„Gast povolal svoje muže do zbraně a vyrazil s nimi proti Goryonovi,“ vykládal chvatně strážný. „Nesmírně by ocenil vaši pomoc. Promluvíte si s jeho poslem?“

„Jestli si s ním promluvím?“ zahřměl Smoit. „Nechám jeho pána vsadit do želez za to, že porušil mír. A nejen za to! Za to, že ho porušil bez mého svolení!“

„Vsadit Gasta do želez?“ vyhrkl užasle Taran. „Goryon přece ukradl jeho krávu…“

„Jeho krávu?“ zařval Smoit. „Tak jeho krávu, to určitě! Právě Gast ji v loňském roce ukradl Goryonovi. A předtím zase Goryon Gastovi. Ani jeden z nich už dnes pořádně neví, komu to zvíře vlastně patří. Ti dva rváči jsou spolu od nepaměti neustále na kordy. Tohle teplé počasí už jim zase zahřálo krev. Já jim ale zchladím hlavy! Ve svém žaláři! Gastovi i Goryonovi!“

Smoit popadl obrovitou dvoubřitou válečnou sekeru. „Přitáhnu je sem zpátky za uši!“ běsnil. „Žalář v mých sklepeních už dobře znají, nejednou si v něm oba poseděli. Kdo pojede se mnou?“

„Já!“ vykřikl Fflewddur a oči mu zaplály. „U velkého Belina, my Fflamové si boj nikdy nenecháme ujít!“

„Požádáte-li nás o pomoc, Veličenstvo,“ začal Taran, „ochotně vám ji poskytneme. Ale…“

„Tak tedy do sedla, mládenče!“ zahulákal Smoit. „Uvidíš, jak bude spravedlnosti učiněno zadost. A dohlédnu na to, aby byl mezi Gastem a Goryonem mír, i kdybych jim kvůli tomu oběma musel rozbít hlavu!“

Zatočil nad hlavou válečnou sekerou, vyrazil ze skladiště a vlevo i vpravo udílel ukřičené rozkazy. Tucet válečníků se vyšvihl do sedel. Smoit vyskočil na hřbet vysokého hřebce s mohutnou sudovitou hrudí, zahvízdal mezi zuby tak hlasitě, že si je všechny málem vyrazil, a mávnutím pobídl své muže kupředu. Uprostřed všeho toho křiku a chaosu zmatený Taran zjistil, že i on sám sedí na Melynlasovi, cvalem se žene přes nádvoří a vyráží z hradní brány ven.

Rudovousý král nasadil při jízdě údolími takové tempo, že dokonce i Llyan měla co dělat, aby s ním udržela krok, zatímco Gurgi, který při té bláznivé jízdě sotva popadal dech, se jen zuby nehty držel krku svého divoce cválajícího poníka. Smoitův válečný kůň byl celý zpěněný a Melynlas na tom nebyl o moc líp, než dal vládce kantrevu konečně znamení, aby zastavili.

„Ke stolu!“ křikl Smoit, seskočil ze sedla a nevypadal o nic unaveněji, než kdyby se právě vydával na poklidnou ranní projížďku. Společníci, kteří stále ještě sotva popadali dech, rozhodně neměli valnou chuť k jídlu, Smoit se však oběma rukama popleskal po masivním bronzovém opasku, který mu visel kolem pasu. „Hladový člověk propadá melancholii a přichází o veškeré potěšení z boje.“

„Veličenstvo, skutečně musíme s lordem Gastem bojovat?“ zeptal se poněkud ustaraně Taran, protože Smoitova válečná družina čítala pouze onen tucet bojovníků, kteří s nimi vyjeli z Caer Cadarnu. „Jestliže se totiž lidé lorda Goryona vyzbrojili, je nás možná příliš málo na to, abychom se jim všem postavili.“

„Bojovat?“ vyštěkl Smoit. „Ne, k žádnému boji bohužel nedojde. Popadnu ty výtržníky za nos a ještě před večerem je budu mít zavřené ve svých sklepeních. Udělají, co jim poručím. Jsem přece jejich král, u všech ďasů! A v téhle ruce je dostatek síly,“ dodal a zamával obrovskou pěstí, „abych jim to řádně připomněl.“

„Přesto ale,“ odvážil se poznamenat Taran, „jste mi vy sám říkal, že skutečná moc krále je závislá na vůli lidí, jimž vládne.“

„Co to povídáš?“ rozkřikl se Smoit, který své mohutné tělo opřel o kmen stromu a právě se chystal zatnout zuby do kýty, kterou vytáhl ze sedlové brašny. „Nesnaž se mi zmást hlavu mými vlastními slovy! U všeho, co je mi svaté, král je přece král!“

„Chtěl jsem tím jen říct, že už jste přece Gasta i Goryona do svých sklepení zavřel mnohokrát,“ odpověděl Taran. „A přesto se spolu pořád hádají. Neexistuje nějaká možnost, jak mezi nimi nastolit trvalý mír? Nebo jak jim vysvětlit…“

„Vysvětlím jim to, že se budou divit!“ hulákal Smoit a mával válečnou sekerou. Svraštil vyčnívající obočí. „Je ovšem pravda,“ připustil, zamračil se a zlostně přežvykoval, jako by ve svém kousku masa hledal chrupavku, „že když je zavřu do žaláře, jsou naštvaní, a když je propouštím, jsou ještě naštvanější. Uhodils hřebíček přímo na hlavičku, mládenče. S těmi dvěma pitomci žalář nic nesvede. A ať se propadnu, jestli vím proč! Asi by tam mělo být větší vlhko a průvan. Tak dobrá! Nechám dnes večer celé sklepem’ pořádně zalít vodou.“

Taran se užuž chystal poznamenat, že měl na mysli něco docela jiného, když Fflewddur náhle vykřikl a ukázal prstem na jezdce, který k nim tryskem cválal přes louku.

„Je oděn v Goryonových barvách,“ poznamenal hlasitě Smoit a vyskočil, v jedné ruce stále držel kýtu a v druhé třímal sekeru. Dva z jeho válečníků rychle skočili do sedel, s tasenými meči nasadili koním ostruhy a vyrazili jezdci vstříc. Muž však vlastní meč držel před sebou jilcem k zemi a halasně oznamoval, že přináší zprávy od svého lenního pána.

„Ty ničemo!“ zaburácel Smoit, upustil maso i sekeru na zem, popadl jezdce za límec a doslova ho vyzdvihl ze sedla. „Jakou další čertovinu jste ještě spískali? Mluv! Předej mi zprávu, kterou přináší, nebo ji z tebe vytřesu i s žaludkem!“

„Veličenstvo!“ zajíkl se posel. „Lord Gast na nás zaútočil s početným vojskem. Můj pán, lord Goryon je v krajně tísnivé situaci; povolal do zbraně další válečníky a žádá rovněž o vaši pomoc.“

„Co je s kravami?“ zařval na něj Smoit. „Získal je Gast zpět? Nebo je stále má Goryon?“

„Ani jedno, ani druhé, Veličenstvo,“ odpovídal posel značně přerývaně, protože s ním Smoit mezi každým slovem třásl. „Lord Gast

zaútočil na lorda Goryona s úmyslem vybojovat zpět vlastní stádo a odehnat přitom i stádo lorda Goryona. V průběhu boje se ale všechna zvířata vylekala a rozutekla se. Krávy? Obě stáda jsou pryč, Veličenstvo, ztratila se do posledního kusu a Cornilla s nimi!“

„Tím je tedy celá ta záležitost uzavřená,“ prohlásil Smoit, „a doufám, že to bude poučná lekce pro všechny zloděje dobytka. Gast a Goryon se spolu usmíří a já je ušetřím svého žaláře.“

„Veličenstvo, bitva zuří čím dál zběsileji,“ oznamoval naléhavě posel. „Ani jedna strana nechce ustoupit. Obě se navzájem viní ze ztráty svých stád. Lord Goryon se zapřísahá, že se lordu Gastovi pomstí, a lord Gast se zase zapřísahá, že se pomstí lordu Goryonovi.“

„Oba se už nemohli dočkat, až se do sebe pustí!“ vybuchl Smoit. „A teď si konečně našli záminku!“ Přivolal jednoho ze svých válečníků a nařídil mu, aby Goryonova posla odvezl do Caer Cadarnu a tam ho zadržel jako rukojmí. „Všichni ostatní do sedel!“ zavelel. „U všech ďasů, přece jen se nakonec trochu pobavíme.“ Chopil se sekery. „Ano, dnes ještě pár hlav přijde k úhoně!“ vykřikl potěšené a jeho zjizvený obličej se rozzářil, jako by mířil na hodokvas.

„O tomhle budou zpívat bardové!“ rozjařil se Fflewddur, zcela unesený Smoitovým zápalem. „Fflam uprostřed bitvy! Čím zuřivější, tím líp!“ Harfa se zatřásla a jedna ze strun praskla. „Chci říct,“ dodal spěšně Fflewddur, „že doufám, že proti nám nebude stát příliš velká přesila.“

„Veličenstvo,“ zavolal Taran, když kolem něj Smoit procházel ke svému válečnému oři. „Když Gast ani Goryon nechtějí přestat, protože se ztratila jejich stáda, neměli bychom se ty krávy pokusit najít?“

„Ano, ano!“ přidal se k němu Gurgi. „Najít krávy, které se zatoulaly! A skoncovat s tím mlácením a klácením!“

Smoit už však mezitím nasedl na koně, křikem nařizoval svým válečníkům, aby ho následovali, a Taranovi nezbývalo nic jiného než rychlým cvalem vyrazit za ním. Ke které tvrzi je vlastně Smoit vede, to vůbec netušil, byl ovšem přesvědčen, že je králi úplně jedno, jestli mu do rukou padne jako první Gast nebo Goryon.

Po chvíli však shledal, že se nacházejí na cestě, kterou se s Gurgim ubírali, když odešli z Aeddanovy farmy, a podle toho usoudil, že má Smoit namířeno ke Goryonovu sídlu. Když ale uháněli přes otevřené

pole, král náhle prudce stočil koně doleva a Taran v nevelké vzdálenosti před sebou spatřil houfec jízdních válečníků.

Při pohledu na jejích vlající zástavy vyrazil Smoit hlasitý vzteklý řev, pobídl hřebce ostruhami a vyrazil za nimi. Jezdci se ovšem sami hnali, seč jim síly stačily, a za okamžik se ztratili v nedalekém lese. Smoit přitáhl koni uzdu, cosi za nimi hulákal a vyhrožoval jim obrovskou zaťatou pěstí.

„Tak Goryon že do té bitky poslal další válečníky?“ běsnil Smoit s tváří rudou jako rak. „Gast ovšem udělal totéž! Ti idioti byli v jeho barvách!“

„Veličenstvo,“ ozval se znovu Taran, „kdybychom našli ty krávy…“

„Krávy!“ vybuchl Smoit. „V téhle záležitosti jde o mnohem víc než jen o krávy, mládenče. Takováhle šarvátka se může rozšířit dál jako jiskra v hromadě slámy. Ti zabednění rváči jsou schopní roznést požár po celém Cadifforu, a než se nadějeme, půjdeme si všichni navzájem po krku! Přísahám ale při své bradě, že jim ukážu, že moje pěst je tvrdší než ta jejich!“

Smoit zaváhal a tvář mu zbrázdily vrásky hlubokých obav, zamračil se a nervózně se tahal za vousy. „A co šlechta ze sousedního kantrevu,“ zamumlal. „Ti také nebudou nečinně přihlížet, ale využijí toho, že budeme bojovat mezi sebou, a zaútočí na nás!“

„Ale ty krávy,“ naléhal Taran. „My tři bychom je mohli najít, zatímco vy…“

„Vězení!“ přerušil ho výkřikem Smoit. „Strčím Gasta i s Goryonem do šatlavy dřív, než se mi ta jejich žabomyší válka vymkne z ruky.“

Pobídl hřebce podpatky a vyrazil kupředu, přičemž se vůbec neohlížel na to, zda jede některou z vyjetých cest, takže se o překot hnal křovinami a trnitými houštinami. Zatímco se společníci i skupinka válečníků tryskem vydali v jeho stopách, s hlasitým dusotem přelétl po kamenech na říčním břehu a pobídl koně do bystře se valícího vodního proudu. Nevybral si pro přebrodění řeky vhodné místo, protože Taran v příštím okamžiku zjistil, že mu voda dosahuje až po hrušku sedla. Smoit s netrpělivým hulákáním tvrdohlavě pokračoval k protějšímu břehu. Taran viděl, jak se král postavil ve třmenech, mával na jezdce, kteří ho následovali, a vybízel je k většímu spěchu. V příštím okamžiku

však válečnému oři podjely nohy, takže uklouzl na bok, kůň i s jezdcem se s hlasitým šplouchnutím svalili do vody, a než Taran stačil pobídnout Melynlase za nimi, proud Smoita strhl ze sedla a jako sud s mávajícíma rukama a nohama ho rychle unášel pryč.

Někteří z válečníků, kteří jeli za Taranem, otočili koně zpět a ve snaze dohnat svého krále se rozjeli po proudu podél břehu. Taran, který už to měl blíž k protějšímu břehu, přiměl Melynlase, aby ze sebe vydal všechny zbývající síly, seskočil ze sedla na suchou zemi a rozběhl se po břehu za Smoitem. V uších mu zněl hukot valící se vody a Taran si s hrůzou uvědomil, že proud krále nemilosrdně unáší k vodopádu. Přestože mu srdce v hrudi pukalo, zdvojnásobil tempo svého běhu, než však stačil skočit do peřejí, viděl, jak králova rudá bradka zmizela pod napěněnou vodou, a zoufale vykřikl, když Smoit přepadl přes okraj vodopádu.

KAPITOLA V
ORTEL

Taran slézal dolů po vyčnívajících kamenech, lemujících vysoký kaskádovitý vodopád. V tůni pod sebou, z níž vysoko stříkala bílá vodní tříšť, matně rozeznával zavalitou Smoitovu postavu, otáčející se ve víru kolem dokola. Nevšímal si padající vody, proskočil vodopádem a dopadl přímo do tůně. Šmátral po Smoitově opasku a po chvíli ho skutečně držel v ruce. Byl nucen bojovat s vířivým proudem a málem se při tomto zápasu sám utopil. S vynaložením obrovského úsilí se mu podařilo dovléct napůl bezvědomého krále na mělčinu.

Smoit ošklivě krvácel z rány na čele a v normálně zarudlém obličeji byl bílý jako křída. Taran se potýkal s mohutným promočeným tělem a táhl je do bezpečné vzdálenosti od rozbouřené vody. V dalším okamžiku už vedle něj byl Gurgi spolu s Fflewddurem a pomáhali mu odvléct krále na suchou zem. Smoit se na břehu zhroutil jako velryba, kterou na mělčinu vyvrhne moře.

Gurgi s neustálým úzkostlivým kňučením povolil králi oblečení a Taran s bardem se rychle pustili do ošetřování jeho ran.

„Může mluvit o štěstí, že si jenom nakřápl lebku a zpřelámal polovinu žeber," poznamenal Fflewddur. „Každý jiný by se při takovém pádu přerazil na dva kusy. Jsme ale v pěkné kaši," dodal polohlasně k Taranovi a pohlédl na válečníky, kteří se mezitím kolem bezvědomého Smoita shromáždili. „Gasta ani Goryona teď do vezení rozhodně nezavře. Potřebuje lepší péči, než mu můžeme poskytnout my. Asi bychom ho měli odvézt do Caer Cadarnu."

Taran zavrtěl hlavou. Vzpomněl si na Smoitova slova o lenních pánech ze sousedního kantrevu, kteří by mohli využít příležitosti a zaútočit na něj. Navíc byl neustále přesvědčen, že kdyby našli Cornillu, měli by nejlepší šanci, že Gasta a Goryona donutí, aby se dohodli a svoji válku tak ukončili. Myšlenky měl však stejně spletené jako Orddu vlákna na svém stavu a upřímně litoval, že si nemůže vyměnit místo se Smoitem, jehož bezvědomí mu momentálně připadalo jako nesmírně záviděníhodný stav.

„Aeddanova farma je blíž," prohlásil. „Odvezeme ho tam a Gurgi u něj zůstane. My dva se pak musíme rozjet za Gastem a Goryonem a udělat, co bude v našich silách, abychom jejich spor ukončili. A pokud jde o Cornillu a celé stádo, pochybuji, že bychom je dokázali najít."

Všichni tři společníci roztrhali svoje pláště na dlouhé pruhy a dali se do obvazování Smoitových ran. Králova víčka se zachvěla a ozvalo se hlasité zasténání.

„Dejte mi něco k jídlu!" zachroptěl Smoit. „Jsem možná napůl utopený, ale rozhodně odmítám být navíc polomrtvý hladem." Položil Taranovi ruku na rameno. „Dobrá práce, mládenče, dobrá práce. Zachránils mi život. Ještě okamžíček a ta voda by mě byla rozmlátila na kaši. Řekni si, o co chceš, a je to tvoje."

„Nežádám o nic," odpověděl Taran a zavazoval na uzel obvazy, omotané kolem Smoitovy obrovské hrudi. „Bohužel," zalitoval, „to, po čem nejvíc toužím, mi nemůže dát nikdo."

„Na tom nezáleží," hekal namáhavě Smoit. „Cokoli ode mne budeš chtít, to ti dám."

„Veličenstvo, nejste teď schopen dlouhé cesty," začal Taran, když se Smoit s bolestnou grimasou pokusil vstát. „Dovolte, abychom jeli s vašimi válečníky a…"

„Laskavý pán ať poslouchá!" vykřikl rozrušeně Gurgi. „Ať poslouchá a slyší!"

Také Llyan evidentně něco zaslechla, protože natáhla uši dopředu a vousy se jí chvěly.

„To mi tak kručí v břichu, které se domáhá masa a pití!" rozkřikl se Smoit. „Musí to být slyšet, protože jsem prázdný jako vypitý sud!"

„Ne, ne!" odporoval Gurgi, popadl Tarana za paži a táhl ho někam podél stromů rostoucích při břehu řeky. „Gurgi neslyší žádné kručení a bručení, slyší bučení a hučení!"

Smoit klopýtal za nimi a opíral se přitom o bardovo rámě. Gurgi měl pravdu, jeho bystrý sluch ho skutečně nešálil. Teď už se i k Taranovi doneslo nezřetelné kravské bučení. Gurgi se za tím zvukem tryskem rozběhl. Za pásem stromů se terén skláněl do stinného údolíčka, jímž protékal malý potůček. Taran hlasitě vykřikl. Spokojeně se tam páslo celé stádo s Cornillou uprostřed.

„U všech ďasů!" zaburácel Smoit tak hlasitě, že se několik tuctů rohatých hlav otočilo a zíralo na ně stejně vyplašeně, jako kdyby na jejich poklidnou pastvinu vrazil nějaký zcela neznámý býk.

„U velkého Belina!" vykřikl i Fflewddur. „Cornilla je všechny odvedla do bezpečí! Má víc rozumu než oba její pánové dohromady!"

Cornilla zvedla hlavu a sledovala Tarana, který se k ní spěšně rozběhl. Nepatrně si odfrkla a protočila oči v gestu mučednické trpělivosti. Smoit, který zcela zapomněl na svoje vážná zranění, vítězoslavně zatleskal a z plna hrdla hulákal, aby přivolal svoje válečníky.

„Veličenstvo, dovolte, abychom to stádo zahnali na Aeddanovu farmu," vybízel ho Taran. „Vaše rány je třeba ošetřit lépe, než jsme to udělali my."

„Zažeň si je, kam je ti libo, mládenče," odpověděl Smoit. „U všeho, co je mi svaté, teď je máme v hrsti. Tohle Gasta i Goryona přiměje, aby se ozlomkrk rozjeli za mnou!" Přivolal dva ze svých jezdců a poručil, aby tu novinu odjeli sdělit oběma lenním pánům. „Povězte těm dvěma

buřičům, kde na ně budu čekat," hulákal. „A nařiďte jim, aby uzavřeli příměří, protože jejich krávy se našly!"

„A našel je Gurgi!" vykřikoval Gurgi, divoce poskakoval a metal kozelce. „Ano, ano! Statečný a chytrý Gurgi s bystrýma ušima najde všechno, co se ztratí, ach ano!" Sám sebe objal chlupatými pažemi a zdálo se, že div nepraskne pýchou a radostí z toho, co se mu podařilo. „Ach, bardové budou o chytrákovi Gurgim zpívat s brnkáním a drnkáním!"

„O tom vůbec nepochybuj, starý příteli," ubezpečil ho Taran. „Opravdu jsi to stádo našel. Nezapomínej ale, že se ještě musíme vypořádat s Gastem a s Goryonem – a máme jen jednu Cornillu."

Krávy se nejprve příliš neměly k tomu, aby údolíčko opustily, po dlouhém lákání a přesvědčování se ale Taranovi podařilo odvést Cornillu po údolních stezkách vedoucích k Aeddanově farmě. Ostatní krávy ji následovaly, bučely a pohazovaly rohatými hlavami; byl to neobvyklý průvod, který se proplétal mezi loukami a zvlněnými pahorky. Smoitovi válečníci jeli po obou bocích stáda a sám rudovousý král kolem sebe mával oštěpem, jako by to byla pastevecká hůl. Llyan na hebkých tlapách běžela za dobytkem a dávala pozor, aby se žádné kusy nezatoulaly, a Gurgi jako rozčepýřený kohout hrdě trůnil na Cornillině hřbetu.

Když dojeli na dohled k Aeddanově chýši, Taran vyrazil cvalem napřed a hlasitě na farmáře volal, sotva však stačil seskočit z koně, když se dveře rozlétly dokořán tak prudce, že překvapeně uskočil. Ve dveřích stál Aeddan se zrezivělým mečem v ruce. Za farmářem Taran zahlédl Alarku, která plakala a otírala si oči zástěrou.

„Takhle odplácíš naši laskavost?" obořil se na něj Aeddan, který ho okamžitě poznal. Oči mu hněvivě plály, když vztáhl prastarou zbraň a ukázal na blížící se houfec válečníků. „Přijíždíš s nimi, abyste zničili naši půdu? Ztrať se! Už se stalo!"

„Co tím myslíš?" zakoktal Taran, šokovaný rozhněvanými slovy muže, kterého považoval za přítele. „Přijíždím s králem Smoitem a s jeho družinou. Chceme dosáhnout usmíření mezi Gastem a Goryonem…"

„Záleží snad na tom, ke komu patří válečníci, kteří zdupali moji úrodu?" odsekl zlostně Aeddan. „To, co zničil Gast, dokončil

dvojnásobně Goryon, když se po mém poli honili tam a zase zpátky, až nezůstalo stát jediné stéblo obilí! Válečné umění je pro ně předmětem pýchy, ale moje farma je celým mým životem. Jde jim o pomstu? Mně šlo jen o úrodu.“ V gestu únavy pramenící ze zoufalství Aeddan svěsil hlavu a odhodil meč na zem.

Taran ohromen hrůzou hleděl na pole, na němž se Aeddan v potu tváře tolik nadřel. Koňská kopyta rozmělnila půdu v bláto a z kořínků vytrhala mladé osení, které teď leželo rozdupané na cucky. Ke sklizni, na niž Aeddan vsadil celé své živobytí, nemělo nikdy dojít a Taran cítil, jak farmáři puká srdce, jako by to bylo jeho vlastní.

Než ze sebe stačil vypravit jediné slovo, z lesa na kraji farmy vyrazila cvalem skupina jezdců. V jejich čele poznal Taran lorda Goryona. Za další okamžik se objevil i lord Gast se svým jízdním doprovodem. Když spatřil svého soka, nasadil lenní pán koni ostruhy, zuřivým tryskem dojel k chýši, seskočil ze sedla a se vzteklým řevem se rozběhl proti Goryonovi.

„Lupiči!“ hulákal na něj. „Chceš mi snad znovu ukrást Cornillu?“

„Zloději!“ opětoval jeho křik Goryon. „Vzal jsem si jen to, co mi odjakživa patří!“

„Lháři!“ vybuchl Gast. „Nikdy nebyla tvoje!“

„Urážky! Drzosti!“ překřikoval ho Goryon, zrudl v obličeji a sahal po meči.

„Buďte zticha!“ zaburácel Smoit. Pohrozil oběma lenním pánům svou válečnou sekerou. „Mluví s vámi váš král! Jak se opovažujete takhle se hádat a vzájemně se urážet, vy zabednění rváči?“ Smoit mávl na svoje válečníky, kteří vyrazili kupředu, aby se Gasta i Goryona chopili. Když to viděli jezdci obou bojových oddílů, rozzuřeně vzkřikli a chystali se vytasit meče; Taran se na okamžik obával, že se na místě rozzuří další bitka. Smoitovi válečníci však neustoupili a při pohledu na rozvztekleného krále se jezdci sami pokorně stáhli zpět.

„Můj žalář vás naučí chovat se jako dobří sousedé,“ běsnil Smoit. „Zůstanete tam, dokud to nebudete umět. A pokud jde o Cornillu – narazil jsem si dnes hlavu, zpřelámal jsem si kosti a ocitl jsem se na samotném prahu smrti hladem, takže ji prohlašuji svým majetkem! Svou válečnou kořistí! A je to jen ubohá náhrada za všechno to soužení,

které jsem kvůli vám vytrpěl. Ještě jeden den a roznesli byste požár po celém kantrevu!“

Gast i Goryon po těchto slovech vybuchli v zuřivé protesty a ani Taran už nedokázal udržet jazyk za zuby. Postavil se králi po bok.

„Veličenstvo, i kdyby ve vašem žaláři strávili celý zbytek života, na zničeném poli už nedozraje jediné pšeničné zrnko. Aeddan přišel o všechno, co mu dávalo naději, o úrodu, která měla jeho i manželku udržet při životě. Nabídl jste mi odměnu,“ pokračoval. „Tehdy jsem ji odmítl, smím se o ni přihlásit teď?“

„Požádej, o cokoli chceš, mládenče,“ odpověděl Smoit. „Jako by se už stalo.“

Taran na okamžik zaváhal, když postoupil kupředu a zůstal stát tváří v tvář lenním pánům. Pak se otočil ke Smoitovi. „Žádám o následující laskavost,“ prohlásil. „Propusťte Gasta a Goryona na svobodu.“

Smoit užasle zamrkal, Goryon se mezitím poprvé na Tarana pořádně podíval a vykřikl: „To je ten pasáček vepřů, který mě připravil o mého koně! Považoval jsem ho za chrapouna, ale žádá tě o ušlechtilou laskavost. Vyhov mu, Smoite, mluví moudře!“

„Propusťte je na svobodu,“ pokračoval Taran, „přikažte jim, aby pracovali po Aeddanově boku a pokusili se napravit, co zničili.“

„Cože?“ vyjekl Gast. „Považoval jsem ho za hrdinu, je to ale docela obyčejný chám! Jak se opovažuje žádat po Gastovi Velkomyslném, aby se hrabal v zemi jako krtek, a ještě k tomu zadarmo!“

„Drzost! Opovážlivost! Neomalenost!“ hřímal Goryon. „Nepřipustím, aby nějaký pasáček vepřů vynášel ortel nad Goryonem Statečným!“

„Ani nad Gastem Velkomyslným!“ přidal se k němu Gast.

„Vyneste nad sebou tedy ortel sami,“ odpověděl Taran, nabral ze země dvě hrsti hlíny a rozdupaného osení a přidržel je rozzuřeným lenním pánům přímo před očima. „Tohle je všechno, co zbývá z Aeddanova živobytí. To už můžete rovnou zvednout meč a probodnout ho. Podívej se na tohle, lorde Goryone, protože je v tom víc pravdy než v tvých báchorkách o obrech a netvorech. Tohohle si Aeddan cenil víc, lorde Gaste, než si ty ceníš kteréhokoli ze svých pokladů – a patřilo mu to větším právem, protože to získal vlastní těžkou prací.“

Gast i Goryon ztichli; oba drsní lenní pánové hleděli na hlínu jako provinilí kluci.

Aeddan a jeho manželka beze slova přihlíželi.

„Ten mládenec má na krku lepší hlavu než já," vykřikl Smoit, „a v jeho rozsudku je větší moudrost. A také větší laskavost, protože kdyby to bylo na mně, zvolil bych žalář, a ne rýpání v zemi!"

Oba lenní pánové neochotně přikývli.

Taran se otočil ke Smoitovi. „Zbytek toho, co po vás žádám, zní takto: Dávejte nejvíc tam, kde je toho také nejvíc zapotřebí. Chcete si Cornillu nechat pro sebe, Veličenstvo? Dejte ji raději Aeddanovi."

„Vzdát se Cornilly?" vyprskl Smoit a slova mu málem uvázla v krku. „Své válečné kořisti…" Po chvíli však přikývl. „Tak dobrá, mládenče."

„Zůstane u Aeddana," pokračoval Taran, „a Gast s Goryonem se podělí o její příští telata."

„A co bude s mým stádem?" vykřikl Goryon.

„A co s mým?" přidal se Gast. „Krávy jsou tak pomíchané, že nikdo nepozná, která komu patří."

„Lord Goryon stádo rozdělí na dvě stejné poloviny," rozhodl Taran.

„To tedy ne!" rozčilil se lord Gast. „Dá mi všechny vyhublé chcíplotiny a vypasené si nechá pro sebe. Rozdělím to stádo sám!"

„Ani náhodou!" zařval Goryon. „Nenechám si vnutit ty tvoje vyzáblé mrchy!"

„Lord Goryon rozdělí stádo," opakoval Taran. „Lord Gast si pak ale vybere svoji polovinu."

„Výborně řečeno!" vyprskl Smoit a otřásal se burácivým smíchem. „U všech ďasů, to s je tedy dostal! Goryon je rozdělí a Gast si vybere! Chachá! Je zapotřebí dvou zlodějů, aby se dospělo k poctivé dohodě!"

Aeddan s Alarkou přišli blíž a předstoupili před Tarana a krále Smoita. „Nevím, kdo doopravdy jsi," oslovil farmář Tarana, „ale ukázal ses mi být mnohem lepším přítelem než já tobě."

„Ach, laskavý pán je nesmírně moudrý!" vykřikl Gurgi, když se oba lenní pánové pustili do rozdílení svých stád a Smoitovi válečníci se začali chystat na zpáteční cestu do Caer Cadarnu. „Gurgi našel krávy, ale jen moudrý pán ví, co si s nimi počít."

„Pokud jsem ovšem doopravdy rozhodl správně," odpověděl pochybovačně Taran. „Gast i Goryon teď budou čekat na Cornillina telata. Gast tvrdil, že se vždycky rodí po dvou. Doufám jen," dodal s úšklebkem, „že nás ani tentokrát nezklame."

Když se společníci konečně dostali zpět do Caer Cadarnu, bylo už dávno po západu slunce. Fflewddur a Gurgi byli tak vyčerpáni, že nedokázali nic jiného než zhroutit se na lože. Taran by byl s radostí následoval jejich příkladu, Smoit ho ale popadl za paži a odtáhl ho do Velké síně.

„Můžeš být na sebe hrdý, mládenče," velebil ho halasně. „Zachránil jsi kantrev před válkou a mě osobně před rozdrcením na aspik. A pokud jde o Gasta s Goryonem, neodvážím se předpovídat, jak dlouho spolu zůstanou v míru. Jednomu jsi mě ale naučil: že moje žaláře nejsou k ničemu. U všech ďasů, okamžitě je nechám zazdít. Od dnešního dne se budu snažit víc mluvit a míň se ohánět mečem!

Potíž je ale v tom, mládenče," pokračoval král a zamyšleně svraštil obočí, „že mi to myslí příliš pomalu. To mi nikdo nemusí připomínat, sám vím, že se cítím líp, když držím v ruce meč. Oplatíš mi laskavost laskavostí? Zůstaň se mnou v Cadifforském kantrevu."

„Veličenstvo," odpověděl Taran, „snažím se zjistit, kdo jsou moji příbuzní. Nemohu…"

„Příbuzní!" zahulákal Smoit a pleskl se po obrovském břiše. „Mne samotného je dost velký kus, abych vydal za všechny příbuzné, které si jen můžeš přát! Dobře mě poslouchej," dodal už o něco tišším hlasem, „jsem vdovec a děti žádné nemám. Toužíš po rodičích? O nic víc, než já toužím po synovi. Až mě k sobě povolá roh Gwyna Lovce, nebude tu nikdo, kdo by nastoupil na moje místo, a kdybych si měl vybírat, nezvolil bych nikoho jiného než tebe. Zůstaň, mládenče, a jednoho dne budeš králem Cadifforu."

„Králem Cadifforu?" užasl Taran. Srdce mu poskočilo. Proč pátrat po nějakém zrcadle, když by mohl Eilonwy nabídnout královský trůn, ten nejvznešenější dar, jaký kdo může ženě položit k nohám? Taran, král Cadifforu. Ta slova mu zvonila v uších sladší hudbou než Taran, pasáček vepřů. A přece se jeho radost náhle proměnila ve střízlivý chlad. Byť by si snad Eilonwy cenila jeho královského titulu, mohla by si ho vážit, kdyby od svého hledání upustil, ještě než doopravdy začalo?

A mohl by si on vážit sám sebe? Dlouhou chvíli neodpovídal a nakonec se otočil ke Smoitovi s vřelým obdivem v očích.

„Na celém světě není nic," začal, „čeho bych si cenil víc, než této cti, kterou jsi mi ochoten prokázat. Ano – nesmírně si přeji, abych tvoji nabídku mohl přijmout." Zlomil se mu hlas. „Přesto bych však byl raději králem z titulu svého urozeného původu, a ne jen darem. Je docela možné," pokračoval rozvážně, „že doopravdy jsem urozeného původu. Pokud se ukáže, že tomu tak je, s radostí se vlády nad Cadifforem ujmu."

„Co na tom?" rozkřikl se Smoit. „U všech ďasů, raději bych na svém trůnu viděl moudrého pasáčka vepřů než hlupáka s modrou krví!"

„Jenže je tu ještě jedna věc," odpověděl Taran. „Z hloubi srdce toužím po tom, abych se o sobě dozvěděl pravdu. Nic mě od toho neodradí. Kdybych se nechal odradit, nikdy bych nezjistil, kým doopravdy jsem, a po celý život bych měl pocit, že mi něco schází."

Při těchto slovech se Smoitova bitvami zjizvená tvář smutně protáhla a král lítostivě svěsil hlavu. Po krátké chvilce však Tarana srdečně popleskal po zádech. „U všeho, co je mi svaté," zaburácel, „jsi tedy pevně odhodlán honit se za přeludem, za pouhou iluzí, za tím svým zrcadlem, nebo co to vlastně hledáš, a já už ti to nebudu ani slovem rozmlouvat. Jeď to hledat, mládenče! Ať to však najdeš nebo ne, vrať se sem a budeš v Cadifforu vítán. Ale pospěš si, protože jestli se Gast s Goryonem ještě jednou rozhádají, nemohu zaručit, že v celém kantrevu zůstane kámen na kameni!"

A tak se stalo, že se Taran s Gurgim a Fflewddurem Fflamem znovu vydali na cestu. Kdesi v tajném koutku svého srdce choval Taran naději, že se bude moci do Smoitovy říše vrátit s hrdými novinkami o svém původu. Ani zdaleka ale netušil, jak dlouhá doba uplyne, než jeho noha opět spočine v cadifforském kantrevu.

KAPITOLA VI
ŽÁBA

Z Caer Cadarnu společníci pokračovali rychlým tempem a už po několika dnech překročili řeku Ystrad, kde je pak Fflewddur delší dobu vedl po protějším břehu, dokud nezabočili severovýchodním směrem a nezamířili do horských kantrevů. Na rozdíl od údolních kantrevů tady byla půda zašedlá a kamenitá. Taran viděl, že místa, která snad kdysi byla bohatými pastvinami, jsou zarostlá křovím, a dlouhé lesnaté pásy byly plné hustě rostlých a divoce propletených temných hvozdů.

Fflewddur přiznal, že ho jeho toulky do zdejšího kraje přivedly jen zřídkakdy. „Šlechtici v těchhle kantrevech jsou stejně zasmušilí jako jejich země. Zahraješ jim tu nejveselejší písničku a přinejlepším můžeš doufat v nakyslý úsměv. Přitom ale, pokud jsou staré pověsti pravdivé, bývalo ve zdejších krajích stejné bohatství jako kdekoli jinde v Prydainu. Ovce z horských kantrevů – u velkého Belina, mívaly prý rouno tak husté, že jsi do něj mohl zabořit ruku až po loket! Dnes jsou bohužel většinou spíš vyzáblé a olysalé.“

„Aeddan mi říkal, že pán smrti Arawn ukradl farmářům z údolí mnohá tajemství,“ vzpomínal Taran. „Nepochybně stejně oloupil i ovčáky z horských kantrevů.“

Fflewddur přikývl. „Zůstalo jen málo pokladů, které nezničil nebo neuloupil, snad jen s výjimkou těch, které patří ušlechtilému národu, a podle mého by si to i Arawn pořádně rozmyslel, kdyby se měl s jeho příslušníky pustit do křížku. Osobně bych ale Severní říše, kde leží i moje království, za žádný ze zdejších kantrevů nevyměnil,“ pokračoval. „Tam totiž, chlapče, nevyrůstají ovce, ale slavní bardové a válečníci! Rod Fflamů už se tam samozřejmě na trůnu drží… no, pozoruhodně dlouho. V žilách Fflamů,“ prohlásil hrdě bard, „koluje královská krev Doniných synů! Sám princ Gwydion je se mnou spřízněn. Jen vzdáleně, pravda, velmi vzdáleně,“ dodal spěšně, „ale je to můj pokrevní příbuzný.“

„Gurgimu jsou slavné ovce zcela lhostejné a huňatí bardi zrovna tak," zahučel melancholicky Gurgi. „Je spokojený v Caer Dallbenu, ano, to je, a přál by si, aby tam brzo zase byl."

„Jestli ti jde o tohle," odpověděl Fflewddur, „obávám se, že tě ještě čeká strastiplná cesta, než znovu uvidíš domov. Čert ví, jak dlouho vám bude trvat, než najdete to svoje tajemné zrcadlo. Pojedu s vámi, jak daleko to půjde," slíbil Taranovi, „dřív nebo později se ale budu muset vrátit do svého království. Moji poddaní na mne vždycky netrpělivě čekají…"

Jeho harfa se zuřivě zatřásla a jedna ze strun praskla. Fflewddur se začervenal. „Tedy," opravil se, „ano, vlastně jsem chtěl říct, že to budu já, kdo se s nimi zase bude chtít vidět. Mám-li totiž říct pravdu, mívám často pocit, že si vedou docela dobře, i když tam zrovna nejsem a nedohlížím na ně. My Fflamové ovšem víme, co je naší povinností."

Společníci zastavili, Fflewddur sklouzl z Llyanina hřbetu a dřepl si do trávy, aby opravil přetrženou strunu. Z kapsy své kazajky vytáhl velký klíč, jehož pomocí utáhl dřevěné strunové kolíky, a poté začal nástroj trpělivě znovu ladit.

Chraptivé zakrákání Tarana přimělo, aby honem zvedl oči k obloze. „To je Krák!" vykřikl a ukázal na okřídlený stín, který se střemhlav řítil společníkům vstříc. Gurgi nadšeně zahalekal a zatleskal, když havran přistál na Taranově zápěstí.

„Tak jsi nás přece jen našel, starý příteli!" zaradoval se Taran, kterého nesmírně potěšilo, že se k němu havran opět připojil. „Pověz mi," vyptával se nedočkavě, „jak se daří Eilonwy? Stýská se jí – po nás po všech?"

„Princezna!" zachroptěl Krák a zamával křídly. „Princezna! Eilonwy! Taran! Zacvakal zobákem, začal Taranovi na zápěstí vzrušeně poskakovat a vychrlil na něj takovou záplavu brebentění a drmolení, že Taran stěží odlišil jedno slovo od druhého. Podařilo se mu z toho všeho pouze vyrozumět, že Eilonwyin odpor k výuce královské etikety, k níž byla přinucena, se ani v nejmenším nezměnil a že se jí po něm skutečně stýská – obě tyto zprávy Tarana potěšily a ještě zvýšily jeho touhu po zlatovlasé princezně.

Kromě toho se Krákovi podařilo dát mu na srozuměnou, že v jeskyni na ostrově Mona se obr Glew po vypití Dallbenova lektvaru zase zmenšil do své původní velikosti.

Krák sám měl přímo vynikající náladu. Nepřestával brebentit, mával lesklými černými křídly, vzlétal z Taranova zápěstí, aby se pozdravil s ostatními společníky, a na chviličku se dokonce usadil na Llyamně hlavě a pilně velké kočce zobákem čechral zlatohnědou kožešinu.

Jeho oči nám pomohou v hledání," otočil se Taran k Fflewddurovi, který odložil harfu, přešel ke Krákovi a hladil ho po lesklých perech. „Krák dokáže terén propátrat líp než kdokoli z nás."

„To je pravda," souhlasil Fflewddur, „ale jen když se mu samotnému chce a když ho přesvědčíš, aby udělal, co po něm žádáš. Jinak ale bude ten dareba strkat zobák do všeho, jen ne do svých věcí."

„Ano, ano," přikývl Gurgi a zahrozil havranovi prstem. „Krák musí poslouchat příkazy laskavého pána! Musí nám pomáhat létáním a hledáním, ne skotačením a lumpačením!'

Místo odpovědi na něj havran provokativně vyplázl úzký černý jazyk. Mrskl ocasem, třepotavě přelétl k harfě a rychle začal zobákem brnkat o struny. Když ho bard pobouřeně okřikl, seskočil ze zakřiveného rámu jeho nástroje, popadl ladicí klíč a táhl ho po trávě za sebou.

‚Je drzý jako kavka!" rozčilil se Fflewddur a rozběhl se za havranem. „Krade jako straka!"

Sotva se k němu Fflewddur dostal na půl kroku, Krák opět obratně uskočil a klíč přitom neustále držel v zobáku. S pobaveným krákáním poskakoval a neustále se držel mimo Fflewddurův dosah a Taran se neubránil smíchu, když sledoval, jak dlouhonohý bard bezvýsledně běhá kolem dokola a Krák mrštně tančí před ním. Když se pak k pronásledování přidali i Gurgi s Taranem a Taranovy prsty se sevřely pouhý vlásek od havranových ocasních pírek, vystřelil Krák vzhůru a škádlivě odlétl několik metrů do lesa. Tam se usadil na pokroucené větvi prastarého vysokého dubu a očima svítícíma jako dva korálky hleděl na společníky, kteří se shromáždili na zemi pod ním.

„Pojď dolů," nařídil mu Taran nejpřísnějším tónem, jakého byl schopen, protože havranova komická taškařice mu nedovolovala, aby se doopravdy rozčilil. „Pokoušel jsem se naučit ho slušnému chování,"

povzdechl si, „ale nebylo to k ničemu. Přinese ho zpátky, až se mu bude chtít, ale ani o vteřinku dřív.“

„Hej, ty tam, hej! Pusť ho!“ hulákal Fflewddur a mával rukama. „Pusť ho, Povídám!“

Při těchto slovech Krák škubl hlavou, nakrčil křídla a klíč pustil – ne však do bardových natažených rukou, ale do dutiny v kmeni stromu.

„Pustil ho! Pustil ho!“ chlubil se Krák, kolébal se na větvi dopředu a dozadu, brebentil a potměšile se pochechtával vlastnímu žertu.

Fflewddur si rozčileně odfrkl. „Ten pták je ještě nevychovanější než špaček! Báječně se pobavil a já se teď nadřu jako mezek!“ Za neustálého mumlání nevrlých poznámek na adresu hloupých vtipů nestydatých havranů obejmul bard rozpřaženýma rukama kmen dubu a pokoušel se vyšplhat nahoru. Nebyl ještě ani v poloviční cestě, když jeho sevření povolilo, takže se zřítil dolů a dopadl jako pytel brambor mezi kořeny.

„My Fflamové jsme čiperové!“ oddechoval těžce Fflewddur a s bolestným úšklebkem se drbal na zádech. „U velkého Belina, není na světě strom, na který bych nevylezl – tedy s výjimkou tohohle jednoho.“ Otřel si pot z čela a zlostně zíral na vysoký kmen.

„Gurgi tam vyleze, ano, ano!“ vykřikl Gurgi a rozběhl se k dubu. Jeho chlupaté paže i nohy vystřelily naráz vzhůru, a než se ostatní nadáli, byl už tvoreček v koruně stromu. Za Fflewddurova hlasitého povzbuzování strčil hubenou ruku do vykotlané dutiny.

„Tady je klíč na ladění not, ach ano!“ zavolal. „Chytrý Gurgi ho našel!“ Náhle se zarazil. Taran spatřil, jak jeho maličký obličej zbrázdily vrásky překvapení a nechápavosti. Hodil klíč dolů Fflewddurovi a znovu se otočil k dutině. „Co je ale tohle? Co jiného to Gurgi našel při svém šátrání? Laskavý pane,“ vyjekl, „je tu ještě nějaká divná věc, úplně schovaná před hledáním!“

Taran viděl, jak si tvoreček strká pod paži nějaký předmět a sjíždí s ním po dubovém kmeni dolů.

„Dívejte se a koukejte se!“ halasil Gurgi, když k němu Taran s bardem přiskočili.

Na Krákův zlomyslný žertík všichni okamžitě zapomněli a havran, který se necítil ani trochu provinile, přilétl, posadil se Taranovi na

rameno, natáhl krk a tlačil se kupředu, jako by chtěl za každou cenu být první, kdo Gurgiho objev spatří.

„Je to poklad?“ vřískal Gurgi. „Ach, poklad obrovské ceny! A našel ho Gurgi!“ Rozčileně dupal a poskakoval. „Ať to laskavý pán otevře! Otevřít a podívat se, jaká vzácnost se v tom skrývá!“

Předmětem, který Gurgi vtiskl Taranovi do ruky, byla malá hranatá železná schránka, ne širší než Taranova dlaň. Její vypouklé víko bylo zavěšeno na silných pantech, přepásáno železnými obroučkami a zajištěno důkladným visacím zámkem.

„Jsou to drahokamy s blyštěním a jiskřením? Nebo snad zlato s mihotáním a blikotáním?“ vyptával se Gurgi, zatímco Taran schránku převracel a prohlížel ze všech stran. Také Fflewddur na ni zvědavě hleděl.

„Nu, přátelé,“ poznamenal bard, „zdá se, že budeme mít alespoň nějakou odměnu za všechnu námahu, kterou jsme museli vynaložit kvůli tomu zlodějskému ptákovi. I když soudě podle velikosti se obávám, že to nebude nic zvláštního.“

Taran už mezitím zápasil se zámkem, který se odmítal jeho úsilí poddat. Víko vzdorovalo všemu jeho bušení, takže byl nakonec nucen položit schránku na zem, kde ji Gurgi pevně přidržel, zatímco on sám i Fflewddur se pokusili vypáčit panty špičkami svých mečů. Schránka však byla překvapivě pevná a bylo zapotřebí veškeré jejich síly a vytrvalosti, než víko konečně povolilo a s hlasitým křaplavým prásknutím se utrhlo. Uvnitř leželo něco zabaleného v hebké kůži, kterou Taran opatrně rozvázal.

„Co je to? Co je to?“ vřískal Gurgi a poskakoval sem a tam po jedné noze. „Ukažte Gurgimu zářící poklad!“

Taran se hlasitě rozesmál a potřásl hlavou. V kůži nebylo zabalené zlato ani drahokamy, nebylo v ní nic než tenký úlomek kosti, dlouhý přibližně jako Taranův malíček. Gurgi zklamaně zasténal.

„Řekl bych,“ odfrkl si opovržlivě Fflewddur, „že náš chlupatý přítel našel buď velice malou jehlici do vlasů nebo neobvykle velké párátko. Ať je to jedno nebo druhé, pochybuji, že by nám to bylo k užitku.“

Taran ten podivný předmět nepřestával zkoumat. Úlomek kosti byl suchý a křehký, dokonale vybělený a naleštěný do vysokého lesku. Zda

to byla zvířecí nebo lidská kost, to nebyl Taran schopen poznat. „Jakou tohle může mít cenu?“ ptal se celý zamračený.

„Obrovskou,“ odpověděl Fflewddur, „ovšem jen v případě, že bys někdy potřeboval párátko. Jinak…“ pokrčil rameny. „Nech si to, jestli chceš, nebo to zahoď, řekl bych, že je úplně jedno, co s tím uděláš. I ta skříňka je zničená tak, že už ji nikdo neopraví.“

„Jestli to ale nemá žádnou cenu,“ namítl Taran a stále si kost podrobně prohlížel, „proč by to bylo tak pečlivě zamčené? A tak důkladně schované?“

„Už dávno jsem si udělal zkušenost,“ prohlásil Fflewddur, „že lidé dokážou se svým majetkem nakládat velice roztodivným způsobem. Oblíbené párátko, rodinné dědictví… ale ano, chápu, co tím chceš říct. My Fflamové nepotřebujeme říkat dvakrát! Ten, kdo to tam schoval, nechtěl, aby se to našlo. Jak jsem právě chtěl poznamenat, není to zdaleka tak jednoduché, jak by se na první pohled zdálo.“

„Přitom ale,“ začal Taran, „mi vykotlaný strom sotva připadá jako nejbezpečnější místo, kam něco schovat.“

„Naopak,“ nesouhlasil bard. „Jaký lepší úkryt by sis představoval? Někde v domě by to někdo mohl objevit docela snadno. Když to zakopeš do země, čekají tě problémy s krtky, jezevci a bůhvíjakou ještě havětí. Zato takovýhle strom,“ pokračoval a pohlédl vzhůru, „pochybuji, že by na něj kdokoli kromě Gurgiho dokázal vylézt bez žebříku, a je sotva pravděpodobné, že si někdo, kdo tudy jen prochází, ponese zrovna žebřík. A pokud se nad tím uhnízdí ptáci nebo třeba veverky, jenom to pomohou ještě důkladněji skrýt. Ne, ať to tam schoval kdokoli, měl to pečlivě promyšlené a dal si s tím zrovna takovou námahu, jako kdyby…“

Fflewddur náhle zbledl. „Jako kdyby…“ Namáhavě polkl a zdálo se, že se vlastními slovy málem zalkne. „Jako kdyby se toho chtěl zbavit,“ zašeptal vyděšeně. „Zapomeňte, že jsme tu věc našli. Kouzla cítím na sto honů. Párátko, jehlice do vlasů, nevím, co to je, ale je na tom něco divného.“ Otřásl se. „Jak vám znovu a znovu kladu na srdce, nepleťte se do věcí, kterým nerozumíte. Víte, jaký na to mám názor. Jsou dvě věci, které zásadně nejdou dohromady: jednak kouzla a jednak jakékoli zasahování do nich.“

Taran neodpověděl okamžitě, zůstal chvíli nehybně stát a upřeně si vyleštěný úlomek prohlížel. Konečně promluvil. „Ať je to cokoli, nepatří nám to a nemůžeme si to odnést. Pokud je to ale skutečně začarované, dobrým nebo zlým kouzlem, můžeme se to odvážit tady nechat?“

„Pryč s tím!“ vykřikl Fflewddur. „Jestli jde o dobré kouzlo, ničemu tím neuškodíme. A jestli je zlé, ani se neodvážím hádat, jaké hrůzy by nás mohly postihnout. Rozhodně to vrať zpátky.“

Taran neochotně přikývl. Znovu kůstku zabalil, uložil ji zpět do schránky, kterou volně přiklopil ulomeným víkem, a požádal Gurgiho, aby ji vrátil do dutiny ve stromě. Gurgi, který si Fflewddurovu tirádu o kouzlech pozorně vyslechl, se nejprve schránky nechtěl ani dotknout, teprve když ho oba zbývající společníci dlouze prosili a přesvědčovali, přivolil, že to udělá. Spěšně vylezl na dub a dolů si pospíšil dokonce ještě rychleji než nahoru.

„Buďme rádi, že jsme se toho zbavili,“ zahučel Fflewddur a pospíchal, aby byl co nejrychleji z lesa venku. Druzí dva ho následovali a Gurgi se neustále bázlivě ohlížel, dokud dub nezůstal daleko za nimi.

Společníci se vrátili ke svým zvířatům a chystali se znovu nasednout. Fflewddur sebral harfu a rozhlédl se kolem sebe. „Poslyšte,“ zavolal, „kam se poděla Llyan? Neříkejte, že se někam zaběhla.“

Taranovo znepokojení rychle vystřídala úleva, protože hned v příštím okamžiku spatřil, jak se obrovská kočka vynořila z podrostu a zamířila k Fflewddurovi, který zatleskal a uvítal ji hlasitými syčivými zvuky, které cedil přes zaťaté zuby.

„Tss! Tss! Tak tady jsi, kamarádko,“ halasil bard a spokojeně se usmíval na Llyan, která se k němu zamilovaně lísala. „Kampak ses nám zatoulala?“

„Myslím, že chytila… no ano, vážně, chytila žábu!“ vykřikl Taran, neboť si všiml páru dlouhých nohou s plovacími blánami visících z Llyaniny tlamy.

„Ano, ano!“ přidal se Gurgi. „Žabička! Žabička s kvákáním a skákáním!“

„To se mi tedy nějak nezdá,“ zapochyboval bard. „Neviděli jsme tady žádné bažiny ani tůně a vlastně skoro vůbec žádnou vodu.“

Llyan s pyšným předením upustila svůj úlovek u Fflewddurových nohou. Byla to skutečně žába, dokonce největší žába, jakou Taran v životě viděl. Bard pohladil Llyan po hlavě, pak poklekl a s jistým přemáháním nehybného tvora zvedl.

„Hmm, ano, udělalas mi radost, kamarádko," pochválil Llyan a držel žábu co nejdál od sebe mezi palcem a ukazovákem. „Je vážně moc pěkná, ani nevím, jak ti poděkovat. Tohle dělá dost často," vysvětloval Taranovi. „Nemusí to samozřejmě být zrovna mrtvá žába, přinese prostě všechno možné, na co přijde – tu a tam nějakou myš a tak podobně. Prostě dárečky, o kterých si myslí, že by mě mohly potěšit. Dává mi tak najevo, že mě má ráda. A já se z nich také pokaždé hlasitě raduju. Koneckonců je důležité, že to myslí dobře."

Taran, který se neubránil zvědavosti, mu žábu vzal z ruky. Všiml si, že Llyan ji nesla velice opatrně a dávala si záležet, aby jí neublížila. Příčinou potíží nešťastné žáby byl nedostatek vody. Skvrnitou zelenožlutou kůži měla strašlivě vysušenou, Nohy jí bezmocně visely k zemi, prsty s plovacími blánami byly vrásčité a začínaly se kroutit jako suché listy a velké vypoulené oči byly pevně zavřené. Taran se užuž lítostivě chystal odhodit ubohého tvora zpět do křoví, když na dlani pocítil téměř neznatelný tepot tlukoucího srdce.

„Ta chudinka je naživu, Fflewddure," oznámil. „Snad bychom ji ještě mohli zachránit."

„O tom pochybuji," zavrtěl hlavou bard. „Už je na tom příliš špatně. A je to škoda, protože jinak vypadá jako docela pěkná žabka."

„Dejme ubohé žabičce napít," navrhl Gurgi. „Dejme jí vodu s cákáním a rácháním."

Žába v Taranově ruce sebou s vynaložením posledního bolestivého úsilí zaškubala. Jedno oko chabě mrklo, široká huba se pootevřela a hrdlo se roztřáslo nepatrnými vibracemi. „Arran!" kvákla.

„No ne, přece jen je v ní ještě trocha života!" podivil se Fflewddur. „Musí na tom ale být zoufale špatně. V životě jsem neslyšel žábu vydávat takovéhle zvuky."

„Urrgi!" zakvákala žába. „Odu!"

S vypětím všech sil se snažila vydat ještě nějaký zvuk, její kvákání však přešlo v pouhé chraptivé a sotva slyšitelné chrčení.

„Omocc! Omocc!"

„To je tedy zvláštní,“ meditoval Fflewddur, zatímco si Taran, ještě zmatenější než dosud, přidržel žábu těsně u ucha. Tvoreček namáhavě otevřel oči a díval se na něj s výrazem, v němž jako by Taran viděl zoufalou prosbu.

„Viděl jsem už žáby, které dělaly kvák, kvák,“ pokračoval Fflewddur, „nebo taky občas chrr, chrr. Ale tahle potvůrka – kdyby žáby uměly mluvit, přísahal bych, že nás prosí o pomoc!”

Taran barda gestem ruky umlčel. Žábě se z hloubi hrdla vydral další zvuk, sotva hlasitější než šepot, ale zřetelný a jednoznačně srozumitelný. Taranovi poklesla čelist. S očima vyvalenýma nevěřícím úžasem se otočil k Fflewddurovi. Stěží byl schopen slova, vztáhl však k němu ruku s žábou na dlani a vydechl: „To je Doli!“

KAPITOLA VII
PŘÁTELÉ V OHROŽENÍ

„Doli!“ opakoval po něm ohromeně bard a mimoděk o krok ustoupil. Oči měl vypoulené stejně jako žába a přitiskl si obě ruce k hlavě. „To není možné! Snad ne Doli z ušlechtilého národa? Starouš Doli!“

Právě v tom okamžiku se vrátil Gurgi s vodou v kožené čutoře, a když slyšel Fflewddurova slova, dal se do vyděšeného a ohromeného bědování. Taran si z jeho roztřesené ruky vzal čutoru, vytáhl zátku a co nejrychleji začal žábu polévat vodou.

„Taková hrůza! Takové neštěstí!“ sténal Gurgi. „Nešťastník Doli! Ubohý náš trpasličí společník! Jak je ale možné, že ho taková žabička s polykáním sežrala?“

Žába začala pod proudem vody ožívat a mocně kopat dlouhýma zadníma nohama.

„Na kůži! Na kůži!“ rozkřikl se Doliho hlas. „Polévej mi kůži! Nelij mi to do krku, ty nemotoro! Chceš mě snad utopit?“

„U velkého Belina," zamumlal Fflewddur. „Nejdřív jsem si myslel, že je to prostě nějaký žabák, který se čirou náhodou jmenuje stejně jako Doli. Tohle jeho vztekání bych ale poznal všude."

„Doli!" vyzvídal Taran. „Jsi to vážně ty?"

„Samozřejmě, že jsem to já, ty dlouhonohé motovidlo!" vyjel na něj Doliho hlas. „Že zvenčí vypadám jako žába, to ještě neznamená, že to uvnitř nejsem já!"

Taranovi se při pomyšlení na Doliho v téhle podobě zatočila hlava. Gurgi nebyl schopen slova a oči měl stejně kulaté a otevřené dokořán jako ústa. Fflewddur, stejně ohromený jako oba jeho společníci, se částečně vzpamatoval z prvního šoku a dřepl si nyní na všechny čtyři do mokré trávy, kam Taran žabáka položil.

„Zvolil sis zvláštní způsob, jak cestovat po světě," poznamenal. „Už tě snad unavovalo proměňovat se v neviditelného? Chápu, že to časem může být poněkud únavné, ale – proč zrovna žába? I když musím přiznat, že jsi docela pěkná žabka. To jsem ostatně říkal, hned jak jsem tě uviděl."

Žabák protočil oči s výrazem absolutní podrážděnosti a jeho zelenožlutě skvrnité tělo se začalo nadouvat, jako by mělo prasknout. „Zvolil? Copak si myslíš, že jsem si tuhle podobu vybral dobrovolně? Jsem začarovaný, ty troubo! Copak to nevidíš?"

Taranovo srdce se na okamžik zastavilo. „Kdo tě začaroval?" vykřikl a otřásl se hrůzou, když si uvědomil, jak strašlivý osud jeho starého společníka potkal. „Byla to Orddu? Ta už nám tím jednou vyhrožovala. Copak ty ses také vypravil do bažin?"

„Idiote! Hlavo tupá!" vztekal se Doli. „Mám dost rozumu na to, abych si s ní nezahrával."

„Kdo ti to tedy provedl?" vyptával se Taran. ‚Jak ti můžeme být nápomocní? Dallben si s takovým zakletím určitě dokáže poradit. Neklesej na mysli! Odvezeme tě k němu.'

„Na to není čas!" zarazil ho Doli. „Nejsem si jistý, jestli Dallben dokáže tuhle kletbu zrušit. Nevím dokonce, jestli by to zvládl král Eiddileg z ušlechtilého národa. Teď na tom stejně nezáleží.

Jestli mi chcete pomoci," pokračoval Doli, „vykopejte díru a nalijte do ní trochu vody. Jsem vysušený jako treska, a to je úplně nejhorší, co se mi může stát – tedy co se může stát žabákovi. O tom jsem se poučil

velice rychle.“ Mrkl na Fflewddura. „Nebýt toho, že mě našla ta tvoje velikánská kočka, byl bych už mrtvý jako pařez. Kde jsi k takové obrovské potvoře přišel?“

„To je dlouhá historie,“ začal bard.

„Tak si ji nech pro sebe,“ štěkl Doli. „A co vás z celého Prydainu přivádí zrovna sem, to mi taky můžete vysvětlit, až budeme mít víc času.“ Zalezl si do bahnité jamky, kterou Taran s Fflewddurem vyhloubili svými meči a naplnili vodou z čutory. „Ano… tak, to už je lepší. Zachránili jste mi život. Ach… to je ale úleva. Děkuji vám, přátelé, moc vám děkuji.“

„V tomhle zubožením stavu tě nemůžeme nechat, Doli,“ nedal se odradit Taran. „Pověz nám, kdo na tebe tu hroznou kletbu seslal. Najdeme ho a přinutíme ho, aby ji zrušil.“

„Třeba i mečem, nepůjde-li to jinak!“ rozkřikl se Fflewddur. Zarazil se a s novým zaujetím si Doliho důkladně prohlížel. „Řekni ale, starouši, jaké to doopravdy je, být žábou? Už kolikrát jsem o tom přemýšlel.“

„Mokré je to, když to chceš vědět!“ odsekl Doli. „Mokré, studené a lepkavé! Myslel jsem, bůhvíjak je nepříjemné, když se proměním v neviditelného, ale tohle je stokrát horší. Je to jako… hrome, nevyptávej se na takové pitomosti! Nezáleží na tom, nějak už to zvládnu. Jsou důležitější věci, o které se musíme postarat.

Ano, můžete mi pomoct,“ pokračoval spěšně Doli. „Pokud totiž vůbec existuje někdo, kdo by mi mohl pomoct. Dějí se podivné věci…“

„Také mám takový dojem,“ přitakal bard, „přinejmenším podivné.“

„Nech ho mluvit, Fflewddure,“ zarazil ho Taran. „Možná na tom závisí jeho život.”

„Podivné věci,“ ujal se znovu slova Doli. „Zvláštní a znepokojivé. Začalo to před nedávném, když se ke králi Eiddilegovi v naší říši na dně Černého jezera doneslo, že někdo vyplenil skrýš, kde měl ušlechtilý národ uschované svoje poklady. Vloupal se do ní! A odnesl si ty nejcennější klenoty. Něco takového se v celé dosavadní historii Prydainu sotva stalo.“

Fflewddur překvapeně hvízdl. „Jak znám Eiddilega, řekl bych, že se ho to trochu dotklo.“

„Nejde ani tak o ztrátu těch klenotů," odpověděl Doli. „Zbývá nám jich ještě víc než dost. Zarážející je spíš to, že se vůbec někomu podařilo tu pokladnici najít, a za druhé to, že se opovážil vztáhnout ruku na poklad ušlechtilého národa. Většina z vás smrtelníků má víc rozumu."

„Nemohl to být Arawn nebo některý z jeho služebníků?" zeptal se Taran.

„To bych neřekl," vložil se do hovoru Fflewddur. „Jak jsem zrovna dnes říkal, dokonce i pán Annuvinu k ušlechtilému národu přistupuje víc než obezřetně."

„Máš výjimečně pravdu," přitakal Doli. „Ne, Arawn to nebyl. Tím jsme si byli jistí. Dostali jsme ale jen jedno neúplné hlášení od pozorovatele ušlechtilého národa, který sídlí v horských kantrevech. Strážce zdejší cestovní stanice se nám vůbec neozval – a to bylo samo o sobě nesmírně podivné.

Eiddileg vyslal posla, který se měl na místě porozhlédnout a podívat se té věci pořádně na kořínek. Posel se ale nevrátil a nepřišlo od něj jediné slovo. Eiddileg vyslal dalšího a dopadlo to stejně. Mlčení. Absolutní mlčení.

Můžete hádat, koho vybrali pak. Přesně tak, starouše Doliho. Nevíte náhodou o něčem, do čeho se nikomu nechce? O nějakém extra nepříjemném úkolu?"

Až do tohoto okamžiku Taran nikdy netušil, že je žabí obličej schopen nasadit výraz tak neuvěřitelného znechucení a popuzení.

Doli si pohrdlivě odfrkl, nebo se o to alespoň pokusil, nakolik mu to jeho současná podoba dovolovala. „No jistě, jen pošlete pro starouše Doliho."

„Zjistil jsi ale, kdo to byl?" zajímal se Taran.

„Samozřejmě, že jsem to zjistil," zavrčel Doli. „Nakonec jsem ale zklamal. Jen se na mě podívejte! Zrovna teď, v tuhle chvíli, musím být něčím tak neužitečným! Ach, kdybych jen měl svoji sekeru!

Ušlechtilému národu hrozí nebezpečí," pokračoval spěšně. „Strašlivé nebezpečí. Ano, zjistil jsem, kdo objevil naši skrýš a odnesl z ní naše poklady. Byl to ten, kdo mě také zaklel – Morda!"

„Morda?“ opakoval po něm se zamračením Taran. „Kdo je Morda? Jak mohl něco takového provést? Proč by riskoval, že se stane terčem Eiddilegova hněvu?“

„Proč? Proč?“ Doli rozzuřeně vypoulil oči a znovu se začal nadouvat. „Copak to nechápete? Mluvím o Mordovi, o tom ohavném ničemovi, o tom mizerném čaroději! Ach, je mazanější než had! Nerozumíte? Našel způsob, jak začarovat ušlechtilý národ! Nás se žádnému černokněžníkovi nikdy zaklít nepodařilo. Je to naprosto neslýchané! Nemyslitelné!

A pokud získal schopnost proměnit nás ve zvířata – nebo v ryby, v žáby, to už je jedno – jsme mu vydáni na milost a nemilost. Kdyby se mu zachtělo, klidně by nás byl schopen pozabíjet. To také určitě udělal se strážcem té cestovní stanice i s oběma posly, kteří beze stopy zmizeli. Může se to stát komukoli z nás. I samotnému Eiddilegovi! Žádný příslušník ušlechtilého národa není před Mordou bezpečný. Je to nejhorší hrozba, jaká kdy naši říši postihla.“

Doli se unaveně zhroutil, vyčerpán vlastním výbuchem, a společníci po sobě vrhali ustrašené pohledy. „Co má konkrétně v plánu, to se mi zjistit nepodařilo,“ pokračoval konečně Doli. „Jistě, stopy mě celkem snadno dovedly až do jeho skrýše. Bydlí v takové zastrčené barabizně nedaleko odtud. Asi vám ani nemusím říkat, že jsem se proměnil v neviditelného. Příšerně mi ale bzučelo v uších, bylo to horší, než kdybych měl v každém hnízdo sršňů! Myslel jsem, že v té tmě se nic nestane, když se na okamžik zviditelním – jen na chviličku, abych se zbavil toho ohavného bzučení, A než jsem si stačil uvědomit, co se stalo, už jsem vypadal tak, jak mě teď vidíte.

Morda mě klidně mohl na místě rozmáčknout, místo toho se ale vysmíval mému neštěstí. Bavil se pohledem na bezmocnou žábu. A pak mě hodil na zem mezi kameny. Moje dlouhá a pomalá agónie se mu zamlouvala víc než milosrdenství, které by mi prokázal, kdyby mi dopřál rychlou smrt. Nepochyboval, že v těchhle suchých kopcích zahynu, že se pomalu, ale jistě seschnu a zemřu. A kdybych snad nějakým řízením náhody nezemřel – co by na tom záleželo? Jak by mohla obyčejná žába doufat, že se jí podaří zvítězit nad čarodějem? Odplazil jsem se tedy pryč a pokoušel jsem se najít vodu. Hledal jsem

tak dlouho, až jsem už prostě nemohl jít dál – A tehdy mě našla vaše kočka. Povím vám, že nebýt toho, už by byl se mnou určité amen.

Najedno ale Morda zapomněl," dodal Doli, „jednu maličkost přehlédl: pořád ještě můžu mluvit. Sám jsem si to ze začátku neuvědomoval. Šok z toho, že jsem se proměnil v žábu, mě na dost dlouho připravil o hlas."

„U velkého Belina," zahučel Fflewddur, „slyšel jsem už o *lidech,* co kvákají jako žáby, ale v životě jsem… Promiň, kamaráde, promiň," omlouval se honem, když viděl, jak na něj Doli zlostně zahlíží. „Nechtěl jsem se tě dotknout."

„Pověz nám, co musíme udělat, Doli," požádal odhodlaně Taran, kterého trpaslíkovo neštěstí naplňovalo hrůzou. Nebyl to jen Doliho strašný osud, kvůli němuž mu tuhla krev v žilách, jasně si dovedl představit, že tentýž osud čeká i celý ušlechtilý národ. „Doveď nás k Mordovi. Pokusíme se ho zajmout, ale bude-li to nutné, zabijeme ho."

„Přesně to uděláme!" zahřměl Fflewddur a vytasil meč. „Nedovolím, aby někdo moje přátele proměňoval v žáby!"

„Ne, to ne!" přidal se k němu Gurgi. „Žabičky jsou žabičky, ale přátelé jsou přátelé!"

„Zaútočit na Mordu?" zarazil je Doli. „Copak vám úplně přeskočilo? Skončíte ve stejné kaši jako já. Ne, to nemůžete riskovat. Musíte varovat Eiddilega, ještě předtím ale musím já dokončit svůj úkol. Musím zjistit víc o tom, jaké jsou Mordovy schopnosti a jak jich hodlá využít. Není naděje, že by se mu ušlechtilý národ mohl postavit, dokud se lépe nedozvíme, jakému protivníkovi musíme vlastně Čelit. Odneste mě zpátky k Mordově skrýši. Najdu nějaký způsob, jak celé té věci přijít na kloub. Potom mě odnesete na cestovní stanici, abych se mohl vydat se zprávou k Eiddilegovi a vyhlásit poplach."

Zkroutil se v náhlé křeči. Na okamžik se zdálo, že se zadusí, a pak celým jeho tělem zalomcovalo tak hromové kýchnutí, že málem vylétl z kaluže ven. „K čertu s tím zatraceným vlhkem!" zaklel. „K čertu i s tím zlomyslným mizerou Mordou! Proklel mě všemi nedostatky žabí existence a nedal mi žádnou z jejích předností!"

Začal dávivě kašlat. „Zadraceně! Ještě ke všebu břijdu o hlas! Bosběšte si! Hodem! Zvedněte bě. Ukážu váb cestu. Debábe času dazbyt!"

Společníci se spěšně vyšvihli do sedel. Doli se pevně chytil Taranovy sedlové hrušky a Taran cvalem vyrazil směrem, který mu trpaslík ukázal. Les ale zhoustl, takže se jejich tempo brzy zpomalilo a několikrát byli dokonce ve změti propletených větví nuceni sesednout a jít pěšky. Doli je ujišťoval, že jejich cíl neleží nijak daleko, jeho obvykle neomylný orientační smysl jako by ho však opouštěl. Místy si nebyl jistý, kterou stezkou by se měli vydat, a dvakrát museli společníci zastavit a vrátit se ve vlastních stopách o kus zpět.

„Já za do debůžu," rozčiloval se Doli. „Když jsem dudy šel bidule, blažil jsem se bo břiše. Dakhle seshora do vybadá úblně jinak."

Jako by toho ještě nebylo dost, začal se Doli klepat a třást zimou. Oči se mu zakalily, z nosu mu nepřetržitě teklo, a dokonce i ve své současné žabí podobě vypadal absolutně zničeně. Otřásal se neustálými záchvaty kýchání a kašle a hlas měl tak ochraptělý, že ze sebe sotva dokázal vypravit jakýsi huhlavý a kvákavý šepot, což nijak nepřispělo k jeho beztak už mizerné náladě ani srozumitelnosti pokynů, které udílel Taranovi. Už delší dobu nebylo nikde vidět Kráka. Když společníci spěšně vyrazili na cestu, aby splnili Doliho instrukce, vybral si havran právě tento nejnevhodnější okamžik pro ukázku té nejdráždivější neposlušnosti. Zalétl do lesa a zarytě odmítal poslechnout Taranovy prosby, aby se vrátil. Taranovi nakonec nezbylo než odjet bez něj, nepochyboval ale, že až havran uzná, že přišel ten pravý čas, znovu se k nim připojí; jak se však společníci nořili do lesa stále hlouběji, dělal si Taran o neposlušného ptáka čím dál větší starosti. Proto také, když se Krák konečně objevil právě ve chvíli, kdy zastavili, aby mohli položit Doliho na zem – trpaslík totiž tvrdil, že se tam dokáže lépe zorientovat – Taranovi se tak ulevilo, že mu ani nevyhuboval. Jak se ukázalo, nezvedenec si skutečně neodpustil další nezbedný kousek: v zobáku totiž držel nějakou blyštivou kořist.

S hrdým zakrákáním upustil havran předmět, který přinesl, do rukou překvapeného Tarana. Byl to onen úlomek naleštěné kosti.

„Cos to provedl?" křikl ohromený Taran. Krák zatím okázale dával najevo, jak je na sebe pyšný, poletoval ze strany na stranu a pokyvoval hlavou.

„Ten rošťák!" vybuchl Fflewddur. „Vrátil se a zase to z té schránky vytáhl! Myslel jsem, že jsme se toho začarovaného párátka jednou

provždy zbavili, a už ho tu máme zas. To je opravdu hloupý žert, ty strako jedna!“ zuřil a snažil se ptáka zasáhnout za letu máváním svého pláště, Krák se však jeho útokům lehce vyhýbal. „My Fflamové máme rádi legraci, ale tohle mi nepřipadá ani trochu k smíchu. Zahoď to,“ vybízel Tarana, „hoď to někam do křoví.“

„Jestli jsou v tom doopravdy nějaká kouzla, neodvážím se to udělat,“ odpověděl Taran, přestože ho kůstka znepokojovala stejně jako barda a upřímně litoval, že Krák nenechal schránku na pokoji. V mysli mu náhle vzklíčila podivná myšlenka, matná a plně nezformovaná, klekl si tedy k Dolimu a úlomek mu ukázal. „Co to může být?“ zeptal se, když mu nejprve stručně vylíčil, jak se jim ten záhadný předmět původně dostal do rukou. „Není možné, že to tam schoval sám Morda?“

„Kdo ví?“ zachroptěl Doli. „V životě jsem dic podobdého deviděl. Začarovadé to ale je, da to vsaď krk. Každopáddě si to ale dech.“

„Nechat si to?“ opakoval nevěřícně bard. „Ta prokletá věc nám nepřinese nic než smůlu. Zakopej ji!“

Zviklán Fflewddurovým nesmiřitelným odporem, přitom však neochoten úplně ignorovat Doliho radu, Taran nejistě stál a nevěděl, co si počít. Nakonec však navzdory silným pochybnostem úlomek zdráhavě strčil do kazajky.

„Už zase se pleteš do něčeho, čemu nerozumíš!“ zasténal Fflewddur. „Budou s tím jen problémy, vzpomeň si na moje slova. My Fflamové neznáme strach, vadí nám ale, když v něčí kapse číhají neznámá kouzla.“

Vyrazili na další cestu a Taran po krátké úvaze dospěl k přesvědčení, že se rozhodl nesprávně a že Fflewddurovy chmurné předpovědi jsou nejspíš naprosto opodstatněné. Dolimu se mezitím ještě přitížilo, takže už nebyl schopen vypravit ze sebe víc než jedno či dvě slova najednou. Žabákovo tělo se třáslo, jako by je svíraly zimničné bolesti; Taran nepochyboval, že si při svém vyčerpávajícím plazení po suché zemi uhnal nějaké vážné onemocnění. Aby mu kůže zcela nevyschla, polévali ho společníci v pravidelných intervalech vodou; to ho sice na jednu stranu udržovalo při životě, na druhou stranu to však prohlubovalo jeho utrpení. Pod proudem vody kýchal, prskal a dusil se. Brzy už jen bezvládně ležel.

Dne začalo kvapně ubývat a společníci zastavili na malém palouku, protože Doli jim dal na srozuměnou, že od téhle chvíle je třeba postupovat s maximální obezřetností. Opatrně žabáka uložili do záhybů navlhčeného pláště a Taran ihned odtáhl Fflewddura stranou k naléhavé poradě. „Na to, co nás čeká, nemá dost sil," zahučel. „Nemůžeme ho s sebou nést dál."

Fflewddur přikývl. „Myslím, že by to nezvládl, i kdyby sám chtěl pokračovat." Bardův obličej byl stejně jako Taranův stažený starostlivými vráskami.

Taran neodpovídal. Bylo mu jasné, co bude muset udělat, proti své vůli si to však stále odmítal přiznat. V duchu nepřetržitě pátral po nějakém jiném, lepším plánu, žádný ale nenacházel a pokaždé dospíval ke zcela stejné odpovědi. Jestliže mu něco bránilo, aby se tímto jednoznačně stanoveným směrem vydal, nebyla to neochota pomoci blízkému příteli, protože něco takového by byl učinil bez sebemenšího zaváhání. Nebyl to ani strach o vlastní život, byla to hrůza, že by ho mohl potkat stejný osud jako Doliho; nejenže by pak neuspěl ve svém vlastním hledání, ale pravděpodobně by byl jako bezmocný zajatec navždy uvězněn v podobě nějakého ubohého zvířete.

Poklekl k Dolimu. „Budeš tu muset zůstat. Fflewddur a Gurgi tě ohlídají. Pověz mi, jak najdu Mordu."

KAPITOLA VIII
TRNOVÁ STĚNA

Doli při těchto slovech chabě zaškubal nohama a zakvákal jakýsi nesrozumitelný protest, nezbývalo mu však nic jiného než s Taranovým plánem souhlasit. S Krákem na rameni se Taran pěšky vydal na cestu lesem. Za ním poskakoval Gurgi, který trval na tom, že ho bude doprovázet.

Po nějaké době Taran zkrátil krok a konečně zastavil, aby se rozhlédl a zorientoval v lese, který byl nyní plný hustého podrostu. Všude se tyčily vysoké trnité keře, které mezi stromy vytvářely

propletené a neprostupné zátarasy. Taran si uvědomil, že našel, co hledal. Tyhle vysoké keře tady nevyrostly živelně a náhodně, ale byly cílevědomě a rafinovaně spleteny v hustou přehradu, živoucí stěnu téměř dvakrát vyšší než on sám, ježící se ostny ostřejšími než spáry gwythainta. Taran vytasil meč a začal si křovím prosekávat cestu.

Trnité šlahouny byly stejně tvrdé jako chladná ocel a Taran v boji proti nim brzy otupil vlastní síly i čepel svého meče. Odměnou za veškerou jeho námahu mu byl jen maličký otvor, k němuž přiložil oko; na druhé straně neviděl nic než nakupenou hromadu tmavých balvanů a na zemi zčernalou trávu obklopenou bujným plevelem a lopuchem. V tom, co zprvu považoval za doupě nějakého divokého zvířete, po chvíli rozeznal nepravidelné a křivé stavení se silnými nízkými stěnami a drnovou střechou. Nebyl vidět žádný pohyb, žádná známka života, a Tarana napadlo, že čaroděj už možná svůj příbytek opustil a společníci že přišli pozdě. Při tom pomyšlení jeho neklid ještě vzrostl.

„Doli si nějak cestu dovnitř prorazil," zamumlal Taran a zavrtěl hlavou. „Je ale obratnější než já a evidentně narazil na nějaký snazší přístup. Kdybychom se to Pokusili přelézt," dodal ještě, „riskovali bychom, že nás Morda uvidí."

„Nebo že se nabodneme na trní s píchanci a štípanci!" doplnil ho Gurgi. „Ach, statečný Gurgi by nerad přelézal nějakou stěnu, když vůbec netuší, co na něj s číháním čeká na druhé straně."

Taran sejmul z ramene havrana. „Morda má určitě nějakou vlastní přístupovou cestu, nejspíš mezeru mezi trním nebo třeba tunel. Najdi nám ji," požádal Kráka naléhavě. „Běž ji najít, starý příteli."

„A pospěš si," přidal se k němu Gurgi. „Žádné žertování a vtipkování."

Tiše jako sova se havran rozlétl vzhůru, zakroužil nad trnovou bariérou a pak se snesl níž, takže jim zmizel z dohledu. Taran s Gurgim se přikrčili ve stínu a čekali. Po nějaké chvíli, když se slunce schovalo za vrcholky stromů, pomalu se snášel soumrak a Krák se stále neobjevoval, začal si Taran o havrana dělat starosti. Přestože Krák s oblibou prováděl různé lotroviny, chápal vážnost svého poslání a Taranovi bylo jasné, že mu v návratu nezabránil žádný chvilkový rozmar.

Konečně nastal okamžik, kdy už se Taran neodvažoval dál čekat. Zamířil k bariéře a opatrně začal šplhat vzhůru. Větve se pod ním svíjely jako hadi a vztekle ho škrábaly do rukou i do obličeje. Kdykoli hledal pevnou oporu, na kterou by se postavil, trny se otočily proti němu, jako by byly nadány vlastní vůlí. Těsně pod sebou slyšel Gurgiho supění a přidušené nadávky, když se ostré hroty zabodávaly do jeho zcuchaných vlasů. Taran se zastavil, aby popadl dech, a Gurgi zatím vylezl až k němu. Vrcholek stěny už měli téměř na dosah.

S náhlým zasvištěním a zašustěním prolétla mezi trním smyčka s klouzavým uzlem a zadrhla se kolem Taranovy vztyčené paže. Taran vyplašeně vykřikl a v tomtéž okamžiku koutkem oka zahlédl Gurgiho vyděšený obličej, když se kolem tvorečkova těla omotaly důmyslně zauzlené provazy. Ohnutá větev prudce vylétla vzhůru a provazy táhla za sebou. Taran cítil, jak ho její švih vytrhl z trnitého houští, chvíli visel na konci silného lana, pak ho větev vymrštila a přehodila přes bariéru na druhou stranu. Konečně porozuměl slovům, která se mu Doli tak pracně snažil sdělit: pasti a osidla. Padl k zemi a pohltila ho temnota.

Pod krkem ho pevně svírala čísi kostnatá ruka. V uších mu skřípěl hlas, jako když dýka přejíždí po kameni. „Co jsi zač?“ opakoval. „Co jsi zač?“

Taran se zazmítal a chtěl ucuknout, teprve pak si ale uvědomil, že má ruce svázané za zády. Gurgi nešťastně zakňučel. Taranovi se točila hlava a blikotavé světlo svíčky ho bodalo do očí. Když se mu před očima přestaly dělat mžitky, spatřil vyzáblou tvář barvy zaschlého jílu a oči posazené hluboko pod vyčnívajícím obočím třpytící se jako ledové krystaly na dně studny. Hlava, k níž patřily, byla úplně lysá a ústa vypadala jako krvavá jizva zašitá vráskami místo stehů.

„Jak jste se sem dostali?“ vyptával se zlostně Morda. „Co po mně chcete?“ V matném přítmí Taran sotva rozeznával obrysy světnice s nízkým stropem a vyhaslého krbu přeplněného vychladlým popelem. On sám ležel zády opřený o nízkou zeď, zatímco Gurgi byl jak široký tak dlouhý natažený na kamenné podlaze vedle něj. Koutkem oka zahlédl Kráka, který byl uvězněn v proutěné kleci na masivním dubovém stole, a zavolal na něj.

„Vida, vida,“ Štěkl čaroděj, „tak ten havran patří k tobě? Narazil na jedno z mých osidel, zrovna jako ty. Bez mého vědomí se dovnitř nikdo

nedostane, jak ses už konečně přesvědčil na vlastní kůži. Teď se naopak já dozvím něco víc o vás.“

„Ano, ten havran patří mně,“ přisvědčil Taran smělým tónem, protože dospěl k přesvědčení, že jedinou jeho nadějí je co možná nejvíc se držet pravdy. „Zalétl za to houští a hrozně dlouho se nevracel. Měli jsme strach, že ho potkala nějaká nehoda, a vydali jsme se ho hledat. Máme namířeno do Llawgadarnských hor. Nemáš žádný důvod bránit nám v další cestě.“

„Zabránili jste si v ní sami,“ odsekl Morda, „protože jste hlupáci, kteří nemají ani tolik rozumu jako moucha. Tak do Llawgadarnských hor, říkáš? Možná ano. A možná také ne. V lidském plemeni je spousta nenasytnosti a závisti, ale jen málo pravdy. Tvoje tvář mluví za tebe a nazývá tě lhářem. Co se přede mnou snažíš skrýt? Na tom nezáleží. Ten ubohý počet dnů, který nazýváte životem, už stejně dospěl ke konci. Živí odtud neodejdete. A přece – když už jste mi padli do rukou, mohli byste mi alespoň nějak posloužit. Musím si to promyslet. Je docela možná, že vaše životy mají alespoň nějakou nepatrnou cenu – pro mne, ne-li pro vás.“

Tarana zalila vlna děsu pramenící nejen z čarodějových slov. Hleděl na Mordu, neschopen od něj odtrhnout oči, a viděl, že ho čaroděj upřeně pozoruje bez jediného mrknutí. Dokonce ani v záři svíce se jeho svrasklá víčka ani jednou nezavřela. Čaroděj se napřímil a přitáhl si špinavý obnošený hábit blíž k vyzáblému tělu. Taran překvapeně vyjekl, protože z Mordova seschlého krku visel stříbrný řetěz a na něm půlměsíc. Stejnou ozdobu nosila pouze jediná další osoba, kterou znal: princezna Eilonwy, dcera Angharadina. Na rozdíl od Eilonwyina šperku byl mezi špičkami Mordova půlměsíce zasazen drahokam podivného tvaru, čirý jako voda, jehož broušené plošky se blýskaly, jako by je ozařoval nějaký vnitřní oheň.

„To je znak llyrského rodu!“ vykřikl Taran.

Morda sebou překvapeně škubl a o krok ustoupil. Sevřel drahokam v prstech, hubených jako pavoučí nohy. „Hlupáku,“ zasyčel, „myslels, že mě připravíš o tohle? Proto jsi sem byl poslán? Ano, ano,“ zahučel, „tak to určitě bude.” Jeho bezkrevné rty se zkřivily v nepatrném úšklebku a zabodl do Tarana pohled svých očí bez víček. „Příliš pozdě.

Princezna Angharad je dávno mrtvá a všechna její tajemství teď patří mně.“

Taran na něj užasle zíral, zmaten tím, že uslyšel Angharadino jméno. „Mluvíš o Angharad, dceři Regatině?“ zašeptal. „Eilonwy se nikdy nedozvěděla, jaký osud její matku potkal. Byls to ale ty – tvoje ruka!“ vybuchl. „To v tvých rukou našla smrt!“

Morda dlouhou chvíli neodpovídal a zdálo se, jako by byl v zajetí nějakého černého snu. Když konečně promluvil, hlas mu přetékal záští, „Domníváš se snad, že život nebo smrt jednoho z vás ubohých tvorů je něčím, co by mě mělo zajímat?

Viděl jsem víc než dost příslušníků lidského druhu a udělal jsem si názor na to, co jsou zač: jsou horší než zvířata, slepí a omezení, hádaví, ponoření jen do svých vlastních žabomyších zájmů. Užírají se pýchou a nesmyslnými ambicemi, lžou, podvádějí a navzájem se zrazují. Ano, narodil jsem se mezi lidskou rasou. Jako člověk!“ Pohrdlivě to slovo vyplivl. „Odjakživa jsem ale věděl, že není mým údělem být jedním z nich, a odjakživa jsem se také stranil jejich hašteření a žárlivých sporů, jejich bezvýznamných vítězství a stejně bezvýznamných proher.“

Hluboko ve svých zapadlých jamkách čarodějovy oči divoce zablýskly. „Za nic na světě bych se nesnížil k tomu, abych sdílel jejich životy, a nebyl jsem ochotný sdílet ani jejich smrt. Zcela sám jsem studoval čarodějná umění. Z prastarých legend jsem se dozvěděl, že ušlechtilý národ má ve svých tajných pokladnicích schované jisté klenoty; ten, kdo některý z nich vlastní, získá život nesrovnatelně delší, než jaký je vyměřen kterékoli z těch smrtelných jepic. Nikdo přede mnou ty pokladnice nenašel a bylo jen málo těch, kdo se je vůbec opovážili hledat. Přesto jsem věděl, že zjistím způsob, jak je najít.

A pokud jde o tu, která si říkala Angharad z Llyru,“ pokračoval čaroděj, „jednoho zimního večera poprosila, abych jí poskytl útočiště pod svou střechou. Tvrdila, že jí ukradli její sotva narozenou dceru a že je už dlouhou dobu na cestách a hledá ji.“ Posměšně zkřivil rty. „Jako by mi záleželo na jejím osudu nebo na osudu její malé dcery. Za jídlo a přístřeší mi nabídla tretku, kterou měla pověšenou kolem krku. Ani jsem s ní nemusel smlouvat, i tak už byla moje, protože Angharad byla příliš slabá a zmučená horečkou, aby mi dokázala vzdorovat, kdybych se rozhodl si ji vzít. Nepřežila tu první noc.“

Taran od něj nenávistně odvrátil tvář. „Připravils ji o život, bylo to úplně totéž, jako kdybys jí vrazil do srdce dýku.“

Mordův rezavý, hořký smích zazněl jako praskot vyschlého dřeva. „Neprosil jsem se jí, aby za mnou chodila. Její život pro mne neměl větší cenu než ta kniha s prázdnými stránkami, kterou jsem našel mezi tím, co měla u sebe. I když svým způsobem se ukázalo, že i ta kniha určitou malou hodnotu přece jen měla. O něco později totiž cestu ke mně našel jistý ufňukaný slaboch. Jmenoval se Glew a chtěl ze sebe udělat kouzelníka. Ubohý hlupák! Úpěnlivě mě prosil, abych mu prodal nějaké kouzelné zaříkadlo, amulet nebo tajné slovo moci. Ukňučený nafoukanec! S velkým potěšením jsem mu uštědřil lekci. Prodal jsem mu tu nepopsanou knihu a varoval jsem ho, že ji nesmí otevřít, ani se na ni podívat, dokud nebude hodně daleko odtud, protože jinak kouzla zmizí.“

„Glew!“ zamumlal Taran. „Tak to s byl ty, kdo ho podvedl.“

„Nebyl jsem to já,“ namítl Morda. „Stejně jako všechny příslušníky tvého rodu ho podvedla jeho vlastní chamtivost a ctižádost. Co se s ním stalo pak, to nevím a ani mě to nezajímá. Určitě se ale naučil jedno: umění kouzel si za zlato nekoupíš.“

„A ani je neukradneš se stejnou nečitelností a zlobou, s jakou jsi ty oloupil princeznu Angharad,“ opáčil rozzlobeně Taran.

„Nečitelností? Zlobou?“ opakoval po něm Morda. „Tahle slova jsou jen pouhé hračky pro stvoření, jako jsi ty. Pro mne neznamenají nic, díky své moci už jsem se nad ně povznesl. Ta kniha posloužila svému účelu, když donutila hlupáka, aby okusil vlastní pošetilost. Zato ten drahokam, ten posloužil přímo mně, stejně jako mi v konečném důsledku poslouží úplně všechno. Ta ženská Angharad mi pověděla, že její klenot ulehčí každé břemeno a usnadní splnění těžkých úkolů. A ukázalo se, že je to pravda, i když jsem zkoumáním jeho tajemství strávil celá léta, než jsem se s ním naučil správně zacházet. Na můj rozkaz promění i tu nejtěžší otep dřeva, takže neváží víc než pár větévek. S pomocí drahokamu jsem zbudoval svoji trnovou stěnu. A jak moje schopnosti rostly, objevil jsem i vody skrytého pramene.“ Čarodějovy nikdy nemrkající oči vítězoslavně zaplály. „A nakonec,“ zašeptal, „nakonec mě drahokam dovedl k tomu, co jsem hledal od samého začátku: ke skryté pokladnici ušlechtilého národa. V pokladnici

nebyl ani jeden z oněch životodárných kamenů,“ pokračoval Morda. „To je ale úplně jedno. Nejsou-li tam, najdu je někde jinde. Všechny poklady ušlechtilého národa, všechny jeho skryté stezky – úplně všechno je mi teď otevřeno. Tehdy mě našel jeden z hlídačů ušlechtilého národa. Odvážil jsem se nenechat ho vyhlásit poplach. Přestože se dosud nikdy nikdo neopovážil někomu z nich se postavit, já jsem to udělal!“ vykřikl Morda. „Můj klenot byl víc než jen pouhá tretka, která uleví kuchyňské děvečce v její dřině. Pronikl jsem až k samému srdci jeho moci. Na můj rozkaz se ten špeh ušlechtilého národa proměnil v slepého, plazícího se krtka! Ano,“ zasyčel Morda, „získal jsem ještě větší moc, než o jakou jsem usiloval. Kdo mi teď mohl odmítnout poslušnost, když jsem měl v ruce prostředek, kterým jsem byl schopen proměnit lidi v bezmocná plazivá stvoření, jimiž také doopravdy jsou? Šlo mi snad o pouhý jeden klenot? Měl jsem na dosah celé království ušlechtilého národa. Celý Prydain! A právě tehdy jsem pochopil své pravé poslání. Lidská rasa konečně našla svého pána.“

„Svého pána?“ vyjekl Taran a otřásl se hrůzou, jíž ho Mordova slova naplnila. „Jsi ještě bídnější než ti, kterými pohrdáš. Jak se opovažuješ mluvit o chamtivosti a závisti? Moc Angharadina klenotu byla určena k tomu, aby lidem sloužila, ne aby z nich dělala otroky. Dříve nebo později za své zlo zaplatíš životem.“

Záblesk v Mordových očích bez víček připomínal švihnutí hadího jazyka. „Vážně si to myslíš?“ zeptal se tiše čaroděj.

Odněkud zvenčí se do světnice donesl výkřik a zvuky náhlého praskotu v trnité stěně. Morda krátce přikývl. „Další moucha našla moji pavučinu.“

„Fflewddur!“ zasténal Taran, když Morda vyšel ze světnice. Doplazil se blíž ke Gurgimu a oba se vzájemně snažili uvolnit si pouta. Byla to zbytečná námaha, protože za několik okamžiků se čaroděj vrátil; za sebou napůl vedl a napůl vlekl postavu, kterou bezpečně spoutal a hodil na zem ke společníkům. Přesně jak se Taran obával, byl to nešťastný bard.

„U velkého Belina, co se to s vámi stalo? A co se stalo se mnou?“ zachroptěl ohromeně Fflewddur. „Dlouho jste se nevraceli… šel jsem se po vás podívat, protože jsem měl strach, že jste nějak uvázli v tom

trní.“ Bard s bolestným úšklebkem potřásl hlavou. „To byla rána! Můj krk už nikdy nebude, co býval.“

„Neměl jsi za námi chodit,“ zašeptal Taran. „Nestačil jsem tě varovat. Co je s Dolim?“

„Ten je v bezpečí,“ ujistil ho Fflewddur. „Rozhodně ve větším bezpečí, než jsme teď my.“

Morda společníky pozorně sledoval. „Takže to přece jen byl ušlechtilý národ, který vás vyslal, abyste mě špehovali. Jste spřažení s tím trpasličím ubožákem, který pošetile domníval, že mi dokáže utéct. No prosím. Přestože jsem zvažoval, že vás ušetřím, čeká vás stejný osud jako jeho.“

„Ano, Doli z ušlechtilého národa je naším společníkem,“ rozkřikl se Taran. „Propusť ho ze svého zakletí. Varuji tě, neopovažuj se nikomu z nás ublížit. Tvůj plán nevyjde, Mordo. Jsem Taran z Caer Dallbenu a všichni jsme pod ochranou samotného Dallbena.“

„Dallben,“ vyprskl Morda. „Ten šedovousý hlupák, kterému stáří zakalilo rozum! Jeho moc už vás neochrání. I Dallben se přede mnou skloní a udělá, co mu poručím. A pokud jde o vás,“ dodal, „nezabiju vás. To by byl ubohý trest. Budete žít – tak dlouho, jak se vám podaří přežít v podobě, do které se brzy proměníte. Budete žít a každou minutu svých bídných dnů si budete vědomi následků, které musí nést každý, kdo se protiví mé vůli.“

Morda si sejmul z krku řetěz s drahokamem a otočil se k Fflewddurovi. „Nechť se statečnost, s níž jsi hledal svoje společníky, nyní promění ve zbabělost. Prchej, zaslechneš-li štěkot psů nebo kroky lovců. Třes se strachem při zachvění lístečku a mžiknutí každého stínu.“

Z kamene vytryskl oslepující záblesk světla. Mordova ruka vyrazila kupředu a Taran zaslechl Fflewddurův výkřik, hlas se však bardovi okamžitě zadrhl v hrdle. Gurgi zaječel a Taran, ztuhlý děsem, viděl, že bard už není po jeho boku. V Mordově sevření se zoufale zmítal šedohnědý zajíc.

Morda s drsným smíchem podržel zajíce vysoko ve vzduchu, chvíli si ho pohrdavě prohlížel a pak ho odhodil do proutěného košíku nedaleko Krákovy klece. Přešel ke společníkům a postavil se nad Gurgiho, který v hrůze obrátil oči v sloup, a z úst mu vycházelo pouhé nesrozumitelné blábolení.

Taran zápasil se svými pouty. Morda zvedl drahokam. „Tohle stvoření," promluvil čaroděj, „tohle poloviční zvíře je zcela k ničemu. Ty ubohý přikrčený slabochu, buď ještě slabší a staň se kořistí sov a hadů."

Taran napjal všechny svoje síly a snažil se přetrhnout provazy, které ho poutaly. „Zahubíš nás, Mordo!" vykřikl. „Tvoje vlastní zlo ale zahubí i tebe!"

Ještě než Taran stačil svůj výkřik dokončit, drahokam se znovu zableskl. Na místě, kde ležel Gurgi, stála na zadních nohou šedá polní myška: vypískla a běžela se schovat do kouta světnice. Morda otočil oči bez víček k Taranovi.

KAPITOLA IX
MORDOVA RUKA

„A teď ty," řekl Morda. „Tvým osudem nebude ztratit se v lese ani zahrabat se pod zem. Tak můj plán že nevyjde? Zůstaneš tady jako vězeň a budeš svědkem mého triumfu. Jakou ti ale dám podobu? Psa, který se skučivě dožaduje zbytků z mého stolu? Orla, kterému v kleci puká srdce touhou po volnosti oblohy?"

Angharadin drahokam se pohupoval v Mordových prstech. Tarana dusilo zoufalství, když na šperk hleděl jako pták hypnotizovaný hadíma očima. Záviděl nebohému Gurgimu i Fflewddurovi. Jejich životy zanedlouho milosrdně skončí v jestřábích spárech nebo v liščích čelistech, jeho vlastní dny se však budou rozvlekle táhnout v pomalé agónii zajetí, jako když jeden kámen drhne o druhý, dokud se Mordovi neuráčí s ním skoncovat.

Čarodějovy posměšky ho pálily jako kapky jedu, když však Mordu poslouchal, cítil zároveň, jak se k jeho spoutaným zápěstím přitisklo jakési chlupaté tělíčko. Překvapením málem nahlas vykřikl. Srdce mu poskočilo a divoce se rozbušilo. Byla to myška, která ještě před chvílí byla Gurgim.

Bez ohledu na vlastní neštěstí zvířátko na drobných tlapkách neslyšně přiběhlo do kouta, kde Taran ležel. Aniž by si jí čaroděj všiml, vrhla se myška na Taranova pouta a ostrými zoubky je začala spěšně přehryzávat.

Morda si pohrával s drahokamem, jako by stále nebyl rozhodnut. Taran cítil, jak se Gurgiho zuby zoufale potýkají s nepovolnými pouty; času už mnoho nezbývalo a kožené řemeny navzdory tvorečkovu statečnému úsilí stále pevně držely. Taran se snažil pásy kůže co nejvíc natáhnout, aby horečně hlodající myšce pomohl, pouta však ani trochu nepovolovala a čaroděj už zvedal lesknoucí se kámen.

„Zadrž!“ zvolal Taran. „Je-li mi opravdu souzeno proměnit se ve zvíře, prokaž mi alespoň jednu laskavost. Nech mě vybrat, čím budu.“

Morda zaváhal. „Vybrat?“ Bezkrevné rty se stáhly v pohrdlivý úšklebek. „Proč bych měl brát ohledy na tvoje přání? Přesto ale… možná by bylo příhodné, aby sis zvolil své vlastní vězení. Mluv,“ přikázal. „A pospěš si.“

„V Caer Dallbenu,“ začal Taran a mluvil, jak nejpomaleji se opovažoval, „jsem byl pasáčkem vepřů. Staral jsem se o bílou svini…“Jedno vlákno na jeho zápěstích prasklo. Gurgimu však začínaly docházet síly.

„Takže bys tedy chtěl,“ skočil mu do řeči Morda a chraptivě se zachechtal, „abych tě proměnil v svini? Aby ses mohl válet v blátě nebo rýt v zemi a hledat žaludy? Ano, prasáčku, to je opravdu případná volba.”

„Je to mé jediné přání,“ potvrdil Taran, „protože mi to bude alespoň připomínat šťastnější časy.“

„Ano,“ přikývl Morda. „A přesně z toho důvodu tvoje přání nesplním. Pěkně mazaný pasáček vepřů,“ posmíval se. „Prozradils mi, jaké je tvoje největší přání. Teď si alespoň budu úplně jistý, že se ti nevyplní.“

„Nedáš mi tedy podobu, kterou po tobě chci?“ ujišťoval se Taran. Další vlákno povolilo, protože Gurgi přemohl únavu a zdvojnásobil svoje úsilí. Kožený řemen náhle praskl a Taranovy ruce byly volné. „V tom případě,“ houkl Taran, „si nechám tu svoji!“

V okamžení se vymrštil na nohy. Vytasil z pochvy meč a vrhl se po čaroději, který před ním překvapeně o krok ustoupil. Než stačil Morda

pozvednout drahokam, vrazil mu Taran s řevem meč až po jílec do hrudi. Vytrhl zbraň z rány, vrávoravě však ustoupil ke zdi a jeho válečný pokřik se náhle změnil ve výkřik hrůzy.

Morda zůstal stát nezraněný a jeho upřený pohled ani na okamžik nezachvěl. Světnicí se rozlehlo jeho posměšné zachechtání.

„Jsi hlupák, prasáčku. Kdybych se bál tvého meče, byl bych ti ho sebral!“

Čaroděj zvedl Angharadin drahokam do výše. Taranovi se zatočila hlava novým přívalem děsu. Klenot se v Mordově sevření chladně leskl. S náhlou jasnozřivostí, kterou přináší strach, pozoroval Taran hladce vybroušené plošky drahokamu i kostnatý spár, který ho držel. Poprvé od setkání s čarodějem si všiml, že na Mordově ruce chybí malíček; tam, kde kdysi býval, byl nyní jen ošklivý pahýl zjizveného a odumřelého masa.

„Chtěl bys mě připravit o život?“ zasyčel Morda. ‚Jen si poslu, prasáčku. Můj život není uvězněn v tomhle těle. Ne, můj život je daleko odtud, tak daleko, že na něj ani smrt nedosáhne!

„Získal jsem totiž ještě jednu, poslední schopnost,“ vysvětloval čaroděj. „Můj drahokam nejenže je schopen utvářet životy smrtelných lidí, ale dokáže i chránit ten můj. Odčerpal jsem ze svého těla všechnu životní sílu a bezpečně jsem ji ukryl na místě, kde ji nikdy nikdo nenajde. Chtěl bys mě zabít? Tvoje naděje je stejně zbytečná jako meč, který držíš v ruce. A nyní, prasáčku, budeš za svůj odpor pykat. Pes nebo orel by pro tebe byli příliš pyšnou volbou. Budeš se plazit v podzemních temnotách jako nejubožejší ze všech tvorů, bezpáteřný, bezruký a beznohý červ!“

V nitru drahokamu zaplálo světlo. Taran cítil, jak mu meč vypadl z ruky, a zakryl si paží tvář. Zapotácel se, jako by do něj udeřil blesk, ale neupadl. Jeho tělo bylo stále stejné, stále jeho vlastní.

„Jaká síla brání mému kouzlu?“ vykřikl strašlivým hlasem Morda. V obličeji se mu mihl stín strachu. „Mám pocit, jako bych zápasil sám proti sobě.“ Jeho očí bez víček na Tarana nevěřícně zíraly a ruka s chybějícím malíčkem ještě pevněji stiskla klenot.

Taranovou myslí vířily zvláštní myšlenky. Čarodějův život je tedy někde bezpečně ukryt? Někde, kde ho nikdy nikdo nenajde? Nedokázal odtrhnout oči od Mordovy ruky. Malíček. Ta schránka v dutině

vykotlaného stromu. Pomalu, svírán strachem, aby se jeho naděje neukázala jako falešná, strčil Taran ruku do kapsy své kazajky a vytáhl úlomek naleštěné kosti.

Zdálo se, jako by se Mordův obličej při pohledu na ni celý zbortil a rozpadl. Čelist mu poklesla, rty se mu roztřásly a jeho hlas se proměnil v pouhý skřípavý šepot. „Co to držíš v ruce, pasáčku vepřů? Podej mi to. Přikazuji ti, abys mi to dal."

„Je to jen taková drobnost, kterou jsme já a moji společníci našli," odpověděl Taran. „Jak by něco takového mohlo mít pro tebe nějakou cenu, Mordo? Máš přece tak obrovskou moc, pouhá tretka tě určitě nezajímá."

Na čarodějově čele vyskočily perlivé kapky chorobného potu. Rysy jeho obličeje se křečovitě poškubávaly a v hlase mu zazněl tón laskavosti, který z jeho úst působil dvojnásobně odpudivě. „Jsi statečný mládenec, když ses mi odvážil postavit na odpor," lichotil Taranovi. „Chtěl jsem jen vyzkoušet tvoji odvahu a přesvědčit se, jestli jsi hoden toho, abys mi sloužil a vysloužil si bohatou odměnu. Na důkaz svého přátelství tě zahrnu zlatem. A ty mi na oplátku na důkaz svého přátelství dáš… jen tu maličkost, tu ničemnou drobnost, kterou držíš v ruce…"

„Tenhle bezcenný úlomek kosti?" zeptal se Taran. „Chceš, aby byl symbolem našeho přátelství? Tak se o něj podělíme, polovinu ti dám a druhou si nechám.

Ne, ne, nelámej ji!" zaječel Morda a jeho tvář zešedla, jako by ji posypal popelem. Natáhl před sebe vyzáblý spár a postoupil o krok k Taranovi, který rychle ustoupil a zvedl úlomek kosti nad hlavu.

„Je to opravdu bezcenná věc!" rozkřikl se. „Tvůj život, Mordo! Držím v ruce tvůj život!"

Mordovy oči se v propadlých jamkách divoce protočily a čaroděje přepadl záchvat zuřivého třasu, takže se celé jeho tělo zmítalo, jako by jím kymácela vichřice. „Ano, ano!" zařval hlasem plným děsu – „Můj život! Celý jsem ho přelil do svého malíčku! Nožem jsem si ho odřízl od vlastní ruky. Dej ho sem! Vrať mi ho!"

„Povýšil ses nad lidskou rasu," odpověděl Taran. „Vysmíval ses slabostem lidí, pohrdal jsi jejich křehkostí a sám sebe jsi nedokázal považovat za jednoho z nich. Dokonce i já, který nevím, kde jsem se

narodil, a nemám vlastní jméno, vím, že když nic jiného, náležím k lidské rase.“

„Nezabíjej mě!“ bědoval Morda a úzkostlivě se kroutil. „Můj život patří tobě, tak mi ho neber!“ Čaroděj padl na kolena a vztáhl k Taranovi třesoucí se ruce. Jeho bezkrevné rty se třásly a z úst mu vytryskly zoufalé prosby. „Poslouchej mě! Poslouchej! Znám mnohá tajemství a mnohá kouzla. Naučím tě je. Všechna do jednoho!“

Morda spínal ruce a divoce jimi lomil. Jeho prsty se zatínaly jeden do druhého a celé jeho tělo se u Taranových nohou kolébalo ze strany na stranu. Hlas nabyl kňučivý a prosebný tón. „Budu ti sloužit, dobře ti budu sloužit, pane pasáčku vepřů. Nabízím ti všechny svoje vědomosti, veškerou svoji moc.“ Na zápěstí mu na stříbrném řetězu visel Angharadin drahokam; popadl ho a přidržel ho Taranovi před obličejem. „I tohle! Dokonce i tohle!“

„Ten klenot ti nepatří, nemůžeš ho tedy nikomu dát,“ namítl Taran.

„Že mi nepatří, pane pasáčku vepřů?“ Do čarodějova hlasu se vloudil prohnaný, vemlouvavý tón. „Nepatří mi, ty si ho ale můžeš vzít. Chtěl bys znát tajemství jeho moci? Jsem jediný, kdo tě s nimi může seznámit. Chtěl bys zvládnout umění jeho používání? Nikdy se ti nesnilo o tom, že bys měl tak obrovskou moc? Tady, čeká na tebe. Celá lidská rasa bude připravena ti sloužit. Kdo by se opovážil nesplnit i nejmenší z tvých přání? Kdo by se netřásl strachem před tvou nelibostí? Slib, že ušetříš můj život, pane pasáčku vepřů, a já ti za to slíbím…“

„Chceš snad smlouvat a slibovat mi kouzla, která jsi ukradl a znečistil?“ rozkřikl se rozzlobeně Taran. „Ať všechna tajemství zemřou s tebou!“

Při těchto slovech Morda děsivě zavyl a přimáčkl se téměř celým tělem k zemi. Otřásaly jím štěkavé vzlyky. „Můj život! Ušetři ho! Ušetři! Neposílej na mne smrt. Vezmi si ten klenot. Proměň mě v toho nejubožejšího plazivého tvora, v nejodpornější havěť, ale nech mě naživu!“

Při pohledu na zoufale žadonícího čaroděje se Taranovo srdce naplnilo odporem, takže nebyl dlouhou chvíli schopen promluvit. „Nezabiju tě, Mordo,“ prohlásil konečně.

Čaroděj přestal vyděšeně vzlykat a zvedl hlavu. „Nezabiješ, pane pasáčku vepřů?“ Začal se plazit kupředu, jako by chtěl Tarana obejmout kolem nohou.

„Nezabiju tě,“ opakoval Taran a s odporem se od něj odtáhl, „přestože to z hloubi srdce toužím udělat. Zlo, které v sobě máš, je příliš hluboké a nedokážu správně zvážit tvůj trest. Navrať mým společníkům jejich pravou podobu,“ rozkázal. „Potom mě jako můj zajatec doprovodíš k Dallbenovi. Ten jediný nad tebou může vyřknout spravedlivý rozsudek a dát ti, v co možná doufáš. Vstaň, čaroději. Vstaň a odhoď Angharadin klenot.“

Morda, který se stále ještě krčil u země, si pomalu a neochotně stáhl řetěz ze zápěstí. Těstovitě bledé tváře se mu roztřásly, když se s blýskavým kamenem mazlil a tiše si něco pro sebe šeptal a mumlal. Náhle se vymrštil a skokem se vrhl kupředu. Veškerou svou silou se drahokamem na konci řetězu rozmáchl jako bičem a švihl Tarana přes obličej.

Ostré hrany kamene rozřízly Taranovi kůži na čele. S výkřikem zavrávoral a couvl. Oči mu zalila krev a oslepila ho. Úlomek kosti mu vylétl z prstů, roztočil se na podlaze a někam zmizel. Drahokam se silou čarodějova úderu utrhl z řetězu a zakutálel se do kouta.

V příštím okamžiku už čaroděj Tarana popadl, vrčel přitom a chroptěl jako vzteklé zvíře. Prsty mu zaryl do krku a zuby měl vyceněné v příšerném šklebu. Taran se všemožně snažil z Mordova sevření vyprostit, zuřivá divokost jeho útoku ho však připravila o rovnováhu; podklouzly mu nohy, takže se svalil na zem. Marně se pokoušel povolit smrtící stisk, který mu nedovoloval dýchat. Hlava se mu zatočila a krví zalitýma očima jen matně viděl čarodějovu nenávistí a vztekem zrůzněnou tvář.

„Tvoje síla tě nezachrání,“ zasyčel Morda. „Nemůže se rovnat mé síle. Jsi slabý jako všichni příslušníci tvého druhu. Nevaroval jsem tě snad? Můj život se nenachází v tomhle těle. Jsem silný jako smrt! Nyní tedy zemřeš, pasáčku vepřů!“

S náhlým přívalem hrůzy si Taran uvědomil, že má čaroděj pravdu; Mordovy vyzáblé paže byly tvrdé jako sukovité větve, a přestože jim Taran kladl zoufalý odpor, jejich neúprosné sevření stále sílilo. Taranovy plíce byly napjaté k prasknutí; měl pocit, jako by se topil v

černém oceánu. Mordovy rysy se mu před očima začaly rozplývat, zůstával jen nehybný zlověstný pohled jeho očí bez víček.

V Taranových uších se rozlehl praskot tříštícího se dřeva. Mordovo sevření náhle povolilo. Čaroděj vyrazil vyplašený a rozzuřený skřek, vyskočil a prudce se otočil. Taran, kterému se ještě nepřestala točit hlava, se chytil zdi a snažil se udržet na nohou. Do světnice vpadla Llyan.

Obrovská kočka zuřivě zavrčela a s očima metajícíma zlaté blesky se vrhla kupředu. Morda se otočil, aby čelil jejímu útoku. „Llyan! Dej si na něj pozor!“ vykřikl varovně Taran.

Nápor Llyanina skoku čaroděje srazil na kolena, měl však ještě dost neochabující síly, aby se se zvířetem pustil do křížku.

Llyanino zlatožluté tělo se mrskalo doprava i doleva, její silné zadní nohy s vytrčenými drápy marně švihaly po čaroději, který se vykroutil ze sevření jejích pracek a nyní se pevně držel jejího prohnutého hřbetu. Velká kočka mňoukala a prskala, zuřivě pohazovala hlavou a v masivních čelistech se jí blýskaly ostré zuby, přesto se však navzdory veškerému svému úsilí nedokázala z Mordova stisku vymanit. Taranovi bylo jasné, že dokonce i její síly se brzy vyčerpají právě tak, jako selhaly ty jeho. Dala mu jen chvilku života navíc a sama teď byla odsouzena k smrti.

Kost! Taran padl na všechny čtyři na podlahu a rozhlížel se po úlomku. Nikde ho neviděl. Odhazoval stranou dřevěné židle, převracel hliněné nádoby, prohraboval popel v krbu. Kost zmizela.

Za zády se mu ozvalo jakési kvičivé švitoření a pištění, a když se obrátil, spatřil myšku, která před ním horečně poskakovala na zadních nohou. V čelistech tvoreček svíral úlomek kosti.

Taran se okamžitě vyleštěného kousku kosti chopil a chystal se ho přelomit mezi prsty. Vyděšeně zalapal po dechu. Kost ne a ne prasknout.

KAPITOLA X
ZLOMENÉ KOUZLO

Naleštěný úlomek kosti byl pevný jako kus železa. Se zuby zaťatými a svaly roztřesenými vynakládanou námahou měl Taran pocit, jako by bojoval se samotným čarodějem. Llyan se vyčerpaně podlomily zadní nohy; Morda nechal bezvědomou kočku spadnout na zem, skokem se znovu přenesl k Taranovi a hmátl po kousku kosti. Jeho prsty se kolem něj přímo uprostřed pevně ovinuly, Taran však vší silou držel a nepouštěl oba jeho konce. Cítil, jak se úlomek ohýbá, když se Morda snažil vytrhnout ho z jeho sevření.

Náhle se kost přelomila na dva kusy. V Taranových uších zaznělo burácení, silnější než úder hromu. S příšerným zaječením, které se rozlehlo celou světnicí, se Morda zvrátil dozadu, ztuhl, mávl rukama do prázdna a pak se sesypal na zem jako hromádka zpřelámaných větviček.

V tomtéž okamžiku myška zmizela a po Taranově boku stál Gurgi. „Laskavý pán nás zachránil!“ vykřikl a objal Tarana oběma pažemi. „Ano, ano! Gurgi je už zase Gurgi! Už není myška s pískáním a vřískáním!“

Přelomená kůstka se v Taranově ruce proměnila v hromádku šedivého prachu, který Taran odhodil stranou. Vyčerpáním a úžasem nebyl schopen slova, spokojil se tedy s tím, že Gurgiho přátelsky a vděčně poplácával po zádech. Llyan, jejíž klenutý hrudník se dmul namáhavým oddechováním, se vyškrábala na všechny čtyři vedle Mordova zhrouceného bezduchého těla. Zlatožlutou srst měla stále ještě zuřivě naježenou a dlouhý ocas jako by byl dvakrát tlustší než normálně. Zatímco Gurgi spěchal osvobodit Kráka, který žalostně skřehotal a rozčileně tloukl křídly o stěny klece, Llyaniny zlaté oči těkaly po světnici a z hrdla se jí dralo neklidné, tázavé vrčení.

„U velkého Belina!“ ozval se Fflewddurův hlas. „Jsem zrovna v takové pasti jako předtím!“

Llyan se skokem přehoupla do kouta světnice a Taran se rozběhl za ní. V košíku, v kterém Morda uvěznil zajíce, se nyní krčil bard. Byl do

něj nacpaný i se svou harfou a beznadějně zaklíněný, dlouhá lýtka mu přečnívala na jedné straně a ruce mu bezmocně visely na druhé.

Se značnými obtížemi se Taran s Gurgim vrhli k bardovi, který celou dobu nepřestal nesouvisle brebentit, a vyprošťovali ho z jeho vězení. Fflewddur byl v obličeji strachy celý popelavý; zamrkal, potřásl rozcuchanou plavou hlavou a zhluboka si oddechl úlevou.

„Takové ponížení!“ vybuchl. „Fflam proměněný v králíka! Měl jsem pocit, jako by mě nacpali do žoku s vlnou! U velkého Belina, v nose mám pořád ještě škubání! Tohle už nikdy! Říkal jsem vám, že když se pletete do věcí, kterým nerozumíte, nekouká z toho nic dobrého. I když v tomto případě, Tarane, starý příteli, bylo štěstí, že sis tu kost nechal. Au, au! Dávejte pozor, to proutí mě píchá do žeber! Tak králík, bože můj! Škoda, že už toho ohavného Mordu nedostanu do pacek… chci říct do rukou!“

Když se konečně vymotal z košíku, objal Fflewddur Llyan oběma rukama kolem silného krku. „A ty, kamarádko moje! Nebýt toho, že ses nás vypravila hledat…“ Otřásl se a přitiskl si ruce k uším. „No nechme toho, lepší na to nemyslet.“

Ve dveřích se objevila malá a podsaditá postava v důkladných vysokých botách a v červenohnědé kožené kazajce; na hlavě měla kulatou a těsně přiléhající koženou čapku. S palci zaháknutými za opasek přejel trpaslík zářivě červenýma očima postupně po všech třech společnících. Místo obvyklého podmračeného výrazu měl obličej roztažený širokým úsměvem.

„Doli!“ vykřikl Taran, který si trpaslíka všiml první. „Už jsi to zase ty!“

„Jaképak zase?“ odsekl Doli a ze všech sil se snažil mluvit co nejnerudnějším tonem. „Pořád jsem to byl já.“ Vešel do světnice, pohlédl na ležícího Mordu a krátce přikývl. „Takhle to tedy je,“ obrátil se k Taranovi. „Myslel jsem si to. V jednom okamžiku jsem ještě byl žabák zabalený do studeného mokrého pláště a byl jsem přesvědčený, že jste všichni přišli o život, a v příštím – už jsem vypadal tak, jak mě vidíte před sebou.

Ta tvoje kočka už to čekání po nějaké době nemohla vydržet,“ vyprávěl a obrátil se k Fflewddurovi. „Sebrala mě i s pláštěm a vyrazila po vaší stopě.“

„Nechce mě pustit z dohledu," vysvětloval Fflewddur. „A za to," dodal a láskyplně ji poškrábal za ušima, „jí všichni musíme být vděční."

„Jak se ale dostala skrz to trní?" podivil se Taran. „Mordovy pasti…"

„Skrz trní?" opáčil Doli. „Nedostala se skrz trní, přeskočila ho." Zavrtěl hlavou. „Jediným skokem! A mě přitom držela v tlamě! V životě jsem neviděl zvíře, které by vyskočilo tak vysoko. Musím ovšem přiznat, že jsem taky v životě neviděl zvíře, jako je tahle kočka. Co ale bylo s vámi ostatními? A jak to šlo s Mordou?"

„Pokud by ti to nevadilo," přerušil Fflewddur Tarana dřív, než stačil trpaslíkovi dopovědět zbytek jejich svízelného dobrodružství, „navrhuji, abychom odtud okamžitě zmizeli. My Fflamové jsme sice klidní a vyrovnaní, ale na kouzlech, dokonce i na zlomených kouzlech je něco, co mě prostě… no, znepokojuje."

„Počkejte!" zarazil je Taran. „Ještě ten drahokam! Kam se poděl?"

Sledováni Doliho nechápavýma očima se společníci rychle jali prohledávat každý kout světnice, nic však nenašli. Taranovo znepokojení rostlo, ani trochu se mu totiž nechtělo odejít, dokud se klenot neobjeví. Teprve v okamžiku, kdy už byl téměř ochoten přiznat, že kámen beznadějně zmizel, však nad hlavou zaslechl chraplavý smích.

Krák seděl na dubovém podkrovním trámu, pohupoval se ze strany na stranu, krákal a pochechtával se, nesmírně spokojený sám se sebou. V zobáku se mu třpytil drahokam.

„Hej, hej!" houkl na něj vyděšeně Fflewddur. „Dej to sem! U velkého Belina, vždyť nám všem zase narostou pracky a ocasy!"

Teprve po dlouhém Taranově přesvědčování a mnoha rozhořčených bardových poznámkách slétl Krák na Taranovo rameno a upustil mu kámen do dlaně.

„Teď patří moudrému a laskavému pánovi!" zaradoval se Gurgi. „Gurgi má strach z kamene s pomrkáváním a poblikáváním, když ho ale má laskavý pán, už se nebojí."

Taran zvedl kámen v natažené ruce a Doli si ho důkladně prohlédl. „Tak tímhle se nás Morda chystal zotročit. Mělo mě to napadnout. Ten kámen pochází z říše ušlechtilého národa," dodal. „Vždycky jsme si vážili llyrského rodu a tenhle kámen jsme věnovali princezně Regat

jako svatební dar. Evidentně ho předala své dceři, a když Angharad zmizela, drahokam se ztratil s ní.“

„A nyní se dostal do mých rukou,“ doplnil ho Taran. Sevřel klenot v dlani a pozoroval hru světel v jeho hlubinách. „Morda zneužil prospěšné a krásné věci ke svým zvráceným cílům. Nevím, zda ještě někdy dokáže znovu plnit své skutečné poslaní. Mám-li přiznat pravdu, přitahuje mě. Zároveň mi ale nahání strach. Jeho je obrovská – možná až příliš obrovská pro obyčejného smrtelníka. I kdybych mohl zvědět jeho tajemství, raději bych se toho dobrovolně vzdal.“ Usmál se na Gurgiho. „Tvrdíš o mně, že jsem moudrý? Přinejmenším mám dostatek rozumu, abych si uvědomoval, že nikdy nebudu tak moudrý, abych ho mohl používat.

Jednomu účelu by ovšem posloužit mohl,“ pokračoval Taran. „Budu-li ho moci nabídnout Orddu, nepochybně mi prozradí, kdo jsem. Ano!“ vykřikl. „Je to poklad, který nedokáže odmítnout.“ Náhle se zarazil a na dlouhou chvíli se odmlčel. V ruce držel předmět, který mu umožňoval získat informaci, po níž zoufale toužil, a přece mu bylo těžko u srdce. I když drahokam získal čestně, rozhodně se nemohl prohlásit za jeho právoplatného majitele. Neměl o nic větší právo s ním obchodovat než Morda. Kdyby ho Orddu přijala a on zjistil, že pochází z urozené krve – stačil by královský háv k tomu, aby skryl nečestný čin?

Pohlédl na Doliho. „Mám na ten drahokam právo,“ prohlásil. „Mám ale právo jen rozhodnout, komu ho dát, a ne si ho nechat.“ Váhavým gestem klenot vtiskl Dolimu do ruky. „Vezmi si ho. Patřil kdysi ušlechtilému národu a dnes mu patří znovu.“

Trpaslíkův obvyklý podmračený výraz změkl. „Prokázal jsi nám službu,“ odpověděl Doli. „Velice pravděpodobně je to největší služba, jakou kdy někdo z vás smrtelníků ušlechtilému národu prokázal. Bez tvé pomoci by nás byl Morda všechny zahubil. Ano, drahokam se musí vrátit do naší říše, v jiných rukou je totiž příliš nebezpečný. Zvolil jsi správně a král Eiddileg ti to nikdy nezapomene. Patří ti za to jeho díky – a moje také.“ Doli spokojeně přikývl a pečlivě si kámen uložil do kapsy. „Má za sebou dlouhou pouť a teď se k nám konečně vrací.“

„Ano, ano!“ vykřikoval Gurgi. „Vezmi si ho a nikomu ho nedávej. Když si ho laskavý pán nechce nechat, Gurgi už také nikdy nechce ten

ošklivý kámen vidět. Pryč s ním, pryč! Nedovol, aby věrného Gurgiho zase proměnil v myš!“

Taran se shovívavým smíchem položil Gurgimu ruku na rameno. „Morda nemohl změnit to, čím doopravdy jsi, právě tak jako nemohl změnit ani Doliho. Navenek jsi sice vypadal jako myš, stále jsi ale měl srdce lva. Jenže co já?“ zamumlal zamyšleně. „Jako orel v kleci, jako slepý červ – byl bych skutečně dokázal zůstat sám sebou? Byl bych stále Taranem, když sotva vím, co je Taran zač?“

Slunce už začalo šplhat výš po obloze a přinášelo s sebou příslib modrého a krásného dne, když společníci opustili čarodějovu pevnost. Trnová stěna se zřítila, zničena stejně jako zlovolná moc, která ji stvořila, a společníci její pozůstatky bez nesnází překonali. Odvázali Melynlase a Gurgiho poníka a vyrazili, a teprve když urazili značnou vzdálenost, dovolil jim Fflewddur, aby zastavili a odpočinuli si. I pak se ovšem zdálo, že bard není ve své kůži; zatímco Gurgi otevíral váček s potravou, seděl Fflewddur nevšímavě na malém pahrbku a zamyšleně si ohmatával uši, jako by se chtěl ubezpečit, že jsou skutečně jeho. „Králíci!“ mumlal si polohlasně pro sebe. „Nikdy už nebudu žádného honit.“ Taran se s Dolim usadil kousek stranou od ostatních, protože mu měl hodně co vyprávět a na mnoho věcí se sám chtěl zeptat. Přestože Doli už měl zase tvář zamračeně protáhlou a připravenou každou chvíli vznětlivě vyprsknout, občasný náznak úsměvu prozrazoval, jak je rád, že společníky opět vidí. Když se ovšem doslechl o účelu Taranovy cesty, zamračil se ještě úporněji než obvykle.

„Svobodné obce?“ zamyslel se. „S obyvateli Svobodných obcí máme ty nejlepší vztahy, respektují nás a my na oplátku respektujeme je. V Prydainu nenajdeš mnoho lidí, kteří by se mohli srovnávat s jejich odvážnými srdci a dobrou vůlí, a nikdo tam není svým spoluobčanům nadřazen jen proto, že měl to štěstí a narodil se na královském hradě místo ve statkářově chalupě. Ve Svobodných obcích si lidé zakládají na zručnosti svých rukou, a ne na krvi ve svých žilách. Nic dalšího ti ale o nich nemohu prozradit, protože s nimi jen zřídkakdy máme co do činění. Pravda, udržujeme tam na několika místech otevřené cestovní stanice, čistě pro případ, že by potřebovali naši pomoc. To se ale stává jen výjimečně. Lidé ze Svobodných obcí se raději spoléhají sami na sebe a jsou v tom velice dobří. A nás jejich samostatnost nesmírně těší,

je totiž výhodná nejen pro ně samotné, ale i pro nás, protože máme dost práce s dohlížením na ostatní kraje Prydainu.

Pokud jde o to zrcadlo, o němž mluvíš," pokračoval Doli, „v životě jsem o něm neslyšel. V Llawgadarnských horách existuje *jezero* jménem Llunet, nic víc ti k tomu říct nemohu. Co to ale máš?" podivil se náhle trpaslík, který si právě teď všiml Taranova válečného rohu. „Kde jsi k tomu přišel?"

„Darovala mi to Eilonwy, když jsem odjížděl z Mony," odpověděl Taran. „Dala mi to jako zástavu na znamení toho, že…" Smutně se pousmál. „Připadá mi to tak strašně dávno." Sejmul si roh z ramene a podal ho Dolimu.

„To je práce řemeslníků ušlechtilého národa," prohlásil trpaslík. „Nemůžu si ji s ničím splést." K Taranovu údivu Doli přimhouřeným okem nakoukl do jednoho konce pak do druhého a nakonec roh zvedl do slunečního světla, jako by se chtěl odívat náustkem. Před Taranovýma užaslýma očima Doli na roh důkladně zaťukal kotníky a pak jím několikrát udeřil o koleno.

„Prázdný!" zahučel zklamaně. „Úplně vyčerpaný. Ne! Počkej chviličku." Přimáčkl si troubu rohu k uchu a pozorně naslouchal. ‚Ještě na jedno tam zbývá, na víc už ale ne.

„Na jedno co?" vyhrkl Taran, neboť Doliho slova ho ještě víc zmátla. Najedno zatroubení, co sis myslel?' vyštěkl Doli.

Fflewddur a Gurgi přistoupili blíž, přivábeni Doliho podivným počínáním, a trpaslík se nyní otočil k nim. „Tenhle roh byl vyroben před dávnou dobou, když ještě mezi lidmi a ušlechtilým národem panovalo pevnější přátelství a když si obě strany ochotně vzájemně vypomáhaly. Je v něm skryto zatroubení, které nás přivolá."

„Nerozumím," hlesl Taran.

„Rozuměl bys, kdybys mě poslouchal," odsekl Doli a podal mu válečný roh zpět. „A myslím tím doopravdy poslouchal. Pořádně." Našpulil rty a zapískal tři dlouhé tóny, jejichž kadence a tónina připadaly Taranovi dost zvláštní. „Slyšels to? Zaduj tyhle tři noty na roh – ale přesně tak, jak jsem ti předvedl, nijak jinak. Přivolají k tobě nejbližší příslušníky ušlechtilého národa, kteří pro tebe udělají, co bude v jejich silách, budeš-li potřebovat jejich pomoc. Tak co, pamatuješ si tu melodii?" Doli znovu všechny tři tóny zopakoval.

Taran přikývl a bezmyšlenkovitě pozvedl roh ke rtům.

„Teď ne, ty tupče!“ zařval Doli. „Uchovej si je v paměti. Řekl jsem ti přece, že je tam jen jedno zavolání. Tak si ho šetři a zbytečně ho nepromarni. Jednou na něm může záviset tvůj život.“

Taran na roh užasle zíral. „O tom nic nevěděla ani Eilonwy. Prokázal jsi mi neocenitelnou službu, Doli.“

„Službu?“ odfrkl si trpaslík. „To nebyla žádná služba. Ten roh slouží každému, kdo ho právě má u sebe – v tomto případě tedy tobě. Neudělal jsem nic jiného, než že jsem ti ukázal, jak trochu lépe využít něco, co už ti beztak patří. Služba? Pche! To byla jen obyčejná slušnost. Dávej si ale dobrý pozor! Vyplýtvej to zavolání jako hlupák při prvním náznaku nebezpečí a budeš toho litovat, až tě potká nějaký skutečný malér.“

„Tedy,“ zašeptal Taranovi Fflewddur, „já osobně bych ti radil, aby ses spoléhal na vlastní rozum, vlastní meč nebo vlastní nohy. Kouzla jsou kouzla, a kdybys prošel tím, čím jsem zrovna prošel já, nechtěl bys s nimi mít nic společného.“ Nejistě se na válečný roh zamračil a odvrátil se. „Už nikdy nebudu stejný jako dřív, to vím docela jistě!“ zahučel a nervózně si ohmatával uši. „U velkého Belina, pořád ještě mi připadají dvakrát delší než předtím!“

KAPITOLA XI
DORATH

Když se společníci najedli, natáhli se do trávy, usnuli a prospali zbytek dne i celou následující noc. Druhý den ráno se s nimi Doli rozloučil. Krák se na Doliho žádost už dříve rozlétl směrem k říši ušlechtilého národa se zprávou, že všechno dobře dopadlo; po jejím předání se měl znovu připojit k Taranovi.

„Šel bych s vámi, kdyby to bylo možné,“ omlouval se Taranovi trpaslík. „Při představě, jak pasáček vepřů bloudí v Llawgadarnských horách, mi vstávají vlasy na hlavě. Neodvážím se k vám ale přidat,

drahokam se musí dostat do bezpečí k Eiddilegovi. A kdo mu ho musí donést? Starouš Doli! Pche!“

„Je mi líto, že se s tebou musím rozloučit,“ odpověděl Taran, „ale pomohl jsi mi už víc, než jsem vůbec mohl doufat. Jezero Llunet má stejné jméno jako zrcadlo, které hledám, a třeba mě k němu dovede.“

„Tak tedy šťastnou cestu,“ loučil se Doli. „Zachránil jsi nás všechny před proměnou v žáby nebo něco ještě horšího a vrátil jsi nám náš poklad. Nebudeš toho litovat. My z ušlechtilého národa máme dlouhou paměť.“

Trpaslík si s cestovateli potřásl rukou a narazil si koženou čapku pevněji na hlavu. Naposledy jim zamával a Taran sledoval, jak jeho podsaditá postava rozhodným krokem míří přes rozlehlou louku a zmenšuje se v dáli; po chvíli Doli zašel do lesa, který louku lemoval, a ztratil se Taranovi z dohledu.

Společníci se celý den opět ubírali k severovýchodu. Taran by sice byl uvítal Doliho doprovod a věčně mrzutý trpaslík mu citelně chyběl, jinak měl ale naprosto skvělou náladu; dychtivě a s lehkým srdcem ujížděl vpřed a válečný roh, který se mu houpal na rameni, mu dodával nový pocit odvahy a jistoty.

„Eilonwyin dar je vzácnější, než jsem si myslel,“ svěřoval se Fflewddurovi. „Jsem Dolimu vděčný, že mi pověděl o jeho moci. A nejen to, pověděl mi také o jezeru Llunet. Je to zvláštní, Fflewddure,“ pokračoval, „ale tak nějak mi připadá, že jsem blíž cíli svého hledání. Víc než kdy dřív věřím, že najdu to, po čem pátrám.“

„Cože? Cos říkal?“ zakoktal Fflewddur a zamrkal, jako by se právě probral ze sna. Na rozdíl od Gurgiho, který se už od všech vzpomínek na Mordu oprostil, působil bard dojmem, že je svou strašlivou zkušeností stále ještě otřesen, často upadal v zadumané mlčení a zasmušile si ohmatával uši, jako by čekal, že se mu každým okamžikem znovu protáhnou. „Příšerný zážitek,“ zahučel teď. „Fflam proměněný v králíka! Cos říkal? Hledání? Ano, samozřejmě.“

„Cíchám a cítím!“ přerušil je Gurgi. „Někdo tu připravuje lahodné pochoutky a pokroutky!“

„Máš pravdu,“ přitakal Fflewddur, když nasál vzduch. „Ach, zatraceně! Už zase mi cuká nos!“

Taran přitáhl Melynlasovi uzdu, takže jeli krokem. Také Llyan ucítila vůni jídla, nastražila uši a hladově si olizovala vousy.

„Podíváme se, kdo to je?“ zeptal se Fflewddur. „Něco teplého k jídlu bych neodmítl – pokud to totiž nebude králík!“

Taran přikývl a společníci obezřetně vyjeli na mýtinu. Taran měl v úmyslu prohlédnout si neznámé dřív, než si jich sami všimnou, ujel však sotva pár kroků a ze stínů křovinatého houští se vynořili dva drsně vyhlížející vousáči. Taran sebou překvapeně škubl. Muži, kteří v křoví zjevně drželi stráž, rychle vytasili meče. Jeden z nich hvízdnutím napodobil ptačí křik a sledoval společníky ostražitým pohledem, nesnažil se jim však bránit v cestě.

Taran spatřil přibližně tucet mužů, kteří se na mýtině povalovali kolem ohniště, nad nímž se na rožni syčivě otáčelo několik velkých kusů masa. Přestože byli všichni po způsobu válečníků po zuby ozbrojení, neměli emblémy ani barvy žádného lenního pána. Někteří přežvykovali, jiní si brousili ostří svých zbraní nebo voskovali tětivy luků. Nejblíž u ohně byl na zemi pohodlně natažen tvrdě se tvářící chlapík, opíral se o jeden loket a pohrával si s dlouhou dýkou, kterou točivým obloukem vyhazoval do vzduchu a chytal střídavě za jílec a za ostří. Na sobě měl kazajku z koňské kůže s odtrženými rukávy, jeho zablácené vysoké boty měly tlusté podrážky a byly pobity stříbrnými hřeby. Žlutavé vlasy mu padaly až pod ramena a jeho ledově modré oči si společníky zkoumavě měřily neuspěchaným pohledem.

„Vítejte, vaše lordstva,“ pozdravil líně, když Taran seskočil ze sedla. „Jaký šťastný vítr vás zavál do Dorathova tábora?“

„Nejsem žádný lord,“ odpověděl Taran. „Jmenuji se Taran a jsem pasáček vepřů“

„Že nejsi lord?“ skočil mu do řeči Dorath s předstíraným překvapením a ústa se mu zkřivila nepatrným úsměškem. „Kdybys mi to sám neřekl, nikdy bych to nehádal.“

„Tohle jsou moji společníci,“ pokračoval Taran a v duchu se plísnil za to, že Dorathovi dovolil, aby si z něj dělal legraci. „Gurgi. Fflewddur Fflam – toulá se s harfou jako bard, ale ve své zemi je králem.“

„A Dorath je králem všude, kudy jezdí,“ odpověděl se smíchem žlutovlasý muž. „Tak tedy, lorde pasáčku, připojíte se k naší skromné tabuli?“ Ukázal dýkou na opékající se kusy masa. „Najezte se, co hrdlo

ráčí. Dorathova družina nikdy netrpí nedostatkem jídla. Pak si o vás třech budeme chtít poslechnout něco víc.“

„Ten harfeník jezdí na podivném zvířeti, Dorathe,“ ozval se jakýsi chlapík s ošklivě zjizveným obličejem. „Vsadím se ale, že moje klisna by se té bestii dokázala postavit, je to přece škodolibá potvora a zabíjení má v povaze. Nebyl by to skvělý zápas? Co říkáš, Dorathe? Dovolíš, abychom se s tou kočkou trochu pobavili?“

„Drž jazyk za zuby, Gloffe,“ okřikl ho Dorath a opatrně si Llyan prohlížel. „Vždycky jsi byl hlupák a vždycky jím zůstaneš.“ Stáhl z rožně maso a podal je společníkům. Fflewddur, který se předem ujistil, že pečínka nepochází z králíka, se do něj s chutí zakousl, Gurgiho jako obvykle nebylo třeba pobízet, aby snědl, co dostal, a také Taran s povděkem spořádal svoji porci a zapil ji hltem štiplavého vína, které mu Dorath nalil z koženého měchu. Slunce se rychle sklánělo k západu a jeden z členů Dorathovy tlupy přihodil do ohně pár dalších větví. Dorath zarazil dýku před sebe do země a tázavě pohlédl na Tarana.

„Tak co, urozený pane,“ oslovil ho, „nemáš ze svých cest žádnou historku, kterou bys mně a mým přátelům ukrátil čas? Odkud přicházíš? Kam máš namířeno? A proč tam jedeš? Horské kantrevy jsou pro poutníka, který se v nich nevyzná, plné nebezpečí.“

Taran si dal s odpovědí načas; Dorathův tón a pohledy mužů kolem ohně ho přiměly k tomu, že pečlivě vážil každé slovo. „Máme namířeno na sever, chtěli bychom projet Llawgadarnskými horami.“

Dorath se na něj usmál. „A kam dál?“ zeptal se. „Nebo snad moji otázku považuješ za nezdvořilou?“

„K jezeru Llunet,“ odpověděl poněkud zdráhavě Taran.

„Slyšel jsem o pokladech v tamějších krajích,“ vložil se do hovoru muž zvaný Gloff. „Jde jim snad o ně?“

„Dobrá otázka,“ obrátil se Dorath na Tarana. „Hledáte poklady?“ Hlasitě se zachechtal. „Není divu, že jsi tak skoupý na slovo!“

Taran zavrtěl hlavou. „Najdu-li to, co hledám, bude to pro mne znamenat víc než zlato.“

„Vážně?“ naklonil se Dorath těsně k němu. „Co ale může být takovým pokladem, můj pane? Drahokamy? Nějaká vzácná umělecká díla?“

„Ani jedno, ani druhé,“ odpověděl Taran. „Pátrám po svých rodičích,“ dodal po krátkém zaváhání.

Dorath se na chvíli odmlčel. Úsměv mu z tváře nezmizel, když však znovu promluvil, z hlasu mu čišel chlad. „Když se Dorath na něco zeptá, očekává pravdivou odpověď, lorde pasáčku vepřů.“

Taran rozzlobeně zrudl. „Odpověděl jsem ti pravdivě. Pochybuješ-li o tom, prohlašuješ mě za lháře.“

Mezi Taranem a Dorathem zavládlo náhlé napjaté ticho. Dorath napůl povstal, a jeho tvrdý obličej zlostně potemněl. Taranovi sjela ruka k jílci meče. V tomtéž okamžiku však z bardovy harfy vytryskl hlasitý akord jásavé hudby. „Jen klid, přátelé,“ zvolal Fflewddur. „Poslechněte si po večeři nějakou veselou melodii!“

Opřel si překrásně tvarovanou harfu o ramena, a když se jeho prsty roztančily po strunách, začali muži kolem ohně nadšeně tleskat a dožadovat se, aby pokračoval v hraní. Dorath se položil zpět do trávy, zpražil ale barda pohledem a odplivl si do ohně.

„Už dost hraní, harfeníku,“ zavelel po chvíli. „Melodie z toho pokrouceného kastrolu mě tahají za uši. Uložíme se k odpočinku. Zůstanete s námi a ráno vás moje družina doprovodí k jezeru Llunet.“

Taran našel očima Fflewddura a všiml si, že se bard na okamžik zamračil. Postavil se na nohy. „Děkujeme za tvoji pohostinnost,“ otočil se k Dorathovi, „ale čas nás tlačí a máme v úmyslu vyrazit na cestu ještě dnes v noci.“

„Ano, to je pravda,“ potvrdil Fflewddur a také Gurgi horlivě přikyvoval. „A pokud jde o to jezero, tak tedy… totiž, rozhodně tě s tím nechceme obtěžovat. Je to dlouhá cesta a zavedla by tě daleko od tvého kantrevu.“

„Mým kantrevem je celý Prydain,“ ujistil ho Dorath. „Ještě jsi snad nikdy neslyšel o Dorathově družině? Sloužíme každému, kdo za naše služby zaplatí: slabému lennímu pánovi, který potřebuje silný válečný oddíl, nebo třem poutníkům, kteří nepotřebují ochránit před nebezpečími, číhajícími na dlouhé cestě. Těch nebezpečí je mnoho, harfeníku,“ dodal nevrle. „Cesta k Llunetu je pro moje muže pouhým krátkým výletem a já se v tamějším kraji vyznám. Chcete cestovat bezpečně? Žádám jen drobný podíl na pokladu, který hledáte, jen malou odměnu pro vaše skromné služebníky –“

„Děkujeme ti,“ opakoval Taran. „Už se setmělo a my musíme najít stezku, která nás povede.“

„To snad ne!“ vyštěkl Dorath s obrovským předstíraným rozhorlením. „Opovrhujete snad mou chudičkou pohostinností? To jste se mě dotkli, urození pánové! Je pod vaši úroveň spát ve společnosti lidí, jako jsme my? Měj se na pozoru, prasáčku, neurážej moje muže. Mohli by ti to mít za zlé.“

A skutečně, při Dorathových slovech se od shromážděné tlupy ozvalo rozezlené bručení a Taran viděl, že někteří z válečníků sahají po mečích. Zůstal nejistě stát, přestože si byl jasně vědom bardova neklidu. Dorath ho pozorně sledoval. Dva z jeho mužů nenápadně poodešli směrem k uvázaným koním a Taran si dokázal živě představit, jak kryti stínem tiše vytahují zbraně z pochev.

„Tak tedy dobrá,“ rozhodl Taran a díval se Dorathovi přímo do očí. „Pro dnešní noc přijímáme tvoji pohostinnost a rozloučíme se s vámi zítra.“

„Ještě budeme mít čas, abychom si o tom znovu promluvili,“ ušklíbl se Dorath. „Spěte klidně.“

„Spěte klidně?“ zahučel Fflewddur, když se balili do plášťů a nervózně uléhali na zem. „U velkého Belina, já ani nezamhouřím oko. Nikdy se mi horské kantrevy nelíbily a tohle je jen další důvod, aby se mi zamlouvaly ještě míň.“ Rozhlédl se kolem dokola. Dorath se natáhl na zem nedaleko ohně, zatímco muž jménem Gloff se nepochybně na příkaz svého vůdce uložil v těsné blízkosti společníků. „Znám takovéhle potulné válečné tlupy,“ pokračoval Fflewddur tlumeným hlasem. „Jsou to vesměs bandy loupeživých pobudů. Lenní pán, který si najme jejich meče pro boj proti svému sousedovi, brzy zjistí, že jdou po krku i jemu samotnému. Dorath že nás ochrání před nebezpečím? Nejhorším nebezpečím je pro nás právě sám Dorath!“

„Je přesvědčený, že hledáme nějaký poklad,“ zašeptal Taran. „Vzal si to do hlavy a neexistuje nic, co by ho přesvědčilo o opaku. V jistém směru je to vlastně naše štěstí,“ dodal s hořkým úsměvem. „Dokud si bude myslet, že ho můžeme dovést ke zlatu nebo k drahokamům, aspoň nás hned nezabije.“

„Možná že ne, možná že ano,“ odpověděl Fflewddur. „Nepodřeže nám třeba na místě krky, zrovna tak dobře se ale může rozhodnout, že

nás… no, řekněme přesvědčí, abychom mu prozradili, kde je ten poklad ukrytý, a v tom případě se obávám, že bychom mohli čekat něco mnohem horšího než kroucení palci u nohou.“ , „Tím si nejsem tak jistý,“ zapochyboval Taran. „Kdyby měl v úmyslu nás mučit, myslím, že už by to byl zkusil. Dostal nás do svízelné situace a nesmíme dovolit, aby cestoval s námi. Mám ale dojem, že si Dorath není svým postavením zase až tak jistý. Jsme sice jen tři proti tuctu, ale nezapomínej na Llyan. Kdyby došlo k boji, má Dorath vynikající vyhlídky na to, že nás všechny pozabíjí. Myslím si ale, že je dost chytrý, aby si uvědomoval, že by za to až příliš draze zaplatil, přišel by možná o většinu tlupy a mohl by být zabit i on sám. Pochybuji, že by to chtěl riskovat, nebude-li muset.“

„Doufám, že máš pravdu,“ povzdechl si bard. „Raději bych tu ale nezůstával a nepřesvědčoval se o tom. Bylo by mi milejší strávit noc v hadím hnízdu. Musíme se těch lotrů zbavit. Jenže jak?“

Taran se zamračil a kousl se do rtu. „Eilonwyin roh,“ zamumlal.

„Ano, ano!“ ozval se šeptem Gurgi. „Ach, ano, s foukáním a houkáním zatroubíme na kouzelný roh! Přijde pomoc a osvobodí nás! Ať moudrý pán zatroubí!“

„Eilonwyin roh,“ opakoval pomalu Taran. „Ano, to byla první věc, na kterou jsem pomyslel. Je nutné, abych ho teď použil? Je to drahocenný dar, příliš drahocenný, abych jeho kouzlo promarnil. Pokud všechno ostatní selže…“ Zavrtěl hlavou. „Než na něj zatroubím, vyzkoušíme vlastní síly. Teď spěte,“ vybídl své společníky, „ať si co nejvíc odpočinete. Ještě než se rozední, může se Gurgi potichu doplazit ke koním a přeříznout provazy, kterými jsou připoutaná všechna Dorathova zvířata, a já s Fflewddurem se zatím pokusíme omráčit stráže. Postraš koně, aby se rozutíkali na všechny strany. Potom…“

„Skočíme do sedel a pojedeme jako o život,“ dořekl za něj Fflewddur. „Dobře, to je naše nejlepší šance. Řekl bych dokonce, že pokud nezatroubíme na ten tvůj roh, je to naše jediná šance. Dorath!“ dodal kysele a něžně stiskl v náručí svou harfu. „Moje melodie že ho tahají za uši! A moji harfu nazval pokrouceným kastrolem!

Ten zatracený loupežník snad nemá uši ani oči! My Fflamové sneseme hodně, ale když urazil moji harfu, zašel příliš daleko. I když

musím bohužel přiznat,“ připustil Fflewddur, „že podobně už se vyjádřilo i pár dalších lidí.“

Zatímco Gurgi s Fflewddurem usnuli nepokojným spánkem, Taran zůstal vzhůru a neklidně přemýšlel. Táborový oheň dohořel a v ohništi zbývaly jen žhavé uhlíky. Taran slyšel těžké oddechování Dorathových mužů. Gloff ležel natažený, nehýbal se a strašlivě chrápal. Na krátkou chvíli zavřel oči i Taran. Udělal snad chybu, když se rozhodl, že na válečný roh nezatroubí? Bolestivě si uvědomoval, že jsou na tomto rozhodnutí závislé tři životy. Doli ho varoval, aby svůj dar zbůhdarma nepromarnil. Nebylo však tentokrát riziko příliš velké? Neměl by dar použít právě teď když je jeho potřeba zcela zřejmá? Tyto a podobné úvahy ho tížily hůř než bezměsíčná noc.

Když se na černé obloze začaly objevovat první bledé stopy šedi, Taran tiše probudil Gurgiho i barda. Všichni tři se opatrně přikradli k uvázaným koním. Taranovo srdce poskočilo nadějí. Oba strážní spali hlubokým spánkem a meče měli položené na kolenou. Otočil se a chystal se pomoci Gurgimu přeřezávat provazy. Před ním se tyčil temný kmen dubu a Taran se přikrčil do bezpečí jeho stínu.

Ze tmy se vynořila noha ve vysoké botě a zatarasila Taranovi cestu. O strom se opíral Dorath a v ruce držel dýku.

KAPITOLA XII
SÁZKA

„Ale, ale, to už se opravdu nemůžeš dočkat, až budeš pryč, lorde pasáčku vepřů?“ vyptával se Dorath a v jeho slovech zazníval výsměšný podtón. Zatočil v rukou dýkou a hlasitě zamlaskal. „Bez rozloučení? Bez jediného slova díků?“ Potřásl hlavou. „To je vůči mně i vůči mým mužům vážně moc nezdvořilé. Jsou to hrozně citliví chlapci a obávám se, že jsi je tím hluboce ranil.“

Členové Dorathovy družiny se pomalu začínali probouzet a vstávat. Taran, kterého se na okamžik zmocnila panika, pohlédl na Fflewddura a Gurgiho. Gloff se vyškrábal na nohy a v ruce lehce, téměř nedbale,

pohupoval mečem. Taran věděl, že by dokázal bleskově udeřit čepelí dřív, než by jeho vlastní zbraň vyjela z pochvy. Zalétl očima k řadě uvázaných koní. Jiný člen Dorathovy tlupy se zatoulal těsně k nim, zůstal stát a lenivě si čistil nehty špičkou loveckého tesáku. Taran gestem naznačil svým společníkům, aby se nehýbali.

Dorath se napřímil. Z očí mu čišel ledový chlad. „Doopravdy máš v úmyslu se s námi rozloučit? Přestože jsme tě varovali před nebezpečími, která v horách číhají?“ Pokrčil rameny. „Nikdo nesmí tvrdit, že Dorath svou pohostinnost neochotným hostům vnucuje. Běž, pokud ses už pevně rozhodl. Jeď hledat svůj poklad, přeji ti rychlou cestu.“

„Nechtěli jsme se zachovat nezdvořile,“ odpověděl Taran. „Neměj nám to za zlé, protože ani my na vás nebudeme vzpomínat ve zlém. Buď sbohem, ty i tvoje družina.“

S obrovskou úlevou mávl na Gurgiho a na barda, otočil se a chystal se odejít.

Dorathova ruka ho popadla za rameno. „To snad ne!“ vykřikl vůdce tlupy. „Hodláš odjet a ten malý dloužek, který vůči mně máš, nechat nevyrovnaný?“

Taran se překvapeně zarazil a Dorath pokračoval. „Za všechno je přece třeba platit, lorde pasáčku vepřů. Chceš mě snad ošidit odměnu, která mi náleží? Jsme chudí lidé, urozený pane, příliš chudí na to, bychom rozdávali tam, kde na oplátku nic nedostaneme.“

Válečníci se drsně rozchechtali. Dorathův tvrdý obličej se zkroutil v grimasu směšné pokory, která na Tarana svou falší působila ještě hrozivěji, a další slova vykřikoval vyčítavým a zároveň prosebným tónem. „Jedli jste naše maso a pili jste naše víno. Celou noc jste bezpečně spali pod naší ochranou. To podle tebe nemá žádnou cenu?“

Taran na něj užasle zíral a náhle ho přepadl strach. Dorathovi muži se shromáždili kolem svého vůdce. Gurgi postoupil o několik kroků blíž k Taranovi. „Pod ochranou!“ zahučel tiše sám pro sebe Fflewddur. „A kdo nás ochrání před Dorathem? U velkého Belina, tomuhle říkám prachobyčejná loupež!“

„A to ještě není všechno, lorde pasáčku vepřů,“ pokračoval rychle Dorath. „Musíš nám také zaplatit za to, že tě doprovodíme k jezeru

Llunet. Není to pro moji družinu snadná výprava, cesty jsou dlouhé a nevlídné…“

Taran mu pohlédl zpříma do tváře. „Poskytl jsi nám jídlo, pití a útočiště na noc,“ prohlásil a horečně přemýšlel, jak uniknout z pasti, kterou jim Dorath nachystal. „Zaplatíme za to přiměřenou částku. Pokud jde o vaši ochranu na další cestě, nežádáme o ni a nepřejeme si ji.“

„Moji muži už čekají, jsou ochotní a připravení vás doprovodit,“ odpověděl Dorath. „Jste to vy, kdo porušujete naši dohodu.“

„Žádnou dohodu jsem s tebou neuzavřel, Dorathe,“ odsekl Taran.

Dorathovy oči se zúžily. „Že neuzavřel? Přesto ji ale dodržíš.“

Oba protivníci se chvíli navzájem mlčky měřili pohledem. Válečníci neklidně přešlapovali. Z Dorathova výrazu nebyl Taran schopen vyčíst, zda je lupič skutečně připraven riskovat ozbrojené střetnutí. Chladná logika mu napovídala, že kdyby k tomu došlo, neměli by společníci prakticky žádnou šanci, že uniknou bez úhony. „Co od nás chcete?“ zeptal se konečně.

„Konečně rozumné slovo,“ ušklíbl se Dorath. „Drobné dloužky se dají snadno vyrovnat. Jsme skromní lidé, urozený pane. Žádáme jen málo, mnohem míň, než kolik by činila naše spravedlivá odměna. Ve jménu přátelství mezi námi bude ale Dorath velkomyslný. Co bys mi tak mohl dát?“ Sjel očima k Taranovu opasku. „Máš moc pěkný meč,“ prohlásil. „Ten bude můj.“

Taranova ruka se pevně sevřela na jílci meče. „To tedy nebude,“ odpověděl okamžitě. „Nabízím ti ohlávky a postroje z vybavení našich koní, a i to bude ztráta, kterou si jen stěží můžeme dovolit. Tuhle zbraň mi daroval můj pán, Dallben, byl to první meč, který mi doopravdy patřil, a první zbraň mé dospělosti. K pasu mi ho vlastníma rukama připnula dívka, kterou miluji. Ne, Dorathe, můj meč není něco, o co bych byl ochoten smlouvat.“

Dorath pohodil hlavou a rozesmál se. „Ty tedy naděláš povyku kolem obyčejného kusu železa. Dívka tvého srdce ti ho připnula k pasu! Tvoje první zbraň! To jeho cenu nijak nezvyšuje. Je to prostě solidní meč, nic víc. Už jsem v životě zahodil lepší meče, než je ten tvůj. Vypadá ale, že by mi mohl docela dobře padnout do ruky. Dej mi ho a budeme vyrovnáni.“

Dorath natáhl ruku a jeho tvář se naplnila krutým potěšením. Taranem zacloumal náhlý příval vzteku. Zapomněl na veškerou opatrnost, vytasil čepel z pochvy a o krok ustoupil.

„Měj se na pozoru, Dorathe!“ rozkřikl se. „Chceš si vzít můj meč? To bude obchod, který tě přijde hodně draho. Dokonce se možná ani nedožiješ toho, abys ho mohl vzít do ruky.“

„Nebo ty toho, aby sis ho mohl nechat,“ odpověděl nevzrušené Dorath. „Ctěme si vzájemně myšlenky, prasáčku. Jsem dost velký hlupák, abych riskoval životy kvůli pouhé hračičce? Jsi ty dost velký hlupák, abys mi v tom bránil?

Můžeme to snadno zjistit,“ dodal. „Buď spláčeš nad výdělkem ty nebo já. Vyzkoušíš mě? Moji družinu proti své?“ Když Taran neodpovídal, Dorath pokračoval. „Mým povoláním je prolévání krve druhých, ne plýtvání svou vlastní. A v tomto případě můžeme svůj spor lehce vyřešit. Postav jednoho ze svých druhů proti jednomu z mých. Taková přátelská sázka, prasáčku. Odvážíš se? V sázce bude tvůj meč!“

Gloff celou dobu pozorně poslouchal a při těchto slovech se jeho zlotřilá tvář rozjasnila. „Dobře řečeno, Dorathe!“ zatleskal. „Přece jen se trochu pobavíme!”

„Můžeš si vybrat, prasáčku,“ vybídl Tarana Dorath. „Kdo bude tvým šampiónem? Postaví se ta chlupatá obluda, o které mluvíš jako o svém společníkovi, Gloffovi? Jsou oba tak škaredí, že by z nich měl být vyrovnaný pár. Nebo ten harfeník…“

„Tohle je spor mezi tebou a mnou, Dorathe,“ ucedil Taran. „Nikoho jiného se netýká.“

„Tím líp.“ odpověděl Dorath. „Znamená to, že sázku přijímáš? My dva, neozbrojení, a až jeden z nás zvítězí, budeme vyrovnáni. Máš Dorathovo slovo.“

„Má tvoje slovo takovou váhu, jak tvrdíš?“ vyštěkl Taran. „Žádné dohodě s tebou nevěřím.“

Dorath pokrčil rameny. „Moji muži se stáhnou za hranici stromů, odkud mi nebudou moci nijak přispět na pomoc, jestli ti tohle dělá starosti. A tvoji společníci udělají totéž. Tak co říkáš? Ano nebo ne?“

„Ne, ne!“ zaječel Gurgi. „Mějte se na pozoru, laskavý pane!“

Taran se dlouze zadíval na svůj meč. Měl docela obyčejné ostří a nezdobený jílec i hrušku, přesto si i Dorath všiml, s jakou řemeslnou

dokonalostí byl vyroben. Den, kdy mu ho Dallben vložil do rukou, zářil v Taranově paměti stejně jasně jako rzí nepoznamenaný kov jeho ostří. A Eilonwy – ani její posměvačná slova nemohla skrýt ruměnec pýchy, který jí tehdy zbarvil tváře. Přestože si ho nesmírně cenil, přinutil se pohlédnout na zbraň chladně a nezaujatě a uvědomil si, že to skutečně není nic víc než kus kovu. Srdce mu zaplavily pochybnosti. Bez ohledu na to, zda vyhraje nebo prohraje, ani zdaleka si nebyl jistý, jestli Dorath společníky propustí bez krvavého boje. Krátce přikývl. „Budiž."

Dorath dal znamení své tlupě a Taran ji pozorně sledoval pohledem, dokud všichni neustoupili do uctivé vzdálenosti mezi stromy. Na Taranův pokyn pak Fflewddur s Gurgim odvázali Llyan a své dva koně a zdráhavě se s nimi vzdálili opačným směrem. Taran shodil z ramenou plášť a vedle něj položil na zem Eilonwyin roh. Dorath s prohnaným zábleskem v očích čekal, dokud si Taran pomalu neodepjal od pasu pochvu a nezarazil meč do země.

Taran ustoupil o krok dozadu a v tom okamžiku po něm Dorath bez sebemenšího varování skočil. Svalnatý válečník do něj narazil takovou silou, že mu vyrazil z plic všechen vzduch a málem ho povalil. Vztáhl po něm obě ruce a Taran si uvědomil, že se ho Dorath snaží uchopit za opasek a udeřit jím o zem. Vymrštil obě ruce vzhůru a vyklouzl z jeho sevření. Dorath hlasitě zaklel a vyrazil proti němu zaťatou pěstí, a přestože se Taran plnému dopadu jeho úderu stačil vyhnout, sjela mu Dorathova pěst bolestivě po spánku. Zazvonilo mu v uších; pokoušel se uskočit z protivníkova dosahu a získat zpět ztracenou rovnováhu, Dorath však bez oddechu pokračoval v útoku.

Taranovi bylo jasné, že nesmí připustit, aby se s ním jeho těžší soupeř popadl do křížku, protože Dorathovy svalnaté paže by ho v takovém případě dokázaly přelomit na dva kusy; když se na něj válečník dalším skokem znovu vrhl, popadl ho za předloktí, s vynaložením všech sil ho přes sebe přehodil a jak širokého tak dlouhého ho poslal prudkým obloukem k zemi.

Dorath však bleskově znovu vyskočil na nohy. Taran se přikrčil a očekával válečníkův další útok. Přes veškerou svou velikost a váhu se Dorath pohyboval mrštně jako kočka: naklonil se na jednu stranu, prudce se otočil kolem vlastní osy a náhle Taran viděl, jak mu jeho silné prsty směřují přímo do očí. Jen s velkou námahou se mu podařilo úderu,

který ho měl oslepit, uniknout, Dorath ho však stačil popadnout za vlasy a zvrátit mu hlavu dozadu. Válečníkova pěst byla napřažená k úderu. Taran bolestivě a šokované vyjekl a rozmáchl se proti jeho rozšklebené tváři. Dorathovo sevření povolilo a Taran se mu vyškubl a uskočil. Na okamžik se zdálo, jako by sprška ran Doratha zaskočila, a Taran své nepatrné výhody okamžitě využil. Poskakoval kolem Doratha ze strany na stranu a nedával mu příležitost, aby nad ním opět získal převahu.

Dorath náhle klesl na jedno koleno a vyrazil proti Taranovi napřaženou paží. Taran, který se od něj snažil odtrhnout, cítil, jak ho do boku zasáhla ostrá, palčivá rána. Svalil se na záda a oběma rukama si zranění sevřel. Dorath vstal. V ruce držel nůž s krátkým ostřím, který vytáhl z boty.

„Odhoď zbraň!“ křikl na něj Taran. „Bojujeme beze zbraní! Podvedls mě, Dorathe!“

Válečník se k němu sklonil. „Teď už víš, kdo z nás dvou je hlupák, lorde pasáčku vepřů?“

Eilonwyin roh ležel na dosah Taranovy ruky a jeho prsty se po něm natáhly. Jak dlouho, přemýšlel horečně, jak dlouho bude asi trvat, než ušlechtilý národ zareaguje na jeho volání? Může doufat, že se mu do té doby podaří udržet si Doratha od těla, nebo mu nakonec nezbude nic jiného než otočit se a uprchnout? Zoufale se mu chtělo zatroubit ony tři tóny, pak ale se vzteklým výkřikem odhodil válečný roh stranou, popadl svůj plášť, který před sebou držel jako štít, a vyrazil přímo proti Dorathovi.

Válečníkův nůž se zamotal do záhybů pláště. Taran, kterému dodávala sílu slepá zuřivost, vykroutil zbraň z Dorathovy ruky, Dorath sám pod divokým náporem jeho útoku zavrávoral a svalil se k zemi. Taran po něm skočil, popadl ho za obě ramena a kolenem se mu zapřel o hruď.

„Jsi mizerný hrdlořez!“ zasípěl se zaťatými zuby. „Kvůli kusu železa bys mě klidně připravil o život!“

Dorathovy prsty se zaryly do země. Jedna paže vystřelila vzhůru a do Taranova obličeje narazila plná hrst hlíny a oblázků.

„Teď mě zkus najít!“ zaburácel Dorath a mocně se vzepřel. Taran si obě ruce ,,tiskl k zasaženým očím, po tvářích se mu kutálely slzy a marně se snažil zadržet válečníka, který okamžitě uskočil stranou.

Taran klopýtl a těžce dopadl na všechny čtyři. Do žeber se mu zaryla Dorathova těžká bota. Hlasitě vykřikl, zlomil se v pase, zhroutil se na zem a zoufale lapal po dechu. Ještě jednou se pokusil vstát, ani síla jeho vzteku už ho však nedokázala postavit na nohy. Klesl k zemi a zůstal ležet s obličejem v prachu.

Dorath přešel k jeho meči a vytrhl ho z trávy. Obrátil se k Taranovi. „Ušetřím tvůj život, prasáčku,“ křikl na něj pohrdlivě. „Nic pro mne neznamená a nemám v úmyslu tě o něj připravit. Kdybychom se však setkali znovu, už by to pro tebe nemuselo dopadnout tak dobře jako dnes.“

Taran zvedl hlavu. V Dorathových očích viděl pouze chladnou nenávist, která jako by z nich vystřelovala a poznamenávala nebo ničila všechno, čeho se dotkla. „Nevyhrál jsi vůbec nic,“ zašeptal Taran. „Získal jsi snad něco, co pro tebe má větší cenu než pro mne?“

„Bylo mi potěšením vyhrát ho nad tebou, prasáčku. A ještě větším potěšením je skutečně ti ho teď vzít.“ Dorath vyhodil meč do vzduchu, znovu ho chytil, pak pohodil hlavou a rozchechtal se drsným hlasitým smíchem. Otočil se na podpatku a zamířil k lesu.

Ještě dlouhou dobu poté, co se mu vrátily síly a bolest v boku ustoupila v pouhý tupý pocit nepohodlí, zůstal Taran sedět na zemi, než konečně posbíral svoje věci – potrhaný plášť, válečný roh, prázdnou pochvu – a vydal se za Fflewddurem a Gurgim. Dorath mezitím zmizel. Nebylo po něm ani stopy, jeho smích však stále zněl Taranovi v uších.

KAPITOLA XIII
ZTRACENÉ JEHŇÁTKO

Pod usměvavou oblohou a za příznivého počasí pokračovali společníci v cestě hlouběji na území horských kantrevů. Gurgi Taranovi ovázal zranění a pálení v něm ho přešlo mnohem rychleji než bolest ze

ztráty meče. Co se barda týkalo, po střetnutí s Dorathem se konečně přestal neustále starat o délku svých uší; z jeho úst už jen zřídkakdy zaznělo slovo „králík“ a začal sdílet Taranovo přesvědčení, že jejich strastiplná cesta dojde ke zdárnému konci. Gurgi setkání s bandity stále ještě komentoval trpkým mumláním, často se otáčel a hrozil do vzduchu rozzuřenou pěstí. Naštěstí už společníci na tlupu znovu nenarazili, i když Gurgiho vzteklé grimasy byly tak hrozné, že by byly pravděpodobně všechny potenciální lapky udržely v bezpečné vzdálenosti.

„Nestydatí loupežníci!“ huhlal. „Ach, proč laskavý pán nezatroubil na ten užitečný roh a neušetřil se podlého ztlučení a zmučení?“

„Ten meč pro mne hodně znamenal,“ odpověděl Taran, „najdu si ale jiný, který mi poslouží stejně dobře. Až ale naproti tomu jednou použiji Eilonwyin roh, bude jeho moc nenávratně ztracena.“

„Ach, to je pravda!“ vyhrkl Gurgi a užasle zamrkal, jako by podobná myšlenka v jeho střapaté hlavě nikdy nevzklíčila. „Ach, jak je laskavý pán moudrý! Cožpak se ubohý Gurgi nikdy nenaučí většímu rozumu?“

„Všichni máme dost rozumu, abychom chápali, že se Taran rozhodl správně,“ vložil se do hovoru Fflewddur. „Na jeho místě bych se byl zachoval stejně… totiž, ne, chtěl jsem říct,“ dodal honem a pohlédl na harfu, „že bych byl na ten roh troubil, až bych zmodral. Hej, co se děje? Klid, kamarádko!“ vykřikl, když Llyan náhle prudce vyrazila kupředu. „No tak, za čím se to zase ženeš?“

V tomtéž okamžiku Taran zaslechl, že se z nedalekého trnitého houští ozývá žalostné bečení. Llyan už stála u něj: byla hravě nahrbená, mávala ocasem ve vzduchu a jednou nataženou prackou šťouchala do ostrých šlahounů.

V křoví bylo uvězněné bílé jehňátko; když spatřilo obrovskou kočku, začalo bečet ještě hlasitěji a uboze sebou škubalo ve snaze vyprostit se a uprchnout. Fflewddur hrábl do strun harfy a odvedl Llyan stranou a Taran zatím rychle seskočil ze sedla. S Gurgiho pomocí rozhrnul trní a zvedl vyděšené zvířátko do náruče.

„Ta chudinka se zatoulala – ale odkud?“ přemýšlel Taran. „Neviděl jsem poblíž žádnou zemědělskou usedlost.“

„No, řekl bych, že bude znát cestu domů líp než my,“ poznamenal Fflewddur, zatímco Gurgi si ztracené mládě zvědavě prohlížel a nadšeně je hladil po chlupaté hlavě. „Stačí, když ji necháme, aby si ji našla sama.“

„To jehně patří mně,“ ozval se přísný hlas.

Taran se překvapeně otočil a spatřil vysokého ramenatého muže, který k nim s velkými obtížemi slézal po kamenitém srázu. Vlasy i vousy měl prokvetlé šedí, široké čelo zvrásněné hlubokými jizvami a tmavýma očima pozorně sledoval společníky po celou dobu, po kterou se pachtil přes vyčnívající kameny. Neměl žádnou zbraň s výjimkou dlouhého loveckého nože, který byl zastrčený za koženým opaskem, a na sobě měl prostý pastevecký oděv: stočený plášť přehozený přes ramena, kazajku, která byla na okrajích roztřepená, umazaná a silně obnošená. Ukázalo se, že to, co Taran na první pohled považoval za pasteveckou hůl, je ve skutečnosti hrubě přiříznutá berla. Muž ošklivě napadal na pravou nohu.

„To jehně patří mně,“ opakoval.

„V tom případě si ho můžeš vzít,“ odpověděl Taran a zvíře mu podal.

Jehně přestalo vyplašeně bečet a pohodlně se uvelebilo v náručí pastevce, jehož nedůvěřivě zamračený výraz se proměnil v pohled plný překvapení, jako by muž najisto počítal s tím, že se bude muset o vlastnictví zatoulaného mláděte hádat. „Děkuji vám,“ zahučel po chvíli. „Jsem Craddoc, syn Custenninin,“ dodal ještě.

„Rádi tě vidíme,“ odvětil Taran, „a zároveň ti přejeme sbohem. Tvoje jehně je v bezpečí a my před sebou máme dalekou cestu.“

Craddoc pevně sevřel berlu, otočil se a vyrazil vzhůru do svahu, urazil však jen kratičkou vzdálenost, když Taran viděl, jak klopýtl a ztratil půdu pod nohama, zavrávoral pod tíhou svého břemene a klesl na jedno koleno. Taran k němu rychle Přiskočil a natáhl ruce.

„Pokud je cesta k tvé salaši stejně neschůdná jako stezky, po kterých jsme sem přijeli,“ nabídl se, „dovol, abychom tě doprovodili a pomohli ti.“

„Není třeba!“ odbyl ho drsně pastevec. „Považuješ mě snad za takového mrzáka, že si musím půjčovat sílu druhých?“ Když viděl, že jsou Taranovy ruce stále ochotně vztaženy k němu, výraz v jeho obličeji

změkl. „Promiň,“ omlouval se. „Promluvilo z tebe dobré srdce. Byl jsem to já, kdo si tvoje slova špatně vyložil. Nejsem ve zdejších horách zvyklý na společnost ani na zdvořilé chování. Jednu službu už jsi mi prokázal,“ pokračoval, zatímco mu Taran pomáhal vstát. „Prokaž mi tedy ještě jednu. Přijmi moje pozvání a buď mým hostem.“ Ušklíbl se. „I když to bude jen malá oplátka za to, že jsi zachránil moje jehně.“

Fflewddur si vzal na starost koně a Llyan, Gurgi celý šťastný nesl v náručí jehňátko a Taran kráčel po boku pastevce, který po onom počátečním zdráhání byl teď ochoten opřít se mu o rameno, když křivolaká stezka stoupala do ještě strmějšího srázu, než začala znovu klesat do údolí, hluboce zaříznutého do klínu hor.

Ukázalo se, že salaš, o níž Taran mluvil, tvoří zchátralá chýše, jejíž napůl rozpadlé stěny byly zbudovány z kamenů nanošených z okolních polí. Na prořídlé loučce se popásal půltucet uboze vyhlížejících ovcí. V otevřeném dřevěném přístřešku ležel zrezivělý pluh, krumpáč s přeraženou násadou a několik málo dalších kousků různého nářadí. Uprostřed vysokých vrchů, ze všech stran tísněná trnitými křovisky a houštinami, působilo obydlí ztraceným a zpustošeným dojmem, přesto se však zarputile drželo svého kousku holé země jako poslední přežívající válečník, který se vzdorovitě staví k závěrečnému osamělému odporu vůči dotírajícímu kruhu nepřátel.

Gestem, které působilo téměř plaše a rozpačitě, vyzval Craddoc společníky, aby vešli. Vnitřek chýše vyvolával sotva povzbudivější dojem než nevlídná země kolem. Z jistých známek bylo možno usuzovat, že se Craddoc snažil opravit rozvalený krb a prasklou desku v něm, vyspravit děravou střechu a ucpat trhliny ve stěnách, Taran však viděl, že ani jednu práci pastevec nedokončil. Kolovrátek v jednom koutě napovídal, že tu kdysi pracovala i ženská ruka, pokud tomu tak ale skutečně bylo, už dávno se ho nedotkla.

„Nu, příteli pastevce,“ rozhovořil se srdečným tónem Fflewddur, když se usadil na dřevěné lavici za úzkým, na kozách stojícím stolem, „jsi odvážný člověk, když sídlíš v tomhle bohem zapomenutém kraji. Je to tu útulné,“ dodal spěšně, „náramně útulné, ale tak trochu… jak bych to řekl… z ruky.“

„Je to moje,“ odsekl Craddoc a v očích se mu hrdě zablesklo. Fflewddurova slova jako by ho popíchla; předklonil se, jednou rukou

pevně svíral berlu a druhou, zaťatou v pěst, měl položenou na stole. „Postavil jsem se všem, kteří mě o můj domov chtěli připravit, a bude-li to třeba, postavím se jim znovu.“

„Samozřejmě, o tom přece ani v nejmenším nepochybuji,“ ujistil ho Fflewddur. „Nechci se tě dotknout, příteli, ale řekl bych, že mě tak trochu překvapuje, že se vůbec našel někdo, kdo tě o něj chtěl připravit.“

Craddoc chvíli mlčel a neodpovídal. „Zdejší země bývala utěšenější, než jakou ji vidíš dnes,“ promluvil pak. „Žili jsme tu sami mezi sebou, bez problémů a v míru, dokud si několik lenních pánů neusmyslelo, že si náš majetek a naše pozemky přisvojí. Ti z nás, kteří si cenili vlastní svobody, se proti nim ale spojili. Došlo k zuřivé bitvě, v níž bylo mnohé zničeno, podařilo se nám je však odrazit.“ Craddokova tvář byla zachmuřeně stažená. „Draze jsme za to zaplatili. Měli jsme mnoho mrtvých a byli mezi nimi i moji nejbližší přátelé. A já,“ pohlédl na berli, „jsem tehdy přišel k tomuhle.“

„Co se s těmi ostatními stalo?“ otázal se Taran.

„Postupem času opustili svoje domovy a jeden po druhém odešli,“ vysvětlil Craddoc. „Půda už nestála za to, aby se na ní drželi, ani za to, aby se jí chtěl někdo zmocnit. Rozešli se do jiných kantrevů. Ze zoufalství se nechali najímat jako válečníci, nebo překousli svoji hrdost i naději a přijali práci u kohokoli, kdo byl ochoten poskytnout jim přístřeší a trochu jídla.“

„Tys ale zůstal,“ poznamenal Taran. „Na zpustošené zemi. Proč?“

Craddoc zvedl hlavu. „Abych zůstal svobodný,“ odpověděl stroze. „Abych byl svým vlastním pánem. Svoboda byla tím, co jsem hledal. Tady jsem ji našel a tady jsem si ji také udržel.“

„Pak máš větší štěstí než já, příteli pastevče,“ prohlásil Taran. „Já jsem to, co hledám, ještě nenašel.“

Když po něm Craddoc střelil tázavým pohledem, rozpovídal se Taran o cíli své výpravy. Pastevec pozorně poslouchal a neřekl ani slovo. Když ale Taran chvíli mluvil, objevil se v Craddokově tváři podivný výraz, jako by pastevec usilovně přemáhal nevěřící úžas a zároveň se snažil v duchu se vyrovnat s něčím ještě úžasnějším.

Když Taran domluvil, zdálo se, že se Craddoc chystá něco dodat. Pak ale zaváhal, zastrčil si berli pod paži, prudce vstal a zabručel, že se

musí jít postarat o ovce. Vybelhal se ven z chýše, Gurgi se rozběhl za ním a šel se potěšit pohledem na mírumilovná zvířata.

Stíny se pomalu začínaly prodlužovat. Taran s Fflewddurem tiše seděli u stolu. „Sám nevím, jestli toho pastevce víc lituji nebo obdivuji," ozval se Taran. „Svedl bitvu a zvítězil v ní jen proto, aby v jiné prohrál. Jeho vlastní půda je mu teď nejhorším nepřítelem, proti kterému je prakticky bezbranný."

„Bohužel máš asi pravdu," souhlasil bard. „Jestli se ten kruh plevele a trní kolem něj stáhne ještě o kousek blíž," dodal trpce, „brzy bude muset ovce pást na těch drnech, kterými má ucpanou střechu."

„Rád bych mu pomohl, kdyby to bylo možné," povzdechl si Taran. „Potřebuje ale bohužel víc, než mu mohu dát."

Když se pastevec vrátil, začal se Taran připravovat k odchodu, Craddoc však společníky přemlouval, aby zůstali přes noc. Taran váhal. Nejraději by sice byl pokračoval v cestě, věděl ale, že Fflewddurovi se noční cestování nezamlouvá, a pastevcovy oči víc než slova potvrzovaly, jak touží po jejich společnosti. Nakonec tedy Taran přece jen souhlasil.

Vzhledem k tomu, že Craddokovy zásoby potravin byly velice skrovné, podělili se společníci o jídlo z Gurgiho váčku. Pastevec večeřel mlčky. Když dojedl, přihodil na malý ohýnek několik suchých trnitých větví, díval se, jak se s praskotem rozhořívají, a pak se obrátil k Taranovi.

„Jehňátko z mého stáda se zatoulalo a bylo znovu nalezeno," promluvil. „Kdysi jsem ale přišel o jiné a to jsem už nikdy nenašel." Mluvil pomalu a nesmírné namáhavě, jako by na každé slovo, které splynulo z jeho rtů, musel vynaložit přímo bolestivé úsilí. „Kdysi dávno, když všichni ostatní naše údolí opustili, přemlouvala mě moje žena, abychom také odešli – Čekala právě dítě a neviděla kolem sebe nic než vyhlídku na úmornou práci a utrpení, a právě jménem našeho nenarozeného potomka se mě snažila přesvědčit."

Craddoc svěsil hlavu. „To jsem ale nebyl ochoten udělat. Stokrát mě úpěnlivě prosila a já jsem stokrát odmítl. Po nějaké době se dítě narodilo. Náš syn. Novorozenec přežil, ale matka zemřela. Zlomilo mi to srdce, protože mi připadalo, jako bych ji zabil vlastní rukou.

Posledním jejím přáním bylo," vyprávěl Craddoc hlasem, který se lámal žalem, „abych to dítě odtud odvedl." Jeho vráskami zbrázděná tvář se zkřivila bolestí. „Ani tomuto jejímu přání jsem nevyhověl. Ne," dodal, „myslel jsem jen na to, že jsem za svoji svobodu zaplatil krví, a víc než jen krví, a nebyl jsem ochoten se jí vzdát."

Pastevec se na okamžik odmlčel. „Snažil jsem se vychovat dítě sám," rozhovořil se znovu, „přesahovalo to však moje schopnosti. Byl to zdravý a statný chlapec, neuplynul ale ani rok a viděl jsem, že ho sužuje nějaká nemoc. Teprve tehdy jsem pochopil, že jeho matka mluvila moudře a já že jsem ji jako pyšný hlupák neposlouchal. Konečně jsem byl ochoten z údolí odejít.

Moje rozhodnutí přišlo příliš pozdě," povzdechl si. „Bylo mi jasné, že cestu by děcko nepřežilo, na druhou stranu ale nemělo ani šanci vydržet tady další zimu. Bylo to jehňátko nejdražší mému srdci, a přece už bylo zaslíbené smrti.

Pak ale jednoho dne," pokračoval Craddoc, „přivedla náhoda k mým dveřím jistého poutníka. Byl to muž oplývající velkými znalostmi a ovládající mnohá tajná léčitelská umění. Pouze v jeho rukou mohlo dítě přežít. To mi sám řekl a já jsem věděl, že mluví pravdu. Slitoval se nad tím maličkým a nabídl se, že ho vychová za mne. Byl jsem mu vděčný za jeho laskavost a vložil jsem mu dítě do náruče.

Odešel pak svou cestou a mého syna odnesl s sebou. Jak míjely roky, nikdy jsem je už neviděl a neslyšel jsem o nich a často jsem s obavami myslel na to, že v horách nepochybně oba zahynuli. Přesto jsem stále doufal, protože se mi ten cizinec slavnostně zapřisáhl, že se ke mně můj syn jednoho dne vrátí."

Pastevec pozorně pohlédl na Tarana. „Ten poutník se jmenoval Dallben."

Jedna z trnitých větví v krbu se s hlasitým zapraskáním rozlomila vedví. Craddoc už nic neříkal, oči však ani na okamžik nespouštěl z Taranova obličeje. Fflewddur s Gurgim beze slova přihlíželi. Taran pomalu vstal. Cítil, jak se třese, na okamžik ho přepadly obavy, že se pod ním podlomí nohy, a opřel se jednou rukou o okraj chatrného stolu. Nebyl schopen přemýšlet ani mluvit. Viděl jen, že ho Craddoc stále mlčky pozoruje, a tenhle muž, kterého poznal jako naprostého cizince, mu nyní připadal ještě cizejší. Taranovy rty se bezhlesně pohybovaly,

až z nich konečně vyšla přerývaná slova a Taran slyšel svůj hlas, jako by mluvil někdo jiný.

„Chceš říct," zašeptal, „chceš tedy říct, že jsi můj otec?"

„Slib se dočkal naplnění," odpověděl tiše Craddoc. „Můj syn se vrátil."

KAPITOLA XIV
KONEC LÉTA

Pomalu se blížilo svítání. Oheň v krbu už dávno dohořel. Taran tiše vstal. Spal jen neklidně, protože hlavu měl tak přeplněnou nejrůznějšími myšlenkami, že se mu stěží dařilo odlišit jednu od druhé: Fflewddurův užaslý výkřik a Gurgiho radostné výskání, Craddokovo objetí na uvítanou syna, kterého sotva znal, a na oplátku jeho vlastní rozpačité objetí otce, kterého v životě neviděl. Dlouho se pak hrálo na harfu a zpívalo. Fflewddur ještě nikdy neměl lepší hlas ani náladu a v pastevcově chýši určitě také ještě nikdy nepanovalo tak bujaré veselí. Taran i Craddoc však přesto byli spíš zamlklí než rozjaření, jako by se snažili vzájemně si číst v mysli a v srdci. Konečně pak šli všichni spát.

Taran přistoupil ke dveřím. Ovce byly ve své ohradě zticha. Horský vzduch čišel chladem a na ubohé pastvině se třpytila rosa jako síťka ze studeného stříbra; kameny se leskly a blýskaly jako hvězdy spadlé na zem. Taran se zachvěl a přitáhl si plášť blíž k tělu. Chvíli stál ve dveřích, pak ale vycítil, že není sám. Připojil se k němu Fflewddur.

„Nemůžeš dospat, co?" oslovil ho zvesela bard. „Já taky ne. Příliš mě to rozrušilo. Celou noc jsem nezahmouřil oko… no, vlastně tedy… možná jsem přece jen na chviličku usnul. U velkého Belina, to tedy byl včera den! Nestává se tak často, aby někdo našel svého dávno ztraceného otce, jak se schovává takhle uprostřed pustiny. Tarane, příteli, tvoje hledání je u konce a skončilo šťastně. Ušetřili jsme si cestu k jezeru Llunet – a ochotně přiznám, že mi to opravdu udělalo radost. Teď si musíme naplánovat, co budeme dělat dál. Podle mého názoru bychom měli zajet na sever do říše ušlechtilého národa a najít starouše

Doliho. Pak budeme pokračovat do mého království, kde si užijeme hostin a oslav. A předpokládám, že také budeš chtít odjet na Monu a dovézt tu dobrou zprávu Eilonwy. Klidně to udělej! Teď, když tvoje hledání skončilo, jsi volný jako pták!“

„Jsem volný asi jako ten orel v kleci, ve kterého mě chtěl proměnit Morda!“ posteskl si Taran. „Tohle údolí Craddoka zničí, jestli v něm třeba jen o trochu déle zůstane sám. Břímě, které nese, je příliš těžké. Vážím si ho za to, jak se je snaží nést. Abych řekl pravdu, vážím si ho za to a za nic jiného. Jeho zatvrzelost připravila o život moji matku a nescházelo mnoho, aby připravila o život i mě. Najde se snad syn, který by takového otce miloval? A přece, dokud bude Craddoc žít, jsem k němu připoután pokrevním svazkem – jestli totiž opravdu v mých žilách koluje jeho krev.“

„Jestli?“ podivil se bard. Zamračil se a pozorně si Tarana prohlížel. „Říkáš jestli, jako bys pochyboval…“

„Craddoc mluví pravdu, když říká, že je mým otcem,“ odpověděl Taran. ‚Jsem to já, kdo mu nevěří.

„Jak je něco takového možné?“ zeptal se nechápavě Fflewddur. „Víš, že je tvým otcem, a zároveň o tom pochybuješ? Teď ti tedy doopravdy nerozumím.“

„Copak to nechápeš, Fflewddure?“ soukal ze sebe Taran bolestně slovo za slovem. „Nevěřím mu, protože mu *nechci* věřit. V hloubi duše jsem odjakživa, už jako malý kluk, potají snil o tom, že… že možná pocházím z nějakého urozeného rodu.“

„Ano,“ přikývl Fflewddur, „chápu, jak to myslíš.“ Povzdechl si. „Svoji rodinu si bohužel nikdo nevybírá.“

„A teď,“ pokračoval Taran, „můj sen nezůstal ničím jiným než snem a já se ho musím vzdát.“

„To, co říká, zní pravdivě,“ připustil bard. „Pokud ale v srdci chováš nějaké pochybnosti, co budeš dělat? Ach, ten ničema Krák! Kdyby tu byl, mohli bychom ho poslat se vzkazem k Dallbenovi. Pochybuji ale, že by nás v téhle bezútěšné pustině našel.“

„V pustině?“ ozval se Craddokův hlas.

Pastevec stál ve dveřích. Taran se rychle otočil a zahanben vlastními slovy přemýšlel o tom, kolik z jejich rozhovoru toho Craddoc vyslechl. Pokud tam ale pastevec stál déle než pouhý okamžik, nedal to na sobě

nijak znát. Naopak měl ve své větry ošlehané tváři úsměv, když kulhavě přistupoval ke společníkům. Za ním šel Gurgi.

„To, co před sebou nyní vidíš, je pustina," prohlásil Craddoc, „brzy to však bude stejně utěšená země, jako bývala kdysi." Hrdě položil ruku Taranovi na rameno. „Já a můj syn se o to postaráme."

„Myslel jsem…" začal opatrně Taran. „Doufal jsem, že se s námi vrátíš do Caer Dallbenu. Coll s Dallbenem tě uvítají s otevřenou náručí. Jejich hospodářství je bohaté a mohlo by být ještě bohatší, pomůžeš-li nám svojí prací. Tady je už možná půda vyčerpaná tak, že se nikdy znovu nevzpamatuje."

„Co to má znamenat?" opáčil Craddoc a jeho rysy zpřísněly. „Mám snad svoji půdu opustit? Stát se služebníkem někoho jiného? Teď? Když nám konečně svitla naděje?" Hleděl na Tarana a oči se mu naplnily bolestí. „Synu můj," oslovil ho tiše, „neříkáš mi všechno, co máš na srdci. A také já jsem neřekl všechno, co leží na srdci mně. Štěstí mě tak oslepilo, že nevidím pravdu. Tvůj život byl příliš dlouho odloučený od mého. Tvým domovem je Caer Dallben a je jím víc, než se jím kdy může stát tahle pustina, tahle jalová země – která navíc patří mrzákovi."

Pastevec nezvýšil hlas, jeho slova se však přesto v Taranových uších rozléhala jako dunění zvonu. Craddokův obličej ztvrdl jako kámen a v očích mu zaplál oheň děsivé pýchy. „Nemohu po tobě chtít, abys se mnou tenhle osud sdílel, a nemohu se ani dovolávat synovské povinnosti člověka, který je mi cizí. Setkali jsme se a nyní se zase rozejdeme, je-li to tvoje vůle. Běž svou cestou, nebudu tě od ní zrazovat."

Než stačil Taran odpovědět, Craddoc se otočil a zamířil k ohradě s ovcemi.

„Co mám dělat?" otočil se Taran bezradně k bardovi.

Fflewddur zavrtěl hlavou. „Ten odtud neodejde, to je jisté. Rozhodně je dost jasně vidět, po kom jsi zdědil tu svoji paličatost. Kdepak, toho ničím nezlomíš. Pokud chceš ale uspokojit svoji nejistotu, měl by ses sám vypravit do Caer Dallbenu. Zjistit od Dallbena pravdu. Jedině on ti to může povědět."

„Než bych se stačil vrátit, měli bychom už na krku zimu," odpověděl Taran. Rozhlížel se po drsné zemi a polorozpadlé chýši.

„Mému… mému otci už dochází síly. A práce je tu na dlouho. Je třeba začít s ní hned, máme-li být do prvního sněhu hotoví.“

Zarazil se a nějakou dobu nic neříkal. Fflewddur beze slova čekal, Gurgi byl také zticha a čelo měl plné starostlivých vrásek. Taran na ně na oba pohlédl a bolestně ho píchlo u srdce. „Dobře mě poslouchejte, přátelé,“ začal pomalu. „Fflewddure, pokud jsi ochoten to udělat, zajeď do Caer Dallbenu. Vyřiď tam, že moje hledání skončilo, a pověz jim, co jsem zjistil. Pokud jde ale o mne, moje místo musí být tady.“

„U velkého Belina, snad nechceš v téhle pustině zůstat?“ vyjekl Fflewddur.

„Přestože pochybuješ…“

Taran přikývl. „Ty pochyby jsou dost možná jen výplodem mé vlastní fantazie. Ať tak či onak, snažně tě prosím, abys ses mi co nejdřív ozval. Eilonwy se ale nic z toho nesmí dozvědět, pověz jí jen, že moje hledání skončilo a že jsem našel otce.“ Zlomil se mu hlas. „Craddoc potřebuje moji pomoc, závisí na ní jeho živobytí i samotný jeho život, a já mu ji nesmím odepřít. Kdyby se ale měla Eilonwy dozvědět, že jsem synem pastevce… Ne!“ vybuchl. „Něco takového bych nesnesl. Vyřiď jí moje sbohem. My dva už se nikdy nesmíme setkat. Bylo by lepší, kdyby princezna na pastevcova syna zapomněla, kdybyste na mne vy všichni zapomněli.“

Otočil se ke Gurgimu. „A ty, nejlepší z mých dobrých přátel, jeď s Fflewddurem. Jestliže je moje místo tady, ty si musíš najít nějaké lepší.“

„Laskavý pane!“ vykřikl Gurgi a zoufale Tarana objal oběma rukama. „Gurgi zůstane! Tak to slíbil!“

„Přestaň mi říkat pane!“ osopil se na něj hořce Taran. „Nejsem žádný pán, jsem jen obyčejný neurozený venkovský chrapoun. Říkals, že toužíš po moudrosti. Tady v mé společnosti ji nenajdeš. Využij své svobody. Tohle údolí není nový začátek, je to konec.“

„Ne, ne! Gurgi neposlouchá!“ hulákal Gurgi a zakryl si rukama obě uši. Jak široký tak dlouhý padl na zem a zůstal ležet, tuhý jako poleno. „Gurgi se od svého laskavého pána nehne ani na krok. Ne, ne! Ani s bouháním a šťouháním! Ani s křičením a vlečením!“

„Jak myslíš,“ přivolil konečně Taran, když viděl, že odhodlaného tvorečka žádným způsobem nepřesvědčí.

Když se Craddoc vrátil, Taran mu pouze oznámil, že spolu s jedním ze svých společníků zůstane, zatímco Fflewddur že už vlastní odjezd nemůže dál odkládat.

Když byla Llyan připravená vyrazit, Taran ji oběma rukama objal kolem mocných plecí a za doprovodu jejího nešťastného mňoukání zabořil obličej do její hluboké kožešiny. Beze slova si stiskl ruku s Fflewddurem a sledoval, jak bard s mnoha pohledy přes rameno pomalu opouští údolí.

Taran s Gurgim nechali Melynlase a poníka uvázané pod dřevěným přístřeškem a odnesli sedlové brašny, obsahující všechen jejich skrovný majetek, do polozřícené chýše. Taran zůstal chvíli stát a hleděl na drolící se stěny úzké světnice, na vyhaslý krb a prasklou krbovou desku. Z pastviny na něj zavolal Craddoc. „A je to," zamumlal Taran. „Konečně jsme tedy tam, kde jsme doma." V následujících týdnech měl Taran pocit, že nemohl dopadnout o nic hůř, ani kdyby byl Morda uskutečnil všechno, čím mu vyhrožoval. Vysoké šedivé horské štíty se kolem něj tyčily jako nepoddajné mříže klece. Jako vězeň, jímž se stal, hledal únik před vlastními vzpomínkami v lopotné dřině dlouhých dnů. Čekala ho obrovská spousta práce, popravdě řečeno bylo třeba pustit se do všeho od samého začátku: vymýtit půdu, opravit chýši, postarat se o ovce. Zpočátku se děsil svítání, která ho vyčerpaného, jako by se vůbec nevyspal, nutila vstát ze slámou vystlaného lůžka u krbu a pustit se do čekající, zdánlivě nekonečné práce; brzy ale znovu objevil pravdu, s níž ho před dávnou dobou seznámil Coll, že se totiž dokáže přinutit, aby do ní skočil po hlavě jako do ledového potoka, a najde pak osvěžení i ve vlastní únavě.

S Gurgiho a Craddokovou pomocí se v potu tváře pachtil, dobýval z půdy na poli velké balvany a odnášel je k chýši, kde měly později posloužit k opravě pobořených zdí. Pramen, k němuž se ovce chodily napít, vyschl a proměnil se v líný čůrek. Taran vymyslel způsob, jak přítok vody uvolnit, vlhkou půdu obehnal dřevěným hrazením a vykopal kanál, který obložil plochými kameny. Když se proud průzračné vody hnal novým korytem, zapomněl Taran na všechno ostatní, klekl si k němu, nabral do dlaní a napil se. Chladný doušek ho naplnil takovým úžasem, jako by do té doby nikdy vodu neochutnal.

Jednoho dne se všichni tři vypravili vypálit z pole houští plevele a trnitých keřů. Na Taranově úseku se oheň rozhoříval příliš pomalu, Taran tedy ve snaze zarazit pochodeň hlouběji mezi ostnaté šlahouny zašel dál do křoví. Právě v tom okamžiku obrátil náhlý poryv větru plameny proti němu. Rychle se snažil ustoupit, kazajka se mu však zamotala do trní, klopýtl, upadl a vyděšeně vykřikl, když se nad ním oheň zvedl jako šarlatová stěna.

Gurgi, který stál kousek od něj, jeho výkřik zaslechl. Craddoc však také spatřil, v jak nebezpečné situaci se Taran ocitl, otočil se na berli, a ještě než k němu Gurgi stačil doběhnout, vrhl se mu na pomoc sám. Padl k zemi a zaštítil Tarana vlastním tělem, potom ho popadl za opasek a odvlekl ho mimo dosah plamenů. V místě, kde se Taran zapletl do houští, už s hukotem praskaly hořící keře.

Pastevec, celý zadýchaný vynaloženým úsilím, se pracně vyškrábal na nohy.

Přestože Tarana se oheň ani nedotkl, Craddokovi sežehl čelo a ruce. Pastevec se ale vesele ušklíbl a poplácal Tarana po rameni. „Nenašel jsem syna jen proto, abych ho zase ztratil," prohlásil tónem plným drsné náklonnosti a bez dalšího komentáře se vrátil k vlastní práci.

„Děkuji ti," volal za ním Taran. V jeho hlase se však stejnou měrou mísila vděčnost s hořkostí, protože tentýž muž, který mu teď zachránil život, mu ho dříve zničil.

A tak to šlo i v následujících dnech. Když onemocněla některá z ovcí, pečoval o ni Craddoc s tak nečekanou láskyplností, že se Taranovi při pohledu na něj svíralo srdce. A přece to byl právě Craddoc, který rozmetal všechny Taranovy sny o urozeném původu a připravil o jakoukoli naději, kterou si snad kdy dělal ohledně Eilonwy. Hrozilo-li jeho stádečku sebemenší nebezpečí, proměnil se Craddoc v zuřivého vlka a bez ohledu na vlastní bezpečí projevoval odvahu, jaké se Taran mohl jedině obdivovat. A přece ho tento muž zároveň držel v zajetí pokrevního pouta. Craddoc si odmítal vzít jediné sousto potravy, dokud se Taran s Gurgim dosyta nenajedli, často proto zůstával o hladu a maskoval to tvrzením, že nikdy nemívá velkou chuť k jídlu. A přece měl Taran pocit, jako by mu potrava, kterou mu dával, vázla v krku, a dráždila ho obětavost, které by si u kohokoli jiného hluboce vážil.

„Žijí snad v tomhle údolí dva pastevci?“ ptal se Taran zoufale v duchu sám sebe. „Jeden, kterého mohu jedině milovat, a druhý, kterého jsem naopak schopen jedině nenávidět?“

Tak uplynulo celé léto. Aby zapomněl na muka svého rozpolceného srdce, nutil se Taran pracovat pro práci samotnou. Bylo ještě třeba zastat mnoho dalších úkolů a také stádečko ovcí vyžadovalo nepřetržitou péči. Craddoc měl vždy obrovské problémy s tím, jak zabránit nově narozeným jehňatům, aby se nezatoulala, a jak večer sehnat do ohrady všechny ovce, které se při hledání lepší pastvy vzdalovaly stále dál od jeho chýše. Gurgi požádal, aby si je směl vzít na starost, a zdálo se, že stádečko tím bylo potěšeno stejně jako on sám. Šťastně s ovcemi dováděl, neustále obskakoval a opečovával jehňata, a dokonce i starý a věčně mrzutý beran v jeho přítomnosti roztával. Jak se s příchodem podzimu začalo ochlazovat, daroval mu Craddoc kazajku z nestříhané ovčí kožešiny, a když se pak Gurgi zamíchal mezi svoje svěřence, dokázal Taran ježatého tvorečka zabaleného v chundelatém oděvu sotva odlišit od zbytku stáda. Často se stávalo, že ho našel sedět někde na kameni, zatímco všechny ovce byly kolem svého strážce shromážděny v obdivném kruhu. Sledovaly ho na každém kroku a nejraději by za ním byly pokaždé vlezly až do chýše. Když kráčel v čele svého stáda, tvářil se Gurgi stejně hrdě jako válečný náčelník.

„Jen se koukejte a dívejte!“ vykřikoval. „Sledujte, jak jdou s bečením za Gurgim! Laskavý pán si říká pasáček vepřů? V tom případě je teď statečný a chytrý Gurgi pasáčkem ovcí!“

Taranovy oči se však stále často stáčely za bariéru hor. V podvečer každého dne prohledával pohledem průsmyky, jestli v nich nespatří vracejícího se Fflewddura, a v oblacích pátral po Krákovi. Obával se, že havran zamířil k jezeru Llunet, a když tam společníky nenašel, zůstal a čeká tam na ně, nebo se je ve své nedočkavosti rozlétl hledat někam jinam. A co se barda týkalo, byl Taran čím dál přesvědčenější, že se Fflewddur nevrátí; když se dny začaly s podzimem krátit, vzdal se jeho vyhlížení a přestal se dívat i na oblohu.

KAPITOLA XV
OTEVŘENÁ KLEC

Po celé léto a po celý podzim všichni tři neúnavně pracovali, aby dokončili opravy chýše, svého jediného útočiště před nadcházející zimou. Nyní, když se z obtěžkané oblohy vířivě snášel první sníh, aby zasypal rozeklaná skaliska popraškem suchých bílých vloček, byly opravy hotové. Zdi z nového kamene byly silné a pevné, střecha byla pokryta novými došky a důkladně utěsněna proti větru a nepohodě. Uvnitř v nově postaveném krbu vesele plápolal oheň. Dřevěné lavice byly vyspravené a dveře už nevisely nakřivo ve vyvrácených veřejích. Přestože se Craddoc na veškerých pracích obětavě podílel, byla opravená chýše převážně výsledkem Taranova úsilí. Zrezivělé nářadí, nabroušené a vylepšené, mu posloužilo k výrobě dalších potřebných nástrojů. Také veškeré plánování a rozvržení prací bylo jeho dílem, a když nyní stál na zápraží přede dveřmi a jemný sníh mu jako prachové peří ulpíval na neostříhaných vlasech, pociťoval v duchu nemalou hrdost při pohledu na kouř stoupající z nově postaveného komína.

Craddoc se k němu připojil, chvíli vedle něj postál a pak mu přívětivým gestem položil paži kolem ramen. Několik okamžiků ani jeden z nich nepromluvil, nakonec to ale byl pastevec, kdo prolomil mlčení. „Celá ta léta jsem se dřel, abych si udržel, co je moje, a teď už to není moje.“ Jeho vousatou tvář zbrázdil úsměv. ‚Je to naše.’

Taran přikývl, nic na to ale neřekl.

Protože v zimě měli jen poměrně málo práce, krátké dny se zdály být delší. Večery, které trávili u ohně, se Craddoc snažil ukrátit tím, že jim vyprávěl o svém mládí a o době, kdy se ve zdejším údolí usadil. Když mluvil o svých nadějích a potížích, Taranův obdiv vůči němu rostl. Poprvé za celou dobu, kterou tu strávil, začínal v Craddokovi vidět muže, který se mu v mnohém podobal.

Také díky tomu byl Taran na Craddokovo naléhání svolný sám vyprávět o svém životě v Caer Dallbenu a o všem, co ho v minulosti potkalo. Když Craddoc naslouchal výčtu jeho dobrodružství, zářil jeho obličej otcovskou pýchou. Přesto se Taranovi často stávalo, že se

uprostřed vyprávění zarazil, když se v něm náhle vzedmula vlna vzpomínek na Eilonwy i na cely dávno ztracený život a zalila ho nemilosrdným přívalem. Tehdy se zarazil v půli slova, odvrátil se a zahleděl se do ohně. Craddoc ho v takových chvílích k dalšímu vyprávění nenutil.

Mezi obyvateli chýše se postupně vytvořilo pouto vzájemné náklonnosti, zrozené ze společné dřiny. Craddoc nikdy neopomínal chovat se ke Gurgimu s velkou vlídností a laskavostí a tvoreček, který ve svých povinnostech pasáčka nacházel obrovské naplnění, byl absolutně spokojený. Jednou, na počátku zimy, si však Craddoc vzal Tarana stranou. „Od toho dne," promluvil k němu, „kdy jste přišli a usadili se tu se mnou, ti říkám synu, zato ty jsi mě ještě ani jednou nenazval otcem."

Taran si skousl rty. Vzpomínal na doby, kdy měl chuť vykřičet svoji hořkost nahlas, vmést ji pastevci vztekle do tváře. Stále ještě ho mučila, teď už se však nedokázal přimět k tomu, aby zranil hrdost člověka, jímž pohrdal jako otcem, kterého si však vážil jako muže.

Když Craddoc viděl Taranovy mučivé rozpaky, krátce přikývl. „Možná," řekl, „možná i k tomu jednoho dne dojde."

Šedé vrcholky hor se leskly bílou sněhovou pokrývkou, vysoké štíty, v nichž Taran kdysi viděl mříže své klece, však nyní chránily údolí před nejhorším náporem divokých bouří a chýše úspěšně vzdorovala větrům, jejichž skučení se jako vlčí vytí rozléhalo zamrzlými soutěskami. Pozdě jednoho odpoledne, kdy se Craddoc s Gurgim vydali zkontrolovat stádo, vichřice zesílila a Taran se rozhodl, že přes úzké okno natáhne těžší ovčí kožešinu.

Právě se dal do práce, když se dveře rozlétly dokořán, jako by byly vytrženy z pantů. Do chýše vrazil Gurgi a vřískal, jako by ho na nože brali.

„Pomoc, ach, pomoc! Laskavý pán ať se mnou s pospícháním běží!" Gurgi byl v obličeji bledý jako stěna a ruce se mu divoce třásly, když popadl Tarana za paži. „Pane, pane, poběžte za Gurgim! Honem, ach, honem!"

Taran upustil kůži, kterou držel v ruce, spěšně si navlékl kožešinovou kazajku, a zatímco Gurgi nepřestával sténat a lomit rukama, popadl dlouhý plášť a otevřenými dveřmi vyběhl ven.

Tam se do něj opřel vítr a málem jím mrštil zpět do chýše. Gurgi se prodíral kupředu a zběsile mával rukama. Taran se předklonil proti náporu vichřice, rozběhl za svým zoufalým společníkem a klopýtavě se řítil přes zasněžené pole. Na okraji pastviny, kterou během léta vymýtili, se terén prudce svažoval dolů a přecházel v kamenité srázy; Taran se držel těsně za Gurgim, který proběhl kolem skalnaté výspy a zamířil na klikatou stezku, kde se po chviličce zastavil.

Taran vyděšeně zalapal po dechu, když Gurgi s bázlivým kňučením ukázal dolů pod stezku. Z téměř kolmé stěny skalní úžlabiny tam vyčnívala úzká římsa. Na římse nehybně spočívalo tělo s rukama rozhozenýma a s jednou nohou zkroucenou pod sebou. Byl to Craddoc.

„Se škobrtnutím a zakopnutím spadl dolů!“ zasténal Gurgi. „Ach, ničemný Gurgi ho nedokázal zachránit před sjetím a sklouznutím!“ Oběma rukama se popadl za hlavu. „Je pozdě! Příliš pozdě na pomoc!“

Taranovi se šokem zatočila hlava a žalostné bodnutí jím projelo jako čepel meče. Potom ho však, zcela nezávisle na jeho vůli a děsivý ve svém náhlém přívalu, zalil divoký pocit volnosti, který jako by se vzepjal z těch nejskrytějších hlubin jeho duše. V jediném závratném pohledu viděl, jak se jeho kamenná klec hroutí.

Nehybná postava na římse sebou křečovitě škubla a zvedla jednu paži.

„Je naživu!“ vzkřikl Taran.

„Ach, pane! Jak ho zachráníme?“ zakvílel Gurgi. „Ta strašlivá skaliska jsou strmá a srázná! I statečný Gurgi se bojí slézt dolů!“

„Není nějaká možnost, jak se k němu dostat?“ houkl na něj Taran. „Je vážně zraněný, možná dokonce umírá. Nemůžeme ho tam nechat!“ Přimáčkl si pěst k čelu a cítil, jak se mu hlava točí závratí. „I kdybychom se tam dolů k němu dostali, jak ho vyneseme nahoru? A kdybychom uklouzli – nebude zmařen jeden život, ale tři!“

Ruce se mu třásly. Nebylo to zoufalství, které ho naplňovalo, ale hrůza, černý děs pramenící z myšlenek, které se mu šepotavě honily hlavou. Mají vůbec nějakou naději, že se jim raněného pastevce podaří zachránit? Pokud ho nezachrání, ani sám princ Gwydion nebude Taranovo rozhodnutí zpochybňovat. Na celém světě se nenajde člověk, který by mu něco vyčítal. Naopak, všichni budou spolu s ním truchlit nad jeho ztrátou. Zbaví se svého břemene, zbaví se tohohle údolí, dveře

jeho klece se otevřou dokořán a bude ho čekat celý jeho předchozí život: Eilonwy, Caer Dallben. Měl pocit, jako by slyšel vlastní hlas pronášet tato slova, a naslouchal jim pln hanby a hrůzy.

A pak, jako by mu chtělo puknout srdce, vyrazil z hrdla strašlivý vzteklý řev. „Co jsem to za člověka?“

Naplněn slepou zuřivostí vůči sobě samému se skokem vrhl dolů ze srázu a zoufale šmátral mezi zledovatělými kameny po něčem, čeho by se zachytil; Gurgi zatím s vyděšeným kňouráním pomalu slézal za ním. Taranovi pod nohama povolil vyviklaný kámen a jeho zkřehlé prsty se marně snažily sevřít kolem jednoho ze skalních výstupků. Skutálel se dolů a vykřikl, když se mu do hrudi zaryl špičatý kámen. V hlavě se mu rozprskla černá slunce a dusil se bolestí. Shora k němu klouzal Gurgi, doprovázený sprškou ledové tříště a drobných oblázků. Taranovo srdce bušilo jako zvon. Byl na římse a Craddoka měl na dosah ruky.

Doplazil se k jeho boku. Pastevec se pokusil zvednout hlavu a po čele mu stékaly čůrky krve. „Synu, synu,“ zachroptěl, „zahodil jsi kvůli mně vlastní život.“

„To tedy ne,“ ujistil ho Taran. „Lež a nehýbej se. Vymyslíme nějaký způsob, jak tě dostat do bezpečí.“ Zvedl se na kolena. Craddokovo zranění bylo ještě vážnější, než se obával. Opatrně zvedl těžké kameny a kusy břidlice, které pastevce tiskly k zemi, a jemně ho přitáhl o kousek blíž pod ochranu skalní stěny.

Gurgi se mezitím spustil na římsu a docupital k Taranovi. „Pane, pane,“ vřískal, „Gurgi vidí cestičku nahoru. Je ale strmá, ach, strašně strmá, a všude hrozí nebezpečí bolestného brkáni a padání!“

Taran pohlédl směrem, kterým mu tvoreček ukazoval. Mezi skalami a sněhem zapadanými průrvami rozeznával úzkou cestičku, která nebyla pokrytá ledem. Jak ale Gurgi varoval, zvedala se téměř kolmo vzhůru. Kdyby šli jeden za druhým, možná by se po ní vyškrábali až nahoru, ale dva vedle sebe, obtížení třetím? Zaskřípěl zuby. Ostrý kámen mu způsobil stejně bolestivé zranění jako nabroušená čepel a každý dech, který natáhl do plic, pálil jako oheň. Pokynul Gurgimu, aby Craddoka uchopil za nohy, sám nejistě balancoval na okraji příkrého srázu a zasunul ruce pod pastevcova ramena. Přestože se ho oba snažili zvedat co nejopatrněji, Craddok v agónii zaječel, takže byli nuceni zastavit ze strachu, aby mu ještě víc neublížili. Zvedl se vítr, který se s hlasitým

jekem hnal údolím a opřel se do společníku takovou silou, že je málem smetl z římsy. Ještě jednou se s vypětím všech sil pokusili Craddoka donést k cestičce vedoucí vzhůru z úžlabiny, a znovu se pod náporem vichřice museli zastavit. Předčasný soumrak začal houstnout a rokli zaplnily stíny. Skalní stěna se před Taranovýma očima mihotavě roztřásla. Klepaly se mu nohy, když se opět přinutil Craddoka zvednout.

„Nechte mě tady," zašeptal chraptivě pastevec. „Nechte mě. Plýtváte vlastními silami –

Nechat tě tady?" vybuchl Taran. „Co bych to byl za syna, kdybych opustil vlastní krev?" Craddoc se při těchto slovech na okamžik pousmál, pak se však jeho tvář stáhla mučivou bolestí. „Zachraňte sami sebe," hlesl.

„Jsi můj otec," namítl Taran. „Zůstanu."

„Ne!" Pastevec do výkřiku vložil všechny své zbývající síly. „Udělej, co ti říkám, a odejdi odtud. Poslechni okamžitě, než bude příliš pozdě. Synovská povinnost? Žádnou mi nedlužíš. Neváže tě ke mně žádné pokrevní pouto."

„Jak je to možné?" zajíkl se Taran a ohromeně na pastevce zíral. Hlava se mu točila a musel se přidržet římsy. „Co to říkáš? Chceš snad říct, že nejsem tvůj syn?"

Craddoc na něj chvíli hleděl a jeho pohled ani na okamžik nezakolísal. „Ještě nikdy jsem nikomu nezalhal. S jedinou výjimkou. Tobě."

„Žes mi zalhal?" zakoktal nechápavě Taran. „Lhal jsi mi tehdy, nebo mi lžeš teď?"

„Polopravda je horší než lež," odpověděl Craddoc zlomeným hlasem. „Vyslechni mě. Poslechni si tuhle část pravdy. Ano, když Dallben kdysi dávno putoval po Prydainu, skutečně našel útočiště pod mou střechou. O tom, co hledá, se však vůbec nezmínil."

„A to dítě?" vyjekl Taran. „Žádné dítě nebylo?"

„Dítě bylo," vydechl Craddoc. „Syn. Náš prvorozený, přesně jak jsem ti říkal. Nepřežil den svého narození a jeho matka zemřela s ním."

„A ty," zamumlal, „potřeboval jsem tvoji sílu, abych si uchoval to málo, které mi zůstávalo. Neviděl jsem žádnou jinou možnost. Už v okamžiku, kdy jsem tu lež vyslovil, jsem se za ni styděl, a později byla moje hanba ještě větší, takže jsem ti nedokázal říct pravdu. Když

odjížděl tvůj společník, mohl jsem pouze doufat, že se k němu připojíš, a proto jsem nechal na tobě, jak se rozhodneš. Rozhodl ses zůstat.

To co ti teď povím, je ale také pravda," pokračoval spěšně Craddoc. „Zpočátku jsem se o tebe opíral stejně jako o svoji berlu, protože jsi byl tím, co jsem potřeboval, dnes tě ale miluji tak, že žádný otec nikdy vlastního syna nemiloval víc." Taranovi poklesla hlava na prsa. Nebyl schopen slova a skrze slzy neviděl.

Craddoc, který se při řeči napůl zvedl ze země, se zvrátil zpět na kameny římsy. „Odejdi," zašeptal.

Taran svěsil ruce podél těla. Prsty jedné z nich nahmataly okraj válečného rohu. S náhlým výkřikem se napřímil. Eilonwyin roh! Zcela bezmyšlenkovitě si ho přehodil přes rameno, když vybíhal z chýše. Rychle ho vytáhl zpod pláště. Signál ušlechtilému národu, volání, které si schovával jako poklad! To jediné mohlo Craddoka zachránit. Vrávoravě se postavil na nohy. Římsa jako by se mu pod nohama zhoupla a rozkývala. Tóny, kterým ho Doli naučil, se mu v paměti slily; horečně namáhal mozek, aby se na ně rozpomněl. Náhle mu v hlavě znovu zřetelně zazněly. Zvedl roh ke rtům. Melodie z něj vytryskla hlasitě a čistě, a ještě než signál odezněl, chopil se ho vítr a zdálo se, jako by jeho volání roznesl po celém údolí, odkud se k Taranovi vracela ozvěna za ozvěnou. Pak ho pohltily vířící stíny a Taran se svalil na římsu.

Jak dlouho tam leželi a zoufale se drželi, to se nikdy nedozvěděl, ať už to byly vteřiny nebo hodiny, byl si jen matné vědom silných rukou, které se ho chopily a zvedly ho, či provazu, který mu někdo uvázal kolem pasu. Koutkem oka, jakoby mezi šlehajícími plameny temného ohně, zahlédl široké tváře trpasličích horolezců, jejichž počet nebyl schopen odhadnout.

Když znovu otevřel oči, ležel v chýši u plápolajícího ohně a Gurgiho měl vedle sebe. Chtěl vstát, a když mu v hrudi vybuchla palčivá bolest, všiml si, že má ránu pečlivě obvázanou.

„Signál!" zamumlal chabě. „Odpověděli…"

„Ano, ano!" zajásal Gurgi. „Ušlechtilý národ nás zachránil mocným zvedáním a smýkáním. Ovázali bolestivé rány laskavého pána a nechali tu léčivé byliny pro všechno, co je třeba!"

„Ten signál…“ začal znovu Taran. „Starouš Doli. Varoval mě, abych ho nepromarnil. Kvůli Craddokovi jsem rád, že jsem si ho tak dlouho šetřil. A co Craddoc – kde je? Jak se mu daří?“ Náhle se zarazil.

Gurgi na něj beze slova hleděl. Tvorečkův obličej byl stažený žalostnými vráskami a v očích se mu třpytily slzy, když sklonil střapatou hlavu.

Taran padl na záda. V uších mu zazněl jeho vlastní zmučený výkřik. A pak ho pohltila temnota.

KAPITOLA XVI
TARAN POUTNÍK

Horečka přišla a zachvátila ho jako lesní požár, jímž vrávoravě prchal mezi hořícími stromy a nemohl doběhnout konce; házel sebou a zmítal se na slaměném lůžku a neuvědomoval si rozdíl mezi dnem a nocí. Často před sebou ve snu viděl napůl povědomé a napůl dobře známé tváře: byla tam Eilonwy i jeho společníci, které všechny miloval, a přece mu unikali z dosahu, kroutili se a měnili tvar jako obláčky hnané větrem, nebo je polykaly noční můry tak děsivé, že při pohledu na ně křičel úzkostí. Později měl dojem, jako by viděl Fflewddura, bard však byl vyzáblý, měl zapadlé oči, žluté vlasy slepené na čele, ústa ztrhaně sevřená a dlouhý nos špičatý jako nabroušenou čepel. Oblečení měl rozervané a potřísněné. Na rameni mu dřepěl Krák a skřehotavě volal: „Taran, Taran!“

„No, má pravdu, už je skutečně načase, aby ses konečně probudil,“ poznamenal Fflewddur a ušklíbl se na něj. Po bardově boku dřepěl na dřevěné stoličce Gurgi a úzkostlivě se na něj díval.

Taran si promnul oči a nejistě přemítal, jestli spí, nebo je vzhůru. Tentokrát tváře před ním nezmizely. Zamrkal. Z okna někdo sundal ovčí kožešinu, takže ho zalévaly sluneční paprsky.

„Gurgi? Krák?“ zachrčel Taran. „Fflewddur? Co se s tebou stalo? Vypadáš, jako by tě byla polovina.“

„Zrovna ty máš nejmíň co někoho kritizovat, jak vypadá, starý příteli," uchechtl se tiše bard. „Kdyby ses viděl, nepochybně bys přiznal, že jsi na tom ještě hůř."

Taran, který stále ještě nechápal, co se děje, se obrátil ke Gurgimu; ten zatím začal vesele poskakovat a tleskat.

„Laskavý pán už je zase zdravý!" vykřikoval. „Uzdravil se, zbavil se sténání a hekání, třesení a pocení. A byl to věrný, chytrý Gurgi, kdo se o něj staral."

„Má pravdu," potvrdil Fflewddur. „Poslední dva týdny o tebe pečoval jako kvočna o kuřata a nemohl se o tebe starat líp, ani kdybys byl jedním z jeho oblíbených jehňat.

Já sám jsem z Caer Dallbenu přilétl rovnou jako šíp," pokračoval bard. „Vlastně… totiž… abych řekl pravdu, tak trochu jsem se ztratil a pak začalo sněžit. Llyan se brodila závějemi, které jí sahaly až po uši, a dokonce ani ona už po nějaké době nemohla dál. Chvíli jsme se schovávali v nějaké jeskyni – u velkého Belina, myslel jsem, že už nikdy nespatřím denní světlo." Fflewddur ukázal na svoje rozedrané oblečení. „Byla to cesta, po jaké člověk vypadá tak trochu zanedbaně. Nemluvě o tom, že jsem nebyl daleko od úplného vyhladovění. Nakonec to byl Krák, kdo nás našel a navedl nás na bezpečnější cesty."

„Pokud jde o Dallbena," vysvětloval dál Fflewddur, „pořádně ho to rozčililo, mnohem víc, než na sobě chtěl dát znát. Pověděl mi ovšem jen tohle: ‚Taran není synem toho pastevce, jestli s ním ale chce zůstat, to si musí rozhodnout jen a jen on sám.'

A tak jsem se co nejrychleji vypravil zpátky za tebou," zakončil svoje vyprávění bard. „Bohužel jsem nedorazil dřív." Potřásl hlavou. „Gurgi mi pověděl, co se stalo."

„Craddoc toužil po synovi stejně zoufale," odpověděl pomalu Taran, „jako jsem já toužil po rodičích. Sám nevím, jestli bych s ním nebyl šťastnější, kdybych byl mu věřil. I když nakonec myslím, že jsem s ním Šťastný byl. Mohli jsme s Gurgim vylézt do bezpečí, kvůli Craddokovi jsem ale zatroubil na Eilonwyin roh. Kdybych to byl udělal dřív, byl bych mu možná zachránil život. Byl to odvážný muž, měl dobré srdce a hodně hrdosti. A teď je mrtvý. Šetřil jsem si ten signál a chtěl jsem ho použít pro dobrou věc, když jsem ji ale našel, promarnil jsem ho."

„Promarnil?“ podivil se Fflewddur. „To bych neřekl. Vzhledem k tomu, žes udělal vše, co bylo v tvých silách, a nelitovals toho, vůbec bych ho nepovažoval za promarněný.“

„Je tu ještě něco, o čem nevis,“ přiznal Taran. Pohlédl bardovi přímo do očí. „Vše, co bylo v mých silách? Ze všeho nejdřív mě napadlo, že Craddoka nechám na té římse ležet.“

„Inu,“ odpověděl bard, „každého někdy přepadne strach. Kdybychom si všichni doopravdy počínali tak, jak si často přejeme, dočkali bychom se v Prydainu hodně smutných časů. Záleží ale na činech, ne na myšlenkách.“

„V tomhle případě musím myšlenky považovat za stejně závažné jako činy,“ opáčil chladně Taran. „Nebyl to strach, co mě donutilo zaváhat. Chceš znát pravdu? Styděl jsem se za to, že jsem nízkého původu, styděl jsem se tak, že jsem si sám sebe ošklivil. Byl bych Craddoka nechal zemřít. Ano, nechal bych ho zemřít!“ vybuchl. „Myslel jsem si totiž, že bych se tak od něj osvobodil. Styděl jsem se za to, že jsem synem pastevce. Teď už se za to ale nestydím. Teď se stydím sám za sebe.“ Odvrátil se a neřekl už ani slovo.

Společníci přečkali zimu v chýši a Taranovi se pomalu, krok za krokem, navrátily sily. Při první oblevě, když údolí jiskřilo tajícím sněhem a potoky se vymanily ze svých ledem spoutaných koryt, stál Taran mlčky na zápraží přede dveřmi, díval se na světlezelené vrcholky hor a přemýšlel o tom, co měl už dlouho na srdci.

„Brzo budeme připraveni,“ prohlásil Fflewddur, který se byl postarat o Llyan a o koně. „Průsmyky už by měly být volné. Jezero Llunet nemůže být daleko, a když nám Krák pomůže, neměla by nám cesta k němu trvat dlouho.“

„Důkladně jsem si to celé promyslel,“ odpověděl Taran. „Celou zimu jsem se snažil dospět k rozhodnutí, co bych si měl počít, ale odpověď jsem nenašel. V jedné věci mám ovšem jasno a moje rozhodnutí v tomto směru nemůže nic změnit. To zrcadlo už hledat nebudu.“

„Co to povídáš?“ užasl Fflewddur. „Slyším dobře? Chceš se vzdát svého hledání? A právě teď? Po tom všem, co už jsi kvůli němu zakusil? Tarane, chlapče, tvoje tělo se sice uzdravilo, ale tvůj rozum ne!“

„Vzdávám to," zavrtěl hlavou Taran. „Moje hledání vám všem přineslo jen útrapy a nesnáze. A pokud jde o mne, nedovedlo mě ke cti, ale naopak k hanbě. Z Tarana, kterého vidím, je mi zle u srdce. Toužil jsem po zjištění, že pocházím z urozeného rodu, tolik jsem si to přál, že jsem tomu nakonec sám uvěřil. Nezáleželo mi na ničem jiném než na ušlechtilém původu. A ty, kteří se jím nemohli chlubit – i když jsem je obdivoval, jako jsem obdivoval Aeddana a jako jsem se naučil obdivovat Craddoka – jsem kvůli tomu nepovažoval za sobě rovné. Soudil jsem je, aniž bych je znal, a viděl jsem v nich míň, než v nich ve skutečnosti bylo. Teď v nich vidím pravé muže. A co se ušlechtilosti týče, jsou mnohem ušlechtilejší než já.

Nejsem na sebe hrdý," pokračoval, „a možná už ani nikdy nebudu. Pokud najdu hrdost, nenajdu ji v tom, čím jsem nebo čím jsem byl, ale jedině v tom, čím se možná stanu. Ne ve svém původu, ale sám v sobě."

„Za těchto okolností," odpověděl bard, „bys udělal nejlíp, kdyby ses sbalil a zamířil do Caer Dallbenu."

Taran zavrtěl hlavou. „Netroufám si předstoupit před Dallbena nebo před Colla. Snad někdy později, teď ale ne. Musím si najít vlastní cestu a naučit se sám se postarat o živobytí. Čermáček si nějak musí vyhrabat vlastní červíky." Náhle se zarazil a s údivem v očích pohlédl na barda. „Orddu – to byla její slova. Slyšel jsem je jen ušima, srdcem jsem jim ale až dodnes nerozuměl."

„Vyhrabávat červíky, to ani při nejlepší vůli nezní moc lákavě," poznamenal Fflewddur. „Je ovšem pravda, že každý by měl mít něco, co dobře ovládá. Podívej se třeba na mne. Jsem sice král, ale nenajdeš na světě lepšího barda…" Jedna ze strun na jeho harfě praskla a na okamžik se zdálo, že povolí ještě několik dalších.

„No dobrá, dobrá, to nechme stranou," zamlouval to honem Fflewddur, „pokud se tedy nechceš vrátit domů, doporučoval bych ti, abys zamířil do Svobodných obcí. Tamější řemeslníci možná uvítají ochotného učně."

Taran se na okamžik zamyslel a nakonec přikývl. „Půjdu tedy tam. Nebudu už pohrdat nikým, kdo mě přijme pod svoji střechu."

Bard se zatvářil sklíčeně. „Obávám se… obávám se, že nemohu jet s tebou, starý příteli. Ceká na mne moje vlastní říše. Je sice pravda, že se

raději toulám jako bard, než sedím na trůnu jako král, už jsem ale pryč příliš dlouho.“

„V tom případě se naše cesty budou opět muset rozejít,“ odpověděl Taran. „Cožpak tomu loučení nebude nikdy konec?“

„Gurgi se ale s laskavým pánem loučit nebude!“ vyjekl Gurgi, když si šel Fflewddur posbírat svoje věci. „Ne, ne, pokorný Gurgi se bude dřít po jeho boku!“

Taran svěsil hlavu a odvrátil se. „Jestli se dočkám dne, kdy budu moct říct, že si tvoji věrnost zasloužím, bude to pro mne dostatečná odměna.“

„Ne, ne!“ protestoval Gurgi. „Žádné odměny! Gurgi dává jen to, co mu poroučí jeho srdce! Zůstává a nic jiného nežádá. Kdysi jsi ubohého Gurgiho utěšoval, když neměl žádné přátele. Teď bude Gurgi utěšovat ubohého pána!“

Taran pocítil tvorečkovu ruku na svém rameni. „Dallben měl pravdu, starý příteli,“ pronesl. „Spolehlivost a zdravý rozum? To všechno máš a ještě mnohé navíc. Tvoje útěcha je mi ale milejší než všechna chytrost Prydainu.“

Následujícího dne ráno se Taran s Fflewddurem rozloučili podruhé. Navzdory bardovým protestům, že Fflamové si vždy umějí najít cestu, trval Taran na tom, aby s ním Krák letěl jako průvodce. Až bude s tímto úkolem hotov, vyzval ho Taran, aby se vrátil do Caer Dallbenu nebo si letěl, kam ho křídla ponesou, bude-li mu to lépe vyhovovat. „Nechci po tobě, abys mě doprovázel na mé cestě,“ řekl mu, „protože sám nevím, kde asi skončí.“

„Tak kam vlastně pojedeme?“ vyhrkl Gurgi. „Věrný Gurgi bude pána následovat, ach, ano! Kde ale laskavý pán svoje putování začne?“

Údolí náhle Taranovi připadalo pusté a prázdné; stál, neodpovídal a rozhlížel se po tiché chýši a malé kamenné mohyle, která označovala místo Craddokova posledního odpočinku. „Není tomu tak dávno,“ promluvil spíš sám pro sebe, „co jsem byl přesvědčen, že si vlastníma rukama stavím vězení. Teď bych rád věděl, jestli ještě někdy odvedu tak dobrou práci a získám tolik, jako tady.“

Obrátil se k čekajícímu Gurgimu. „Kudy se vydáme?“ Poklekl, vytrhl ze země hrst suché trávy a vyhodil ji do vzduchu. Sílící vítr se stébel chopil a odnášel je na východ směrem ke Svobodným obcím.

„Tudy," ukázal Taran. „Vítr vane tímto směrem a my ho budeme následovat."

Protože Taran ani Gurgi nechtěli nechat ovce v údolí samotné, vydali se na cestu i s malým stádečkem. Taran měl v úmyslu nabídnout zvířata první zemědělské usedlosti, která bude mít vhodnou pastvinu, uplynulo však několik dní a nenarazil ani na jedno obydlené stavení. Oba společníci se původně vydali jihovýchodním směrem, Taran však brzy nechal Melynlase, aby Šel, kam se mu zachce; uvědomoval si sice, že hřebec se stáčí spíše k východu než k jihu, nevěnoval tomu ale velkou pozornost, dokud nedojeli k břehu široké, bystře uhánějící řeky.

Široko a daleko se tady všude táhly pastviny. Před sebou Taran zahlédl prázdnou ohradu pro ovce; stádo nikde neviděl, vrata ohrady však byla otevřená, jako by čekala, že se zvířata každým okamžikem vrátí. Chaloupka s nízkou střechou a dřevěná hospodářská stavení byla úhledná a dobře udržovaná. Kousek od zápraží volně pobíhal párek huňatých koz. Taran překvapeně zamrkal, protože u stěny chaloupky byla vyrovnána spousta nejrůznějších pletených košů a ošatek, některé velké a jiné menší, některé postavené na dřevěných podnožkách, jiné zdánlivě jen ledabyle pohozené na zemi. Pod několika stromy u řeky byly zbudované dřevěné plošiny a u samotného břehu spatřil Taran něco, co vypadalo jako hráz s rybářskou zabranou z pečlivě spletených větví. K dřevěným kůlům bylo připevněno několik rybářských sítí a lan, pohupujících se v proudu.

Udiven neobvyklým vzhledem usedlosti, nepochybně nejpodivnější, jakou kdy viděl, dojel Taran o něco blíž a seskočil ze sedla; přesně v tomtéž okamžiku se z nedaleké kůlny vynořila vysoká postava a zamířila ke společníkům. Taran koutkem oka zahlédl, že ho z okna chaloupky pozoruje nějaká žena. Současně se jakoby odnikud objevil půltucet dětí různého věku, které se okamžitě rozběhly ke stádečku, vesele se přitom smály a výskaly na sebe: „Už jsou tady! Už jsou tady!" Když spatřily Gurgiho, přestaly si všímat ovcí, nahrnuly se do hloučku kolem něj, radostně tleskaly rukama a tak rozjařeně ho pokřikem zdravily a vítaly, že se užaslý tvoreček dokázal na oplátku také jen hlasitě smát a tleskat.

Muž, který stál před Taranem, byl hubený jako laťka v plotě, do čela mu padaly zplihlé vlasy a modré oči se mu leskly tak zářivě, že

připomínaly oči ptáka. S úzkými rameny a pavoučíma nohama skutečně vypadal jako jeřáb nebo čáp. Kazajka mu byla v rukávech příliš krátká a kolem těla naopak příliš volná, a celé jeho oblečení jako by bylo sešité ze záplat různých velikostí, tvarů a barev,

„Jsem Llonio, syn LIonwenín," představil se s přátelským úsměvem a mávl na Tarana rukou. „Upřímně vás tu vítám, ať jste kdokoli."

Taran se zdvořile uklonil. „A já se jmenuji… jmenuji se Taran."

„A to je všechno?" podivil se Llonio. „Jako jméno, příteli, mi to připadá tak trochu krátké." Dobromyslně se zasmál. „Mám ti říkat Taran, syn Nikoho? Nebo snad Taran Odnikud? Vzhledem k tomu, že jsi naživu a dýcháš, jsi nepochybně synem dvou rodičů. A stejně nepochybně jsi sem přicestoval odjinud."

„Říkej mi tedy Poutník," odpověděl Taran.

„Taran Poutník? No prosím, když ti to tak bude vyhovovat." Llonio po něm střelil zvědavým pohledem, dál se však na nic nevyptával.

Když potom Taran vysvětlil, že hledá pastviny pro své ovce, Llonio rozhodně přikývl.

„Samozřejmě, že můžou zůstat tady, a bude ti patřit můj dík," vykřikl. „Nikde pro svoje ovce nenajdeš čerstvější a sladší trávu a bezpečnější ohradu. O to jsme se postarali a pracovali jsme na tom od prvního tání."

„Obávám se ale, že pro ně vedle tvého stáda bude málo místo," zapochyboval Taran, přestože se mu Lloniova pastvina i důkladně zbudovaná ohrada velice zamlouvaly a byl by mu své ovce ochotně přenechal.

„Vedle mého stáda?" opakoval po něm Llonio a rozesmál se. „Až do téhle chvíle jsem žádné stádo neměl! A to přesto, že jsme doufali a čekali a děti nemluvily prakticky o ničem jiném. Byl to šťastný vítr, který tě k nám zavál. Goewin, moje manželka, potřebuje vlnu, aby děti oblékla. Teď budeme mít vlny víc než dost."

„Počkej, počkej," mírnil jeho nadšení Taran, který byl jeho slovy dokonale zmatený, „chceš snad tvrdit, že jsi vymýtil pastvinu a postavil ohradu, i když nemáš vůbec žádné ovce? To nechápu. Byla to přece zbytečná práce…"

„Opravdu zbytečná?“ usmál se Llonio a šibalsky na něj zamrkal. „Kdybych to nebyl udělal, nabídl bys mi vůbec takové hezké stádečko? A i kdybys to udělal, měl bych ho kde chovat? Tak vidíš.“

„To jsi ale přece nemohl vědět…“ začal Taran.

„Ale, ale,“ mlaskl Llonio, „dívej se na to tak, že jsem prostě věděl, že budu-li mít jen trochu štěstí, nějaké to stádečko ovcí se jednoho dne určitě objeví. A totéž platí pro všechno ostatní! Teď nám prokaž tu čest a chvíli se u nás zdrž. To, co ti nabídneme, se nemůže rovnat našim díkům, pohostíme tě ale, jak nejlépe budeme schopni.“

Než se Taran zmohl na odpověď, sklonil se Llonio k jedné z holčiček, která si s vyvalenýma očima prohlížela Gurgiho. „Poslyš, Gwenlliant, běž se podívat, jestli se hnědé slepičce uráčilo snést nám dnes vajíčko.“ Otočil se k Taranovi: „Naše hnědá slepice je hrozně náladová potvůrka,“ vysvětloval. „Když se jí ale zachce, snáší moc dobrá vejce.“ Pak vyslal zbytek dětí za nejrůznějšími drobnými úkoly, zatímco Taran s Gurgim užasle přihlíželi ruchu a kvasu v téhle nanejvýš podivné domácnosti. Llonio je oba zavedl do chaloupky, kde je Goewin vřele přivítala a vyzvala je, aby se posadili ke krbu. Netrvalo dlouho, vrátila se Gwenlliant a v natažené ruce držela vejce.

„Vajíčko!“ zajásal Llonio, vzal jí je z ruky, zvedl je před sebe do vzduchu a prohlížel si je, jako by ještě v životě žádné neviděl. „Vážně je to vajíčko! Nejlepší, jaké nám kdy naše hnědá slepička dala! Podívejte, jak je velké! Jak je krásné! Hladké jako sklo a bez jediné prasklinky! Na takovém vajíčku si opravdu pochutnáme, přátelé!“

Zpočátku Taran na vejci, které Llonio tak nadšeně vychvaloval, neviděl nic zvláštního, Lloniova skvělá nálada však byla tak nakažlivá, že Taran po chvíli k vlastnímu překvapení zjistil, že si je prohlíží, jako by ani on ještě v životě žádné vejce neviděl. Zdálo se, jako by se v Lloniových rukou skořápka leskla tak jasně a měla tak elegantní a nádherný tvar, že dokonce i Gurgi ji sledoval s ohromeným úžasem a Taran skoro s lítostí přihlížel, jak Goewin vzácné vejce rozbíjí do velké kameninové mísy. Pokud se o ně ovšem Llonio chystal podělit se svou početnou rodinou, pomyslel si Taran, že to opravdu bude velice skromná hostina.

Zatímco však Goewin obsah mísy promíchávala, začaly se do chaloupky jedno po druhém trousit ostatní děti a každé z nich přineslo

něco, co Llonia přimělo k dalšímu nadšenému výkřiku, jakmile to spatřil.

„Voňavé bylinky!“ jásal. „To je skvělé! Pořádně je nadrobno nasekej. A tady – copak to máme, hrst mouky? Čím dál tím líp! Budeme také potřebovat ten hrnec mléka, které nám nadojila kozička. Kousek sýra? To je přesně ono!“ Pak potěšené zatleskal rukama, když k němu poslední a nejmenší z dětí vztáhlo ruku, v níž drželo kousek medové plástve. „Takové štěstí! Včeličky nám ze svých zimních zásob nechaly trochu medu.“

Goewin zatím všechny tyto úlovky pilně přidávala do mísy, která se před očima přihlížejícího Tarana za chviličku naplnila téměř až po okraj. Ani potom však nebyl jeho překvapení konec. Goewin výslednou směs obratně vylila na kovový plát, o němž byl Taran přesvědčen, že nemůže být ničím jiným než naplocho stepaným válečnickým štítem, a položila jej nad žhavé uhlíky. Během okamžiku se chaloupka naplnila vůní připravovaného jídla. Gurgiho ústa se zalila slinami a za malý moment už hospodyňka z krbu vytahovala dozlatova vypečený nákyp, velký téměř jako kolo od vozu.

Llonio ho rychle nakrájel na kusy a k Taranovu úžasu bylo nejen dost jídla pro všechny, ale dokonce ještě trochu zbylo. Dosyta se najedl toho nejlahodnějšího vajíčka, jaké kdy okusil – pokud se tomu ovšem ještě dalo říkat vajíčko –, a ani Gurgi už by do sebe nebyl dostal další sousto.

„Tak,“ kývl Llonio, když dojedli, „teď se půjdu podívat na své sítě. Pojď se mnou, jestli chceš.“

KAPITOLA XVII
HRÁZ

Zatímco Gurgi se rozhodl zůstat v chaloupce, Taran následoval Llonia na břeh řeky. Llonio si cestou vesele pohvizdoval mezi zuby a zastavil se, aby nahlédl do košů u zdi; Taran si v jednom z nich všiml velkého včelího úlu, ze kterého nepochybně pocházel med, jímž Goewin osladila svůj nákyp. Ostatní koše však byly prázdné. Llonio jen bezstarostně pokrčil rameny.

„Na tom nezáleží," prohlásil. „Později se určitě najde něco, čím je naplníme. Naposledy se k nám sneslo hejno divokých hus, aby si odpočinuly na cestě. Měl bys vidět tu spoustu peří, která tu po nich zůstala. Stačilo to na vycpání všech našich polštářů!"

Mezitím došli k řece, o níž Llonio mluvil jako o Malé Avren, protože se dál na jihu vlévala do samotné velké řeky Avren. „Je sice malá," vysvětloval, „ale dřív nebo později ti její vody přinesou všechno, co si můžeš přát." Jako by chtěl dokázat pravdivost svého tvrzení, začal z vody energicky vytahovat síť připevněnou ke kolíkům zaraženým podél břehu. V síti ani na udicích nic nebylo. Llonio se tím nedal vyvést z míry a jen znovu pokrčil rameny. „Tak nejspíš zítra."

„Chceš snad říct," vyhrkl Taran, jemuž se z toho všeho ještě nechápavěji točila hlava, „že se spoléháš na to, že tě tvoje koše a sítě zaopatří vším, co potřebuješ?" Užasle na něj zíral.

„Přesně tak," odpověděl Llonio a dobromyslně se zasmál. „Mám jen malé hospodářství a pracuji na něm, co mi síly stačí. Ve všem ostatním… víš, povím ti to takhle. Jestli jsem si vůbec něčím na tomhle světě jistý, pak tím, že v životě je všechno otázkou štěstí. Ten, kdo svému štěstí důvěřuje, dřív nebo později vždy najde, co hledá."

„Možná máš pravdu," připustil Taran, „co když to ale přijde spíš později než dřív? Co když to nepřijde vůbec?"

„Co se má stát, to se stane," odpověděl s úsměvem Llonio. „Kdybych si věčně dělal starosti, co bude zítra, nestačil bych si užít dnešek."

S těmito slovy se obratně vyšplhal na hráz, jejímž účelem, jak Taran nyní viděl, nebylo zadržovat tok vody, ale pročesávat její proud a zadržet vše, co přináší. Když Llonio balancoval na její podivuhodné konstrukci, poskakoval nahoru a dolů, shýbal se a přehraboval se mezi proutím, ještě nápadněji připomínal nějakého brodivého ptáka: po chvíli radostně vykřikl a vzrušeně na Tarana zamával.

Taran se spěšně, byť opatrně, vydal přes hráz, aby se podíval na jeho nález. Když však dospěl k Lloniově boku, zatvářil se zklamaně. Důvodem jeho nadšeného volání byla pouhá zahozená koňská ohlávka.

„No," poznamenal Taran zklamaně, „tohle ti sotva bude k nějakému užitku. Udidlo chybí a ohlávka je prodřená skrz naskrz."

„Nevadí, to je jedno," mávl rukou Llonio. „Dnes nám prostě Malá Avren přinesla tohle a tak či onak to nějakému účelu poslouží." Přehodil si promočenou ohlávku přes rameno, sešplhal z hráze na pevnou zem a dlouhými kroky zamířil do malého hájku, lemujícího říční břeh. Taran ho následoval.

Po chvilce Llonio, jehož bystré oči neustále těkaly ze strany na stranu, opět vykřikl a sehnul se u kmene sukovitého jilmu. Mezi kořeny a v kruhu kolem nich trčela ze země přímo záplava hub.

„Nasbíráme si, Poutníku," zaradoval se Llonio. „Pochutnáme si na nich dnes u večeře. Nejlepší houby, jaké jsem kdy viděl! Křehké a lahodné! Máme dnes opravdu štěstí!" Llonio rychle nalezené houby posbíral, uložil je do pytle, který měl pověšený u pasu, a pokračovali v cestě.

Llonio přecházel sem a zase tam, chvílemi se zastavoval, aby natrhal nějaké bylinky nebo vyhrabal ze země pár kořínků, a den utekl tak rychle, že než si Taran plynutí času vůbec stačil uvědomit, pomalu už se stmívalo. Lloniův pytel byl plný, a oba proto zamířili zpět k chaloupce, vraceli se však jinou cestou, než kterou přišli. Jak si tak vykračovali, zachytil Taran špičkou nohy o okraj velkého vyčnívajícího kamene a natáhl se jak dlouhý tak Široký na zem.

„Máš větší štěstí než já," poznamenal s kyselým úsměvem. „Neseš si domů houby, zatímco já si odnesu jen obě odřená kolena."

„Ne, ne, to není pravda," protestoval Llonio a horlivě odškrabával hlínu, která kámen částečně zakrývala. „Jen se podívej! Už jsi někdy

viděl kámen takového tvaru? Je kulatý jako kolo od vozu a hladký jako vejce. Je to úplný poklad a stačí ho jen sebrat a odnést!“

Jestli je tohle poklad, pomyslel si Taran, je určitě nejtvrdší a nejtěžší, o jaký kdy zakopl. Llonio však trval na tom, že plochý kámen je třeba vzít s sebou. S vynaložením značné námahy ho vyhrabali ze země, zvedli a podělili se o jeho váhu; společně ho pak pracně dotáhli až k chaloupce, kde ho Llonio odvalil do kůlny, která už tak přetékala neuspořádanou hromadou ulomených tlouků od máselnic, pruhů látky, kousků koňských postrojů, klubek provazů a všech možných dalších úlovků z jeho hráze, sítí a košů.

Houby, připravované nad ohněm a nastavené zbytkem nedojedeného nákypu a hrstí rané zeleniny, kterou děti našly, voněly tak lákavě, že Tarana s Gurgim nebylo třeba nijak přemlouvat, aby se zdrželi i na večeři. Když se snesla noc, přijal Taran s povděkem nabídku rodiny, aby se vyspali u krbu. Gurgi, dosyta najedený a spokojený, začal okamžitě hlasitě chrápat a Taran poprvé po mnoha dnech usnul tvrdým a bezesným spánkem.

Ráno následujícího dne bylo jasné a chladné. Když se Taran probudil, zjistil, že slunce je už vysoko na obloze, a přestože měl původně v úmyslu osedlat Melynlase a vyrazit na další cestu, nakonec to neudělal. Jestliže se na Lloniově hrázi předchozího dne nezachytilo téměř nic, noční proud to víc než vynahradil. Obrovský pytel plný obilí se nějak zamotal do chumáče odumřelých větví, které posloužily jako vor a odnesly pytel po proudu dolů, aniž by ho řeka promočila a pohltila. Goewin bez meškání vytáhla velký kamenný ruční mlýnek, aby mohli obilí semlít na mouku. U práce se vystřídali úplně všichni, děti od nejstaršího po nejmladší, a dokonce i sám Llonio. Taran také ochotně přiložil ruku k dílu, přestože zjistil, že je mlýnek těžký a nešikovný, a pomohl i Gurgi.

„Ach, to únavné mletí!“ stěžoval si. „Gurgiho ubohé prsty jsou plné bolení a v celých jeho rukou je plno loupání a dloubání!“

Přesto však svůj díl práce zastal. Než ovšem stačili namlít dostatečné množství mouky, utekl téměř celý další den a Llonio poutníky opět vyzval, aby využili jeho pohostinnosti. Taran neodmítl. Popravdě řečeno byl nucen si přiznat, když ležel natažený u ohně, že v koutku duše tajně v Lloniovo pozvání doufal.

I o několik následujících dnů pociťoval Taran v duši větší klid než za celou donu onoho dne, kdy se rozhodl vzdát se svého hledání. Děti, které zpočátku v jeho přítomnosti pociťovaly stejnou plachost jako on v jejich, se s ním brzy skamarádily a dováděly s ním zrovna tak jako s Gurgim. S Lloniem každý den obcházel sítě koše a hráz; někdy se vraceli s prázdnýma rukama, jindy zase přicházeli obtěžkaní všemožnými podivnými poklady, které jim přinesl vítr nebo říční proud. V prvních dnech mu všechno to haraburdí připadalo naprosto bezcenné, Llonio však pro každý předmět našel nějaké praktické použití. Kolo od vozu se proměnilo v přeslici kolovrátku, z kousků koňské ohlávky se nadělaly opasky pro děti, sedlová brašna se přešila v pár vysokých bot a Taran si velice brzy uvědomil, že neexistuje téměř nic, co rodina potřebuje a co by se dříve či později jakoby zázrakem neobjevilo. A neexistovalo také nic – ať třeba vajíčko, houba či hrst pírek jemných jako kapraďové lístky – na co by nehleděli jako na ten nejvzácnější poklad.

„V jistém směru," svěřil se Taran Gurgimu, „je Llonio bohatší, než kdy byl nebo bude lord Gast. A nejen to, je to taky největší šťastlivec v celém Prydainu! Bohatství nikomu nezávidím," dodal, povzdechl si a svěsil hlavu. „Chtěl bych ale mít Lloniovo štěstí."

Když stejná slova opakoval před Lloniem, ten se jen usmál a šibalsky na něj zamrkal. „Štěstí, Poutníku? Jednoho dne, budeš-li mít štěstí, ti prozradím jeho tajemství." Víc už ale říct nechtěl.

Někdy tou dobou začal v Taranovi mysli pomalu nabývat podobu jistý nápad. Téměř všechno, co Llonio našel, se už dočkalo toho či onoho užití – s výjimkou velkého plochého kamene, který stále ležel v kůlně. „Zajímalo by mě ale…" obrátil se Taran na Llonia, „zajímalo by mě, jestli by se nedal využít k mletí mouky líp než ten tvůj mlýnek…"

„Tak na co čekáš?" houkl nesmírně potěšené Llonio. „Jestli myslíš, že ano, dělej, co uznáš za vhodné."

Stále ještě zaujatý svým nápadem se Taran toulal po lese tak dlouho, dokud nenarazil na další kámen, který byl skoro přesně stejně velký jako první. „To je opravdu šťastná náhoda," usmíval se, když mu ho Llonio pomáhal odvléct k chaloupce.

„Jistě, to jistě," ušklíbl se Llonio.

Po několik následujících dnů se Taran s Gurgiho ochotnou pomocí neúnavně dřel. Jeden z kamenů zasadil v koutě kůlny pevně do země a druhý umístil nad něj. Do horního kamene pracně vyhloubil jamku a do té s použitím koženého řemení, které zbylo z nalezených koňských postrojů, upevnil dlouhou tyč, která otvorem ve střeše vyčnívala až nad kůlnu. Na vrcholek tyče připevnil několik dřevěných rámů, Dotažených velkými čtvercovými kusy látky.

„Tohle ale není žádný mlýnek," zhrozil se Gurgi, když byl Taran konečně hotov. „To je jako loď pro plavení a plachtění! Až na to, že to vlastně není loď, jen stěžeň a plachty!"

„To se ještě uvidí," odpověděl Taran a zavolal Llonia, aby se šel na jeho výtvor podívat.

Celá rodina chvíli stála a rozpačitě si Taranovo dílo prohlížela. A pak, když se zvedl vítr, hrubě tvarované plachty zachytily jeho proudění. Stěžni podobná tyč se roztřásla a zavrzala a Taran na kratičký okamžik zadržel dech v obavách, že se mu celý pracně zbudovaný mechanismus sesype na hlavu. Tyč však vydržela, plachty se naduly větrem a začaly se otáčet, zpočátku jen pomalu, pak stále rychleji, zatímco dole pod nimi v kůlně se horní kámen začal vesele otáčet. Goewin honem do Taranova improvizovaného mlýna hodila hrst obilí. Za okamžik už se z něj sypala mouka, namletá jemněji, než to kdy dokázali s ručním mlýnkem. Děti se roztleskaly a propukly v hlasitý jásot, Gurgi vyrážel užaslé skřeky a Llonio se rozchechtal, až se mu po tvářích kutálely slzy.

„Poutníku," vykřikl, „s málem jsi dokázal hodně, a udělals to líp, než bych to kdy dokázal já!"

V příštích několika dnech mlýn nejenže semlel všechny rodinné zásoby obilí, ale Taran navíc vymyslel způsob, jak ho využít jako brusu pro ostření Lloniových nástrojů. Když si prohlížel svoje dílo, poprvé po odchodu z Craddokova údolí cítil, jak se mu hruď dme záchvěvem pýchy. Zároveň se ho však zmocnil nejasný nepokoj.

„Vlastně bych měl být víc než šťastný," svěřil se Gurgimu, „při pomyšlení, že se tu usadím do konce života. Našel jsem tady mír a přátelství – a dokonce i cosi jako naději. Zhojila mi srdce, jako když přiložíš balzám na ránu." Zaváhal. „A přece nějak cítím, že Lloniův způsob života není pro mne. Něco mě nutí hledat víc než jen to, co

přináší Malá Avren. Co vlastně hledám, to sám nevím, vím ale bohužel, že tady to nenajdu.“

Poté si promluvil s Lloniem a s lítostí mu sdělil, že se bude znovu muset vydat na cestu. Tentokrát Llonio vycítil, že je Taran nezvratně rozhodnut, a ani se ho nepokoušel přemlouvat; popřáli si tedy vzájemně sbohem.

„Poslyš,“ vzpomněl si Taran ve chvíli, kdy se vyšvihl na Melynlasův hřbet, „vlastně jsi mi pořád ještě neprozradil tajemství svého štěstí.“

„Tajemství?“ opakoval po něm Llonio. „Copak jsi na to ještě nepřišel sám? Abys věděl, nemám o nic větší štěstí než ty nebo kdokoli jiný. Musíš jen pořádně nastražit oči, abys svoje štěstí viděl, když ti jde naproti, a důkladně přemýšlet, jak využít všeho, co se ti dostane do rukou.“

Taran pobídl Melynlase a s Gurgim po boku se pomalu rozjel od břehů Malé Avren. Když se otočil, aby naposledy zamával na rozloučenou, slyšel, jak za ním Llonio volá: „Důvěřuj svému štěstí, Tarane Poutníku. Zároveň ale nezapomínej natáhnout sítě!“

KAPITOLA XVIII
SVOBODNÉ OBCE

Od Malé Avren se volným tempem vydali na východ, zastavovali, kdykoli se jim zlíbilo, přespávali v trávě nebo nacházeli přístřeší na některé z mnoha zemědělských usedlostí, jichž byla zdejší bohatá zelená údolí plná. Ocitli se na území Svobodných obcí, kde byla obytná stavení soustředěna ve volně uspořádaných kruzích a obklopena obdělanými políčky a pastvinami. Jak Taran zjistil, byli obyvatelé obcí zdvořilí a pohostinní. Přestože se jim představoval pouze jako Taran Poutník, lidé přebývající ve zdejších vesničkách i na samotách respektovali jeho soukromí a nevyptávali se ani na jeho rodiště či původ, ani na cíl jeho cesty.

Taran s Gurgim dojeli na okraj obce zvané Cenarth, kde Taran uvázal Melynlase u podlouhlé dřevěné budovy s nízkou střechou, z níž se ozývaly zvonivé údery perlíku dopadajícího na kovadlinu. Uvnitř našel kováře, mohutného chlapíka v kožené zástěře s krátkou černou bradkou a obrovskou hřívou černých vlasů, rozježených jako štětiny kartáče. Rasy měl sežehnuté ohněm a tvář zašpiněnou prachem smíšeným se sazemi. Na holá ramena mu padaly spršky jisker, kterých si zjevně nevšímal o nic víc, než kdyby šlo o hejno světlušek. Hlasem připomínajícím kameny převalující se na bronzovém štítu si do rytmu s údery perlíku prozpěvoval jakousi melodii tak hlasitě, že si Taran pomyslel, že musí mít plíce ze stejně silné kůže jako svoje kovářské měchy. Zatímco se Gurgi opatrně stáhl z dosahu padajících jisker, Taran hlasitě pozdravil, přes okolní rachot ho však přesto sotva bylo slyšet.

„Mistře kováři," uklonil se zhluboka, když si ho hromotluk konečně všiml a odložil perlík, „říkají mi Taran Poutník a vydal jsem se najít řemeslo, kterým bych si mohl vydělávat na živobytí. Něco málo z tvého umění znám a žádám tě, abys mě naučil víc. Nemám zlato ani stříbro, kterým bych ti zaplatil, pověz ale, co potřebuješ udělat, a já se o to rád postarám."

„Koukej zmizet!" křikl kovář. „Práce tu mám spoustu, nemám ale čas učit druhé, jak by se k ní měli postavit."

„Je to opravdu čas, který ti chybí?" zeptal se Taran a vychytrale si kováře měřil. „Slyšel jsem, že kdo chce někoho učit, musí být skutečným mistrem svého řemesla."

„Stůj!" zaburácel kovář v okamžiku, kdy se od něj chtěl Taran odvrátit, a popadl perlík, jako by ho chtěl Taranovi hodit na hlavu. „Pochybuješ o mé dovednosti? Pro menší urážky už jsem lidi rozpleskl o svou kovadlinu! Dovednost? Ve všech Svobodných obcích není dovednější kovář než Hevydd, syn Hírwasin!"

S těmito slovy se chopil kleští, vytáhl z hučící výhně doruda rozpálený železný prut, přidržel ho na kovadlině a začal do něj bušit tak rychlými údery, že Taran stěží stačil sledovat pohyby jeho svalnaté paže. Konec prutu se náhle proměnil v rozkvetlý hloh, dokonalý do nejmenších podrobností lístků a okvětních plátků.

Taran užasle a obdivně přihlížel. „V životě jsem neviděl tak zručnou práci.“

„A ani ji nikde jinde neuvidíš,“ ujistil ho Hevydd, který jen stěží potlačoval pyšný úšklebek. „Co mi ale povíš o sobě? Vyznáš se v umění utváření kovu? Není mnoho těch, kterým jsou jeho tajemství dána. Ani já jsem je ještě nezvládl všechna.“ Zlostně pohodil ježatou hlavou. „A ta nejpřísněji střežená? Ta leží ukrytá v Annuvinu, protože je ukradl pán smrti, Arawn. Pro Prydain jsou ztracená, ztracená navždy.

Ale dost řečí, vezmi si tohle,“ nařídil kovář a vtiskl kleště i perlík Taranovi do rukou. „Skovej ten prut zpátky nahladko, jako byl předtím, a pospěš si, než ti vychladne. Ukaž, jestli máš v těch svých kuřecích křidýlkách nějakou sílu.“

Taran přešel ke kovadlině, a jak ho Coll před dávnou dobou učil, ze všech sil se snažil rychle chladnoucí železo narovnat do původního tvaru. Kovář si založil obrovské paže na prsou, chvíli ho kriticky pozoroval a pak se hlasitě rozchechtal.

„Stačí, stačí!“ zarazil ho hlasitě. „Měls pravdu. Z mého umění znáš skutečně jen velice málo. A přece,“ dodal a mnul si bradu umouněným deformovaným palcem, tlustým téměř jako Taranova pěst, „přece bych řekl, že máš pro tu práci cit.“ Pozorně si Tarana prohlížel. „Máš ale také dost odvahy, aby ses postavil ohni? Popral se s žhavým železem jen perlíkem a kleštěmi?“

„Nauč mě svému řemeslu,“ odpověděl Taran. „Odvaze mě nebudeš muset učit.“

„To jsou troufalá slova!“ prohlásil uznale Hevydd a poklepal Tarana po rameni.

„Pořádně tě ve své výhni zakalím! Ukaž mi, že za to stojíš, a já přísahám, že z tebe udělám kováře. Takže, pro začátek…“ Spočinul pohledem na Taranově prázdné pochvě. „Jak se zdá, kdysi jsi nosil meč.“

„Kdysi ano,“ přikývl Taran. „Už dávno jsem o něj ale přišel a nyní cestuji beze zbraně.

Tak tedy vykováš meč,“ rozhodl Hevydd. „A až s ním budeš hotový, povíš mi, co je namáhavější práce: mávání mečem nebo jeho výroba!“

Na tuto otázku mohl Taran odpovědět velice brzo. Následujících několik dnů strávil tak vysilující dřinou, jakou ještě v životě nepoznal. Zpočátku se domníval, že mu kovář přikáže meč vykovat z některého z mnoha prutů, které se už žhavily ve výhni. Hevydd však nic takového neměl v úmyslu.

„Cože, chtěl bys snad začít a polovinu práce mít hotovou předem?“ odfrkl si posměšně. „To ne, mládenče, to by nešlo. Vykováš ten meč pěkně od začátku do konce.”

Prvním úkolem, který Hevydd Taranovi zadal, bylo proto nanošení dostatku paliva pro výheň a Taran od svítání až do soumraku přikládal do ohně, až měl dojem, že je kovářská výheň řvoucí obludou s plamenným jazykem, která nikdy dosyta neukojí svůj hlad. I poté jeho práce sotva začala, protože mu Hevydd brzo poručil, aby se chopil lopaty a naházel do ohně obrovskou hromadu kamenů, z nichž pak vytavil kov, který obsahovaly. Když byl železný prut konečně odlitý, měl Taran obličej i paže spálené a zčernalé a na rukou víc puchýřů než kůže. Záda ho bolela a v uších mu neustále zvonilo z veškerého rachotu a řinkotu kovárny i z Hevyddova hromového hlasu, jímž mu udílel příkazy a pokyny. Gurgi, který se nabídl, že bude obsluhovat měchy, nikdy nezaváhal, ani když z ohně vylétla sprška jisker, zapadla mu do střapatých vlasů a místy je úplně spálila, takže za chvíli vypadal, jako by ho zřídilo hejno ptáků, kteří si mu chtěli na hlavě udělat hnízdo.

„Život je kovářská výheň!“ burácel kovář, když Taran s čelem zbroceným potem bušil do kovového polotovaru. „Ano, výheň, a také perlík a kovadlina! Speče tě, roztaví a rozklepe naplocho a ty si přitom sotva uvědomíš, co se s tebou děje. Musíš se tomu ale kurážně postavit. Kov není k ničemu, dokud mu nedáš tvar a nezakalíš ho!“

Navzdory vyčerpání, díky němuž se na konci každého dne vděčně zhroutil na slaměné lůžko v kůlně, Taranovo srdce zrychlovalo svůj tep a nálada mu stoupala, když sledoval, jak ostří meče na kovadlině pomalu, ale jistě nabývá správný tvar.

Velký perlík jako by byl o něco těžší pokaždé, když se jím rozmáchl nad hlavou, konečně ho však mohl s radostným výkřikem odhodit a zvednout do výše hotový meč, úhledně vykovaný a vyvážený, a sledovat, jak se v ohni výhně zářivě leskne.

„Nádherná zbraň, mistře kováři!“ jásal. „Stejně dobrá jako ta, kterou jsem nosíval!“

„Vážně?“ odpověděl halasně Hevydd. „Skutečně jsi odvedl tak dobrou práci? Svěřil bys vlastní život nevyzkoušené čepeli?“ Mávl svalnatou paží k dřevěnému špalku, který stál v koutě kovárny. „Pořádně do něj udeř!“ poručil. „Vyzkoušej ho naplocho, ostřím i hrotem.“

Taran meč hrdě zvedl vysoko nad hlavu a vší silou udeřil do špalku. Zbraň se silou jeho úderu zatřásla, v uších mu zaznělo ostré prásknutí a zazvonění, pak čepel pukla a úlomky se rozlétly na všechny strany.

Taran poděšeně vykřikl a cítil, jak se mu do očí derou slzy, když nevěřícně upíral oči na pahýl přelomeného jílce, který dosud svíral v ruce. Otočil se a spočinul na Hevyddovi zoufalým pohledem.

„Hohó!“ zahulákal kovář, kterého Taranova zbědovaná a beznadějná grimasa ani v nejmenším nevyvedla z míry. „Myslel sis snad, že získáš opravdovou zbraň hned na první pokus?“ Hlasitě se rozchechtal a potřásl hlavou.

„Co mám tedy dělat?“ bědoval Taran, kterého Hevyddova slova hluboce ranila.

„Dělat?“ opáčil kovář. „Co jiného než začít znovu od začátku?“

A tak se také stalo, tentokrát však z Taranových radostných nadějí nezbývalo téměř nic. Zarputile a usilovně se dřel a upadl do ještě větších hlubin deprese, když mu Hevydd nařídil, aby dva další meče zahodil ještě dřív, než byly zakalené, protože je už tehdy posoudil jako nepodařené. V nozdrách mu natrvalo ulpěl pach žhavého kovu, který cítil i v jídle, jež spěšně hltal, oblaka páry z obrovské kalicí kádě ho dusila, jako by vdechoval mračna horké mlhy, neustávající rachot ho málem připravoval o rozum a došlo to nakonec tak daleko, že měl pocit, že perlík buší do něj, a ne do železa.

Další meč, který vykoval, mu připadal ošklivý, nepravidelný a zjizvený, neměl elegantní tvar prvního meče a Taran by ho nejspíš byl také zahodil, nebýt toho, že mu kovář poručil, aby ho dokončil.

„Ten by mohl posloužit svému účelu,“ prohlásil přesvědčeným tónem a nevšímal si pochybovačného pohledu, který po něm Taran vrhl.

Taran tedy znovu přistoupil ke špalku a zvedl meč nad hlavu. Nepřál si nic jiného i tu nevzhlednou zbraň rozbít na kusy, a udeřil

proto vší silou, kterou v sobě našel. Čepel zaduněla jako úder zvonu. Tentokrát to byl špalek, co se rozlétlo na dva kusy.

„No vida," ozval se tiše Hevydd. „Tomu říkám meč, jaký si zasloužíš nosit."

Pak hlasitě tleskl a popadl Tarana za paži. „Přece jen máš v těch kuřecích křidýlkách nějakou sílu! Tos dokázal a dokázal jsi také vykovat opravdový meč. Zůstaň, mládenče, a naučím tě všemu, co umím."

Taran dlouhou chvíli neodpovídal, jen s pocitem jisté hrdosti hleděl na právě vykovanou zbraň. „Už teď jsi mě hodně naučil," otočil se konečně k Hevyddovi, „i když to, co jsem doufal získat, jsem naopak ztratil. Doufal jsem totiž, že bych se mohl stát opravdovým kovářem. Zjistil jsem ale, že jím nejsem."

„Co to povídáš!" rozkřikl se Hevydd. „Máš předpoklady stát se velice dobrým kovářem, takovým, který se bude moci rovnat každému jinému kováři v Prydainu."

„Těší mě už jen pomyšlení, že by tomu tak skutečně mohlo být," odpověděl Taran, „v hloubi srdce ale vím, že mi tvoje řemeslo není souzeno. Něco mě nutilo opustit Malou Avren a totéž něco mě teď nutí jít dál. Musím se proto znovu vydat na cestu, i kdybych tu chtěl zůstat."

„Máš vskutku příhodné jméno, Poutníku," přikývl kovář. „Budiž. Nemohu nikoho nutit, aby se protivil vůli svého srdce. Ten meč si nech na znamení našeho přátelství. Patří ti právem, víc než komukoli jinému, protože jsi ho vykoval vlastníma rukama."

„Není to ušlechtilá zbraň, a tím víc se ke mně hodí," prohlásil se smíchem Taran a podíval se na neforemnou čepel. „Mám štěstí, že jsem nemusel vykovat tucet dalších, než se mi tahle povedla."

„Štěstí!" vyprskl Hevydd, zatímco se s ním Taran a Gurgi loučili. „Žádné štěstí! Je to výsledek tvrdé práce, a ne štěstí. Říkám, že život je kovářská výheň! Nauč se tepat železo, neboj se zkoušek a obstojíš proti každému perlíku a kovadlině!"

Zatímco jim Hevydd Kovář mával umouněnou rukou na rozloučenou, vyrazili společníci na další cestu a zamířili bohatým údolím velké řeky Avren na sever. Několik dnů pohodlné jízdy příjemným krajem je dovedlo na okraj obce zvané Gwenith. Tam je

zastihla náhlá prudká přeháňka, a když do nich začaly bušit kapky deště, rozjeli se poutníci cvalem k nejbližšímu úkrytu.

Byl to shluk dřevěných stodol, stájí, kurníků a skladišť, které se zjevně táhly všemi směry, když však Taran seskočil z koně a spěchal se schovat do stavení, které stálo uprostřed tohoto bludiště budov, uvědomil si, že jsou všechny propojeny krytými chodníčky nebo dlážděnými cestičkami, a že ať by se vydal po kterékoli z nich, dříve nebo později by ho dovedly ke dveřím, které se před ním otevřely málem dřív, než na ně stačil zaklepat.

„Pojďte a buďte vítáni!“ ozval se hlas vyschlý jako větévky praskající v ohni.

Gurgi vběhl dovnitř, aby se skryl před hustým lijákem, a Taran spatřil, že ho jakási sehnutá stařena oblečená v šedém mávnutím ruky zve ke krbu. Dlouhé vlasy měla stejně bílé jako vlnu na přeslici, která jí visela u pasu na několika kusech spleteného motouzu. Hubená lýtka pod hábitem s krátkou sukní vypadala tenká a tvrdá jako suché trní. Obličej jí pokrývala pavučina vrásek, tváře měla propadlé, přes své zjevné stáří však nepůsobila ani trochu křehce, jako by ji čas jen zpevnil a zocelil, a její šedé oči byly jasné a pichlavé jako dvě nové jehly.

„Jsem Dwyvach Tkadlena,“ představila se, když se jí Taran zdvořile uklonil a řekl jí své jméno. „Taran Poutník?“ opakovala po něm s kousavým úsměvem. „Jak se tak na tebe dívám, řekla bych, že skutečně putuješ cestou necestou. Rozhodně trávíš víc času cestováním než mytím. To je tak zřejmé jako osnova a útek na mém stavu.“

„Ano, ano!“ přitakal hlasitě Gurgi. „Jen pohleďte na ten stav na tkaní! Na všechno to vinutí a plynutí nití! Je jich tolik, že se Gurgiho ubohá citlivá hlava motá všemi těmi kličkami a smyčkami!“

Taran si teprve nyní všiml vysokého tkalcovského stavu, který stál v jednom koutě stavení jako obrovská harfa s tisíci strunami. Všude kolem něj byly naskládány cívky s nitěmi všech možných barev, z podkrovních trámu visela klubka příze, přadena vlny a lněných vláken, na stěnách byly rozvěšeny štůčky utkané látky, některé v zářivých barvách a s jednoduchým vzorem, jiné v jemnějším provedení a se vzory, které oko tak lehce nepostřehlo. Taran na tu nekonečnou rozmanitost chvíli užasle zíral a pak se otočil zpět ke tkadleně z Gwenithu.

„Něco takového vyžaduje zručnost, s jakou jsem se ještě nikdy nesetkal," prohlásil obdivně. „Jak se to dělá?"

„Jak se to dělá?" uchechtla se tkadlena. „Kdybych ti to měla vysvětlit, potřebovala bych k tomu víc dechu, než jsou tvoje uši schopny pojmout. Budeš-li se ale na mne dívat, uvidíš to sám."

S těmito slovy došla kulhavým krokem ke stavu, usadila se na stoličku, která stála před ním, a s překvapující energií začala přejíždět člunkem tam a zase zpátky; nohama přitom nepřetržitě šlapala na pedály pod sebou a sotva se zastavovala, aby , hotové dílo prohlédla. Konečně se zarazila, otočila hlavu k Taranovi a probodla ho pohledem svých pichlavých šedých očí. „Takhle se to dělá, Poutníku, stejně jako se svým vlastním způsobem dělají všechny ostatní věci, pěkně nitku po nitce."

Taranův užaslý obdiv ještě zesílil. „Takovému umění bych se rád naučil," prohlásil dychtivě. „Kovářské řemeslo se pro mne neukázalo být tím pravým, třeba by jím mohlo být řemeslo tkalce. Pověz, vyučíš mě v něm?"

„Vyučím, když mě o to žádáš," přikývla Dwyvach. „Musím tě ale varovat. Něco jiného je obdivovat se zručně utkanému kusu látky a něco zase docela jiného je usednout ke stavu."

„Děkuji ti," zajásal Taran. „Nemám z práce u tvého stavu strach. U Hevydda Kováře jsem necouvl před žhavým železem ani před plameny z jeho výhně a tkalcovský člunek je lehčím břemenem než kovářský perlík."

„Myslíš?" opáčila Dwyvach a uchechtla se tak suše, že to znělo, jako když o sebe cinknou dvě pletací jehlice. „Tak co tedy budeš tkát pro začátek?" zeptala se pak a pozorně si ho prohlížela. „Říkáš si Taran Poutník? Spíš by ti sedělo Taran Otrhanec! Co kdyby sis utkal nový plášť? Alespoň budeš mít něco, do čeho se budeš moci obléknout, a já se přesvědčím, jak máš obratné prsty."

Taran ochotně souhlasil, následujícího dne ho však Dwyvach nezačala učit, jak zacházet se stavem, ale odvedla společníky do jedné z mnoha svých místností, která téměř praskala ve švech pod hromadami vlny.

„Vyčeš z ní trny a vyber všechno pazdeří,“ nařídila mu tkadlena. „Pak ji prober a pročeš – ale důkladně, Poutníku, jinak budeš mít pocit, až bude tvůj plášť hotový, že je utkaný z bodláčí, a ne z vlny!“

Při pohledu na obrovitost úkolu, který ho čekal, si Taran zoufale pomyslel, že s ním nikdy nemůže být hotový, přesto se však i s Gurgim pustil do piplavé práce a také Dwyvach přiložila ruku k dílu. Jak Taran brzy zjistil, měla stará tkadlena nejen ostře nabroušený jazyk, ale také pozorné oči. Neuniklo jí vůbec nic, všimla si i toho nejdrobnějšího uzlíku, smítka či nedostatku a upozorňovala na ně Tarana důkladným klepnutím přeslici přes kotníky. Ještě víc než rány přeslici však Tarana pálilo zjištění, že Dwyvach navzdory svému pokročilému věku dokáže pracovat rychleji, déle a vytrvaleji než on. Večer každého dne měl Taran napuchlé oči, zhmožděné prsty a hlava mu unaveně padala na prsa, zatímco stará tkadlena byla svěží a čiperná, jako by den sotva začal.

Nakonec však práci přece jen dokončili. Když ale byli hotoví, posadila ho Dwyvach před obrovský kolovrat. „Ani ta nejkvalitnější vlna ti k ničemu není, dokud z ní neupředeš nit,“ vysvětlovala mu. „Uděláš tedy nejlépe, když se to také začneš učit.“

„Předení je ale ženská práce!“ protestoval Gurgi. „Ne, kdepak, předení není nic vhodného pro statečné a chytré tkalce!“

„Myslíš?“ odfrkla si pohrdlivě Dwyvach. „Tak se tedy posaďte a sami se přesvědčte, že to není pravda. Slyšela jsem už muže, co si stěžovali, že dělají ženskou práci, i ženy, kterým zase vadila mužská práce,“ dodala, popadla Gurgiho kostnatým palcem a ukazováčkem za ucho a dovedla ho ke stoličce vedle Tarana, „nikdy jsem ale ještě neslyšela, že by si práce stěžovala na to, kdo ji vykonává, pokud se najde někdo, kdo ji udělá!“

A tak Taran s Gurgim pod tkadlenineným přísným dohledem celých několik následujících dnů předli nitě a navíjeli je na vřetena. Gurgi, který si její slova vzal k srdci, se všemožně snažil pomáhat, až příliš často však snaha nešťastného tvorečka vyústila pouze v to, že se do dlouhých vlakem beznadějně zamotal. Poté Dwyvach společníky odvedla do kůlny, kde nad ohněm bublaly hrnce s barvami. Tady se Taranovi nevedlo o nic lépe než Gurgimu, protože když byla příze

konečně obarvená, byl od hlavy až k patě zacákaný barvami a sám Gurgi vypadal jako duha, které zničehonic narostly ježaté vlasy.

Teprve když byly všechny tyto ostatní úkoly splněny ke tkadleninë spokojeností, odvedla Dwyvach Tarana do samotné tkalcovny. Tam se ho znovu zmocnila deprese, protože stav byl prázdný a holý jako strom bez listí.

„Copak se ti nezdá?“ uchechtla se stařena, když spatřila Taranův sklíčený pohled. „Nejdřív musíš do stavu založit nitě. Neříkala jsem ti už, že všechno je třeba dělat krok za krokem, nitku za nitkou?“

„Hevydd Kovář mi říkal, že život je jako kovářská výheň,“ povzdechl si Taran a pracně se snažil spočítat neuvěřitelné množství nití, které bude potřebovat, „a řekl bych, že se pořádně zakalím, než budu mít ten plášť utkaný.“

„Jako kovářská výheň?“ opakovala po něm tkadlena. „Spíš jako tkalcovský stav, na kterém se proplétají životy a dny. A moudrý je ten, kdo se naučí rozeznávat jejich vzor. Jestli ale opravdu chceš mít nový plášť, udělal bys líp, kdybys víc pracoval a míň mluvil. Nebo sis myslel, že přiběhne hejno pavouků a udělá to za tebe?“

I poté, co se Taran rozhodl, jaký vzor chce utkat, a založil do stavu nitě, viděl před sebou jen beznadějně zmatenou spleť vláken. Látky přibývalo zoufale pomalu a konci dlouhého dne se za veškerou vynaloženou námahu mohl pochlubit jen proužkem, širokým sotva víc než dlaň.

„Jak jsem si kdy mohl myslet, že je tkalcovský člunek lehké břímě?“ povzdechl si. „Připadá mi těžší než perlík, kleště a kovadlina dohromady!“

„Není to člunek, který tě tíží,“ odpověděla Dwyvach, „ale nedostatek obratnosti, a to je těžké břímě, Poutníku, jemuž dokáže ulehčit jen jediná věc.“,

„Co je to za tajemství?“ vyhrkl Taran. „Nauč mě ho, jinak ten plášť nikdy nedokončím.

Dwyvach se ale jen usmála. ‚Je to trpělivost, Poutníku. A trpělivosti tě naučit neumím. Je to první a zároveň poslední věc, kterou se musíš naučit sám.“

Taran se zasmušile dal znovu do práce s přesvědčením, že bude zrovna tak starý jako Dwyvach, než se mu podaří plášť dokončit. Jak si

ale jeho ruce postupně na daný úkol navykaly, člunek přejížděl tam a zpátky jako ryba mezi rákosím a látky na stavu vytrvale přibývalo. Zatímco Dwyvach byla s pokrokem, kterého dosáhl, spokojená, Taran k vlastnímu překvapení spokojený nebyl.

„Ten vzor," zahučel zamračeně. „Nějak… sám nevím proč, ale nějak se mi nezdá."

„Nu, Poutníku," připomněla mu Dwyvach, „nikdo ti přece nedržel u hrdla meč. Sám sis ten vzor vybral."

„To je pravda," připustil Taran. „Když ho ale teď vidím ve skutečnosti, vybral bych si raději nějaký jiný."

„Aha," ušklíbla se Dwyvach se svým známým suchým uchechtnutím. „V tom případě máš na vybranou jen ze dvou možností. Buď dokončíš plášť, který pak budeš nosit jen s nechutí, nebo ho budeš muset vypárat a začít znovu. Stav ti totiž dá jen ten vzor, který jsi na něm nastavil."

Taran se dlouze zadíval na výsledek své práce. Konečně zhluboka nabral vzduch do plic, hlasitě si povzdechl a zavrtěl hlavou. „Tak dobrá, začnu znova."

Příštích několik dnů strávil tím, že ze stavu lítostivě rozplétal a vyvlékal nitě a zakládal do něj nové. Když byl ale hotov a dal se znovu do tkaní, k vlastnímu potěšení zjistil, že látka přibývá rychleji než kdy dřív, a nálada mu díky této nově nabyté dovednosti stoupla. Když byl plášť konečně hotový, hrdě ho zvedl do výše. „Je mnohem lepší než ten, který jsem nosil předtím," prohlásil. „Pochybuji ale, že si ještě někdy dokážu natáhnout plášť a nemyslet přitom na každou nit."

Gurgi vyrazil vítězoslavný pokřik a Dwyvach souhlasně přikývla.

„Pěkně utkaný plášť," pochválila ho. Z obličeje se jí vytratila většina obvyklé jedovatosti, hleděla na Tarana s laskavým výrazem a jako by se v hloubi duše usmívala. „Přece jen máš obratné prsty, Poutníku," uznala nezvykle vlídně. „Tak obratné, že by ses mohl stát jedním z nejlepších tkalců v Prydainu. A pokud se moje přeslice setkala s tvými kotníky častěji, než se ti líbilo, bylo tomu tak proto, že jsem usoudila, že stojí za to tě napomínat. Zůstaň v mém domě, jestli chceš, pracuj u mého stavu a naučím tě všemu, co sama umím."

Taran neodpověděl ihned, a když tkadlena spatřila jeho rozpaky, usmála se a pokračovala.

„Vidím, po čem touží tvoje srdce, Poutníku,“ prohlásila. „Mládenci v tvém věku neznají klid, děvčata ostatně také ne – nejsem ještě tak stará, abych si to nepamatovala. V tvém obličeji čtu, že není tvým přáním zůstat v Gwenithu.“

Taran přikývl. „Stejně jako jsem doufal, že se stanu kovářem, doufal jsem i tentokrát, že ze mne bude tkadlec. Máš ale pravdu. Není to povolání, kterému bych chtěl zasvětit život.“

„V tom případě se musíme rozloučit,“ odpověděla tkadlena. „Pamatuj ale,“ dodala ještě obvyklým přísným tónem, „že je-li život jako tkalcovský stav, vzor, který vytváříš, tak snadno nevypářeš.“

Taran s Gurgim se znovu vydali na cestu, pokračovali dál severním směrem a obec zvanou Gwenith brzy nechali daleko za sebou. Přestože měl Taran přes záda přehozený svůj nový plášť a po boku se mu houpal nový meč, potěšení, které z obojího čerpal, se brzy změnilo v neklid. V duchu stále slyšel, co mu Dwyvach řekla na rozloučenou, a v myšlenkách se zatoulal k jinému stavu ve vzdálených bažinách Morvy.

„Jak je tomu vlastně s Orddu?“ vzpomínal. „Tká na svém stavu víc než jen nitě? Čermáček si skutečně začal hrabat vlastní červíky. Opravdu si ale vybírám vlastní vzor, nebo nejsem ničím víc než jedním z vláken na jejím stavu? A jestliže jím jsem, obávám se, že je to vlákno, které neslouží žádnému valnému účelu. Každopádně,” dodal s kyselým úsměvem, „je to pořádně dlouhé a zamotané vlákno.“

Od podobných pochmurných myšlenek se však oprostil, když ho o několik dnu později Melynlas vynesl na hřeben nevysokého kopce, odkud se mu naskytl pohled na nejkrásnější ze všech obcí, jakou kdy spatřil. Háj vysokých jedlí a smrků obklopovala široká, úhledně obdělaná pole, zelená a překypující úrodou. Ve sloupcích slunečního světla se třpytily bílé chalupy s doškovými střechami. I samotný vzduch připadal odlišný – chladný a prosycený výraznou vůní jehličnatého chvojí. Při tom pohledu se mu zrychlil tep a naplnilo ho podivné vzrušení.

Gurgi vyjel na hřeben a zastavil vedle něj. „Nemohl by se tu laskavý pán na chvíli zastavit?“

„Ano,“ šeptl Taran a neodtrhl přitom oči od polí a chaloupek. „Ano, tady si odpočineme.“

Pobídl Melynlase ze svahu dolů a Gurgi ho dychtivě cvalem následoval. Když přejížděli mělký potok, spatřil Taran robustního starého muže, který nedaleko břehu usilovně ryl v zemi, a přitáhl koni uzdu. Vedle muže stály dva dřevěné džbery, přivázané na jařmu, do nichž muž rýčem opatrně sypal světlehnědou hlínu. Ocelově šedé vlasy a vousy měl nakrátko zastřižené a jeho paže se navzdory pokročilému věku zdály stejně svalnaté jako paže Hevydda Kováře.

„Přejeme ti dobrý den, mistře kopáči," pozdravil Taran. „Jak se jmenuje zdejší obec?"

Muž se otočil, otřel si předloktím čelo zbrázděné hlubokými vráskami a upřel na Tarana pronikavé modré oči. „Voda, v níž stojí tvůj kůň – a kterou mimochodem kalí – je potok Fembrake. A naše obec? Ta se jmenuje Merin."

KAPITOLA XIX
HRNČÍŘSKÝ KRUH

„Řekl jsem vám, kde jste," pokračoval muž přátelským tónem, když Taran seskočil z koně na břeh potoka. „Teď byste snad vy mohli prozradit mně, co jste zač a co vás přivádí do místa, na jehož jméno se musíte vyptávat. Zabloudili jste snad a dojeli jste do Merinu, když jste měli namířeno do nějaké jiné obce?"

„Říkají mi Poutník," představil se Taran. „A mluvíš-li o bloudění," dodal a zasmál se, „nedá se říct, že jsme zabloudili, protože sám jistě nevím, kam moje cesta vlastně vede."

„V tom případě je Merin právě tak dobrým místem na odpočinek jako kterákoli jiná obec," odpověděl muž. „Pojďte se mnou, chcete-li se přesvědčit, jakou pohostinnost mohu vám dvěma nabídnout."

Když vhodil do jednoho ze dvou dřevěných věder poslední rýč hlíny, postoupil Taran k němu a nabídl se, že je ponese; protože muž jeho nabídku neodmítl, zasunul rameno pod jařmo. Vědra však byla těžší, než se domníval, takže mu na čele už za okamžik vyrazil pot, sotva byl schopen klopýtat kupředu. Nadto měl pocit, že se váha

nákladu každým krokem zdvojnásobuje, a zdálo se mu, jako by se chýše, na kterou muž ukázal, spíše vzdalovala než přibližovala.

„Jestli si neseš hlínu na vymazání komína," zalapal po dechu, „našels ji hodně daleko od domova."

„Neznáš správný způsob, jak to jařmo nosit," opáčil muž a zhodnotil Taranovu námahu širokým úšklebkem. Pak si vědra, která mu Taran ochotně předal, hodil na vlastní ramena a navzdory váze svého břemene vyrazil tak svižným krokem, že mu společníci málem nestačili. Došel k dlouhé kůlně, vysypal hlínu do obrovské dřevěné kádě a pokynul poutníkům, aby vešli do jeho chýše.

Uvnitř Taran spatřil regály a police přeplněné nejrůznějšími keramickými výrobky, nádobami z obyčejné vypalované hlíny i elegantními vázami, mezi nimiž se tu tam vyskytovaly kousky, nad jejichž uměleckým provedením a krásou se mu doslova tajil dech. Pouze jednou, v pokladnici lorda Gasta, dosud na vlastní oči viděl tak nádhernou řemeslnou práci. Užasle se otočil ke starci, který právě začal na dubový stůl snášet talíře a misky.

„Když jsem se ptal, jestli hledáš hlínu na vymazání komína, byla to hloupá otázka" omlouval se Taran a uctivě se uklonil. „Jestliže je tohle tvoje práce, už jsem ji kdysi viděl a znám tě: jsi Annlaw Hlínotvůrce."

Hrnčíř přikývl. „Je to moje práce. A pokud už jsi ji někdy viděl, můžeš skutečně tvrdit, že mě znáš. Zabývám se totiž svým řemeslem už tak dlouhou dobu, Poutníku, že si sám nejsem docela jistý, kde končí hlína a kde začíná Annlaw – upřímně řečeno nevím, jestli hlína a Annlaw už nejsou jedno a totéž."

Taran se pozorněji podíval na nádoby, jichž byla chýše plná, prohlížel si právě dokončený pohár na víno, jehož tvar byl ještě dokonalejší než tvar poháru z truhly lorda Gasta, dlouhé hlínou potřísněné stoly plné hrnečků s barvami, pigmenty a smalty. Teprve teď si s úžasem uvědomil, že to, co na první pohled považoval za obyčejné nádobí, jsou poklady svým způsobem stejně krásné jako ten vinný pohár. Všechny je vytvořila ruka mistra. Otočil se k Annlawovi.

„Kdosi mi tvrdil," začal, „že jediný kousek tvé výroby má větší cenu než celá pokladnice lenního pána, a docela tomu věřím. A tady," potřásl užasle hlavou, „je vlastně také plná pokladnice takových kousků."

„Ano, ano!“ přidal se Gurgi. „Ach, dovedný hrnčíř získává svou chytrou prací poklady a bohatství!“

„Poklady a bohatství?“ opakoval po něm s úsměvem Annlaw. „Spíš chceš říct jídlo na svůj stůl. Většinu těchhle hrnců a misek posílám do malých obcí, jejichž obyvatelé nemají vlastního hrnčíře. Dávám jim, co potřebují, a oni mi oplácejí tím, co potřebuji já, a poklady jsou tím posledním, co bych potřeboval. Potěšení čerpám ze svého řemesla, a ne ze zisků. Pomohly by snad všechny poklady Prydainu mým prstům uhníst hezčí nádobu?“

„Jsou lidé,“ poznamenal Taran napůl vážně a pohlédl na hrnčířský kruh, „kteří tvrdí, že nádhera, jakou vyrábíš, musí být výsledkem kouzel.“

Při těchto slovech Annlaw pohodil hlavou a srdečně se rozesmál. „Kéž by tomu tak bylo, kouzla by mi ušetřila spoustu dřiny. Ne, Poutníku, můj hrnčířský kruh je bohužel úplně stejný jako kterýkoli jiný. Je ovšem pravda,“ dodal, „že Govannion Chromý, největší řemeslný mistr Prydainu, před dávnou dobou zhotovil všemožné začarované nástroje. Rozdával je lidem, o nichž soudil, že jich budou užívat moudře a spravedlivě, jeden po druhém však upadly do spárů pána smrti Arawna. Dnes už jsou všechny pryč.

Govannion však také objevil a sepsal největší tajemství všech řemesel,“ pokračoval Annlaw. „Také jeho zápisky ale Arawn ukradl a odnesl si je do Annuvinu, kde už nikdy nikomu nebudou ku prospěchu.“ Hrnčířův obličej zvážněl. „Celý život usiluji o to, abych ta tajemství znovu odhalil a zjistil, čeho se asi týkala. Mnohé jsem objevil – objevil jsem to vlastní prací stejně, jako se malé dítě učí chodit. Můj krok však vázne a ty nejhlubší tradiční dovednosti zůstávají mimo můj dosah. Obávám se, že to tak už zůstane.

Kdybych se k těm starým dovednostem dopracoval,“ ukončil svou řeč Annlaw, „nepotřeboval bych žádné kouzelné nástroje. Chci jen získat vědomosti. A tyhle dva nástroje,“ zvedl své hlínou obalené ruce, „mi poslouží zcela dostatečně.“

„Ty ale aspoň víš, co hledáš,“ odpověděl Taran. „Já želbohu také hledám, sám ale nevím, kam bych se měl obrátit.“ Pověděl pak Annlawovi o Hevyddovi Kováři a Dwyvach Tkadleně, o meči a plášti,

které si vyrobil. „Byl jsem na svoji práci hrdý," vysvětloval, „ale v konečném důsledku mě kovadlina ani tkalcovský stav neuspokojily."

„Co tedy třeba hrnčířský kruh?" zeptal se Annlaw. Když Taran přiznal, že o jeho řemesle vůbec nic neví, a požádal, aby mu Annlaw zpracování hlíny předvedl, starý hrnčíř ochotně souhlasil.

Povytáhl si hrubou pracovní zástěru, posadil se ke kruhu, rychle ho roztočil a hodil na něj hroudu hlíny. Téměř pokorně se ke své práci sklonil a vztáhl ruce tak něžně, jako by bral do hrsti neopeřené ptáče. Před očima přihlížejícího Tarana začal z hlíny vytvářet vysokou štíhlou nádobu. Taran s posvátnou úctou sledoval, jak se mu hlína na rychle se otáčejícím kruhu míhá před očima a každým okamžikem mění tvar. Teprve teď pochopil, co měl Annlaw na mysli, protože mezi hbitými hrnčířovými prsty a hlínou skutečně neviděl žádný rozdíl a připadalo mu, jako by se Annlawovy ruce do hlíny vpíjely a propůjčovaly jí život. Annlaw pracoval tiše a soustředěně; jeho vrásčitá tvář zjasněla a léta se z ní náhle vytratila. Taran cítil, jak se jeho srdce plní radostí, která jako by tryskala přímo z hrnčíře, a v tom okamžiku pochopil, že se ocitl v přítomnosti skutečného mistra svého řemesla, většího, než jakého kdy v celém svém dosavadním životě poznal.

„Fflewddur se mýlil," pronesl. „Jestli tu působí nějaká kouzla, nejsou zakletá v hrnčířském kruhu, ale v samotném hrnčíři."

„Žádná kouzla tu nejsou," ujistil ho Annlaw, aniž by se na jediný moment odvrátil od práce. „Možná trocha nadání, je to ale nadání, s nímž je spojeno mnoho dnů.

Kdybych dokázal vyrobit něco tak krásného, ochotně bych se s tou dřinou smířil," odpověděl Taran.

„Tak se tedy posaď," vybídl ho Annlaw a udělal mu u kruhu místo. „Vyzkoušej si, co s tou hlínou dokážeš." Když Taran protestoval, že Annlawovu napůl zformovanou nádobu zkazí, odbyl ho hrnčíř smíchem. „Samozřejmě, že ji zkazíš. Hodím ji zpátky do hnětací kádě, smísím ji s jinou hlínou a dřív nebo později mi poslouží znovu. Nepřijdu o ni. Tady se totiž nic neztratí, všechno se v té či oné podobě vrátí zpět."

„Jde ale i o tebe," podotkl Taran. „Umění, které už jsi do ní vložil, přijde nazmar."

„Ale kdepak," zavrtěl hlavou hrnčíř. „Řemeslné umění není jako voda v kameninovém hrnci, ze kterého si bereš jednu naběračku po druhé, dokud není prázdný. Naopak, čím víc z něj čerpáš, tím víc ho zůstává. Srdce se samo obnovuje, Poutníku, a tvoje umění se tím jen dál zdokonaluje. Tu máš. Ruce dej takhle a palce polož sem."

Jakmile Taran pocítil, jak se mu hlína točí mezi prsty, poskočilo mu srdce stejnou jásavou radostí, jakou viděl v hrnčířově obličeji. Pýcha, kterou cítil, když si sám vykoval meč a utkal plášť, zcela vybledla v porovnání s tímto novým objevem, který ho přiměl k náhlému blaženému výkřiku. Ruce mu však sjely stranou a hlína mu z nich vyklouzla. Annlaw zastavil kruh. Taranova první nádoba byla tak šišatá a zdeformovaná, že navzdory svému zklamání pohodil hlavou a rozesmál se.

Annlaw ho poplácal po rameni. „Zdařilý pokus, Poutníku. První mísa, kterou jsem na kruhu vytočil já, byla stejně ošklivá a možná i horší. Máš pro tuhle práci nadání. Než se ale naučíš mému řemeslu, musíš se nejprve seznámit s hlínou. Musíš se ji naučit kopat, prosévat a hníst, poznat její povahu lépe než povahu svého nejbližšího společníka. Musíš se naučit drtit pigmenty pro výrobu smaltů a pochopit, jak na ně působí oheň v peci."

„Annlawe Hlínotvůrce," požádal Taran tichým hlasem, z něhož jasně vyzařovala jeho touha, „naučíš mě svému řemeslu? Přál bych si to víc než cokoli jiného na celém světě."

Annlaw na okamžik zaváhal a zkoumavě si Tarana prohlížel. „Ano, mohu tě učit svému řemeslu, ale mohu tě naučit jen tolik, kolik jsi sám schopen vstřebat," prohlásil pak. „A kolik to bude, to ukáže teprve čas. Zůstaň tedy, je-li to tvoje přání. Zítra začneme."

Té nocí si oba poutnicí udělali pohodlí v útulném koutku hrnčířské kůlny. Gurgi se stočil do klubíčka na hromadě slámy, Taran však zůstal sedět s koleny přitaženými k tělu a s pažemi ovinutými kolem nich. „Je to zvláštní," uvažoval, „Čím víc lidí ze Svobodných obcí poznávám, tím víc se mi zamlouvají. Merin mě ale přitahoval hned na první pohled a zalíbil se mí víc než všechny ostatní." Noc byla vlahá a tichá. Taran se zadumaně usmál do tmy. ‚Jakmile jsem ho spatřil, napadlo mě, že je to obec, ve které bych dokázal spokojeně žít. A také že… že dokonce i Eilonwy by tady mohla být šťastná.

„A u Annlawova hrnčířského kruhu," pokračoval, „když se moje ruce dotkly hlíny, okamžitě mi bylo jasné, že bych mohl považovat za štěstí, kdybych se stal hrnčířem. Větší štěstí, než kdybych byl kovářem či tkalcem – mám pocit, jako bych dokázal prsty mluvit, jako bych tvarováním hlíny vyjadřoval to, co je v mém srdci. Chápu, jak to Annlaw myslel, mezi ním a jeho prací není žádný rozdíl. Annlaw se noří do své hlíny a vdechuje jí život vlastním životem. Kdybych se totéž naučil i já…"

Gurgi neodpověděl. Unavený tvoreček už hluboce spal. Taran se šťastně usmál a přetáhl přes něj plášť. „Dobře se vyspi," zašeptal. „Možná jsme konečně dorazili k cíli své cesty."

Co Annlaw slíbil, to také dodržel. V následujících dnech předváděl Taranovi dovednosti neméně důležité, než bylo zpracování samotné hlíny: učil ho, jak najít správnou zeminu, jak posoudit její strukturu a kvalitu, jak ji prosít, dokonale promísit a nakolik zvhlčit. Vždy ochotný Gurgi se k Taranovi při všech těchto nezbytných pracích připojoval a jeho střapatá hlava byla brzy tak obalená prachem, blátem a hrubozrnným smaltem, že vypadal jako nevypálený hliněný hrnec, posazený na páru kostnatých nohou.

Léto rychle a příjemně ubíhalo, a čím více zkušeností s hrnčířem a s jeho řemeslem Taran získával, tím jeho obdiv sílil. U hnětací kádě Annlaw do hlíny bušil větší sílou než Hevydd Kovář do své kovadliny, a když seděl u hrnčířského kruhu, prováděl i ty nejjemnější úkony s obratností, jíž předčil i Dwyvach Tkadlenu. Ať Taran ráno vstal jakkoli časně, hrnčíře už pokaždé zastihl v plné práci. Annlaw byl neúnavný, často trávil celé noci beze spánku a celé dny bez jídla, plně pohlcený u svého kruhu. Jen zřídkakdy se spokojil tím, že nějaký vzor opakoval, a neustále se snažil zlepšovat i to, co sám vymyslel. „Zvětralá voda je mizerný nápoj," prohlašoval. „A zvětralé dovednosti jsou ještě horší. Člověk, který kráčí ve vlastních stopách, skončí vždy jen tam, kde začal."

Byl už podzim, když Annlaw Taranovi konečně dovolil, aby si znovu vyzkoušel práci u kruhu. Tentokrát nebyla nádoba, kterou Taran vytvořil, tak křivá jako ta první. Annlaw si ji pozorně prohlédl a přikývl. „Něco málo ses naučil, Poutníku," prohlásil. K Taranově

zklamání však nádobu hodil do hnětací kádě. „Neboj se," uklidňoval ho. „Až uděláš něco, co bude stát za uchování, vypálíme to v peci."

Přestože se Taran obával, že ten okamžik snad nikdy nepřijde, netrvalo dlouho a Annlaw usoudil, že jeden z jeho výtvorů je připraven k vypálení – byla to mělká miska jednoduchého tvaru, ale správně vyvážených proporcí. Vložil ji spolu s dalšími hrnci a mísami, které sám vyrobil pro obyvatele obce zvané Isav, do pece vyšší a hlubší, než byla Hevyddova kovářská výheň. Klidně se pak věnoval dokončování dalších nádob pro potřeby Svobodných obcí, kdežto Taranova nervozita sílila, až měl pocit, jako by se v plamenech pekl on sám. Konečně však vypalování skončilo a hotové nádoby vychladly; zatímco Taran bez dechu čekal, hrnčíř misku vytáhl, chvíli ji otáčel v rukou a poklepal na ni zahliněným prstem.

„Má dobrý zvuk," usmál se na Tarana. „Je to práce začátečníka, Poutníku, ale nemusíš se za ni stydět."

Taranovo srdce poskočilo, jako by vytvořil vinný pohár takové krásy, jakou ani lord Gast v životě neviděl.

Jeho radost se však brzy změnila v zoufalství. Celý podzim vyráběl další nádoby, k jeho rostoucímu zklamání ho ale žádná z nich neuspokojila, žádná neodpovídala jeho nadějím, přestože do své práce vkládal mnoho bolesti a potu.

„Co tomu chybí?" vyptával se sklíčeně Annlawa. „Dokázal jsem vykovat docela slušný meč a utkat celkem obstojný plášť. To, po čem doopravdy toužím, teď ale zůstává mimo můj dosah. Má mi snad právě ta dovednost, které si cením nade všechno ostatní, zůstat odepřena?" vypravil ze sebe zmučeným tónem. „Má moje touha zůstat nenaplněna?" Svěsil hlavu a srdce mu ustrnulo, když slyšel vlastní slova; v hloubi duše totiž cítil, že nejsou daleko od pravdy.

Annlaw mu neodporoval, jen se na něj dlouze zahleděl s hlubokým smutkem v očích.

„Proč?" zašeptal Taran. „Proč to tak je?"

„To je složitá otázka," odpověděl konečně Annlaw. Položil Taranovi ruku na rameno. „Otázka, kterou nikdo nedokáže zodpovědět. Existují lidé, kteří se celý život dřou, aby se dopracovali k mistrovství, snaží se až do samotného konce a přesto zjistí, že se mýlili. Jsou jiní lidé, kteří se s tím darem už narodí, a přece ho v sobě vůbec neobjeví,

lidé, kteří příliš brzy ztratí odvahu, a lidé, kteří by se do řemesla vůbec neměli pouštět.

Považuj za štěstí," pokračoval hrnčíř, „že sis to uvědomil už teď a ne teprve poté, co bys v plané naději strávil celá léta. Alespoň tolik ses naučil a nic, co se člověk naučí, není zbytečné."

„Co si ale mám počít?" zeptal se Taran. Zaplavila ho stejná vlna žalu a hořkosti, jakou poznal v Craddokově údolí.

„Ke štěstí vede víc cest než jen utváření nádob na hrnčířském kruhu," odpověděl Annlaw. „Byl jsi v Merinu šťastný a můžeš v něm být šťastný i nadále. Práce je tu pro tebe dost. Tvoje pomoc je mi vítaná a cenná, a to nejen jako učně, ale i jako přítele. Tak třeba," rozjasnil se, „zítra bych měl poslat svoje zboží do Isavu. Celodenní cesta je ale pro starce, jako jsem já, dost namáhavá. Převezmeš to břímě jako můj přítel na svá bedra?"

Taran přikývl. „Odvezu tvoje zboží do Isavu." Odvrátil se a věděl, že jeho štěstí právě skončilo, jako když v peci pukne vadná nádoba.

KAPITOLA XX
BANDITÉ

Jak Taran slíbil, druhý den ráno naložil Melynlase i Gurgiho poníka hrnčířským zbožím a s Gurgim po boku se vydal do obce zvané Isav. Bylo mu jasné, že Annlaw mohl právě tak dobře poslat do Isavu vzkaz, aby někdo přijel a svoje nádobí si odvezl sám.

„Tohle není práce, kterou bych dělal pro Annlawa," stěžoval si Gurgimu, „ale laskavost, kterou prokazuje on mně. Myslím, že chtěl, abych měl trochu času sám pro sebe a uspořádal si myšlenky. Problém je ale v tom," dodal lítostivé, „že mě vůbec nic nenapadá. Moc rád bych zůstal v Merinu, nevím ale o ničem, co by mě tady drželo. Vážím si Annlawa jako svého přítele i jako mistra jeho řemesla, jenže to řemeslo se nikdy nestane i mým řemeslem."

Stále ještě ponořen v úvahy a zmítán pochybnostmi dorazil Taran krátce před setměním do Isavu. Byla to nejmenší ze všech obcí, které

dosud viděl, byl v ní necelý půltucet chalup a malá pastvina pro nepočetné stádečko ovcí a hovězího dobytka. U ohrady pro ovce postával hlouček mužů. Když Taran dojel blíž, viděl, že jejich tváře jsou přísně stažené a zachmuřené.

Překvapen jejich postojem se hlasitě ozval jménem a oznámil, že jim veze nádobí od Annlawa Hlínotvůrce.

„Buď zdráv," uvítal ho jeden z mužů, který se představil jako Drudwas, syn Pebyřin. „A zároveň ti přeji šťastnou zpáteční cestu," dodal. „Děkujeme Annlawovi i tobě. Kdybys tu však zůstal a těšil se naší pohostinnosti, zaplatil bys za to možná vlastní krví.

Ve zdejších kopcích se totiž objevili psanci," pokračoval rychle Drudwas v odpověď na Taranovo tázavé zamračení, „celá tlupa, čítající možná tucet členů.

Slyšeli jsme, že už vyplenili dvě obce a že se nespokojili jen s několika ovcemi či kravami pro vlastní potravu, ale z čirého potěšení zmasakrovali celé stádo. Dnes jsem před krátkou chvílí zahlédl na hřebeni jezdce; vedl je žlutovlasý zbojník na kaštanové klisně."

„Dorath!" vykřikl Taran.

„Cože?" zarazil se jiný z obyvatel obce. „Ty snad tu bandu znáš?"

„Jestli je to Dorathova družina, pak je znám velice dobře," odpověděl Taran. „Jsou to bezcitní žoldnéři a řekl bych, že nemají-li nikoho, kdo by jim zaplatil, se stejnou chutí zabíjejí i zadarmo. Podle toho, co jsem viděl, jsou to drsní válečníci a stejně krutí jako lovci z Annuvinu."

„Říká se to o nich," přikývl vážně Drudwas. „Je možné, že nás minou," pokračoval, „ale pochybuji o tom. V Isavu jim sice kyne chabá kořist, ale skutečnost, že je tu jen málo obránců, je tím spíš přiláká k útoku."

Taran se rozhlédl po mužích. Z výrazu jejich obličeje a držení těla usoudil, že odvaha jim neschází, znovu však v duchu slyšel Dorathův smích a vzpomněl si na jeho vychytralost a bezohlednost. „A když zaútočí," zeptal se, „co budete dělat?"

„Co bys chtěl, abychom dělali?" vybuchl vztekle Drudwas. „Máme mu nabídnout desátek a žebronit, aby náš ušetřil? Máme zvířata nahnat pod jeho meče a domy přenechat jeho pochodním? Občané Isavu

odjakživa žijí v míru, naší chloubou je rodinný život, a ne válčení. Hodláme se jim ale postavit. Znáš snad lepší řešení?“

„Mohl bych se vrátit do Merinu,“ nabídl Taran, „a přivést vám pomoc.”

„To je příliš daleko a trvalo by to příliš dlouho,“ namítl Drudwas. „A i kdybychom měli čas, neudělal bych to, protože by pak zbylo málo mužů na obranu Merinu. Ne, postavíme se jim tak, jak jsme. Sedm proti dvanácti. Tohle je můj syn Llassar,“ ukázal na vytáhlého, dychtivě se tvářícího mládence, sotva staršího, než byl Taran, když mu Coll poprvé udělil titul pasáčka vepřů.

„Počítáš Špatně,“ přerušil ho Taran. „Není vás sedm, ale devět. Gurgi i já tu zůstaneme s vámi.“

Drudwas zavrtěl hlavou. „Nedlužíte nám žádnou službu ani povinnost, Poutníku. Vaše meče by nám přišly vhod, ale nežádáme o ně.“

„Přesto vám ale patří,“ odpověděl Taran a Gurgi souhlasně přikývl. „Budete se řídit mojí radou? Devět mužů se může postavit tuctu, a přesto zvítězit. V Dorathově případě je ovšem počet bojovníků méně důležitý než jejich obratnost.

I kdyby proti nám stál sám, obával bych se ho stejně jako dvanácti. Bude bojovat chytře a bude se snažit vytěžit z minima maximum. Musíme mu oplatit stejnou mincí.“ Muži z Isavu pozorně poslouchali, když jim Taran začal popisovat léčku, která měla nájezdníky přesvědčit, že stojí proti přesile, a donutit je k útoku tam, kde bude Dorath očekávat jen chabou obranu.

„Pokud budou dva muži čekat v ohradě pro ovce a další dva u krav, zalehnou a budou připraveni vyskočit a zaútočit,“ vysvětloval, „mohli by bandu zaskočit nepřipravenou a chvíli ji zaměstnat, zatímco my ostatní je napadneme zezadu ze zálohy. A pokud současně ženy, které zůstanou doma, začnou rachotit hráběmi a motykami, bude to vypadat, jako by se k nám chtěli připojit další ozbrojenci.“

Drudwas po dlouhém přemýšlení souhlasně přikývl. „Mohl by to být dobrý plán, Poutníku. Obávám se ale o muže, kteří budou čekat v ohradách, protože ti se budou muset nepříteli postavit za nás za všechny. Kdyby něco nevyšlo, budou mít pramalou naději na útěk.“

„Budu jedním z těch, kteří zůstanou na hlídce u ovcí,“ začal Taran.

„A já tím druhým," přidal se kvapně Llassar.

„Nehodlám tě šetřit jen proto, že jsi můj syn," zamračil se Drudwas. „Jsi dobrý chlapec a se stádem to umíš. Myslím ale na tvůj věk…"

„O to stádo se starám já," namítl Llassar. „Logicky tedy patřím po Poutníkův bok."

Muži se spolu chvíli chvatně domlouvali a nakonec se dohodli na tom, že Llassar bude držet hlídku s Taranem, zatímco u krav zůstane na stráži Drudwas s Gurgim; přestože měl tvoreček strach, odmítal se od Tarana víc vzdálit. Než byly konečně všechny plány dohodnuty a isavští muži zaujali postavení mezi stromy hned za ohradou s ovcemi, vyšplhal se nad řídká mračna měsíc v úplňku. Jeho chladné světlo zostřilo okraje stínů i obrysy keřů a větví. V ohradě se Taran s Llassarem krčili mezi nepokojným stádem.

Dlouhou chvíli ani jeden z nich nepromluvil. V jasné měsíční záři připadal Taranovi Llassarův obličej ještě chlapečtější než předtím; viděl, že má mladík strach a ze všech sil se to pokouší skrýt. I když sám cítil značné pochybnosti, konejšivě se a Llassara usmál. Drudwas měl pravdu, chlapec byl ještě mladý a neměl příležitost prokázat svoje kvality. Přesto ale… Taran se znovu usmál při pomyšlení, že on sám by se byl v Llassarově věku hlásil o stejná práva.

„Vymyslel jsi dobrý plán, Poutníku," ozval se konečně tlumeným hlasem Llassar.

Taranovi bylo jasné, že promluvil hlavně proto, aby zahnal vlastní neklid. „Lepší, než bychom byli vymysleli my. Nemůže selhat."

„Každý plán může selhat," skočil mu skoro hrubě do řeči Taran. Nic dalšího neřekl. Pomalu se v něm začínal zvedat strach jako listí v mrazivém větru. Pod kožešinovou kazajkou ho zaléval pot. Přijel do Isavu, kde ho nikdo neznal a neměl s ním sebemenší zkušenost, a přesto se zdejší muži ochotně podvolili jeho velení a dobrovolně vložili svůj osud do jeho rukou. Odsouhlasili jeho plán, ačkoli jiný by byl možná vhodnější; v případě selhání hrozilo, že všichni přijdou o život, vinu by však nesl jedině on. Sevřel v ruce jílec meče a usilovně prohledával očima okolní temnotu. Nikde se nic nehýbalo a zdálo se, jako by i stíny zamrzly na místě.

„Říkají ti Poutník,“ pokračoval tiše a poněkud ostýchavě Llassar. „Poutník je podle mého názoru člověk, který něco hledá. Mám pravdu?“

Taran zavrtěl hlavou. „Kdysi jsem se chtěl stát kovářem a později také tkalcem. Ještě později pak hrnčířem. To už je ale pryč. Teď se nejspíš budu muset toulat bez cíle.“

„Nemáš-li žádný cíl,“ opáčil Llassar a přátelsky se zasmál, „je sotva pravděpodobné, že ho najdeš. Náš život tady není snadný,“ pokračoval. „Nejde o to, že by nám scházelo odhodlání, scházejí nám ale vědomosti. Donini synové už dlouho chrání Prydain před vládcem Annuvinu a my jsme jim za jejich ochranu vděční, když ale pomyslím na tajemství, která nám ukradl pán smrti Arawn… otec říká, že kdybychom je dostali zpět, získali bychom účinnější útočné i obranné zbraně, než jaké nám mohou poskytnout i válečné voje samého prince Gwydiona. Ať tomu ale je, jak chce, Isav je mým domovem a jsem tady spokojen.“ Llassar se ušklíbl „Nezávidím ti, Poutníku.“

Taran chvíli neodpovídal. „Ne,“ zahučel pak, „jsem to naopak já, kdo závidí tobě.“

Dál už nemluvili, jen pozorně naslouchali všem zvukům, zatímco noc kolem nich ubíhala a měsíc, který zaplul za houstnoucí mračna, ztratil svůj tvar a jeho světlo zřídlo jako bledá mlha. Po nějaké době si Llassar ulehčené odfoukl. „Už nepřijdou,“ prohlásil. „Minuli nás.“

Ještě ani nedořekl a temnota se rozprskla v drobné úlomky, které se proměnily v postavy ozbrojených válečníků. Taran vyskočil a vrata ohrady se rozlétla dokořán –

Taran zadul na válečný roh a vrhl se proti jednomu z válečníků, který překvapené vykřikl a klopýtavě před ním couvl. Llassar se vymrštil v tomtéž okamžiku jako Taran a s napřaženým oštěpem zamířil přímo proti shluku útočníků u vrat. Taran poslepu rozmáchl mečem a zápasil nejen s nájezdníky, ale také s náhlým přívalem strachu, že jeho plán selhal, že se psanci přikradli příliš tiše a příliš rychle. Vtom vsak přehlušil panické bečení vystrašených ovcí hromový řev isavských mužů, kteří se zvedli z úkrytu mezi stromy, a z okolních stavení se k němu doneslo řinčení železa o železo.

Psanci v ohradě s ovcemi zaváhali. Llassarův protivník se zhroutil k zemi. Taran koutkem oka zaznamenal, že chlapec prolétl kolem něj a

znovu se rozmáchl oštěpem. Útok u vrat se zastavil, když nájezdníci obrátili své zbraně proti isavským mužům. Jeden z válečníků, který vrčel jako divoké zvíře, se však s napřaženým dlouhým nožem rozběhl do ohrady, jako by chtěl zničit vše, co mu stojí v cestě, a když Taran vyrazil proti němu, otočil se a rozehnal se po něm. Byl to Gloff.

Válečník ho poznal. Prvotní překvapení v jeho tváři se změnilo v téměř potěšený a dychtivý ošklivý úšklebek a jeho ruka pevněji sevřela nůž. Vyrazil do útoku a Taran pozvedl vlastní zbraň, aby odrazil úder. Válečník po něm však skočil, volnou rukou mu vjel do očí, čepel jeho nože se zablýskla a hrot opsal bleskurychlý smrtící oblouk. Vtom se mezi ně vrhla jakási postava. Byl to Llassar. Taran varovně vykřikl a sledoval, jak se mladík pokouší úder zachytit ratištěm oštěpu. Gloff se vzteklým zavrčením změnil směr útoku a zuřivě se ohnal po Llassarovi. Mladý pastevec padl k zemi a Taran s děsivým řevem zvedl meč. Náhle se po jeho boku objevil Drudwas. Gloff zaječel, když se do něj sedlákův meč zakousl.

Pod náporem útoku isavských mužů byli Dorathovi válečníci donuceni k ústupu a Taran zjistil, že ho bitevní vřava unáší pryč od stáda. Když se opatrně ohlédl přes rameno, neviděl Drudwase ani Llassara, zuřivě tedy pokračoval v útoku. Zaplály pochodně a Taran spatřil, že se ke svým mužům připojily i isavské ženy a dívky, které proti nájezdníkům vytáhly motyky, hrábě a vidle. Taran se rozhlížel po Gurgim a volal na něj, v ryku bitvy se však jeho hlas ztrácel.

Z ohrady s hovězím dobytkem se ozval divoký řev a z vrat vyrazil temný stín.

Taran užasle zalapal po dechu, když viděl, jak mezi nájezdníky rozsévá děs a zkázu rozzuřený černý býk. Na jeho hřbetě seděl Gurgi, z plna hrdla hulákal, kopal obrovské zvíře patami do boků a pobízel je k útoku na vyděšený zbytek Dorathovy tlupy.

„Utíkají!“ zahlaholil jeden z isavských mužů.

Taran zarputile postupoval kupředu. Nájezdníci, kteří nechali koně na okraji lesa, se k nim teď ozlomkrk rozběhli, svíráni mezi isavskými obránci a kmitajícími se rohy rozběsněného býka. Taran zahlédl Doratha na hřbetě kaštanové klisny a vyrazil za ním. Dorath však zvíře pobídl ostruhami a tryskem zajel do lesa.

Taran se otočil, rozběhl se ke stájím a hvizdem přivolával Melynlase. Jeden z isavských mužů ho popadl za paži s výkřikem: „Vítězství je naše, Poutníku!“ Teprve v tom okamžiku si Taran uvědomil, že vřava bitvy utichla. Dorath zmizel. Taran si pospíšil k ovčí ohradě, kde klečela Drudwasova žena a v náručí držela syna.

„Llassare!“ vykřikl zoufale a padl na kolena vedle pasáčka. Mládenec otevřel oči a pokusil se o úsměv.

„Ta rána není hluboká,“ ozval se Drudwas. „Bude žít a dál se starat o svoje stádo.“

„To tedy budu,“ přisvědčil Llassar a obrátil se k Taranovi. „A díky tobě budu mít stádo, o které se mohu starat.“

Taran položil chlapci ruku na rameno. „A já,“ odpověděl, „dlužím tobě za mnohem víc než jen ovce.“

„Celá polovina té bandy už nikdy nebude rabovat,“ oznámil Drudwas, „ani v Isavu, ani v žádné jiné ze Svobodných obcí. Ostatní se rozutekli a bude trvat dlouho, než se jejich zranění zhojí. Prokázali jste nám dobrou službu, Poutníku, ty i tvůj společník. Přijeli jste k nám jako cizí, teď už vás ale nepovažujeme za cizince, nýbrž za přátele.“

KAPITOLA XXI
ZRCADLO

Přestože ho obyvatelé Isavu přemlouvali, aby se zdržel, Taran se s nimi rozloučil a pomalu se vrátil do Merinu. Neměl náladu na to, aby si pořádně vychutnal rozprášení Dorathovy bandy, protože myšlenky se mu stále nepokojně toulaly, na své otázky stále nenacházel odpovědi a byl čím dál skleslejší. Před Annlawem se o tom, co vykonal v Isavu, téměř nezmínil, a musel to proto být Gurgi, kdo mu nesmírně pyšně vypověděl, co se jim přihodilo.

„Ano, ano!“ vykřikoval. „Zlotřilí lupiči s ječením utekli! Ach, jaký měli z laskavého pána strach! A báli se i statečného Gurgiho! A obrovského býka s dupáním a dusáním i ostrých rohů s bodáním a pícháním!“

„Máš opravdu důvod ke spokojenosti. Poutníku,“ obrátil se Annlaw na Tarana, který po celou dobu Gurgiho vyprávění neřekl ani slovo. „Pomohl jsi poctivým lidem zachránit jejich životy a domovy.“

„Drudwas řekl, že už nejsem cizí člověk, ale jejich přítel,“ přiznal Taran. „Za to jsem mu vděčný. Přál bych si jen,“ dodal, „abych nebyl cizí sám sobě. K čemu vlastně jsem?“ vybuchl. „K čemu jsem sobě či komukoli jinému? Řekl bych, že k ničemu.“

„Isavští by s tebou nesouhlasili,“ namítl Annlaw. „A našli by se možná i jiní lidé, kteří by uvítali ostrou čepel a statečné srdce.“

„Stát se žoldnéřem?“ zhrozil se Taran. „Mám snad jít stejnou cestou, jakou šel Dorath? Zavrtěl hlavou. „Když jsem byl malý kluk, snil jsem o dobrodružství, o slávě a cti, které si získám svými zbraněmi. Dnes podobné cíle považuji za pouhé stíny.“

„Považuješ-li je za stíny, vidíš v nich to, čím doopravdy jsou,“ souhlasil Annlaw. „Mnozí lidé už usilovali o čest a slávu a ztratili v honbě za nimi víc, než kdy mohli získat. Nechtěl jsem ale říct, že by ses měl stát žoldnéřem…“ Náhle se zarazil a na okamžik se zatvářil zamyšleně. „Vidíš v nich to, čím doopravdy jsou,“ podotkl a zopakoval svá předchozí slova. „Možná… možná…“ Zkoumavě na Tarana pohlédl.

„Tradice Svobodných obcí nám radí, co udělat, abychom se viděli takoví, jací doopravdy jsme. Jestli tomu tak skutečně je, nebo jestli je to pouhá babská povídačka, to nejsem schopen posoudit,“ pokračoval pomalu hrnčíř. „Stará moudrost ale tvrdí, že chce-li někdo poznat sám sebe, stačí, aby se podíval do Llunetského zrcadla.“

Přestože Annlaw mluvil tichým hlasem, na Tarana jeho slova zapůsobila jako úder hromu.

„Do Llunetského zrcadla?“ vyhrkl. Ode dne, kdy opustil Craddokovo údolí, zahnal všechny myšlenky na zrcadlo, utajil je před sebou a zapomněl na ně a uplývající dny je zakryly jako spadané listí pohřební mohylu. „Zrcadlo,“ opakoval přiškrceně, „cíl mého hledání od samého počátku. Už jsem se pátrání po něm vzdal. Mám ho snad najít teď, když mě zajímá ze všeho nejméně?“

„Tvého hledání?“ zatvářil se nechápavě Annlaw. Vstal a ustaraně si Tarana prohlížel. „O tom jsi mi nic neřekl, Poutníku.“

„Nebylo se čím chlubit,“ pokrčil rameny Taran.

Teď byl ale Taran konečně schopen Annlawovi, který ho s laskavým výrazem ve tváři tiše poslouchal, kousek po kousku podrobně vyprávět o Caer Dallbenu, o Orddu, o tom, kam všude je jeho hledání zavedlo, o Craddokově smrti i o vlastním následném zoufalství. „Bývaly doby," ukončil svoje vyprávění, „kdy jsem nestál o nic jiného než o to, abych zrcadlo našel. Teď bych se do něj bál pohlédnout, i kdybych je držel v ruce."

„Chápu tvoje obavy," přikývl klidně hrnčíř. „Zrcadlo může zhojit tvoje srdce – nebo ti také přivodit ještě větší duševní utrpení. Takové je jeho riziko. Rozhodnout se musíš sám.

Něco ti ale povím, Poutníku," pokračoval Annlaw, zatímco si Taran tiše hryzal rty, „není to takové zrcadlo, jaké sis představoval. Nachází se nedaleko v Llawgadarnských horách, ne víc než dva dny cesty odtud, v jeskyni nad jezerem Llunet. Llunetské zrcadlo je vodní jezírko."

„Vodní jezírko?" užasl Taran. „Jaké kouzlo mu dává jeho moc? Určitě totiž musí být začarované."

„Je začarované," přisvědčil hrnčíř, „přinejmenším pro ty, kdo tomu věří."

„A co ty?" zeptal se přidušeným hlasem Taran. „Vypravil ses podívat se do něj?"

„Ne, já ne," zavrtěl hlavou Annlaw. Já totiž dobře vím, kdo jsem. Jsem Annlaw Hlínotvůrce. Může a nemusí se mi to líbit, to vědomí mi ale musí stačit na celý život.

„A co já?" ptal se sám sebe Taran, „jaké vědomí bude životem provázet mne?" Na dlouhou chvíli se odmlčel. Konečně zvedl hlavu. „Je to tak. Bojím se pohlédnout do zrcadla a mám strach z toho, co by mi mohlo prozradit. Poznal jsem už ale, co je hanba," ulevil si trpce. „Musím snad poznat i zbabělost?

Zítra ráno," pokračoval, „se vydám na cestu k Llunetskému zrcadlu."

Rozhodnutí mu nepřineslo žádnou zvláštní útěchu. Když za ranního rozbřesku sedlali s Gurgim koně, mrazily ho pochybnosti víc než studená mlha pozdního podzimu. Byl však pevně rozhodnut, nasadil ostré tempo a zamířil z Merinu na sever k Llawgadarnským horám; orientoval se přitom podle vysokého štítu hory Meledin, protože právě na úpatí Meledinu měl podle toho, co mu pověděl Annlaw, najít

zmíněnou jeskyni. Společníci mlčky a vytrvale ujížděli a zastavili teprve tehdy, když denní světlo natolik ustoupilo, že už nemohli vést svá zvířata po stezkách, jimiž se ubírali. Utábořili se na měkkém koberci borového jehličí, do jejich duše se však vkradl hluboký neklid, takže se ani jeden z nich příliš nevyspal.

Za svítání následujícího dne posbírali svoje věci a rychlým tempem se rozjeli podél hřebene horského hřbetu. Po chvíli Taran zavolal na Gurgiho a ukázal dolů. Dole pod nimi se prostíral podlouhlý ovál Llunetského jezera a třpytil se v časném dopoledním slunci. Jeho modrá voda byla absolutně nehybná, takže celé jezero vypadalo jako dokonalé zrcadlo, v jehož hlubinách se odrážely zalesněné břehy. O něco dál se k nebi tyčila hora Meledin, vysoká, ale zdánlivě téměř nehmotná v mlžném oparu, který stále ještě ulpíval na jejích táhlých svazích.

Taranovo srdce se rozbušilo rychleji, když oba společníci opatrně sestupovali dolů k jezernímu břehu. Blíž k Meledinu se terén prudce svažoval a krátké úseky travnatých luk střídaly mělké rokle. Nedaleko bystřiny, jejíž vody se klokotavě valily z vyšších horských úbočí, společníci uvázali koně. Taran už zahlédl jeskyni, zamířil k ní a Gurgi pospíchal za ním.

„Támhle!“ volal Taran. „Zrcadlo je támhle!“

Na úpatí hory Meledin vyhloubily větry a deště klenutou jeskyni, jejíž hloubka činila pouhých několik kroků. Z mechovitých převislých skal, které ji lemovaly, stékaly pramínky vody. Taran se k ní rozběhl. Srdce mu hlasitě bušilo a na zápěstích palčivě cítil zrychlený tep. Když však doběhl blíž, zpomalil a strach se mu stáhl kolem nohou jako těžké řetězy. Před ústím jeskyně se na dlouhou chvíli zastavil. Gurgi ho sledoval neklidným pohledem.

„Tady je to,“ zamumlal Taran. Pokročil kupředu.

Uvnitř jeskyně, v prolákline vyhloubené v její hladké kamenné podlaze, leželo Llunetské zrcadlo jako štít z leštěného stříbra a navzdory tomu, že bylo skryto ve stínu, zářivě se třpytilo. Taran pomalu poklekl u jeho okraje. V prohlubni nebylo víc než na prst vody, kterou kapku po kapce doplňovala stužka vlhkosti, klikatící se po kamenité stěně. Ani nesčetná léta ji nestačila naplnit po okraj. Přes svoji mělkost však voda připomínala bezedný čirý krystal, jehož vybroušené plošky se v sobě vzájemně odrážely a zachycovaly oslnivě bílé paprsky.

Taran se naklonil blíž k vodě a sotva se odvažoval dýchat ze strachu, aby nerozčeřil její blyštivou hladinu. V jeskyni vládlo naprosté ticho a Taran měl dojem, že i pád pouhé špetky uschlého mechu by odraz v hladině roztříštil na malé střípky. Ruce se mu roztřásly, když spatřil vlastní obličej, ošlehaný dlouhými cestami a spálený sluncem. Celým svým srdcem toužil odvrátit se, přinutil se však naopak k ještě pátravějšímu pohledu. Že by ho snad šálil zrak? Přiklekl ještě blíž. Když si uvědomil, co vidí, užasle vykřikl.

V tomtéž okamžiku Gurgi vyděšeně zaječel. Taran se vymrštil na nohy a prudce se otočil, zatímco Gurgi se rozběhl a bázlivě se schoulil k jeho boku. Stál před ním Dorath.

Psancův obličej byl zarostlý hrubým strništěm a špinavé žluté vlasy mu visely do očí. Kazajku z koňské kůže měl na jednom boku prořízнutou a jeho vysoké boty byly obalené blátem. V jedné ruce držel nějaké jídlo, které prsty druhé ruky nabíral a cpal si do úst. Ušklíbl se na Tarana.

„Rád tě potkávám, lorde pasáčku vepřů," zamumlal mezi dvěma sousty.

„Zato já tě nerad potkávám, Dorathe," vykřikl Taran a vytasil meč. „Zavoláš svoji družinu a poštveš ji na nás? Tak je tedy zavolej, přivolej klidně všechny, kteří před námi v Isavu stačili uprchnout!" Zvedl zbraň nad hlavu a postoupil o krok kupředu.

Dorath se rezavě zachechtal. „Udeříš dřív, než stačím vytasit vlastní zbraň?"

„Tak tedy tas!" rozkřikl se Taran.

„To udělám, neboj se, jen co dojím," ujistil ho Dorath a pohrdlivě si odfrkl – „Máš ohyzdný meč, prasáčku, ošklivější než Gloffův obličej." Prohnaně se ušklíbl – „Moje zbraň je nesrovnatelně hezčí, a přece jsem ji získal zcela zadarmo. Ptáš se na moji družinu?" mluvil dál. „Chceš, abych ji zavolal? Neuslyší mě. Polovina nich má uši ucpané hlínou svých hrobů. Viděl jsem tě v Isavu a domyslel jsem si, že jsi to byl ty, kdo proti mně ty selské chomouty poštval. Neměl jsem bohužel čas zdržet se a pozdravit se s tebou."

Dorath si hřbetem ruky otřel ústa. „Z těch, kteří se mnou odjeli z Isavu, dva zbabělci uprchli a už jsem je nespatřil. Další dva byli těžce ranění. Osobně jsem uspíšil jejich setkání s mrchožroutskými havrany,

takže už mě nezdržují v další cestě. Na tom ale nezáleží, brzy si najdu jiné společníky.

Teď je mi to naopak ku prospěchu," pokračoval. „Nebudu se muset o tvůj poklad s nikým dělit."

„Poklad?" vyjekl Taran. „Žádný poklad neexistuje! Tas svůj meč, Dorathe, protože jinak tě zabiju neozbrojeného, jako bys byl zabil ty mě."

„Konec lhaní, prasáčku," zavrčel Dorath. „Pořád ještě mě považuješ za hlupáka? Sledoval jsem tvoji pouť a klikatá trasa, kterou ses dobral až sem, mě neoklamala. V tvých sedlových brašnách žádné cennosti nejsou, o tom jsem se přesvědčil na vlastní oči. To znamená, že se poklad teprve chystáš vyzvednout."

Přešel k zrcadlu. „Tohle je tvoje skrýš? Cos tu našel, prasáčku? Bahnitou louži? Co se v ní skrývá?"

Taran vykřikl, než však stačil po Dorathovi skočit, válečník hlasitě zaklel a dupl svou těžkou vysokou botou do jezírka, až se voda z prohlubně rozstříkla na všechny strany.

„Není v ní nic!" zaburácel Dorath a tvář se mu zkřivila v grimase zuřivosti.

Taran zalapal po dechu a klopýtavě se vrhl proti němu. Dorath vytasil meč.

„Už jsem dojedl, prasáčku!" křikl na Tarana.

Rozmáchl se a udeřil takovou silou, že Taran zavrávoral a vylétl z jeskyně ven. Gurgi zuřivě zaječel a sápal se po válečníkovi, který ho však stiskl v mocném sevření a mrštil jím proti skalní stěně. Pak vycenil zuby a rozběhl se za Taranem.

Taran se vyškrábal na nohy a zvedl meč nad hlavu, aby odvrátil válečníkův útok. Dorath vztekle vyprskl, znovu se rozmáchl a přitlačil Tarana k příkrému svahu. Jakmile se Taran k němu přimáčkl, ztratil půdu pod nohama, klopýtavě couvl a upadl na jedno koleno.

Dorath s posměšným zachechtáním napřáhl zbraň a Taran viděl, jak se čepel, která mu kdysi patřila, zářivě zablýskla, když jí Dorath veškerou silou mávl proti němu. Taran spatřil blížící se smrt a nastavil vlastní meč v posledním zoufalém pokusu úder odvrátit.

Čepele na sebe dopadly s hlasitým zvonivým třeskem. Taranovi se meč v ruce otřásl a sila Dorathova výpadu ho srazila na zem. Jeho čepel však vydržela, zatímco Dorathův meč při dopadu na ni praskl.

Dorath s hlasitou kletbou hodil neškodný přeražený jílec Taranovi do obličeje, otočil se a prchal do úkrytu borovic na břehu jezera. Kaštanová klisna zaslechla hvizd svého pána, vynořila se mezi stromy a rozběhla se mu naproti. Taran se jal prchajícího válečníka pronásledovat.

„Pomoc, pomoc!“ zazněl z jeskyně Gurgiho hlas. „Laskavý pán ať pomůže zraněnému Gurgimu!“

Taran volání slyšel, zarazil se a sledoval, jak Dorath vyskakuje klisně na hřbet a cvalem ujíždí pryč. Rozběhl se k jeskyni. Uvnitř našel Gurgiho, který sténal a pokoušel se posadit. Rychle k němu přiklekl a přesvědčil se, že má tvoreček ošklivě rozseknuté čelo, jeho bolest že je však spíše následkem strachu než vážného zranění. Vynesl ho z jeskyně a posadil ho na zem, zády opřeného o velký kámen.

K Llunetskému zrcadlu už se znovu nevrátil. Viděl už, že je prázdné, všechna voda že se rozstříkla po okolních kamenech a v prohlubni zůstal jen blátivý otisk Dorathovy boty. Posadil se ke Gurgimu a vzal jeho hlavu do dlaní. Dlouhou dobu se nepohnul ani nepromluvil.

„Pojď,“ ozval se konečně a pomohl Gurgimu vstát. „Pojď, čeká nás dlouhá cesta.“

V Annlawově stavení se svítilo. Noc už byla téměř u konce, přesto však Taran spatřil, že se hrnčíř stále hrbí nad svým kruhem.

Když Taran pomalu překročil práh, Annlaw vstal. Chvíli ani jeden z nich nepromluvil. Hrnčíř úzkostlivě pátral v Taranově obličeji a nakonec se zeptal: „Podíval ses do zrcadla, Poutníku?“

„Na pár okamžiků,“ přikývl Taran. „Teď už se do něj ale nepodívá nikdo. Je zničené.“ Pověděl Annlawovi o Dorathovi a o všem, co se u Llunetského jezera stalo. Když domluvil, hrnčíř smutně potřásl hlavou.

„Neviděls tedy nic?“ zeptal se.

„Zjistil jsem to, co jsem zjistit chtěl,“ odpověděl Taran.

„Nebudu se tě vyptávat, Poutníku,“ ujistil ho Annlaw. „Jestli mi ale chceš povědět něco víc, poslechnu si tě.“

„Viděl jsem se," opáčil Taran. „Za tu dobu, co jsem se pozoroval, jsem viděl sílu… a také slabost. Hrdost a marnivost, odvahu a strach. Viděl jsem trochu moudrosti a spoustu pošetilosti. Viděl jsem mnoho dobrých úmyslů, ale ještě , těch, které jsem nedotáhl do konce. V tom se bohužel podobám mnoha jiným lidem.

Viděl jsem ale také tohle," pokračoval. „I když se lidé mohou zdát jeden druhému podobní, každý je jiný tak, jako nenajdeš dvě stejné sněhové vločky. Tvrdils, že se nemusíš chodit dívat do zrcadla, protože víš, že jsi Annlaw Hlínotvůrce. I já teď vím, kdo jsem: já a nikdo jiný. Jsem Taran."

Annlaw si dal s odpovědí načas. „Pokud jsi zjistil, kým jsi," řekl pak, „odhalil jsi to největší tajemství, jaké ti zrcadlo mohlo vyjevit. Možná bylo doopravdy začarované."

„Žádná kouzla v něm nebyla," usmál se Taran. „Byla to jen louže vody, i když nejkrásnější, jakou jsem kdy viděl. Přesto to ale byla jen voda, nic víc.

Nejdřív mě napadlo," pokračoval, „že mě Orddu jako hlupáka poslala honit se za přeludy. Nebylo to tak. Chtěla, abych viděl, co mi zrcadlo ukáže. Stejný odraz bych byl spatřil v každém potoce a v každé řece, nebyl bych mu ale porozuměl tak, jak mu rozumím teď.

A pokud jde o moje rodiče," dodal, „nezáleží na tom, co byli zač. Skutečná spřízněnost nemá nic společného s pokrevními svazky, byť by byly jakkoli silné. Myslím, že jsme všichni spřízněni, všichni jsme bratři a sestry, všichni jsme děti všech rodičů. A po urozeném původu, po němž jsem kdysi pátral, už pátrat nebudu. Lidé ze Svobodných obcí mě naučili, že opravdovou ušlechtilost člověk nezíská, ale musí si ji zasloužit. Už král Smoit v cadifforském kantrevu mi to říkal, nevěnoval jsem však jeho slovům pozornost.

Llonio tvrdil, že život je síť, do níž chytáš svoje štěstí, podle Hevydda Kováře je život kovářská výheň a podle Dwyvach Tkadleny je to tkalcovský stav. Měli všichni pravdu, protože tím vším život je. Tys mi ale ukázal," pohlédl Taran hrnčíři do očí, „že život je ještě něčím jiným. Je hlínou, kterou utváříme, podobnou surové hlíně na hrnčířském kruhu."

Annlaw přikývl. „A co ty, Poutníku, co ze své hlíny uděláš?"

„V Merinu zůstat nemohu," odpověděl Taran, „i když jsem se do něj zamiloval. Čeká na mě Caer Dallben, jako na mě čekal vždycky. Můj život je tam a já se k němu rád vrátím, protože už jsem pryč příliš dlouho."

Poté zůstali mlčky sedět: Taran, Gurgi a Annlaw Hlínotvůrce. Když obloha zesvětlela úsvitem, stiskl Taran hrnčíři ruku a rozloučil se s ním.

„Přeji ti šťastnou cestu, Poutníku," zavolal Annlaw, když se Taran vyšvihl na Melynlasův hřbet. „Nezapomeň na nás, protože ani my na tebe nezapomeneme."

„Mám meč, který jsem sám vykoval," odpověděl hrdě Taran, „plášť, který jsem utkal, a misku, kterou jsem vyrobil. A přátelství lidí v nejkrásnějším kraji Prydainu. Větší poklad nikdo nenajde."

Melynlas netrpělivě hrábl kopyty do země a Taran mu popustil uzdu.

A tak Taran odjel z Merinu s Gurgim po svém boku.

Když odjížděl, zdálo se mu, že slyší hlasy, které za ním volají: „Nezapomeň na nás! Nezapomeň!" Jednou se otočil, Merin už však byl daleko za nimi a mimo dohled. Z kopců zavál čerstvý vítr, který před sebou hnal spadané listí a mířil domů k Caer Dallbenu. Taran ho následoval.

KRÁL KRALU

Autorova poznámka

Navzdory různým nedostatkům mi žádné knihy neposkytly takové potěšení, jaké jsem cítil při psaní Kronik Prydainu. Dospěl jsem bohužel ke konci této cesty a jsem si vědom, že se nemohu objektivně vyjadřovat k práci, která mě tak dlouho a tak niterně zaměstnávala.

Čtenáře pátého příběhu však chci připravit na to, aby očekávali neočekávané. Má totiž trochu jinou strukturu a širší záběr. Jestliže je V něm víc vnějších střetů, snažil jsem se zároveň dodat mu víc Vnitřní harmonie; jestliže se jeho forma drží tradičních hrdinských příběhů, jednotlivé postavy jsou, alespoň doufám, doopravdy lidské. A přestože pojednává o skutečně epickém zápasu, v němž jsou Taran, princezna Eilonwy, Fflewddur Fflam či dokonce věštecká svině Hen Wen nuceni sáhnout až na dno svých sil, je to zápas, jehož následná dohra má hlubší dopad než samotná bitva. Konečná volba, jíž se nevyhne ani věrný Gurgi, je svými důsledky téměř nesnesitelná. Ve skutečném světě naštěstí k takové volbě nikdy nejsme nuceni – přinejmenším v tak jednoznačné podobě. V jiném smyslu ovšem volbě tohoto typu čelíme znovu a znovu, protože se nikdy nerozhodujeme definitivně. Zda se pasáček vepřů rozhodl správně, zda je konec příběhu šťastný, srdcelomný nebo obojí zároveň, to nechť posoudí sami čtenáři.

Stejně jako předchozí příběhy lze i tato dobrodružství číst nezávisle na ostatních. Najdeme v nich však i odpovědi na některé dlouho přetrvávající otázky. Proč jsem dovolil, aby nafoukaný padouch Magg uprchl z Llyrského hradu? Co se stalo se zbabělým obrem Glewem? Mohou Achren v Caer Dallbenu opravdu věřit? A samozřejmě je tu i tajemství Taranova původu. Čtenáři, kteří mi tyto a podobné otázky kladli, pochopí, proč jsem je až do nynějška nemohl plně zodpovědět, aniž bych je připravil o překvapení.

Pokud jde o samotný Prydain, je sice částečně odvozen z Walesu, mnohem víc je však nikdy neexistující zemí. Zpočátku jsem o něm uvažoval jako o malé zemičce přetrvávající pouze v mé fantazii, později se ale v mých představách značně rozrostla. A přestože vzešla z

velšských legend, přerostla časem O můj pokus o vytvoření fantastické říše, odpovídající svými rozměry reálnému světu.

Původní přátelé společníků jsou jim dnes stejně neochvějně nakloněni jako na počátku jejich cesty a z mnohých dalších, které jsem považoval za nové, se překvapivě vyklubali staří kamarádi. Dlužím jim všem mnohem víc, než sami tuší, a jako vždy jim s láskou nabízím tyto stránky a doufám, že výsledek příliš nezklame jejich očekávání. A jestliže čas byl zkouškou jejich trpělivosti se mnou, moji lásku k nim jen prohloubil.

– L.A.

KAPITOLA I
NÁVRATY

Pod studenou šedivou oblohou cválali po trávě dva jezdci. Vyšší ze dvojice, Taran, nastavoval obličej větru, nakláněl se v sedle dopředu a nespouštěl oči ze vzdálených vrcholků. U pasu se mu houpal meč a na rameni měl zavěšený stříbrem tepaný válečný roh. Jeho společník Gurgi, chlupatější než poník, na kterém seděl, k sobě pevně přitiskl obnošený plášť, promnul si omrzlé uši a zasténal tak žalostně, že Taran konečně přitáhl svému hřebci otěže.

„Ne, ne!“ vykřikl Gurgi. „Věrný Gurgi pojede dál! Bude následovat laskavého pána, ach ano, stejně jako ho následuje vždycky! Nebude si všímat svého třesení a bolení! Zapomene na to, jak mu padá jeho ubohá citlivá hlava!“

Taran se usmál a všiml si, že Gurgi navzdory svým odhodlaným příslibům toužebně pošilhává po útulně vyhlížejícím jasanovém hájku. „Máme spoustu času, odpověděl.”

„Chtěl bych už být doma, nerad bych za to ale zaplatil tvojí ubohou citlivou hlavou. Utáboříme se tady a pojedeme dál až ráno.“

Uvázali koně a v kamenném kruhu zažehli malý oheň. Gurgi se stočil do klubíčka a začal chrápat skoro ještě dřív, než spolkl poslední sousto. Taran byl sice stejně unavený jako jeho společník, přesto se ještě před spaním pustil do spravování řemenů koňských postrojů.

Náhle se zarazil a vyskočil. Z oblohy se k němu prudkým letem snášel okřídlený stín.

„Podívej!“ křikl Taran na Gurgiho, který se stále celý rozespalý posadil a mžouravě se rozhlížel. „To je Krák! Dallben ho určitě poslal, aby nás našel.“

Havran zamával křídly, zacvakal zobákem a dal se do hlasitého krákání, ještě než se snesl na Taranovo natažené zápěstí.

„Eilonwy!“ zachroptěl, až v uších zaléhalo. „Eilonwy! Princezna! Doma!“

Únava z Tarana spadla, jako by odhodil plášť. Gurgi, který byl v tu ránu dokonale vzhůru a radostně halekal, se rozběhl odvázat koně. Taran se skokem vyšvihl na Melynlasův hřbet, zatočil se na šedém hřebci kolem dokola a tryskem vyrazil z hájku; Krák se mu usadil na rameni a Gurgi na poníkovi mu uháněl v patách.

Ujížděli dnem i nocí, sotva se tu a tam zastavili na hlt jídla a okamžik spánku, pobízeli koně i sami sebe k maximální rychlosti a k vynaložení všech sil, dál a dál se hnali z horských údolí na jih, překročili velkou řeku Avren, dokud se před nimi jednoho jasného rána znovu neobjevila pole Caer Dallbenu.

Od okamžiku, kdy Taranova noha překročila práh domu, strhlo se ve stavení takové pozdvižení, že Taran nevěděl, kam dřív skočit. Krák začal okamžité brebentit, Coll, jehož obrovská holá hlava se leskla a široká tvář zářila potěšením, poplácával Tarana po zádech, Gurgi nadšeně ječel a poskakoval jako šílený v mračnu vlasů, které mu padaly z hlavy. Dokonce i stařičký čaroděj Dallben, který se jen zřídkakdy nechal něčím vyrušit ze svých meditací, kulhavě vyšel ze světnice, aby se zúčastnil jejich uvítání. Uprostřed všeho toho zmatku Taran sotva viděl Eilonwy, naprosto zřetelně však nad okolní vřavou slyšel princeznin hlas.

„Tarane z Caer Dallbenu,“ volala vyčítavě, zatímco se usilovně snažil prodrat se k ní, „čekám tu na tebe už bůhvíkolik dnů! Takovou dobu jsem byla pryč a učila jsem se chovat jako mladá dáma – jako bych to neuměla už před odjezdem –, a když se konečně vrátím domů, vůbec tě tady nenajdu!“

V příštím okamžiku už Taran stál po jejím boku. Štíhlá princezna měla stále kolem krku zavěšený stříbrný půlměsíc a na ruce se jí třpytil

prsten, který vyrobil ušlechtilý národ. Na čele jí teď ale navíc zářil zlatý kroužek a oděná byla v tak bohatých a vybraných šatech, že si byl Taran náhle trapně vědom vlastního cestou ušpiněného pláště a zablácených bot.

„A jestli si myslíš, že život na hradě je bůhvíjaká slast," pokračovala Eilonwy a ani se mezi jednotlivými slovy nenadechla, „můžu tě ujistit, že to tak není. Je únavný a otravný! Nutili mě spát v postelích s polštáři nacpanými takovou kupou husího peří, že by se v nich člověk zadusil; vsadím se, že je ta husa potřebovala víc než já – myslím tedy to peří, ne ty polštáře. A služebnictvo, které ti vždycky přinese k jídlu přesně to, na co zrovna nemáš chuť. A musíš si mýt vlasy, ať je to potřeba nebo ne. A musíš vyšívat, tkát a dělat pukrlata a spoustu dalších nesmyslů, na které nechci ani pomyslet. Už se ani nepamatuji, kdy jsem naposledy držela v ruce meč… "

Eilonwy se náhle zarazila a překvapeně se na Tarana zadívala. „To je zvláštní," poznamenala, „Vypadáš nějak jinak. Vlasy to nebude, i když musím říct, že vypadají jako by sis je stříhal se zavřenýma očima. Je to něco… ne, nedokážu to přesně vyjádřit. Připadá mi, že kdybys to sám neřekl, nikdo by v tobě nehledal pasáčka vepřů."

Taran se při pohledu na Eilonwyinu nechápavě zamračenou tvář upřímně rozesmál. „Už je to bohužel hodné dávno, co jsem se naposledy staral o Hen Wen. Musím přiznat, že když jsme cestovali mezi lidem Svobodných obcí, vyzkoušeli jsme s Gurgim skoro všechny práce kromě chovu prasat. Tenhle plášť jsem sám utkal na stavu Dwyvach Tkadleny a tenhle meč – Hevydd Kovář mě naučil, jak ho vykovat. A tohle," dodal a v hlase mu zazněl nepatrný podtón smutku, když z kazajky vytáhl kameninovou misku, „tohle jsem vlastníma rukama vyrobil na hrnčířském kruhu Annlawa Hlínotvůrce." Dal jí misku do rukou. „Jestli se ti líbí, je tvoje."

„Je moc hezká," odpověděla Eilonwy. „Ano, nechám si ji a budu se z ní těšit. Přesně to jsem ale měla na mysli. Neříkám, že nejsi dobrý pasáček vepřů, nepochybuji totiž, že jsi nejlepší v celém Prydainu, je na tobě ale něco víc…"

„Máš pravdu, princezno," vložil se do hovoru Coll. „Odjel odtud jako pasáček vepřů a teď se vrací a zdá se, že by zvládl jakékoli řemeslo, do kterého by se pustil."

„Zjistil jsem, že nejsem kovář ani tkadlec," zavrtěl hlavou Taran. „A nerozumím si bohužel ani s hrnčířskou hlínou. Měli jsme už s Gurgim namířeno domů, když nás Krák našel, a doma také zůstaneme."

„To jsem opravdu ráda," přiznala Eilonwy. „Nikdo o tobě nevěděl nic víc než to, že se bůhvíkde touláš. Dallben říkal, že pátráš po svých rodičích. A že jsi potkal někoho, koho jsi považoval za svého otce, kdo jím ale ve skutečnosti nebyl. Nebo to bylo naopak? Tak docela jsem to nepochopila."

„Není na tom nic k pochopení," prohlásil Taran. „Našel jsem, co jsem hledal. I když to není to, co jsem doufal najít."

„Ne, to tedy není," zabručel Dallben, který Tarana celou dobu pozorně sledoval. „Našel jsi víc, než jsi hledal, a získal jsi možná víc, než si sám uvědomuješ."

„Pořád ještě nechápu, co tě nutilo z Caer Dallbenu odjet," začala Eilonwy.

Taran neměl příležitost jí odpovědět, protože se někdo chopil jeho ruky a nadšeně jí třásl.

„Nazdárek, nazdárek!" vítal se s ním mladík s bleděmodrýma očima a slámově světlými vlasy. Jeho elegantně vyšívaný plášť vypadal, jako by ho někdo nechal nasáknout vodou a pak ho vyždímal. Tkaničky vysokých bot, na několika místech přetržené, měl navázané obrovskými nevzhlednými uzly.

„Princ Rhun!" Taran mladíka málem nepoznal. Rhun byl vyšší a hubenější jeho úsměv byl však stejně široký, jako býval kdysi.

„Vlastně král Rhun," opravil ho mladík, „otec totiž loni v létě zemřel. To je také jeden z důvodů, proč je teď princezna Eilonwy tady. Matka ji chtěla zdržet u nás doma na Moně, aby dokončila její vzdělávání. A znáš moji matku! Nikdy by ji nenechala odejít, přestože Dallben poslal vzkaz, že se má vrátit domů. A tak," dodal hrdě, „jsem si konečně dupnul. Nařídil jsem připravit loď a vypluli jsme z monského přístavu. Je úžasné, co všechno takový král dokáže, když o to opravdu stojí!

A přivezli jsme s sebou ještě někoho," pokračoval Rhun a ukázal ke krbu, kde si Taran poprvé od svého příchodu všiml jakéhosi obtloustlého mužíčka, který dřepěl na zemi a mezi koleny držel hrnec. Cizinec si olízl prsty a pokrčil na Tarana ochablý nos. Ani se nepokusil

vstát, jen krátce přikývl a chomáče řídkých vlasů, které mu lemovaly kulatou hlavu, zavlály jako chaluhy pod vodou.

Taran se na něj upřeně zahleděl a nevěřil vlastním očím. Mužík se napřímil a odfrkl si se směsicí povýšenosti a uražené pýchy.

„Pamatovat si obra, to by nemělo být tak těžké," prohlásil nedůtklivě.

„Pamatovat si tě?" opáčil Taran. „Jak bych se mohl nepamatovat! Jeskyně na Moně! Když jsem tě ale viděl naposledy, byl jsi… mírně řečeno větší. Jsi to ale ty. No vážně! Glew!"

„Když jsem byl obrem," postěžoval si Glew, „hned tak někdo na mě takhle rychle nezapomněl. Bohužel jsem ale dopadl, jak jsem dopadl. To tehdy v jeskyni…"

„Už jsi ho zase rozpovídal," pošeptala Taranovi Eilonwy. „Bude takhle žvanit tak dlouho, až samou nudou uschneš, a vykládat ti, jaké to bylo báječné, když byl ještě obrem. Přestane mluvit jen tehdy, když se chce najíst, a jíst zase přestává jen proto, aby mohl mluvit. Tu jeho žravost chápu, vždyť se tak dlouho živil jedině houbami. Jako obr na tom ale musel být dost zoufale, takže by člověk myslel, že na to bude chtít spis zapomenout."

„Věděl jsem, že Dallben poslal Kráka s nějakým lektvarem, který měl Glewa navrátit do původní velikosti," vzpomínal Taran. „O tom, co se s ním dělo od té doby, jsem ale nic neslyšel."

„Tohle se s ním stalo," odpověděla Eilonwy. „Jakmile se dostal z té jeskyně, odebral se do Rhunova hradu. Nikdo neměl to srdce, aby ho poslal pryč, i když nás všechny těmi svými nekonečnými a nesmyslnými povídačkami nudil až k slzám. Když jsme odplouvali, vzali jsme ho s sebou, protože jsme mysleli, že bude Dallbenovi vděčný a že mu bude chtít řádně poděkovat. Jenže ani náhodou. Museli jsme ho na loď odtáhnout prakticky za uši. A teď, když je tady, už nás mrzí, že jsme ho tam raději nenechali."

„Tři z našich společníků ale stále ještě chybějí," konstatoval Taran a rozhlédl se po stavení. „Starouš Doli a Fflewddur Fflam. A doufal jsem, že třeba přijede i princ Gwydion, aby uvítal Eilonwy."

„Doli nechává pozdravovat," ozval se Coll, „budeme se ale muset obejít bez jeho společnosti. Dostat našeho trpasličího přítele z říše ušlechtilého národa je těžší než vykopat z pole pařez. Nic s ním

nepohne. A pokud jde o Fflewddura Fflama, toho ani jeho harfu zase naopak nic neudrží, aby se nezúčastnili každé oslavy. Už tu měl dávno být.“

„A princ Gwydion také,“ doplnil do Dallben. „My dva si spolu musíme promluvit o mnoha věcech. I když vy mladí o tom možná pochybujete, některé z nich jsou ještě důležitější než návrat princezny a pasáčka vepřů.“

„Dobrá, tohle si tedy znovu nasadím, teprve až přijedou Fflewddur a princ Gwydion,“ prohlásila Eilonwy a sundala si z čela zlatý kroužek, „jen aby se mohli podívat, jak v tom vypadám. Nebudu to ale nosit ani o chvíli déle, než musím. Dělají se mi pod tím puchýře a bolí mě z toho hlava, jako by mě někdo škrtil, jen o něco výš.“

„Tak, tak, princezno,“ utrousil Dallben a v jeho vrásčité tváři zahrál úsměv. „Královská koruna znamená pro toho, kdo ji nosí, spíš nepohodlí než ozdobu. Pokud ses naučila tohle, naučila ses už hodně.“

„Naučila!” naježila se Eilonwy. „Toho nekonečného učení mám už až po krk. Není to na mně vidět, takže asi jen stěží uvěříte, že to ve mně je. Ale počkejte, to taky není tak docela pravda. Podívejte, co jsem se naučila.“ Vytáhla z pláště velký čtverec složené látky a téměř ostýchavě ho podala Taranovi. „Tohle jsem pro tebe vyšila. Ještě to není hotové, stejně jsem ale chtěla, abys to už měl. I když přiznávám, že to není tak hezké jako ta miska, kterou jsi vyrobil.“

Taran látku rozložil. Na výšivce, široké jako jeho rozpažené paže, byla poněkud nejistými stehy zobrazena bílá svině s modrýma očima na zeleném poli.

„Měla by to být Hen Wen,“ vysvětlovala Eilonwy, když se kolem nich natlačili Rhun s Gurgim, aby si její dílo prohlédli zblízka.

„Nejdřív jsem tam chtěla vyšít taky tebe,“ obrátila se Eilonwy k Taranovi, „protože máš Hen tak rád a protože… protože jsem na tebe myslela. Jenže to, co mi vyšlo, vypadalo jako hromádka hůlek s ptačím hnízdem nahoře a vůbec se ti to nepodobalo. Tak jsem musela začít znovu a nechat Hen samotnou. Budeš si prostě muset přimyslet, že stojíš kousek vlevo od ní. Jinak bych se s tím nedostala ani takhle daleko, a to jsem na tom pracovala celé léto.“

„Jestliže jsi přitom myslela na mne,“ usmál se Taran, „bude mě tvoje práce tím víc těšit. A nezáleží na tom, že Hen má ve skutečnosti hnědé oči.“

Eilonwy na něj pohlédla s náhlými obavami v očích. „Nelíbí se ti to.“

„Ale ano, opravdu se mi to líbí,“ ujistil ji Taran. „Hnědá nebo modrá, to je přece úplně jedno. A přijde mi to k užitku…“

„K užitku!“ vřískla Eilonwy. „Nejde přece o to, aby ti to bylo k užitku! Má to být upomínka na mne, a ne koňská houně! Ty vůbec nic nechápeš, Tarane z Caer Dallbenu!“

„Aspoň vím,“ odsekl s dobromyslným úšklebkem Taran, „jaké má Hen Wen oči.“

Eilonwy pohodila rudozlatými vlasy a vysoko zvedla bradu. „Pche!“ odfrkla si. „A barvu těch mých jsi nejspíš dávno zapomněl.“

„Nezapomněl, princezno,“ odpověděl tiše Taran. „A nezapomněl jsem ani na to, jak jsi mi dávala tenhle dar,“ pokračoval a zvedl do výše válečný roh. „Měl větší moc, než jsme si ty i já uvědomovali. Teď už o ni přišel, stále ho ale opatruji jako oko v hlavě, protože jsem ho dostal z tvých rukou.

Ptala ses, proč jsem se vydal pátrat po svých rodičích,“ mluvil dál Taran. „Doufal jsem, že se ukáže, že pocházím z urozeného rodu a že mi to dá právo požádat o to, o co jsem se dříve požádat neodvážil. Moje naděje byly liché. I tak bych ale…“

Taran zaváhal a snažil se v duchu zvolit nejvhodnější slova. Než však stačil znovu promluvit, dveře stavení se rozlétly dokořán a Taran poplašeně vykřikl.

Na prahu stavení stál Fflewddur Fflam. Bardova tvář byla popelavě šedá a rozcuchané žluté vlasy mu visely do čela. Přes rameno měl přehozené bezvládné mužské tělo.

Taran, následován vzápětí Rhunem, přiskočil bardovi na pomoc. Když nehybného muže pokládali na zem, připojili se k nim i Eilonwy s Gurgim. Glew přihlížel, schopen slova, a buclaté tváře se mu třásly. V prvním okamžiku Taran téměř zavrávoral šokem, teď však jeho ruce hbitě pracovaly, téměř jakoby nezávisle na jeho vůli, rozepínaly plášť a uvolňovaly roztrhanou kazajku. Na udusané zemi před ním ležel Gwydion, princ z Donina rodu.

Válečníkovy šedé vlčí vlasy byly plné zaschlé krve, která potřísnila i jeho ošlehanou tvář. Rty měl stažené a zuby vyceněné v zuřivém válečném šklebu. Plášť měl omotaný kolem jedné paže, jako by se ho snažil použít jako poslední zoufalý prostředek obrany.

„Lord Gwydion je mrtev!“ zakvílela Eilonwy.

„Žije – i když mnoho života v něm nezbývá,“ opravil ji Taran. „Přines léky!“ přikázal Gurgimu. „Léčivé bylinky z mých sedlových brašen…“ Náhle se zarazil a otočil se k Dallbenovi. „Promiň. Nepřísluší mi, abych vydával rozkazy pod střechou svého pána. Jsou to ale velice mocné bylinky. Dostal jsem je kdysi dávno od Adaona, syna Tahesinova. Jsou tvoje, jestli chceš.“

„Vím, co jsou zač, a nemám žádné, které by posloužily lépe,“ odpověděl Dallben. „A neměl by ses bát udílet rozkazy pod jakoukoli střechou, protože ses naučil rozkazovat sám sobě. Věřím tvé dovednosti stejně, jako vidím, že jí věříš ty sám. Dělej, co považuješ za vhodné.“

Coll už přibíhal z kuchyně s umyvadlem plným vody. Dallben, který poklekl po Gwydionově boku, vstal a obrátil se k bardovi.

„Co má znamenat tenhle zločečený čin?“ zeptal se starý čaroděj hlasem sotva silnějším než šepot, jeho slova však přesto rozezvučela celé stavení a oči mu zlostně blýskaly. „Kdo se opovážil vztáhnout na něj ruku?“

„Annuvinští lovci,“ odpověděl Fflewddur. „Nechybělo mnoho, aby jim padly za oběť dva životy. Jak ses z toho dostal ty?“ zeptal se naléhavě Tarana. „Jak se ti podařilo tak rychle se jich zbavit? Buď rád, že jsi nedopadl hůř.“

Taran k rozrušenému bardovi nechápavě vzhlédl. „To, co říkáš, nedává smysl, Fflewddure.“

„Smysl?” opakoval po něm bard. „Smysl mých slov je snad zcela jasný. Gwydion byl ochoten obětovat svůj život za tvůj, když tě lovci ani ne před hodinou napadli.“

„Že mě napadli?“ Taranovo nechápavé ohromení ještě zesílilo. „Jak je to možné. Gurgi ani já jsme žádné lovce neviděli. A uplynulou hodinu jsme strávili v Caer Dallbenu.“

„U velkého Belina, my Fflamové přece víme, co vidíme,“ rozčilil se Fflewddur.

„Máš nejspíš horečku,“ usoudil Taran. „Je možné, že jsi sám zraněn mnohem vážněji, než si uvědomuješ. Odpočiň si. Poskytneme ti veškerou pomoc, jaké budeme schopni.“ Otočil se znovu ke Gwydionovi, otevřel balíček s bylinkami, který mu Gurgi přinesl, a nechal je máčet v umyvadle.

Dallbenova tvář se podobala chmurnému mraku. „Nech barda mluvit,“ přikázal. „V jeho slovech je mnohé, co mě znepokojuje.“

„Lord Gwydion a já jsme jeli ze severních zemí společně,“ začal Fflewddur svoje vyprávění. „Překročili jsme Avren a byli jsme už nedaleko odtud. Kousek před sebou, na mýtině…“ Bard se odmlčel a zadíval se Taranovi přímo do očí. „Na vlastní oči jsem tě viděl! Byl jsi ve velké nouzi. Volals o pomoc a mával jsi na nás.

Gwydion byl rychlejší než já,“ pokračoval Fflewddur. „Tys mezitím tryskem vyrazil z mýtiny a Gwydion se za tebou rozlétl jako vítr. Llyan také uháněla, seč mohla, když jsem ale ke Gwydionovi dojel, nebylo už po tobě ani památky. Zato lovců tam bylo víc než dost. Strhli Gwydiona ze sedla. Byli by za to zaplatili vlastními životy, kdyby se mi postavili,“ holedbal se. „Když jsem je ale dostihl, rozprchli se. Gwydion byl na pokraji smrti, takže jsem se neodvážil nechat ho tam samotného.“

Fflewddur sklonil hlavu. „Jeho zranění bylo tak vážné, že jsem je sám nedovedl ošetřit. Nemohl jsem dělat nic jiného než přivézt ho sem v tom stavu, v jakém ho vidíte.“

„Zachránils mu život, příteli,“ prohlásil Taran.

„A ztratil jsem něco, za co by Gwydion ten život rád položil!“ zabědoval bard. „Lovcům se ho sice nepodařilo zabít, potkalo ho však ještě větší neštěstí, horší zlo. Sebrali totiž jeho meč – zbraň i pochvu!“

Taranovi se zatajil dech v prsou. Až do té chvíle si všímal pouze ran, které jeho společník utrpěl, a neuvědomil si, že černý meč Dyrnwyn už nevisí u Gwydionova pasu. Zalila ho vlna děsu. Dyrnwyn, kouzelný meč, planoucí zbraň obdařená prastarými silami, padla do rukou lovců. A lovci ji odnesou svému veliteli, pánu smrti Arawnovi, do říše temnoty Annuvinu.

Fflewddur klesl k zemi a složil si hlavu do dlaní. „A já sám jsem přišel o rozum, protože tvrdíš, žes to nebyl ty, kdo na nás volal.“

„To, cos viděl, nejsem schopen posoudit,“ odpověděl Taran. „Teď se především musíme postarat o to, abychom Gwydionovi zachránili život. O tom ostatním si promluvíme, až bude tvoje paměť jasnější.“

„Harfeníkova paměť je naprosto jasná.“ Z temného kouta se vynořila žena v černém hávu, která tam beze slova naslouchala, a pomalým krokem došla ke shromážděné společnosti. Její dlouhé nesvázané vlasy se třpytily jako bledé stříbro smrtonosná krása jejího obličeje dosud zcela nezmizela, přestože teď připomínala spíš prchavý stín, přetrvávající jako napůl zapomenutý sen.

„Naše setkání je poznamenáno nešťastnými událostmi, pasáčku vepřů,“ promluvila Achren. „Přesto však vítej. Ale, ale, snad se mě stále nebojíš?“ dodala, když viděla Taranův nejistý pohled. Usmála se a vycenila ostré zuby. „Ani Eilonwy, dcera Angharadina, ještě nezapomněla na moji moc, i když to byla právě ona, kdo mě o ni na Llyrském hradě připravil. Není ale pravda, že od té doby, co jsem sem přišla, sloužím Dallbenovi stejně dobře jako vy všichni?“

Došla ke Gwydionově nehybně ležící postavě. Taran v jejích chladných očích zahlédl téměř soucitný výraz. „Lord Gwydion bude žít,“ oznámila, „možná však zjistí, že je život krutějším osudem než smrt.“ Sklonila se, lehce se konečky prstů dotkla válečníkova čela, pak ruku stáhla a obrátila se k bardovi.

„Tvoje oči tě nešálily, harfeníku,“ oslovila ho. „Viděls, cos vidět měl. Pasáčka vepřů? Proč ne, pokud se ti chtěl ukázat v jeho podobě? Jen jeden člověk vládne takovou mocí: sám Arawn, pán Annuvinu, země mrtvých.“

KAPITOLA II
ZNAKOVÉ HŮLKY

Taran nedokázal potlačit poděšené vyjeknutí. Žena v černém hávu na něj chladně pohlédla.

„Arawn se neodvažuje překročit hranice Annuvinu ve své pravé podobě,“ vysvětlovala Achren. „Něco takového by znamenalo jeho smrt. Může však na sebe vzít všechny možné podoby, které mu slouží

jako štít i maska zároveň. Harfeníkovi a lordu Gwydionovi se zjevil jako pasáček vepřů, právě tak ale mohl být liškou v lese, orlem či dokonce slepým červem, kdyby usoudil, že to nejlépe poslouží jeho plánům. Ano, pasáčku, stejně snadno si mohl vybrat podobu a rysy kteréhokoli žijícího tvora. Jakou lepší nástrahu ale mohl vymyslet pro lorda Gwydiona než pohled na jeho společníka v ohrožení – na společníka, který mnohokrát bojoval po jeho boku, kterého dobře zná a důvěřuje mu. Gwydion je příliš zkušený válečník a méně důmyslnou lstí by se nedal oklamat.“

„V tom případě jsme všichni ztraceni,“ posteskl si sklíčeně Taran. „Pán Annuvinu se mezi námi může pohybovat, jak se mu zachce, a my se mu nemáme jak bránit.“

„Máš ke svým obavám pádné důvody, pasáčku,“ přisvědčila Achren. „Právě ses seznámil s jednou z Arawnových nejzákeřnějších schopností. Je to ovšem schopnost, jíž se odváží využít jen v případě, že mu nezbývá žádné jiné východisko. Svoji pevnost opouští pouze tehdy, hrozí-li mu nějaké naléhavé smrtelné nebezpečí, nebo domnívá-li se jako dnes, že možný zisk dalece převyšuje nezbytné riziko.” Achren ztišila hlas. „Arawn má mnohá tajemství, tohle je ale jedno z těch, která si nejžárlivěji střeží. Vezme-li na sebe cizí podobu, nemá o nic větší sílu a schopnosti než ten, za koho se vydává. Je pak možné ho zabít jako kteréhokoli jiného smrtelníka.

Ach, Fflewddure, proč jsem jen nebyla s vámi!“ zaštkala zoufale Eilonwy. „Moje oči by Arawn oklamat nedokázal, i kdyby se Taranovi bůhvíjak připodobnil. Nevěřím, že bych nepoznala rozdíl mezi pravým pasáčkem vepřů a jeho falešnou nápodobou!“

„Mluví z tebe pošetilá pýcha, dcero Angharadina,“ zpražila ji pohrdlivě Achren. „Přestrojení pána smrti Arawna neprohlédne ničí oko. Přesněji řečeno ničí,“ dodala, „kromě mého. Pochybuješ snad o mých slovech?“ vyjela rozčileně, když viděla Eilonwyino překvapení.

V jejích ztrhaných rysech zableskla stopa někdejší pýchy a její hlas povýšeně a rozzlobeně zhrubl.

„Dávno před tím, než se Donini synové usadili v Prydainu, dávno před tím, než lenní pánové všech kantrevů složili přísahu věrnosti králi králů Mathovi a jeho válečnému vůdci Gwydionovi, jsem to byla já,

kdo v této zemi poroučel svými zákony a kdo nosil železnou korunu Annuvinu.

Arawn byl mým manželem, který mi sloužil a plnil moje příkazy," pokračovala Achren. „A který mě zradil." Mluvila tiše a chraptivě a z očí jí šlehaly vzteklé blesky. „Uloupil můj trůn a mne samotnou odvrhl. Jeho schopnosti však pro mne nejsou žádným tajemstvím, protože jsem to byla právě já, od koho je získal. Vám může Arawn zakalit oči jakýmkoli převlekem, který si vybere, přede mnou však svou tvář nikdy neskryje."

Gwydion sebou nepatrně zavrtěl a tiše zasténal. Taran se znovu otočil k umyvadlu s léčivými bylinami a Eilonwy pozvedla válečníkovu hlavu.

„Odneste prince Gwydiona do mé světnice," nařídil Dallben. Čarodějův ustaraný obličej byl zasmušile podmračený a vrásky v jeho seschlých tvářích se ještě prohloubily. „Tvoje umění ho pomohlo zastavit před prahem smrti," řekl Taranovi. „Teď se musím přesvědčit, jestli mu moje umění pomůže vrátit život."

Coll Gwydiona uchopil do svalnaté náruče.

Achren se otočila a chystala se ho následovat. „Nepotřebuji mnoho spánku a nejsnáž ze všech dokážu probdít celou noc," prohlásila. „Tu dnešní strávím u lůžka lorda Gwydiona a dohlédnu na něj."

„Já na něj dohlédnu," ozvala se Eilonwy a postavila se vedle Colla.

„Neboj se mě, dcero Angharadina," uklidňovala ji Achren. „Nechovám vůči lordu Gwydionovi žádné zlé úmysly." Hluboce se uklonila, napůl pokorně a napůl posměšně. „Stáj je mým hradem a umývárna nádobí mým panstvím. O nic jiného neusiluji."

„Pojďte," vyzval je Dallben, „pomůžete mi obě. Vy ostatní tu počkejte. Buďte trpěliví a doufejte."

Za okny stavení mezitím zavládla tma. Taran měl pocit, jako by oheň ztratil svoje teplo a vrhal mezi tiché společníky jen chladné stíny.

„Nejdřív mě napadlo, že bychom ještě nějak mohli lovce dostihnout a zastavit je dřív, než se dostanou do Annuvinu," promluvil konečně Taran. „Jestli ale Achren mluví pravdu, velel jim sám Arawn a Gwydionův meč je už v jeho rukou. Nevím o co usiluje, ale vzbuzuje to ve mně velké obavy."

„Nikdy si to neodpustím,“ postěžoval si Fflewddur. „Za tu ztrátu mohu já. Měl jsem tu lest okamžitě prohlédnout.“

„Arawn vymyslel příliš obratnou léčku,“ zavrtěl hlavou Taran. „Oklamal i Gwydiona.“

„Mě ale neoklamal!“ rozkřikl se bard. „My Fflamové máme dobré oči. Od prvního okamžiku jsem viděl, že něco není v pořádku. Nezdálo se mi, jak sedí na svém koni, jak…“ Harfa, kterou měl pověšenou na rameni, se náhle napjala a jedna ze strun praskla s tak hlasitým zadrnčením, že Gurgi, který se choulil u krbu, polekaně vyskočil. Fflewddur se zajíkl a polkl. „Už je to zase tady,“ zahučel. „Copak mi nikdy nedá pokoj? Při sebemenším… no, přibarvení skutečnosti začnou ty zatracené struny praskat! Věřte mi, že jsem nechtěl nijak přehánět. Když o tom ale zpětně přemýšlím, vážně mám dojem, že jsem si mohl všimnout… Ale ne, musím přiznat, že ten jeho převlek byl dokonalý. Dal bych se jím oklamat znova – a právě tak lehce.“

„Úžasné!“ zvolal monský král, který všemu, co se tu dělo, přihlížel s vykulenýma očima. „Poslyšte, takhle umět měnit podobu, to by se hodilo i mně. Neuvěřitelné! Vždycky jsem si myslel, jak zajímavé by bylo být jezevcem, nebo třeba mravencem. Hrozně rád bych se naučil stavět tak skvěle, jako to dokážou mravenci. Od té doby, co jsem se stal králem, se snažím o různá drobná vylepšení. Chtěl bych třeba v monském přístavu postavit nový vlnolam. Už jsem to dokonce jednou zkusil. Napadlo mě, že začneme od obou konců zároveň a budeme s tím tak hotoví za poloviční dobu. Vůbec nechápu, kde jsme udělali chybu, protože jsem všechny práce osobně řídil, ale nějak se stalo, že jsme se uprostřed nesetkali, takže budu muset vymyslet nějakou lepší metodu, jak na to. Pak jsem naplánoval silnici ke Glewově bývalé jeskyni. Je to úžasná podívaná a myslím, že lidem z Dinas Rhydnantu by se také líbila. Je to překvapivě snadné,“ prohlásil a pyšně se rozhlédl po ostatních.

„Tedy aspoň to plánování. Pak to podle plánu uskutečnit, to je z nějakého důvodu vždycky o něco těžší.“

Glew který zaslechl svoje jméno, nastražil uši. Neopustil svoje místečko v koutě komína a ani všechny dramatické události, k nimž ve stavení došlo, ho nevystrašily natolik, aby pustil hrnec, který držel v rukou. „Když jsem byl obrem…“ začal.

„Vidím, že sis tu malou lasičku přivezl s sebou,“ poznamenal ke králi Rhunovi Fflewddur, který se nenechal zmýlit současnou velikostí někdejšího obra a okamžitě Glewa poznal. „Když byl obrem,“ zahučel a střelil po Glewovi pohledem plným špatně tajeného odporu, „byl to docela obyčejný mizera. Byl ochotný ke všemu, jen aby se dostal z té své jeskyně – klidně by nás byl hodil do té ohavné břečky, kterou si tam vařil. My Fflamové jsme ochotní odpouštět! Myslím ale, že tehdy zašel trochu moc daleko.“

„Když jsem ještě byl obrem,“ nedal se vyrušit Glew a bardových poznámek si buď nevšímal, nebo je prostě neslyšel, „nikdo by si nedovolil ponížit mě tím, že by mě popadl za uši a odvlekl mě na nějakou smrdutou loď. Vůbec jsem sem nechtěl jezdit. A po tom, co se stalo dnes, mám ještě míň chuti tady zůstávat.“ Glew našpulil rty. „Dallben se bude muset postarat, aby mě někdo bez prodlení odvezl zpátky na Monu.“

„To určitě udělá,“ ubezpečil ho Taran. „Teď má ale důležitější starosti a my všichni také.“

Glew jen zamumlal cosi o neuctivém zacházení a nedostatku ohledů, přejel nehtem po dně hrnce a s rozhořčeným uspokojením hlasitě vysrkl to, co se mu za ním zachytilo. Společníci už nic neříkali, pouze se usadili k nočnímu čekání.

Oheň dohořel a v krbu zbyly jen žhavé uhlíky. Venku se zvedl noční vítr. Taran si položil hlavu na složené paže. Doufal, že po návratu domů bude moci zapomenout na svůj původ a společenské postavení, předstoupit před Eilonwy jako obyčejný muž před obyčejnou ženu a požádat ji o ruku. Vedle neštěstí, které postihlo Gwydiona, však nyní jeho plány vypadaly malicherně a nedůležitě. Přestože stale nevěděl, co tají Eilonwyino srdce a jak by asi zněla její odpověď, nedokázal se přimět, aby se to pokusil zjistit dřív, než všichni znovu dojdou klidu. Zavřel oči. Vítr venku kvílel, jako by chtěl klidné louky a sady Caer Dallbenu rozervat na cáry.

Probudila ho něčí ruka na rameni. Byla to Eilonwy. „Gwydion se probudil,“ oznámila. „Chce s námi mluvit.“

V Dallbenově světnici se princ z Donina rodu napůl zvedl z lůžka. Tvář měl pod větrem ošlehanými vráskami bledou a zakaboněnou, i když zjevně spíš zlostí než bolestmi. Ústa měl přísně a hořce stažená,

zelené oči mu plály temným ohněm a jeho pohled se podobal pohledu hrdého vlka, který opovrhuje svými zraněními a ještě větší opovržení cítí vůči těm, kdo mu je způsobili. Achren byla tichým stínem v koutě. Starý čaroděj nervózně postával u stolu plného poházených knih, hned vedle dřevěné lavice, na níž Taran sedával při výuce po celé své dětství. *Kniha tří zjevení,* obrovský v kůži vázaný foliant obsahující tajné učení zapovězené všem kromě samého Dallbena, ležela zavřená na hromadě dalších starých svazků.

Taran, následovaný Eilonwy, Fflewddurem i králem Rhunem, přistoupil ke Gwydionovi a uchopil ho za ruku. Princ z Donina rodu se nevesele usmál.

„Není to příliš radostné setkání a nesetkáváme se nadlouho, pasáčku vepřů," uvítal ho Gwydion. „Dallben mi pověděl o lsti, kterou nás pán smrti oklamal. Dyrnwyn musíme za každou cenu získat zpět a nesmíme ztrácet čas. Vyprávěl mi také o tvém putování," dodal. „Rád bych si poslechl víc z tvých vlastních úst, to bude ale muset počkat na jindy. Ještě než den skončí, vyrazím k Annuvinu."

Taran na prince pohlédl s překvapením i s obavami. „Tvoje rány jsou ještě čerstvé a nezhojené. Na takovou cestu se vydat nemůžeš."

„Nemohu tady ale ani zůstat," odpověděl Gwydion. „Od té doby, co se mi Dyrnwyn poprvé dostal do rukou, jsem se o jeho pravé podstatě dozvěděl něco víc. Jen něco málo," připustil, „ale dost k tomu, abych věděl, že jeho ztráta je pro nás smrtící ranou.

Původ Dyrnwynu leží zasut hluboko v minulosti, kam nesahá paměť žijících lidí," dal se do vyprávění, „a značná část jeho historie byla zapomenuta nebo zničena. Dlouhou dobu se mělo za to, že existoval pouze v legendách, o kterých vyprávějí písně harfeníků. Nejvyšší bard Taliesin má nejhlubší znalosti prydainských bájí a tradic, ani on mi však nemohl prozradit víc než to, že Dyrnwyn ukul a zakalil řemeslný mistr Govannion Chromý na žádost krále Rhyddercha Haela a že to byla nejmocnější zbraň, jaká kdy byla na obranu země pozvednuta. Byla chráněna zaklínadlem vloženým do jeho čepele a do pochvy bylo vyryto varování."

„Vzpomínám si na ten nápis starým písmem," ozvala se Eilonwy. „A nikdy na něj nezapomenu, protože mi dalo strašlivou práci, abych

Taranovi zabránila plést se do věcí, o kterých nic neví. *„Tas Dyrnwyn pouze ty, kdo jsi z královské krve…“*

„Přesný význam by spíš vystihlo *„kdo jsi ušlechtilého srdce,“* opravil ji Gwydion.

Kouzlo bránilo, aby meč použil kdokoli kromě toho, kdo s ním byl připraven nakládat moudře a spravedlivě. Každého jiného, kdo by se ho pokusil vytasit z pochvy plamen Dyrnwynu sežehl. Nápis na pochvě byl však částečně znehodnocen a jeho plné znění, které nám snad o meči mohlo prozradit něco víc, nikdo nezná.

„Král Rhydderch tu zbraň nosil po celý svůj život,“ pokračoval Gwydion, „a po něm ji nosili i jeho synové. Doba jejich vlády byla dobou míru a prosperity. Tam ale historie Dyrnwynu končí. Posledním, kdo obnažil jeho čepel, byl král Rhitta, Rhydderchův vnuk. Ten byl pánem Spirálového hradu předtím, než se z něj stala sídelní pevnost královny Achren. Neví se, co bylo příčinou jeho smrti, zemřel však s Dyrnwynem v ruce. Od toho dne meč nikdo neviděl; ležel spolu s Rhittovým tělem pohřben v nejhlubší kryptě Spirálového hradu a pomalu upadl v zapomnění.“ Gwydion se otočil k Eilonwy. „Kde jsi ho našla ty, princezno. Dobrovolně ses ho vzdala v můj prospěch, já jsem ho ovšem ze svých rukou dobrovolně nevydal. Ta zbraň má větší cenu než můj život či život kohokoli z nás. V Arawnových rukou může znamenat zkázu pro celý Prydain.“

„Domníváš se, že Arawn dokáže meč tasit z pochvy?“ otázal se bez dechu Taran. „Že ho dokáže obrátit proti nám? Donutit Dyrnwyn, aby sloužil nějakému nekalému účelu?“

„To nevím,“ přiznal Gwydion, zatvářil se však nesmíme ustaraně. „Je docela možné, že pán smrti Arawn objevil nějaký způsob, jak kouzlo zlomit. A nedokáže-li Dyrnwyn sám použít, je možné, že ho ukradl, aby v jeho použití zabránil všem ostatním. Chtěl mě spolu s mečem připravit i o život, to se mu ale díky Fflewdduru Fflamovi nepodařilo. Život mi zůstal, teď musím ještě najít uloupený meč, i kdyby mě pátrání po něm mělo zavést až do hloubi Annuvinu.“

Achren, která do toho okamžiku nepromluvila jediné slovo, zvedla hlavu a oslovila Gwydiona. „Dovol, abych Dyrnwyn vyhledala místo tebe. Vyznám se v Annuvinu, nejsem neobeznámena ani s jeho tajnými skrýšemi, vím, kde se nacházejí a jak jsou střeženy. Je-li meč ukrytý v

některé z nich, najdu ho. A pokud ho Arawn nosí po boku, přijde o něj. Víc než jen to. Zavazuji se ti každou přísahou, kterou znám, že ho zničím. Sobě jsem to už odpřisáhla a odpřisáhnu to i tobě. Donutils mě žít, Gwydione, když jsem žadonila o smrt. Teď mi tedy dej, pro co žiji. Dej mi moji pomstu.“

Gwydion si dal s odpovědí načas. Jeho zeleně skvrnité oči se pátravě vpíjely do její tváře. „Pomsta není dar, který ti mohu dát, Achren.“

Achren ztuhla. Prsty na rukou se jí stočily tak, že připomínaly spáry dravce a Taran měl na okamžik strach, že se na Gwydiona vrhne. Nepohnula se. „Odmítáš mi věřit,“ pronesla chraptivě. Její bezkrevné rty se zkroutily v pohrdlivý úsměšek „Ať je tedy po tvém, Donin princi. Kdysi jsi pohrdl možností sdílet se mnou královský trůn. Pohrdni mnou tedy znovu k vlastní škodě.“

„Nepohrdám tebou,“ namítl Gwydion. „Žádám tě jen, abys přijala Dallbenovu ochranu. Zůstaň v bezpečí tady. Z nás všech máš právě ty nejmenší naději, že meč najdeš. Arawn tě nepochybně nenávidí přinejmenším stejně jako ty jeho. On sám či jeho sluhové by tě zabili, jakmile by tě spatřili, a to ještě dřív, než bys vůbec dorazila do Annuvinu. Ne, Achren, to, co nabízíš, není možné.“ Na okamžik se zamyslel. „Existuje možná jiný způsob, jak zjistit, kde Dyrnwyn najdeme.“

Otočil se k Dallbenovi ten však lítostivě zavrtěl hlavou.

„Bohužel,“ oznámil, „*Kniha tří zjevení* nám nemůže prozradit, co nejvíc potřebujeme vědět. Pečlivě jsem v ní pátral, prolistoval jsem ji stránku po stránce, a snažil jsem se porozumět jejím skrytým sdělením. Zůstávají ale i mně utajena. Přines znakové hůlky,“ nařídil Collovi. „Jediný, kdo nám může pomoci, je Hen Wen.“

Bílá svině pozorovala ze své ohrady tiché procesí, které se k ní blížilo. Dallben nesl na kostnatém rameni znakové hůlky, dlouhé tyče z jasanového dřeva, na nichž byla vyřezána stará symbolická zaklínadla. Glew, kterého zajímal pouze stav zásob ve spíži, zůstal uvnitř a s ním i Gurgi, který se na bývalého obra dobře pamatoval a rozhodl se, že ho raději pohlídá. Achren už nepromluvila, jen si přehodila přes obličej kápi a nehybně seděla v domě.

Věštecká svině obvykle na Taranův příchod reagovala tak, že radostně zakvičela a rozběhla se k zábradlí, aby se nechala podrbat pod bradou. Tentokrát se však jen bázlivě choulila ve vzdáleném koutě ohrady, malá očka měla vypoulená a tváře se jí třásly. Když k ní dovnitř vešel Dallben a zarazil znakové hůlky kolmo do země, Hen Wen zafrkala a přimáčkla se ještě těsněji k plotu.

Dallben zamumlal cosi nesrozumitelného a postavil se vedle jasanových tyčí. Společníci čekali před ohradou. Hen Wen zakvičela a nepohnula se.

„Čeho se bojí?“ zašeptala Eilonwy. Taran neodpověděl; oči měl upřené na starého čaroděje ve větrem rozevlátém hábitu, na znakové hůlky a na nehybnou Hen Wen. Zdálo se mu, jako by na pozadí potemnělé oblohy společně znehybněli v nějakém vlastním odděleném čase, zcela mimo dosah mlčenlivých pozorovatelů.

Poprvé v životě byl Taran svědkem toho, jak se čaroděj snaží přimět věšteckou svini k proroctví. Mohl jen hádat, jak velká je Dallbenova moc, Hen Wen ale znal velice dobře a bylo mu jasné, že je zcela ochromená hrůzou. Měl pocit, jako by čekali celou věčnost. Dokonce i Rhun vycítil, že něco není v pořádku; obvykle usměvavý obličej monského krále byl stažen v pochmurnou grimasu.

Dallben neklidně pohlédl na Gwydiona. „Ještě nikdy se nestalo, že by Hen Wen odmítla odpovědět, když jsme jí ukázali znakové hůlky.“

Znovu zamumlal několik slov, jejichž význam Taran nepochytil. Věštecká svině se prudce otřásla, zavřela oči a svěsila hlavu hluboko mezi tlusté krátké nohy.

„Třeba by pomohlo pár not mé harfy,“ nabídl se Fflewddur. „Dosáhl jsem už vynikajících úspěchů… “

Čaroděj barda umlčel rázným pohybem ruky. Ještě jednou promluvil – tichým, ale rozhodným tónem. Hen Wen se přikrčila a zasténala, jako by jí jeho slova působila bolest.

„Má takový strach, že to ochromilo její schopnosti,“ poznamenal vážným hlasem Dallben. „Nepůsobí na ni ani moje kouzla. Neuspěl jsem.“

Tváře přihlížejících společníků zalilo zoufalství.

Gwydion svěsil hlavu a v jeho očích se zračil hluboký nepokoj. „A neuspějeme ani my,“ prohlásil, „pokud nezjistíme, co nám může sdělit.“

Taran rychle a bez jediného slova přelezl plot ohrady, rázným krokem došel k vyděšené svini a klekl si vedle ní na zem. Poškrábal ji pod bradou a jemně ji pohladil po krku. „Neboj se, Hen. Tady se ti nestane nic zlého.“

Dallben překvapeně vykročil kupředu, pak se však zarazil a zůstal stát. Když svině slyšela Taranův hlas, opatrně otevřela jedno oko.

Škubla rypákem, nepatrně zvedla hlavu a téměř neslyšně zachrochtala. „Hrrumpf!“

„Poslouchej mě, Hen,“ přesvědčoval ji Taran, „není v mé moci, abych ti něco přikazoval. Potřebujeme ale, abys nám pomohla, my všichni, kteří tě milujeme.“

Mluvil dál a věštecká svině se při jeho slovech pomalu přestávala třást. Ještě se sice nepokusila vstát, spokojeně však pochrochtávala, sípěla a z hloubi hrdla se jí dralo jakési potěšené chrčení. Zamrkala a v její široké tváři se objevilo cosi, co vypadalo téměř jako úsměv.

„Pověz nám to, Hen,“ přemlouval ji Taran. „Prosím. Pověz nám, co můžeš.“

Hen Wen se nejistě pohnula. Pomalu se zvedla na nohy. Odfrkla si a pohlédla na znakové hůlky. Krok za krokem se k nim na krátkých nohou blížila.

Čaroděj kývl na Tarana. „Dobrá práce,“ pochválil ho. „Pasáček vepřů je dnes nadán větší mocí než já sám.“

Zatímco Taran nehybně stál a neodvažoval se promluvit, Hen Wen se zastavila u první znakové hůlky. Stále ještě poněkud neochotně ukázala rypákem nejprve na jeden z vyřezaných symbolů a pak na další. Dallben, který ji pozorně sledoval, si na kus pergamenu rychle poznamenal znamení, která věštecká svině označila. Hen Wen ještě několik okamžiků ve své činnosti pokračovala, pak se náhle zarazila a bázlivě od hůlky couvla.

Dallben se tvářil nesmírně vážně. „Je to vůbec možné?“ hlesl a jeho hlas byl plný obav. „Ne… ne. Musíme se dozvědět ještě něco víc.“ Pohlédl na Tarana.

„Prosím, Hen,“ zašeptal Taran a přistoupil ke svini, která se už zase začala třást. „Pomoz nám.“

Navzdory svým slovům se Taran obával, že se Hen Wen otočí a uteče. Potřásla hlavou, přimhouřila oči a žalostně zakvičela. Nakonec se

však nechala uprosit a obezřetně přistoupila k druhé dřevěné tyči. Tam v zoufalém spěchu, jako by to všechno chtěla mít co nejrychleji za sebou, ukázala na další symboly.

Když si je čaroděj zapisoval, třásla se mu ruka. „A ještě tu třetí," požádal naléhavě.

Hen Wen se vzepjala na natažených nohou a posadila se na zadek. Dlouhou chvíli s ní nepohnula ani všechna Taranova konejšivá slova. Nakonec však přece jen vstala a ještě bázlivěji se přiblížila k poslední jasanové tyči.

Ještě než k ní došla a stačila ukázat na první znamení, všechny tři hůlky z jasanového dřeva se roztřásly a začaly se komíhat ze strany na stranu, jako by byly nadány vlastním životem. Zkroutily se, jako by se chtěly vytrhnout ze země, a vzduch rozčíslo hromové zadunění, když praskly, rozprskly se a v drobných třískách se sesypaly na zem.

Hen Wen vyděšeně zapištěla, prudce couvla, otočila se a uprchlá do protějšího kouta ohrady. Zatímco se Taran spěšně rozběhl za ní, Dallben se sehnul, posbíral úlomky dřeva a beznadějně si je prohlížel.

„Jsou nenávratně zničeny a nikdy už k ničemu nebudou," oznámil sklesle. „Nevím, jaká síla to způsobila, a Hen Wenina věštba zůstala nedokončená. Pochybuji ovšem, že by její konec mohl přinést předzvěst méně strašlivých událostí než začátek. Řekl bych, že to sama také vycítila."

Čaroděj se otočil a pomalu odcházel od ohrady. Eilonwy se připojila k Taranovi, který se snažil vyděšenou svini uklidnit. Hen Wen stále těžce popadala dech, třásla se a tiskla hlavu mezi přední nohy.

„Není divu, že se jí nechtělo věštit," vydechla Eilonwy. „Nebýt ale tebe," obrátila se k Taranovi, „nebyla by nám řekla vůbec nic."

Dallben s pergamenem v ruce zamířil ke Gwydionovi. Coll, Fflewddur a král Rhun se nedočkavě seběhli kolem nich. Když se přesvědčili, že Hen Wen neutrpěla žádnou újmu a že teď ze všeho nejvíc stojí o to, aby ji všichni nechali na pokoji, přidali se honem ke svým společníkům i Taran s Eilonwy.

„Pomoc! Ach, pomoc!"

Po trávě se k nim hnal Gurgi, hlasitě ječel a zoufale mával rukama. Jako vichřice vrazil do jejich středu a ukazoval ke stáji.

„Gurgi tomu nemohl nijak zabránit!“ bědoval. „Snažil se, to ano, ale vysloužil si jen bušení a tlučení do své ubohé citlivé hlavy! Je pryč!“ vřískal. „Odjela jako vítr s dusáním a klusáním! Ošklivá královna utekla!“

KAPITOLA III
VĚŠTBA

Společníci se okamžitě rozběhli ke stáji. Jak jim Gurgi prozradil, jeden z koní krále Rhuna zmizel. Po Achren nebylo ani vidu ani slechu.

„Nech mě osedlat Melynlase,“ nabízel se Gwydionovi Taran. „Zkusím ji dostihnout.“

„Jede přímo do Annuvinu!“ vybuchl Fflewddur. „Nikdy jsem té ženské nevěřil. U velkého Belina, kdoví k jaké zradě se chystá! Chce si přihřát vlastní polívčičku, na to můžete vzít jed!“

„Mnohem pravděpodobnější je, že ujíždí vstříc vlastní smrti,“ odpověděl Gwydion se zasmušilým pohledem upřeným k horám a k bezlistým stromům. „Nikde za hranicemi Caer Dallbenu není v bezpečí. Byl jsem ochoten ji ochránit, neodvážím se ale odkládat své vlastní poslání jen proto, abych ji teď jel hledat.“ Otočil se k Dallbenovi. „Musím znát Hen Weninu věštbu. Je to mé jediné vodítko.“

Čaroděj přikývl a zamířil v čele společníků ke stavení. V rukou stařec stále držel pergamen i roztříštěné znakové hůlky. Uvnitř je odložil na stůl a spočinul na nich dlouhým pohledem, než konečně promluvil.

„Hen Wen nám řekla vše, čeho byla schopna. A obávám se, že víc už se od ní nikdy nedozvíme. Ještě jednou jsem prostudoval symboly, na které ukázala, v předem ztracené naději, že jsem si je napoprvé vyložil nesprávně.“ Vypadal jako duchem nepřítomný, oči měl sklopené k zemi a k řeči se musel nutit, jako by mu každé slovo drásalo srdce. „Zeptal jsem se jí, co můžeme udělat, abychom Dyrnwyn získali zpět. Poslechněte si její odpověď:

Dříve se dočkáš toho, že němý kámen či bezhlasá skála promluví.

Tak zní Hen Wenino sdělení, které jsem přečetl z první znakové hůlky," oznámil

Dallben. „Sám nevím jistě, zda mi tímto způsobem odmítla odpovědět, zda je to text samotné věštby nebo varování, abych se nevyptával dál. O osudu Dyrnwynu samotného ale jasně vypovídají symboly z druhé znakové hůlky."

Dallben pokračoval a jeho další slova naplnila Tarana chladným děsem, který se *do* něj zakousl stejně hluboko, jako se zakousne rána mečem:

Uhašen bude plamen Dyrnwynu a ztracena jeho moc.

Noc se promění v poledne a řeky vzplanou ledovým ohněm, než se Dyrnwyn vrátí zpět.

Stařec domluvil, sklonil hlavu a na chvíli se odmlčel. „Třetí hůlka," promluvil konečně, „byla zničena dřív, než Hen Wen stačila svoji věštbu dokončit. Snad by nám byla řekla ještě něco, podle prvních dvou hůlek ale soudím, že by nám ani pak nedala větší naději, než jakou máme nyní."

„Ta věštba je výsměch," postěžoval si Taran. „Hen to vyjádřila přesně. Zrovna tak bychom mohli prosit o pomoc kámen."

„A zrovna tolik bychom se od něj dozvěděli!" přisadila si Eilonwy. „To už nám Hen Wen rovnou mohla říct, že Dyrnwyn nikdy zpátky nedostaneme. Noc nemůže být poledne a tím to končí."

„Na žádné ze svých toulek," dodal Fflewddur, „jsem nikdy neviděl, že by hořel třeba jen maličký potok, natož pak řeka. Takže je ta věštba dvojnásobně nemožná."

„Přesto ale," mudroval král Rhun s nevinnou dychtivostí, „by bylo úžasné, vidět něco takového. Hrozně rád bych byl u toho."

„Obávám se, že se ti taková podívaná nikdy nenaskytne, králi z Mony," zahučel chmurně Dallben.

Gwydion, který až do toho okamžiku zamyšleně seděl u stolu a v rukou sem a tam převracel zbytky popraskaných znakových hůlek, vstal a promluvil ke společníkům. „Hen Wenina věštba byla skličující," prohlásil, „a ani zdaleka nesplnila naděje, které jsem do ní vkládal. Nenajdeme-li však pomoc ve věštbách, budeme ji muset najít sami v sobě." Stiskl ruce a přelomil jeden z úlomků jasanového dřeva vejpůl. „Budu Dyrnwyn hledat, dokud bude v mém těle zbývat jiskra života a

dechu. Ta věštba na mých plánech nic nezměnila, jen jim dodala na naléhavosti.“

„Pak tedy dovol, abychom jej hledali s tebou,“ zvolal Taran a postavil se čelem k němu. „Čerpej z našich sil, dokud se ti nevrátí tvoje vlastní.“

„Přesně tak!“ vyskočil také Fflewddur. „Je mi úplně jedno, jestli budou řeky hořet nebo ne. A že bych měl požádat kámen, aby promluvil? Raději o to požádám samotného Arawna. Před Fflamem nic neutají!“

„Při úkolu tohoto druhu platí,“ zavrtěl hlavou Gwydion, „že čím víc mužů se ho účastní, tím je riziko větší. Nejlepší bude, když pojedu sám. Má-li někdo proti pánovi smrti Arawnovi vsadit život, musím to být já.“

Taran sklonil hlavu, protože tón Gwydionova hlasu vylučoval jakoukoli diskusi. „Je-li to tvoje vůle, budiž,“ souhlasil. „Co kdyby ale před tebou do Annuvinu letěl nejprve Krák? Pošli ho na průzkum. Poletí rychle a přinese ti všechny informace, které tam získá.“

Gwydion na Tarana zamyšleně pohlédl a souhlasně přikývl. „Přece jen jsi na svých toulkách nalezl trochu moudrosti, pasáčku vepřů. To je rozumný plán. Krák mi možná poslouží lépe než všechny vaše meče. Nebudu na něj ale čekat tady. Kdybych tu zůstal, ztratil bych příliš mnoho času. Ať v Annuvinu zjistí vše, čeho bude schopen, a pak mě najde na hradě krále Smoita v cadifforském kantrevu. Smoitovu říši mám při cestě do Annuvinu a budu tedy mít polovinu cesty za sebou, až se ke mně Krák vrátí.“

„Můžeme tě tedy doprovodit alespoň do hradu krále Smoita,“ navrhl opět Taran, „a střežit tě značnou část cesty. Je docela možné, že se mezi Caer Dallbenem a cadifforským kantrevem stále potulují Arawnovi lovci, kteří by tě s radostí připravili o život.“

„Ničemové odporní!“ rozhořčil se bard. „Zrádní vrazi! Tentokrát si vyzkoušejí, jak chutná čepel mého meče. Jen ať nás napadnou! Doufám, že to udělají!“ Jedna ze strun na jeho harfě praskla tak hlasitě, že celý nástroj zadrnčel. „No jistě… totiž… to bylo jen tak obrazně řečeno,“ dodal rozpačitě Fflewddur. „Doufám naopak, že na ně vůbec nenarazíme. Mohli by nám nadělat dost problémů a zdrželi by nás v cestě.“

„Nikoho ještě nenapadlo, jaké komplikace to bude znamenat pro mne," postěžoval si Glew. Bývalý obr vyšel ze spíže a mrzutě se rozhlížel kolem dokola.

„Lasička jedna!" zabručel Fflewddur. „Dyrnwyn je pryč, nevíme, jestli nedáváme v sázku vlastní životy, a on si stěžuje na komplikace. Je to opravdu malicherný mrňous a vždycky byl."

„Protože se o tom nikdo nezmínil," ozvala se Eilonwy, „soudím, že nejsem zvaná, abych jela s vámi. Prosím, nebudu se vám vnucovat."

„I ty jsi nalezla moudrost, princezno," pochválil ji Dallben. „Nestrávila jsi tolik času na Moně nadarmo."

„Samozřejmě," pokračovala Eilonwy, „může se stát, že až odjedete, napadne mě, že je den jako stvořený pro malou vyjížďku a že bych si mohla natrhat trochu polního kvítí, které budu ovšem dost těžko hledat, vezmeme-li v úvahu, že už je skoro zima. Ne že bych snad jela ve vašich stopách, chápejte. Mohla bych ale čirou náhodou zabloudit a omylem vás dostihnout. Pak už by bylo příliš pozdě na to, abych se vracela domů, i když by to pochopitelně vůbec nebyla moje chyba."

Gwydionova ustaraná tvář se rozjasnila úsměvem. „Ať je po tvém, princezno. Nemohu-li něčemu zabránit, smířím se s tím. Jeďte se mnou, všichni, kdo chcete, ne ale dál než do Smoitovy pevnosti v Caer Cadarnu."

„Tedy, princezno," povzdechl si Coll a potřásl hlavou, „rozhodně nechci odporovat lordu Gwydionovi. Sotva se ale na mladou dámu sluší, aby takovýmhle způsobem prosazovala vlastní vůli."

„Máš bezpochyby pravdu," souhlasila Eilonwy. „To byla také první věc, kterou mě královna Telena naučila: dáma nikdy netrvá na tom, že musí být po její vůli. Jenže potom, ani nevíte jak, stejně všechno dopadne tak, jak chce, a ani se nemusí bůhvíjak snažit. Už jsem se bála, že se to nikdy nenaučím, ale ve skutečnosti je to docela snadné, když člověk ví, jak na to."

Taran bez dalších odkladů zvedl Kráka z bidýlka u krbu a odnesl ho na zápraží před dům. Havran tentokrát neklapal zobákem a odpustil si i veškeré drzé brebentění. Místo obvyklých protestů, chraptivých poznámek a nezbedných taškařic se Krák krčil na Taranově zápěstí, s nakloněnou hlavou ho sledoval pozorným pohledem a napjatě poslouchal, zatímco mu Taran podrobně vysvětloval jeho úkol.

Pak Taran zvedl paži a Krák jim na rozloučenou zamával lesklými křídly.

„Annuvin!“ zakrákal. „Dyrnwyn!“

Vznesl se do vzduchu a během několika okamžiků už kroužil vysoko nad Caer Dallbenem. Vítr ho nadnášel jako list ze stromu, takže zůstal chvíli nehybně viset nad přihlížejícími společníky. Pak s uličnickým máchnutím křídel rychle zamířil k severozápadu. Taran ho přimhouřenýma očima sledoval, dokud nezmizel v nízko Plujících mračnech, a teprve pak se odvrátil, naplněn smutkem a obavami. Nepochyboval, že bude Krák ve střehu před nebezpečími, která by mu cestou mohla hrozit: před šípy annuvinských lovců a před krutými drápy i rezavými zobáky gwythaintů, Arawnových divokých okřídlených poslů. Gwythaintové už na společníky nejednou zaútočili a nebezpečná dokázala být i jejich mláďata.

Taran pamatoval na mladého gwythainta, kterému ještě jako chlapec kdysi zachránil život, a dobře si vzpomínal na jeho ostré spáry. Navzdory Krákovu statečnému srdci a pronikavému důmyslu si o havranovo bezpečí dělal starosti; ještě větší obavy v něm ale vyvolávala výprava, na niž se vydával Gwydion. A v tom okamžiku se ho zmocnilo neblahé tušení, že na Krákových roztažených křídlech jsou možná závislé ještě mnohem důležitější věci.

Bylo dohodnuto, že až se budou poutníci blížit k velké řece Avren, doprovodí král Rhun nespokojeného Glewa k lodi, která na řece kotvila, a nechá ho tam, aby vyčkal jeho návratu, protože sám byl pevně odhodlán doprovodit Gwydiona do Caer Cadarnu. Glewa nijak netěšila vyhlídka na to, že bude muset čekat na kolébající se lodi nebo přespávat na tvrdých oblázcích na břehu, protesty bývalého obra však monského krále ke změně plánů nepřiměly.

Zatímco Gwydion zasedl k poslední spěšné poradě s Dalibenem, společníci začali ze stáje vyvádět koně. Moudrá Melyngar, Gwydionova bílá klisna se zlatou hřívou, klidně čekala na svého pána. Taranův hřebec Melynlas frkal a netrpělivě hrabal kopyty v zemi.

Eilonwy už se vyšvihla na hřbet své oblíbené kaštanově hnědé klisny Lluagor. V záhybu pláště měla princezna schovaný svůj nejcennější poklad: zlatou kouli, která se vždy rozzářila jasným světlem, když ji uchopila do rukou.

„Tu otravnou korunu tady nechám," prohlásila.

„ Není vůbec k ničemu až na to, že drží vlasy, aby mi nepadaly do obličeje, a to sotva stojí za všechny ty puchýře. Raději bych ale šla po rukou, než abych tady nechala svoje šidítko. Kromě toho si aspoň budeme mít čím posvítit, kdybychom to potřebovali. To je mnohem praktičtější než nosit na hlavě nějakou obruč." Do sedlové brašny si přibalila výšivku, kterou vyráběla pro Tarana a kterou hodlala po cestě dokončit. „Když už budu u toho," dodala, „mohla bych taky opravit barvu Hen Weninych očí."

Fflewddur jezdil na obrovské žlutohnědé kočce jménem Llyan, která byla stejně velká jako kůň. Když barda spatřila, dala se do hlasitého předení a Fflewddur měl co dělat, aby ho silné zvíře, které se s ním začalo nadšeně mazlit, nesrazilo k zemi.

„Pomalu, kamarádko," hekl, když se mu Llyan obrovskou hlavou opřela mezi krk a rameno. „Já vím, chtěla bys, abych ti něco zahrál. Slibuju, že později přijde řada i na harfu." Glew Llyan okamžitě poznal. „To není fér," stěžoval si. „Měla by vlastně patřit mne.

Jistě," opáčil Fflewddur, „pokud totiž svůj nárok opíráš o to, žes jí dával pít ty ohavné lektvary, které jsi kdysi vařil, aby vyrostla. Jestli se na ní chceš svézt, můžeš to klidně zkusit. Musím tě ale varovat – Llyan má paměť delší než ten svůj dlouhý ocas."

Jakmile Llyan Glewa uviděla, začala skutečně zuřivě mrskat ocasem. Hrozivě se nad obtloustlým mužíkem tyčila, její žluté oči po něm metaly blesky, vousy se jí třásly, chlupaté uši měla pevně přitisknuté k hlavě a z hrdla se jí dralo vrčení, které se ani trochu nepodobalo tomu, jímž přivítala barda.

Fflewddur rychle popadl harfu a zabrnkal několik tónů. Llyan odvrátila oči od Glewa, roztáhla ústa v obrovském úsměvu a láskyplně na barda zamrkala.

Glewova bledá tvář naopak ještě víc zesinala a bývalý obr před kočkou spěšně couvl. „Když jsem byl obrem," zamumlal, „byl jsem na tom podstatně líp."

Král Rhun měl s sebou svého šedého grošáka. A protože Coll, který se rovněž rozhodl Gwydiona doprovodit, si osedlal ryzku Llamrei, potomka Melynlase a Lluagor, neměl Glew na vybranou a musel se posadit za Gurgiho na jeho chlupatého poníka – což bylo řešení, které

ani jednomu ze všech třech zúčastněných příliš nevyhovovalo. Taran zatím pomohl Collovi projít stáje, kovárnu a kůlnu s nářadím a posbírat všechny zbraně, které našli.

„Máme jich žalostně málo," stěžoval si Coll. „Tyhle oštěpy mi docela dobře sloužily k vyvažování fazolí," vysvětloval podsaditý válečník. „Doufal jsem, že k jinému účelu už je nikdy nebudu muset použít. A jediný meč, který mohu Gwydionovi nabídnout, zrezivěl, když jsem jím podpíral jednu z jabloní. Pokud jde o přilby, nemám žádnou kromě své kožené čapky, a v té si udělali hnízdo vrabci. Nebudu je rušit. Moje stará lebka je stejně tuhá jako ta kůže," mrkl na Tarana. „Do Caer Cadarnu a zpátky mi určitě vydrží."

„A ty, chlapče můj," pokračoval zvesela, přestože si nemohl nevšimnout, že se Taran ustaraně zamračil, „vzpomínám si nádoby, kdy by jistý mladý pasáček vepřů hořel touhou, aby mohl doprovázet lorda Gwydiona. A teď se tváříš kysele jako namrzlý tuřín."

„Rád bych se vypravil třeba do Annuvinu, kdyby mi to Gwydion dovolil," usmál se Taran. „Máš pravdu, starý příteli. Pro toho chlapce, kterým jsem byl, by podobná výprava byla báječným dobrodružstvím, plným slávy. Naučil jsem se ale jedno-lidský život je cennější než sláva a cena zaplacená krví je vždy příliš vysoká.

Není mi lehko u srdce," připustil ještě. „Ty ses kdysi dávno také vypravil do Annuvinu, abys zachránil Hen Wen poté, co ti ji ukradli. Pověz mi, jakou má Gwydion samotný v Arawnově říši naději?"

„Nikdo jiný by neměl větší naději než on," prohlásil Coll a hodil si oštěpy na rameno. Stačil z kůlny zmizet ještě dřív, než si Taran uvědomil, že mu starý válečník vlastně vůbec neodpověděl.

Caer Dallben už ležel daleko za nimi a pomalu se začínalo stmívat, když se společníci utábořili na noc ve stínech hlubokého lesa.

Eilonwy se spokojeně natáhla na zem. „Už je to tak dávno, co jsem naposledy spala na pohodlných kořenech a kamenech," pochvalovala si hlasitě. „Proti husímu peří je to náramně příjemná změna!"

Gwydion jim dovolil rozdělat oheň, a zatímco se Coll staral o zvířata, Gurgi otevřel svůj váček s potravou, aby se podělil s ostatními. Společníci toho většinou mnoho nenamluvili, protože byli prokřehlí a rozlámaní po dlouhé celodenní jízdě, pouze král Rhun neztratil nic ze své dobré nálady. Všichni se schoulili co nejblíž k bledým plamenům,

Rhun však sebral kus suché větve a pilně jí začal čmárat do hlíny, až byla země před ním plná čar připomínajících pavučinu.

„Jak jsem mluvil o tom vlnolamu," ozval se. „Myslím, že už vím, kde jsme udělali chybu. Ano, to je přesně ono. Takhle se na to musí."

Ze svého místa na druhé straně ohně viděl Taran nadšený záblesk v Rhunových očích a dobře známý chlapecký úšklebek v jeho tváři. Cítil však, že Rhun už není tím neschopným a nezodpovědným princátkem, které poznal na ostrově Mona. Úkolům, které plánoval, se věnoval stejně usilovně jako Taran v minulosti svému snažení v kovárně, u tkalcovského stavu či hrnčířského kruhu. A jestliže Rhun našel dospělost, když se ujal vlády nad královstvím, Taran našel totéž v dřině mezi houževnatými obyvateli Svobodných obcí. Díval se na Rhuna a pocítil k němu novou náklonnost. Monský král mluvil dál a Taranovu pozornost upoutaly nakreslené čáry na zemi. Pozorně si je prohlížel a zároveň Rhuna poslouchal. Usmál se, když si uvědomil, že jedno se nezměnilo: záměry monského krále poněkud přesahovaly jeho schopnosti,

„Obávám se, že by tvůj vlnolam spadl, kdybys ho postavil takhle," poznamenal Taran a dobromyslně se zasmál. „Podívej se sem," ukázal. „Těžší kameny musíš ponořit do větší hloubky. A tady.

Úžasné!" vykřikl Rhun a luskl prsty. „Máš úplnou pravdu! Musíš přijet na Monu a pomoct mi s jeho dokončením!" Pustil se do vyrývání nových čar s takovou energií, že se málem svalil do ohně.

„Ach, báječný a laskavý pán!" zajásal Gurgi, který hovoru obou společníků celou dobu pozorně naslouchal, aniž by zcela pochopil, o čem vlastně mluví. „Ach, chytré plánování a čárování! Gurgi by také chtěl umět mluvit s takovou moudrostí!"

Gwydion jim varovně pokynul, aby byli zticha. „Už to, že jsme zapálili oheň, je dost riskantní, nemusíme to ještě zhoršovat rámusem. Mohu jen doufat, že se tu nikde nepotulují Arawnovi lovci. Je nás příliš málo, abychom se ubránili třeba jen nepočetné hrstce. Nejsou to obyčejní válečníci," dodal, když viděl Rhunův tázavý pohled, „ale zvlášť ohavná cháska. Zabiješ jednoho z jejich tlupy a o to víc vzroste sila všech zbývajících."

Taran přikývl. „Je třeba mít se před nimi na pozoru stejně jako před syny kotle," varoval Rhuna, „nesmrtelnými němými stvůrami, které

střeží Annuvin. Možná dokonce ještě víc. Syny kotle sice nelze zabít, ale jejich síla se ztrácí, zatoulají-li se příliš daleko, nebo zůstanou-li příliš dlouho mimo Arawnovu říši.“

Rhun zamrkal a Gurgi se utišil a neklidně se ohlížel přes rameno. Při vzpomínce na nemilosrdné syny kotle se Taranovy myšlenky znovu zatoulaly k Hen Wenině věštbě. „Plamen Dyrnwynu bude uhašen,“ šeptl.

„ Jak toho ale Arawn chce docílit? Přes všechnu jeho moc prostě nevěřím, že by ho dokázal třeba jen tasit z pochvy.“

„Věštba je víc než jen slova, která ji tvoří,“ odpověděl Gwydion. „Musíš v ní hledat i skryté významy. Zůstane-li Dyrnwyn v Arawnových rukou, bude to pro nás totéž, jako kdyby jeho plamen vyhasl. Jeho moc, které bychom jinak mohli využít, bude skutečně ztracena, zůstane-li navždy zamčený v jeho pokladnici.“

„V pokladnici?“ opakoval Glew a přestal žvýkat jen na tak dlouho, aby stačil vyslovit tato dvě slova.

„Říše pána smrti je právě tak jednou velkou pokladnicí jako pevností zla,“ vysvětloval Gwydion. „Už dlouhou dobu je naplněna vším krásným a užitečným, co Arawn uloupil a odnesl z Prydainu. Ty poklady mu k ničemu neslouží; jeho cílem je ochudit druhé, znemožnit lidem jejich využití, odčerpat nám síly tím, že nás připraví o pomůcky, které by nám mohly zajistit bohatší sklizeň, než jakou kdy kdo z nás pamatuje.“ Gwydion se odmlčel. „A není snad něco takového jen smrt v jiném převlečení?“

„Doslechl jsem se,“ ozval se Taran, „že se v pokladnicích Annuvinu nachází všechno, po čem může lidské srdce toužit. Jsou tam prý pluhy, které orají bez lidské pomoci, kosy, které sklízejí úrodu, aniž by je vedla lidská ruka, kouzelné nástroje a mnoho dalších věcí,“ pokračoval. „Arawn totiž uloupil řemeslná tajemství kovářů i hrnčířů, dávné zkušenosti pastevců a farmářů. Také tyto znalosti jsou navěky uzamčeny v jeho skrýších.“

Glew si zajel jazykem mezi zuby. Kousek jídla, který držel, zůstal nedotčený v jeho tlustých prstech. Dlouhou chvíli nic neříkal, nakonec si však odkašlal a promluvil. „Rozhodl jsem se prominout vám vaše urážky a ponižující zacházení, kterému jsem byl vystaven. Ujišťuji vás, že když jsem byl ještě obrem, k ničemu podobnému by nedošlo. Na tom

ale nezáleží, všem vám odpouštím. A na důkaz své dobré vůle vás budu dál doprovázet.“

Gwydion na něj ostře pohlédl. „Snad bys mohl,“ připustil po chvíli tiše.

„Nic jiného nám ani nezbývá!“ odfrkl si Fflewddur. „Ta malá lasička doufá, že vyčenichá něco pro sebe. Úplně vidím, jak se mu chvěje nos! V životě by mě nenapadlo, že přijde den, kdy ho budu chtít vidět po svém boku, řekl bych ale, že to bude bezpečnější než mít ho v zádech.“

Glew se bezvýrazně usmál. „Tobě také odpouštím,“ utrousil.

KAPITOLA IV
HRAD KRÁLE SMOITA

Za svítání se král Rhun chystal od společníků oddělit a pokračovat dál na západ k přístavu na řece Avren, kde chtěl kapitána své lodi informovat o změně plánu. Fflewddur ho měl doprovodit, protože věděl o mělkých místech, kde bylo možno řeku přebrodit, a vyznal se v nejrychlejších trasách na protějším břehu.

Eilonwy se rozhodla, že pojede s nimi. „Zapomněla jsem na Rhunově lodi polovinu nití na vyšívání a musím si pro ně dojet, mám-li Hen Wen pořádně dokončit. Ani jeden z vás by je nenašel, protože ani sama nevím jistě, kde by mohly být. Mám dojem, že jsem tam také nechala teplejší cestovní plášť a ještě pár dalších věcí – teď si sice zrovna nevzpomínám, co to bylo zač, ale až tam budu, určitě si vzpomenu.“

Coll se ušklíbl a podrbal se na holé hlavě. „Princezna se ve všech směrech stále víc mění v opravdovou dámu,“ poznamenal.

„Vzhledem k tomu, že nebudu na lodi zůstávat,“ prohlásil Glew, jehož rozhodnutí z předchozího večera zůstalo neotřeseno, „nevidím důvod, proč bych si měl zajíždět. Pojedu dál s lordem Gwydionem.“

„V tom se právě mýlíš, můj mrňavý obře,“ zavrtěl hlavou bard. „Nasedni pěkně za monského krále, pokud ovšem snese tvoji

společnost, a koukej sebou hodit. Nemysli si, že tě na jediný okamžik spustím z očí. Kam pojedu já, pojedeš ty taky. A naopak to ostatně platí úplně stejně.“

„Poslyš, Fflewddure,“ odtáhl Taran barda kousek stranou. „Glew nám nemůže nadělat žádné problémy. Osobně na něj budu dávat pozor.“ Bard zavrtěl rozcuchanou žlutovlasou hlavou. „Ne, příteli. Budu mnohem klidnější, když ho budu mít na očích. A to pořád. Kdepak, tu malou lasičku jsem si vzal na starost já. Jen jeďte napřed a my vás na protějším břehu Avren dojedeme ještě před polednem.“

„Už se těším, až zase uvidím Smoita,“ dodal ještě Fflewddur. „Ten starý rudovousý medvěd mi přirostl k srdci. V Caer Cadarnu se dobře pomějeme, protože Smoit hoduje se stejnou vervou, s jakou bojuje.“

Gwydion už mezitím nasedl na Melyngar a pokynem je vyzýval, aby si pospíšili Fflewddur popleskal Tarana po rameni a rozběhl se nasednout na Llyan, která vesele dováděla v jasném a chladném slunečním svitu a honila se za konečkem vlastního ocasu.

Král Rhun, Fflewddur, Eilonwy a Glew se brzy ztratili z dohledu. Taran se otočil k západu a zaujal místo mezi Gwydionem a Collem, kdežto Gurgi na svém poníkovi jel jako poslední.

Zastavili se až na protějším břehu velké řeky Avren. Poledne minulo a po ostatních společnících nebylo ani vidu. Přestože si o ně Taran začínal dělat starosti, snažil se sám sebe přesvědčit, že se jim nic nestalo. „Rhun se nejspíš zastavil, aby si prohlédl jezevčí noru nebo mraveniště,“ poznamenal. „Doufám, že v tom nevězí nic jiného.“

„Neměj strach,“ uklidňoval ho Coll. „Fflewddur už ho popožene. Každou chvíli tu budou.“

Taran zatroubil na svůj roh v naději, že signál navede barda na správnou cestu v případě, že někde omylem zabloudili. Stále však nikdo nepřijížděl. Gwydion, který čekal tak dlouho, jak se jen odvážil, se rozhodl pokračovat do Caer Cadarnu. Po celý zbytek dne ujížděli ostrým tempem.

Taran se v sedle každou chvíli otáčel a pokaždé čekal, že uvidí, jak je monský král s ostatními společníky cvalem dojíždí, nebo že zezadu náhle uslyší Rhunovo bodré „Nazdárek, nazdárek!“ Jak se však den pomalu chýlil k večeru, uvědomil si, že Rhun, který byl v nejlepším případě pomalým jezdcem, musel zůstat už daleko za nimi.

Nepochyboval také, že Fflewddur nebude chtít po setmění v cestě pokračovat.

„Utábořili se někde za námi," ujišťoval ho Coll. „Kdyby měli nějaké potíže, jeden z nich by se za námi byl vypravil. Fflewddur Fflam cestu ke Smoitovu hradu dobře zná, takže se všichni sejdeme tam. A kdybychom měli pocit, že nejedou už příliš dlouho, poslal by pro ně Smoit pátrací skupinu." Podsaditý válečník položil Taranovi ruku na rameno. „Netrap se, dokud nemáš nějaký jasný důvod k obavám –

Nebo je snad problém v tom," zeptal se se spikleneckým zamrkáním, „že se ti stýská po princezně Eilonwy?"

„Vůbec s námi neměla jezdit," utrhl se napůl rozzlobeně Taran.

„To je nepochybně pravda," zazubil se Coll. „Nevzpomínám si ale, že bys jí to rozmlouval."

Taran mu oplatil stejným zazubením. „Něco takového už jsem dávno vzdal."

Přibližně v polovině dopoledne následujícího dne se před nimi objevil Caer Cadarn, kde se na kamenné věži třepotala Smoitova rudá zástava se znakem černého medvěda. Pevnost byla vybudována na mýtině a její masivní zdi vyčnívaly kupředu stejně jako huňaté obočí vousatého krále, zjizvené mnoha bitvami. Coll pobídl Llamrei a křikem oznámil strážím, že přijíždí Gwydion, princ z Donina rodu. Mohutná brána se otevřela a společníci cvalem vjeli na nádvoří, kde skupina ozbrojenců uvázala jejich koně a několik válečníků je dovedlo do Velké síně.

Gwydion rychle kráčel chodbou a Taran s Collem a Gurgim ho následovali, po obou stranách obklopeni strážemi. „Smoit bude ještě sedět u mísy s masem," prohlásil Taran. „Jeho snídaně trvají až do poledne," zasmál se. „Tvrdí, že si tak povzbudí chuť na další jídla. Gwydion z něj nedostane ani slovo, dokud se sami taky pořádně nenacpeme."

„Ano, ano!" zajásal Gurgi. „Gurgi už se těší na báječné pochoutky a pokroutky!"

„Však se jich dočkáš, starý příteli," ujistil ho Taran. „O tom nepochybuj."

Vešli do Velké síně. Na jednom jejím konci stál Smoitův obrovský trůn, vyřezaný z půle dubového stromu a upravený do podoby medvěda se zdviženými tlapami po obou stranách.

Muž, který v něm seděl, nebyl král Smoit.

„Magg!“ vyjekl Taran.

V tom okamžiku se na ně stráže sesypaly. Taranovi někdo vytrhl meč z opasku. Gwydion se s mocným výkřikem sám vrhl proti válečníkům, ti ho však obklopili ze všech stran a srazili Donina prince na kolena. Také Colla povalili za zem a na záda mu přimáčkli hrot oštěpu. Gurgi ječel vztekem a hrůzou. Jeden ze strážných ho Popadl za chlupatý zátylek a zatřásl s ním tak hrubě, že se ubohý tvoreček sotva Postavil na vlastní nohy.

Magg měl ve tváři škleb podobný lebce. Nepatrným pohybem kostnatých prstů pokynul válečníkům, aby ustoupili. Jeho šedý špičatý obličej se třásl rozkoší. „Naše setkání, lorde Gwydione, je mi nečekaným potěšením. Moji válečníci ovládají Caer Cadarn, tohle je ale překvapivá trofej, a vzácnější, než jsem doufal.“

V Gwydionových zelených očích se zablesklo. „Jak se vůbec opovažuješ objevit v kantrevu krále Smoita? Hleď odtud zmizet, než se vrátí. Nenaloží s tebou tak milosrdně, jako jsem to udělal já.“

„Hned se ke králi Smoitovi připojíte,“ ujistil ho Magg. „I když toho neotesaného pána zdejšího kantrevu bych jen stěží nazval králem.“ Maggovy úzké rty se pohrdlivě zkřivily. Zálibně přejel rukou po svém vyšívaném plášti. Taran si všiml, že pod dlouhými zplihlými vlasy má na sobě Magg ještě honosnější odění, než jaké nosíval jako nejvyšší hofmistr u monského dvora.

„Můj lenní pán je mocnější než Smoit či monský král, mocnější než královna Achren,“ prohlásil Magg s úsměvem žlutých zubů. „A teď i silnější než princ z Donina rodu.“ Dotkl se železného řetězu, který mu visel kolem krku a přejel rukou po těžkém odznaku svého úřadu. Taran si s hrůzou uvědomil, že je na něm stejný symbol jako na cejchu, který měli vypálený na čelech lovci.

„Nesloužím žádnému menšímu lennímu pánovi,“ prohlásil nadutě Magg, „než je král Annuvinu, sám pán smrti Arawn.“

Gwydionův pohled nezakolísal. „Našel jsi tedy svého skutečného pána, Maggu.“

„Když se naše cesty naposledy rozešly, lorde Gwydione,“ pokračoval Magg, „považoval jsem tě za mrtvého. Později jsem se ke svému potěšení dozvěděl, žes nezemřel.“ Nejvyšší hofmistr si olízl rty. „Málokomu se poštěstí, aby si mohl svoji pomstu vychutnat dvakrát, a já jsem trpělivě čekal na den, kdy se znovu setkáme.

Ano, trpělivě jsem čekal,“ zasyčel Magg. „Poté, co jsem odplul z monského ostrova, jsem dlouhou dobu strávil na toulkách. Pokorně jsem sloužil různým pánům a čekal na svoji chvíli. Jeden z nich mě dokonce chtěl uvrhnout do vězení – mě, Magga, který měl kdysi na dosah vlastní království.“ Hlas nejvyššího hofmistra ječivě přeskočil. Obličej mu sytě zrudl a oči jako by chtěly vypadnout z důlku. Za okamžik však ovládl roztřesené ruce a znovu se posadil na Smoitův trůn. Slova teď z jeho rtů splývala, jako by vychutnával každé zvlášť.

„Konečně jsem se dostal až do Annuvinu,“ vyprávěl, „k samotnému prahu temné brány. Lord Arawn mě tehdy ještě neznal tak, jako mě zná dnes.“ Spokojeně přikývl. „Mnohé se ode mne dozvěděl.

Lord Arawn znal historii Dyrnwynu,“ pokračoval Magg. „Věděl, že byl ztracen a znovu nalezen a že ho nosí po boku Gwydion, syn Donin. Byl jsem to ale já, Magg, kdo mu poradil nejlepší způsob, jak ho získat.“

„Dokonce i tvoje zrada je ubohá,“ ozval se Taran. „Dříve nebo později, s tvou pomocí nebo bez ní, by byl Arawn na ten ohavný plán přišel také.“

„Možná ano,“ ušklíbl se vychytrale Magg. „Možná se ode mne ale nedozvěděl tolik, jako jsem se dozvěděl já od něj. Brzy jsem totiž zjistil, že jeho moc kolísá na nebezpečně vratkém ostří. Jeho šampión, Rohatý král, byl už dávno poražen. Dokonce i černý Crochan, který mu dával nesmrtelné syny kotle, byl roztříštěn a zničen. Lord Arawn má mezi králi kantrevů mnohé tajné vazaly,“ pokračoval Magg. „Slíbil jim obrovské bohatství a rozlehlé říše a oni se přísahou zavázali do jeho služeb. Po jeho porážkách však mezi nimi zavládl neklid. Byl jsem to já, kdo mu ukázal způsob, jak upevnit jejich poslušnost. Byl to můj, jen můj plán, díky němuž Dyrnwyn padl do jeho rukou! Všemi kantrevy se nyní šíří zpráva, že pán smrti Arawn má ve svém držení nejmocnější zbraň celého Prydainu. Zná všechna tajemství Dyrnwynu, zná je mnohem lépe než ty, lorde Gwydione, a ví, že nemůže být poražen.

Jeho vazalové plesají, protože už brzy okusí vítězství. Jeho bojová zástava teď přiláká i další náčelníky a počet jeho válečníků se bude rozrůstat. A byl jsem to já, Magg, kdo toho docílil!“ vykřikl nejvyšší hofmistr. „Já, Magg, druhý pouze po pánovi smrti! Já, Magg, mluvím jeho jménem. Jsem jeho důvěrným vyslancem, objíždím všechny kraje a shromažďuji armádu, která zničí Doniny syny a všechny, kdo jim přísahali věrnost. Celý Prydain se ocitne pod jeho vládou. A ti, kdo se mu postaví na odpor – rozhodne-li se lord Arawn být milostivý, zabije je. Jeho lovci se napojí jejich krví. Ostatní budou trpět ve věčném otroctví!“

Maggovy oči zářily, jeho bledé čelo se lesklo a jeho tváře se nekontrolované třásly. „A za to všechno,“ zasyčel, „za všechny tyto služby se mi lord Arawn zapřisáhl všemi existujícími přísahami: jednoho dne budu já, Magg, nosit železnou korunu Annuvinu!“

„Jsi nejen zrádce, ale také hlupák!“ promluvil Gwydion chladným, tvrdým hlasem. „Dokonce dvojnásobný hlupák. Za prvé proto, že věříš Arawnovi. A za druhé proto, že věříš, že bude král Smoit naslouchat tvým hadím slovům. Zabils ho? Jedině mrtvý by tě byl ochoten poslouchat.“

„Smoit žije,“ zavrčel Magg. „O jeho spojenectví nestojím. Chci získat slib věrnosti vazalů z jeho kantrevu. Smoit jim nařídí, aby v jeho jménu sloužili mně“

„Král Smoit by si raději nechal vyříznout jazyk!“ vykřikl Taran.

„Však na to možná také dojde,“ odpověděl Magg. „Němý mi poslouží právě tak dobře. Pojede se mnou a já budu jeho jménem mluvit lépe, než by to dokázal on sám.”

„Přece jen,“ dodal zamyšleně, „bych ale dal přednost tomu, aby ty příkazy vyšly z jeho úst, a ne z mých. Vždycky existují možnosti, jak mu jazyk raději rozvázat než vyříznout. Některé už jsem dokonce vyzkoušel.“

Magg zúžil oči. „Ta nejlepší pomůcka stojí přímo přede mnou. Ty, lorde Gwydione. A také ty, prasáčku. Promluvte si s ním. Vysvětlete mu, že se mi musí podvolit.“ Pokřiveně se usmál. „Závisejí na tom vaše životy.“

Nejvyšší hofmistr nepatrně pokynul hlavou a stráže vykročily k zajatcům.

Společníci byli neurvale vyvlečeni z Velké síně. Tarana zalila taková vlna zoufalství a beznaděje, že si sotva všímal chodeb, kterými je stráže odváděly. Pak se válečníci zastavili a jeden z nich otevřel těžké dveře. Ostatní strčili zajatce do uzoučké komůrky. Dveře se skřípavě zabouchly a všechno pohltila tma.

Společníci kolem sebe slepě tápali a Taran klopýtl o ležící lidské tělo, které sebou škublo a vydalo hlasitý řev.

„U všech ďasů!“ zaburácel hlas krále Smoita a Taran cítil, jak se kolem něj ovinuly dvě paže, které jako by mu chtěly zpřelámat všechny kosti v těle. „Už jsi zase tady, Maggu? Živého mě nedostaneš!“

Taran byl málem zadušen a rozmačkán, než stačil Gwydion hlasitě vykřiknout svoje jméno i jména svých společníků. Smoitovo sevření povolilo a Taran na obličeji pocítil obrovskou ruku.

„U všech všudy, skutečně je to on!“ zahřměl Smoit, kolem něhož se mezitím shromáždili všichni ostatní. „Pasáček vepřu! A lord Gwydion! Coll! Tu tvoji holou hlavu bych poznal všude!“ Ruka mu sklouzla na Gurgiho rozcuchanou hlavu. „A ten malý… jak že se to vlastně jmenuje? Rád vás vidím, přátelé.“ Smoit hlasitě zasténal. „A zároveň vás vidím nerad. Jak se tomu samolibému ubožákovi podařilo vás zajmout? Ten slizký falešný lokaj nás všechny vlákal do pasti!“

Gwydion v krátkosti Smoitovi vylíčil, co se jim přihodilo.

Rudovousý král vztekle zavrčel, „Mě Magg nachytal stejně snadno jako vás. Seděl jsem včera u snídaně a sotva jsem se stačil zakousnout do prvního kousku masa, když mi můj hofmistr přišel oznámit, že se mnou chce mluvit posel, který dorazil od lorda Goryona. Abyste pochopili, věděl jsem, že Goryon už se zase škorpí s lordem Gastem. Jako obvykle šlo o nějakou krádež dobytka. Zajímalo by mě jestli lenní páni Prydainu někdy nechají těch svých neustálých šarvátek! A protože Gastovu verzi už jsem slyšel, říkal jsem si, že bych měl vyslechnout také Goryonovu.“

Smoit si rozhořčeně odfrkl a udeřil se pěstí do obrovského stehna. „Než jsem stačil spolknout další sousto, byli všude kolem mě Maggovi válečníci. U všeho, co je mi svaté! Někteří z nich si budou Smoita dlouho pamatovat! Další oddíl zůstal ležet v záloze a vrazil dovnitř hlavní bránou.“ Smoit si složil hlavu do dlaní. Všichni moji muži, kteří nepřišli o život, jsou uvěznění na strážnicích a ve zbrojnicích.

„A ty sám,“ zeptal se starostlivě Taran, „máš bolesti? Magg říkal něco o mučení.“

„Bolesti!“ zařval Smoit tak hlasitě, že ozvěna zatřásla celou komorou. „Mučení? Trpím tak, že ze mě lije pot! Ne ale tím, co mi prováděl ten nosatý červ! Na něj mám kůži dostatečně tlustou. Jen ať si Magg na mých kostech vyláme zuby! To jeho mučení je pro mě sotva víc než kousnutí blechy nebo škrábnutí trnitým křovím. Prosím tě, při přátelském kočkování už jsem utržil horší rány!

Chceš vědět, co mě bolí?“ běsnil dál Smoit. „Při všech vousech na své bradě přísahám, Že víc než žhavé železo mě bolí pomyšlení, že jsem zavřený na vlastním hradě! Moje vlastní pevnost a on mě v ní drží jako zajatce! Přelstil mě v mé vlastní Velké síni. Utrhl mi od úst moje vlastní jídlo a pití a úplně mi zkazil snídani. Mučení? Tohle je horší než mučení! To by jednoho úplně připravilo o chuť k jídlu!“

Gwydion s Collem mezitím přistoupili ke stěnám komory, a pokud jim to tlumené světlo dovolilo, spěšně se dali do jejich zkoumání a hledání případných slabých míst. Taran, jehož oči zatím o něco víc přivykly šeru, se obával, že společníci vynakládají veškerou námahu marně. V jejich cele nebyla okna a ta trocha vzduchu, která k nim pronikala, proudila dovnitř malým a důkladně zamřížovaným otvorem ve dveřích. Podlaha nebyla z udusané hlíny, ale z dlažebních kamenů, které k sobě přiléhaly tak těsně, že mezi nimi nebyly téměř žádné spáry.

Smoit, který si za okamžik také uvědomil smysl Gwydionova snažení, zavrtěl hlavou a zadupal na podlahu železem okovanými botami. „Solidní jako skála,“ oznámil. „Moc dobře to vím, protože jsem ji sám pokládal. Ušetřte si námahu, přátelé. Ta podlaha nepovolí o nic dřív než já sám!“

„Jak je tohle sklepení hluboko pod zemí?“ zajímal se Taran, přestože jeho naděje na útěk se každým okamžikem ztrácely. „Nemohli bychom se nějak prokopat nahoru?“

„Sklepem?“ zahulákal Smoit. ‚Já už v Caer Cadarnu žádné podzemní vězení nemám. Když jsi tu byl naposledy, tvrdils, že moje sklepem’ nejsou k ničemu. Měl jsi pravdu, a tak jsem je nechal zazdít. Dnes se v mém kantrevu nedějí žádné nepravosti, které bych rychleji a snáz nedokázal urovnat několika slovy. Kdo slyší můj hlas, rychle se

napraví - jinak si musí napravovat rozbitou hlavu! Jaké pak sklepem'! To je rezervní spíž.

„Jen smůla, že jsem ji nevybavil zásobami stejně důkladně, jako jsem ji postavil," zasténal. „Ať si Magg přinese svoje železa a biče. Ani si jich uprostřed toho druhého ďábelského týrání nevšimnu. Tahle spíž leží hned vedle mé kuchyně! Celé dva dny už jsem neměl nic v žaludku. Připadá mi to spíš jako dva roky! Ten ohavný zrádce se celou tu dobu nepřestal cpát! A co já? Já můžu jen nasávat vůně, které se ke mně donesou! Však mi za to jednou zaplatí," zuřil Smoit. „Nechci nic víc než chviličku s rukama kolem toho jeho vychrtlého krku. Vymačkám z něj všechny pudinky a paštiky, které mi tu sežral!"

Gwydion přistoupil k rozvzteklenému Smoitovi a přikrčil se vedle něj. „Může se stát, že tvoje spíž bude naším hrobem," prohlásil zasmušile. „A nejen naším," dodal. „Fflewddur Fflam sem vede další společnost. Maggovy čelisti kolem nich sklapnou stejně pevně, jako sklaply kolem nás."

Přestože Fflewddur Fflam dovedl Eilonwy, krále Rhuna a Glewa do přístavu na řece Avren velice rychle, zpáteční cesta od lodi už tak rychlá nebyla. Nejdřív se monskému králi jakýmsi naprosto nepravděpodobným způsobem podařilo přepadnout koni přes krk, když se jeho šedý grošák zastavil na říčním břehu a chtěl se napít. Nešťastný král se při této nechtěné koupeli důkladně promočil, ani v nejmenším však neztratil dobrou náladu. Ve vodě mu zároveň bohužel povolil opasek a meč, který na něm měl zavěšený, se na mělčině potopil. Rhun ho nedokázal vylovit, protože se navíc zamotal do postroje svého koně, Fflewddur proto musel skočit do řeky a zbraň vytáhnout. Když hodlali pokračovat v cestě, Glew si za vodou nasáklého krále rozhořčeně odmítal sednout.

„Tak si běž pěšky, ty malá lasičko!" rozkřikl se na něj Fflewddur, který se celý třásl a mával rukama, aby se zahřál. „A nejvíc by se mi líbilo, kdybys šel opačným směrem!"

Glew si jen povýšeně odfrkl a odmítl se pohnout.

„Pospěšte si, vy všichni!" dupla si netrpělivě Eilonwy. „Na tuhle cestu jsme vyjeli, abychom ohlídali lorda Gwydiona, a přitom se sotva umíme postarat sami o sebe!"

Bývalý obr se uvolil nasednout za princeznu na Lluagor a společnost tedy vyrazila na další cestu. Llyan si však náhle vzala do hlavy, že si chce hrát. Vrhala se kupředu na obrovských měkkých tlapách a rozverně se točila, zatímco nešťastný bard se jí zoufale držel kolem krku. Musel vynaložit všechny síly, aby Llyan zastavil, když se chtěla i s ním převalit na záda.

„Tohle… tohle skoro nikdy nedělá," křičel bard, který sotva popadal dech, zatímco Llyan obrovskými skoky obíhala kolem jeho společníků. „Je v podstatě… docela dobře… vychovaná! Nemá smysl… ji peskovat. Nic se tím… nevyřeší!"

Nakonec byl Fflewddur nucen se značnými potížemi sejmout z ramene harfu a brnkat na ni tak dlouho, dokud se Llyan neupokojila.

Krátce po poledni zaslechl bard z dáli nezřetelné tóny Taranova rohu. „Dělají si o nás starosti," prohlásil. „Doufám, že je brzy dojedeme."

Pokračovali nejrychlejším tempem, jakého byli schopni, vzdálenost mezi oběma skupinami se však nejen nezkracovala, ale naopak rostla; za soumraku unaveně zastavili a uložili se k spánku.

Druhého dne vyrazili časně ráno a podle Fflewddurova odhadu měli za ostatními ztrátu necelého půl dne. Král Rhun, který se už nemohl dočkat, až dorazí do Caer Cadarnu, nutil šedě grošovanou klisnu k maximální rychlosti, kůň však přesto běžel mnohem pomaleji než Llyan a Lluagor. Eilonwy i Fflewddur byli proto neustále nuceni přitahovat svým zvířatům uzdu.

Přibližně v polovině odpoledne vyrazil král Rhun radostný výkřik. Caer Cadarn ležel v nevelké vzdálenosti před nimi. Za hradbou stromů jasné viděli rudou Smoitovu zástavu. Společníci se užuž chystali pobídnout zvířata kupředu, Eilonwy se však náhle zamračila a ještě jednou se na vlající praporec zadívala.

„To je zvláštní," poznamenala. „Vidím toho roztomilého starého medvěda krále Smoita, Gwydion už je tam ale určitě s ním a přitom zástavu Donina rodu nikde vidět není. Královna Teleria mě učila, že mezi šlechtici kantrevů je zdvořilou zvyklostí vyvěsit prapor s Doniným zlatým slunečním kotoučem, navštíví-li je někdo z královské rodiny."

„Za obvyklých okolností to je pravda," souhlasil Fflewddur. „Pochybuji ovšem, že má za současných okolností Gwydion zájem, aby

se vědělo, kde právě je. Požádal Smoita, aby od formalit upustil. Velice rozumné opatření.“

„Ano, samozřejmě,“ přikývla Eilonwy. „Mělo mě to napadnout. To bylo chytré, Fflewddure.“

Bard se rozzářil spokojeností. „To dělají zkušenosti, princezno. Dlouholeté zkušenosti. Neměj ale strach. Časem podobné vědomosti také získáš.“

„Jenže i tak,“ nedala si pokoj Eilonwy, když se znovu rozjeli. ‚Je taky zvláštní, že je zavřená brána. Jak znám krále Smoita, čekala bych, že bude otevřená dokořán a že na nás už bude čekat čestná stráž s králem Smoitem osobně v čele.

„Ale kdepak,“ odbyl Fflewddur dívčinu poznámku bezstarostným mávnutím ruky. „Lord Gwydion cestuje po nebezpečných stezkách a nevyhledává žádné oficiální oslavy. Vím něco o tom, jak to v podobných případech chodí. Byl jsem už na tisícovce tajných poslání… tedy, spíš na jednom nebo na dvou,“ opravil se spěšně. „Čekal jsem, že bude Caer Cadarn zavřený, zamčený a tichý jako myška.“

„Asi ano,“ připustila Eilonwy. „Určitě víš o těchhle věcech víc než já,“ Zaváhala, přimhouřila oči a pozorně se zadívala k hradu, k němuž se teď už společníci rychle blížili. „Pokud jsem ale slyšela, král Smoit právě s žádným ze svých sousedů neválčí. Dva strážní na hradbách by měli víc než stačit. Potřebuje snad celý oddíl lučištníků?”

„Přirozeně, že potřebuje,“ odsekl Fflewddur, „musí chránit lorda Gwydiona.“

„Pokud se ale nemá nikdo dozvědět, že tam Gwydion je…“ nedala se odbýt Eilonwy.

„U velkého Belina!“ vyprskl bard a přitáhl Llyan uzdu. „Už se mi z tebe úplně točí hlava. Chceš snad říct, že Gwydion v Caer Cadarnu není? Jestli tam opravdu není, za chviličku to zjistíme. A jestli tam je, zjistíme to taky.“ Poškrábal se na ježaté žlutovlasé hlavě. „Pokud ho ale nenajdeme, proč tady není? Co se mu mohlo stát? A pokud tam je, nemusíme si dělat žádné starosti. Kdyby tam ovšem nebyl… U všech hromů a blesků, jsem z tebe celý nervózní. Nechápu…“

„Já to taky nechápu,“ odpověděla Eilonwy. „Vím jen jedno, i když ani to vlastně doopravdy *nevím* – že totiž, no, neumím to vysvětlit. Ten hrad… vypadá nějak divně. Vlastně ne, ne *vypadá.* Je cítit? Ne… Na

tom ale nezáleží,“ vyjekla. „Mám prostě po celém těle mrazení a husí kůži a vůbec se mi to nelíbí. O tvých zkušenostech vůbec nepochybuji, ale ženy mého rodu byly čarodějky, všechny do jedné. A já jsem taky měla být čarodějkou, nebýt toho, že jsem se rozhodla být raději mladou dámou.“

„Kouzla!“ zahučel nervózně bard. „Od kouzel je lepší se držet stranou. Vůbec si s nimi nezačínat. To je další z mých zkušeností, že z toho nikdy nekouká nic dobrého.“

„Poslyšte,“ vložil se do hovoru Rhun, „jestli má princezna pocit, že něco není v pořádku, rád pojedu napřed a zjistím to. Prostě zatluču na bránu a docela obyčejně se zeptám.“

„Nesmysl,“ zarazil ho Fflewddur. Jsem si naprosto jistý, že je všechno v pořádku – Jedna ze strun na harfě praskla a hlasitě zadrnčela. Bard si neklidně odkašlal. „Tak tedy ne, vůbec si nejsem jistý. K čertu s tím vším! Ta holka mi nasadila brouka do hlavy a já ho z ní nemůžu vytřást. Na jedné straně vypadá všechno naprosto normálně a na druhé straně to vypadá absolutně nenormálně.

‚Jen proto, abych tě uklidnil – tedy vlastně abych uklidnil *sebe,*“ otočil se Fflewddur k princezně, „to tedy budu já, kdo to půjde zjistit. Jako potulný bard můžu kamkoli přijít a zase odejít, jak se mi zachce. Kdyby něco nebylo v pořádku, nebude mě nikdo podezírat. A když ne, ničemu tím neuškodíme. Počkejte tady, za chviličku se vrátím. Pak se tomu všichni u stolu krále Smoita zasmějeme,“ dodal ještě, neznělo to ale nijak přesvědčivě.

Seskočil ze sedla, protože považoval za rozumnější nepřitahovat k sobě pozornost tím, že by přijel na Llyan. „A ty tady nezkoušej žádné lumpárny,“ varoval Glewa. „Hrozně nerad tě spouštím z očí, ale Llyan už na tebe dohlédne. Má lepší oči než já. A zuby taky.“

Bard se pěšky vydal k hradu. Po nějaké době Eilonwy viděla, jak se brána otevřela a Fflewddur zmizel uvnitř. Pak všude zavládlo ticho.

Za soumraku už si dívka dělala vážné starosti, protože bard o sobě od svého odchodu vůbec nedal vědět. Společníci se skryli v blízkém houští a čekali na Fflewddurův návrat, teď však Eilonwy vstala a znepokojeně hleděla k hradu. „Skutečně něco není v pořádku!“ postěžovala si hlasité a nedočkavě postoupila o krok vpřed. Král Rhun ji zatáhl zpět do křoví. „Třeba ne,“ uklidňoval ji. „Kdyby hrozilo nějaké

nebezpečí, byl by se okamžitě vrátil, aby nás varoval. Smoit ho určitě pozval na večeři, nebo…“ Rhun povytáhl meč z pochvy. „Půjdu se po něm podívat.“

„Ne, to tedy nepůjdeš!“ vykřikla Eilonwy. „Měla jsem tam místo něj jít já. Měla jsem vědět, že se nemám dát přemluvit a pustit tam někoho jiného.“

Rhun přesto trval na svém. Eilonwy jeho nabídku odmítala a rozčilenou, byť šeptem vedenou diskusi, která následovala, přerušil až náhlý příchod samotného barda. Vpotácel se do křoví celý strhaný a zadýchaný.

„Je tam Magg! Všechny je drží pod zámkem!“ Fflewddurův hlas byl stejně mdlý jako jeho obličej v měsíčním světle. „Zajal je! Chytil je do pasti!“

Eilonwy s Rhunem vyděšeně naslouchali zprávám, které Fflewddur získal. „Válečníci sami nevědí, co jsou ti zajatci zač, vědí jen, že jsou spolu se Smoitem uvězněné za zradu další čtyři osoby. Prý za zradu! Pěknou pohádku si vymyslel a oni mu ji spolkli. V téhle hře jde o něco důležitějšího, nezjistil jsem ale, co to je. Myslím, že stráže dostaly rozkaz, aby zadržely každého, kdo vejde do hradu.

Potulných bardů se ale podle nich naštěstí zřejmě podobné rozkazy netýkají. Bard, který do hradu zajde za večeři zazpívat, je tak obvyklá podívaná, že se nad tím válečníci ani na okamžik nezarazili, i když mě neustále hlídali a dávali pozor, abych se nepřiblížil k Smoitově Velké síni ani ke spíži, do které zavřeli zajatce. Magga jsem ale zahlédl. Ach, ten nafoukaný potměšilý pavouk! Velká škoda, že jsem ho nemohl na místě propíchnout!

Válečníci mě nutili hrát, až jsem myslel, že mi upadnou prsty,“ dokončil bard spěšně svoje vyprávění. „Jinak bych se byl vrátil už dávno. Neodvážil jsem se ale přestat, protože jinak by vycítili nějakou čertovinu. A že to tam čpí pořádnou čertovinou!“ zaklel vztekle.

„Jak je osvobodíme?“ chtěla vědět Eilonwy. „Je mi úplně jedno, proč jsou zavření. Na to se zeptáme pak. Nejdřív je musíme dostat ven.“

„To nepůjde,“ zavrtěl Fflewddur zoufale hlavou. „To je nemožné. Ve čtyřech to nedokážeme. A to jsme čtyři včetně Glewa, se kterým nemůžeme počítat.“

Glew si odfrkl. Mužík se obvykle nezajímal o nic, co nemělo přímou souvislost s jeho osobou, tentokrát se ale zatvářil rozčileně. „Když jsem ještě býval obrem, dokázal jsem takovéhle hradby strhnout.“

„Na to, co jsi dokázal jako obr, ti kašlu,“ štěkl Fflewddur. „Teď už obr nejsi. Naší jedinou nadějí je zajet dál do kantrevu, říct některému z lenních pánů, co se stalo, a požádat ho, aby shromáždil vojsko, se kterým na ně zaútočíme.“

„To by trvalo moc dlouho,“ zabědovala Eilonwy. „Buďte přece chvíli zticha a nechte mě přemýšlet.“

Dívka znovu vyšla na mýtinu a vzdorovitě pohlédla k hradu, který její pohled opětoval vlastním temným vzdorovitým mlčením. Horečně přemýšlela, žádný jednoznačný plán ji však nenapadal. Vyrazila z hrdla cosi, co byl napůl vzlyk a napůl zlostný výkřik, a chtěla se od hradu odvrátit, když její oči upoutal jakýsi pohyb na pozadí nedalekého stromu. Na okamžik se zarazila. Neodvažovala se otočit hlavu, koutkem oka však za okamžik rozeznala podivný přihrbený stín, který se teď už nehýbal. Jako by chtěla pokračovat v cestě, zamířila zdánlivě k Fflewddurovi a Rhunovi, nenápadně se však stočila o něco blíž ke stromu.

Náhle se skokem, stejně mrštná jako Llyan, vrhla přímo po shrbené postavě. Část stínu se odvalila jedním směrem a zbytek začal vyrážet přidušené výkřiky. Eilonwy do něj bušila pěstmi, kopala a škrábala. Fflewddur i král Rhun byli v okamžení po jejím boku a každý z jedné strany popadli zmítající se stín.

Eilonwy o krok ustoupila a rychle vytáhla z pláště své šidítko. Když si je položila do dlaně, koule se rozzářila. Přidržela ji blíž vzpírající se postavě a překvapeně otevřela ústa. Zlaté paprsky ozářily bledou vrásčitou tvář s dlouhým zahnutým nosem a zkormouceně povislými ústy. Rozcuchané chomáče vlasů, připomínajících pavučinu, se vznášely nad párem očí, které žalostně pomrkávaly a slzely.

„Gwystyl!“ vyjekla Eilonwy. „To je Gwystyl z ušlechtilého národa!“

Bard povolil svoje sevření. Gwystyl se posadil, promnul si hubené paže, pak se vyškrábal na nohy a přitáhl si plášť k tělu, jako by se jím chtěl zaštítit.

„Moc rád vás zase vidím," zamumlal. „Věřte mi, že je mi to velkým potěšením. Často na vás myslívám. Tak sbohem. Teď už vážně musím jít."

„Pomoz nám!" vyhrkla Eilonwy. „Gwystyle, moc tě prosíme. Naši společníci jsou uvěznění na Smoitově hradě."

Gwystyl se popadl oběma rukama za hlavu a zbědované svraštil tvář. „Prosím, prosím," zasténal, „nekřičte na mě. Není mi dobře. Dnes večer se opravdu necítím na to, aby na mě někdo křičel. A byla bys tak laskavá a přestala mi svítit do očí? Ne, ne, je toho na mě vážně moc. Jako by nestačilo, že jste mě povalili na zem a šlapali po mně, nemusíte do mě navíc ještě šťouchat, křičet na mě a napůl mě oslepit. Jak jsem říkal – ano, moc mě potěšilo, že jsem se s vámi zase setkal. Samozřejmě vám rád pomůžu, ale bude to muset počkat na někdy jindy. Až nebudu tak rozrušený."

„Copak tys mi nerozuměl, Gwystyle?" vyjela na něj Eilonwy. „Poslouchals mě vůbec? Někdy jindy? Musíš nám pomoct hned teď. Gwydionův meč byl ukraden. Dyrnwyn je pryč! Má ho Arawn! Copak nechápeš, co to znamená? To je ta nejstrašnější věc, jaká se kdy mohla stát. Jak může Gwydion získat svůj meč zpět, když je zavřený a jeho vlastní život je v nebezpečí? A je s ním i Taran… a Coll a Gurgi…"

„Některé dny jsou prostě jako ten dnešní," povzdechl si Gwystyl. „A co se s tím dá dělat? Vůbec nic, bohužel, jedině doufat, že se situace zlepší, což se velice pravděpodobně nestane. Jenže jak říkám, nic jiného se dělat nedá. Ano, vím, že byl Dyrnwyn ukraden. Je to těžká ztráta, velice politováníhodná událost."

„Ty už o tom víš?" podivil se bard. „U velkého Belina, mluv! Kde je?"

„Nemám nejmenší ponětí," zaskřehotal Gwystyl s takovým zoufalstvím v hlase, že Eilonwy nepochybovala, že podivný trudnomyslný tvor říká čistou pravdu, „To je ale ta nejmenší z mých starostí. To, co se děje kolem Annuvinu…" Otřásl se roztřesenou rukou si otřel bledé čelo. „Lovci se srocují. Synové kotle vycházejí úkrytů, jsou jich celé armády. V životě jsem neviděl tolik synů kotle pohromadě. Je jich taková spousta, že by slušný člověk nejraději zalezl do postele.

A to ještě není zdaleka všechno," zajíkl se. „Někteří z lenních pánů shromažďují svoje bitevní šiky a jejich váleční náčelníci zasedají na poradě v Annuvinu. Všude je tam plno válečníků, uvnitř, venku, kam se jen podíváte. Měl jsem dokonce strach, aby neobjevili moje tunely a tajné pozorovatelny. Jsem dnes jediným hlídačem ušlechtilého národa, jehož stanoviště je v blízkosti Annuvinu – což je hotové neštěstí, protože mám tolik práce, že ji vůbec nestíhám.

Věřte mi," pokračoval chvatně, „že vaši přátelé jsou na tom ve vězení mnohem líp. Jsou v mnohem větším bezpečí. Ať tam s nimi provedou cokoli, nemůže to být horší, než kdyby se připletli do toho sršního hnízda. Kdybyste se s nimi čirou náhodou ještě někdy viděli, moc je ode mě pozdravujte. Je mi líto, opravdu moc líto, že se nemůžu zdržet. Jsem na cestě do říše ušlechtilého národa; král Eiddileg by se o těch událostech měl bez meškání dozvědět."

„Jestli se král Eiddileg dozví, že jsi nám odmítl poskytnout pomoc," pohrozila mu rozčileně Eilonwy, „budeš litovat, že jsi z té své cestovní stanice vůbec odcházel."

„Je to dlouhá a strastiplná cesta," vzdychl Gwystyl a potřásl pavučinovitou hlavou, jako by Eilonwyinu poznámku vůbec neslyšel. „Budu ji muset do posledního kroku absolvovat nad zemí, Eiddileg bude totiž chtít slyšet o všem, co se po cestě šustlo. Nijak se na takovou pouť necítím, ne v tomhle stavu a už vůbec ne za takového počasí. V létě by to bylo mnohem snesitelnější. Jenže… s tím se také nedá nic dělat. Takže sbohem a šťastné pořízení. Vždy mě těší."

Gwystyl se sehnul pro jakýsi ranec, který byl skoro stejně velký jako on sám. Eilonwy ho popadla za paži.

„Tak to tedy ne!" zaječela. „Krále Eiddilega můžeš varovat, až osvobodíme naše společníky. Nepokoušej se mě oklamat, Gwystyle z ušlechtilého národa! Jsi chytřejší, než na sobě dáváš znát. Jestli nám ale neposkytneš pomoc dobrovolně, vím, jak tě k tomu přinutit. Vymáčknu ji z tebe!"

Natáhla se, jako by chtěla trpaslíka popadnout kolem krku. Gwystyl ze sebe vyrazil srdcervoucí vzlyk a chabě se začal bránit.

„Žádné mačkání! Ne, prosím! To bych nesnesl. Teď určitě ne. Sbohem. Tohle Je opravdu sotva vhodná chvíle…"

Fftlewddur si zatím zvědavě prohlížel jeho ranec. Obrovské neforemné zavazadlo se zakutálelo k jednomu z keřů, když se Eilonwy na Gwystyla poprvé vrhla, a nyní leželo částečně rozbalené na zemi.

„U velkého Belina," zvolal bard, „to je tedy prapodivná sbírka. Jsi horší než hlemýžď s celou svou domácností na zádech."

„Nic v tom není, vůbec nic," ujišťoval ho spěšně Gwystyl. „Jen pár drobností, které mi mají zpříjemnit cestu."

„Možná bychom udělali líp, kdybychom místo Gwystylova krku zmáčkli tenhle ranec," poznamenal Fflewddur, spustil se na kolena a začal se probírat jeho obsahem. „Možná je v něm něco užitečnějšího než samotný Gwystyl."

„Vezměte si, cokoli budete chtít," vybídl ho Gwystyl, zatímco Eilonwy namířila na hromadu světlo svého šidítka. „Vezměte si třeba všechno, jestli chcete. Je mi to jedno. Obejdu se bez toho. Bude mi to scházet, ale nějak to zvládnu."

Král Rhun přiklekl k bardovi, který zatím vytáhl několik záplatovaných kazajek vyložených ovčí kůží a pár otrhaných plášťů. „Úžasné!" vykřikl Rhun. „Tady je ptačí hnízdo!"

„Ano," povzdechl si Gwystyl. „Vezměte si ho. Už dlouho si ho šetřím, člověk nikdy neví, kdy bude takové hnízdo potřebovat. Teď je ale vaše."

„Ne, děkujeme," zahučel bard. „Hrozně nerad bych tě o něj připravil."

Spěšná prohlídka dál objevila plné i prázdné čutory na vodu, vycházkovou hůl z několika kusů spojených klouby tak, že se dala složit, polštář se sáčkem rezervního peří, dva kusy provazu, několik rybářských vlasců a velkých háčků, dva stany, spoustu železných klínů a zahnutý železný sochor, široký kus měkce vydělané kůže, kterou bylo možné – jak jim Gwystyl zdráhavě vysvětlil – natáhnout na kostru z vrbových proutků a získat tak malý člun, několik velkých balíčků sušené zeleniny a bylinek a četné sáčky s lišejníky všemožných barev.

„Na moje neduhy," huhlal Gwystyl a ukazoval na sáčky. „Všude kolem Annuvinu je příšerně vlhko a chladno. Vůbec mi nepomáhají, ale jsou pořád lepší než nic. Jestli ale chcete, klidně…"

Bard zklamaně zavrtěl hlavou. „To je samé bezcenné smetí. Snad bychom si mohli vypůjčit ty provazy a háčky na ryby. K čemu by nám ale byly…“

„Gwystyle,“ rozkřikla se nazlobeně Eilonwy, „všechny ty tvoje stany, čluny a vycházkové hole nám k ničemu nejsou! Ach, stejně bych tě mohla zmáčknout, protože už mi s tebou dochází trpělivost. Zmiz! Skutečně bude lepší, když se rozloučíme!“

Gwystyl si s obrovskými vzdechy úlevy rychle začal balit věci zpět do rance. Když si ho přehazoval přes rameno, vypadl mu z pláště jakýsi malý sáček, který se trpaslík zoufale snažil zachytit.

„Copak to je?“ zajímal se Rhun, který váček chytil a chystal se ho rozrušenému tvorovi podat.

„Vajíčka,“ zabručel Gwystyl.

„Štěstí, žes je nerozbil, když jsi upadl na zem,“ poznamenal bodře Rhun. „Možná bychom se na ně měli raději podívat,“ dodal a pokoušel se rozvázat motouz, kterým bylo ústí váčku uzavřeno.

„Vajíčka!“ podivil se Fflewddur a poněkud ožil. „Jedno nebo dvě vajíčka by mi docela přišla vhod. Od oběda jsem neměl ani sousto – ti válečníci chtěli, abych hrál, ale ani je nenapadlo nabídnout mi něco k jídlu. Ukaž, starouši. Mám takový hlad, že asi jedno rozklepnu a spolknu syrové!“

„Ne, ne!“ zapištěl Gwystyl a natáhl se po váčku. „Nedělej to! Nejsou to vajíčka! Vůbec to nejsou vajíčka!“

„Rozhodně ale jako vajíčka vypadají,“ konstatoval Rhun, který mezitím nakoukl dovnitř. „Když to nejsou vajíčka, tak co to tedy je?“

Gwystyl zachroptěl, pak propukl v záchvat zuřivého kašle a vzdechů, než konečně odpověděl. „Kouř,“ špitl.

KAPITOLA VI
PÁR VAJEC

„Neuvěřitelné!“ užasl král Rhun. „Kouř vyrobený z vajec! Nebo naopak vejce vyrobená z kouře?“

„Kouř je uvnitř,“ vysvětloval huhlavě Gwystyl a přitáhl si omšelý plášť blíž k tělu. „Sbohem. Když rozbijete skořápku, kouř se vyvalí ven – a vyvalí se ho pořádné množství. Nechte si je. Jako dárek. Pokud ještě někdy uvidíte lorda Gwydiona, vyřiďte mu, aby se za každou cenu vyhýbal Annuvinu. Já osobně jsem rád, že už jsem odtamtud pryč, a doufám, že se tam nikdy nevrátím. Sbohem.“

„Gwystyle,“ zarazila ho ostře Eilonwy a popadla trudnomyslného nešťastníka za paži, „něco mi říká, že se v tom tvém plášti skrývá víc, než by se na první pohled zdálo. Co před námi ještě tajíš? A teď pravdu! Nebo ti slibuji takové zmáčknutí.”

„Nic!“ zajíkl se Gwystyl. Navzdory chladnému větru se začal silně potit. Pavučinovité vlasy mu zplihle visely a po čele mu stékaly velké kapky, jako by ho zastihl liják. „Vůbec nic, tedy vlastně jen pár takových svých osobních drobností. Nic důležitého. Pokud vás to zajímá, samozřejmě…“

Gwystyl zvedl paže a roztáhl plášť po obou stranách těla; v tom okamžiku vypadal jako nesmírně sklíčený nosatý netopýr. Povzdechl si a nešťastně zasténal, zatímco společníci překvapeně vykulili oči.

„Tomu říkám pár drobností!“ vydechl Fflewddur. „U velkého Belina, vždyť jim není konec!“

V záhybech pláště byl obratně zavěšen asi tucet látkových váčků, síťových brašen a pečlivě převázaných balíčků. Zdálo se, že většina z nich obsahuje vajíčka podobná tomu, které Fflewddur málem snědl. Gwystyl vytáhl jednu ze síťových brašen a podal ji Eilonwy.

„No ne!“ vyjekl Rhun. „Nejdřív vajíčka a teď ještě houby!“

Pokud to byla princezna schopna posoudit, brašna neobsahovala nic jiného než několik velkých hnědě skvrnitých muchomůrek, Gwystyl však zoufale zamával rukama a zachroptěl.

„Opatrně, dávej pozor! Jestli je rozbiješ, připálíš si vlasy! Šlehají z nich pořádně velké plameny, pokud by vám někdy něco takového přišlo vhod. Vezměte si je všechny. Já budu jen rád, že se jich zbavím.“

„To si piš, že by nám to přišlo vhod!“ zajásala Eilonwy. „Omlouvám se, Gwystyle, za to, jak jsem vyhrožovala, že tě zmáčknu.“ Obrátila se k bardovi, který si sáčky prohlížel s výrazem hluboké nedůvěry. „Ano! To se nám náramně hodí. Ještě kdybychom přišli na to, jak se dostat do hradu…“

„Drahá princezno,“ odpověděl Fflewddur, „my Fflamové máme sice pro strach uděláno, sotva ale považuji za pravděpodobné, že by se nám podařilo dobýt celou pevnost, nejsme-li vyzbrojeni ničím jiným než vajíčky a houbami, přestože jsou to vajíčka a houby nanejvýš neobvyklého druhu. I když…“ Zaváhal a po chvíli luskl prsty. „U velkého Belina, přece jen by to snad mohlo vyjít! Počkej. Začínají se mi rýsovat jisté možnosti.”

Gwystyl zatím vytáhl ze svého objemného pláště všechny zbývající balíčky. „Tu máte,“ vzdechl, „protože už jste mi jich stejně většinu sebrali, můžete si rovnou vzít i ten zbytek. Vezměte si všechno. Tak dělejte, mně už je to teď jedno.“

Balíčky, které jim Gwystyl třesoucí se rukou podával, obsahovaly velké množství čehosi, co vzhledem připomínalo černou práškovitou hlínu. „Nasypte si tohle na nohy a nikdo neuvidí vaše stopy – pokud je totiž někdo bude hledat. To je pravý účel tohohle prášku, pokud ho ale někomu hodíte do očí, neuvidí pak vůbec nic.“

„Čím dál tím líp!“ zaradoval se Fflewddur. „Vysvobodíme svoje přátele ze spárů toho ohavného pavouka, než bys řekl švec! Odvážný útok! Mračna kouře! Ohnivé blesky! Oslepující prášek! A Fflam, který spěchá zachránit zajatce! To bude dobrodružství, o kterém budou bardové ještě dlouho zpívat. Pověz mi, starouši,“ obrátil se ještě neklidně na Gwystyla, „víš docela jistě, že ty houby budou fungovat?“ společníci se spěšně znovu stáhli do svého křovinatého úkrytu, aby tam vypracovali podrobný plán. Gwystyl po dlouhém přesvědčování a prošení, doprovázeném nenápadnými pohrůžkami dalšího mačkání a zmínkami o pravděpodobné nevoli krále Eiddilega, konečně – s mnoha srdceryvnými vzdechy a steny – souhlasil, že se záchranou vězňů pomůže. Bard chtěl okamžitě zahájit akci.

„Ze svých dlouholetých zkušeností vím," prohlašoval, „že nejlepší je pustit se do něčeho takového rovnou po hlavě. Nejdřív ze všeho se vrátím do hradu. Protože mě už válečníci znají, nebudou váhat a otevřou mi bránu. Pod pláštěm budu mít schované Gwystylovy houby a vejce. Jakmile bude brána otevřená, rozpoutám uvnitř pravé peklo kouře a ohně. Vy ostatní se budete schovávat ve stínech za mnou. Na můj signál všichni vpadneme dovnitř s tasenými meči a budeme hulákat jako na lesy!"

„Úžasné!" skočil mu do řeči Rhun. „To nemůže selhat." Monský král se zamyšleně zamračil. „Na druhé straně, skoro mi připadá – ne že bych o těchhle věcech něco věděl – že vběhneme do vlastního kouře a ohně. Chci říct, že nás sice ti válečníci neuvidí, ale my taky neuvidíme je."

Fflewddur nesouhlasně zavrtěl hlavou. „Věř mi, příteli, tohle je ten nejlepší a nejrychlejší způsob. Zachránil jsem už víc zajatců, než mám prstů na rukou." Harfa se prohnula a otřásla a hned několik strun by bylo prasklo, nebýt toho, že Fflewddur jedním dechem dodal: „Chci říct, že jsem *plánoval* jejich záchranu. Mám-li říct úplnou pravdu, ke skutečné záchraně nějak nikdy nedošlo."

„Rhun má pravdu," prohlásila Eilonwy. „Bylo by to horší, než kdybychom zakopávali o vlastní nohy. A kromě toho bychom takhle riskovali úplně všechno na jediný pokus. Ne, musíme vymyslet něco lepšího."

Král Rhun se šťastně usmíval, překvapený a potěšený tím, že jeho námitky padly na úrodnou půdu. Zamrkal světlemodrýma očima, plaše se ušklíbl a odvážil se ještě jednou promluvit nahlas. „Vzpomněl jsem si najednou na ten vlnolam, který jsem chtěl znovu postavit," začal trochu váhavě. „Myslím na to, jak jsme začali z obou stran naráz. Nedopadlo to bohužel docela tak, jak jsem doufal, ale samotný ten *nápad* byl docela dobrý. A tak si říkám, jestli bychom nemohli vyzkoušet něco podobného. Nemyslím tím samozřejmě stavět žádnou zeď. Myslím zaútočit na Caer Cadarn z několika různých stran."

Fflewddur pokrčil rameny; zdál se být poněkud sklíčený tím, že byl jeho vlastní návrh zamítnut.

Eilonwy však přikývla. „Ano. To je jediná možnost, která dává smysl."

„Jediné, co by dávalo smysl,“ odfrkl si Glew, „by bylo sehnat armádu, která by šla s vámi. Když jsem ještě býval obrem, byl bych vám ochoten přispět na pomoc S tímhle plánem ale nechci mít nic společného.“

Mužík chtěl dodat ještě něco, bardův pohled ho však umlčel. „Jen neměj strach,” štěkl na něj Fflewddur. „My dva budeme neustále spolu. Budeš v dobrých rukou.”

„Tak dál,“ ozval se netrpělivě Rhun. „Je nás celkem pět. Někdo by měl přelézt přes zadní hradbu a ostatní by měli vejít hlavní bránou.“ Mladý král vstal a oči mu dychtivě zářily. „Fflewddur Fflam zařídí, aby bránu otevřeli. A pak, zatímco ostatní zaútočí od zadní zdi, já projedu bránou rovnou dovnitř.“

Rhunova ruka sjela k meči. Pohodil hlavou a stál před společníky stejně hrdě, jako by po jeho boku byli všichni monští králové. Jasným a zřetelným hlasem mluvil dál a vyzařoval z něj takový radostný zápal, že Eilonwy neměla to srdce ho zarazit.

Konečně ho ale musela přerušit. „Je mi moc líto, Rhune,“ ozvala se, „ale… myslím, a Fflewddur se mnou bude asi souhlasit, že by bylo lepší, kdyby ses držel stranou samotného boje, pokud nebude absolutně nutné, aby ses do něj také zapojil. Budeš po ruce, kdybychom tě potřebovali, ale nebude to pro tebe tak nebezpečné.“

„Nejsi už princ,“ pospíšila si Eilonwy s vysvětlením dřív, než stačil pokračovat v protestech. „Jsi monský král a to znamená, že tvůj život nepatří jen tobě, chápeš? Musíš myslet na celou říši a její obyvatele a my nedovolíme, aby ses vystavoval většímu riziku, než je nezbytně nutné. I tak budeš až v příliš velkém nebezpečí. Kdyby byla královna Teleria tušila, jak se věci vyvinou,“ dodala, „vůbec by ti nebyla dovolila, aby ses vypravil do Caer Dallbenu.“

„Nechápu, co s tím má moje matka společného,“ bránil se Rhun. „Otec by si určitě přál…“

„Tvůj otec věděl, co to znamená, být králem,“ ujistila ho jemně Eilonwy. „Musíš se to naučit stejně dobře jako on.“

„Taran z Caer Dallbenu mi na Moně zachránil život,“ přesvědčoval ji naléhavě Rhun. „Jsem jeho dlužníkem a je to dluh, který mohu splatit jen já sám.“

„Máš přece i jiné dluhy, kterými jsi povinován monským rybářům," odpověděla Eilonwy. „A ti mají na jejich splacení přednostní právo."

Rhun se odvrátil, sklesle se posadil na travnatý drn a meč nechal padnout na zem po svém boku. Fflewddur ho povzbudivě popleskal po rameni.

„Nezoufej," domlouval mu. „Pokud vajíčka a houby našeho přítele Gwystyla zklamou, budeš mít víc problémů, než by sis přál. A my všichni také."

Pomalu se blížilo svítání a byla štiplavá zima, když malá skupinka vyšla z úkrytu v houští a nenápadně se kradla k neosvětlenému hradu. Každý nesl část Gwystyových hub a vajec a k tomu balíček jeho černého hlinitého prachu. Obešli Caer-Adarn velkým obloukem a blížili se teď k němu z nejtemnější a nejstinnější strany.

„Nezapomeňte na plán," varoval je tiše Fflewddur. „Všechno musí probíhat přesně tak, jak jsme se dohodli. Až budeme všichni na svých místech, Gwystyl rozbije jednu z těch svých slavných muchomůrek: oheň by měl stráže odlákat do zadní části nádvoří. To bude signál pro vás," otočil se k Eilonwy a k Rhunovi. Pak – a ne dřív, na to pozor – buďte připraveni co nejrychleji otevřít bránu, protože počítám, že budeme mít při odchodu tak trochu naspěch. Já zároveň osvobodím Smoitovy muže, kteří jsou zamčení na strážnici. Pomůžou vám, kdybyste to potřebovali, a já se zatím dostanu ke spíži a pustím z ní naše přátele. Musíme doufat, že už je ten zlořečený pavouk neodvezl někam jinam. Pokud to udělal, no, pak budeme muset na místě vymyslet nějaký nový plán.

„Tak, starouši," obrátil se Fflewddur na Gwystyla, když se před nimi objevily temné hradby pevnosti, „myslím, že je načase, abys udělal, cos slíbil."

Gwystyl si zhluboka povzdechl a koutky úst mu povisly v ještě zubožení výraz než předtím. „Vůbec se dnes na lezení po zdech necítím. Kdyby to tak mohlo počkat. Třeba na příští týden. Nebo až bude lepší počasí. No, to už je jedno. S tím člověk prostě nic nenadělá."

Stále ještě s pochybovačným vrtěním hlavou rozložil trudnomyslný trpaslík na zemi kotouče lana, které měl přehozené přes rameno. K jednomu konci tenké šňůry pak v různých úhlech přivázal velké rybářské háčky, které vytáhl ze svého rance. Král Rhun fascinovaně

sledoval, jak Gwystyl obratným pohybem vyhazuje lano do vzduchu. Z parapetu vysoko nad nimi se ozvalo tiché škrábání a pak suché cvaknutí, když se háčky zachytily za vyčnívající kámen. Gwystyl za šňůru zatáhl a zbývající smyčky lana si omotal kolem krku.

„Poslyš," zeptal se šeptem Rhun, „myslíš, že tě ten rybářský vlasec udrží?"

„Nejspíš ne," povzdechl si Gwystyl a truchlivě na něj pohlédl. Přesto se s nezřetelným huhláním a sténáním rychle vytáhl vzhůru a chvíli zůstal viset ve vzduchu, než nohama nahmatal kameny ve zdi. Rukama se přitahoval za visící lano, nohama se odrážel od kolmé hradební zdi a postupoval tímto způsobem tak, že jim brzy zmizel z dohledu. „Úžasné!" vykřikl Rhun. Bard ho zuřivým gestem umlčel.

O chviličku později se rybářská šňůra vysoukala nahoru a snesl se k nim rozkývaný konec jednoho ze silnějších provazů. Bard zvedl Glewa, který protestoval, jak se nejhlasitěji odvážil, a pověsil ho na visící lano.

„Koukej šplhat nahoru," pobídl ho šeptem. „Polezu hned za tebou." Rhun je následoval v okamžiku, kdy se bard s někdejším obrem ztratili ve stínech nad ním. Pak se provazu chopila Eilonwy a cítila, jak ji rychle vytahují k sobě nahoru. Přehoupla se přes hradební parapet a seskočila na vyčnívající římsu. Gwystyl se už mezitím přihrbeně rozběhl k zadní stěně hradu. Fflewddur s Glewem sklouzli do temnoty pod sebou. Král Rhun se usmál na Eilonwy a skrčený se přimáčkl ke studeným kamenům.

Měsíc už před chvílí zapadl, takže obloha zcela zčernala. Mezi stíny tichých budov, stájemi a dlouhou temnou stavbou, v níž se podle Eilonwyina odhadu nacházela Smoitova Velká síň, hořely nízké plameny strážních ohňů. Kousek dál pod parapetem směrem k hlavní bráně stály nehybné postavy rozespalých strážných. „Řekl bych, že je dostatečně velká tma," zašeptal spokojeně Rhun. „Když to takhle půjde dál, ani ten Gwystylův prášek nebudeme potřebovat. I bez něj je sotva vidět."

Eilonwy se zadívala směrem, jímž odešel Gwystyl, a jednu nekonečnou vteřinu za druhou čekala na smluvený signál. Rhun byl napjatý a připravený spustit se po laně dolů.

Z nádvoří pod nimi se ozval hlasitý výkřik. Zároveň vybuchl ve stínech Velké síně zášleh rudého plamene.

Eilonwy vyskočila. „Něco se stalo!“ vyjekla. „Fflewddur útočí nějak brzo!“

Teprve v tom okamžiku si všimla ohnivého záblesku na opačném konci hradu. Přes hřmot dusajících nohou k nim dolehly další poplašné výkřiky. Eilonwy však s klesajícím srdcem viděla, že válečníci se neženou směrem ke Gwystylovu předstíranému útoku, ale všichni míří k Velké síni. Nádvoří se hemžilo utíkajícími stíny. Rozsvěcely se pochodně.

„Honem!“ zahulákala Eilonwy. „K bráně!“

Rhun seskočil z římsy. Eilonwy se ho právě chystala následovat, když koutkem oka zahlédla na jednom ze strážních stanovišť na hradbě lučištníka. Rozběhl se k ní, pak se zastavil a zamířil.

Eilonwy spěšně vytáhla z kapsy pláště jednu z muchomůrek a hodila ji po strážném. Nedolétla až k němu a roztříštila se o kameny; vyšlehl ohnivý jazyk, který ji zcela oslepil. Plameny vyskočily a vytvořily hučící žhavý závoj. Lučištník vyděšeně zarval a potácivě couvl. Jeho šíp jí prolétl kolem hlavy.

Eilonwy popadla provaz a spustila se na nádvoří pod sebou.

KAPITOLA VII
MONSKÝ KRÁL

Ve spíži, proměněné ve vězeňskou celu, byl Gurgi první, kdo zaslechl poplašné výkřiky. Přestože dovnitř přes tlusté stěny dolehlo volání jen tlumeně, přimělo ho, aby vyskočil na nohy dřív, než ostatní společníci vřavu v okolí své cely vůbec stačili zaznamenat. Celou noc, kterou strávili v neustálých obavách, že se znovu objeví Magg, mamě hledali možnost útěku. Vyčerpáni vynaloženým úsilím pak střídavě ulehli k neklidnému spánku a utěšovali se už jen nadějí, že svoje životy prodají co nejdráž, až pro ně stráže konečně přijdou.

„Zápasení a rámusení!“ vykřikl Gurgi. „Přišel snad někdo pro unavené a zemdlené zajatce? Ano, ano, určitě je to tak! Ano, tady jsme!“ Rozběhl se ke dveřím a dal se do křiku skrz železné mříže.

Nyní už i Taran zaslechl něco, co znělo jako řinkot mečů. Coll s králem Smoitem v okamžení stáli vedle něj. Gwydion mezitím dvěma kroky dospěl ke dveřím a odtáhl od nich rozčileného Gurgiho.

„Opatrně," varoval je přísně Gwydion. „Fflewddur možná vymyslel nějaký způsob, jak nás osvobodit, ale pokud přitom zburcuje celý hrad, Magg nás možná bude chtít připravit o život dřív, než nás naši přátelé stačí osvobodit."

Zvenčí zazněly hlasité kroky, zámek těžkých dveří zarachotil, společníci ustoupili ke stěně cely a přikrčili se, připraveni vrhnout se na své věznitele. Dveře se rozlétly a do cely vpadla Eilonwy.

„Pojďte za mnou!" vybídla je. V jedné zdvižené ruce držela jasně zářící šidítko a druhou si od pasu odvázala jakýsi vak. „Vezměte si tohle. Ty houby dělají oheň a vajíčka kouř. Házejte je po každém, kdo na vás zaútočí. A tenhle prášek – ten je oslepí.

Nenašla jsem žádné zbraně," vysvětlovala chvatně. „Osvobodila jsem Smoitovy válečníky, ale Fflewddur je obklíčený na nádvoří. Všechno se nějak zvrtlo a náš plán nevyšel!"

Smoit se se zuřivým rykem vrhl ke dveřím. „Pryč s těmi tvými houbami a kohoutími vejci!" zařval. „K tomu, abych zakroutil krkem zrádci, mi úplně stačí holé ruce!"

Gwydion vyběhl ze dveří. Taran se s Gurgim a Collem za zády rozběhl za Eilonwy. Z chodeb Velké síně se tryskem vyřítili na nádvoří, kde nepanovalo ani denní světlo, ani noční tma. Všude kolem stoupaly obrovské kotouče hustého bílého dýmu, které zahalovaly ranní oblohu. Pod poryvy větru se převalovaly jako rozbouřené běsnící mořské vlny, v jednom okamžiku se zvedaly a odhalovaly skupinky zápolících válečníků a v příštím se znovu spojovaly v neprostupnou hradbu. Tu a tam z kouře probleskovaly hučící sloupce šlehajících plamenů.

Taran, kterému se Eilonwy ztratila z dohledu, se vrhl do vířících mračen. Jeden z válečníků zvedl meč a rozehnal se po něm. Taran se jeho úderu klopýtavě vyhnul a nataženou rukou hodil muži do obličeje hrstku prášku, kterou v ní držel. Válečník zavrávoral jako omráčený a jeho široce rozevřené oči slepě hleděly do prázdna. Taran ohromenému strážnému vytrhl z ruky meč a běžel dál.

„Smoit! Smoit!" zazněl od stájí válečný pokřik rudovousého krále. Než mu kouř znovu zakryl výhled, spatřil Taran na kratičký okamžik

běsnícího Smoita, který byl ozbrojen obrovskou kosou a mával jí kolem sebe jako medvěd, který si chce vyzkoušet žatvu.

Nešťastný Gurgi však mezitím zakopl a upadl i se svým přídělem vajíček. Zahalil ho oblak dýmu. Taran z něj na okamžik neviděl nic než dvě zuřivě rozkmitané chlupaté paže a pak i ty zmizely v kouřové mlze. Gurgi se neskutečně rozječel, zatočil se a jako šílenec se nazdařbůh rozběhl, kam ho nohy nesly. Válečníci se před tímto hrozivým tornádem s výkřiky děsu rozprchli na všechny strany.

Taran si uvědomil, že se král Smoit snaží shromáždit kolem sebe své muže, a pokusil se proto také si proklestit cestu ke stájím. Coll se na zlomek vteřiny ocitl Po jeho boku. Holohlavý válečník právě sebral meč jednomu z padlých protivníků, odhodil motyku, která mu do té chvíle sloužila místo zbraně, a zuřivě zaútočil na houfec ozbrojenců obklopujících Fflewddura Fflama. Taran se připojil k potyčce a rozdával vpravo i vlevo mocné rány.

Maggovi válečníci se dali na ústup. Bard se připojil k Taranovi a oba se rozběhli Přes nádvoří.

„Kde je Rhun?“ zavolal Taran.

„Nevím!“ zachroptěl Fflewddur. „Měli s Eilonwy za úkol otevřít nám bránu Co se ale stalo od té chvíle, to u velkého Belina doopravdy nemám tušení. Všechno je jinak. Jeden z Maggových mužů Šlápl na Glewa, a než jsme stačili udělat další krok, objevili nás. A pak už propuklo tohle šílenství. Kde je Glew teď, nemám ponětí – i když musím přiznat, že si ta malá lasička počínala docela dobře. A Gwystyl taky.“

„Gwystyl?“ zakoktal Taran. „Co ten…“

„To je jedno!“ zarazil ho Fflewddur. „Povíme ti to potom. Jestli nějaké potom bude.“

Dostali se už téměř ke stájím. Taran zahlédl Gwydiona; šedá vlčí hlava Donina prince vysoko vyčnívala nad přemítajícími se válečníky. Úleva, kterou Taran pocítil, když viděl, že je Gwydion v pořádku, se však rychle změnila v zoufalství. Převalujícími se mračny kouře viděl, že se vážky bitvy začínají naklánět v jejich neprospěch. Pouze hrstka Smoitových mužů se dokázala sešikovat k protiútoku, všichni ostatní byli odříznutí a sváděli drobné šarvátky na celé ploše nádvoří.

„K bráně!“ zavelel Gwydion. „Uteč, kdo můžeš!“

S klesajícím srdcem si Taran uvědomil, že jejich malý oddíl stojí proti obrovské přesile. Matně viděl, že brána je sice otevřená, k Maggovým válečníkům se ale přidávali stále další a cesta do bezpečí byla zablokovaná.

Náhle na nádvoří tryskem vjel jezdec na koni. Byl to Rhun v sedle své šedě grošované klisny. Chlapecká tvář monského krále zářila zuřivým světlem. Klisna se vzepjala a vyrazila kupředu. Rhun zatočil mečem nad hlavou a z plna hrdla se rozkřikl:

„Lučištníci! Za mnou! Všichni dovnitř na nádvoří!“ Otočil klisnu a máchl mečem. Jeho slova se rozlehla nad třeskem zbraní. „Kopiníci! Tudy! Pospěšte si!”

„Přivedl posily!“ křikl Taran.

„Posily?“ opakoval po něm užasle bard. „Na míle daleko žádné nejsou!”

Rhun nepřestal projíždět sem a tam mezi zápolícími válečníky a vykřikovat rozkazy, jako by se mu v patách do hradu hnala celá armáda.

Maggovi muži se obrátili, aby čelili dosud neviděnému nepříteli.

„To je lest!“ zhrozil se Fflewddur. ‚Je to šílenec! To nemůže zabrat!’

„Ale zabírá to!“ Taran se jediným pohledem přesvědčil, že útočníci, kteří na ně dotírali, nechali boje a zmateně se chystají postavit domnělým novým posilám –

Přiložil ke rtům roh a zatroubil k útoku. Maggovi muži zaváhali v přesvědčení, že teď mají nepřítele v zádech.

V tom okamžiku skočila bránou dovnitř Llyan. Muži, kteří ji viděli, se rozeřvali hrůzou, když se obrovská kočka vrhla mezi ně. Válečníků si vůbec nevšímala, ale hnala se jako vichr nádvořím, zatímco ozbrojenci zahazovali zbraně a zběsile jí uhýbali z cesty.

„Hledá mě!“ křikl Fflewddur. „Tady jsem, kamarádko!“

Zkušení bojovníci krále Smoita využili momentu překvapení a vyrazili k urputnému protiútoku. Mnozí z Maggových válečníků už vzali nohy na ramena; byli tak vyděšení, že se ve slepé panice sekali a bodali navzájem mezi sebou. Rhun se hnal dál a zmizel v oblacích dýmu.

„Skvěle jim zmátl hlavy!“ zajásal vítězoslavně Fflewddur. „Všechna ta vajíčka a ty houby byly sice dobré, ale nakonec to byl Rhun, kdo rozhodl!“

Bard si pospíšil k Llyan. Gwydion, jak Taran viděl, se mezitím vyšvihl do sedla. Melyngar s vlající zlatou hřívou křižovala nádvoří a Gwydion ji pobízel za ustupujícím nepřítelem. Také Smoit s Collem nasedli na své koně a za nimi cválal Gwystyl. K pronásledování se přidali i Smoitovi válečníci. Taran se rozběhl najít Melynlase, než se však dostal ke stájím, zaslechl, jak na něj volá Eilonwy. Otočil se. Dívka ho se zašpiněnou tváří a potrhanými šaty naléhavým gestem volala k sobě.

„Pojď sem!“ křičela. „Rhun je těžce raněn!“

Taran k ní tryskem zamířil. Nedaleko protější zdi stála šedě grošovaná klisna bez jezdce. Monský král seděl na zemi, nohy měl natažené před sebou a zády se opíral o vůz, ze kterého se ještě kouřilo po zásahu Gwystylovými ohnivými muchomůrkami. Gurgi a Glew, oba nezraněni, stálí vedle něj.

„Nazdárek, nazdárek!“ zamumlal Rhun a mávl rukou. V obličeji byl bledý jako smrt.

„Zvítězili jsme,“ oznámil Taran. „Bez tebe by to bylo ale dopadlo jinak. Nehýbej se,“ zarazil mladého krále a rozepnul mu zkrvavenou kazajku. Starostlivě se zamračil. Rhunovi se do boku hluboko zarazil šíp a jeho dřík se zlomil.

„Úžasné!“ zašeptal Rhun. „V životě jsem ještě nebyl v bitvě a nebyl jsem si jistý… vlastně vůbec ničím. Musím ale říct, že se mi hlavou honily ty nejzvláštnější myšlenky. Vzpomněl jsem si na ten vlnolam v monském přístavu. Není to divné? Ano, ten tvůj plán bude určitě fungovat,“ zašeptal. Oči se mu zamžily a náhle vypadal velice mladě, velice ztraceně a trochu vystrašeně. „A myslím… myslím, že se rád vrátím domů.“ Pokusil se zvednout ze země a Taran se k němu rychle sehnul.

Připojil se k nim Fflewddur, jemuž v patách běžela Llyan. „Tak tady jsi, kamaráde,“ zavolal na Rhuna. „Říkal jsem ti přece, že budeme mít víc problémů, než bychom si přáli. Tys nás z nich ale vytáhl! Uvidíš, bardové o tobě budou zpívat…“

Taran k němu zvedl tvář zbrázděnou žalem. „Monský král je mrtev.“

V tichosti a s těžkým srdcem navršili společníci nedaleko Caer Cadernu pohřební mohylu. Smoitovi válečníci se k nim připojili a za soumraku na počest monského krále kolem mohyly pomalu kroužili jezdci se zapálenými pochodněmi v rukou.

Když dohasly poslední plameny, postavil se Taran před mohylu. „Sbohem, Rhune, synu Rhuddlumův,“ promluvil tiše. „Svůj vlnolam jsi nedostavěl. Slibuji ti ale, že tvoje práce nezůstane nedokončená. Tvoji rybáři budou mít svůj bezpečný přístav, i kdybych ho za tebe musel postavit vlastníma rukama.“

Krátce po setmění se vrátili Gwydion s Collem a králem Smoitem. Maggovi se podařilo uprchnout a všichni tři byli po bezvýsledném pronásledování unavení a rozmrzelí. Také oni s lítostí vyslechli zprávu o Rhunově smrti a vzdali čest všem padlým bojovníkům. Pak Gwydion společníky odvedl do Velké síně.

„Pán smrti Arawn nám neposkytuje mnoho času k držení smutku a obávám se, že než bude náš úkol dokončen, budeme oplakávat i další oběti,“ prohlásil. „Musím vám nyní povědět o jednom rozhodnutí, které je třeba pečlivě zvážit.

Gwystyl z ušlechtilého národa se s námi rozloučil a pokračuje v cestě do říše krále Eiddilega. Než jsme se rozešli, předal mi další informace o budování Arawnova vojska. Maggova slova nebyla pouhým zlomyslným chvástáním. Arawn má v úmyslu rozdrtit nás v jedné poslední bitvě. Jeho armády se už shromažďují.

Necháme-li Dyrnwyn v Arawnově moci, znamená to pro nás vážné, ne-li přímo smrtící riziko,“ pokračoval Gwydion. „Musíme ale čelit bezprostřednějšímu nebezpečí. Rozhodl jsem se pátrání po černém meči ukončit. Ať mu poskytne jakoukoli sílu, postavím proti němu vlastní síly v boji na život a na smrt. Nepojedu do Annuvinu, ale zamířím do Caer Dathylu, abych shromáždil k boji Doniny syny.“

Chvíli nikdo nepromluvil. Konečně se ozval Coll. „Podle mého názoru jsi rozhodl moudře, Donin princi.“

Smoit i Fflewddur Fflam souhlasně přikývli.

„Kéž bych si byl svou moudrostí stejně jistý jako vy,“ povzdechl si Gwydion. „Budiž tedy.“

Taran vstal a pohlédl na něj. „Nenajde se způsob, jak by jeden z nás mohl proniknout do pevnosti pána smrti? Musíme pátrání po Dyrnwynu skutečně vzdát?“

„Čtu ti myšlenky, pasáčku vepřů,“ odpověděl Gwydion. „Nejlepší službu mi prokážeš, když uposlechneš moje rozkazy. Gwystyl mě varoval, že výprava do Annuvinu by znamenala pouze zbytečně zahozené životy – a víc než jen to, také ztrátu vzácného času. Gwystyl umí velmi dobře skrývat svou pravou povahu, mezi ušlechtilým národem ale nenajdeš nikoho bystřejšího a důvěryhodnějšího. Ctím jeho varování a stejně si musíte počínat vy všichni.

Gwystyl slíbil, že udělá vše, co je v jeho silách, aby nám zajistil pomoc ušlechtilého národa,“ mluvil dál Gwydion. „Král Eiddileg nechová lidskou rasu v přílišné oblibě, i on ale nepochybně chápe, že Arawnovo vítězství by znamenalo katastrofu pro celý Prydain. Ušlechtilý národ by netrpěl o nic méně než my. Nesmíme ovšem do Eiddilega vkládat příliš velké naděje. Musíme shromáždit vlastní armádu a vztyčit nad ní vlastní bitevní zástavu. V tomto směru nám největší oporou bude král Pryderi ze Západních držav. Žádný prydainský panovník nevelí mocnější armádě. Jeho věrnost Doninu rodu je neochvějná a vážou nás k sobě silná pouta přátelství. Vyšlu k Pryderimu posla a požádám ho, aby své síly připojil v Caer Dathylu k našim.

„Tam se musíme shromáždit všichni,“ pokračoval. ‚Ještě předtím však žádám krále Smoita, aby sebral všechny věrné válečníky svého kantrevu a okolních panství.“ Obrátil se k bardovi. „Fflewddure Fflame, synu Godův, ty sám jsi ve svých Severních říších králem. Bez meškání se tam vrať. Pověřuji tě mobilizací severních kantrevů. A tobě, pasáčku vepřů,“ zodpověděl Gwydion nevyslovenou otázku v Taranových očích, „tobě svěřuji neméně naléhavý úkol. Jsi dobře známý mezi lidem Svobodných obcí. Žádám tě, abys mezi nimi sebral co nejpočetnější armádu. Přiveď všechny, kteří budou ochotni tě následovat, do Caer Dathylu. Gurgi a Coll, syn Collfrewrin, pojedou s tebou. A doprovodí tě i princezna Eilonwy. Její bezpečí je od nynějška v tvých rukou.“

„To jsem ráda,“ zahučela Eilonwy, „že nikoho nenapadlo poslat mě domů.“

„Gwystyl tvrdil, že mnozí z Arawnových vazalů jsou už na pochodu," vysvětlil jí Coll. „Nehledě na to, že údolní kantrevy jsou samy o sobě velice nebezpečné. Nebýt toho, princezno," dodal s úšklebkem, „dávno už bys byla na cestě do Caer Dallbenu."

Už dlouho před ranním rozbřeskem odjeli Gwydion a Fflewddur Fflam z Caer Cadarnu a vydali se každý svou cestou. Král Smoit, oděný do bitvy, vyjel z hradu a v jeho doprovodu byli i lord Gast a lord Goryon, kteří se opožděně dozvěděli o útoku na svého krále a přispěchali mu nyní na pomoc. Tváří v tvář společnému nebezpečí zapomněli oba soupeři na vlastní vzájemné neshody. Goryon se nevztekal při každém Gastově slovu, Gast si dával pozor, aby Goryonovi nezavdal žádný důvod k urážce, a oba se velice pečlivě vyhýbali sebemenší zmínce o krávách.

Téhož dopoledne přistoupil k Taranovi na hradebním nádvoří ošlehaný šedovlasý farmář. Byl to Aeddan, s nímž se Taran kdysi dávno ve Smoitově kantrevu spřátelil. Upřímně si potřásli rukou, farmář se však tvářil zasmušile.

„Teď není vhodný čas na řeči o tom, co bylo," prohlásil Aeddan. „Nabízím ti svoje přátelství – a tohle," dodal a vytáhl z pochvy zrezivělý meč. „Kdysi mi dobře sloužil a může mi posloužit znovu. Pověz, kam máš namířeno, a já se k tobě připojím."

„Vážím si toho meče a ještě víc si vážím muže, který ho nosí," odpověděl Taran. „Tvoje místo je ale po boku tvého krále. Přidej se k němu a doufej, že se znovu setkáme v nějaký šťastnější den."

Podle Gwydionova příkazu čekal Taran se zbývajícími společníky na Smoitově hradě, protože doufal, že se vrátí Krák s dalšími zprávami. Když se však havran neobjevil ani následujícího dne, začali se i oni připravovat k odjezdu. Eilonwyina výšivka přežila předchozí události nepoškozená a princezna ji nyní opatrně rozložila.

„Jsi teď válečným náčelníkem," řekla hrdě Taranovi, „ještě nikdy jsem ale neslyšela o válečném náčelníkovi bez bojové zástavy."

Koženými řemínky přivázala stále ještě nedokončenou výšivku ke konci kopí.

„Tu máš," podala mu ji. „Jako emblém možná Hen Wen není právě hrůzostrašná, ale myslím si, že pro pasáčka vepřů se nejspíš hodí nejvíc."

Vyjeli z brány. Gurgi po Taranově boku zvedl kopí vysoko nad hlavu a vítr nad ním vzdul zástavu bílé svině. Nad začouzenou pevností a pohřební mohylou, na níž byla už čerstvě nakupená hlína pokrytá jinovatkou, se sbírala těžká mračna. Brzy mělo začít sněžit.

KAPITOLA VIII
POSLOVÉ

Od okamžiku, kdy vyrazil z Caer Dallbenu, letěl Krák nejkratší cestou k Annuvinu. Přestože za normálních okolností rád létání vychutnával, užíval si nekonečných prostor oblohy, kroužil a křižoval sem a tam nad nadýchanými bílými beránky oblaků, tentokrát rozhodně potlačil veškeré pokušení pohrávat si s větrem a vytrvale se držel stanoveného kurzu. Hluboko pod ním se třpytila Avren jako dlouhá stužka roztaveného stříbra, obklopená skvrnami ladem ležících polí; k nebi se tyčily černé a bezlisté koruny stromů, tu a tam prokládané tmavozelenými pásy borových lesů, táhnoucími se podél křivolakých úpatí hor. Krák mířil stále dál na severozápad a během dne jen zřídkakdy odpočíval. Teprve za soumraku, když ani jeho bystré havraní oči nenacházely cestu v padající temnotě, se snášel k zemi a hledal úkryt ve větvích stromů.

Za dne se držel vysoko nad mraky a využíval větrných proudů, které ho unášely stejně rychle jako dravá řeka spadlý list. Když však přelétl nad Idriským lesem a blížil se k rozeklaným štítům Annuvinu, zbrzdil svůj plavný let, snesl se níž k zemi a bedlivě pátral po jakémkoli pohybu v horských průsmycích. Zakrátko také zahlédl oddíl těžce vyzbrojených válečníků, pochodující k severu. Při bližším pohledu zjistil, že jsou to annuvinští lovci. Chvíli je sledoval, a když se uprostřed křovin a zakrslých stromů zastavili, slétl na nízko položenou větev a usadil se na ní. Lovci dřepěli u kuchyňských ohňů a

připravovali si oběd. Havran naklonil hlavu a pozorně naslouchal, z jejich tlumeného hovoru však mnoho nezachytil, dokud nezaslechl slova „Caer Dathyl.“

Krák se zavrtěl a rozhlížel se po nějaké bližší větvi. Jeden z lovců, divoce vyhlížející válečník oděný v medvědí kůži, si ptáka všiml. S krutým úsměškem se chopil příležitosti k troše zábavy, sáhl po luku a nasadil na tětivu šíp. Bleskově zamířil a střelu vypustil. Přestože byly lovcovy pohyby nesmírně rychlé, havranovy pozorné oči je sledovaly právě tak rychle. Krák mávl křídly a vyhnul se šípu, který s drnčením prolétl mezi uschlými větvemi těsně nad jeho hlavou. Lovec zaklel vzteky nad ztrátou šípu i kořisti a chystal se luk znovu natáhnout. Potěšen svým výkonem Krák posměšně zaskřehotal a vznesl se nad stromy; měl v úmyslu obloukem se vrátit zpět a najít si bezpečnější stanoviště.

Přesně v tom okamžiku se objevili gwythaintové.

Krák, který se soustředil na návrat k ležení lovců, si na okamžik nebyl příletu tří obrovských ptáků vědom. Gwythaintové zabušili černými křídly a střemhlav se k němu řítili z hradby mraků. Krákovo sebeuspokojení bylo rázem pryč. Vyhnul se jejich útoku a zoufale se snažil nabrat výšku, protože se neodvažoval smrtelně nebezpečnému nepříteli dovolit, aby ovládl vzdušný prostor nad ním.

Také gwythaintové okamžitě změnili směr letu. Jeden se odloučil od ostatních a rozlétl se za prchajícím havranem, zatímco zbývající dva s mocnými údery křídel stoupali zpět k mračnům, aby z nich znovu zaútočili.

Krák se nutil letět stále výš a gwythaint stačil jeho náskok jen nepatrně zkrátit, když havran prolétl mořem mlhy pod nekonečnou, sluncem zalitou oblohou, která ho svým jasem téměř oslepila.

Druzí dva gwythaintové už na něj čekali a se zuřivými skřeky se spustili z výše přímo k němu. Pták, který letěl za ním, ho tlačil blíž ke svým útočícím druhům. Krák zahlédl záblesk lesklých zobáků a krvavě rudých očí. Prázdnou oblohou se rozlehl vítězoslavný pokřik gwythaintů. Havran se náhle uprostřed letu zarazil a předstíral panický zmatek. Když byli gwythaintové téměř u něj, posbíral všechny síly a jediným mocným mávnutím křídel se dostal z dosahu jejich spárů, ostrých jako dýky.

Neunikl ale zcela bez zranění, jeden z gwythaintů ho zasáhl pod křídlo. Navzdory tomu, že se mu bolestí zatočila hlava, se Krákovi podařilo zmizet z bezprostřední blízkosti útočníků. Otevřená obloha mu neskýtala žádný úkryt a nemohl se už spoléhat, že ho zachrání rychlost jeho letu. Spustil se kolmo k zemi.

Gwythainty jeho úhybný manévr nezmátl. Pach krve je dováděl k šílenství a rozhodně se nehodlali o svou kořist nechat připravit. Jako blesk se rozlétli za havranem ve snaze dostihnout ho a odříznout mu cestu k lesu, který byl pod nimi.

Krák se mezitím snesl na úroveň korun nejvyšších stromů. Vyhnul se jim a padal dál k nízkému podrostu. Spleť větví jeho pronásledovatele zdržela. Aniž by zpomalil, letěl Krák těsně nad zemí a stále hlouběji se nořil do křovinatého labyrintu. Obrovská křídla, která ve vzduchu gwythaintům tak dobře sloužila, jim nyní nedovolila kořist dostihnout. Vztekle zavřeštěli, dál do lesa se však proniknout nepokusili. Havran se před nimi skryl jako mazaná liška.

Začínalo se stmívat. Krák se bolestivě uvelebil v úkrytu, kde přečkal celou noc. Za prvního úsvitu opatrně vylétl do koruny jednoho ze stromů. Gwythaintové už byli pryč, orientační smysl mu však řekl, že ho zahnali daleko na východ od Annuvinu. Ztuhlý a rozlámaný se vznesl ze stromu do vzduchu a namáhavě se rozlétl. Caer Cadarn na jihu ležel daleko mimo dosah jeho ubývajících sil. Musel se rozhodnout rychle, dokud v něm zbývala alespoň jiskra života. Zakroužil jednou dokola a pak se ztěžka rozlétl ke svému novému cíli a ke své jediné naději.

Krákův let se nyní proměnil v nepřetržitá muka. Křídla mu často selhávala a jen vzdušné proudy ho držely nad zemí. Rozhodně nebyl schopen urazit za den obvyklou vzdálenost. Dlouho před západem slunce ho zranění přinutilo snést se k zemi a najít si úkryt mezi stromy. Nemohl ani letět blíž k teplému slunci, plahočil se jen těsně nad zemí, takže se málem otíral o koruny stromů. Krajina pod ním se jen hemžila válečníky, kteří' tudy cestovali na koních i pěšky. Kdykoli byl nucen se zastavit, aby posbíral síly, zjišťoval, kam mají namířeno, a dozvěděl se, že všichni táhnou stejně jako lovci k pevnosti Doniných synů. Jeho znepokojení převážilo nad bolestí, takže letěl dál.

Konečně v ochromujícím chladu hor severovýchodně od řeky Ystrad zamženým zrakem zahlédl to, co hledal. Obklopeno příkrými skalními útesy bylo údolí hnízdečkem zeleně uprostřed zasněžených horských vrcholů. Objevila se malá chaloupka. Ve slunečních paprscích se zableskla modrá hladina jezera. U chráněného úbočí horského svahu se táhl dlouhý stín tvaru lodi, jejího žebroví a trámů zarostlých mechem. Krák chabě zamával křídly a jako kámen se zřítil do údolí pod sebou.

Už se mu zavíraly oči, matně si ale ještě byl vědom Čelistí, které se kolem něj pevně sevřely a zvedly ho z trávy. Pak zaslechl, jak se někdo hlubokým hlasem ptá: „Ale, ale, Brynachu, copak jsi nám přinesl?“

Havran ztratil vědomí.

Když znovu otevřel oči, ležel v měkkém hnízdě vystlaném sítinami v prosluněné světničce. Byl slabý, ale všechny bolesti zmizely a ránu měl úhledně obvázanou.

Když nesměle zatřepal křídly, chopil se ho obratně pár silných rukou a jemně ho pohladil.

„Pomalu, pomalu,“ ozval se hlas. „Obávám se, že létat ještě chvíli nebudeš.“

Mužův obličej zarostlý bílým vousem byl stejně sukovitý a ošlehaný větrem jako prastarý dub ve sněhové závěji. Bílé vlasy mu splývaly až pod široká svalnatá ramena a na zlaté obroučce, kterou měl na čele, zářil modrý drahokam. Krák bez svého obvyklého štěbetání a brebentění pokorně sklonil hlavu. Ještě nikdy toto údolí nenavštívil, v hloubi duše však odjakživa věděl, že na něj takovéto útočiště čeká. Jakýsi utajený smysl, podobný skryté vzpomínce, kterou sdílel se všemi lesními tvory Prydainu, ho k němu neomylně dovedl a Krák ani v nejmenším nepochyboval, že se konečně ocitl v Medwynově hájemství.

„Tak počkej, ukaž se mi,“ pokračoval Medwyn a svraštil husté obočí, jako by pátral po něčem, co měl dlouho uložené v zasutém koutku paměti. „Ty musíš být… ano… ta rodinná podoba je nezaměnitelná: Krák, syn Kadwyrův. Promiň, že jsem tě nepoznal hned, ale těch vašich havraních klanů je tolik, že se mi někdy pletou. Znával jsem tvého otce, když byl ještě hubeným nohatým pískletem.“ Medwyn se usmál vlastní vzpomínce. „Ten rošťák přilétal do mého údolí dost často – jednou potřeboval napravit zlomené křídlo, jindy vykloubenou nohu, šel z jednoho maléru do druhého.

Doufám, že se neřídíš jeho příkladem," dodal. „Hodně už jsem slyšel o tvé odvaze a také o… řekněme jistém sklonu k vychloubačnosti. Donesly se ke mně i zprávy, že sloužíš jistému pasáčkovi vepřů z Caer Dallbenu. Myslím, že se jmenuje Melynlas. Ne, promiň, Melynlas je jeho kůň. Samozřejmě, Melynlas, syn Melyngařin. Na jméno toho pasáčka si momentálně nevzpomínám. Na tom ale nezáleží. Služ mu věrně, synu Kadwyrův, protože má dobré srdce. Mezi celou lidskou rasou je jedním z hrstky vyvolených, kterým jsem dovolil vstoupit do svého údolí. A pokud jde o tebe, soudím, že ses zblízka seznámil s gwythainty. Musíš být opatrný. Všude kolem se dnes toulá mnoho Arawnových poslů. Teď jsi ale v bezpečí a brzy se zase uzdravíš a budeš létat."

Na opěradle Medwynovy židle seděl jako na bidýlku obrovský orel, který si havrana pozorně prohlížel. Vedle starce dřepěl na zadku vlk jménem Brynach. Byl štíhlý a šedý se žlutýma očima, vrtěl ohonem a přátelsky se na Kráka šklebil. O chviličku později vběhla dovnitř vlčice, menší a s bílou náprsenkou, a posadila se vedle svého druha.

„Á, Briavael," uvítal ji Medwyn. „Přišla ses pozdravit s naším hostem? Nepochybuji, že pro nás má stejně jako jeho otec nějakou zajímavou historku."

Nato se Krák rozhovořil svým vlastním jazykem, kterému Medwyn bez problémů rozuměl. Jak stařec poslouchal, jeho výraz zvážněl. Když havran domluvil, Medwyn zůstal chvíli zticha a zamyšleně se mračil. Brynach neklidně zaskučel.

„Už to tedy přišlo," ozval se těžce Medwyn. „Měl jsem to vědět, protože cítím mezi zvěří podivný strach. Stále víc a víc jich nachází cestu sem ke mně, prchají před hrozbou, které si jsou jen matně vědomi. Vyprávějí o početných oddílech lovců a dalších ozbrojenců. Teď už chápu význam těchto zpráv. Den, kterého jsem se odjakživa obával, bohužel nadešel. A moje údolí nestačí pro všechny, kteří v něm budou hledat útočiště."

Medwynův hlas začal sílit, až se podobal řevu zuřivé bouře. „Lidské plémě čelí nebezpečí annuvinského zotročení. A stejnému nebezpečí čelí i všechno živé v Prydainu. Ve stínu země smrti se zpívající slavík zalkne a zemře. Podzemní chodby jezevců a krtků se promění v žaláře. Žádné zvíře a žádný pták se nebudou moci toulat či poletovat s

radostným pocitem svobody v srdci. Ty, kdo nepřijdou o život, čeká osud gwythaintů, kteří byli už před dávnou dobou zajati, mučeni, zlomeni a jejichž kdysi něžné duše byly zdeformovány tak, že slouží Arawnovým ohavným cílům.“

Medwyn se obrátil k orlovi. „Ty, Edyrnione, se okamžitě rozleť k horským hnízdům svých příbuzných. Požádej je, aby povstali ve veškeré své síle a v plném počtu.

Ty, Brynachu, a ty také, Briavael,“ přikazoval a oba vlci nastražili uši, „vyhlaste poplach mezi svými bratry a sestrami a také mezi medvědy, kteří dokážou tlapou zabít a paží rozmáčknout, mezi jeleny s ostrým parožím a mezi všemi obyvateli lesa, velkými i malými.“

Medwyn se vztyčil do plné výše. Prsty na rukou se mu zkroutily jako kořeny stromu zatínající se do země. Havran přihlížel, tichý a naplněný posvátnou bázní. Z Medwynových očí šlehaly blesky a jeho hluboký hlas se rozléhal jako dunění hromu.

„Promluvte s nimi mým jménem a povězte jim toto: taková jsou slova toho, kdo postavil loď, když byl Prydain zaplaven temnými vodami, toho, kdo odvezl jejich pradávné předky do bezpečí. Každé hnízdo a každé doupě se nyní musí proměnit v pevnost, vzdorující této záplavě zla. A každý živý tvor musí své zuby, zobáky a drápy obrátit proti všem, kdo slouží pánu smrti Arawnovi!“

Oba vlci bok po boku vyběhli z chaloupky. A orel se vznesl do vzduchu.

KAPITOLA IX
ZÁSTAVA

Z oblohy se začal sypat lehký sníh, ještě než společníci urazili den cesty od hradu krále Smoita, a když dospěli do údolí řeky Ystrad, byly už okolní svahy oděné v bílém hávu a na hladině řeky se začal vytvářet ledový příkrov. Přebrodili mezi úlomky ledu, které se koním zařezávaly do nohou a projížděli ponurými horskými kantrevy stále dál na východ ke Svobodným obcím. Z celé skupiny trpěl chladem nejvíc Gurgi.

Přestože byl zabalený v obrovském ovčím kožichu, nešťastný tvoreček se neustále žalostně třásl zimou. Rty měl promodralé, zuby mu cvakaly a zcuchané vlasy měl plné ledové tříště. Navzdory tomu udržoval tempo po Taranově boku a ze zkřehlých rukou ani na okamžik nepouštěl jeho zástavu.

Po několika dnech strastiplné cesty překročili Malou Avren a dorazili do Cenarthu, kde se Taran rozhodl s mobilizací obyvatel Svobodných obcí začít. Ještě však ani nedojeli ke skupině chalup s doškovými střechami, když spatřil, že se vesnice hemží muži, mezi nimiž zahlédl mohutnou hruď a ježaté vousy Hevydda Kováře, který si proklestil cestu davem a poplácal Tarana po zádech rukou právě tak těžkou jako jeden z jeho perlíků.

„Přeji ti dobré pozdravení, Poutníku," zvolal kovář. „Viděli jsme tě už zdaleka a shromáždili jsme se, abychom tě uvítali."

„I já chci dát dobré pozdravení dobrým přátelům," odpověděl Taran, „výměnou za hřejivé uvítání ale přivážím závažný problém. Dobře mě poslouchejte," pokračoval naléhavě. „To, co po vás chci, nežádám lehkovážně a nečekám, že mi to lehkovážně přislíbíte. Žádám o sílu vašich rukou, o odvahu vašich srdcí, a bude-li to třeba, i o vaše životy."

Obyvatelé obce se s tichým mumláním shlukli okolo něj a Taran jim pověděl o tom, co potkalo Gwydiona, i o novém rozmachu Arawnovy moci. Když domluvil, tvářili se muži zachmuřeně a zaraženě a dlouhou chvíli nikdo z nich nepromluvil. Pak se ozval hlas Hevydda Kováře.

„Lidé ze Svobodných obcí ctí krále Matha a Donin rod," prohlásil. „Přihlásí se ale jen k tomu, koho znají jako svého dobrého přítele, a budou ho následovat nikoli z povinnosti, ale z přátelství. Ať je tedy Hevydd první, kdo se hlásí pod prapor Tarana Poutníka."

„Všichni se hlásíme! Všichni!" zahřměli muži obce jako jeden hlas a do té doby mírumilovný Cenarth se v okamžení začal rojit jako hnízdo popuzených sršňů, jak se každý rozběhl pro zbraň.

Hevydd však na Tarana a jeho společníky pohlédl s tvrdým úsměvem. „Naše odhodlání je silné, jenže naše zbroj za mnoho nestojí," zabručel. „To ale nevadí, Poutníku. Pracovals v mé kovárně tvrdě a statečně, teď bude moje kovárna tvrdě pracovat pro tebe. A pošlu vzkaz všem kovářům na území Svobodných obcí, aby pro tebe pracovali stejně usilovně jako já sám."

Zatímco si muži připravovali koně a Hevydd v kovárně rozpaloval výheň, Taran vyrazil v čele společníků do sousedních obcí. Účel jeho návštěvy se brzy rozkřikl a každý den se k němu valily zástupy pastevců a farmářů, které nebylo třeba přesvědčovat, aby se připojili k rostoucí armádě, hlásící se pod praporec s bílou sviní. Pro Tarana se dny i noci slévaly v jeden nepřetržitý řetězec. V mobilizačních táborech projížděl v sedle neúnavného Melynlase mezi shromážděnými mírumilovnými muži, kteří se náhle proměnili ve válečníky, zajišťoval pro ně výzbroj i výstroj a v záři malých strážních ohňů zasedal k poradám s nově vytvořenými válečnými oddíly.

Když Hevydd v Cenarthu udělal vše, co bylo v jeho silách, připojil se k Taranovi jako jeho vrchní zbrojíř.

„Odvedl jsi skvělou práci," pochválil ho Taran, když ho vzal na chvíli stranou od ostatních, „stále jsme ale příliš lehce vyzbrojeni. Obávám se, že ani všechny kovárny Prydainu by neuspokojily naše potřeby. Musím vymyslet něco…"

„S trochou štěstí něco určitě vymyslíš!" ozvalo se čísi hlasité zvolání.

Taran se otočil a spatřil jezdce, který právě zastavil koně přímo vedle něj. Překvapeně zamrkal, protože měl před sebou nejpodivněji oděného ze všech válečníků Svobodných obcí. Byl to vysoký muž se zplihlými vlasy, nohy měl hubené jako čáp a tak dlouhé, že je po obou bocích svého koně málem vláčel po zemi. Celou kazajku měl hustě pošitou kousky železa a nejrůznějšími kovovými úlomky a zbytky, v ruce držel dřevěnou hůl, na jejímž konci byla připevněná čepel kosy, a na hlavě měl cosi, co kdysi bývalo hrncem na vaření, teď to ale bylo rozklepané a přetvařované v provizorní helmu, posazenou na čele tak nízko, že mu téměř zakrývala oči.

„Llonio!" vykřikl Taran a s radostí potřásl příchozímu rukou. „Llonio, syn Llonwenin!"

„Osobně," přisvědčil Llonio a posunul si svoji neobvyklou přilbu z očí. „Nečekal jsi snad, že se tu dřív nebo později objevím?"

„Máš ale ženu a rodinu," namítl Taran. „Neodvážil bych se chtít po tobě, abys od nich odešel. Pokud si dobře vzpomínám, máš přece šest dětí."

„A další už je v radostném očekávání,“ odpověděl Llonio se šťastným úsměvem. „Při mém štěstí to možná budou i dvojčata. Rodinka ale bude v naprostém bezpečí, dokud se nevrátím. Řekl bych naopak, že pokud má být ještě někdy v Prydainu bezpečno, musím se teď přidat k Poutníkovi. Ty se teď ovšem nestaráš o malé děti, ale o dospělé ozbrojence. Tak mě poslouchej, příteli Poutníku,“ pokračoval. „Viděl jsem mezi lidem zdejších obcí vidle a hrábě. Nedaly by se jejich zuby a bodce odříznout a zasadit do dřevěných násad? Získal bys tak tři, čtyři nebo ještě víc zbraní místo jedné.“

„No jistě, to by šlo!“ vyprskl Hevydd. „Jak to, že mě to samotného nenapadlo?“

„Nenapadlo to ani mě,“ přiznal Taran. „Llonio vidí věci kolem sebe zřetelněji než kdokoli z nás, říká ale štěstí tomu, co je ve skutečnosti pohotový důvtip. Běž, příteli Llonio, a ukaž, co dokážeš. Vím, že najdeš víc, než se nabízí pohledu nás ostatních.“

Llonio s pomocí Hevydda Kováře začal objíždět obce a vyhledávat srpy, hrábě, pohrabáče, kosy i sadařské háky a nacházel způsoby, jak i ty nejnepravděpodobnější předměty přizpůsobit novému účelu použití, takže zásoba zbraní se neustále rozrůstala.

S každým dalším dnem narůstal i počet bojovníků, kteří se hlásili k Taranovu vojsku. Coll, Gurgi a Eilonwy pomáhali nakládat vozy výzbrojí a potravinami; tento úkol se příliš nezamlouval především princezně, která měla mnohem větší chuť objíždět jednotlivé obce než se pachtit s těžce naloženými povozy. Eilonwy se oblékla do mužského odění, vlasy si spletla do copu a omotala ho kolem hlavy. U pasu jí visel meč a krátká dýka, kterou si vyprosila od Hevydda Kováře. Válečnický šat jí příliš nepadl, byla však na něj hrdá a tím víc se jí dotklo, když ji Taran odmítl brát s sebou na své verbovací výpravy.

„Pojedeš se mnou,“ řekl jí, „až budou zaopatřena všechna nákladní zvířata a bezpečně naloženy všechny vozy.“

Princezna neochotně souhlasila, když však Taran následujícího dne projížděl kolem koňských povozů v zadní části tábora, rozzlobeně za ním volala: „Podvedl jsi mě! Tahle práce nebude hotová nikdy! Jakmile skončím s jednou várkou koní a vozů, hned jsou tady další. No dobrá, budu dělat, co jsem slíbila. Ať jsi ale válečný náčelník nebo ne, nemluvím s tebou, Tarane z Caer Dallbenu!“

Taran se ušklíbl a jel dál.

Později společníci pokračovali v cestě dál na sever údolím velké řeky Avren, dorazili do Gwenithu a sotva stačili sesednout z koní, když Taran zaslechl, jak na něj volá chraptivý hlas. „Poutníku!“ ozvalo se. „Vím, že hledáš válečníky, a ne staré baby. Chviličku se ale zdrž a pozdrav se s někým, kdo na tebe nezapomněl.“

Dwyvach, stará tkadlena z Gwenithu, stála ve dveřích svého stavení. Navzdory bílým vlasům a vrásčitému obličeji vypadala stejně čiperně a nezdolně jako vždy. Šedýma očima si pozorně prohlédla Tarana, pak se otočila k Eilonwy a pokynula jí na pozdrav. „Tarana Poutníka znám velmi dobře. A kdo jsi ty, to si také dokážu domyslet, přestože chodíš v mužském přestrojení a tvým vlasům by neuškodilo umytí.“ Věnovala princezně vychytralý pohled. „Už když jsme se s Poutníkem poprvé setkali, byla jsem si docela jistá, že má plnou hlavu nějakého pěkného děvčete.“

„Pche!“ odfrkla si Eilonwy. „Zato já si nejsem jistá, jestli tomu tak bylo tehdy, a teď už si tím nejsem jistá vůbec.“

Dwyvach se uchechtla. „Pokud to nevíš jistě ty, nikdo jiný to vědět nemůže. Čas nám poví, která z nás má pravdu. Zatím ale, dítě,“ dodala, rozložila dlouhý plášť, který držela ve vyzáblých rukou, a přehodila ho přes Eilonwyina ramena, „přijmi tohle jako dar stařeny mladé dívce a pamatuj si, že mezi námi není velký rozdíl. I vetchá babizna si totiž uchovává kousek dívčího srdce a i ta nejmladší panna má v sobě střípek babské moudrosti.“

Taran mezitím došel až k jejím dveřím. Srdečně se s tkadlenou pozdravil a s obdivem si prohlížel plášť, který darovala Eilonwy. „Hevydd a ostatní kováři Svobodných obcí pro nás pracují na výrobě zbraní,“ prohlásil, „jenže válečníci stejně jako zbraně potřebují také být v teple. Žádné podobné oblečení ale bohužel nemáme.“

„Považuješ snad tkadlenu za méně pracovitou než kováře?“ pousmála se Dwyvach. „Stejně jako jsi ty kdysi trpělivě tkal na mém stavu, bude teď můj stav ještě rychleji tkát pro tebe. A ve všech ostatních obcích budou člunky poletovat ve jménu Tarana Poutníka.“

Potěšeni tkadleniným příslibem se společníci vypravili z Gwenithu na další cestu. Jen malý kousek za obcí zahlédl Taran skupinku jezdců,

která se k nim rychlým tempem blížila. V čele ujížděl vysoký mladík, který na Tarana nahlas zavolal jménem a zvedl ruku na pozdrav.

Taran s radostným výkřikem pobídl Melynlase a vyrazil jezdcům naproti. „Llassare!“ zvolal a přitáhl uzdu po mladíkově boku. „Nečekal jsem, že se my dva někdy potkáme tak daleko od tvého stáda v Isavu.“

„Zprávy o tobě cestují rychleji než ty, Poutníku,“ opáčil Llassar. „Měl jsem ale strach, že budeš naši obec považovat za příliš malou a nezastavíš se u nás. A proto,“ dodal s ostýchavým zaváháním, které nedokázalo plné skrýt chlapeckou hrdost, „jsem se rozhodl vyjet v čele našich lidí a najít tě sám.“

„To, jak je Isav velký, nijak nesouvisí s odvahou jeho obyvatel,“ ujistil ho Taran. „Potřebuji vás a všechny vás vítám. Kde máš ale otce?“ zeptal se, když přelétl pohledem celou skupinu. „Kde je Drudwas? Určitě tě nepustil na tak dlouhou cestu samotného.“

Llassarovi zmizel úsměv z obličeje. „Letošní zima nám ho vzala. Truchlím pro něj, ctím ale jeho památku tím, že dělám, co by udělal on.“

„A jak se daří matce?“ vyptával se Taran, když se spolu s Llassarem rozjel zpět ke svým společníkům. „Také souhlasila s tím, že opustíš domov a svoje stádo?“

„O moje stádo se postarají jiní,“ odpověděl mladý pastevec. „Matka ví, co je povinností dítěte a co je povinností muže. Já jsem muž,“ dodal pevně, „a to už ode dne, kdy jsme té noci v ohradě s ovcemi ty a já stáli spolu bok po boku proti Dorathovi a jeho banditům.”

„Ano, ano!“ zaječel Gurgi, „a nebojácný Gurgi proti nim stál také!“

„Nepochybuji o tom, že jste proti nim stáli všichni,“ poznamenala kysele Eilonwy, „zatímco já jsem na Moně dělala pukrlata a nechávala si mýt vlasy. Nevím sice, co je ten Dorath zač, ale slibuji vám, že jestli ho někdy potkám, všechen ten ztracený čas si vynahradím.“

Taran zavrtěl hlavou. „Buď ráda, že ho neznáš. Já ho ke své vlastní újmě znám až moc dobře.“

„Od té noci už jsme s ním žádné problémy neměli,“ oznámil Llassar. „A nemyslím, že by nás ještě někdy chtěl obtěžovat. Slyšel jsem, že opustil území Svobodných obcí a potuluje se někde na západě. Proslýchá se, že propůjčil svůj meč do služeb pána smrti. Možná je to pravda, řekl bych ale, že jediný, komu Dorath slouží, je on sám.“

„Služby, které nám dobrovolně nabízíte, jsou pro nás mnohem větším přínosem než cokoli, co si může za žold najmout vládce Annuvinu," ubezpečil Llassara Taran. „Princ Gwydion vám bude vděčný."

„Spíš bude vděčný tobě," opravil ho Llassar. „Nezakládáme si na válčení, ale na obdělávání půdy, na práci svých rukou, a ne na čepelích svých mečů. Nikdy boj úmyslně nevyhledáváme. Teď se ale hlásíme pod zástavu bílé svině, protože je to zástava našeho přítele, Tarana Poutníka."

Když společníci pokračovali v cestě údolím, počasí se neustále zhoršovalo a narůstající doprovod místních mužů je nutil cestovat pomalejším tempem. Dny byly pro tu spoustu práce, kterou museli odvést, příliš krátké, Taran však zatvrzele jel dál. Vedle něj cválal Coll, který si nikdy nepostěžoval a neustále šířil dobrou náladu. Široký obličej, zrudlý a zhrublý chladem a větrem, měl téměř celý schovaný v límci objemné kazajky s podšívkou z ovčí kožešiny. Meč měl připevněný k opasku z těžkých železných článků, který mu obepínal tělo, a na zádech měl zavěšený kulatý štít z volské kůže. Někde si našel helmu z tepaného kovu, tvrdil ale, že mu na holé hlavě nesedí tak pohodlně jako jeho stará kožená čapka.

Taran s povděkem vítal Collovu moudrost a ochotně se k němu často obracel o radu. Když začaly být mobilizační tábory přeplněné, byl to právě Coll, kdo ho přivedl na myšlenku posílat menší a rychlejší skupiny přímo do Caer Dathylu, místo aby pochodovali z jedné obce do druhé s armádou, která se pohybovala čím dál těžkopádněji. Llassar, Hevydd a Llonio odmítali opustit Taranův předsunutý oddíl a zůstávali mu neustále po boku, když se ale Taran zabalil do pláště a ulehl na zmrzlou zem, aby ukradl pár vzácných chvil spánku, byl to opět Coll, kdo u něj držel stráž.

„Jsi dubovou holí, o kterou se mohu opřít," řekl mu vděčně Taran. „A víc než to,' zasmál se. ‚Jsi jako celý houževnatý strom a navíc opravdový válečník."

Místo aby se hrdě rozzářil, střelil po něm Coll ironickým pohledem. „Chceš mi vyjádřit úctu?" zeptal se. „Tak raději řekni, že jsem opravdový pěstitel tuřínů a česáč jablek. Vůbec se nepovažuji za válečníka, prostě jsem se v něj jen musel na chvíli změnit. Mojí

zahrádce se po mně stýská právě tak, jako se mně stýská po ní," dodal ještě. „Opustil jsem ji nepřipravenou na zimu a za to budu muset při jarním sázení tvrdě zaplatit."

Taran přikývl. „Budeme kypřit půdu a trhat plevel společně, opravdový pěstiteli tuřínů – a opravdový příteli."

Noční tma se mihotala plameny strážních ohňů. Uvázaní koně se neklidně vzpínali. Všude kolem, jako masa hlubokých stínů, temných uprostřed temnoty, leželi spící válečníci. Chladný vítr bodal Tarana do obličeje. Cítil se náhle unavený až do morku kostí. Otočil se ke Collovi.

„Moje srdce bude také spokojenější," prohlásil, „až budu zase pasáčkem vepřů."

K Taranovi dorazily zprávy, že král Smoit sebral mezi lenními pány okolních kantrevů silnou armádu a nyní se v jejím čele obrací na sever. Společníci se také dozvěděli, že někteří Arawnovi vazalové vysílají válečné oddíly přes řeku Ystrad a napadají šiky pochodující ke Caer Dathylu. Taranův úkol tím ještě nabyl na naléhavosti, nemohl však dělat nic víc než postupovat co nejrychleji kupředu.

Společnici dospěli k Merinu. Podle Tarana patřil Merin k nejkrásnějším obcím, které za celou dobu svého putování poznal. Dokonce i nyní, uprostřed vřavy zbrojících válečníků, řehtajících koní a hulákajících jezdců se zdálo, jako by bílé vesnické chaloupky s doškovými střechami vytvářely jakousi zcela zvláštní oázu klidu. Taran cvalem projel kolem obecních polí obklopených borovicemi a vysokými jedlemi. Srdce mu překypovalo vzpomínkami, když zastavil před dobře známým stavením, jehož kouřící komín svědčil o hřejivém ohni uvnitř. Dveře se otevřely a na zápraží vyšel podsaditý a svalnatý stařec v hrubém hnědém hábitu. Ocelově šedé vlasy a vousy měl krátce zastřižené, oči modré a nezkalené.

„Vítej," zavolal na Tarana a zvedl obrovskou ruku, obalenou zaschlou hlínou. „Odjel jsi od nás jako poutník a vracíš se jako válečný náčelník. O tvém válečném umění už jsem se mnohé doslechl, ptám se ale: nezapomněls na svou dovednost u mého hrnčířského kruhu? Nebo jsem veškeré úsilí na tvoji výuku vynaložil nadarmo?"

„I já tě rád vidím, Annlawe Hlínotvůrce," odpověděl Taran, seskočil z Melynlasova hřbetu a s potěšením stiskl starému hrnčíři ruku. „Abych řekl pravdu, bylo to nadarmo," zasmál se a vešel za ním do chýše,

„mistr měl totiž neobratného učně. Nemám potřebnou dovednost, ne ovšem proto, že bych měl špatnou paměť. To málo, co jsem se dokázal naučit, jsem nezapomněl.“

„Tak mi to předveď,“ vyzval ho hrnčíř a vytáhl z dřevěného koryta hroudu mokré hlíny.

Taran se smutné pousmál a zavrtěl hlavou. „Zastavil jsem tu jen proto, abych tě pozdravil,“ odpověděl. „Teď jsou mým řemeslem meče, a ne keramické mísy.“ Přesto zaváhal. Světlo z krbu ozařovalo police plné vyrovnaných řad keramiky, elegantních džbánů na víno i obratně a láskyplně vytvarovaných konví. Chvatně se chopil chladné hlíny a položil ji na kruh, který Annlaw mezitím roztočil. Věděl, že na něco takového nemá dostatek času, a přece, jak hlína pod jeho rukama nabývala tvar, zapomněl na okamžik na břímě, jímž ho tížil jeho druhý úkol. Vrátil se v duchu do minulosti a nevnímal nic než bzukot kruhu a tvar nádoby, která se rodila z beztvaré hlíny.

„Dobrá práce,“ pochválil ho tiše Annlaw. „Slyšel jsem,“ dodal ještě, „že kováři a tkalci ve všech Svobodných obcích pracují na tom, aby tě zásobili zbraněmi a oblečením. Můj hrnčířský kruh ale neumí pro válečníka vykovat meč ani utkat plášť a výrobky z mé hlíny slouží jen mírovým účelům. Nemohu ti bohužel nabídnout nic, co by posloužilo tvým dnešním potřebám.“

„Dal jsi mi víc než všichni ostatní,“ odpověděl Taran, „a já si toho také nejvíc cením. Nejsem svým založením válečník, pokud ale nyní nepozvednu meč, nebude v Prydainu místo pro užitečnost a krásu práce nikoho z řemeslných mistrů. A jestli zklamu, ztratím vše, co jsem od tebe získal.“

Ujela mu ruka, protože zaslechl, jak Collův zvučný hlas vyvolává jeho jméno. Vyskočil od kruhu a před vytřeštěnýma Annlawovýma očima rychle vyšel z chýše; stačil se s hrnčířem rozloučit jen několika chvatnými slovy. Coll už čekal s taseným mečem v ruce a v příštím okamžiku se k nim připojil i Llassar. Cvalem vyrazili k ležení, které se nacházelo kousek od Merinu, a Coll cestou Taranovi spěšně sděloval, že hlídky zahlédly tlupu nepřátelských nájezdníků.

„Brzy tu budou,“ varoval Coll. „Měli bychom je zastavit dřív, než zaútočí na naše zásobovací vozy. Jako pěstitel tuřínů ti radím, abys povolal do zbraně jednotku lučištníků a oddíl dobrých jezdců. Já s

Llassarem a s malou skupinkou bojovníků se je pokusíme nalákat na sebe.“

Rychle se dohodli na plánu dalšího postupu. Taran jel napřed, aby svolal jízdní vojáky i pěšáky, kteří se chvatně chopili zbraní a připojili se k němu. Eilonwy a Gurgimu přikázal, aby se stáhli do bezpečí mezi vozy, nečekal na jejich protesty a tryskem se rozjel k jedlovému lesu pokrývajícímu okolní pahorky.

Nájezdníci byli lépe vyzbrojeni, než Taran očekával. Tryskem se řítili ze zasněženého hřebenu. Na Taranovo znamení se lučištníci rozběhli a zalehli v mělké úžlabině, zatímco jízdní bojovníci Svobodných obcí se postavili útočící hordě. Jezdci se střetli za doprovodu hlasitého dusotu kopyt a třesku mečů. Pak Taran pozvedl k ústům svůj válečný roh. Po zaznění pronikavého signálu, který se ozvěnou rozlehl po celém okolí, se lučištníci vynořili z úkrytu.

Taran si uvědomoval, že nejde o nic víc než o drobnou šarvátku, byť vedenou nelítostně a horkokrevně – teprve když na sebe většinu nepřátel upoutal oddíl vedený Collem a Llassarem, řady nájezdníků zakolísaly a rozprchly se. Byla to ale první bitva, jíž Taran na své straně velel jako válečný náčelník ve službách Donina prince. Bojovníci Svobodných obcí zvítězili, přičemž neměli ani jednoho padlého a pouze několik málo raněných. Přestože byl Taran unavený a vysílený, srdce mu bušilo radostí z vítězství, když vedl triumfující bojovníky z lesa zpět k Merinu.

Dojel na vrchol kopce a spatřil plameny a kotouče černého dýmu.

Nejdřív ze všeho ho napadlo, že vypukl požár v táboře. Pobídl Melynlase a rychlým cvalem se rozjel po stráni dolů. Když přijel blíž k rudým jazykům, které olizovaly oblohu zbarvenou krvavým západem slunce, a ke kotoučům dýmu válejícím se po celém údolí, spatřil, že oheň zuří ve vsi.

Nechal svůj oddíl daleko za sebou a tryskem se vřítil do Merinu. Mezi válečníky z ležení, kteří se marně snažili uhasit plameny, zahlédl Eilonwy a Gurgiho. Coll do vesnice dorazil před ním; Taran seskočil z Melynlase a rozběhl se k němu.

„Pozdě!“ křikl na něj Coll. „Nájezdníci obec obklíčili a zaútočili zezadu. Celý Merin lehl popelem a obyvatelé jsou povražděni.“

S děsivým výkřikem žalu a zuřivosti se Taran rozběhl kolem plápolajících stavení. Došky na střechách shořely a většina zdí popraskala a zhroutila se. Stejně dopadla i Annlawova chýše, z níž dosud stoupal dým a jejíž trosky bezmocně trčely k obloze. Uprostřed sutin leželo hrnčířovo tělo. Veškerá práce jeho rukou byla zničena. Hrnčířský kruh ležel převrácený na zemi a hotové nádoby byly rozmláceny na padrť.

Taran padl na kolena. Na rameni pocítil Collovu ruku, ale setřásl ji a zvedl ke starému válečníkovi prázdné oči. „Slyšel jsi dnes můj vítězný pokřik?“ zašeptal chraptivě. „Pramalá útěcha pro lidi, kteří kdysi byli mými přáteli. Jakou jsem jim to prokázal službu? Krev Mennských je na mých rukou.“

Později Llassar odtáhl Colla stranou od ostatních. „Poutník se ani na krok nehne od chýše toho hrnčíře,“ sdělil mu tiše. „Pro muže je dost těžké, musí-li snášet svoje vlastní rány. Vůdce je ale nucen nést rány všech, kdo ho následují.“

Coll přikývl. „Nech ho tam, kde chce být. Ráno bude zase v pořádku. I když ty rány,“ dodal ještě, „se nejspíš nikdy úplně nezahojí.“

Přibližně v polovině zimy byly shromážděny všechny válečné oddíly a bojovníci Svobodných obcí odesláni do Caer Dathylu. S Taranem, který nyní v čele společníků zamířil Llawgadarnskými horami na severozápad, zůstali kromě jednoho jízdního oddílu i Llassar, Hevydd a Llonio. Byli dostatečně silní, aby mohli bezpečně cestovat, a přitom nepostupovali příliš pomalu.

Dvakrát na ně zaútočily bandy nájezdníků; Taranovi muži je v obou případech odrazili a způsobili jim těžké ztráty. Útočníci, jimž válečný náčelník cestující pod zástavou bílé svině uštědřil tvrdou lekci, se stáhli a neodvážili se jeho doprovod znovu obtěžovat. Společníci rychle a bez překážek projeli podhůřím Pohoří orlů. Gurgi stále hrdě třímal praporec, který se s hlasitým pleskotem třepotal v prudkém větru, vanoucím ze vzdálených výšin. V plášti měl Taran uložený jediný talisman: začouzený střep keramické nádoby z Merinu.

Na jedné z přístupových cest ke Caer Dathylu přinesly předsunuté hlídky zprávy o jiném oddílu bojovníků. Taran vyrazil napřed a v čele jednotky kopiníků spatřil Fflewddura Fflama.

„U velkého Belina!“ vykřikl bard, pobídl Llyan a dojel k Taranovi. „Gwydion bude mít radost! Přivádím severní šlechtu se vší její zbrojnou silou. Když se velení ujme Fflam… no, pravda, verboval jsem je Gwydionovým jménem, jinak by asi takovou ochotu neprojevili. Na tom ale nezáleží, hlavně že jsou tady. A slyšel jsem, že také král Pryderi sebral vojsko. To teprve uvidíš armádu! Troufám si tvrdit, že pod svým velením soustředil polovinu západních kantrevů.

Ano, ano,“ dodal, když spatřil, že se Taran dívá na Glewa, sedícího na hřbetě Šedého koně s prohnutým hřbetem a velkými kopyty, „ten mrňous je pořád s námi.“

Bývalý obr, který se právě zaníceně věnoval okusování jakési kosti, vzal Taranovu přítomnost na vědomí jen nepatrným kývnutím na pozdrav.

„Nevěděl jsem, co si s ním počít,“ vysvětloval tlumeným hlasem Fflewddur. „Neměl jsem to srdce poslat ho pryč, když bylo všude kolem nás plno shromažďujících se vojsk. A tak je tu se mnou. Celou dobu nepřestal kňourat a stěžovat si: tu ho bolí nohy, tu hlava a kousek po kousku takhle vystřídá celé tělo. A když zrovna nejí, v jednom kuse mele o tom, jaké to bylo, když byl ještě obrem.

Nejhorší na tom je,“ pokračoval trochu rozpačité Fflewddur, „že jak mě neustále hučí do uší, už mi ho pomalu začíná být líto. Je to zbabělá lasička, odjakživa byl takový a vždycky taky takový zůstane. Když se nad tím ale trochu zamyslíš, musíš připustit, že si doopravdy vytrpěl spoustu křivd a špatného zacházení. Když byl ještě obrem…“ Bard se zarazil a uhodil se dlaní do čela. „Tak dost! Ještě trochu toho jeho žvanění a nakonec mu uvěřím! Pojď, přidej se k nám,“ zahlaholil a vymotal harfu ze změti luků, toulců se šípy, přezek a koženého řemení, kterou měl navěšenou na zádech. „Tohle je setkání dobrých přátel. Zahraju něco, abychom to oslavili a zároveň se přitom zahřáli!“

Povzbuzeni bardovou hudbou, pokračovali společníci v další cestě všichni pohromadě. Brzy se před nimi v paprscích zimního slunce objevila zlatá pevnost Caer Dathylu. Její mohutné hradby se tyčily do výše, jako když se nedočkaví orlové sápou po obloze. Za hradbami se všude kolem pevnosti rozkládaly vojenské tábory a třepotaly se praporce nad stany lenních pánů, kteří přijeli připojit své síly ke královskému Doninu rodu. Nebyl to však pohled na zástavy a větrem

zmítané emblémy zlatého slunečního kotouče, při němž Taranovo srdce radostně poskočilo, ale spíše pomyšlení na to, že jeho společníci i bojovníci Svobodných obcí bezpečně dorazili k cíli jedné cesty, kde je čeká alespoň trocha tepla a chvíle odpočinku. Bezpečně… Taranovy myšlenky se zarazily pod přívalem vzpomínek: na monského krále Rhuna, který tiše spal před branou Caer Cadarnu, na Annlawa Hlínotvůrce. Sevřel v prstech keramický střep.

KAPITOLA X
PRYDERIHO PŘÍJEZD

Caer Dathyl se proměnil v ozbrojené vojenské ležení, kde ze zbrojířských výhní sršely jiskry jako vločky žhavého sněhu. Rozlehlými nádvořími se neslo zvonění železných podkov na kopytech válečných koní i pronikavé tóny signálních rohů. Přestože se nyní společníci nacházeli v bezpečí jeho zdí, odmítla princezna Eilonwy vyměnit své hrubé válečnické odění za roucho spíše odpovídající jejímu postavení. Uvolila se – a i to jen zdráhavě – pouze k tomu, že si umyla vlasy. V Caer Dathylu zůstávala jen malá hrstka dvorních dam, ostatní byly poslány pod ochranu východních pevností, Eilonwy však rozhodně odmítla přidat se k nim a trávit čas v jejich komnatách tkaním a předením.

„Caer Dathyl je možná nejvznešenějším sídlem v celém Prydainu," prohlásila, „ale dvorní dámy jsou na celém světě stejné a já jsem si už s těmi slepicemi královny Telerie užila víc, než mi bylo zdrávo. Věčně poslouchat to jejich chichotání a klevetění – to je horší, než když tě někdo lechtá pírkem v uchu. Jen proto, že jsem princezna, mě málem utopili v mydlinkové vodě a to mi úplně stačilo. Vlasy mám pořád ještě slizké jako chaluhy. A pokud jde o sukně, cítím se naprosto pohodlně v tom, co mám na sobě právě teď. Stejně jsem všechny svoje parádní šaty ztratila a rozhodně si nenechám znova brát míru na další. To, v čem chodím, mi bude úplně stačit."

„Nikdo se neobtěžoval zeptat se mne, jestli mi moje oblečení vyhovuje," poznamenal rozhořčeně Glew, ačkoli šaty bývalého obra, alespoň pokud to mohl Taran posoudit, se zdály být v lepším stavu než šaty ostatních společníků. „Já jsem ovšem na přezíravé chování zvyklý. Když jsem ještě býval obrem, měly se věci v mé jeskyni úplně jinak. Velkomyslnost! S tou je teď bohužel navždy konec. Vzpomínám si, jak jsem kdysi s netopýry…"

Taran neměl sílu vyvracet Eilonwyiny argumenty ani čas poslouchat Glewovy stížnosti. Když se o příjezdu společníků doslechl Gwydion, nechal si Tarana zavolat do Trůnní síně. Coll, Fflewddur a Gurgi se vydali shánět vybavení a potraviny pro válečníky, kteří s nimi přijeli, a Taran zatím v doprovodu strážného zamířil do síně. Když tam došel, zaváhal a nevěděl, jestli smí přistoupit blíž, protože Gwydion se právě radil s Mathem, synem Mathonwyiným. Math ho však gestem ruky přivolal k sobě a Taran před bělovousým vládcem poklekl na jedno koleno.

Král králů mu položil na rameno hubenou, avšak pevnou ruku a vyzval ho, aby vstal. Taran Matha, syna Mathonwyina, neviděl od bitvy, kterou spolu svedly armáda Doniných synů a vojsko Rohatého krále, a pomyslel si, že uplynulá léta si od vládce z královského rodu vybrala těžkou daň. Mathův obličej vypadal ještě unaveněji a vrásčitěji než Dallbenův a Donina zlatá koruna, kterou měl posazenou na čele, se pro něj zdála být krutým břemenem. Oči měl však bystré a plné přísné hrdosti. A nejen to, Taran v jeho pohledu vycítil bolest tak hlubokou, že se mu samotnému sevřelo srdce. Pokorně sklonil hlavu.

„Podívej se mi do očí, pasáčku vepřů," vyzval ho klidným hlasem Math. „Neboj se pohledu na to, co já sám už dávno vím. Ruka smrti se natahuje po mé ruce, a já se nijak nebojím ji stisknout. Už dlouho slýchám dunění rohu Gwyna Lovce, které i krále povolává do pohřební mohyly.

S radostí v srdci bych uposlechl jeho volání," prohlásil Math, „protože královská koruna je nemilosrdný pán, krutější než hůl pasáčka vepřů; hůl ti totiž pomáhá stát vzpřímeně, zatímco koruna tě tlačí k zemi takovou tíhou, že žádný muž nemá tolik sil, aby ji nesl lehce. Neželím vlastní smrti, jímá mě však zármutek, když na konci života vidím tolik prolité krve v zemi, v níž jsem vždy usiloval jen o mír.

Znáš historii našeho královského rodu, víš, že Donini synové před dávnou dobou dopluli do Prydainu na svých zlatých korábech a lidé že je požádali o ochranu před pánem smrti Arawnem, který Prydain oloupil o jeho poklady a bohatou, krásnou zemi proměnil v neúrodné pustiny. Od té doby stáli vždy Donini synové jako štít, nastavený plenící síle Annuvinu. Jestli však nyní onen štít pukne, bude spolu s ním ztraceno úplně všechno."

„Vybojujeme vítězství," prohlásil Gwydion. „Vládce Annuvinu vsází vše na jednu kartu, jeho síla je však zároveň jeho slabinou, protože se může stát, že odoláme-li jeho útoku, bude jeho moc navždy zlomena.

Nedonesly se k nám jen samé špatné zprávy," pokračoval Gwydion, „ale i některé dobré. K těm špatným patří, že král Smoit se svou armádou svádí bitvu v údolí Ystradu. Přes všechnu svoji odvahu si cestu dál na sever neproklestí dřív, než skončí zima. I to je pro nás ale přínosem, protože jeho válečníci zaměstnávají zrádce z řad jižních lenních pánů a znemožňují jim připojit se k ostatním Arawnovým vojskům. Vzdálenější králové ze severních zemí přicházejí velice pomalu, protože zima je pro ně vytrvalejším nepřítelem než Arawn.

Povzbudivější jsou zprávy o tom, že armády Západních držav jsou pouhých několik dnů pochodu od naší pevnosti. Průzkumníci už je zpozorovali. Je to větší vojsko, než jaké kdy bylo v minulosti v Prydainu sebráno, a jeho velitelem je lord Pryderi osobně. Splnil vše, o co jsem ho žádal, a ještě mnohem víc. Starosti mi dělá jedině to, že by se mu Arawnovi vazalové mohli postavit a odklonit ho stranou ještě dřív, než dorazí do Caer Dathylu. Kdyby k tomu ale došlo, budeme o tom vědět s dostatečným předstihem a vyšleme mu na pomoc vlastní oddíly.

Neposlední mezi našimi dobrými zprávami," dodal Gwydion a v jeho znaveném a přísně staženém obličeji se zableskl úsměv, „je zpráva o příjezdu Tarana z Caer Dallbenu a válečníků, které přivedl ze Svobodných obcí. Velice jsem na něj spoléhal a budu po něm žádat ještě víc"

Pak se Gwydion věnoval příkazům pro Taranovy jízdní i pěší oddíly. Král králů pozorně naslouchal a nakonec souhlasně přikývl.

„Jdi nyní za svými úkoly," řekl Taranovi. „Přišel totiž den, kdy musí pasáček vepřů pomoci králi nést jeho břímě."

V průběhu následujících několika dnů přikládali společnicí podle Gwydionových pokynů ruku k dílu všude, kde to bylo třeba. Na jejich práci se do jisté míry podílel dokonce i Glew – byť ne z vlastní vůle, ale jen na velmi důrazný příkaz Fflewddura Fflama. Sledován pozorným zrakem Hevydda Kováře dostal bývalý obr na starost obsluhu měchů u výhně v kovárně a neustále si stěžoval na puchýře, které mu naskákaly na buclatých rukou.

Víc než válečnou pevností byl Caer Dathyl místem plným vzpomínek a krásy. Uvnitř hradeb, v odloučeném koutě jednoho z mnoha jeho nádvoří, rostl háj vysokých borovic, mezi nimiž se tyčily pamětní mohyly, navršené na počest dávných králů a hrdinů. V síních se stěnami z vyřezávaného a zdobeného dřeva byly vystaveny zbroje a zbraně dávného ušlechtilého původu a praporce s emblémy, o nichž se zpívalo v písních slavných bardů. V dalších budovách byly uloženy poklady válečníkům, „viděli jste už mnohé z pokladů Caer Dathylu. Viděli jste ale jeho opravdovou pýchu a klenot z nejvzácnějších? Ten je totiž tady," pravil tiše a ukázal po místnosti kolem sebe. „Tady, v této Síni tradic, je uloženo mnoho ze staré moudrosti Prydainu. Pán smrti Arawn oloupil sice lidstvo o jeho řemeslná tajemství, písně a vyprávění našich bardů ale ukrást nemohl. A to vše je pečlivě shromážděno tady. Je tu i nemálo tvých písní, můj statečný příteli," usmál se na Fflewddura.

„Vzpomínky přežívají déle než události, které připomínají," vysvětloval Taliesin. „A všichni lidé sdílejí paměť a moudrost všech ostatních. Pod touto síní se nacházejí ještě bohatší pokladnice." Usmál se. „Stejně jako tomu je u samotné poezie, je převážná část skryta v největších hlubinách. Je tam i Síň bardů. Bohužel, Fflewddure Fflame," dodal lítostivě, „do té síně smí vstoupit jen opravdový bard. 1 když doufám, že jednoho dne se k naší společnosti připojíš i ty."

„Ach, moudrost šlechetných bardů!" vykřikl Gurgi a vykulil oči úžasem. „Gurgiho ubohá citlivá hlava se točí hučením a skučením! Běda, sám totiž žádnou moudrost nemá! Rád by se ale obešel bez pochoutek a pokroutek, kdyby ji mohl získat!"

Taliesin položil tvorečkovi ruku na rameno. „Myslíš, že v tobě není žádná moudrost?“ zeptal se. „To není pravda. Existuje tolik druhů moudrostí jako vzorů, které lze vytvořit na tkalcovském stavu. Tvoje moudrost je moudrostí dobrého a laskavého srdce. Je to vzácná, a proto tím cennější moudrost.

Stejná je také moudrost Colla, syna Collfrewřina,“ pokračoval nejvyšší bard, „a navíc se k ní pojí moudrost země, dar probudit jalovou zemi k životu a přimět půdu, aby vydala bohatou úrodu.“

„Jenže moje zahrada nepracuje a já také ne,“ postěžoval si Coll a holá hlava mu zrůžověla ruměncem potěšení i skromnosti. „A když si vzpomenu, v jakém stavu jsem ji zanechal, obávám se, že budu na další sklizeň čekat hodně dlouho.“

„Já jsem měla moudrost získat na ostrově Mona,“ vložila se do hovoru Eilonwy. „Proto mě tam Dallben poslal. Jenže jsem se tam naučila jen vyšívat, vařit a dělat pukrlata.“

„Učení není totéž jako moudrost,“ přerušil ji Taliesin a laskavě se zasmál. „V tvých žilách, princezno, koluje krev llyrských čarodějek. Tvoje moudrost je možná nejtajnější ze všech, protože si ani neuvědomuješ, co všechno znáš – podobně jako srdce samo od sebe ví, jak má bít.“

„S mou moudrostí je to bohužel na pováženou,“ posteskl si Taran. „Byl jsem s tvým synem, když ho dostihla smrt. Daroval mi sponu obdařenou velkou mocí; v době, kdy jsem ji nosil, jsem mnohému porozuměl a spousta věcí, které mi dřív byly skryté, se mi náhle objasnila. Jenže ta spona už mi nepatří, pokud mi totiž vůbec někdy patřila. Na vše, co jsem tehdy znal, si vzpomínám jen jako na prchavý sen, který navždy zůstává mimo můj dosah.“

Taliesinovým obličejem přelétl stín zármutku. „Jsou lidé,“ řekl tiše, „kteří nejprve musí poznat ztrátu, zoufalství a žal. Ze všech cest, vedoucích k moudrosti, je tahle cesta nejkrutější a nejdelší. Patříš snad k těm, kterým je souzeno se jí ubírat? To nemohu říct ani já. Jestli k nim ale patříš, nezoufej. Kdo touto cestou dojde až na konec, získá víc než moudrost. Tak jako se hrubá vlna mění v látku a mokrá hlína v nádobu, mění a uzpůsobují tito lidé moudrost pro druhé a vracejí zpět víc než to, co sami získali.“

Taran se chystal něco říct, ze Střední věže však v tom okamžiku zaznělo zatroubení signálního rohu a z hlásek se ozvalo volání stráží. Hlídky pokřikem oznámily, že zahlédly armádu krále Pryderiho. Taliesin odvedl společníky po širokém kamenném schodišti na střechu Síně tradic, odkud byl výhled za pevnostní hradby. Taran jen nejasně zahlédl, jak se paprsky slunce, které se už klonilo k západu, odrážejí od hrotů kopí, táhnoucích se přes celé údolí. Pak se od masy vojáků oddělilo několik jezdců na koních, kteří cvalem zamířili přes zasněženou pláň. Na pozadí zvlněných luk se zřetelně vyjímaly zářivé barvy muže, který jel v jejich čele; byl oděn v kombinaci rudé, černé a zlaté a slunce se lesklo na jeho zlaté přilbě. Taran se nemohl dívat dál, protože stráže už vyvolávaly jména společníků a svolávaly je do Velké síně.

Gurgi popadl zástavu bílé svině a chvatně se rozběhl za Taranem. Společníci rychle došli k Velké síni. Tam byl postaven dlouhý stůl, do jehož čela usedli Math s Gwydionem. Taliesin se posadil po Gwydionově levici, zatímco po Mathově pravé ruce stál prázdný trůn, ozdobený barvami panovnického rodu krále Pryderiho. Po obou stranách stolu seděli příslušníci Donina rodu, šlechtici z kantrevů a váleční náčelníci.

Při stěnách síně stáli v kruhu praporečníci. Gurgi se kolem sebe bezradně rozhlédl, na Gwydionův pokyn se však postavil mezi ně. Ubohý tvoreček se mezi přísně vyhlížejícími válečníky tvářil žalostně a zdál se k smrti vyděšený. Společníci k němu ale vyslali povzbudivé pohledy a Coll na něj spiklenecky zamrkal a usmál se tak široce, že Gurgi pozvedl střapatou hlavu i provizorní zástavu s větší hrdostí než všichni ostatní praporečníci ve Velké síni.

Také Taran si připadal poněkud nepatřičně, když na něj Gwydion kývl, aby se s ostatními posadil mezi válečné náčelníky. Eilonwy, stále ještě ve svém polním odění, se naproti tomu spokojeně usmála a vypadala, jako by to považovala za naprostou samozřejmost.

„Pche!“ odfrkla si. „Řekla bych, že Hen Wen se vyjímá docela pěkně, a troufám si dokonce říct, že líp než většina ostatních zástav. Když si vzpomenu, cos nadělal řečí kvůli tomu, jestli má modré nebo hnědé oči! Povím ti, že nejsou ani zpoloviny tak divné jako barvy, které jsou vyšité na některých z těchhle zástav.“

Zmlkla, protože se obrovské dveře rozlétly dokořán a do Velké síně vešel král Pryderi. Oči všech přítomných sledovaly, jak kráčí k poradnímu stolu. Byl stejně vysoký jako Gwydion a jeho bohaté odění se třpytilo ve světle pochodní. Přilbu neměl; to, co Taran viděl ze střechy Síně tradic, byly jeho dlouhé vlasy, které mu na hlavě zářily jako zlato. Po boku mu visel nahý meč; jak Fflewddur Taranovi šeptem vysvětlil, bylo Pryderiho zvykem nikdy neschovávat čepel meče do pochvy, dokud nebyla bitva vítězně vybojována. Za králem kráčeli sokolníci a na rukavicemi krytých zápěstích nesli cvičené jestřáby s kápěmi přes hlavu; následovali jeho váleční náčelníci se symbolem rudého jestřába rodu Pwyllů vyšitým na pláštích a praporečník doprovázený dvěma kopiníky.

Gwydion, který měl na sobě stejně jako nejvyšší bard jen prostou nezdobenou válečnickou halenu, vstal a chystal se krále uvítat, Pryderi se však zastavil, ještě než došel k poradnímu stolu, a s rukama založenýma na prsou se rozhlédl po vládcích kantrevů, čekajících v síni.

„Rád vás vidím, pánové," pozdravil hlasitě. „Jsem potěšen pohledem na vaše shromáždění. Hrozba Annuvinu vás přiměla zapomenout na rozmíšky, které mezi vámi panují. Znovu jste se uchýlili pod ochranu Donina rodu, jako když ptáčata spatří kroužícího jestřába."

Z Pryderiho hlasu čišelo netajené pohrdání. Taran se při králových drsných slovech udiveně zarazil. Sám král králů na Pryderiho káravě pohlédl, když však promluvil, byla jeho slova odměřená a rozvážná.

„Co to má znamenat, lorde Pryderi? Byl jsem to já, kdo povolal všechny, kteří jsou ochotni nás podpořit, protože v sázce je bezpečí nás všech."

Pryderi se hořce usmál. Jeho pohledné rysy zakrýval ruměnec, Taran však nebyl schopen posoudit, zda je to následek chladu nebo zlosti; krev zbarvila Pryderiho tvář s výrazně vystouplými lícními kostmi, když pohodil zlatovlasou hlavou a vzdorně čelil přísnému pohledu krále králů.

„Kdo by váhal, vidí-li, že i jemu samotnému hrozí nebezpečí?" odpověděl. „Tyhle muže přinutí k činu jen železná pěst nebo meč přiložený k jejich hrdlu. Odpřisáhli ti věrnost, svou přísahu ale dodržují jen tehdy, vyhovuje-li to jejich vlastním cílům. Mezi sebou tihle vládci kantrevů nikdy nežijí v míru, naopak, každý se snaží co nejvíc využít

slabin svých sousedů. Skrývá se snad v jejich nitru méně zla než v duši Arawna, pána smrti?“

Z řad vládců kantrevů se ozvalo šokované a rozezlené reptání. Math je prudkým gestem umlčel.

Pak se ujal slova Gwydion. „Žádný člověk v sobě nemá tolik moudrosti,“ prohlásil, „aby mohl soudit, co se skrývá v duši jiného člověka, protože se v ní vždy mísí dobro se zlem. To jsou ale otázky, o kterých můžeme mudrovat u dohasínajících uhlíků táborového ohně, jak jsme to my dva už mnohokrát dělali, nebo na konci hostiny, když dohořívají poslední pochodně. Naše činy teď musí zajistit bezpečnost Prydainu. Pojď, Pryderi, synu Pwyllův. Tvoje místo na tebe čeká a musíme probrat mnohé plány.“

„Povolals mě, Donin princi,“ opáčil tvrdým hlasem Pryderi, „a tady také jsem. Abych se k tobě připojil? Ne. Přišel jsem tě vyzvat ke kapitulaci.“

KAPITOLA XI
PEVNOST

Na okamžik nebyl nikdo z přítomných schopen slova. Stříbrné zvonky, připevněné na nohou Pryderiho jestřábů, se tlumeně rozcinkaly. Pak Taran vyskočil na nohy s mečem v ruce. Vládci kantrevů propukli v zuřivý ryk a tasili zbraně. Vtom zazvonil Gwydionův hlas, který je vyzval, aby se utišili.

Pryderi se ani nepohnul. Členové jeho družiny vytáhli meče z pochev a vytvořili kolem něj kruh. Král králů povstal ze svého trůnu.

„Žertuješ, Pwyllův synu,“ promluvil přísně, „zrada ale není vhodný námět k žertům.“

Pryderi zůstal stát s rukama založenýma na prsou. Zlatavé rysy jeho obličeje se přebarvily v železnou šeď. „Nepovažuj to za žert,“ odpověděl, „a nenazývej mě zrádcem. Dlouho, důkladně a s velkou bolestí v srdci jsem celou záležitost zvažoval. Dospěl jsem k názoru, že jen tímto způsobem mohu posloužit Prydainu.“

Gwydionův obličej byl bledý a jeho oči vážné. „Mluví z tebe šílenství," odvětil. „Zaslepily snad Arawnovy falešné sliby tvůj zdravý rozum? Chceš tvrdit, že vazal pána smrti slouží nějaké jiné říši než Annuvinu?"

„Arawn mi nemůže slíbit nic, co bych neměl i bez něj," odsekl Pryderi. „Arawn však dokáže to, co nedokázali Donini synové. Ukončí nekonečné války mezi kantrevy a přinese mír tam, kde dosud nikdy mír nepanoval."

„Mír smrti a ticho němého otroctví," opáčil Gwydion.

Pryderi se rozhlédl kolem sebe, na rtech mu pohrával nelítostný úsměšek. „Zaslouží si snad tito muži něco lepšího, lorde Gwydione? Mají všechny jejich životy dohromady cenu života jednoho z nás? Tihle samozvaní vládci kantrevů jsou obyčejní neotesaní rváči, kteří se nehodí ani k tomu, aby poroučeli ve vlastních domácnostech.

Zvolil jsem cestu, která Prydainu nejlépe poslouží," pokračoval. „Nesloužím Arawnovi. Je snad sekera dřevorubcovým pánem? V konečném důsledku to bude naopak Arawn, který bude sloužit mně."

Taran s hrůzou naslouchal slovům, která Pryderi adresoval králi králů.

„Složte zbraně. Zbavte se slabochů, kteří u vás zbaběle hledají ochranu. Vzdejte se mi teď hned. Caer Dathyl zůstane ušetřen a vy sami, spolu s těmi, které uznám za vhodné, budete vládnout se mnou."

Math zvedl hlavu. „Existuje na světě horší zlo?" zeptal se tichým hlasem a ani na okamžik nespustil z Pryderiho oči. „Existuje snad horší zlo než to, které chodí převlečené pod maskou dobra?"

Jeden z vládců kantrevů vyskočil od poradního stolu a s mečem zdviženým nad hlavou se rozběhl k Pryderimu.

„Nedotýkejte se ho!" zahřměl Math. „Uvítali jsme ho jako přítele. Odchází jako nepřítel, odejde ale nikým neobtěžován. Každý, kdo by zkřivil třeba jen pírko jednomu z jeho jestřábů, propadne životem."

„Odejdi odtud, Pryderi, synu Pwyllův," ujal se slova Gwydion; chlad, který mu čišel z hlasu, dodával jeho zlobě na děsivosti. „Bolest v mém srdci není o nic menší než v tvém. Naše přátelství se zhroutilo. Odedneška mezi námi mohou být pouze bojové linie a jediným svazkem, který nás může spojovat, jsou ostří mečů."

Pryderi neodpověděl, pouze se otočil na patě a doprovázen svou družinou vyšel z Velké síně. Ještě ani nestačil nasednout na svého oře a zpráva o jeho činu se roznesla mezi válečníky, kteří zůstali stát v nastoupených jednotkách a mlčky na něj hleděli. Za hradbami zažehla Pryderiho armáda pochodně a údolí se rozzářilo jejich plameny, kam až Taranovo oko dohlédlo. Pryderi projel branou, rudá a zlatá barva jeho pláště se ve tmě mihotala jako oheň samotných pochodní, a cvalem zamířil k čekajícím šikům. Taran s muži ze Svobodných obcí ho sledovali a zalykali se beznadějí, neboť stejně jako všichni obránci Caer Dathylu věděli, že jim tento třpytivý král jako jestřáb smrti právě uzmul životy a nyní s nimi odjíždí pryč.

Gwydion očekával, že armáda krále Pryderiho zaútočí za prvního ranního rozbřesku; muži v pevnosti strávili celou noc usilovnou prací a připravovali vše, co bylo třeba k obraně obleženého města. Když ale přišlo svítání a bledé slunce se vyšplhalo výš nad obzor, spatřili, že Pryderiho bojové šiky postoupily jen o malý kousek blíž. Taran, Fflewddur a Coll spolu s dalšími válečnými náčelníky stáli na hradbách po boku Gwydiona, který se rozhlížel po údolí i po vrcholech okolních hor, jejichž rozeklané hřebeny klesaly dolů k nížinám. Už několik dní nesněžilo. V roklinách a skalních rozsedlinách byly dosud vidět bílé pruhy a skvrny, ulpívající mezi puklinami jako chomáče vlny, okolní pláně však byly většinou holé. Odumřelá tráva vykukovala v nepravidelných tmavohnědých pásech pod vrásčitým příkrovem jinovatky.

Přijížděly průzkumné hlídky se zprávami o tom, že Pryderiho válečníci obsadili celé údolí a svými bojovými liniemi neprodyšně uzavřeli všechny přístupové cesty. Neviděli však žádné předsunuté jednotky ani samostatné jízdní oddíly na křídlech a z tohoto faktu i z rozestavení pěších jednotek a jezdců usuzovali, že útok přijde v jediném soustředěném náporu, zaměřeném jako úder železnou pěstí proti bráně Caer Dathylu.

Gwydion přikývl. „Pryderi má v úmyslu vrhnout proti nám všechny svoje síly, i když přitom utrpí těžké ztráty. Může si dovolit plýtvat životy svých bojovníků, protože ví, že my stejnou cenu zaplatit nemůžeme.“

Zamračil se a hřbetem ruky v těžké rukavici se poškrábal na bradě. Přimhouřenýma zelenýma očima těkal po údolí a jeho vrásčitá tvář se podobala čenichu vlka, který větří své nepřátele. „Lord Pryderi nám nadutě dává najevo svoji převahu," pronesl.

Prudce se otočil k válečným náčelníkům. „Nehodlám čekat na jeho obléhání, protože to by byla nejjistější cesta k porážce. Pryderi má tak početné vojsko, že by nás zaplavil jako mořská vlna. Postavíme se k bitvě před pevností a sami na tu vlnu udeříme dřív, než se vzedme do maximální výše. Math, syn Mathonwyin, se ujme velení nad vnitřní obranou města. Teprve selže-li všechno ostatní a nebude-li zbytí, vrátíme se za hradby a opevníme se v nich."

Dlouhou chvíli se díval na paláce a věže hradu, na který už dopadaly první paprsky ranního slunce. „Donini synové vybudovali Caer Dathyl vlastníma rukama a postavili ho nejen jako obranný štít proti Arawnovi, ale také jako pokladnici moudrosti a krásy Prydainu. Udělám vše, co je v mých silách, abych zničil Pryderiho, totéž bych ale byl ochoten učinit, abych zachránil Caer Dathyl před zkázou. Je možné, že dosáhneme obou těchto cílů, možná ale také žádného. Každopádně musíme bojovat ne jako líní medvědi, ale jako mrštní vlci a vychytralé lišky."

Donin princ pak rychle promluvil ke každému z válečných náčelníků a pověřil ho jednoznačně formulovanými úkoly. Taran byl nervózní a neklidný. Jako chlapec snil o tom, že bude hrát mužskou roli mezi muži, a byl tehdy přesvědčen, že k tomu má všechny potřebné předpoklady. Když nyní stál mezi zjizvenými a v bitvách ostřílenými válečníky, měl pocit, že se jeho síly vytrácejí a jeho vědomosti zastírá mlha. Coll, který Taranovy myšlenky vycítil, na něj povzbudivě zamrkal. Taran věděl, že podsaditý starý farmář bedlivě sleduje Gwydionova slova, přesto však si byl jistý, že v nějakém zasutém koutku duše se Coll na dálku pilně a spokojeně zabývá svým záhonem s tuříny.

Po většinu dopoledne udržovala Pryderiho armáda svoje postavení, zatímco obránci chvatně formovali vlastní bitevní linie. V nevelké vzdálenosti za hradbami Caer Dathylu stál šik těžkooděnců, připravený zachytit hlavní nápor Pryderiho úderu, a právě velení nad touto jednotkou se ujal Gwydion osobně. Fflewddur s Llyan, Taliesin a

družina ozbrojených bardů zaujali postavení na protějším konci údolí. Jízda Svobodných obcí se měla zaměřit na křídla Pryderiho útoku a jejím úkolem bylo zařízнout se do vlny postupujících nepřátel, narušit její jednotu a odčerpat sílu z nepřátelských zbraní.

Taran s Collem na čele jednoho oddílu a Llassar, pověřený velením druhého, se cvalem rozjeli na svá místa. Gurgi, tichý a roztřesený ve své obrovské kazajce, zarazil zástavu bílé svině do zmrzlé země a označil tak místo k sešikování jednotky. Taran si byl vědom, že každý jeho pohyb sledují nepřátelské oči, a díky podivné netrpělivosti, která se ho zmocnila, smíšené s pocitem strachu, byl napjatý jako tětiva luku.

Gwydion v Melyngarině sedle vyjel nahoru, aby rozmístění mužů ze Svobodných obcí naposledy zkontroloval. „Na co Pryderi čeká?“ zavolal na něj Taran. „Vysmívá se nám? Nejsme pro něj nic víc než mravenci, kteří se pachtí na svém mraveništi a které může rozmáčknout, kdykoli se mu zachce?“

„Trpělivost,“ odpověděl Gwydion tónem, v němž zaznělo uklidňující ujištění přítele i rozkaz válečného velitele. „Jste další meče v mých rukou,“ pokračoval. „Nepřipusťte, aby se vaše čepel roztříštila. Buďte neustále v pohybu, nezdržujte se příliš dlouho v jedné šarvátce, ale o to víc jich vyvolejte.“ Potřásl rukou Taranovi, Collovi i Gurgimu. „Hodně štěstí,“ popřál jim téměř úsečně, pak otočil Melyngar a tryskem se rozjel ke svému oddílu.

Taran se za ním díval, dokud mu nezmizel z dohledu, a pak se otočil ke vzdáleným věžím Caer Dathylu. Eilonwy dostala příkaz, aby spolu s Glewem zůstala v pevnosti pod ochranou krále králů. Taran namáhal oči v marné naději, že ji zahlédne někde na hradbách. Tím, co k němu snad princezna cítí, si nebyl o nic jistější než v Caer Dallbenu, navzdory jeho odhodlání však mnoho nescházelo, a byl by jí podal na dlani celé své srdce. Pak ho ovšem jako nenadálá potopa smetl náhlý příval událostí, musel rychle svolat svoje bojovníky a nezbyla mu ani chvilka na to, aby se s ní alespoň rozloučil. Pocítil bodavou bolest touhy a lítost z nevysloveného vyznání mu stiskla hrdlo jako ruka v železné rukavici.

Škubl sebou a popadl pevněji otěže, aby uklidnil Melynlase, který začal bušit kopyty do země a frkat, až se mu od nozder valila bílá pára. Jediným pohledem se přesvědčil, že Pryderiho armáda se dala do pohybu a proudí do údolí. Bitva začínala.

Přihnala se rychle, ne jako ona pomalu se vzdouvající vlna, kterou Taran očekával. V jejím čele se valil zpěněný oceán hulákajících mužů. Donini synové nečekali, až k nim Pryderiho útok dorazí, a vyrazili kupředu, aby se s postupujícím nepřítelem střetli na poloviční cestě. Taran viděl Gwydiona na vzpínající se bílé Melyngar, nedokázal však říct, v kterém okamžiku zazněl první třesk zbraní. Za malou chvíli se totiž obě vlny slily v jednu, která se točila a dmula v mohutné křeči jako vířivá smršť kopí a mečů.

Taran zatroubil na roh, a jakmile se v odpověď ozval Llassarův výkřik, zasadil Melynlasovi do boků úder oběma patami. Coll spolu s jezdci Svobodných obcí pobídli svá zvířata za ním. Melynlas protáhl nohy a z rychlého klusu přešel v cval. Hřebcovy svaly se plavně vlnily a Taran se s mečem nad hlavou vnořil do lidského moře. Hlava se mu točila a lapal po dechu, jako by se topil. Uvědomil si, že má strašný strach.

Všude kolem se míhaly tváře přátel i nepřátel. Zahlédl LIonia, který rozdával rány vpravo i vlevo. Podomácku vyrobená helma mu poskakovala nad očima, dlouhé nohy měl ve třmenech přitažené vysoko k tělu a ze všeho nejvíc připomínal oživlého strašáka, a přece kdekoli se objevil, útočníci padali k zemi jako klasy pod záběry kosy. Hevyddova ramenatá postava se uprostřed bitevní vřavy tyčila jako zeď. Llassara Taran nikde neviděl, měl ale dojem, že k němu odkudsi doléhá pronikavý válečný pokřik mladého pastevce. Pak mu v uších zazněl rozlícený řev, který mu neomylně prozradil, že se do boje zapojila i Llyan s Fflewddurem na hřbetě. V příštím okamžiku už si však nebyl vědom ničeho kromě meče ve vlastní ruce a v zajetí slepého Šílenství se zuřivě potýkal s válečníky, kteří se na něj vrhali a jejichž údery musel pracně odrážet.

Znovu a znovu se Taran a jízda Svobodných obcí zakusovali hluboko do boků útočící armády, aby se po chvíli otočili, tryskem vyjeli z kleští toho železného víru a znovu se do něj vnořili. V jedné chvíli Taran zřetelně zahlédl rudozlatý záblesk. Byl to král Pryderi na černém válečném oři. Taran se pokusil proklestit si k němu cestu, jejich oči se na okamžik střetly, Pwyllův syn však neprojevil sebemenší úmysl rozedranému jezdci se postavit. Místo toho se odvrátil, pokračoval v náporu hlavním směrem útoku a za moment se Taranovi ztratil. A byl to

právě Pryderiho přezíravý pohled, co Tarana zabolelo pronikavěji než čepel meče, která se vynořila z masy nepřátel a švihla ho po tváři.

O něco později vynesla Tarana vlna obzrojeného přílivu na samý okraj bitvy. Zahlédl Gurgiho zástavu a pokusil se jezdce sešikovat kolem ní. Uprostřed Pryderiho šiků se rozevřela ulička a hned nato z ní přímo proti němu vyrazil kůň: byla to Lluagor. Na jejím hřbetě se vší silou držel válečník vyzbrojený dlouhým kopím.

„Zpátky!“ vyštěkl Taran. „Copak ses úplně zbláznila?“

Eilonwy, protože to nebyl nikdo jiný než ona, napůl zastavila. Vlasy spletené do copu měla zastrčené pod koženou helmou. Llyrská princezna se na Tarana sladce usmála. „Chápu tvoje rozčilení,“ křikla v odpověď, „to ale ještě neznamená, že musíš být hrubý.“ Pak pokračovala v jízdě.

Taran několik okamžiků nebyl schopen uvěřit, že ji skutečně viděl.

Netrvalo dlouho a už znovu zápolil se skupinou válečníků, kteří se rozháněli meči po Melynlasovi, tlačili se na hřebcovy boky a snažili se koně i s jezdcem povalit na zem. Taran jen koutkem oka zaznamenal, že se Čísi ruka chopila Melynlasovy uzdy a odtáhla ho stranou. Pryderiho válečníci zůstali vzadu za ním. Jakmile se uvolnil z okolní vřavy, prudce se v sedle otočil a naslepo sekl mečem po novém útočníkovi.

Byl to Coll. Zavalitý farmář někde přišel o přilbu a holé temeno měl poškrábané, jako by po hlavě spadl do trnitého křoví. „Setři si meč pro nepřátele a přátele nech na pokoji!“ křikl.

Taran nebyl chvilku ohromením schopen slova. „Zachránils mi život, Collfrewrin synu!“ vykoktal pak.

„A víš, že máš asi pravdu?“ odpověděl Coll, jako by ho to do té chvíle nenapadlo.

Podívali se po sobě a oba se rozchechtali jako blázni.

Teprve když se slunce sklonilo k západu a samotná obloha vypadala jako zbrocená krví, vycítil Taran, že se situace na bojišti začíná otáčet. Gwydionovi válečníci, roztažení v cestě zamýšleného Pryderiho postupu, zachytili plnou sílu jeho útoku.

Pryderiho armáda se zarazila, jako by klopýtla o vlastní mrtvé. Vlna dosáhla vrcholu a její hřeben nerozhodně visel ve vzduchu. A nyní se údolím prohnal čerstvý vítr. Taranovo srdce radostně poskočilo, když se z řad Doniných válečníků ozvaly nové odhodlané výkřiky. Oddíl

pokračoval v protiútoku a nepřátele hnal před sebou. Taran zatroubil na svůj roh a v čele jezdců Svobodných obcí vyrazil, aby se připojil k rozhodující zteči.

Rady nepřátel se náhle rozestoupily jako rozbořená zeď. Taran prudce přitáhl uzdu, Melynlas se vzepjal na zadní a vyděšeně zaržál. Celé údolí se otřáslo hrůzou. Taran pohlédl před sebe a pochopil, ještě než se mu k uším donesl sílící vystrašený křik.

„Synové kotle! Nesmrtelní válečníci!“

Pryderiho muži ustoupili a uvolnili cestu, jako by jim bázlivě vzdávali čest.

V přízračném tichu, které následovalo, synové kotle zaplnili vzniklou mezeru; nekráčeli ani rychle, ani pomalu, a celé údolí se roztřáslo dusotem jejich těžkých bot.

V karmínovém oparu zapadajícího slunce se obzvlášť vyjímala sinalost jejich tváří. Oči měli kalné a studené jako kameny. Šik nesmrtelných válečníků se rovnoměrným krokem blížil k Caer Dathylu. Uprostřed, zavěšené na lanech, nesli obrovské beranidlo s železnou hlavicí.

Nepřátelé stojící na obou křídlech synů kotle se náhle obrátili a vyrazili k novému útoku proti Doniným synům. Taran si s hrůzou uvědomil, proč Pryderi tak dlouho čekal, a pochopil důvod jeho nafoukané sebejistoty. Teprve nyní došel plán zrádného krále svého naplnění. Za dlouhým šikem synů kotle proudily z výšin do údolí čerství bojovníci. Pro Pryderiho byla celodenní bitva pouhou sehranou fraškou. Teď začala jatka.

V pevnosti se zatím na hradbách rozestavili lučištníci a kopiníci vnitřních obranných jednotek. Němé syny kotle déšť šípů ani na okamžik nevyvedl z tempa. Přestože každá střela nalezla cíl, nepřítel bez váhání postupoval kupředu a jednotliví bojovníci se zastavovali jen proto, aby si vytrhli šípy z nekrvácejícího masa.

V obličejích se jim nezračila bolest ani vztek a ze rtů jim nesplynulo jediné zasténání ani vítězoslavný pokřik. Z Annuvinu jako z vlastního hrobu došli až sem a jediným jejich úkolem bylo přinést s sebou smrt, stejně nelítostnou a nesmiřitelnou jako jejich neživé tváře.

Brána Caer Dathylu zasténala a rozřásla se pod údery rozhoupaného beranidla. Obrovské panty začaly povolovat a ozvěna prudkých ran se

rozléhala celou pevností. Dřevo brány se roztříštilo a první proražený otvor v něm zel jako rozšklebená rána. Synové kotle se zastavili, aby posbírali síly, a beranidlo znovu udeřilo. Brána Caer Dathylu se rozpadla a v troskách se sesypala na zem. Lapeni uprostřed zástupů Pryderiho válečníků se Donini synové marně snažili prosekat si cestu do pevnosti. Taran se bezmocně otřásal vzlyky vzteku a zoufalství a díval se, jak synové kotle procházejí rozbitou bránou.

V cestě jim stál král králů Math. Byl oděn v hávu královského rodu, přepásaném řetězem ze zlatých článků, a na čele se mu třpytila zlatá Donina koruna. Přes ramena měl přehozený plášť z jemné bílé vlny, který byl nařasený tak, že připomínal pohřební rubáš. V hubené ruce, kterou držel nataženou před sebou, třímal obnažený meč.

Nesmrtelní válečníci Annuvinu se zastavili, jako by je zarazila nějaká napůl se probouzející zastřená vzpomínka. Okamžik zaváhání pominul a sevřené řady znovu vyrazily kupředu. Na bojišti zavládlo naprosté ticho, a dokonce i Pryderiho muži zmlkli jakoby v posvátné hrůze. Král králů neustoupil, když se k němu synové kotle přiblížili, pevně jim hleděl do očí a vzdorně zvedl meč nad hlavu. Z jeho neohroženě stojící postavy vyzařovala hrdost a pradávný majestát. První ze sinalých válečníků se ocitl u něj. Král králů uchopil zářící meč oběma chabýma rukama a rozmáchlým obloukem udeřil. Válečníkova čepel odvrátila úder stranou a syn kotle zasadil vlastní těžký úder. Král Math zavrávoral a padl na jedno koleno. Dav němých válečníků se tlačil dál kupředu, jejich zbraně se míhaly a rozdávaly ránu za ranou. Taran si zakryl dlaněmi oči a s pláčem se odvrátil, když Math, syn Mathonwyin, padl k zemi a železem kované vysoké boty synů kotle pokračovaly v neodvratném pochodu přes jeho mrtvé tělo. V tom okamžiku se z tmavých kopců ozvaly táhlé tóny loveckého rohu, třaslavou ozvěnou se nesly mezi skalními rozsedlinami a po obloze nad pevností jako by se přehnal temný stín.

Teď už se synům kotle v patách hnal rozbitou branou proudem dovnitř dav Pryderiho bojovníků, zatímco venku roje útočníků štvaly pozůstatky Gwydionovy armády do kopců, kde je rozprášily mezi zasněžené rokle. Z Caer Dathylu zaznívaly další hromové rány, jak se beranidlo synů kotle obrátilo proti hradebním zdem a také je měnilo v trosky. Nad Velkou síní i nad Síní tradic vyšlehly plameny a nad

Střední věží dobyvatelé rozvinuli praporec s rudým emblémem Pryderiho jestřába.

Vedle něj pak zmírající slunce zastínila černá zástava Arawna, vládce Annuvinu.

Caer Dathyl padl.

KAPITOLA XII
RUDÁ PUSTINA

Ničivý útok zuřil celou noc a druhý den ráno ležel Caer Dathyl v troskách. V místech, kde ještě včera stály prostorné síně, teď doutnaly pohasínající plameny. Meče a sekery synů kotle pokácely borový háj v sousedství pamětních mohyl. V záři vycházejícího slunce vypadaly pobořené hradby jako zalité krví.

Pryderiho armáda, která padlým odepřela dokonce i právo na čestný pohřeb, zahnala obránce do kopců východně od Caer Dathylu. A právě tam, uprostřed zmatené vřavy provizorního ležení, se společníci znovu sešli. Věrný Gurgi stále třímal zástavu bílé svině, přestože její žerď byla zlomená a emblém rozedraný téměř k nerozeznání. Llyan s Fflewddurem po boku se krčila ve skrovném úkrytu skalního výběžku, švihala ocasem a ze žlutých očí jí stále šlehaly rozzuřené blesky. Hevydd Kovář zapálil oheň a Taran s Eilonwy a Collem se snažili trochu se u jeho žhavých uhlíků ohřát. Llassar byl nepříjemně zraněn, bitvu však přežil, jinak si ale nepřítel mezi muži Svobodných obcí vybral krutou daň. Mezi těmi, kteří nehybně a tiše leželi na zdupaném bojišti, byl i Llonio, syn Llonwenin.

V nepočetné hrstce obránců vnitřní pevnosti, kteří přežili pád Caer Dathylu, byl i Glew. Jednomu z Doniných válečníků, který ho ztraceného a zmateného našel za hradbami, se ho zželelo, takže ho sebral a přivezl do tábora. Bývalý obr měl dojemnou radost z toho, že společníky opět vidí, i když byl stále k smrti vyděšený a tak se třásl, že ze sebe dokázal vypravit jen pár huhlavých slov. S potrhaným pláštěm

přehozeným přes ramena se krčil u ohně a hlavu měl složenou v dlaních.

Gwydion stál sám stranou od ostatních. Dlouhou dobu neodtrhl oči od sloupu černého dýmu, který stoupal k obloze nad troskami Caer Dathylu. Konečně se od něj odvrátil a nařídil všem, kteří přežili předchozí den, aby se shromáždili. Předstoupil před ně Taliesin, vypůjčil si Fflewddurovu harfu a zazpíval žalozpěv za padlé. Hlas nejvyššího barda se vznesl nad černé borovice v hlubokém zármutku, byl to však zármutek bez zoufalství. A přestože tóny harfy přetékaly žalem, zaznívaly v nich i jasné akordy života a naděje.

Když melodie umlkla, Taliesin zvedl hlavu a tiše promluvil. „Každý rozbitý kámen Caer Dathylu bude pamětním znamením a celé údolí se stane místem posledního odpočinku Matha, syna Mathonwyina, i všech našich padlých. Král králů je však stále naživu. Vzdávám čest jemu i všem, kdo stojí po jeho boku.“ Otočil se ke Gwydionovi a hluboce se mu poklonil. Válečníci tasili meče a hlasitě provolali jméno nového prydainského krále.

Pak si Gwydion zavolal společníky k sobě. „Sešli jsme se tu jen proto, abychom se znovu rozešli,“ prohlásil. „Pryderiho vítězství nám ponechává jen jedinou možnost a také jedinou naději. Vyšleme sice posly se zprávou o naší porážce ke králi Smoitovi a jeho armádě i k severní šlechtě, nemůžeme ale nečinně čekat na jejich pomoc. To, co musíme udělat, je třeba provést okamžitě. Ani armáda desetkrát početnější, než jakou má Pryderi, nedokáže odolat synům kotle. Mohli bychom proti nim posílat vojsko za vojskem a jen bychom rozmnožovali řady svých padlých.

A přece právě v tom je sémě naší naděje,“ pokračoval Gwydion. „Kam lidská paměť sahá, ještě nikdy Arawn nevyslal své nesmrtelné válečníky mimo Annuvin v takové síle. V naději na obrovský zisk na sebe vzal i obrovské riziko a triumfoval. Jeho triumf se však zároveň stal okamžikem jeho největší slabosti. Bez synů kotle, kteří by ho hlídali, je Annuvin bezbranný proti případnému útoku. Musíme na něj proto zaútočit.“

„Domníváš se tedy, že Annuvin zůstal nehlídaný?“ zeptal se dychtivě Taran. „Cožpak Arawnovi neslouží nikdo jiný?“

„Hlídají tam pochopitelně smrtelní válečníci," odpověděl Gwydion, „a možná i nějací lovci. Máme ale dostatek sil na to, abychom je přemohli, nedorazí-li synové kotle do Annuvinu včas a nepomohou jim."

Gwydionova zkrvavená tvář byla tvrdá jako kámen. „Nesmějí do Annuvinu dorazit. Protože jejich síla se vytrácí tím víc, čím déle zůstávají mimo říši pána smrti, je třeba za každou cenu zajistit, že budou napadáni, zdržováni a že jim budou kladeny překážky na všech cestách, kterými se dají."

„Ano," přikývl Coll, „to je za všech okolností naše jediná naděje. A musíme to udělat co nejrychleji, protože se teď určitě budou chtít okamžitě vrátit ke svému pánovi. Dokážeme je ale předstihnout, jakmile se jednou dají na pochod? Stačíme je zdržet a zároveň zorganizovat vlastní útok proti Annuvinu?"

„Nedokážeme to, pokud budeme postupovat jako jedna společná armáda," odpověděl Gwydion. „Musíme se proto rozdělit do dvou oddílů. Ten první a menší dostane tolik koní, kolik můžeme postrádat, a okamžitě začne syny kotle pronásledovat. Druhý oddíl se přesune do kynvaelského údolí a odtamtud bude podle řeky postupovat na severozápad k pobřeží. Terén v údolí je schůdný a usilovným pochodem lze k moři dospět nejdéle za dva dny.

Moře se musí stát naším spojencem," pokračoval Gwydion, „protože v přesunu po pevnině by naší armádě mohl Pryderi velice snadno zabránit." Obrátil se k Taranovi. „Math, syn Mathonwyin, s tebou mluvil o korábech, které sem přivezly Doniny syny z Říše léta. Ty korábы nebyly ponechány živlům napospas. Dodnes jsou schopny plavby a po celé věky byly uchovávány připravené pro případ potřeby. Věrní strážci je hlídají ve skrytém přístavu nedaleko ústí řeky Kynvael. Dopraví nás na západní pobřeží Prydainu, do bezprostřední blízkosti annuvinských hradeb. Jen dva muži v celém Prydainu věděli o existenci toho přístavu," dodal Gwydion. „Jedním byl Math, syn Mathonwyin, a druhým jsem já. Nemám na vybranou a musím se ujmout velení pochodu k moři. Ujmeš se ty velení nad tím druhým tažením?" otázal se Tarana.

Taran zvedl hlavu. „Udělám, co mi rozkážeš."

„Tohle není rozkaz," opravil ho Gwydion. „Nikomu bych nemohl nařídit, aby se takového úkolu ujal proti své vůli. A všichni, kdo tě budou následovat, za tebou musí jít dobrovolně."

„V tom případě se hlásím dobrovolně," odpověděl Taran.

Společníci souhlasně zabručeli.

„Koráby Doniných synů jsou rychlé," řekl jim Gwydion. „Chci po vás, abyste syny kotle jen trochu pozdrželi. Na tom malém zdržení ale závisí úplně všechno."

„Jestli selžu, jak ti dám vědět?" zeptal se Taran. „Kdyby válečníci kotle dorazili do Annuvinu dřív než ty, neměl by tvůj plán naději na úspěch a musel by ses vrátit."

„Návrat nepřipadá v úvahu," zavrtěl hlavou Gwydion, „protože jinou naději prostě nemáme. Pokud jeden z nás neuspěje, můžeme se všichni rozloučit se životem."

Llassar, Hevydd a všichni ostatní bojovníci Svobodných obcí se rozhodli doprovodit Tarana. Připojili se k nim i zbývající válečníci Fflewddura Fflama a tyto dvě skupiny společně tvořily převážnou část Taranova oddílu. K překvapení společníků se k nim nakonec přidal i Glew.

Bývalý obr už se vzpamatoval ze svého zděšení přinejmenším natolik, že se choval stejně nesnesitelně jako obvykle. Chuť k jídlu se mu ovšem vrátila v plné míře, takže neustále vyžadoval hromady potravin z Gurgiho bezedného váčku.

„Už mám plné zuby toho, jak mě vždycky někdo popadne za krkem a vláčí mě bůhvíkam," huhlal a olizoval si prsty, „a teď se mám rozhodnout, jestli se nechám naložit na loď nebo posadit na nějakého koně. No prosím, vyberu si to druhé, protože na koni aspoň není tak mokro a slano. Ujišťuji vás ale, že když jsem ještě býval obrem, nebyl bych se smířil ani s jedním."

Fflewddur po někdejším obrovi střelil nevlídným pohledem a později si po straně Taranovi postěžoval. „Zdá se, že ke všem dalším morovým ranám je nám souzeno táhnout se na každém kroku s tou ukňouranou lasičkou. Navíc se pořád nemůžu zbavit dojmu, že někde v koutku té své zbabělé dušičky doufá, že z toho všeho něco nahrabe do vlastního hnízda." Potřásl hlavou a smutně na Tarana pohlédl. „Jsou ale

vůbec ještě nějaká hnízda, kam by se dalo hrabat? Řekl bych, že ani pro Glewa nezbývá nikde bezpečný úkryt.“

Gurgi přivázal zástavu bílé svině k nové žerdi, žalostně si však povzdechl při pohledu na potrhaný emblém. „Chudinka prasátko!“ zakvílel. „Nikdo ho teď nepozná, protože je rozervané na škubance a trhance!“

„Slibuju, že vyšiju jiné,“ ujistila ho Eilonwy. „Jen co…“ Zarazila se uprostřed věty, neřekla už ani slovo a nasedla na Lluagor. Taran si všiml jejího ustaraného výrazu. Obával se, že llyrská princezna si hodně dlouho počká, než bude zase moci vzít do rukou vyšívací jehlu. Navíc ho u srdce tížila nahlas nikým nevyslovená obava, že ani jeden z nich už nikdy nespatří Caer Dallben. Bylo dost pravděpodobné, že jedinou odměnou, která je na konci téhle neradostné štvanice čeká, bude smrt.

Vyzbrojeni kopími a meči seděli válečníci na koních, připraveni k odjezdu. Společníci se naposledy rozloučili s Gwydionem a vyrazili z hor směrem k západu.

Coll byl přesvědčen, že budou synové kotle pochodovat přímo k Annuvinu, kam zamíří tou nejkratší a nejrychlejší trasou. V čele oddílu, který se proplétal mezi zasněženými kopci, jel po Taranově boku Llassar. Dovednost mladého pastevce jim všem usnadňovala cestu; rychle pod jeho vedením sestupovali dolů k nížinám, nepozorováni Pryderiho armádou, která se mezitím začala stahovat z údolí kolem Caer Dathylu.

Po několika dnech jízdy začal mít Taran obavy, že se ustupujícím synům kotle podařilo dostat se před ně. Nezbývalo jim ovšem nic jiného než co nejrychlejším tempem postupovat dál, teď už směrem na jih, kde projížděli dlouhými úseky řídkých lesů.

Nakonec to byl Gurgi, kdo nesmrtelné válečníky spatřil první. Tvorečkův obličej zešedl hrůzou, když ukázal prstem doprostřed širé kamenité pláně. Glew zamrkal, zakuckal se a sotva dokázal spolknout sousto, které právě přežvykoval. Eilonwy se beze slova dívala a bard dal své obavy najevo tichým zahvízdáním.

Taranovo srdce se zachvělo při pohledu na početný šik, který se rovinou před nimi plazil jako dlouhý had. Otočil se tázavě ke Collovi. „Můžeme je vůbec zdržet?“

„I malý oblázek dokáže odvrátit lavinu," odpověděl Coll, „a jedna větévka může zastavit potopu."

„To jistě," zahučel Fflewddur. „Raději ale nemyslím na to, co se s tou větévkou nebo s tím oblázkem stane potom."

Taran se užuž chystal dát válečníkům znamení, aby se sešikovali k útoku, Coll ho ale popadl za paži. „Ještě ne, chlapče," zadržel ho. „Nejprve bychom měli zjistit, kterou cestou se tyhle Arawnovy stvůry hodlají do Annuvinu dostat. Má-li větévka odvést svoji práci, musí být co nejvýhodněji umístěna."

Po celý zbytek toho dne a celé následující dopoledne přizpůsobili společníci vlastní tempo rychlosti pochodu synů kotle. Občas jeli o něco před nimi, jindy je sledovali po křídle, ani na okamžik ale nesmrtelné válečníky nespustili z očí. Taranovi se zdálo, jako by zplozenci kotle zpomalovali. Temný voj postupoval bez oddechu vpřed, kráčel však těžkopádně, jako by nesl těžké břímě. Svěřil se se svým dojmem Collovi, který spokojeně přikývl.

„Začíná jim trochu ubývat sil," potvrdil. „Čas pracuje pro nás, obávám se ale, že brzy se budeme muset do práce zapojit i my."

Dojeli k širokému zvlněnému pásu pustiny, kde se do obou stran, kam až oko dohlédlo, táhla jen vyprahlá půda bez trávy. Mrtvá země byla popraskaná a rozrytá, jako by ji zpřevracel neumělý pluh, a protínaly ji hluboké průrvy a prolákliny. Z tmavorudé zeminy nikde nevyčníval jediný strom ani keř a Taran neviděl sebemenší známku toho, že by se tu byť někdy v minulosti dařilo čemukoli živému.

Neklidně si terén před sebou prohlížel a chlad, který cítil, nebyl způsoben jen mrazivým větrem, ale také tichem, které se nad odumřelou zemí vznášelo jako zmrzlá mlha.

„Co je tohle za zemi?" zeptal se tiše.

Coll se neradostně ušklíbl. „Říká se jí Rudá pustina. A obávám se," dodal sklíčeně, „že nějak podobně teď vypadá i moje zahrada."

„Už jsem o Rudé pustině slyšel," připustil Taran, „měl jsem ale za to, že je to pouhá báchorka, kterou vyprávějí poutníci."

„Jak vidíš, není to žádná báchorka," zavrtěl hlavou Coll. „Lidé se jí už dlouhá léta vyhýbají, a přece to kdysi dávno byl nejkrásnější kraj v celém Prydainu. Země tu byla tak úrodná, že na ní jakoby ze dne na den vyrostlo úplně všechno. Obilí, zelenina, ovoce – řeknu ti, že v

porovnání s velikostí a chutí jablek ze zdejších sadů by ta moje vypadala jako ubohé scvrklé padanky. Získat a udržet si tady pozemky se považovalo za obrovské terno a o jejich držbu bojovali mnozí králové. Jenže v těch neustálých bitvách zemi rok po roku rozdupávala kopyta koní a smáčela ji krev válečníků. Časem země zemřela stejně jako ti, kteří ji chtěli vyrvat z držení svých protivníků, a nákaza, která ji zachvátila, se brzy rozšířila daleko za hranice bojišť.“ Coll si povzdechl. „Já tuhle zemi znám, chlapče, a vůbec mě netěší, že ji znovu vidím. Za svých mladších let jsem i já pochodoval v bojových šicích a nechal jsem v Pustině nemálo své vlastní krve.“

„Cožpak už nikdy nerozkvete?“ vyptával se otřeseně Taran a rozhlížel se po rozlehlých zpustlých lánech. „Celý Prydain by mohl zbohatnout úrodou, kterou by přinášela. Nechat tahle pole ležet ladem, to je větší hřích než jakékoli krveprolití. Nemohla by snad zdejší půda znovu rodit, kdyby ji někdo starostlivě obdělával?“

„Kdo ví?“ pokrčil rameny Coll. „Možná ano. Už dlouhá léta se o to nikdo nepokusil. Pro nás teď ale nic z toho není podstatné.“ Ukázal rukou k výšinám, strmě se zvedajícím k nebi na vzdáleném konci polí. „Rudá pustina se táhne podle Bran-Galeddských hor na jihozápad skoro až k Annuvinu. Vede přes ni odtud nejdelší, ale nejsnazší cesta k Arawnově říši, a pokud se nemýlím, právě tou cestou synové kotle půjdou, aby se co nejrychleji dostali ke svému pánovi.“

„Nesmíme je tedy nechat projít,“ odpověděl Taran. „Tady se jim musíme postavit, svést s nimi první bitvu a co nejdéle je zdržet.“ Pohlédl k horám. „Musíme je zahnat do těch kopců. Ve skalnatém a nepřístupném terénu na ně můžeme líčit pasti a přepadat je ze zálohy. To je to jediné, v co můžeme doufat.“

„Možná ano,“ přikývl Coll. „Než se ale rozhodneš, měl bys vědět ještě něco. Bran-Galeddskými horami také vede cesta do Annuvinu, a dokonce kratší. Směrem na západ se prudce zvedají a brzy se mění v příkré útesy. Tam se také tyčí Dračí hora, nejvyšší štít, který střeží Železnou bránu do země smrti. Je to drsná cesta, krutá a nebezpečná – pro nás ještě víc než pro nesmrtelné syny kotle. My můžeme ztratit životy, ale oni ne.“

Taran se starostlivě zamračil a po chvíli se hořce zasmál. „To skutečně není radostná volba, starý příteli. Cesta přes Rudou pustinu je

snazší, ale delší, cesta horami obtížnější a kratší!“ Zavrtěl hlavou. „Nemám dost moudrosti, abych rozhodl. Nemůžeš mi poradit?“

„Jako válečný náčelník musíš rozhodnout ty,“ odpověděl Coll. „Jako pěstitel tuřínů a zelí bych si ale dovolil poznamenat, že důvěřuješ-li ve vlastní síly, mohou být hory právě tak přítelem jako nepřítelem.“

Taran se na něj smutně usmál. „V síly samotného pasáčka vepřů mám jen malou důvěru,“ prohlásil po notné chvíli, „hodně ale věřím v sílu a moudrost jeho společníků. Budiž tedy. Musíme válečníky kotle zahnat do hor.“

„A ještě tohle bys měl vědět,“ pokračoval Coll. „Pokud ses už takhle rozhodl, musíš to provést tady a za každou cenu. Dál k jihu se Pustina rozšiřuje, pláň je rozlehlejší a plošší a hrozí nebezpečí, že kdybychom tady neuspěli, unikli by synové kotle mimo náš dosah.“

„Tomu říkám dostatečně jednoduché vysvětlení,“ usmál se Taran, „aby mu porozuměl i pasáček vepřů.“

Projel šikem svých bojovníků dozadu a všem vysvětlil, podle jakého plánu mají postupovat. Přestože Eilonwy a Gurgiho varoval, aby se od bitvy drželi co možná nejdál, na llyrské princezně bez velkých problémů poznal, že absolutně nemá v úmyslu jeho varování uposlechnout. Sám svoje rozhodnutí cítil jako obrovské břímě a jeho pochybnosti a obavy ještě zesílily, když se jezdci seřadili na okraji lesa a blížil se okamžik, kdy měli přes pláň Pustiny vyrazit k útoku. Zakousla se do něj zima; vítr, který k nim šelestivě přilétal po zpustošených polích, pronikal jeho pláštěm jako ledová záplava. Zahlédl Colla, který na něj povzbudivě zamrkal a rychlým gestem mu pokynul holou hlavou. Taran přiložil k ústům roh a zatroubil k útoku.

Na Collovu radu si společníci i všichni ostatní jízdní bojovníci nařezali z okolních stromů tlusté větve. Teď jako armáda mravenců obtěžkaných stébly slámy vyrazil oddíl do mrtvé země a pracně překonával průrvy a prolákliny, které se mu táhly přes cestu. Vpravo od něj se tyčily trosky rozbité zdi, jakéhosi prastarého a dnes už ničemu nesloužícího mezníku, jehož zpřelámané kamenné desky se táhly téměř přes celou šíři Pustiny a končily nedaleko srázného stoupání k Bran-Galeddským horám.

A právě tam Taran co nejrychlejším tempem vedl pachtící se oddíl bojovníků. Mel dojem, že už je synové kotle zahlédli, protože temný šik přidal do kroku a rychle se valil přes Pustinu. Taranova jízda seskákala z koní, rozběhla se a kvapně házela větve, které přivezla, do mezer ve zdi. Šik synů kotle už byl blízko. Po jeho křídlech projížděli na koních lovci odění v tlustých kazajkách z vlčích kůží; byli to velitelé pochodujícího vojska a jejich chraptivé rozkazy doléhaly k Taranovým uším jako práskání biče. Povely sice zaznívaly v jakémsi jazyce, který Taran neznal, dobře však rozuměl jejich pohrdavému tónu i brutálnímu smíchu, jímž byly doprovázeny.

Stejně jako u Caer Dathylu udržovali synové kotle formaci a bez váhání postupovali vpřed. Tasili meče z opasků z těžkých bronzových článků. Bronzové hřeby, jimiž byly pobity prsní pláty jejich kožených krunýřů, se matně leskly. Bledé tváře měli ztuhlé a stejně prázdné jako nehybně zírající oči.

Rohy loveckých velitelů náhle zavřískly, jako když zakřičí jestřábi. Válečníci kotle se na okamžik zastavili, ihned však vyrazili kupředu rychlejším krokem, dusali a těžce se bořili do tmavorudé hlíny.

Muži ze Svobodných obcí se vrhli k narychlo zbudovanému zátarasu z kamení a větví. Synové kotle se nahrnuli k pobořené zdi a pokoušeli se vylézt po ní nahoru. Fflewddur, který nechal Llyan i s Glewem u ostatních jízdních zvířat, popadl jednu z dlouhých větví a jako oštěp ji vrazil do chumlu lezoucích válečníků. Vedle něj se Gurgi rozháněl dlouhou žerdí a zoufale bušil do stoupající vlny nepřátel. Eilonwy si nevšímala Taranova varovného volání, napřáhla kopí a právě pod jejím zuřivým útokem první z válečníků kotle ztratil rovnováhu, spadl a nemotorně se znovu zvedal na nohy mezi davem dalších, kteří se mlčky valili přes něj. Taranův oddíl zdvojnásobil svoje úsilí, sekal, bodal a vší silou odrážel němého nepřítele.

I další z nesmrtelných žoldáků ztráceli půdu pod nohama, když se příval útočníků slepě vrhal proti zátarasu jen proto, aby byl opět sražen dolů údery holí a ratišť kopí obránců ze Svobodných obcí.

„Mají z nás strach!“ rozkřikl se bard v záchvatu divokého nadšení. „Vidíte? Utíkají! U velkého Belina, možná je nedokážeme zabít, ale můžeme je zatlačit zpátky!“

Ve vřavě útočících válečníků a vřeštících loveckých rohů si Taran povšiml, že se řady synů kotle odvracejí od bariéry, výhružně se ježící hroty kopí. Srdce mu radostně poskočilo. Že by se jejich velitelé skutečně zalekli překážky a skomírající síly svého němého vojska? I teď se mu zdálo, jako by útočící vlna slábla, i když si nebyl jistý, jestli to není jen klamný dojem, který v něm vyvolávají jeho vlastní naděje. Nebyl si jistý ani tím, jak dlouho už u té zdi vzdorují jejímu útoku. Vyčerpán nekonečnými rozmachy svým kopím měl pocit, že to trvá celou věčnost, ačkoli na obloze bylo ještě světlo.

Náhle si uvědomil, že má Fflewddur pravdu. Mlčenlivá masa nesmrtelných válečníků se stahovala zpět. Lovečtí velitelé už se rozhodli. Jako dravá zvěř, která se přesvědčila, že je kořist příliš dobře ukryta a její přemožení nestojí za vynaloženou námahu, zaduli velitelé v sedlech svých koní táhlý chvějivý signál. Rady synů kotle se otočily k Bran-Galeddským horám.

Bojovníci Svobodných obcí propukli ve vítězoslavný jásot. Taran se otočil a pohledem hledal Colla. Starý válečník však chvatně mířil kamsi podle zdi. Taran na něj zavolal, pak si ale ke své hrůze uvědomil, co Coll vidí. Skupina synů kotle se oddělila od hlavního oddílu a teď se snažila prolézt nechráněným průlomem ve zdi.

Coll k němu doběhl právě v okamžiku, kdy se první z válečníků kotle začal drápat přes kameny. Starý farmář byl v okamžení u něj, odhodil kopí, popadl ho oběma svalnatými pažemi a shodil ho dolů. Zatímco se do průlomu hrnuli další synové kotle, Coll vytasil meč, začal se rozhánět vpravo i vlevo a nevšímal si bodajících a sekajících čepelí svých protivníků. Když se mu vlastní zbraň roztříštila v rukou na kusy, podsaditý farmář zuřivě zaklel, odhodil pahýl stranou a začal kolem sebe mávat těžkými pěstmi. Nesmrtelní válečníci ho obklopili a snažili se ho strhnout mezi sebe, Coll je však setřásl, jednomu z nemotorných synů kotle vytrhl meč z ruky a zatočil s ním nad hlavou, jako by chtěl jedinou ranou porazit vzrostlý dub.

V tu chvíli už stál po Collově boku i Taran. Rohy lovců vřeštivě zatroubily signál k ústupu. Taran si uvědomil, že tímto posledním vzepětím se útok skutečně vyčerpal a skončil. Synové kotle zamířili vzhůru do horského svahu. Na pláně Rudé pustiny se nedostali.

Coll silně krvácel z rány na hlavě, jeho kožešinou podšitá kazajka byla nasáklá krví a rozedraná na cáry čepelemi mečů synů kotle. Taran s Fflewddurem ho chvatně odnesli k patě zdi. Gurgi se k nim s vystrašeným kňouráním rozběhl a nabízel svou pomoc. Eilonwy si strhla plášť a podložila jím starému farmáři hlavu spočívající na tvrdých kamenech.

„Jeď za nimi, chlapče," zachroptěl Coll. „Nenech je odpočinout. Větévky odvrátily potopu, budeš ji ale muset odvrátit znovu a ještě mnohokrát, chceš-li jim zabránit v cestě do Annuvinu."

„Odvrátil ji jeden silný dub," opravil ho Taran. „Znovu jsem se o tebe mohl opřít." Uchopil Colla za mozolnaté ruce a jemně se ho pokusil zvednout.

Coll roztáhl širokou tvář v úsměvu a zavrtěl hlavou. „Jsem sice farmář," zamumlal, „ale je ve mně dost válečníka, abych věděl, že je moje zranění smrtelné. Běž, chlapče. Nevláčej s sebou větší břímě, než musíš."

„Co to povídáš!" okřikl ho Taran. „Chceš snad, abych porušil slib, který jsem ti dal? Že budeme společně obdělávat půdu a zbavovat ji plevele?" Vlastní slova ho však pálila jako rána dýkou.

Eilonwy, s tváří bolestně staženou, na něj úzkostlivě pohlédla.

„Doufal jsem, že budu jednoho dne odpočívat ve vlastní zahradě," povzdechl si Coll. „Bzučení včel by mě těšilo víc než dunění rohu Gwyna Lovce. Vidím ale, že mi ta volba nebyla souzena."

„Gwynův roh tě ještě nevolá," přesvědčoval ho Taran. „To, co slyšíš, jsou rohy, které volají syny kotle k ústupu." Ještě však ani nedomluvil a nad horami se ozvaly vzdálené tóny rohu, jejichž zmírající ozvěna se jako stín chvěla nad pustinou. Eilonwy si složila hlavu do dlaní.

„Postarej se o naši úrodu, chlapče," vydechl Coll.

„Postaráme se o ni oba," odpověděl Taran. „Plevel ti nebude vzdorovat o nic líp než Arawnovi válečníci."

Podsaditý starý farmář neodpověděl. Trvalo dlouhou chvíli, než si Taran uvědomil, že je Coll mrtvý.

Zatímco truchlící společníci nosili kameny z pobořené zdi, Taran vlastníma rukama vyhloubil v tvrdé zemi hrob a nikomu jinému nedovolil, aby mu s prací pomohl. Neopustil Colla, syna Collfrewřina,

ani když byla nad jeho tělem vztyčena skromná mohyla; nařídil Fflewddurovi a ostatním společníkům, aby pokračovali v jízdě do Bran-Galeddských hor, a slíbil, že se k nim před večerem připojí.

Když obloha potemněla, konečně se od mohyly odvrátil a těžce se vyhoupl na Melynlasův hřbet. Krátce se zastavil u hromádky rudé země a hrubých kamenů.

„Spi klidně, pěstiteli tuřínů a česáči jablek," zašeptal. „Jsi daleko od míst, kde jsi chtěl být. A já také."

Samoten zamířil stmívající se Pustinou k čekajícím horám.

KAPITOLA XIII
TEMNOTA

V následujících dnech se společníci ze všech sil snažili předstihnout syny kotle a znovu ustupujícím válečníkům zahradit cestu, jejich postup byl však zoufale pomalý. Taran věděl, že měl Coll pravdu, když Bran-Galeddské hory označil za přítele i nepřítele zároveň: kamenité úžlabiny a úzké soutěsky, náhlé zlomy, v nichž se půda strmě propadala do zamrzlých rozsedlin, byly jejich jedinou nadějí na to, že se jim podaří nesmrtelnou armádu, valící se vpřed jako železná řeka, alespoň trochu zdržet. Současně však z vysokých štítů na západě duly poryvy sněhem obtěžkaného větru a bušily do pachtícího se oddílu jako ledové perlíky. Křivolaké cesty byly kluzké a zrádné. Ve stržích číhaly hluboké jámy plné sněhu, do nichž mohl zapadnout kůň i s jezdcem tak hluboko, že by jim už nebylo pomoci.

Nejspolehlivějším Taranovým vůdcem se v horách stal Llassar. Mladý pastevec ze Svobodných obcí, jehož jisté nohy byly od dětství přivyklé horským stezkám, teď vedl jiné, mnohem hrozivější stádo. Llassarovy vybroušené smysly nejednou společníky zachránily před ledovými nástrahami zasněžených skalních puklin a jeho oči objevovaly stezky, kterých by si nevšiml nikdo jiný. Postup vyčerpaného oddílu byl však přesto zoufale pomalý a všichni krutě trpěli zimou, lidé stejně jako

jejich zvířata. Jen obrovské kočce Llyan jako by nevadily závany mrazivého větru, které tváře společníků bičovaly ledovými jehličkami.

„Skoro to vypadá, jako by se skvěle bavila," zabručel Fflewddur a schoulil se do svého pláště. Byl nucen sesednout, když si Llyan náhle vzala do hlavy, že si chce nabrousit ohromné drápy o kmen stromu. „Já bych se ostatně taky bavil," dodal, „kdybych měl její kožich."

Gurgi žalostně přikývl. Od chvíle, kdy vjeli do hor, nešťastný tvoreček stále víc připomínal chlupatou sněhovou kouli. Zima učinila přítrž dokonce i Glewovu věčnému kňourání; bývalý obr měl přes obličej přetaženou kápi a nebylo z něj vidět skoro nic kromě omrzlé špičky ochablého nosu. Také Eilonwy byla nezvykle tichá. Taran věděl, že je jí u srdce stejně těžko jako jemu.

Taran se přesto nutil myslet na svůj žal co možná nejméně. Díky zarputilému pronásledování se jeho bojovníci konečně dostali na dosah synů kotle a Taran teď myslel jedině na to, jak zpomalit jejich pochod k Annuvinu. Stejně jako v Rudé pustině společníci pracně vybudovali zátarasy z větví stromů a přehradili jimi úzkou roklinu; dřeli, až jim oděv zaléval pot, který v ledovém větru okamžitě mrzl. Tentokrát však sinalí válečníci překážku prorazili a beze slova větve přesekávali svými meči. Bojovníci Svobodných obcí se v zoufalství postupujícímu nepříteli postavili na odpor v boji muže proti muži, synové kotle se ale jejich řadami nemilosrdně prosekali. Taran a muži Svobodných obcí se pokusili zahradit jim cestu těžkými balvany, ale i s pomocí Hevyddových mohutných paží byl tento úkol nad jejich síly a počet padlých jen dál vzrostl.

Dny se proměnily v bílou noční můru plnou sněhu a větru. Noci byly zmrzlé beznadějí a společníci jako vyčerpaná zvířata hledali útočiště mezi skalnatými převisy a nedostatečnou ochranu v horských soutěskách. Nemělo ovšem příliš smysl se skrývat, protože nepřátelští velitelé si byli přítomnosti bojovníků Svobodných obcí dobře vědomi a žádný jejich pohyb jim nezůstal dlouho utajen. Zpočátku se synové kotle spokojili s tím, že si neuspořádaného oddílu svých nepřátel nevšímali, nyní však šik pochodujících nesmrtelných nejen přidával do kroku, ale dokonce se tlačil k Taranovým jezdcům blíž, jako by je chtěl vyprovokovat k bitvě.

Fllewddurovi, který jel v čele oddílu po Taranově boku, to nešlo do hlavy.

Taran se zamračil a neradostně potřásl hlavou. „Já tomu rozumím až příliš dobře," prohlásil. „Jejich síla se vytrácela, když byli dál od Annuvinu. Když se teď k němu blíží, vrací se jim, a čím jsme my slabší, tím jsou oni silnější. Pokud je nezastavíme jednou provždy, nedosáhneme ničeho jiného, než že se sami zcela vyčerpáme. Už brzy," dodal trpce, „se sami porazíme mnohem důkladněji, než by se to kdy mohlo podařit Arawnovým válečníkům."

Ani slovem se však nezmínil o jiné obavě, která jim všem hlodala v duši. Každým dalším dnem se zřetelněji ukazovalo, že se synové kotle stáčejí k jihu, hodlají vyjít z Bran-Galeddských hor a znovu se dostat na rychlejší a snazší cestu přes Rudou pustinu. Taran to s chmurným uspokojením považoval za důkaz, že má nepřítel z pronásledovatelů stále strach a je ochoten ke všemu, aby se jich zbavil.

Té noci sněžilo a společníci se zastavili, oslepeni vířícími vločkami i vlastní únavou. Těsně před svítáním synové kotle zaútočili na jejich tábor.

Taran se v první chvíli domníval, že jeho předsunuté hlídky přepadla jen malá jednotka němých válečníků. Když ale bojovníci Svobodných obcí za doprovodu ržání vyděšených koní a třesku čepelí spěšně sahali po zbraních, okamžitě si uvědomil, že si středem jeho obranné linie prosekává cestu celé nepřátelské vojsko. Pobídl Melynlase a vrhl se do boje. Fflewddur i s Glewem, který se ho jako klíště držel kolem pasu, už seděl na Llyan, která se obrovskými skoky hnala na pomoc bojujícím obráncům. V chaosu zápolících postav ztratil Taran přehled o tom, kde jsou Eilonwy s Gurgim. Synové kotle jako nemilosrdný meč přeťali vejpůl pozice jízdy Svobodných obcí, jako nezadržitelná vlna se valili vpřed a drtili vše, co jim stálo v cestě.

Nerovná bitva zuřila celý den a muži Svobodných obcí se marně snažili přeskupit svoje síly k obraně. Za soumraku byla cesta, jíž synové kotle prošli, poseta padlými a raněnými. Jediným smrtícím úderem se armáda Annuvinu vyprostila ze sevření svých pronásledovatelů a neochabujícím rychlým pochodem mířila ven z hor.

Eilonwy s Gurgim nikde nebyli.

Plni strašlivých obav a zoufalství projížděli Taran s Ffewddurem prořídlými pozůstatky válečného oddílu, snažícího se znovu sešikovat svoje řady. Objevovaly se zapálené pochodně přivolávající rozptýlené jednotlivce, kteří zranění a zmatení klopýtali mezi těly padlých spolubojovníků. Taran celou noc strávil zoufalým hledáním, troubil na svůj roh a jmény volal ztracené společníky. Spolu s Fflewddurem pročesávali krajinu kolem bojiště v naději, že najdou alespoň nějakou známku přítomnosti jednoho z nich. Nenašli nic a čerstvý sníh, který se před svítáním začal sypat, zakryl všechny stopy.

Dopoledne druhého dne se shromáždil celý zbytek oddílu. Útok synů kotle si vyžádal těžké oběti na lidech i na zvířatech; plná třetina bojovníků Svobodných obcí padla pod ranami mečů nesmrtelných nepřátel a koní byla zabita víc než polovina. Lluagor našli, jak pobíhá s prázdným sedlem. Eilonwy a Gurgi nebyli mezi mrtvými ani živými.

Taran se v zoufalství chystal rozšířit okruh svého pátrání na vzdálenější kopce, Fflewddur se však s vážnou tváří plnou obav chopil jeho paže a odtáhl ho stranou.

„Sám nemáš sebemenší naději, že je najdeš," varoval ho. „A nemáš dost času ani lidí, abys za nimi vyslal pátrací oddíl. Máme-li ty ohavné netvory zastavit dřív, než dojdou do Pustiny, musíme se za nimi co nejrychleji pustit. Tvoji přátelé ze Svobodných obcí jsou připraveni vyrazit."

„Jejich velení se budete muset ujmout ty s Llassarem," odpověděl Taran. „Jakmile najdu Eilonwy a Gurgiho, nějak se k vám zase připojíme. Pospěšte si, brzy se znovu uvidíme."

Jestli je tohle tvůj rozkaz, pak budiž," potřásl hlavou bard. „Podle toho, co jsem slyšel, to ale byl Taran Poutník, kdo povolal lid Svobodných obcí pod svou zástavu, a kvůli Taranu Poutníkovi se jich pod ní sešlo takové množství. Šli proto, že jsi je vedl ty. Pro nikoho jiného by toho tolik neudělali."

„Tak co tedy?" zaúpěl Taran. „Chceš snad, abych Eilonwy a Gurgiho v nebezpečí opustil?"

„Je to těžká volba," přikývl Fflewddur. „Bohužel ti ji ale nikdo nemůže ulehčit."

Taran neodpovídal. Fflewddurova slova jen prohlubovala jeho žal, protože si uvědomoval jejich pravdivost. Hevydd a Llassar nežádali o

nic jiného než o možnost bojovat po jeho boku. Llonio položil životu Caer Dathylu. Nebyl už ani jediný bojovník Svobodných obcí, který by neztratil někoho z příbuzných nebo přátel. Kdyby je opustil, aby hledal Eilonwy, považovala by ona sama jeho rozhodnutí za správné? Jezdci čekali na jeho rozkazy a Melynlas nedočkavě hrabal kopyty v zemi.

„Jestli byli Eilonwy a Gurgi zabiti," promluvil Taran zmučeným hlasem, „už jim nepomůžu. A jestli jsou naživu, musím doufat a věřit, že najdou cestu k nám." Sklesle se schoulil v sedle. „Jestli jsou naživu," opakoval tiše.

Bez jediného pohledu na prázdné a mlčenlivé hory za sebou zamířil přímo k nastoupené jednotce.

Než muži Svobodných obcí znovu vyrazili na cestu, měli už před nimi synové kotle, neochvějně mířící k úpatí Bran-Galeddských hor, značný náskok. Přestože jízda obcí postupovala nejrychlejším možným tempem a zastavovala jen na krátké chvilky nejnutnějšího odpočinku, příliš mnoho vzácného ztraceného času se jí získat zpět nedařilo.

Taran každý den namáhal oči, hledal jakoukoli stopu po Eilonwy a Gurgim a kojil se marnou nadějí, že princezna najde nějaký způsob, jak se k jeho válečnému oddílu znovu připojit. Oba společníci však zmizeli a Fflewddurovy zoufalé snahy o optimismus i ujišťování, že se oba musí každým okamžikem objevit, vyznívaly falešně a naprázdno.

V polovině dopoledne třetího dne pochodu dorazila jedna z předsunutých jízdních hlídek se zprávou, že v borovém lese na křídle postupujícího oddílu zahlédla nějaké podivné pohyby. Taran svým bojovníkům okamžitě nařídil zastavit a rychle se připravit k boji a sám zatím s Fflewddurem vyjel osobně obhlédnout situaci. Mezi stromy na svahu nedaleko pod sebou matně rozeznával jen jakési hemžení, jako by se po navátém sněhu míhaly stíny větví. V příštím okamžiku však bard vyrazil rozčilený výkřik a Taran rychle zatroubil na roh.

Z lesa s dusotem vycházel dlouhý zástup malých zavalitých postav. Oděni v bílých pláštích a kápích byli na sněhu téměř neviditelní, a teprve když jejich čelo dorazilo k holému úseku kamenité země, byl Taran schopen rozeznat jednoho pochodujícího od druhého. Pod lemem plášťů sotva vyčnívaly pevné vysoké boty se šněrováním z kožených řemínků, takže se ze všeho nejvíc podobali rychle se pohybujícím

pařezům. Tmavší stíny, rýsující se na jejich ramenou či u pasu, byly, jak se Taran domyslel, zbraně či vaky se zásobami.

„U velkého Belina!“ vyjekl Fflewddur. „Jestli támhle vidím, koho si myslím…“

Taran už seskočil ze sedla, rozběhl se po svahu dolů a mával na barda, aby ho následoval. V čele oddílu, čítajícího zřejmě hodně přes sto hlav, kráčela povědomá podsaditá postava. Přestože byl vůdce také zahalen těžkým bílým pláštěm, z kápě mu po stranách jako plameny vykukovaly kadeře zářivě rudých vlasů. V jedné ruce třímal krátkou sekeru s těžkým ostřím a v druhé tlustou hůl. Všiml si Tarana a Fflewddura a vyšel jim vstříc.

Hned nato už mu bard i Taran třásli rukou, poplácávali ho po rozložitých zádech a zasypávali ho tolika hlasitými pozdravy a otázkami, že si příchozí přimáčkl obě ruce k uším.

„Doli!“ vykřikoval Taran. „Starouš Doli!“

„Slyšel jsem vás docela zřetelně poprvé i podruhé,“ zabručel trpaslík. „Pokud jsem snad zapochyboval, jestli jste mě poznali, teď už jste mě dokonale přesvědčili.“ Zapřel si ruce v bok, přísně k nim vzhlédl a jako obvykle se pokoušel působit co možná nejnevrlejším dojmem. Navzdory tomu jeho jasně rudé oči plály potěšením a ústa se mu roztáhla úsměvem, který se neúspěšně snažil změnit v obvyklý mrzutý škleb.

„Pořádně jste nás prohnali,“ prohlásil a kývl na svoje bojovníky, aby následovali Tarana po svahu vzhůru. „Doslechli jsme se, že jste se vypravili do hor, ale až dodneška jsme vás nemohli najít.“

„Doli!“ opakoval znovu Taran, stále ještě vyvedený z míry nenadálým pohledem na svého společníka, kterého tak dlouhou dobu neviděl. „Jaké řízení štěstěny tě k nám přivádí?“

„Štěstěny?“ zavrčel Doli. „Považuješ snad za štěstí, když se musíš celé dny a noci vláčet sněhem a větrem? Všichni příslušníci ušlechtilého národa vyrazili tam Či onam – na příkaz krále Eiddilega. Mým úkolem bylo najít tě a nabídnout ti svoje služby. Nechci se tě dotknout, ale kdybych měl hádat, kdo z celého Prydainu bude nejvíc potřebovat pomoc, hned bych věděl, že to budeš ty. A tak jsme tady.“

„Gwystyl odvedl dobrou práci," odtušil Taran. „Věděli jsme, že má namířeno do vaší říše, obávali jsme se ale, že ho král Eiddileg neposlechne."

„Nemůžu říct, že by z toho měl bůhvíjakou radost," připustil Doli. „Popravdě řečeno málem pukl vzteky. Byl jsem tam, když náš trudnomyslný přítel dorazil se zprávami o vašich problémech, a myslel jsem, že přijdu o uši, jak Eiddileg hulákal. Hromotlučtí troubové! Neohrabaní trulanti! Přerostlí ťulpasové! Prostě všechny jeho obvyklé názory na lidskou rasu. Přes všechno to láteření ale nakonec celkem ochotně souhlasil. Má tě doopravdy rád, ať si říká, co chce. A především si pamatuje, jak jsi ušlechtilý národ zachránil, když ho chtěl Morda proměnit v žáby, krtky Či bůhvíjakou havěť. Byla to největší služba, jakou nám kdy který smrtelník prokázal, a Eiddileg hodlá svůj dluh splatit.

Ano, bojovníci ušlechtilého národa jsou na pochodu," pokračoval Doli. „Do Caer Dathylu jsme bohužel dorazili příliš pozdě. Král Smoit nám ale má za co děkovat; po jeho boku teď bojuje velký šik ušlechtilého národa. Severní šlechta je připravena k bitvě a tam také přiložíme ruku k dílu, o tom nepochybuj."

Přes veškerou předstíranou mrzutost byl Doli zjevně hrdý na zprávy, které přinášel. Právě dokončil nesmírně barvitě podané vylíčení jedné z menších potyček, při níž trpaslíci nepřítele zmátli tím, že nechali celé horské údolí znít ozvěnou, a protivník se dal na útěk v domnění, že je obklíčen, a chystal se k dalšímu vyprávění o udatnosti ušlechtilého národa, zarazil se však uprostřed slova, když spatřil ustaraný výraz v Taranově obličeji. Taran mu vypověděl, co postihlo jeho další společníky, a nyní bylo na trpaslíkovi, aby se tvářil vážně a zamyšleně. Když Taran domluvil, chvíli trvalo, než Doli odpověděl.

„Pokud jde o Eilonwy a Gurgiho," ozval se konečně, „souhlasím s Fflewddurem. Nějak to zvládnou. A jak znám princeznu, vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby se objevila v čele vlastní armády.

S těmi syny kotle jsme ale všichni v pěkné kaši," přiznal. „Dokonce ani my z ušlechtilého národa proti takovým stvůrám mnoho nezmůžeme. Všechny triky, které by zabraly na obyčejné smrtelníky, jsou marné. Synové kotle nejsou lidé – měl bych říct, že jsou méně než lidé. Nevzpomínají si na to, čím byli, neznají strach ani naději…

nedotkne se jich vůbec nic.“ Trpaslík potřásl hlavou. „A chápu také, že všechna vítězství, která vybojujeme na jiných frontách, vyjdou nazmar, nenajdeme-li nějaký způsob, jak tyhle zplozence Annuvinu vyřídit. Gwydion má naprostou pravdu. Jestli je nezastavíme… no, přátelé, společnými silami to prostě musíme zvládnout a tím to končí.“

Oddíl ušlechtilého národa mezitím došel k Taranovým liniím a řady mužů Svobodných obcí se rozezněly užaslým šepotem. Všichni už někdy slyšeli o zdatnosti a statečnosti bojovníků krále Eiddilega, nikdo je ale nikdy nespatřil na vlastní oči. Hevydd Kovář obdivně zíral na jejich sekery a krátké meče a prohlašoval, že jsou ostřejší a lépe zakalené než jakákoli zbraň, kterou by dokázal vyrobit on sám. Příslušníci ušlechtilého národa se naproti tomu nezdáli být ani trochu na rozpacích; nejvyšší z Eiddilegových válečníků sahal Llassarovi sotva po kolena, přesto se však vojáci ušlechtilého národa ke svým lidským spojencům chovali s dobromyslnou shovívavostí, jaká se obvykle prokazuje přerostlým dětem.

Doli popleskal po hlavě Llyan a obrovská kočka dala spokojeným zapředením najevo, že ho poznává. Při pohledu na Glewa, který seděl shrbeně na kameni a kysele pozoroval nové příchozí, rudovlasý trpaslík překvapeně vykřikl: „Kdo to… nebo spíš co to je? Na muchomůrku je to moc velké a na všechno ostatní zase moc malé!“

„Jsem rád, že se ptáš,“ odpověděl Glew. „To je historie, která tě určitě bude náramně zajímat. Byl jsem kdysi obrem a ten nešťastný stav, v němž se momentálně nacházím, není výsledkem ničeho jiného než absolutního nezájmu lidí“ – s těmito slovy střelil rozhořčeným pohledem po Taranovi a bardovi – „o kterých bys nejspíš předpokládal, že na mě budou brát alespoň minimální ohledy. Mým královstvím – mimochodem, ocenil bych, kdybys mi říkal král Glew – byla ta nejkrásnější jeskyně s těmi nejvybranějšími netopýry na celém ostrově Mona. Jeskyně tak rozlehlá…“

Fflewddur si zakryl rukama obě uši. „Nech těch žvástů, obře! Dost! Nemáme čas na tvoje báchorky o jeskyních a netopýrech. Víme, že tě postihly mnohé křivdy. Sám jsi nám to už mnohokrát vyprávěl. Věř mi, my Fflamové jsme trpěliví, kdybych teď ale našel nějakou vhodnou jeskyni, strčil bych tě dovnitř a nechal bych tě tam.

Doliho tvář se svraštila usilovným zamyšlením. Jeskyně,“ zamumlal trpaslík a luskl prsty. „Jeskyně! Dobře mě poslouchejte,“ pokračoval chvatně. „Ne víc než jeden den pochodu odtud – ano, určitě je to tak – leží jeden z dolů ušlechtilého národa. Nejlepší diamanty a drahé kameny už jsou z něj vybrané a nevzpomínám si ani, jak je to dávno, co tam byla z příkazu krále Eiddilega těžba zastavena. Myslím ale, že bychom se mohli dostat dovnitř. Samozřejmě! Budeme-li se držet hlavní štoly, měli bychom vyjít na povrch prakticky na okraji Rudé pustiny. Dostihnete syny kotle, ani nebudete vědět jak. Se všemi našimi bojovníky dohromady je tak či onak zastavíme. Jak přesně, to ještě nevím, ale momentálně na tom ani nezáleží. To budeme řešit, až přijde čas.“

Doli se spokojeně usmál. „Přátelé, jste teď ve společnosti ušlechtilého národa. A když my něco děláme, děláme to pořádně. První polovina vašich starostí je vyřešená. Ta druhá,“ dodal ještě, „může být ovšem o něco horší.“

Poprvé od odchodu z Caer Dallbenu se zdálo, že má Glew dobrou náladu. Pomyšlení na cokoli, co by se mohlo podobat jeskyni, ho zjevně povzbudilo; výsledkem jeho spokojenějšího rozpoložení však bohužel byla další záplava rozvleklých historek o tom, co všechno dokázal, když byl ještě obrem. Když ale po celodenním a celonočním usilovném pochodu nařídil Doli zastavit u kolmé stěny vysokého skalního útesu, začal se kolem sebe bývalý obr bázlivě rozhlížet. Nos se mu třásl a oči vystrašeně pomrkávaly. Vchod do starého dolu, na který trpaslík ukazoval, byl pouhou prasklinou ve skále, sotva dost širokou pro koně, a visela nad ním řada rampouchů třpytících se jako ostré zuby.

„Ne, ne,“ koktal Glew. „Tohle se s mou říší na Moně vůbec nedá srovnávat. Není to ani zpoloviny tak velké. Ne, nemůžete po mně chtít, abych vlezl do takového ubohého doupěte.“

Byl by couvl a vrátil se, nebýt toho, že ho Fflewddur popadl za límec a táhl ho za sebou.

„Tak dělej, obře!“ vyjel na něj bard. „Půjdeš pěkně dovnitř s ostatními!“ Jenže ani Fflewddur sám neměl zjevně velkou radost z toho, že musí Llyan provést skalní puklinou. „My Fflamové jsme stateční chlapíci,“ huhlal, „ale podzemní chodby a podobné katakomby jsem

nikdy neměl rád. Nic dobrého z nich nekouká. Vzpomeňte si na moje slova, než se zase dostaneme ven, budeme se hrabat v hlíně jako krtci.“

Také Taran se u ústí jeskyně zarazil. Věděl, že jakmile vejde dovnitř, zmizí poslední naděje, že by našel Eilonwy. Znovu musel bojovat s touhou svého srdce vypravit se ji hledat dřív, než ji navždy ztratí. Musel vynaložit všechny síly, aby si podobné myšlenky vyhnal z hlavy. Když se ale konečně nemilosrdně přinutil následovat barda, bylo mu, jako by za sebou zanechal celé své já. Poslepu klopýtal do tmy.

Na Doliho pokyn si bojovníci předem vyrobili pochodně. Teď je zapálili a v jejich mihotavém světle Taran viděl, že je trpaslík přivedl do šachty, která povlovně klesala dolů pod zem. Stěny z jednolitého skalního podkladu nedosahovaly výš než Taranovy zdvižené ruce. Muži Svobodných obcí pěšky vedli nepokojné koně po rozdrcených kamenech kolem ostrých skalních útesů.

Doli jim vysvětlil, že ještě nejsou v samotném dole, ale v jedné z četných postranních chodbiček, kterých ušlechtilý národ používal, když vynášel na povrch pytle s drahými kameny. Jak také trpaslík předpověděl, chodba se zanedlouho výrazně rozšířila a skalnatý strop se zvedl do trojnásobku Taranovy výše. Stěny po obou stranách lemovaly úzké dřevěné plošiny, umístěné jedna nad druhou; mnohé se však už rozpadaly stářím a jejich dřevěné podpůrné sloupky se v hromadách povalovaly na udusané hliněné podlaze. Klenuté chodbičky vedoucí z jednoho tunelu do druhého byly podepřeny napůl shnilými dřevěnými vzpěrami, také některé z nich se už ale částečně zhroutily a nutily bojovníky i koně, aby s maximální opatrností překračovali nebo obcházeli hromady suti. Vzduch byl po ledovém větru nad zemí těžký a dusný, prosycený starým prachem a zápachem hniloby. Jak válečný oddíl postupoval v neurovnaném zástupu s pochodněmi zdviženými vysoko nad hlavou, ozvěnou se dávno opuštěnými chodbami jako hejno netopýrů nesly podivné zvuky. Svíjející se stíny jako by tlumily dopad jejich vlastních kroků a ticho rušilo jen občasné pronikavé zařehtání některého z vyděšených koní.

Glew, který od okamžiku, kdy vstoupil do dolu, neustal v nepřetržité šňůře stížností, náhle vyrazil hlasitý překvapený výkřik. Zastavil se a sebral něco, co leželo na zemi. Ve světle pochodně Taran viděl, že bývalý obr drží v ruce třpytivý drahokam, velký jako pěst.

„Okamžitě to zahoď, mrňousi!“ nařídil přísně Fflewddur, který si toho také všiml. „Tohle je pokladnice ušlechtilého národa, a ne ta tvoje jeskyně plná netopýřího trusu.“

Glew si přitiskl nalezený kámen k hrudi. „Je můj!“ vypískl. „Nikdo z vás si ho nevšiml. Kdybyste si ho všimli, nechali byste si ho pro sebe!“

Doli, který se na drahokam podíval, si opovržlivě odfrkl. „Je to bezcenný kámen,“ sdělil Taranovi. „Žádný z řemeslníků ušlechtilého národa by s ním neztrácel čas. 1 k vyspravování cest užíváme lepší kameny, než je tenhle. Jestli se s ním ten tvůj přítel, co vypadá jako muchomůrka, chce vláčet, klidně si ho může nechat.“

Glewovi to nebylo třeba říkat dvakrát; okamžitě drahokam zastrčil do koženého váčku, který se mu houpal u pasu, a v ochablých rysech jeho obličeje se objevil výraz, který do té doby Taran viděl jen tehdy, když bývalý obr držel v ruce něco k jídlu.

Od toho okamžiku, zatímco společníci vytrvalým tempem procházeli dolem, Glewovy korálkovité oči těkaly ze strany na stranu a bývalý obr se hrnul kupředu s neobvyklou energií a dychtivostí. Nebyl zklamán, protože ve světle pochodní se brzo ukázaly i další drahokamy, napůl zapadlé do země nebo vyčnívající z okolních stěn. Glew se po nich okamžitě vrhal, vylamoval je buclatými prsty a házel třpytivé kameny do svého váčku. S každým novým nálezem byl o něco rozčilenější, tiše se chichotal a něco si pro sebe mumlal.

Bard na něm spočinul soucitným pohledem. „No,“ povzdechl si, „konečně ta malá lasička vyčenichala něco, čím si myslí, Že se obohatí. To jsem zvědav, k čemu mu to bude, až se zase vrátíme nad zem. Hromádka kamení! Jedině snad kdyby je házel po synech kotle.“

Glew byl však plně zaměstnán co nejrychlejším sbíráním co největšího množství drahokamů a Fflewddurových poznámek si nevšímal. Za krátkou chvíli měl bývalý obr váček přecpaný kameny jasně rudými i zářivě zelenými, démanty průzračnými jako voda i jinými, v jejichž blyštivém nitru se leskly zlaté a stříbrné skvrny.

Taranovy myšlenky byly na hony vzdáleny opuštěnému bohatství trpasličího dolu, třebaže se zdálo, že kameny jsou tím početnější, čím dál do chodby dlouhý zástup bojovníků pronikal. Pokud to byl schopen posoudit, nebylo ještě ani poledne a společníci už urazili úctyhodnou

vzdálenost. A jak se tunel rozšiřoval a cesta napřimovala, jejich tempo ještě stoupalo.

„Jednoduché jako facka," naparoval se Doli. „Ještě nanejvýš půl druhého dne a vyjdeme na povrch v Pustině."

„Však je to naše jediná naděje," přikývl Taran, „a díky tobě také největší šance, jakou jsme kdy měli. Dělá mi ale starosti, co si počneme v Pustině. V takovém holém terénu sami najdeme pramalou ochranu a sotva nějakou možnost, jak syny kotle zastavit."

„Pche!" ušklíbl se Doli. „Už jsem ti říkal, že teď máš co do činění s ušlechtilým národem, mládenče. Když se jednou do něčeho dáme, nikdy si nepočínáme přízemně nebo ustrašeně. Však uvidíš, něco už se najde."

„Když už mluvíme o přízemnosti a ustrašenosti," vložil se do hovoru Fflewddur, „kdepak je Glew?"

Taran se zastavil a rychle se rozhlédl kolem. Když bývalého obra nikde nespatřil, zvedl pochodeň a zavolal na něj jménem. O chviličku později ho zahlédl a poplašeně se rozběhl kupředu.

Glew při hledání svých pokladů vylezl na jednu z dřevěných plošin. Těsně nad obloukem vedoucím do vedlejší jeskyně vyčníval ze stěny mezi kamením jiskřící drahokam velký jako jeho hlava. Glew stál nebezpečně nakloněný na úzké římse a vší silou se ho snažil vypáčit ze skály.

Taran na něj zavolal, aby slezl dolů, Glew ale místo toho začal kamenem cloumat a bušit do něj o to usilovněji. Taran pustil Melynlasovy otěže a chystal se vylézt za ním, Doli ho však popadl za paži.

„Nedělej to!" štěkl na něj. „Ty trámy tě neudrží." Zapískal skrz zuby a ukázal dvěma válečníkům ušlechtilého národa, aby vylezli na plošinu, která se pod náporem Glewova zuřivého zápasu s kamenem povážlivě rozhoupala. „Pospěšte si!" křikl Doli. „Sundejte toho idiota!"

Právě v tom okamžiku se váček, už beztak nacpaný k prasknutí, utrhl od Glewova pasu. Drahokamy se jako blyštivá sprška sesypaly dolů, Glew zuřivě zaječel, otočil se a pokoušel se je zachytit. Uklouzla mu noha, a jak se zoufale snažil přidržet plošiny, oblouk pod jeho váhou povolil. Glew, který teď už ječel strachy nikoli o kameny, ale o vlastní život, divoce zamával rukama a narazil do jednoho z

roztřesených sloupků výdřevy. S hlasitým rachotem se zřítil na zem. Za jeho zády se celý oblouk naklonil a ze stropu se ozvalo temné dunění. Glew se zvedl ze země a zběsile prchal z dosahu padajících kamenů.

„Zpátky!“ zahřměl Doli. „Všichni zpátky!“

Koně se začali vzpínat a divoce řehtat, když se je bojovníci snažili obrátit zpět. Horní plošiny se s ohlušujícím zapraštěním zhroutily a do chodby se sypala lavina balvanů a zpřerážených trámů. Tunel se zaplnil oslepujícím dusivým prachem, důl jako by se zatřásl po celé své délce a pak se ponořil ve smrtící ticho.

Taran s hlasitým voláním na Doliho a Fflewddura vrávoravě doklopýtal k hromadě sutin. Nikdo z bojovníků ani zvířat nezůstal zasypaný pod závalem; tunel za nimi vydržel a zachránil jim životy. Cesta kupředu byla ale beznadějně zablokovaná.

Doli se vyškrábal na kupu kamení a dřeva a potýkal se s koncem dlouhého trámu. Po chvíli ho však celý zadýchaný pustil a obrátil se k Taranovi s tváří plnou beznaděje. „Je to marné,“ zachroptěl. „Pokud chcete jít dál, budeme se muset prokopat.“

„Jak dlouho to bude trvat?“ zeptal se naléhavě Taran. „Kolik času si můžeme dovolit ztratit?“

Doli potřásl hlavou. „Těžko říct. I pro ušlechtilý národ to bude dlouhá práce. Nejspíš několik dnů. Kdovíjak daleko ten zával dosahuje?“ Navztekaně si odfrkl. „Můžeš poděkovat tomu slabomyslnému, mrňavému, dvounohému obrovi, co vypadá jako muchomůrka.“

Taran pocítil, jak mu srdce zaplavuje zoufalství. „Co si teď počneme?“ zeptal se. „Musíme se vrátit?“ Z výrazu v Doliho zachmuřeném obličeji vytušil, jak bude znít jeho odpověď.

Doli krátce přikývl. „Ať uděláme cokoli, bude to znamenat obrovské zdržení. Chceš-li ale slyšet moji radu, řekl bych, že bychom se měli obrátit a jít zpět. Pokračovat k Pustině co nejrychleji po zemi. Celý důl je teď oslabený, a pokud se hodně nemýlím, dojde k dalším závalům. Příště už bychom nemuseli mít takové štěstí.”

„Štěstí!“ zasténal bard, který zhrouceně seděl na kameni a hlavu měl složenou v dlaních. „Ztratili jsme celé dny! Synové kotle dorazí do Annuvinu, než budeme mít další šanci je dostihnout. Jediné, co bych

teď nazval štěstím, by bylo vidět tu hrabivou lasičku zasypanou pod hromadou těch jeho bezcenných kamenů!“

Glew se mezitím odvážil vylézt z úkrytu pod jednou ze zbývajících plošin. Oblečení měl celé potrhané a vykrmený obličej zašpiněný prachem.

„Ztracené dny?“ zakvílel. „Synové kotle? Zasypané tunely? Myslí ale někdo z vás na to, že jsem právě přišel o celé jmění? Moje drahokamy jsou pryč, všechny do jednoho, a vám je to úplně jedno. Tomu říkám bezohlednost. Ano, bezohlednost! Jiným slovem se to vyjádřit nedá.“

KAPITOLA XIV
DENNÍ SVĚTLO

Princeznou Eilonwy cloumal vztek hned ze dvou důvodů. Za prvé se ztratila a za druhé padla do zajetí. Poté, co ji při přepadu tábora vlna útočníků oddělila od Tarana a Fflewddura, nepochybně by se byla ocitla mezi padlými, nebýt toho, že ji Gurgi odvlekl ze středu bitevní vřavy. Když se pak potyčky přesunuly za ně, s Gurgim po boku slepě klopýtala přes tmavnoucí skalní rozsedliny. Po setmění, když byli nuceni pátrání po Taranovi zanechat, našel Gurgi mělkou jeskyni, v níž se skrčení třásli až do prvního ranního úsvitu. A druhého dne, když hledali Taranovy stopy, se proti nim náhle vyřítili nájezdníci.

Eilonwy kopala, kousala, škrábala a všemožně, ale marně se snažila vyprostit ze sevření hromotluka, který ji popadl. Další útočník povalil Gurgiho na zem a s tasenou dýkou přimáčkl bezmocnému tvorečkovi koleno do zad. Za okamžik už měli oba společníci spoutané ruce a nohy a viseli svým přemožitelům přes rameno jako pytle s moukou. Eilonwy neměla ponětí, kterým směrem je nesou, po chvíli však v houstnoucí tmě zahlédla plápolavé světlo táborového ohně, kolem kterého se krčila tlupa tuctu nebo ještě většího počtu drsné vyhlížejících chlapů.

Muž, který seděl nejblíž ohně, zvedl hlavu. Na sobě měl špinavou kazajku z ovčí kůže a hrubý plášť, tvrdou tvář měl zarostlou několikadenním strništěm a dlouhé žlutavé vlasy zcuchané.

„Poslal jsem vás za zvěří, a ne za zajatci," zavolal chraptivé. „Co jste našli?"

„Mizerný úlovek," odpověděl chlap, který nesl Eilonwy a pohodil své zuřivé břímě na trávu vedle Gurgiho. „Párek selských chrapounů, kdyby nám snad k něčemu **byli."**

„Nejspíš k ničemu," odplivl si muž s tvrdou tváří do ohně. „Měli jste jim rozpárat břicha a nemuseli jste se s nimi vláčet až sem." Vstal a přešel ke společníkům. Umouněnou rukou se zpřelámanými nehty popadl Eilonwy pod krkem, jako by ji chtěl uškrtit. „Co jsi zač, kluku?" vyjel na ni rezavým hlasem. Jeho studené modré oči se do ní zavrtaly. „Komu sloužíš? Dá za tebe nějaké výkupné? Odpovídej rychle, když se tě Dorath na něco ptá."

Eilonwy poznala jeho jméno a zalapala po dechu. Taran jí o Dorathovi vyprávěl. Z Gurgiho vyděšeného kňourání usuzovala, že i on psance poznal.

„Odpověz!" křikl Dorath. Zaklel a vrazil Eilonwy políček. Dívka zavrávorala, upadla a cítila, jak jí po obdržené ráně zvoní v uších. Z kapsy se jí vykutálela zlatá koule. Zacloumala pouty a pokusila se šidítko zakrýt vlastním tělem, noha ve vysoké botě je ale odkopla stranou. Dorath se sehnul, zvedl kouli ze země, otáčel ji v rukou a zvědavě si ji ve světle ohně prohlížel.

„Co to je?" zeptal se jeden z banditů, přistoupil blíž a zadíval se na šidítko.

„Je to ze zlata," prohlásil druhý. „No tak, Dorathe, rozbij ten krám a rozdělíme se o něj."

„Ruce pryč, ty svině," zavrčel Dorath. Zastrčil si šidítko do vlastní kazajky. Členové jeho bandy nesouhlasně zamručeli, Dorath je však jediným pohledem umlčel. Sklonil se k Eilonwy. „Kde jsi ukradl takovou hračku, ty zlodějíčko? Chceš, aby ti zůstala hlava na ramenou? Tak mi tedy pověz, kde najdeme další takovéhle poklady."

Eilonwy neodpověděla, přestože se třásla vzteky.

Dorath se ušklíbl. „Vsak ty brzo promluvíš," ujistil ji, „a pak tě bude mrzet, žes nezačal mluvit dřív. Nejdřív se ale podíváme, jestli tvůj kamarád není upovídanější než ty. "

Gurgi, jehož zuby slyšitelně cvakaly strachem, zabořil hlavu hluboko do pláště z ovčí kožešiny a celý se schoulil do klubíčka.

„Chceš si se mnou hrát na želvu nebo co?" zachechtal se drsně Dorath. Zajel silnými prsty do Gurgiho vlasů a zvedl tvorečkovu hlavu k sobě. „Není divu, že se schováváš! Nikoho ošklivějšího jsem v životě neviděl!"

Náhle se Dorath zarazil a s přimhouřenýma očima se naklonil blíž ke Gurgimu. „Na někoho takhle ošklivého se jen tak nezapomíná. No vida! My dva už se přece dávno známe. Máš další příležitost využít mé pohostinnosti! Když jsme se viděli minule, byl jsi ve společnosti jistého pasáčka vepřů." Pohlédl znovu na Eilonwy. „Tohle je ale někdo jiný než ten prasáček."

Popadl Eilonwyin obličej do rukou a hrubě jím otáčel ze strany na stranu. „Tenhle holobrádek…" Překvapeně hekl. „Co to vidím? Holobrádek? To vůbec není kluk, to je nějaká děvečka!"

To už Eilonwy prostě nevydržela. „Já ti dám děvečku! Jsem Eilonwy, dcera Angharadina, vnučka llyrské princezny Regat. Nelibí se mi být svázaná, nelíbí se mi dostávat políčky. Nelíbí se mi, když mě někdo ohmatává, takže ti budu nesmírně vděčná, když toho všeho okamžitě necháš! Přestože měla spoutané nohy, vztekle po psanci kopla.

Dorath se zachechtal a o krok ustoupil. „Pokud mi paměť slouží, lord pasáček se o tobě kdysi zmiňoval." Posměšně se uklonil. „Vítej, princezno dračice. Jsi mnohem lepší úlovek než jakékoli výkupné. Dorath má s tvým pasáčkem vepřů pořádně velký nevyrovnaný účet. Mne i mé družině bude potěšením alespoň částečně ho teď vyrovnat."

„Poskytnu ti jedině to potěšení," osopila se na něj Eilonwy, „že Gurgiho i mě okamžitě necháš jít."

„A vezmu si zpátky svoje šidítko."

Dorathovi naskočily na obličeji skvrny zlosti. „Nechám tě jít," procedil mezi zuby, „ale až později, moje hezoučká princezno, mnohem později. Až budeš odpovídající společnicí pro pasáčky vepřů, možná se

budeš smět ke svému prasáčkovi vrátit. Možná dokonce pozná tvoje vnady, nebo spíš to, co z nich zbude.“

„Pomyslels už na to, co asi zbude z tebe, až si tě Taran najde?“ odsekla Eilonwy. Až doposud llyrská princezna neztratila sebeovládání, vycítila však myšlenky, které se rojily za psancovýma chladnýma očima, a poprvé od svého únosu pocítila opravdový strach.

„Lord pasáček a já svoje účty uzavřeme, až přijde ten pravý čas,“ odpověděl Dorath. S úšklebkem se k ní sklonil. „Tvůj čas ale přišel právě teď.“

Gurgi divoce zápasil se svými pouty. „Neubližuj moudré a laskavé princezně!“ křičel. „Ach, Gurgi tě donutí zaplatit za ošklivou zlolajnost!“ Převalil se k Dorathovi a pokusil se zabořit zuby do jeho nohy.

Dorath se k němu s kletbou otočil a vytáhl z pochvy meč. Eilonwy hlasitě zaječela.

Než však psanec stačil udeřit zdviženým mečem, zpod skalního převisu se náhle skokem vynořil jakýsi dlouhý stín. Dorath vyrazil přidušený výkřik. Zbraň mu vypadla z ruky a svalil se na záda, zatímco chlupatý stín se mu se zuřivým zavrčením zakousl do hrdla. Ostatní banditě sedící kolem ohně s vyděšeným řevem vyskočili.

Všude kolem se míhaly šedé stíny a rychle okolo nich uzavíraly kruh. Nájezdníci se marně snažili uprchnout, na všech stranách je srážela zpět svalnatá těla a strhávaly k zemi cvakající zuby.

„Pomoc, ach, pomoc!“ dal se Gurgi do vystrašeného křiku. „Zlí duchové nás přišli všechny pobít!“

Eilonwy se s vypětím všech sil vyškrábala na nohy. Cítila, jak jí za zády něčí ostré zuby cloumají pouty a přehryzávají je. V příštím okamžiku měla ruce volné. Klopýtavě vyrazila kupředu a šedý stín zatím trhal řemeny, které jí poutaly nohy. Před ní leželo nehybné Dorathovo tělo. Eilonwy k němu rychle přiklekla a vytáhla z kapsy psancovy kazajky šidítko. Když si položila kouli do dlaně, vytryskly z ní zlaté paprsky a ozářily obrovského vlka, nahrbeně sedícího vedle ní. U ohně zahlédla další vlky, kteří se ztráceli stejně rychle, jako se objevili. Za nimi vládlo absolutní ticho. Eilonwy se otřásla a odvrátila oči; vlci odvedli důkladnou práci.

Gurgiho osvobodila šedá vlčice s bílou náprsenkou; ačkoli byl tvoreček vděčný, že unikl ze zajetí nepřátelských válečníků, pozoroval svoji zachránkyni s nedůvěřivě svraštělým čelem. Vlčice Briavael zamrkala žlutýma očima a přátelsky se na něj usmála, Gurgi si od ní přesto udržoval uctivý odstup.

Eilonwy kupodivu necítila ani stín strachu či nejistoty. Vlk jménem Brynach seděl na zadních a upřeně na ni hleděl. Eilonwy ho objala kolem chlupatého svalnatého krku.

„Doufám, že chápeš, že se ti snažíme poděkovat," oslovila ho, „i když si nejsem jistá, jestli mi rozumíš nebo ne. Jediní vlci, se kterými jsem se kdy osobně setkala, žili daleko odtud v Medwynově údolí."

Když Brynach zaslechl Medwynovo jméno, zakňučel a zavrtěl ocasem.

„No, jak vidím, tomuhle rozumíš," přikývla Eilonwy. „Medwyn…" Zaváhala. „Byli tam s ním dva vlci…" Radostně tleskla. „To je určitě ono! Nechci tvrdit, že dokážu rozeznat jednoho vlka od druhého, alespoň na první pohled určitě ne. Na tobě je ale něco, co mi připomíná… No nic, každopádně, pokud jste to doopravdy vy dva, moc rádi vás zase vidíme. Jsme vám zavázáni a teď už zase budeme muset jít. I když si nejsem tak docela jistá, kudy vlastně musíme jít, jestli rozumíš, jak to myslím."

Brynach se ušklíbl a nezdálo se, že by se měl k odchodu. Místo toho zůstal sedět, rozevřel čelisti a pronikavě vyštěkl. Eilonwy s povzdechem zavrtěla hlavou. „Ztratili jsme se a pokoušíme se najít svoje společníky, nemám ale sebemenší tušení, jak se vlčím jazykem řekne pasáček vepřů."

Gurgi mezitím sebral ze země svůj bezedný váček s potravou a přehodil si ho přes rameno. Když se konečně ubezpečil, že mu vlci nechtějí ublížit, přistoupil k Brynachovi a Briavael o něco blíž a nesmírně zaujatě si je prohlížel. Vlci jeho pohled opětovali s nemenší zvědavostí.

„Určitě by nám rádi pomohli," obrátila se Eilonwy ke Gurgimu. „Je to hrozná škoda, že jim nerozumím. Zajímalo by mě, k čemu je dobré být čarodějnicí, když člověk ani nepozná, co se mu snaží říct nějaký vlk!" Náhle se udiveně zarazila. „Teď ale… mám dojem, že jsem mu rozuměla! Určitě! No jasně, jeden z nich zrovna řekl: ‚Pověz nám to!'

Slyšela jsem to… tedy vlastně ne, slyšela, *není* to správné slovo. Cítila jsem to!“

Užasle na Gurgiho hleděla. „Vůbec to nejsou slova. Je to, jako bys poslouchal ušima, ale slyšel srdcem. Rozumím jim, vůbec si ale neumím představit, jak to vlastně dělám. Je to ale přesně tak,“ dodala nevěřícně, „jak mi to popisoval Taliesin.”

„Ach, velká moudrost!“ zajíkl se Gurgi. „Ach, chytré poslouchání! Gurgi také poslouchá, slyší ale uvnitř jen bručení a kručení, když je jeho ubohé břicho prázdné. Ach, běda! Gurgi nikdy neuslyší nejhlubší tajemství, jaká slyší princezna.“

Eilonwy klesla vedle Brynacha na kolena. Chvatně k němu promluvila o Taranovi, o všech ostatních společnících a o tom, co]e postihlo. Brynach nastražil uši a ostře zaštěkal. Obrovský vlk se zvedl na všechny čtyři, setřásl z chlupatého kožichu sníh a zuby jemně zatahal Eilonwy za rukáv.

„Říká, že máme jít za nimi,“ tlumočila Eilonwy Gurgimu. „Pojď a neboj se, jsme v dobrých rukou. Nebo bych měla říct v dobrých tlapách?“

Vlci běželi tiše a rázně a drželi se skrytých stezek a cestiček, jejichž existenci by dívka sama o sobě nikdy neobjevila. Oba společníci se usilovně snažili držet krok s Brynachovým rychlým tempem, přesto však byli často chtě nechtě nuceni zastavit a odpočinout si. Vlkům to zřejmě vůbec nevadilo; pokaždé trpělivě počkali, až budou společníci znovu připraveni vyrazit. Brynach se vždy přikrčil po Eilonwyině boku s šedou hlavou složenou mezi tlapami, jen zřídkakdy si však zdříml a bedlivě nastraženýma ušima zastříhal při každém sebenepatrnějším zvuku. Také Briavael svědomitě plnila funkci průvodce a strážce, pružně skákala po skalních útesech, pozorně větřila a gestem hlavy vyzývala společníky, aby ji následovali.

Ostatní členy smečky Eilonwy prakticky neviděla. Několikrát se však stalo, že se probudila z krátkého spánku a zjistila, že jsou kolem ní vlci rozsazení v ochranném kruhu. Po chvíli se vždy štíhlá šedá zvířata ztratila v okolních stínech a zůstali jen Brynach a Briavael. Dívka si brzy uvědomila, že vlci nejsou jedinými obyvateli Bran-Galeddských hor. Jednou zahlédla početnou skupinu medvědů, kteří ve spořádaném zástupu kolébavě přecházeli po horském hřbetu. Na okamžik se

zastavili, zvědavě na ně pohlédli a pak pokračovali dál. V čistém chladném vzduchu slyšeli zdáli štěkání lišek i další zvuky, které mohly být ozvěnou či odpovědí na nějaké neznámé signály.

„Pročesávají celé hory," obrátila se Eilonwy šeptem na Gurgiho a ukázala na holý vrcholek, na němž se náhle objevil vysoký jelen. „Zajímalo by mě, kolik dalších tlup psanců se tu kolem toulá. Mám ale takový dojem, že pokud do toho mají co mluvit všichni ti medvědi a vlci, moc jich nejspíš nebude."

Brynach se ohlédl, jako by Eilonwyina slova slyšel. Vyplázl jazyk a zamrkal žlutýma očima. Pysky lemující dvě lesklé řady ostrých zubů se nepatrně zkroutily a nebylo pochyb, že se vlk usmívá.

Pokračovali a stále se drželi vyšlapané stezky. Při západu slunce rozsvítila Eilonwy svoje šidítko a nesla je zdvižené nad hlavou. Zjistila, že se k nim opět připojila celá smečka, která postupovala ve dvou dlouhých řadách po obou jejich bocích a držela se těsně mimo kruh zlatého světla. Doprovázeli je i medvědi a další lesní zvěř, jejíž přítomnost spíš jen vytušila.

V Bran-Galeddských horách je mnoho míst, kde poutníkům hrozí nebezpečí či smrt. Princezna z Llyru si žádného z nich nebyla vědoma, protože je i s Gurgim v bezpečí bez úhony minula uprostřed ostražité smečky tichých strážců.

Těsně před polednem následujícího dne začala Briavael, která většinu času strávila zkoumáním cesty vpředu, projevovat známky neklidu a rozrušení. Štěkla a vyskočila na vysoké skalisko, kde zůstala stát tváří k západu, rozčileně švihala ocasem a pobízela společníky k větší rychlosti.

„Myslím, že našli Tarana!" zajásala Eilonwy. „Nerozumím docela přesně, co říkají, ale rozhodně to vypadá, že je to tak. Muži a koně! Horská puma – to je určitě Llyan! Co ale dělají v těchhle končinách? Že by měli znovu namířeno do Rudé pustiny?"

Eilonwy ani Gurgi už se nemohli dočkat, až se znovu připojí ke svým společníkům, odmítli se zastavit na jídlo a odpočinek a Brynach musel každou chvíli zatnout zuby do Eilonwyina pláště, aby dívce na stále strmějších svazích zabránil ve zbytečně riskantním spěchu. Zanedlouho poutníci dospěli na hřeben hlubokého horského údolí a z Eilonwyiných úst se vydral radostný výkřik.

„Vidím je! Už je vidím!“ Vzrušeně ukazovala dolů do rozlehlé úžlabiny. Gurgi k ní doběhl a začal rozčileně poskakovat.

„Ach ano, je to laskavý pán!“ halekal. „Ach ano, a statečný bard! Jsou mrňaví jako mravenci, ale bystrozraký Gurgi je vidí!“

Drobné postavičky byly tak daleko, že je Eilonwy rozeznávala, jen když maximálně namáhala oči. Bylo jí jasné, že dlouhý sestup do údolí jim zabere celý zbytek dne, a rozhodně chtěla společníky dostihnout ještě před setměním. Právě se chystala slézt ze skály dolů, když se náhle zarazila.

„Co to u všech všudy dělají?“ vyjekla. „Jedou přímo do té skalní stěny. Že by tam byla nějaká jeskyně? Podívej, právě v ní mizí poslední jezdec. Jestli je to jeskyně, je určitě největší v celém Prydainu! Vůbec tomu nerozumím. Je tam snad nějaká tajná chodba? Nebo tunel? No to je hrůza! To jsem si mohla myslet, že pasáčka vepřů nenapadne nic lepšího než zmizet zrovna v okamžiku, kdy jsme ho našli!“

Chvatně se začala rozhlížet, kudy z příkrého srázu dolů. Navzdory veškerému spěchu jí sestup připadal nekonečný. I s pomocí Brynacha a Briavael urazili oba společníci sotva víc než polovinu celé vzdálenosti, než se slunce sklonilo k západu a stíny se povážlivě prodloužily. Brynach se náhle zarazil a z hloubi hrdla se mu vydralo varovné zavrčení. Zježila se mu srst na krku a vycenil zuby. Oči měl upřené do údolí a čenich se mu neklidně třásl. V příštím okamžiku Eilonwy zjistila, co ho přimělo zastavit. V údolí spatřila dlouhý zástup válečníků, který rychle postupoval na západ.

Briavael pronikavě zakňučela. Eilonwy z jejího hlasu vycítila strach a nenávist. Důvody těchto pocitů jí byly naprosto jasné.

„Lovci!“ vyjekla dívka. „Vypadá to, že jich jsou stovky a že se všichni vracejí do Annuvinu. Doufám, že nenarazí na Taranovy stopy, i když tam, kam zmizel, je Taran nejspíš v naprostém bezpečí.“

Sotva dořekla, vyplašeně si přitiskla ruku k ústům, protože u vzdálené skalní stěny zahlédla jakýsi pohyb. Z houstnoucích stínů sledovala, jak se Taran a jeho oddíl jeden po druhém znovu objevují.

„Ne!“ vydechla zděšeně. „Jdou zase ven!“

Ze svého stanoviště měla přehled o celém údolí a s náhlým zamrazením si uvědomila, že se bojovníci Svobodných obcí a lovci vzájemně ještě nezpozorovali, že si ale obě skupiny míří vstříc.

„Padnou přímo do pasti!“ zabědovala Eilonwy. „Tarane! Tarane!“ Ozvěna jejích výkřiků se v obrovském zasněženém prostoru zcela ztratila. Taran ji neviděl ani neslyšel. Údolí zatím zahalila tma, takže dívka nemohla nevyhnutelný střet obou ozbrojených jednotek sledovat ani pohledem. Byla to noční můra, do níž neměla možnost jakkoli zasáhnout, mohla pouze trpně čekat na nadcházející jatka. Připadala si, jako by měla svázané ruce a roubík v ústech.

Nepřestávala hlasitě volat Taranovo jméno a vytáhla z pláště šidítko. Zvedla je vysoko nad hlavu, koule se rozzářila a její světlo nabývalo na intenzitě. Vlci se od ní bázlivě odvrátili a Gurgi si oběma rukama zakryl obličej. Paprsky se prodlužovaly a stoupaly k oblakům, jako by se z horského úbočí klubalo samo slunce. Tmavá skaliska a Černé větve stromů byly v okamžení zality jasnou oslepující září. V celém údolí zavládlo světlo jako v poledne.

KAPITOLA XV
LEDOVÁ ŘEKA

V náhlé záplavě zlatého světla propukli lovci v poplašený křik a pochodujícím oddílem projela vlna strachu. Zastavili a stáhli se do bezpečí hluboké rokle. Taran si okamžitě uvědomil, jak málo scházelo, aby jezdce Svobodných obcí zavedl do smrtící pasti, zároveň ale radostně zajásal.

„Eilonwy!“

Užuž se chystal pobídnout Melynlase a vyrazit napříč údolím k horskému úbočí, Fflewddur ho však na poslední chvíli zadržel.

„Počkej, stůj!“ vykřikl varovně bard. ‚Je to ona, našla nás. U velkého Belina, světlo toho jejího šidítka si nemůžeš s ničím splést! Zachránila nám tou hračkou životy. Gurgi s ní bude určitě taky, jenže jestli se teď za nimi rozjedeš, ani jeden z vás se nevrátí. Viděli jsme lovce a sotva si můžeš myslet, že naopak lovci neviděli nás.

Doli se vyšplhal na jeden z balvanů, stál na něm a díval se za ustupujícími lovci. Eilonwyin signál zhasl stejně nenadále, jako se objevil, a v příštím okamžiku se údolí znovu ponořilo do zimní tmy.

„To jsme tedy v pěkné kaši!“ zavrčel trpaslík. „Zrovna teď se musíme nechat nachytat nad zemí! Důl je nám k ničemu a na vzdálenost týdenního pochodu není žádná jiná podzemní chodba. I kdyby tu nějaká byla, přes armádu lovců bychom se k ní stejně nedostali.“

Fflewddur vytasil meč. „Tak tedy zaútočme! Ti ohavní ničemové se pořádně vyděsili a určitě se jim teď nebude chtít bojovat. Vrhneme se na ně bez varování. U velkého Belina, něco takového určitě nebudou čekat!“

„Nechal jsi snad v té štole všechen rozum?“ odfrkl si pohrdavě Doli. „Vrhnout se na lovce? Zabít jednoho a dodat tak sílu všem ostatním? Ani ušlechtilý národ se neodváží jen tak lehkomyslně na ty bandity zaútočit. Ne, příteli, to by nešlo.“

„Když jsem byl ještě obrem,“ ozval se Glew, „bez problémů bych je byl všechny zahnal. Časy se ovšem změnily, i když to nebylo mojí vinou, a sotva bych řekl, že se změnily k lepšímu. Na Moně jsem se například jednoho dne rozhodl, že už opravdu musím něco udělat s těmi drzými netopýry. To je zajímavá historka…“

„Sklapni, ty hlupáku mrňavá!“ okřikl ho bard. „Už jsi toho napovídal a hlavně natropil dost.“

„No jistě, jen to všechno sveďte na mě,“ zahučel uraženě Glew. „Já můžu za to, že si Gwydion nechal ukrást ten meč, za to, že synové kotle uprchli, a za všechny další maléry, které nás postihly.“

Bard se ani neobtěžoval s odpovědí na plačtivý výlev bývalého obra. Taran, který nařídil bojovníkům Svobodných obcí, aby se stáhli do relativního bezpečí v ústí podzemní štoly, se vrátil a přidal se ke společníkům.

„Obávám se, že má Doli pravdu,“ prohlásil. „Kdybychom na lovce zaútočili, znamenalo by to jen naši vlastní zkázu. Ani teď nemáme příliš mnoho sil a nemůžeme si dovolit jimi plýtvat. Hodně jsme se zdrželi a možná už ani nestihneme přispět včas Gwydionovi na pomoc. Ne, musíme najít nějaký jiný způsob, jak se odtud navzdory těm lovcům dostat.“

„Ani to nic neřeší,“ zavrtěl hlavou Doli. „Vědí, že jsme tady, a pokud se pokusíme zmizet, poznají to. Stačí, když půjdou po našich stopách. Popravdě řečeno by mě překvapilo, kdyby ještě před svítáním nezaútočili. Dobře si prohlédněte vlastní kůži, přátelé, je to možná naposledy, co ji vidíte celou.“

„Doli,“ otočil se k němu naléhavě Taran, „jsi jediný, kdo nám teď může pomoct. Vydal by ses do tábora lovců na výzvědy? Zjistit všechno, co můžeš, o jejich plánech? Vím, jak nerad se měníš v neviditelného…“

„V neviditelného!“ vyprskl trpaslík a udeřil se dlaní do čela. „Já věděl, že na to dřív nebo později dojde. Vždycky na to dojde! Starouš Doli! Promění se v neviditelného! Ani nevím, jestli to ještě umím, snažil jsem se to zapomenout. Mám z toho bolení v uších. To už bych si raději nacpal do hlavy sršně a vosy. Chtějte po mně cokoli jiného, jen ne tohle!“

„Dobrák starouš Doli,“ pochválil ho Taran. „Věděl jsem, že to uděláš.“

Po chvíli dalších protestů, kterými neoklamal nikoho, jedině snad sám sebe, se rudovlasý trpaslík podvolil a slíbil, že udělá, co po něm Taran žádá. Pevně zavřel oči, zhluboka se nadechl, jako by se chystal skočit po hlavě do ledové vody, a zmizel. Nebýt toho, že se k němu tlumeně neslo popuzené huhlání, nebyl by Taran věřil, že je Doli stále vedle něj. Jen téměř neslyšný šramot oblázků, na které došláply neviditelné nohy, mu prozrazoval, že trpaslík vyšel z tunelu a zamířil k nepřátelskému postavení.

Na Doliho příkaz rozestavilo vojsko ušlechtilého národa stráže v širokém půlkruhu za ústím tunelu, kde byly jejich bystré oči a uši schopny zachytit jakýkoli podezřelý pohyb či zvuk. Taran žasl nad tím, jak nehybnou pózu vybraní válečníci zaujali – byli skoro stejně neslyšní a neviditelní jako Doli. Ve svých bílých pláštích vypadali ve světle měsíce, který se právě začal proklubávat z mračen, jen jako ojíněné kameny nebo zmrzlé hroudy. Jezdci dřímali schoulení a opření o své koně, aby se trochu zahřáli. Glew se opodál stočil na zemi do klubíčka a spal. Těsně za ústím tunelu seděl Fflewddur opřený o skalní stěnu, jednou rukou k sobě tiskl harfu a druhou měl položenou na obrovské hlavě Llyan, která se natáhla vedle něj a tiše předla.

Zahalený ve svém plášti, upíral Taran znovu užaslý pohled na horské úbočí, na němž se předtím objevily první záblesky Eilonwyina signálního světla. „Je naživu," mumlal si tiše sám pro sebe. „Naživu," šeptal znovu a znovu a srdce mu při každém zopakování toho slova radostně poskočilo. Z jakéhosi důvodu také nepochyboval, že s ní bude i Gurgi. Všechny smysly mu napovídaly, že oba společníci přežili. Mrazivým vzduchem se rozlehlo vlčí zavytí. Následovaly další zvuky, podobné vzdálenému křiku, Taran jim však nevěnoval pozornost, protože jeho myšlenky byly příliš zaujaty nově nalezenou nadějí.

Pomalu minula polovina noci, když se před nimi konečně znovu objevil Doli. Trpaslík se tak třásl vzrušením, že si ani nepostěžoval na hučení v uších a chvatně pokynul Taranovi a Fflewddurovi, aby ho následovali. Taran zburcoval spící jezdce a pospíšil si za společníky. Válečníci ušlechtilého národa už klusali za Dolim, tiší jako bílé stíny.

Taran se zpočátku domníval, že je trpaslík chce odvést přímo k táboru lovců, Doli však místo toho nedaleko od tábora zabočil a začal se škrábat vzhůru po svahu stoupajícím vysoko nad rokli.

„Lovci jsou pořád tam," zahučel Doli pod vousy, zatímco šplhali nahoru. „Ne že by tam ale byli dobrovolně. Máme tu pár přátel, o kterých jsme nevěděli – medvědy a vlky, jsou jich tucty a všichni jsou rozmístění kolem okraje rokliny. Tlupa lovců se pokusila vylézt nahoru. Ještě štěstí, že jsem byl neviditelný, jinak už bych tady nebyl. Oni ale neviditelní nebyli. Medvědi se k nim dostali jako první. Byli s těmi ničemy rychle hotoví. Krvavě, ale rychle."

„Pozabíjeli oddíl lovců?" zamračil se Taran. „Teď budou ti zbývající ještě silnější."

„Tak či onak," pokrčil rameny Doli, „medvědi a vlci si s nimi poradí líp, než bychom to dokázali my. Pochybuji, že lovci ještě dnes v noci zaútočí. Mají z těch zvířat strach. Zůstanou v rokli až do rána, a to je přesně to, co potřebujeme. Myslím, že jsem něco objevil."

Tou dobou už se vyšplhali až nahoru a ocitli se na břehu zamrzlého jezera. Na téměř kolmé stěně, spadající z okraje skalnatého útesu, se v měsíčním světle třpytil zmrzlý vodopád; obrovské rampouchy se jako prsty gigantické pěsti zarývaly do strmého srázu, jako by jezero svíraly mrazivým stiskem. Řeka ztuhlého stříbra ve velkých vlnách spadala dolů do rokle, v níž nalezli úkryt lovci. Taran zahlédl jejich táborové

ohně, žhnoucí do tmy jako zlověstné oči. Nebyl si sice zcela jistý, ale zdálo se mu, že kousek výš nad roklinou vidí i nezřetelné stíny míhající se mezi kameny a nízkým křovím, možná to byli medvědi a vlci, o nichž se zmiňoval trpaslík.

„Tak co?“ ozval se Doli. „Co tomu říkáte?“

„Co tomu říkáme?“ rozčilil se bard. „Já osobně mám dojem, že jsi to byl ty, starý příteli, kdo v té šachtě nechal všechen rozum. Pěkně jsme se protáhli, než jsme sem vylezli, sotva bych ale řekl, že je vhodná chvíle k tomu, abychom se obdivovali přírodním krásám.“

Trpaslík si založil ruce v bok a hleděl na Fflewddura, jako by ztrácel veškerou trpělivost. „Občas mám dojem, že má Eiddileg o vás lidech pravdu. Nevidíte si dál než na špičku nosu? Copak to vůbec nechápete? Máme ty bandity prakticky přímo pod sebou. Uvolněte to jezero! Uvolněte vodopád! Vypusťte z jezera vodu a zaplaví celý jejich tábor!“

Taranovi se zatajil dech. Srdce mu na okamžik v hrudi poskočilo nadějí. Pak zavrtěl hlavou. „To je příliš pracný úkol, Doli. S tím ledem si neporadíme.“

„Tak ho rozpusťte!“ rozkřikl se trpaslík. „Nasekejte větve, keře, všechno, co hoří. Kde je led příliš silný, rozsekejte ho na kusy! Kolikrát vám to musím opakovat? Máte co do činění s ušlechtilým národem!“

„Myslíš, že by to doopravdy šlo?“ zašeptal Taran.

„Navrhoval bych to snad, kdybych si to nemyslel?“ odsekl trpaslík.

Fflewddur tiše obdivně hvízdl. „Uvažuješ opravdu velkoryse, kamaráde. Máš ale pravdu, líbí se mi to. U velkého Belina, kdybychom to dokázali, zlikvidovali bychom je všechny naráz! A jednou provždy bychom se jich zbavili!“

Doli už barda neposlouchal; začal mezitím rozdávat spěšné příkazy válečníkům ušlechtilého národa, kteří shodili z ramenou sekery, začali klestit a porážet stromy, vyvracet ze země nižší keře a naštípané dřevo chvatně nosit k jezeru.

Taran zaplašil veškeré pochybnosti, tasil z pochvy meč a pustil se do sekání dřeva. Fflewddur pracoval po jeho boku. Navzdory jiskřivě mrazivému vzduchu se jim čela zalila potem a sípavý dech se jim před obličeji srážel v bílý mlžný závoj. U zamrzlého vodopádu zvonily o led sekery ušlechtilého národa. Doli pobíhal mezi válečníky, přihazoval

dřevo na hromadu větví a křoví a vyvracel ze země kameny i větší balvany, aby vytvořil přímější a rychlejší kanál.

Noci rychle ubývalo. Taran se vyčerpaně potácel, mrazem zkřehlé ruce měl rozedrané a krvavé. Fflewddur se sotva držel na nohou. Příslušníci ušlechtilého národa však ani na okamžik nepolevili ve svém úsilí. Ještě před rozbřeskem pokrývala celé jezero i zamrzlý vodní proud vysoká vrstva dřeva, jako by tu přes noc vyrostl nový les. Teprve pak byl Doli spokojen.

„Teď to všechno podpálíme!“ křikl na Tarana. „Troud ušlechtilého národa hoří žhavějším plamenem než cokoli, co znáte vy lidé. Za okamžik to vzplane!“ Pronikavě zahvízdal mezi zuby. Kolem celého jezera se rozhořely pochodně trpaslíků a jako komety opsaly ohnivé oblouky, když je válečníci vrhli na navršené dřevo. Taran sledoval, jak se vznítily první větve a za okamžik i celá hranice. V uších se mu rozlehl zuřivý praskot, přes který sotva slyšel, jak Doli na společníky volá, aby ustoupili dál od ohně. Jako žár z rozpálené výhně do něj udeřila vlna horka, když spěšně hledal útočiště mezi kameny. Led začal tát. Taran slyšel syčení uhasínajících plamenů, běsnící oheň byl však příliš rozsáhlý, aby ho voda dokázala zcela uhasit, takže žár naopak ještě stoupal. Od kanálu k nim dolehlo skřípání a sténání posunujících se balvanů, které povolovaly pod narůstajícím tlakem zvedající se vody. V příštím okamžiku, jako když se vrata vyvrátí z pantů nebo zeď zhroutí v základech, povolil celý bok skalního útesu a vzniklým otvorem prorazila stěna vody, která smetla a unášela s sebou vše, co jí stálo v cestě. Po srázu se s hromovým rachotem řítily dolů obrovské ledové bloky, převalovaly se a poskakovaly jako pouhé oblázky. Dravý proud s sebou nesl i hořící větve, nad uhánějící potopou se válely kotouče dýmu a šlehala mračna jisker a valící se řeka v celé své délce zářila jasným plamenem.

Ve strži pod nimi lovci spustili hlasitý pokřik a zběsile prchali. Bylo příliš pozdě. Hučící voda a kutálející se balvany srážely zpět válečníky, kteří se zoufale škrábali po příkrých svazích rokle nahoru. S řevem a vzteklými kletbami padali pod zpěněnou kaskádou nebo byli naopak vyhazováni jako třísky do vzduchu, kde je pak proud přirazil na ostré kameny. Několika málo se podařilo vylézt výš, jakmile se tam ale ocitli,

spatřil Taran, jak se na ně vrhají temné stíny. Cekající zvěř se mstila na těch, kteří ji tak dlouho nelítostně štvali a zabíjeli.

Na roklinu se sneslo ticho. Ve světle ranního rozbřesku viděl Taran lesk temné vody, která strž zaplavila. Některé větve dosud hořely, jiné doutnavě uhasínaly a ve vzduchu visely kotouče šedé mlhy. Za Taranem se ozvalo zarachocení kamenů; otočil se a vytrhl z pochvy meč.

„Ahoj!“ pozdravila ho Eilonwy. „Už jsme zase tady!“

„To je zvláštní způsob, jak někoho přivítat,“ pokračovala Eilonwy, když na ni Taran zůstal jen beze slova zírat. Srdce mu překypovalo tak, že nebyl schopen promluvit. „Mohl bys alespoň něco říct.“

Zatímco se radostně halekající Gurgi všemožně snažil pozdravit se všemi najednou, přikročil Taran rychle k Eilonwy, popadl ji do náruče a přitiskl ji k sobě. „Už jsem ztrácel naději…“

„To tedy byla pěkná hloupost,“ odsekla Eilonwy. „Já jsem naději neztratila ani na okamžik. I když musím přiznat, že ten ničema Dorath mi připravil pár nepěkných okamžiků a o vlcích a medvědech bych ti mohla vyprávět věci, kterým bys nejspíš ani nevěřil. Nechám si to na později, až mi budeš moct i ty povědět, co všechno se s vámi dělo. Pokud jde o ty lovce,“ nepřestávala mluvit, ani když opětovně sjednocení společníci zamířili k tunelu, „celé jsem to viděla. Ze začátku jsem vůbec nechápala, o co se to pokoušíte. Pak mi to ale došlo. Bylo to báječné. Mohlo mě napadnout, že v tom má prsty Doli. Starouš Doli! Vypadalo to jako řeka hořícího ledu…“ Princezna se náhle zarazila a překvapeně vykulila oči. „Uvědomujete si vůbec, co jste dokázali?“ zašeptala. „Viděli jste to?“

„Jestli si uvědomujeme, co jsme udělali?“ zasmál se Fflewddur. „To víš, že ano! Zbavili jsme se lovců a odvedli jsme skvělou práci. Ani Fflam by to nevymyslel líp. A pokud se ptáš, co vidím, spis mě těší to, co *nevidím*, jestli chápeš, jak to myslím, konkrétně že nevidím ani známku po těch lotrech.“

„Hen Wenina věštba!“ vyhrkla Eilonwy. „Už se částečně vyplnila! Copak jste už zapomněli? *Noc se promění v poledne a řeky vzplanou ledovým ohněm, než se Dyrnwyn vrátí zpět.* No a vy jste jednu řeku zapálili, nebo mi to tak alespoň rozhodně připadalo. A ledový oheň, to by mohlo znamenat všechen ten led a hořící pochodně, ne?“

Taran pozorně hleděl na princeznu. Roztřásly se mu ruce, když mu v paměti zazněla ozvěnou slova věštby. „Vidělas tedy něco, čeho jsme si my sami nevšimli. Nepřispěla jsi k tomu ale i ty stejným dílem? Aniž by sis to uvědomila? Jen se zamysli! *‚Noc* se *promění V poledne.’* Tvoje šidítko proměnilo tmu v denní světlo!“

„Ano, ano!“ vykřikl Gurgi. „Moudré prasátko říkalo pravdu! Mocný meč bude znovu nalezen!“

Fflewddur si odkašlal. „My Fflamové se zásadně na všechno díváme z té lepší stránky,“ prohlásil, „v tomhle případě bych vám ale chtěl připomenout, že ta věštba také říká, že *uhašen bude plamen Dyrnwynu a ztracena jeho moc,* což znamená, že i kdyby se nám ho podařilo najít, nijak si tím nepolepšíme. A navíc si vzpomínám na něco v tom smyslu, že by měly promluvit němé kameny. Až doposud jsem od žádného kamene neslyšel jediné slůvko, i když o balvany a skály tady rozhodně není nouze. Jediné, co jsem se od nich zatím dozvěděl, je to, že se na nich pěkně mizerně spí. Navíc, pokud chcete slyšet můj názor, věštbám zásadně vůbec nevěřím. Podle mých zkušeností jsou stejně zlé jako kouzla a vedou vždy k jediné věci: k problémům.“

„Já osobně smyslu té věštby také nerozumím,“ připustil Taran. „Jsou to skutečně znamení naděje, nebo sami sebe klameme, když do nich svoji naději vkládáme? Jen Dallben nebo Gwydion mají dostatek moudrosti, aby je dokázali správně vyložit. Přesto se nemohu ubránit přesvědčení, že alespoň nějakou naději máme. Je ovšem pravda, že náš úkol tím není o nic snazší.“

„Snazší?“ ušklíbl se Doli. „Je teď zhola nemožný. Stále ještě chcete vyrazit k Rudé pustině? Ujišťuji vás, že synové kotle jsou už daleko mimo náš dosah.“ Pohrdlivě si odfrkl. „Nemluvme o žádných věštbách, mluvme o čase. Toho jsme ztratili příliš mnoho.“

„Už jsem o tom také dlouze přemýšlel,“ odpověděl Taran. „Myslím na to od chvíle, kdy se propadl ten tunel. Domnívám se, že naší jedinou nadějí je pokračovat dál přes hory a pokusit se syny kotle zastavit, až zabočí na severozápad k Annuvinu.“

„To je vskutku pranepatrná naděje,“ zachmuřil se Doli. „Ušlechtilý národ se tak daleko neodváží pustit, ta země je nám zapovězená. Tak blízko Arawnově říši by trpaslíci zemřeli. Gwystylova cestovní stanice byla říši smrti nejblíž a sami jste viděli, co to provedlo s jeho zažíváním

i s ním samotným. Můžeme pro vás udělat jen to, že vás vybavíme na cestu. A jeden z nás by vás mohl doprovodit," dodal. „Nepochybně uhádnete, kdo to bude. Starouš Doli! Strávil jsem už nad zemí s vámi lidmi tolik času, že mi nemůže ublížit ani Annuvin.

Ano, půjdu s vámi," pokračoval Doli a zuřivě se zamračil. „Žádné jiné řešení nevidím. Starouš Doli! Občas mě mrzí, že mám tak dobráckou povahu. Pche!"

KAPITOLA XVI
ČARODĚJ

Stařec se nad stolem poházeným knihami hrbil jako unavené děcko, s hlavou složenou na zkřížených rukou. Přes vyzáblá ramena měl přehozený plášť; oheň v krbu sice stále ještě hořel drobnými plamínky, chlad letošní zimy mu ale zalézal do morku kostí lezavěji než kteroukoli jinou zimu, na kterou si vzpomínal. U nohou se mu neklidně převalovala Hen Wen a úzkostlivě kvičela pronikavě ječivým tónem. Dallben, který nespal ani nebděl, sáhl křehkou rukou dolů a jemně ji poškrábal za uchem.

Svině se odmítala uklidnit. Růžový rypák se jí třásl, nešťastně frkala a chrochtala a pokoušela se zavrtat hlavu do záhybů jeho pláště. Čaroděj se konečně probral k plnému vědomí.

„Copak se děje, Hen? Že by už přišel náš čas?" Uklidňujícím gestem popleskal svini po hřbetě a ztuhle se zvedl z dřevěné lavice. „Jen klid, je to jen chvilička, která brzy přejde, nic víc, ať to dopadne jakkoli."

Beze spěchu se chopil dlouhé hole z jasanového dřeva, opřel se o ni a kulhavě vyšel ze světnice. Hen mu cupitala v patách. Ve dveřích stavení si přitáhl plášť blíž k tělu a vyšel do noci. Měsíc byl právě v úplňku a plul vysoko na nekonečné obloze. Dallben se zastavil a pozorně naslouchal. Uším kohokoli jiného by malé hospodářství připadalo tiché jako samotný měsíc, starý čaroděj však se soustředěně svraštělým čelem a přivřenýma očima kývl hlavou. „Máš pravdu, Hen,"

zamumlal. „Už je slyším. Ještě jsou ale daleko. Co tedy," dodal s pokřiveným úsměvem, „mám tu snad na ně bůhvíjak dlouho čekat, až mi zmrzne i ta trocha morku, která mi ještě zbývá v kostech?"

Přes svá slova se nevrátil do stavení, naopak postoupil o několik kroků dál na dvorek. Oči, které byly ještě před chvílí ztěžklé ospalostí, se mu rozzářily jako ledové krystaly. Pozorně se zadíval za bezlisté stromy ovocného sadu, jako by chtěl nahlédnout do stínů ovíjejících les jako úponky černého břečťanu. Hen Wen se držela zpátky, neklidně seděla na zadku a sledovala čaroděje s výrazem hlubokých obav ve své široké štětinaté tváři.

„Řekl bych, že jich je asi dvacet," poznamenal Dallben. „Sám nevím, jestli bych se měl urazit nebo jestli by se mi mělo ulevit," dodal se suchým humorem. „Jen dvacet? To je uboze málo. Jenže větší počet by byl na tak dlouhé cestě spíš na obtíž, zvlášť když by se museli prosekat válečnou vřavou v údolí Ystradu. Ne, dvacet je dostatečné a rozumné množství."

Několik okamžiků zůstal stařec klidně a trpělivě stát. Konečně se k němu jasným vzduchem donesl tlumený, ale neustále sílící dusot koňských kopyt, který po chvíli umlkl, jako by jezdci sesedli a dál své koně vedli pěšky.

Na pozadí temné spleti stromů v místech, kde na okraji strniskem zarostlého pole začínal les, by byl nezasvěcený pozorovatel mohl míhající se postavy považovat za pouhé stíny vrhané okolními křovisky. Dallben se napřímil, zvedl hlavu a vydechl asi tak silně, jako by chtěl sfouknout pampeliškové chmýří.

Přes pole se v okamžení s hlasitým zavytím přehnala divoká vichřice. U stavení se vzduch ani nepohnul, do lesa však narazil orkán o síle tisíce mečů, až se stromy prohnuly a s rachotem do sebe narážely. Koně zaržáli a muži se dali do křiku, když po nich náhle začaly švihat rozkmitané větve. Vichr zaútočil na válečníky, kteří se před ním snažili zaštítit zdviženými pažemi.

Oddíl bojovníků však přesto pokračoval v cestě, prodíral se větrem bičovaným lesem a po chvíli vyjel ven na strniště. Jakmile začal vichr dout, Hen Wen vystrašeně vykvikla, otočila se a vběhla dovnitř do stavení. Dallben zvedl ruku a vítr se utišil stejně rychle, jako se objevil. Stařec se zamračil a udeřil holí do zmrzlé země.

Ozvalo se burácivé zadunění hromu, půda se otřásla a pole se vzdulo jako rozbouřené moře. Válečníci zavrávorali a ztratili půdu pod nohama; značná část útočníků se otočila, prchla do bezpečí lesa a kvapně se dala na útěk, jako by se bála, že se snad samotná země rozevře a pohltí je. Ostatní, kteří si hlasitými výkřiky vzájemně dodávali odvahu, vytasili meče a klopýtavě se rozběhli přes pole ke stavení.

Dallben s poněkud otráveným výrazem mávl rukou s roztaženými prsty, jako by házel hrst oblázků do jezírka. Z ruky mu vyšlehl karmínově rudý plamen a jako ohnivý bič vystřelil oslepujícím záblesken k černé obloze.

Válečníci se rozječeli, když je zasáhly provazce praskajících plamenů a obtočily se jim kolem paží a nohou. Koně se vytrhli z jejich sevření a divokým tryskem zmizeli v lese. Útočníci odhodili zbraně a zoufale ze sebe začali strhávat pláště a kazajky. Zavyli bolestí a hrůzou, na místě se otočili a hlava nehlava se hnali zpět k lesu.

Plameny zmizely. Dallben, který se už pomalu chtěl otočit a jít zpět, zpozoroval, že jedna zbývající postava se stále pachtí přes prázdné pole k němu. Znepokojeně sevřel v ruce hůl a co nejrychleji se belhal do domu. Válečník právě rázným krokem procházel kolem stájí do dvora. S ozvěnou dusajících kroků za zády Dallben spěšně překročil práh domu, sotva však stačil dojít do útočiště své světnice, když se v jejích dveřích objevil i válečník. Stařec se k útočníkovi otočil čelem.

„Stůj!“ křikl. „Stůj! Už ani krok!“

Starý čaroděj se vytáhl do plné výše, v očích mu zablesklo a v hlase mu zazvonil tak pánovitý tón, že válečník mimoděk zaváhal. Kápě mu spadla na ramena a světlo ohně z krbu poskakovalo po zlatých vlasech a pyšných rysech Pryderiho, syna Pwyllova.

Dallben z něj ani na okamžik nespustil oči. „Už dlouho tě čekám, králi Západních držav.“

Pryderi sebou škubl, jako by chtěl postoupit o krok kupředu. Ruka mu sjela k jílci obnaženého meče, který mu visel u pasu. Starcův pohled ho však přikoval na místo. „V mém titulu se pleteš,“ odsekl posměšně. „Jsem dnes už vládcem větší říše. Celého Prydainu.“

„Chceš mi snad říct," odpověděl Dallben s předstíraným překvapením, „že Gwydion z Donina rodu už není prydainským králem králů?"

„Král bez království?" uchechtl se drsně Pryderi. „Král v hadrech, na kterého pořádají štvanici jako na lišku? Caer Dathyl padl a Donini synové jsou rozprášeni. To už ale určitě víš, zdá se, že se k tobě ta zpráva donesla dost rychle."

„Všechny zprávy se ke mně donesou rychle," přikývl Dallben. „Možná rychleji než k tobě."

„Chceš se snad vychloubat svou mocí?" ušklíbl se opovržlivě Pryderi. „Nakonec ti nebyla nic platná, právě teď když jsi ji potřeboval nejvíc. Tvoje kouzla nedosáhla ničeho jiného, než že vystrašila hrstku válečníků. Pyšní se lstivý Dallben tím, že zahnal na útěk bandu chrapounů?"

„Moje kouzla neměla nikoho zahubit, měla pouze varovat," odpověděl Dallben.

„Na této půdě hrozí nebezpečí každému, kdo na ni vstoupí proti mé vůli. Tvoji následovníci si mé varování vzali k srdci, zatímco ty, lorde Pryderi, jsi ho bohužel neuposlechl. Ti chrapouni měli víc rozumu než jejich král, protože není moudrý ten, kdo hledá vlastní smrt."

„Opět se mýlíš, čaroději," ujistil ho Pryderi. „Hledám totiž tvoji smrt."

Dallben se zamyšleně zatahal za řídké vousy na bradě. „To, co člověk hledá, a to, co skutečně najde, není vždy totéž, Pwyllův synu," prohlásil tiše. „Ano, chtěl bys mě připravit o život, to pro mne není žádné tajemství. Že Caer Dathyl padl? To je prázdné vítězství, dokud stojí Caer Dallben a dokud jsem naživu já. Proti vládci Annuvinu stály odjakživa dvě pevnosti: zlatý hrad a malý statek. Ta první je v troskách, ale ta druhá je dosud štítem nastaveným zlu a mečem neustále namířeným na Arawnovo srdce. Pán smrti to ví a právě tak dobře ví, že sem nikdy nesmí vstoupit ani on, ani jeho lovci a synové kotle.

Proto jsi přišel ty," dodal Dallben, „abys vykonal, co ti poroučí tvůj pán."

Pryderiho obličej se zalil zlostným ruměncem. „Jsem svým vlastním pánem!" rozkřikl se. „Jestliže je mi dána moc, která mi umožňuje sloužit Prydainu, měl bych se snad bát jí použít? Nejsem lovec, který

zabíjí jen pro pouhou potěchu a zábavu. Dělám to, co musím, a necouvám před svou povinností. Můj cíl je důležitější než život jednoho muže, než životy tisíce mužů. A jestliže musíš zemřít i ty, Dallbene, nechť se tak stane.“

Pryderi náhlým rozmachem vytrhl od pasu meč a udeřil proti čaroději. Dallben však pevněji sevřel svoji hůl, pozvedl ji a jeho úder vykryl. Čepel Pryderiho meče se při dopadu na tenké dřevo roztříštila a úlomky se s cinkotem rozsypaly po podlaze.

Pryderi odhodil ulomený jílec. V jeho očích se však nezračil strach, ale pohrdání. „Varovali mě před tvou mocí, čaroději. Chtěl jsem se o ní ale přesvědčit na vlastní oči.”

Dallben se nepohnul. „Myslíš, že bylo to varování dostatečné? Kdyby totiž bylo, neopovážil by ses mi postavit.“

„Máš velkou sílu, čaroději,“ připustil Pryderi, „není ale tak velká jako tvoje slabost. Znám tvoje tajemství. Ať proti mně použiješ jakékoli prostředky, nakonec to budu já, kdo musí zvítězit. Ze všech schopností je ti jedna odepřena pod trestem vlastní smrti. Jsi pánem větrů? Dokážeš poručit zemi, aby se zatřásla? To jsou dětinské triky. Nejsi schopen toho, čeho je schopen i poslední z válečníků: nemůžeš zabít.“

Pryderi vytáhl z pláště krátkou černou dýku, na jejímž jílci se skvěl znak Annuvinu. „Já žádné takové zábrany nemám,“ prohlásil. „Byl jsem nejen varován, ale také vyzbrojen. Tuhle dýku jsem dostal přímo od Arawna. Neplatí na ni žádné z tvých kouzel.“

Dallbenova vrásčitá tvář se zkřivila výrazem lítosti a hlubokého smutku. „Ubohý hlupáku,’ zahučel. ‚Je to pravda. Tato annuvinská zbraň mě může připravit o život a ani já nemohu zastavit tvoji ruku. Jsi ale slepý jako krtek, který ryje v zemi. Zeptej se sám sebe, lorde Pryderi, kdo je teď pánem a kdo otrokem. Arawn tě podvedl.

Ano, podvedl tě,“ opakoval Dallben rezavým a chladným hlasem. „Myslels, že ho donutíš, aby ti sloužil, přitom mu ale sám zcela nechtěně sloužíš lépe než kterýkoli z jeho námezdných pohůnků. Poslal tě za mnou, abys mě zabil, a dal ti i zbraň, kterou to můžeš provést. Možná mě doopravdy zabiješ. Bude to ale Arawnovo vítězství, ne tvoje. Jakmile uděláš, co po tobě žádá, budeš pro vládce Annuvinu nepotřebnou a přebytečnou přítěží. Ví velice dobře, že nikdy

nepřipustím, abys z Caer Dallbenu odešel živ. Jsi mrtev, lorde Pryderi, i když ještě stojíš přede mnou.“

Pryderi pozvedl černou dýku. „Mluvíš jen proto, abys oddálil svoji smrt.“

„Podívej se z okna,“ vyzval ho Dallben.

Ještě nedořekl a okenním rámem se dovnitř vlila purpurová záře. Ze země vyšlehl široký pás plamenů a obkroužil celý Caer Dallben. Pryderi zaváhal a o krok ustoupil.

„Uvěřils polopravdám,“ vysvětloval Dallben. „Ještě nikdy nikdo skutečně nezemřel mojí rukou, ale ti, kdo pohrdají mými kouzly, tak činí na vlastní nebezpečí. Zabij mě, lorde Pryderi, a plameny, které vidíš, v okamžení pohltí Caer Dallben. Neunikneš.“

Pryderiho zlatavé rysy se stáhly ve výraz nedůvěry smíšené se strachem, narůstajícím při každém čarodějově slovu. „Lžeš,“ zašeptal král chraptivě. „Až zemřeš, ty plameny pohasnou.“

„O tom, lorde Pryderi, se budeš muset přesvědčit sám,“ usmál se Dallben.

„Mám dostatečný důkaz!“ vyhrkl Pryderi. „Arawn by nezničil to, co chce získat nade vše ostatní. Dostal jsem dva úkoly, které jsi ani s veškerou svou moudrostí neuhádl. Tvoje smrt je jen jedním z nich. Tím druhým je získat a přinést *Knihu tří zjeveni*.“

Dallben smutně potřásl hlavou a pohlédl na těžký svazek v kožené vazbě. „V tom případě tě oklamal dvojnásobně. Ta kniha Arawnovi k ničemu není, protože za žádných okolností není schopna sloužit zlu. Neposlouží proto ani tobě, lorde Pryderi.“

Starcův hlas nyní zvučel silou ledového větru. „Potřísnil sis ruce krví, když sis ve své pýše dovolil vynášet soudy nad svými bližními. Tvrdíš, že tvým cílem bylo posloužit Prydainu? Vybral sis k tomu špatný nástroj. Ze zla se nikdy nemůže zrodit dobro. Spřáhl ses s Arawnem a domníval ses, že usiluješ o dobrou věc. Nyní se z tebe stal vězeň téhož zla, které jsi chtěl odstranit, vězeň a oběť. V *Knize tří zjevení je* už totiž předpovězena tvoje smrt.“

Dallbenovy oči zajiskřily a pravdivost jeho slov jako by Pryderimu zatáhla smyčku kolem hrdla. Králova tvář zpopelavěla. S hlasitým výkřikem odhodil dýku a vrhl se po obrovské knize. Vztáhl k ní ruce, jako by ji chtěl roztrhat na cáry.

„Nedotýkej se jí!“ zahřměl Dallben.

Pryderi už ji však uchopil. Jakmile se jí dotkl, vystřelil z prastarého svazku oslepující blesk, který se rozvětvil jako hořící strom. Světnicí se rozlehl Pryderiho děsivý smrtelný výkřik.

Dallben se odvrátil a svěsil hlavu, jako by ho přepadl hluboký smutek. Kruh ohně za hranicí malého hospodářství v tichém úsvitu zablikotal a zhasl.

KAPITOLA XVII
SNĚHOVÁ BOUŘE

U linie holých skal, označujících nejzápadnější výběžek Bran-Galeddských hor, se všichni válečníci ušlechtilého národa s výjimkou Doliho otočili k návratu, protože za touto hranicí byla už všechna země pod nadvládou pána smrti Arawna. Několik následujících dnů se společníci pracně probíjeli pustinou plnou kamení, v níž se nedařilo ani mechu či lišejníku. Obloha byla šedá a několik řídkých mračen, která po ní plula, připomínalo pouhé cáry tmavší šedi. Zdálo se, jako by z annuvinské pevnosti unikala jakási jedovatá mlha, dusící vše živé a zanechávající za sebou jen kamenitou spoušť.

Společníci toho příliš nenamluvili a raději šetřili síly. Od prvního dne, kdy překročili hranici říše smrti, byli nuceni sesednout, pokračovat v cestě pěšky a vést unavené koně zrádnými soutěskami. Dokonce i na hřebci Melynlasovi se projevovaly známky únavy; jeho mohutná šíje se klonila k zemi a občas mu podklesly nohy. Jen Llyan obratně a sebejistě skákala i po těch nejužších a nejnebezpečnějších římsách. Mnohokrát se stalo, že zatímco společníci opatrně sestupovali z jednoho příkrého srázu jen proto, aby vzápětí šplhali do ještě strmějšího kopce, obrovská kočka přeskočila z jednoho skalního útesu na druhý, takže ji nahoře našli sedět s ocasem stočeným kolem zadních nohou; počkala, dokud ji Fflewddur nepoškrábal za ušima, a pak se ihned rozběhla dál.

Doli pevně třímal svoji hůl, bílou kápi měl přehozenou přes hlavu i přes část obličeje a pachtil se v čele nepočetného oddílu. Taran

nepřestával žasnout obdivem, když viděl, jak neúnavný trpaslík jakoby nějakým tajným smyslem nachází stále další skryté stezky a úzké pěšinky, které jim pomáhaly únavnou cestu si zkrátit.

Po nějaké době se však zdálo, že i Doli polevuje v nasazeném tempu. Taran s narůstajícím neklidem a obavami sledoval, jak trpaslík čas od času klopýtavě vrávorá a jak jeho krok náhle ztrácí jistotu. Když se pak Doli zakymácel a padl na jedno koleno, Taran se k němu poplašeně rozběhl a snažil se ho zvednout. Ostatní se k nim spěšně připojili.

Doliho obvykle zarudlý obličej byl posetý bledými skvrnami a dech se z něj dral s namáhavým chropotem. Pracně se pokusil vstát.

„K čertu s touhle říší zla," zahučel. „Nejsem proti ní tak odolný, jak jsem si myslel. Co koukáte? Raději mi pomozte na nohy."

Trpaslík tvrdohlavě odmítal posadit se na některého z koní a přesvědčivě tvrdil, že se cítí lépe s nohama na zemi. Když ho Taran vybízel, aby si odpočinul, rozzlobeně zavrtěl hlavou. „Řekl jsem, že vám najdu cestu," vyštěkl. „A to taky hodlám udělat. Zpackanou práci prostě nesnáším. Když se ušlechtilý národ ujme nějakého úkolu, splní ho, jak se patří, a neztrácí zbytečně čas."

Netrvalo však dlouho a Doli se zdráhavě uvolil posadit se na Melynlasův hřbet. Rozčileně si upravoval třmeny a popuzeně bručel, když mu Fflewddur pomáhal do sedla.

Ani tato úleva ale neměla dlouhé trvání. Hlava začala trpaslíkovi brzy vyčerpaně klesat na prsa, pak se nejistě zapotácel v sedle, a než mu stačil Taran přispět na pomoc, sklouzl z hřebcova hřbetu a svalil se na zem.

Taran dal okamžitě signál k zastavení. „Dnes už dál nepojedeme," oznámil trpaslíkovi. „Do rána se ti síly zase vrátí."

Doli zavrtěl hlavou. Tvář měl bílou jako křída a červené oči kalné. „Nemá smysl čekat," vydechl. „Jsem tady moc dlouho. Bude to ještě horší. Musíme pokračovat, dokud jsem ještě schopen vás vést."

„Ne za cenu vlastního života," odmítl Taran. „Hevydd Kovář tě doveze na hranici. LIassar, syn Drudwasův, pomůže nám ostatním najít cestu."

„To nepůjde," zabručel trpaslík. „Bez dovednosti ušlechtilého národa byste dorazili příliš pozdě. Přivažte mě k sedlu," poručil.

Pokusil se zvednout ze země, ale zhroutil se a zůstal nehybně ležet. Dýchal chraptivě a přerývaně.

„Umírá!“ vykřikl vyděšeně Taran. „Pospěš si, Fflewddure. Pomoz mi posadit ho na Llyan. Ta je ze všech nejrychlejší. Vrať se s ním zpátky, možná je ještě čas.“

„Nechtě mě tady,“ zasípěl Doli. „Fflewddura nemůžeš postrádat. Jeho meč má cenu deseti jiných. Nebo přinejmenším šesti. Pospěšte si!“

„To neudělám,“ prohlásil Taran.

„Hlupáku!“ zachroptěl trpaslík. „Poslechni mě!“ přikázal. „Jinak to nejde. Jsi válečný náčelník nebo pasáček vepřů?“

Taran si klekl k trpaslíkovi, který měl napůl zavřené oči, a jemně mu položil ruku na rameno. „Musíš se ptát, příteli? Jsem pasáček vepřů.“

Vstal, aby si promluvil s bardem, který si mezitím pospíšil a přivedl Llyan, když se však otočil zpátky k trpaslíkovi, na zemi nikdo nebyl. Doli zmizel.

„Kam se poděl?“ vyjekl Fflewddur.

Kdesi poblíž jednoho z blízkých balvanů se ozval nerudný hlas. „Tady jsem! Cos myslel?“

„Doli!“ vyhrkl Taran. „Ještě před okamžikem jsi málem umíral a teď…“

„Proměnil jsem se v neviditelného, jak musí jasně vidět každé nemehlo, které má alespoň špetku rozumu,“ zahuhlal Doli. „Mělo mě to napadnout dřív. Když jsem byl v Annuvinu posledně, byl jsem neviditelný skoro celou dobu. Vůbec jsem si neuvědomil, jak mě to chránilo.“

„Poslouží ti to i teď?“ zeptal se stále ještě poněkud zmatený Taran. „Odvážíš se jít dál?“

„Samozřejmě,“ štěkl trpaslík. „Už teď je mi líp. Budu ale muset zůstat neviditelný. Dokud to totiž vydržím. Neviditelný! Mám v uších plno sršňů a vos!“

„Ať žije starouš Doli!“ zaradoval se Taran a marně se snažil potřást trpaslíkovi neviditelnou rukou.

„Jen to ne!“ utrhl se na něj trpaslík. „Tohle bych dobrovolně neudělal – ach, moje uši – pro žádného smrtelníka – ach, moje hlava – v celém Prydainu, jedině pro tebe! A nehulákej! Moje uši to nesnesou!“

Doliho hůl, která předtím upadla na zem, se teď zdánlivě sama od sebe napřímila, když ji neviditelný trpaslík sebral. Podle jejího pohybu Taran viděl, že si Doli znovu začal razit cestu vpřed.

Společníci ho následovali a řídili se přitom pohledem na dlouhý kus dřeva. Byli by však cestu lehce našli i bez Doliho hole, stačilo jen sledovat hlasité vzteklé kletby.

Gwythaintů si první všiml Fflewddur. Ve velké vzdálenosti plachtily a kroužily nad mělkou strží tři velcí ptáci s černými křídly. „Co tam asi našli?" podivil se bard. „Ať je to cokoli, doufám, že nejsme další na řadě."

Taran zatroubil na roh a dal členům svého válečného oddílu pokyn, aby si našli co nejlepší úkryt mezi obrovskými balvany. Eilonwy jeho příkaz ignorovala, vyšplhala se na vrcholek vysokého vyčnívajícího kamene a zastínila si rukou oči.

„Nerozeznávám to úplně zřetelně," ohlásila, „ale mám takový dojem, že do té rokle něco zahnali. Nějakého ubožáka. Dlouho se jim neubrání."

Gurgi se bázlivě přimáčkl ke skále a ze všech sil se snažil zploštit jako ryba. „Gurgi se jim také dlouho neubrání, jestli ho uvidí," zakvílel. „Rozbijí jeho ubohou citlivou hlavu klofanci a zobanci!"

„Dál, dál, běžte dál!" pobízel je hlasitě Glew a drobný obličejík měl svraštělý strachem. „Jsou teď zaměstnaní jinou kořistí, tak tady nestůjte jako idioti! Musíme zmizet co nejdál. Ach, kdybych byl zase obrem, rozhodně bych se tady nezdržoval!"

Gwythaintové se začali stahovat do užšího kruhu, pomalu klesali níž a připravovali se ke smrtícímu úderu. Na východním kvadrantu oblohy se však náhle objevilo cosi, co vypadalo jako černé mračno vedené menším temným stínem a co nabralo prudký kurz dolů. Překvapení společníci ani nestihli sledovat střelhbitý pohyb, jímž jim přelétlo nad hlavami, a už se celé mračno jako na povel svého vůdce rozpadlo na několik menších okřídlených oddílů, které vyjely přímo po obrovských ptácích. Taran zaslechl zuřivé zavřeštění gwythaintů, kteří se za letu otočili, aby čelili podivným útočníkům.

Fflewddur vyskočil na kámen vedle Eilonwy, a když i Taran s Dolim vylezli výš, aby lépe viděli, bard rozčileně vykřikl: „Havrani! U velkého Belina, v životě jsem neviděl takovou spoustu havranů!"

Jako velcí černí sršni havrani v mohutné vlně zalili nepřítele; nebyl to souboj ptáka proti ptákovi, ale bitva, v níž se celá hejna havranů vrhala na mávající křídla gwythaintů, bez ohledu na jejich ostré zobáky a drápy se jich pevně držela a stahovala netvory dolů k zemi. Když gwythaintové díky své hrubé síle útočníky setřásli, zformovalo se další hejno a vyrazilo k novému útoku. Gwythaintové se snažili zbavit se obtížného břemene tím, že střemhlav padali k zemi a v co nejtěsnější blízkosti se málem otírali o ostré kameny. Když se o to však pokusili, začali je havrani zuřivě klovat a nepřestali, dokud se gwythaintové omámeně nezamotali a neztratili směr; pak se znovu stali obětí neustávajícího náporu.

S vynaložením posledního zbytku sil se gwythaintům podařilo nabrat výšku. Otočili se a zoufalou rychlostí zamířili na sever, v těsném závěsu pronásledováni neodbytnými havrany. Zmizeli za obzorem všichni až na jednoho osamělého havrana, který se rychle rozlétl ke společníkům.

„To je Krák!“ vykřikl Taran a roztáhl paže.

Havran hlasité zakrákal a snesl se dolů. V očích mu vítězoslavně blýskalo a lesklými křídly mával pyšněji než kohout na hradě. Krákal, štěbetal, skřehotal a posléze spustil takový proud brebentění, že si Gurgi zakryl rukama obě uši.

Když zaujal své obvyklé místo na Taranově zápěstí, zakroutil hlavou a zaklapal zobákem, absolutně spokojený sám se sebou, a na jediný okamžik nepřestal chrlit příval nesrozumitelného žvatlání.

Taran se marně snažil havranovo divoké a chvástavé žvanění přerušit a začínal se už obávat, že se od rozpustilého ptáka vůbec nic nedozví, když Krák náhle zamával křídly a vznesl se do vzduchu, jako by chtěl znovu odletět.

„Achren!“ zakrákal. „Achren! Královna!“

„Tys ji viděl?“ vydechl překvapeně Taran. Od té doby, co kdysi tak mocná královna uprchlá z Caer Dallbenu, na ni vlastně nepomyslel. „Kde je?“

Havran se třepotal několik metrů od něj, pak se vrátil a máváním křídel naznačoval, že má Taran jít za ním. „Blízko! Blízko! Gwythaintové!“

„To bylo to, co jsme viděli!“ zalapala po dechu Eilonwy. „Gwythaintové ji zabili!“

„Živá!“ odpověděl Krák. „Raněná!“

Taran nařídil jezdcům Svobodných obcí, aby na něj počkali, pak seskočil z kamene na zem a rozběhl se za Krákem. Eilonwy, Doli a Gurgi se k němu spěšně připojili. Glew se odmítl pohnout a prohlásil, že už si na kamení sedřel dost kůže a že rozhodně nehodlá kvůli nikomu nikam běhat.

Fflewddur na okamžik zaváhal. „No ano, dobrá, asi bych měl jít také s vámi pro případ, že budete potřebovat, abych vám ji pomohl nést. Nemám z toho ale žádnou radost. Achren nedala jinak, než že půjde vlastní cestou, a já si skoro myslím, že bychom do jejího dalšího osudu neměli zasahovat. Ne že bych se jí bál, to ani náhodou… totiž, mám-li říct pravdu,“ dodal chvatně, protože struny na jeho harfě se nebezpečně napjaly, „z té ženské mi naskakuje husí kůže. Od prvního dne, kdy mě zavřela do toho svého sklepení, jsem v její povaze pozoroval něco ne docela přátelského. A nemá ráda hudbu, to vím docela jistě. Ale nevadí,“ zvolal. „My Fflamové pomoc nikdy neodmítneme!“

Královna Achren nepohnutě ležela jako hromádka potrhaných černých hadrů vklíněná v puklině velkého skalního masivu, kam se vmáčkla v poslední zoufalé snaze skrýt se před nemilosrdnými zobáky a spáry gwythaintů. Jak si však Taran povšiml, když na ní spočinul účastným pohledem, byl tento úkryt pro královnu jen chabou ochranou. Achren tiše zasténala, když ji společníci ze štěrbiny opatrně vytahovali. Llyan, která přiběhla spolu s bardem, se tiše krčila opodál a neklidně švihala ocasem. Achrenina tvář, stažená v bolestivou grimasu a smrtelně bledá, byla ošklivě rozdrásaná a také na pažích bylo vidět četné hluboké krvácející rány. Eilonwy se raněné chopila a pokoušela se ji přivést k vědomí.

„Llyan ji odnese s námi zpět,“ rozhodl Taran. „Bude potřebovat víc léčivých bylinek, než mám u sebe. Víc než tahle zranění ji totiž oslabila horečka. Už dlouho nic nejedla a nepila.“

„Boty má roztrhané na cáry,“ poznamenala Eilonwy. „Musela v téhle strašlivé pustině bloudit bůhvíjak dlouho. Chudinka Achren! Nemůžu říct, že bych ji měla zrovna ráda, ale úplně se mi kroutí palce na nohou, když si představím, jak mohla skončit.“

Fflewddur pomohl ostatním bezvědomou královnu přenést na kousek rovnější země, poté se však stáhl do vzdálenosti několika kroků. Také Gurgi si od Achren raději udržoval odstup. Na Taranovo vybídnutí však oba přistoupili blíž a bard za pomoci mnoha uklidňujících slov přidržel Llyan v klidu, zatímco ostatní společníci Achren zvedli a usadili ji velké kočce na hřbet.

„Pospěšte si," pobízel je Doliho hlas. „Začíná sněžit."

Z oblačné oblohy se pomalu začaly snášet bílé vločky; netrvalo dlouho a společníky zasáhl první poryv mrazivého větru a sníh se proti nim hnal ve vytrvale houstnoucím mračnu. Ledové jehličky je bodaly do tváří, viditelnost se minutu od minuty zhoršovala a poté, co bouře nabyla na zuřivosti, ani Doli si už nebyl zcela jist cestou, kterou by se měli dát. Společníci se téměř poslepu potáceli v zástupu za sebou, přidržovali se jeden druhého a Taran pevně třímal konec Doliho hole. Krák, který byl téměř celý zapadaný sněhem, svěsil křídla a zoufale se snažil udržet na Taranově rameni. Llyan, která nesla nehybnou královnu, sklonila velkou hlavu proti náporu bouře a vytrvale kráčela dál; i lehkonohá kočka však každou chvíli klopýtla o skryté balvany a bořila se do zasněžených jam. V jednom okamžiku Gurgi vyděšeně zaječel a zmizel tak náhle, jako by ho pohltila země. Propadl se do hluboké skalní pukliny, a než ho společníci vytáhli ven, nešťastný tvoreček se málem proměnil v chlupatý rampouch. Třásl se tak divoce, že prakticky nebyl schopen další chůze, a Taran s Fflewddurem ho museli z obou stran podpírat.

Vítr neochaboval, padající sníh vytvářel neprostupný závoj a mráz, už tak dost lezavý, se každým okamžikem stupňoval. Dýchání bylo bolestivě obtížné a Taran při každém pracném nadechnutí cítil, jak mu ledový vzduch rozdírá plíce jako ostrá dýka. Eilonwy téměř vzlykala zimou a vyčerpáním, pevně se držela Tarana a snažila se neupadnout, když je Doli prováděl závějemi, které jim teď už dosahovaly až nad kolena.

„Dál nemůžeme!" zahulákal trpaslík, aby překřičel vítr. „Musíme se schovat. K ostatním se vrátíme, až přestane sněžit."

„Ale co naši bojovníci?" namítl s obavami Taran. „Co bude s nimi?"

„Ti jsou na tom líp než my!“ ujistil ho trpaslík. „Kousek od místa, kde čekali, jsem si ve skalní stěně všiml poměrně prostorné jeskyně. Ten tvůj mladý pastevec ji určitě našel, neměj strach. My teď hlavně musíme najít nějaký úkryt pro sebe.“

Ani po dlouhém a namáhavém hledání však trpaslík neobjevil nic lepšího než mělkou strž pod převislou skalní římsou. Společníci se do ní s vděkem klopýtavě nahrnuli; uvnitř byli chráněni alespoň před nejhoršími poryvy větru a sněhu. Stále je však svíral chlad, a jakmile se zastavili, jejich těla jako by ztuhla, takže rukama i nohama pohnuli jen s nejvyššími obtížemi. Schoulili se k sobě, aby se udrželi v teple, a přimáčkli se k husté Llyanině srsti. Ani v tom však nenalézali příliš velkou úlevu, protože jakmile se setmělo, teplota ještě klesla. Taran si svlékl plášť a přikryl jím Eilonwy a Achren, Gurgi trval na tom, že na ně přihodí ještě svoji kožešinovou kazajku, sám se choulil s pažemi pevně omotanými kolem těla a zuby mu hlasitě cvakaly.

„Obávám se, že Achren nepřežije dnešní noc,“ svěřil se Taran šeptem Fflewddurovi. „Byla už příliš blízko smrti, když jsme ji našli. Nebude mít dost sil, aby přečkala takovou zimu.“

„Bude jich někdo z nás mít dost?“ opáčil bard. „Bez ohně už si rovnou můžeme dát sbohem.“

„Nechápu, proč si stěžujete,“ povzdechla si Eilonwy. „V životě jsem se necítila tak pohodlně.“

Taran na ni poplašeně pohlédl. Princezna se pod pláštěm krčila zcela nehybně. Oči měla přivřené a do hlasu se jí vkrádala dřímota.

„Je mi docela teplo,“ pokračovala spokojeně. „Mám báječnou přikrývku z husího peří. To je ale zvláštní. Zdálo se mi, že nás všechny zastihla strašlivá bouře. Vůbec to nebylo příjemné. Nebo že by se mi i tohle jen zdálo? To je jedno. Až se probudím, bude to všechno pryč.“

Taran s tváří staženou úzkostí s ní prudce zatřásl. „Nespi!“ křikl na ni. „Jestli teď usneš, bude to tvoje smrt!“

Eilonwy neodpověděla, jen od něj odvrátila hlavu a zavřela oči. Gurgi se vedle ní stočil do klubíčka a nebylo možné ho probrat. I sám Taran cítil, jak se jeho tělem šíří smrtící malátnost. „Oheň,“ zachroptěl. „Musíme zapálit oheň.“

„Z čeho?“ odsekl nevrle Doli. „V téhle pustině nenajdeme jedinou větvičku. Tak co chceš podpálit? Naše boty? Pláště? To bychom pak

umrzli tím rychleji.“ Náhle se před nimi znovu objevil. „A jestli mám zmrznout, nechci, aby mi přitom bzučeli v uších sršni.“

Fflewddur, který do té chvíle neřekl ani slovo, sáhl za sebe a sejmul si z ramene harfu. Když to Doli viděl, rozčileně zaječel.

„Teď chceš hrát na harfu!“ rozčiloval se. „Příteli, nejspíš ti už zamrzl mozek!“

„Zahraje nám melodii, kterou potřebujeme,“ ubezpečil ho Fflewddur.

Taran se namáhavě dovlekl k bardovi. „Co chceš dělat, Fflewddure?“

Bard neodpověděl. Dlouhou chvíli držel harfu zamilovaně v rukou a lehce přejížděl po strunách, pak jediným prudkým pohybem zvedl nádherný nástroj nad hlavu a udeřil jím do nastaveného kolena.

Taran vyděšeně vykřikl, když se dřevo rozlétlo na třísky a struny se z něj vytrhly s hlasitým disharmonickým zadrnčením. Zbylé úlomky vypadly Fflewddurovi z rukou.

„Podpalte to,“ přikázal Fflewddur. „Je to dobře proschlé dřevo.“

Taran popadl barda za ramena. „Cos to provedl?“ zavzlykal. „Ty ušlechtilý, pošetilý Fflame! Pro chviličku tepla jsi zničil svoji harfu! Potřebujeme větší oheň, než nám může poskytnout těch pár kousků dřeva.“

Doli však rychle vytáhl z váčku křesací kámen a vykřesal do ubohé hromádky třísek jiskru. Dřevo okamžitě vzplálo a společníky zalila náhlá vlna tepla. Taran užasle zíral na zvedající se plameny. Zdálo se, že kousků dřeva téměř neubylo, a přece oheň hořel čím dál vydatněji. Gurgi se zavrtěl a zvedl hlavu. Zuby mu přestaly cvakat a do omrzlých tváří se mu pomalu vracela barva. Také Eilonwy se posadila a rozhlížela se, jako by se právě probrala ze sna. Jediný pohled jí prozradil, co bard na zapálení ohně obětoval, a do očí jí vhrkly slzy.

„Vůbec na to nemysli,“ utěšoval ji Fflewddur. „Mám-li říct pravdu, nesmírně mě těší, že jsem se jí konečně zbavil. Nikdy jsem se na ni nenaučil doopravdy hrát a byla pro mne spíš přítěží než čímkoli jiným. U velkého Belina, připadám si bez ní lehký jako pírko! Věř mi, vlastně jsem se vůbec nechtěl stát bardem, takže je to koneckonců takhle lepší.“

V žáru ohně v tom okamžiku prasklo několik strun a do vzduchu vylétl chomáč jisker.

„Je z ní ale hrozná spousta kouře,“ zamumlal Fflewddur, přestože oheň plál jasně a čistě. „Strašně mi z něj slzí oči.“

Plameny teď už přeskočily na všechny úlomky dřeva, a jak zachvátily i struny, z hloubi ohně náhle vytryskla melodie. Byla stále hlasitější a libozvučnější, až se okolní vzduch naplnil akordy, rozléhajícími se nekonečnou ozvěnou mezi skalami. Umírající harfa jako by vydechovala všechny písně, které kdy její struny hrály, a zvuk její hudby se mihotal jako plamínky ohně.

Harfa zpívala celou noc a její písně byly plné radosti i žalu, lásky a odvahy. Oheň ani na okamžik neztratil svůj žár a do těl společníků se krůček za krůčkem vracel nový život a nové síly. A jak se noty vznášely k obloze, zvedl se vítr od jihu, rozčísl padající sníh, jako by rozevřel záclonu, a zaplavil hory teplým vzduchem. Teprve za svítání plameny pohasly ve žhavé uhlíky a zpěv harfy umlkl. Bouře se utišila a skály se třpytily tajícím sněhem.

Mlčky a plni úžasu opustili společníci svůj úkryt, jen Fflewddur se ještě na okamžik zdržel uvnitř. Z harfy nezbylo nic než jediná struna, jedna nezničitelná struna, kterou bardovi před dávnou dobou daroval Gwydion. Fflewddur poklekl a vytáhl ji z popele. V žáru ohně se struna zkroutila a stočila, třpytila se však jako ryzí zlato.

KAPITOLA XVIII
DRAČÍ HORA

Jak Doli předpověděl, Llassar dovedl bojovníky do úkrytu v jeskyni a zachránil je tak před nejhorším náporem sněhové bouře. Nyní se společníci připravovali na další cestu. Rozeklané skalní útesy, které byly poslední překážkou v jejich cestě, ležely v nevelké vzdálenosti před nimi, a za útesy se tyčil temný a hrozivý hřeben Dračí hory. S pomocí Taranových léčivých odvarů a Eilonwyiny péče se Achren probrala k vědomí. Fflewddur se stále ještě zdráhal k černě oděné královně se přiblížit a udržoval si od ní odstup minimálně tří kroků, Gurgi se ale konečně osmělil natolik, že otevřel svůj váček a nabídl

hlady polomrtvé ženě jídlo – přestože se přitom jeho obličej stáhl bázlivými vráskami a jednotlivá sousta jí opatrně podával nataženou paží, jako by se obával, aby ho nekousla. Achren však pojedla jen velice střídmě, Glew naopak neztrácel čas, hbitě sbíral všechny zbytky, cpal si je do úst a neustále se rozhlížel po dalších.

Po dlouhé horečce byla Achren značně zesláblá, rysy jejího obličeje však neztratily nic ze své povýšenosti, a když jí Taran stručně vylíčil, co společníky přivedlo do takové blízkosti Annuvinu, čišelo z její odpovědi špatně skrývané pohrdání.

„Doufají snad pasáček vepřů a banda jeho otrhaných následovníků, že budou mít úspěch tam, kde neuspěla královna? Byla bych se do Annuvinu dostala mnohem dřív, nebýt Magga a jeho válečníků. Jeho válečný oddíl na mne čirou náhodou narazil v cadifforském kantrevu.“ Její popraskané rty se zkřivily v trpkém úšklebku. „Nechali mě být, protože mě považovali za mrtvou. Slyšela jsem, jak se Magg směje, když mu pověděli, že mě zabili. Také on pozná, jak chutná moje pomsta.”

„Ano, ležela jsem v lese jako zraněné zvíře. Moje nenávist byla ale ostřejší než čepele jejich mečů. Byla bych za nimi lezla třeba po čtyřech a vydala bych ze sebe i poslední zbytky sil, jen abych je mohla zahubit, v té chvíli jsem se však skutečně obávala, že zemřu dřív, než se stačím pomstít. Našla jsem ale útočiště. V Prydainu se stále najdou místa, jejichž obyvatelé Achren ctí. Poskytli mi přístřeší, dokud jsem se znovu nemohla vydat na cestu, a já se jim za tu službu jednou odměním.

A přece jsem na dohled cíle ztroskotala. Gwythaintové byli nelítostnější než Magg. Byli by dohlédli na to, že skutečně zemřu – já, která jsem jim kdysi poroučela. Stihne je za to krutý trest.“

„Mám takový nepříjemný pocit,“ pošeptala Eilonwy Taranovi, „že se Achren občas pořád ještě považuje za královnu Prydainu. Ne že by mi to vadilo, pokud si ovšem neumane, že chce potrestat i nás.“

Achren, která Eilonwyinu poznámku zaslechla, se k dívce otočila. „Odpusť mi, princezno z Llyru,“ omlouvala se chvatně. „Mluvila jsem napůl v horečnatém snu a napůl v chladné útěše vzpomínek. Vděčím ti za svůj život a svůj dluh mnohonásobně splatím. Dobře mě poslouchejte. Chystáte se projít horskými hradbami Annuvinu? Jdete nesprávnou cestou.“

„Cože!“ vyjekl Doli a na okamžik se před nimi objevil ve své viditelné podobě. „Chceš snad členovi ušlechtilého národa tvrdit, že nezná správnou cestu?“

„A přece je to tak,“ odpověděla Achren. „Existují tajemství, která nejsou známá ani tvému lidu.“

„Není žádným tajemstvím, že když chceš přejít hory, musíš si vybrat nejsnazší cestu,“ odsekl nakvašeně Doli. „A to mám také v úmyslu. Orientuji se podle Dračí hory, ujišťuji tě ale, že jakmile se k ní dostaneme o něco blíž, odbočíme stranou a najdeme nějaký průsmyk mezi nižšími vrcholky. Myslíš, že jsem takový hlupák, že bych se chtěl pokusit o něco jiného?“

Achren se přezíravě usmála. „Kdybys udělal to, co říkáš, byl bys skutečně hlupák. Ze všech horských štítů, které obklopují Annuvin, lze zdolat právě jen Dračí horu. Poslechni mě,“ dodala, když slyšela, jak Taran něco nevěřícně zahučel. „Okolní skály jsou plné nástrah a pastí. Mnozí jiní už se jimi nechali oklamat a jejich kosti teď leží v propastech. Nižší hory lákají příslibem snadného přístupu, jakmile ale překročíte jejich vrchol, spadají na druhé straně dolů v kolmých stěnách. Odrazuje tě Dračí hora svou výškou? Sestup po jejím západním úbočí tě dovede přímo k Železné bráně Annuvinu. Dostaneš se k ní tajnou stezkou, na kterou tě zavedu.“

Taran si královnu pozorně prohlížel. „To říkáš ty, Achren. Chceš, abychom na tvá slova vsadili vlastní životy?“

Achreniny oči se zatřpytily. „V hloubi srdce se mě bojíš, pasáčku vepřů. Z čeho máš ale větší strach – z cesty, kterou ti nabízím, nebo z neodvratné smrti lorda Gwydiona? Chceš dostihnout válečníky z Arawnova kotle? To se ti nepodaří, protože nebudeš mít dostatek času, nepůjdeš-li stezkou, kterou tě povedu. To je dar, který ti přináším, pasáčku vepřů. Pohrdni jím, jestli chceš, a rozejdeme se každý svou cestou.“

Achren se otočila a zachumlala se do svého rozedraného pláště. Společníci od ní poodstoupili, aby se mohli nerušené poradit. Doli byl sice Achreniným hodnocením svých průvodcovských schopností nesmírně rozezlený a otrávený, přesto ale připustil, že není vyloučeno, že je neúmyslně svedl ze správné cesty. „My z ušlechtilého národa jsme se sem nikdy neodvážili vypravit, takže nemůžu říct, jestli je její tvrzení

pravdivé nebo falešné. Už jsem ale viděl hory, které z jedné strany vypadají absolutně nepřístupně – a na druhé straně byste se z nich mohli skutálet a ani byste si neudělali bouli. Je tedy možné, že mluví pravdu.“

„Nebo se nás naopak snaží co nejrychleji zbavit,“ vložil se do hovoru bard. „Při pomyšlení na ty propasti plné kostí mi běhá mráz po zádech. Řekl bych, že by Achren nesmírně potěšilo, kdyby některé z těch kostí patřily nám. Hraje svoji vlastní hru, to vám povídám.“ Ustaraně potřásl hlavou. „My Fflamové nevíme, co je to strach, ale když jde o Achren, mám se raději na pozoru.“

Taran chvíli nic neříkal, v duchu zvažoval, nakolik je moudré zvolit jednu či druhou možnost, a znovu měl pocit, že břímě, které Gwydion vložil na jeho ramena, je větší, než jaké dokáže unést. Achrenin obličej byl jako bledá maska, z níž nedokázal vyčíst nic z jejích skutečných pocitů. Královna se už nejednou pokusila společníky připravit o život, věděl však, že když byla zbavena své moci, dobře a věrně sloužila Dallbenova „Domnívám se,“ prohlásil rozvážně, „že nám nezbývá než jí věřit, dokud nám nezavdá jasný důvod k pochybám. Bojím se jí,“ dodal, „jako se jí bojíme my všichni. Nedovolím ale, aby ve mně strach zadusil naději.“

„Souhlasím,“ přikývla Eilonwy, „a soudím proto, že alespoň v tomhle případě ses rozhodl naprosto správně. Připouštím, že důvěřovat Achren je jako nechat si na nose sedět sršně. Někdy ale dostanete žihadlo, jen když ho chcete zahnat – myslím toho sršně.“

Taran přistoupil k Achren. „Doveď nás k Dračí hoře,“ vyzval ji. „Půjdeme za tebou.“

Následujícího dne zavedla cesta společníky do nevlídného a nerovného údolí, ležícího ve stínu samotné Dračí hory. Jak Taran zjistil, byl horský štít výstižně pojmenován, protože v jeho vrcholu bylo možno vysledovat podobu s nestvůrnou hřebenitou hlavou s rozevřenými čelistmi, zatímco nižší hřbety se po obou stranách táhly jako rozepjatá křídla. Obrovské skalní masivy a komíny zvedající se do výše na rozeklaných úbočích hory byly tmavé a místy poseté matně rudými skvrnami. Při pohledu na tuto poslední překážku, která se před nimi tyčila, jako by se každým okamžikem chystala po nich skočit a rozdrtit je, se společníci bázlivě zastavili. Achren vyjela do čela čekajícího oddílu a gestem ruky je pobídla dál.

„Jsou i jiné, schůdnější stezky," vysvětlovala, když vjeli do úzké soutěsky, proplétající se mezi vysokými stěnami kolmých skalních útesů, „ty jsou ale delší a každého, kdo po nich přijíždí, zpozorují stráže dřív, než se dostane k annuvinské pevnosti. Tuto cestu zná jen Arawn a jeho nejdůvěrnější pomocníci. A také já, protože právě já jsem ho zasvětila do tajů Dračí hory."

Přesto se Tarana po chvíli začaly zmocňovat obavy, že je Achren podvedla, stezka totiž stoupala tak příkře, že lidé i koně museli vynaložit nesmírné úsilí, aby se na ní vůbec udrželi. Zdálo se, že je Achren vede hluboko do srdce hory. Nad pachtícím se oddílem se jako klenební oblouky zvedaly do výše obrovské terasy převislých skal a zcela mu zakrývaly oblohu. Místy se stezka táhla těsně při okraji bezedných zejících propastí a Taran nejednou klopýtl, když ho náhlý závan ledového větru přirazil ke skalní stěně. Srdce mu bušilo a hlava se mu zatočila při pohledu na hlubokou strž otevírající se u jeho nohou; vystrašeně se přidržel ostrých hran vyčnívající skály. Achren, která kráčela pravidelným tempem, se pouze otočila a beze slova na něj pohlédla s posměšným úsměvem ve zhyzděné tváři.

Cesta i nadále stoupala, ne už však tak strmě, protože nepokračovala přímo vzhůru po horském úbočí, ale téměř jako by se obloukem vracela zpět, takže společníci jen pomaleji a postupně šplhali do vyšších poloh. Přímo nad nimi hrozivě čněly obrovité kamenné čelisti dračí hlavy. Stezka, která do té doby byla většinou skrytá za bizarními skalními útvary, se nyní zcela otevřela a Taranovi se naskytl pohled na převážnou část horského srázu, ostře pod nimi spadajícího dolů. Byli už téměř na nejvyšším hřebeni dračího ramene, když se k nim vrátil Krák, který se o něco dříve vypravil na výzvědy, a zuřivě zaklapal zobákem.

„Gwydion! Gwydion!" krákoral havran z plna hrdla. „Annuvin! Honem!" Taran prolétl kolem Achren a rozběhl se na hřeben, drápal se mezi kameny vzhůru a očima hledal nepřátelskou pevnost. Zahájili už snad Donini synové útok proti Annuvinu? Podařilo se Gwydionovým válečníkům předstihnout syny kotle? Srdce mu bušilo, div se mu nerozskočila žebra, ale pachtil se dál. Náhle se pod ním objevily temné věže Arawnovy pevnosti. Za vysokými hradbami, za masivní Železnou bránou, ošklivou a přízračnou, zahlédl rozlehlá nádvoří a Síň válečníků, v níž kdysi stával Černý kotel. Tyčila se tam i Arawnova Velká síň,

třpytící se jako leštěný černý mramor, a nad ní, na její nejvyšší věžičce, se třepotala zástava pána smrti.

Při pohledu na Annuvin Taran pocítil, jak na něj sáhl smrtící chlad vznášející se nad pevností, zatočila se mu hlava a stíny ho téměř oslepily. Přesto pokračoval ještě výš. Nádvoří bylo plné zápasících postav a k uším mu dolehlo řinčení mečů a hlasitý válečný pokřik. Muži šplhali po západních hradbách, samotná Temná brána byla dobyta a Taran měl dojem, že vidí záblesk Melyngařiných bílých boků a zlaté hřívy i vysoké postavy Gwydiona a Taliesina.

Muži Svobodných obcí nezklamali! Arawnovu nesmrtelnou armádu se podařilo zdržet a Gwydion měl vítězství na dosah. Jenže právě když se Taran otočil, aby tuto radostnou zvěst oznámil ostatním, zastavilo se mu srdce. Na jihu spatřil chvátající armádu synů kotle. Jejich železem kované vysoké boty zvonily a rachotily, jak se němí válečníci valili k mohutné bráně, a válečné rohy jejich velitelů je zuřivým vřískotem hnaly vpřed.

Taran seskočil z římsy, na které stál, a chtěl se rozběhnout ke společníkům. Kamenná deska se pod jeho nohama rozlomila. Zřítil se po hlavě dolů, v uších mu zazněl Eilonwyin výkřik a ostré kameny jako by se roztočily a rozlétly se vzhůru k němu. Zoufale po nich hmátl a snažil se zbrzdit svůj pád. Vší silou zaryl ruce do strmého úbočí Dračí hory a špičaté kameny se mu jako zuby zakously do dlaní. Meč se mu odtrhl od pasu a s rachotem zmizel v rokli pod ním.

Nad sebou viděl vyděšené tváře svých společníků a věděl, že je mimo jejich dosah. S roztřesenými svaly a plícemi málem pukajícími vynaloženou námahou se zoufale snažil vydrápat zpátky na cestu.

Ujela mu noha; přetočil se, aby znovu získal rovnováhu. V tom okamžiku spatřil, jak z vrcholku Dračí hory vzlétá gwythaint a střemhlav se řítí přímo na něj.

KAPITOLA XIX
PÁN SMRTI

Gwythaint - největší, jakého kdy Taran spatřil - zavřeštěl a zamával křídly tak prudce, že rozvířil vzduch smrtícím vichrem. Taran viděl rozevřený zahnutý zobák a krvavě rudé oči a zakrátko se mu gwythaintovy spáry zaryly do ramenou a hledaly pod pláštěm jeho tělo. Neoblomný pták se k němu přimáčkl tak těsně, že se Taranův nos naplnil pachem jeho peří. Hlava, na níž se rýsovala hluboká jizva po nějaké staré ráně, vyrazila proti němu.
Taran odvrátil obličej a čekal, až mu ostrý zobák rozerve hrdlo. Gwythaint však neudeřil. Namísto toho se ho snažil odtrhnout od kamenů silou, které Taran nedokázal vzdorovat. Gwythaint už nevřeštěl, vydával jakési měkce naříkavé zvuky a jeho oči na Tarana hleděly nikoli s nenávistí, ale zcela nepochopitelně jako na starého známého.
Pták jako by se ho snažil přimět, aby se pustil. V Taranově paměti se náhle vynořila vzpomínka z dávného dětství; znovu viděl maličkého gwythainta v trnitém křoví - zraněné a umírající pískle. Byl snad tento pták oním rozčepýřeným chomáčkem pírek, který se mu tehdy podařilo zachránit? Vrátil se snad ten podivný tvor právě teď, aby splatil dluh, který tak dlouho nosil v paměti? Taran se neodvažoval doufat, uvědomoval si ale, že v situaci, kdy se z posledních sil drží na stěně Dračí hory, je gwythaint jeho jedinou nadějí. Povolil tedy svůj stisk a nechal se odtrhnout od skály.
Váha Taranova těla způsobila, že gwythaint zakolísal a na okamžik se zdálo, že se zřítí k zemi. Skalní útesy pod Taranem se divoce roztančily. S vynaložením všech sil obrovitý pták máchl křídly a Taran cítil, že se vznáší vzhůru, výš a výš, a v uších mu zasvištěl vítr. S nepřetržitým namáhavým máváním černých křídel gwythaint usilovně stoupal, až se konečně jeho spáry rozevřely a Taran dopadl na kamenitý vrchol Dračí hory.
Achren nelhala. Před očima mu spadal dolů krátký povlovný svah, nabízející volnou a ničím nebráněnou cestu k Železné bráně, která byla

nyní rozevřená dokořán a jíž se do Annuvinu valila armáda synů kotle. Nesmrtelní válečníci tasili meče. Uvnitř pevnosti už Gwydionovi bojovníci spatřili nového nepřítele a z řad bitvou znavených Doniných synů se ozývaly výkřiky zoufalství.
Jeden z oddílů synů kotle, který spatřil Taranovu osamělou postavu na vrcholu hory i společníky, kteří mezitím překročili hřeben, se oddělil od hlavního voje a vyrazil do útoku proti Dračí hoře. Válečníci mávali zbraněmi a hnali se po úbočí vzhůru.
Gwythaint, který kroužil nad bojištěm, vyrazil válečný pokřik. Obrovský pták máchl křídly, zaútočil přímo proti přibíhajícím válečníkům, vrhl se do jejich středu a zasazoval jim rány zobákem i drápy. Gwythaintův neočekávaný útok byl tak prudký, že se čelní řada synů kotle zarazila a skácela se k zemi, jeden z němých válečníků ale zavířil mečem nad hlavou a znovu a znovu sekal tak dlouho, dokud mu gwythaint nepadl k nohám. Velká křídla se křečovitě zachvěla a zmrzačené tělo zůstalo nehybně ležet.
Tri ze synů kotle se vymanili z klubka svých spolubojovníků a rozběhli se k Taranovi, který si v jejich sinalých tvářích přečetl vlastní smrt. Zoufale se rozhlížel po vrcholku hory a marně hledal poslední obranné útočiště.
Na nejvyšším výběžku dračího hřebene se tyčil vysoký kámen. Zub času a rozmary počasí ho ohlodaly v groteskní tvar. Vítr, který se prohánět vymletými puklinami a rozsedlinami, zlověstně kvílel a kámen jako by sténal a naříkal lidským hlasem. Přízračné vytí Tarana lákalo, volalo a přitahovalo blíž. Tady byla jeho jediná zbraň. Přiskočil ke kameni, začal se potýkat s jeho nepoddajnou váhou a vší silou se ho pokoušel vyvrátit ze země. Synové kotle už byli skoro u něj.
Vrcholek kamene jako by se nepatrně zakymácel a Taran zdvojnásobil svoje úsilí. Pak balvan náhle povolil a překulil se. Taran se do něj naposledy zapřel a poslal ho ze svahu dolů proti útočníkům. Dva ze synů kotle se po zádech skutáleli dolů a meče jim vylétly z rukou, třetí válečník se však dál šplhal vzhůru k Taranovi.

Hnán zoufalstvím jako člověk, který metá oblázky proti blesku, jenž ho chce sežehnout svým ohněm, se Taran sehnul, aby nabral do hrsti pár kamenů, trochu hlíny nebo třeba jen ulomenou větvičku, kterou by

na znamení vzdoru hodil proti válečníkovi kotle, blížícímu se s čepelí meče zdviženou nad hlavou.

Jáma, která v dračím hřebeni zůstala po vyvráceném balvanu, byla vyložená plochými kameny, mezi nimiž jako v úzkém hrobě ležel černý meč Dyrnwyn.

Taran ho bleskově popadl. Na okamžik byla jeho mysl natolik zatemněná, že meč nepoznal. Kdysi dávno už se jednou pokusil Dyrnwyn tasit a málem za svou neuváženost zaplatil životem. Teď v něm však neviděl nic víc než zbraň, která se mu řízením štěstěny dostala do rukou, a bez ohledu na možné následky vytrhl meč z pochvy. Dyrnwyn zaplál oslnivým bílým světlem. Teprve v tom okamžiku si Taran v jakémsi zasutém koutku mysli uvědomil, že drží v ruce zářící Dyrnwyn, a přesto je stále naživu.

Oslepený syn kotle upustil vlastní meč a oběma rukama si zakryl oči. Taran se skokem vrhl kupředu a veškerou svou silou vrazil planoucí čepel hluboko do válečníkova srdce.

Syn kotle se zapotácel, svalil se na zem a zároveň se z dlouho němých rtů vydral skřek, který prolétl celou pevností pána smrti a odrážel se ozvěnou, jako by ho vyrazily tisíce hrdel. Taran vrávoravě o krok ustoupil. Syn kotle zůstal nepohnutě ležet.

Na celé přístupové cestě i v Železných vratech válečníci kotle jako jeden muž padli k zemi. Nesmrtelné nestvůry, které uvnitř pevnosti zápolily s Doninými syny, zaječely a zhroutily se zároveň s Taranovým protivníkem. Oddíl, který spěchal na pomoc do průlomu v Temné bráně, se po hlavě zřítil k nohám Gwydionových bojovníků a ozbrojenci, kteří se snažili odvrátit útok u západní hradby, popadali uprostřed kroku a jejich meče zazvonily o hradební kameny. Nesmrtelné syny kotle konečně zkosila smrt.

Taran zakřičel na svoje společníky a tryskem pádil z vrcholku Dračí hory dolů. Jezdci Svobodných obcí vyskočili do sedel, pobídli koně a cvalem se hnali za Taranem do boje.

Taran se rozběhl přes nádvoří. Když syny kotle dostihla smrt, mnozí Arawnovi vojáci z řad obyčejných smrtelníků odhodili zbraně a marně se snažili z pevnosti uprchnout. Jiní pokračovali v boji s horečnou úporností zoufalců, kteří vědí, že je jim souzeno zemřít, a zbývající lovci, kteří nabírali nové síly spolu s tím, jak jejich soukmenovci padali

pod meči Doniných synů, se stále za doprovodu válečného pokřiku vrhali proti Gwydionovým bojovníkům. Jeden z loveckých velitelů s poznamenanou tváří zkřivenou vztekem se rozehnal po Taranovi, při pohledu na planoucí meč však vykřikl hrůzou a obrátil se na útěk.

Taran si proklestil cestu hloučkem válečníků, který ho obklopoval, a spěšně zamířil k Velké síni, kde předtím zahlédl Gwydiona. Proběhl velkými dveřmi, a jakmile se ocitl uvnitř, zasáhl ho náhlý příval strachu a odporu. Temné chodby byly osvětleny mihotavými plameny pochodní. Taran se na okamžik zarazil, jako by ho pohltila černá vlna. Z opačného konce chodby si ho povšiml Gwydion a rychle k němu zamířil. Taran se mu rozběhl naproti a vítězoslavným voláním mu oznamoval, že byl Dyrnwyn opět nalezen.

„Schovej ten meč!“ vykřikl Gwydion a zaclonil si rukou oči. „Schovej ho, nebo zaplatíš životem!“

Taran uposlechl.

Gwydionův obličej byl bledý a vrásčitý a jeho zeleně skvrnité oči se horečně leskly. „Jak je možné, žes tasil tu čepel, pasáčku vepřů?“ vyjel na Tarana. „Jen moje ruce se jí odváží dotknout. Dej mi ten meč.“

Gwydionův hlas byl drsný a nesmlouvaný, Taran vsak přesto zaváhal a srdce se mu rozbušilo nepochopitelnými obavami.

„Pospěš si!“ pobídl ho Gwydion. „Chceš snad zničit všechno, za co jsem bojoval? Arawnova pokladnice je nám otevřená a čeká nás moc, o jaké se žádnému muži nikdy ani nesnilo. Budeš ji se mnou sdílet, pasáčku vepřů. Jsi jediný, komu věřím.

Chceš snad, aby nás o všechny ty poklady oloupil nějaký neurozený válečník?“ pokračoval hlasitě Gwydion. „Arawn svou říši opustil a uprchl, Pryderi je mrtev a jeho armáda je rozprášená. Nikdo nemá dost sil, aby se nám nyní postavil. Dej mi ten meč, pasáčku. Máš na dosah polovinu království, tak se jí chop, než bude pozdě.“

Gwydion vztáhl ruku po Dyrnwynu.

Taran před ním uskočil s očima rozšířenýma hrůzou. „To není rada přítele, lorde Gwydione. To je zrádná...“

Teprve nyní, když zmateně hleděl na muže, kterého si od dětství nesmírně vážil, pochopil, že se stal obětí lsti svého nepřítele.

Bez otálení vytrhl Dyrnwyn z pochvy a zvedl zářící čepel nad hlavu.

„Arawn!“ vydechl a udeřil.

Než stačila čepel dopadnout, podoba, kterou na sebe pán smrti vzal, se náhle zatřásla a zmizela. Chodbou se zavlnil temný stín a ztratil se.

Do Velké síně v tom okamžení vpadli ostatní společníci, Taran se k nim rozběhl a křikem je varoval, že Arawn je dosud naživu a podařilo se mu uprchnout.

Achreniny oči nenávistně zaplály. „Utekl tobě, pasáčku vepřů, před mou pomstou ale neuteče. Arawnovy tajné komnaty pro mne nejsou žádným tajemstvím. Najdu ho, ať se uchýlil do jakéhokoli úkrytu."

Achren nečekala na společníky, kteří se za ní rozběhli, a rychle se začala proplétat točitými chodbami. Proběhla těžkými dveřmi ze železem pobitého dřeva, do něhož byla hluboko vypálená značka pána smrti. U protější zdi dlouhé komnaty Taran zpozoroval přihrbenou postavu s pavoučíma rukama a nohama, která běžela k vysokému trůnu tvaru lidské lebky.

Byl to Magg. Nejvyšší hofmistr byl v obličeji bledý jako smrt, z roztřesených rtů mu kanuly sliny a oči se mu protáčely ze strany na stranu. Doklopýtal k trůnu, sebral cosi, co leželo na dlážděné podlaze, přitiskl si to k hrudi a otočil se tváří ke společníkům.

„Už ani krok!" zaječel tak pronikavě, že se i Achren zastavila a Taran, který se právě chystal vytáhnout Dyrnwyn z pochvy, se při pohledu na Maggovy znetvořené rysy otřásl hrůzou.

„Chcete si uchovat životy?" hulákal Magg. „Tak tedy na kolena! Pokloňte se mi a žadoňte o slitování. Já, Magg, vás poctím a udělám z vás své otroky."

„Tvůj pán tě opustil," odpověděl Taran. „A tvoje vlastní zrada je u konce." Vykročil k trůnu.

Magg varovně mávl pavoučí rukou a Taran spatřil, že v ní drží podivně tepanou korunu.

„Já jsem tu pánem!" rozkřikl se Magg. „Já, Magg, vládce Annuvinu! Arawn slíbil, že budu nosit železnou korunu. Proklouzla mu snad mezi prsty? Je moje, patří mi právem jeho slibu."

„Zešílel," pošeptal Taran Fflewddurovi, který s odporem sledoval, jak nejvyšší hofmistr zvedá korunu vysoko nad hlavu a něco si pro sebe tiše blekotá. „Pomoz mi ho zajmout!"

„Magg nebude zajat!“ okřikla ho Achren a vytáhla z pláště dýku. „Jeho život patří mně a zemře stejně jako všichni, kteří mě zradili. Moje pomsta začíná tady, u zrádného otroka, a příští na řadě bude jeho pán!“

„Neubližuj mu,“ nařídil Taran a zadržel královnu, která se kolem něj pokoušela prosmýknout k trůnu. „Ať o jeho osudu rozhodne Gwydion.“

Achren se snažila vytrhnout z jeho sevření, Eilonwy s Dolim však přispěchali a popadli běsnící královnu za paže. Taran s bardem zamířili k Maggovi, který se mezitím vyšplhal na sedadlo trůnu.

„Chcete snad tvrdit, že jsou Arawnovy sliby lživé?“ zasyčel nejvyšší hofmistr, ohmatával těžkou korunu a mazlil se s ní. „Dostal jsem slib ,že budu tuhle korunu nosit, a teď se mi dostala do rukou. Je tedy moje!“ Rychle korunu zvedl a vložil si ji na hlavu.

„Magg!“ zaburácel. „Magg Velkolepý! Magg, pán smrti!“

Triumfální smích nejvyššího hofmistra se změnil v divoké zavytí a Magg náhle horečně hmátl po železné obroučce, která mu svírala čelo. Taran s Fflewddurem vyjekli a couvli.

Koruna se rozzářila jako žhavé železo v kovářské výhni. Magg se svíjel v agónii a marně se snažil uchopit žhavý kov, který teď už byl rozpálený doběla. Pak naposledy zaječel a zřítil se z trůnu.

Eilonwy vykřikla a odvrátila se.

Gurgi s Glewem se ostatním společníkům ztratili a nyní pobíhali bludištěm křivolakých chodeb a mamě se je snažili najít. Gurgi se třásl děsem při pomyšlení, že je v samém srdci Annuvinu, a na každém kroku vykřikoval Taranovo jméno. Odpovídala mu jen ozvěna pochodněmi osvětlených síní. Glew neměl o nic menší strach. Přestože byl celý zadýchaný, zbývalo někdejšímu obrovi dost dechu na to, aby si trpce stěžoval.

„Tohle se prostě nedá vydržet!“ vykřikoval. „To je příliš! Copak ty prokleté útrapy, které mě sužují, nikdy neskončí? Nejdřív mě hodí na loď a proti mé vlastní vůli odvezou do Caer Dallbenu, pak napůl umrznu, málem přijdu o život, když mě vláčejí horami, a přímo zpod rukou mi ukradnou poklad! A teď tohle! Ach, když jsem byl ještě obrem, nedal bych si takové povýšené zacházení líbit!“

„No tak, obře, nech už toho kňučení a skučení!“ napomínal ho Gurgi, který byl i tak dost sklíčený z toho, že je odloučen od svých

společníků. „Gurgi je ztracený a zničený, pokouší se ale pátráním a hledáním najít laskavého pána."

„ Neboj se," dodal povzbudivě, přestože měl sám co dělat, aby se mu netřásl hlas, „statečný Gurgi malého ufňukaného obra dovede do bezpečí, ach ano!"

„Zatím se ti to moc nedaří," odsekl Glew. Přesto se zavalitý mrňous držel po boku chlupatého tvorečka a jeho tlusté nohy kmitaly, jak se s ním snažil držet krok.

Došli na konec jedné z chodeb, kde stály dokořán otevřené hranaté a těžké železné dveře. Gurgi se bázlivě zastavil. Z komnaty se linulo jasné chladné světlo. Gurgi udělal několik opatrných kroků a nakoukl dovnitř. Za dveřmi se táhl tunel, který se zdál být bez konce. Světlo vycházelo z hromad drahých kamenů a zlatých šperků. Za nimi matně zahlédl jakési podivné předměty, napůl skryté ve stínech. Ustoupil s očima vyvalenýma úžasem a hrůzou.

„Ach, to je pokladnice zlého pána smrti," zašeptal. „Ach, záblesky a odlesky! Je to strašlivě tajné a hrůzyplné místo a nebylo by moudré, aby se tady statečný Gurgi zdržoval."

Glew se však kolem něj protlačil dovnitř a při pohledu na drahokamy se jeho bledé tváře roztřásly a v očích se mu zablesklo. „Opravdová pokladnice!" zajíkl se rozčileně. „O jeden poklad mě ošidili, ale tentokrát si to vynahradím! Je to moje!" vykřikl. „Všechno je to moje! Řekl jsem to první! Nikdo mi to nevezme!"

„Ne, ne!" protestoval Gurgi. „Nemůže to být tvoje, ty chamtivý obře! To si může vzít nebo rozdat jen mocný princ. Musíme rychle najít ostatní. Musíme za nimi doběhnout s povídáním a varováním, protože Gurgi má strach ze lstí a pastí. Takové cenné poklady bez hlídání? Kdepak, to ne, chytrý Gurgi tuší nějaká zlá kouzla."

Glew si jeho varovných slov nevšímal a odstrčil tvorečka stranou. S dychtivým výkřikem přeskočil bývalý obr přes práh a vběhl do tunelu, kde okamžitě zabořil ruce do největší hromady šperků. Gurgi ho popadl za límec a marně se ho snažil odtáhnout zpět, když ze stěn pokladnice vyšlehly plameny.

Před Velkou síní Annuvinu shromáždil Gwydion poslední zbytky Doniných synů i jezdců Svobodných obcí. Tam se k nim také připojili společníci i s Krákem, který jim vítězoslavně pokřikoval nad hlavou.

Taran se na okamžik pátravě zadíval na Gwydiona, jeho pochyby se však rozplynuly, když k němu vysoký válečník rychle přistoupil a stiskl mu ruku.

„Máme toho jeden druhému hodně co vyprávět," řekl mu na uvítanou, „teď na to ale není čas. Annuvin je sice v našich rukou, ale sám pán smrti nám unikl. Musíme ho najít a zabít, bude-li to v našich silách."

„Gurgi a Glew se ztratili někde ve Velké síni," oznámil mu Taran. „Dovol, abychom je nejprve našli."

„Tak si tedy pospěšte," přikývl Gwydion. „Jestli je pán smrti ještě v Annuvinu, jsou jejich životy ve stejném nebezpečí jako naše."

Taran si odepjal od pasu Dyrnwyn a podával ho Gwydionovi. „Teď už chápu, proč se Arawn chtěl té zbraně zmocnit – ne proto, že by jí hodlal sám použít, ale protože věděl, že ohrožuje jeho moc. Jedině Dyrnwyn mohl zahubit jeho syny kotle. Dokonce se ani neodvážil přechovávat ho ve své pevnosti, ale raději ho zakopal na vrcholu Dračí hory a domníval se, že tam mu nemůže uškodit. Když se mi zjevil v tvé podobě, málem mě oklamal a přiměl mě, abych mu ho dal. Vezmi si ho teď. V tvých rukou bude bezpečnější."

Gwydion zavrtěl hlavou. „Zasloužil sis právo ho tasit, pasáčku vepřů," prohlásil, „a máš tudíž také plné právo ho nosit."

„To bych řekl!" skočil jim do řeči Fflewddur. „Bylo naprosto skvělé, jak jsi probodl toho syna kotle. Ani Fflam by to nedokázal líp. Zbavili jsme se těch odporných bestií jednou provždy."

Taran přikývl. „A přece už k nim necítím žádnou nenávist. Nebylo to z jejich vůle, že se stali otroky jiného. Teď odpočívají v pokoji."

„Hen Wenina věštba se každopádně nakonec přece jen vyplnila," pokračoval Fflewddur. „Ne že bych o ní třeba jen na okamžik pochyboval." Instinktivně se ohlédl přes rameno, žádné drnčení strun se však tentokrát neozvalo. „Má ale zvláštní způsob, jak ta svoje proroctví formuluje. Pořád ještě jsem neslyšel, že by nějaký kámen promluvil."

„Já ano," prohlásil hrdě Taran. „Ten zvuk, který se ozýval na hřebeni Dračí hory, byl jako lidský hlas. Bez něj bych si toho omšelého balvanu nebyl vůbec všiml. Když jsem pak viděl, jak je zvětralý a rozpadlý, napadlo mě, že bych s ním snad dokázal pohnout. Ano, Fflewddure Fflame, ten němý kámen naprosto zřetelně promluvil."

„Nejspíš to tak bude, když se na to díváš takhle," souhlasila Eilonwy. „V tom, že bude plamen Dyrnwynu uhašen, se ale Hen opravdu spletla. Je to pochopitelné, byla v té chvíli hrozně rozrušená…" Než stačila dívka dokončit myšlenku, vyběhly z Velké síně dvě vyděšené postavy a hnaly se ke společníkům. Značná část Gurgiho vlasů byla v nepravidelných skvrnách opálena, jeho chundelaté obočí bylo sežehnuté a šaty mu stále ještě doutnaly. Bývalý obr dopadl ještě hůř, zdálo se totiž, že je z něj pouhá hromádka sazí a popele.

Taran neměl čas se se ztracenými společníky přivítat, protože v tom okamžiku se vzduch otřásl strašlivým Achreniným výkřikem.

„Hledáš Arawna? Tady je!"

Královna se vrhla k Taranovým nohám. Taran zalapal po dechu a ztuhl hrůzou. Za jeho zády byl na zemi stočený had, připravený k útoku.

Taran uskočil a Dyrnwyn s oslnivým zábleskem vylétl z pochvy. Achren hada popadla oběma rukama, jako by ho chtěla uškrtit nebo roztrhnout vedví. Hadí hlava se vymrštila proti ní, šupinaté tělo sebou švihlo jako bič a zuby se zabořily hluboko do Achrenina hrdla. Královna zaječela a zhroutila se na zem. Had se v okamžení znovu stočil a oči se mu leskly chladným, smrtícím plamenem. S rozevřenou tlamou a vyceněnými zuby zuřivě zasyčel, vyrazil kupředu a zaútočil na Tarana. Eilonwy zavřískla. Taran vší silou mávl planoucím mečem a jeho ostří hada vpůli rozpoltilo.

Taran odhodil Dyrnwyn stranou a padl na kolena vedle Gwydiona, který držel v náručí bezvládné královnino tělo. Z Achreniných rtů vyprchala krev a její skelné oči vyhledaly Gwydionův obličej.

„Dodržela jsem svůj slib, Gwydione?" zašeptala a nepatrně se usmála. „Je vládce Annuvinu zabit? To je dobře. Snáz se mi umírá." Achren rozevřela rty, jako by chtěla ještě jednou promluvit, hlava se jí však zvrátila dozadu a její tělo v Gwydionově náručí ochablo.

Z Eilonwyiných úst uniklo vyděšené zachroptění. Taran zvedl oči a viděl, že dívka ukazuje na přeseknutého hada. Hadí tělo se kroutilo a jeho obrysy mizely. Na jeho místě se objevilo tělo muže v černém plášti, jehož uťatá hlava se překulila tváří k zemi. Hned nato ale i toto tělo ztratilo tvar a mrtvola se jako stín propadla do země. V místě, kde ležela, byla půda spálená a mrtvá, vyprahlá a protkaná prasklinami jako po velkém suchu. Pán smrti Arawn zmizel.

„Meč!“ vyjekl Fflewddur. „Podívejte se na ten meč!“

Taran rychle zvedl odhozenou zbraň, sotva však stačil uchopit jílec, když plamen Dyrnwynu zablikal, jako když do svíce foukne vítr. Bílý svit potemněl jako dohasínající oheň. I samotný meč rychle přestával zářit, nebyl už bílý, ale plný přelévajících se barev, které tančily a třásly se. V příštím okamžiku už Taranova ruka svírala jen starou ohmatanou a otlučenou zbraň, jejíž ostří se matně lesklo, ne však plamenem, který v něm dříve hořel, ale pouze odleskem paprsků zapadajícího slunce.

„Ten nápis na pochvě se také ztrácí,“ oznámila Eilonwy, která přispěchala k Taranovu boku. „Alespoň si myslím, že se ztrácí, pokud to není jen tím, že se stmívá. Ukaž, podívám se pořádně.“

Vytáhla z pláště šidítko a přidržela je těsně u černé pochvy. V jeho zlatých paprscích se napůl setřený nápis náhle jasně zaleskl.

„Moje šidítko zvýrazňuje písmena! Je jich tam víc, než jich bylo dřív!“ vykřikla překvapeně dívka. „I ten kousek, co byl vyškrábaný – už ho vidím skoro celý!“

Společníci se spěšně shromáždili kolem ní, a zatímco Eilonwy držela šidítko, Taliesin uchopil pochvu a pozvedl ji k očím.

„Písmo je jasné, ale rychle mizí,“ oznámil. „Tvoje zlaté světlo, princezno, skutečně ukazuje i to, co bylo skryto. ‚TAS DYRNWYN POUZE TY, KDO JSI UŠLECHTILÉHO SRDCE, VLÁDNI SPRAVEDLIVĚ A TRESTEJ ZLO. KDO BUDE TENTO MEČ POUŽÍVAT VE JMÉNU DOBRA, ZABIJE I PÁNA SMRTI.”

Za okamžik nápis zmizel. Taliesin převracel černou pochvu v rukou sem a tam. „Možná už nyní rozumím tomu, o čem se ve starých legendách mluví jen v náznacích, že totiž kdysi dávno jistý mocný král nalezl zbraň obdařenou velikou silou a snažil se jí využít ve vlastní prospěch. Jsem přesvědčen, že tou zbraní byl Dyrnwyn, který tak byl odvrácen od svého poslání, dlouho ztracen a znovu nalezen.“

„Dyrnwyn už svůj úkol splnil,“ prohlásil Gwydion. „Pojďme pryč z tohoto neblahého místa.“

Achrenina tvář ve smrti ztratila svou zatrpklou povýšenost a v jejích rysech se konečně rozlil klid. Společníci tělo zahalili jejím roztrhaným černým pláštěm a odnesli je k odpočinku do Velké síně, protože žena, která kdysi vládla Prydainu, nezemřela beze cti.

Na vrcholku věže pána smrti se černá zástava náhle vznítila jasným plamenem a její hořící cáry se snášely k zemi. Zdi Velké síně se zachvěly a celá pevnost se hluboko ve svém nitru otřásla.

Když společníci i ostatní bojovníci projeli Železnou branou, hradby za nimi se rozpadly a mocné věže se zhroutily. Z trosek, kde stávala annuvinská pevnost, vyšlehly k obloze plameny.

KAPITOLA XX
DAR

Byli opět doma. Gwydion společníky odvedl na západ k pobřeží, kde čekaly zlaté koráby. Odtamtud je velké lodě se zářivými plachtami, s Krákem pyšně trůnícím na nejvyšším stěžni, dopravily do přístavu v ústí řeky Avren. Zprávy o Arawnově porážce se rychle šířily; když se společníci vylodili, našli tu shromáždění mnoha lenních pánů a jejich válečných šiků. Všichni se chtěli připojit k Donině synům, vzdát hold králi Gwydionovi a pozdravit se s bojovníky Svobodných obcí i s Taranem Poutníkem. Gurgi rozvinul pozůstatky zástavy bílé svině a vítězoslavně je zvedl nad hlavu.

Navzdory oslavám byl Gwydion nezvykle zamlklý. A když dorazili na dohled malého hospodářství, pocítil Taran víc bolesti než radosti. Zima ustupovala jaru, rozmrzající země začínala ožívat a na okolních pahorcích se jako jemná mlha objevovaly první známky zeleně. Taranův pohled však zabloudil ke Collově prázdné zahradě a srdce se mu stáhlo steskem po statečném pěstiteli tuřínů, který tak daleko od domova našel osamělé místo posledního odpočinku.

Dallben kulhavě vyšel ven, aby je uvítal. Čarodějovy tváře byly zbrázděné ještě hlubšími vráskami a zkrabacená kůže na jeho křehkém čele se zdála být téměř průhledná. Taran při pohledu na něj vycítil, že Dallben už před jejich příjezdem věděl, že se Coll nevrátí. Eilonwy se rozběhla do jeho rozpřažené náruče, Taran seskočil z Melynlase a následoval ji. Krák mával křídly a hlučně brebentil. Fflewddur, Doli a Gurgi, který vypadal ještě zarostleji a rozčepýřeněji než obvykle, se

přispěchali také pozdravit s Dallbenem a všichni tři naráz se mu snažili vypovědět, co všechno je potkalo.

Hen Wen kvičela, chrochtala a supěla a málem se jí podařilo přelézt kůly ohrady.

Když Taran skočil dovnitř a blaženou svini radostně objal, uslyšel náhle pronikavé kvičení a úžasem vykulil oči.

Eilonwy, která rovněž přiběhla k ohradě, nadšeně vypískla. „Selata!“

Šest malých selátek, pět bílých jako Hen Wen a jedno Černé, stálo na zadních vedle matky a pištělo. Hen Wen si odfrkla a pyšně zachrochtala.

„Měli jsme návštěvníky,“ vysvětloval Dallben, „a byl mezi nimi i jeden nesmírně pohledný kanec. V zimě, když mezi lesními obyvateli panoval veliký neklid, sem přišel hledat potravu a útočiště a zjistil, že se mu v Caer Dallbenu líbí víc než v lese. Teď právě se potuluje někde venku, protože je stále ještě trochu divoký a není zvyklý na tolik nových tváří.“

„U velkého Belina!“ žasl Fflewddur. „Sedm věšteckých prasat! Tarane, příteli, budeš mít doma víc práce, než jsi měl v Bran-Galeddských horách.“

Dallben zavrtěl hlavou. „Jsou to statná a zdravá selata, v životě jsem neviděl lepší vrh, ale nemají o nic větší schopnosti než kterékoli jiné prase – i ty by jim ovšem měly bohatě stačit. Hen Wenino nadání začalo ostatně také mizet, když byly znakové hůlky zničeny, a teď je už nenávratně pryč. Je to tak lepší. Takový dar je těžké břímě pro lidi i pro prasata, takže bych řekl, že je teď mnohem šťastnější.“

Dva dny společníci odpočívali, vděční a spokojení, že jsou spolu v požehnaném klidu malého hospodářství. Měli dojem, že obloha nikdy nebyla zářivější a plnější šťastného příslibu nadcházejícího jara a ještě větší radosti. Dorazil král Smoit se svou čestnou gardou a Dallbenovo stavení celý večer zvučelo veselím bujaré hostiny.

Následujícího dne svolal Dallben společníky do své světnice, kde už čekali Gwydion s Taliesinem. Dlouhým laskavým pohledem spočinul na všech shromážděných a po chvíli se tichým hlasem ujal slova.

„Tyto dny jsou časem radostného vítání,“ začal, „ale také časem loučení.“

Mezi společníky to zašumělo nechápavým šepotem. Taran upřel na Dallbena znepokojený pátravý pohled, Fflewddur však jednou rukou udeřil do svého meče a vykřikl: „Já to věděl! Co je ještě třeba udělat? Vrátili se gwythaintové? Ještě se tu někde toulá tlupa lovců? Nemějte obavy, my Fflamové jsme vždy připraveni!“

Gwydion na rozčileného barda pohlédl se smutným úsměvem. „Nic takového, statečný příteli. Lovci i gwythaintové jsou všichni vyhubeni. Je ale pravda, že je třeba udělat ještě něco. Donini synové a všichni muži i ženy jejich rodu se musí nalodit na zlaté koráby a odplout do Říše léta, do země, odkud jsme přišli.“

Taran se ke Gwydionovi otočil, jako by plně nepochopil jeho slova. „Co to říkáš?“ vyhrkl a nechtělo se mu věřit, že slyšel správně. „Donini synové že mají opustit Prydain? Hned teď že musí odplout? Za jakým posláním? A kdy se vrátíte? Neoslavíte dřív naše vítězství?“

„Právě to vítězství je důvodem našeho odjezdu,“ vysvětloval Gwydion. „Tak nám to bylo před dávnou dobou předurčeno – až bude vládce Annuvinu svržen, musí Donini synové navždy odjet z Prydainu.“

„To ne!“ protestovala Eilonwy. „Právě teď přece nemůžete odjet!“

„Ten dávno předurčený osud nelze zvrátit,“ odpověděl Gwydion. „A musí se k nám připojit i král Fflewddur Fflam, protože i on je spřízněn s Doniným rodem.“

Bard se zatvářil nesmírně rozrušeně. „My Fflamové víme, co je vděčnost,“ začal, „a za normálních okolností bych se na plavbu po moři docela těšil. Budu ale naprosto spokojen, když zůstanu ve své říši. I když to nerad říkám, musím přiznat, že už se mi po ní stýská.“

„Rozhodnutí není na tobě, Godův synu,“ ujal se slova Taliesin. „Věz ale, že Říše léta je krásná země, dokonce hezčí než Prydain, a každému se tam dostane všeho, po čem jeho srdce touží. Llyan tě doprovodí. A dostaneš novou harfu. Osobně tě na ni naučím hrát a seznámíš se také se všemi legendami a dávnou moudrostí bardů. Tvé srdce bylo odjakživa srdcem pravého barda, Fflewddure Fflame. Až dodneška nebylo připraveno. Nevzdal ses snad toho, cos nejvíc miloval, pro záchranu svých společníků? Harfa, která na tebe čeká, bude tím vzácnější a její struny nikdy neprasknou.

A ještě něco musíš vědět,“ dodal Taliesin. „Každý, kdo se zrodí z člověka, musí zemřít, s výjimkou těch, kdo žijí v Říši léta. Je to země bez neštěstí a utrpení, jejíž obyvatelé neznají ani smrt.“

„A ještě jedna sudba nám byla předurčena,“ ozval se znovu Dallben. „Stejně jako se Donini synové musí vrátit do své země, musí také vyhasnout moje vlastní moc. Dlouho jsem uvažoval o tom, jaké poselství by nám asi byla předala poslední Hen Wenina znaková hůlka. Je mi už zcela jasné, proč se to jasanové dřevo roztříštilo. Neuneslo tíhu takové věštby, která nepochybně zněla následovně: Nejen že bude plamen Dyrnwynu uhašen a jeho moc se ztratí, ale zmizí i všechna kouzla a lidé se bez jejich pomoci stanou pány vlastního osudu.

Také já odpluji do Říše léta,“ pokračoval Dallben. „Učiním tak s lítostí, ale zároveň s ještě větší radostí. Jsem už unavený stařec a čeká mne místo odpočinku, kde se zbavím břemene, které na mých bedrech spočívalo až příliš velkou tíhou.

Doli se bohužel bude muset vrátit do říše ušlechtilého národa a také Krák musí odletět domů,“ mluvil dál čaroděj. „Cestovní stanice se vyklízejí. Král Eiddileg brzy nařídí zatarasení všech cest vedoucích do jeho království, stejně jako Medwyn už své údolí jednou provždy uzavřel lidské rase a jen zvěři dovoluje, aby je našla.“

Doli svěsil hlavu. „Pche!“ odfrkl si. „Však už bylo načase, abychom se přestali stýkat s vámi smrtelníky. Jsou z toho jen problémy. Ano, moc rád se vrátím. Mám už po krk toho, jak neustále slyším starouš Doli tohle, starouš Doli tamto, starouš Doli bude tak laskav a ještě jednou se promění v neviditelného!“ Trpaslík se snažil vypadat co nejrozezleněji, v jasně rudých očích se mu však třpytily slzy.

„Dokonce i princezna Eilonwy, dcera Angharadina, musí odcestovat do Říše léta,“ promluvil opět Dallben. „Ano, je to tak,“ dodal, když Eilonwy užasle zalapala po dechu. „V Caer Coluru se princezna vzdala jen možnosti využívat svých kouzelných schopností. Má je ale stále v sobě ve stejné míře, v jaké byly generaci za generací předávány všem dcerám llyrského rodu. Proto musí odjet. Jsou tu však i další,“ pokračoval rychle, než mu Eilonwy stačila skočit do řeči, „kteří prokázali Doniným synům neocenitelné služby: věrný Gurgi, svým způsobem i Hen Wen a také Taran z Caer Dallbenu. Budiž jim odměnou, že mohou jet s námi.“

„Ano, ano!“ zajásal Gurgi. „Všichni pojedou do země bez stonání a umírání!“ Nadšeně poskakoval a mával rukama, takže z něj spadala značná část zbývajících vlasů. „Ano, ach, ano! Všichni navždy spolu! A také Gurgi najde, co hledá. Moudrost pro svou ubohou citlivou hlavu!“

Taranovi poskočilo srdce; vykřikl nahlas Eilonwyino jméno, přiskočil k princezně **a** sevřel ji v náručí. „Už se nikdy nerozejdeme. V Říši léta se vezmeme…“ Zarazil se. „Totiž… pokud budeš chtít. Jestli jsi ochotná provdat se za pasáčka vepřů.“

„No konečně,“ odpověděla Eilonwy. „Už jsem si myslela, že se snad nikdy nezeptáš. Samozřejmě, že si tě vezmu, a kdyby ses nad tím jen trochu zamyslel, znal bys moji odpověď předem.“

Taranovi se stále ještě točila hlava z toho, co jim čaroděj sdělil, a otočil se k němu. „Je to skutečně pravda? Že smíme s Eilonwy jet spolu?“

Dallben chvíli neodpovídal a pak přikývl. „Je to pravda. Není v mé moci dát ti větší dar.“

„To je všechno moc hezké,“ popotáhl Glew, „rozdávat věčný život vpravo i vlevo. Dokonce i praseti! Na mě si ale nikdo nevzpomene. Tomu říkám sobectví. Bezohlednost! Je úplně jasné, že kdyby se ten důl ušlechtilého národa nesesypal – a mimochodem mě nepřipravil o ohromné bohatství – byli bychom šli jinou cestou, vůbec bychom se nedostali na Dračí horu, nikdy bychom nenašli Dyrnwyn, nezabili bychom syny kotle…“ Přes zjevné pobouření měl bývalý obr žalostně svraštělé čelo a rty se mu třásly. „Jen si jeďte! Nechte mě tady takhle směšně mrňavého! Ujišťuji vás, že když jsem byl ještě obrem…“

„Ano, ano!“ přidal se Gurgi. „Ukňouraný obr také pomohl, přesně jak říká. Není spravedlivé nechat ho samotného a ztraceného v mrňavosti! A v pokladnici zlého pána smrti, když se všechno bohatství ztratilo v plamenech, byl zachráněn život před žhavým hořením a smažením!“

„Ano, dokonce i Glew přispěl svým dílem, i když zcela neúmyslně,“ odpověděl Dallben. „Nebude odměněn o nic méně než ty. Pokud bude chtít, může v Říši léta dorůst do výše dospělého muže. Chceš ale tvrdit,“ pohlédl přísně na Gurgiho, „že ti zachránil život?“

Gurgi na okamžik zaváhal. Než se odhodlal k odpovědi, ozval se Glew. „Samozřejmě, že nezachránil,“ zavrtěl hlavou bývalý obr. „Byl

zachráněn život. Můj život. Nebýt toho, že mě z té pokladnice vytáhl, byla by teď ze mne jen hromádka popele v Annuvinu.“

„Konečně říkáš pravdu, obře!“ zahlaholil Fflewddur. „Výborně! U velkého Belina, mám dojem, že jsi už dokonce o kousek povyrostl!“

Gwydion vykročil kupředu a jemně položil Taranovi ruku na rameno. „Náš čas už brzy přijde,“ řekl tiše. „Ráno odjedeme. Připrav se, pasáčku vepřů.“

Té noci se Taran na loži neklidně převaloval. Radost, která tak potěšila jeho srdce, se z jakéhosi podivného důvodu vytratila a třepotala se těsně mimo jeho dosah jako pták s pestrobarevným peřím, kterého nedokázal nalákat, aby mu znovu usedl na ruku. Nepřivolaly ji ani myšlenky na Eilonwy a na štěstí, které je oba v Říši léta čeká.

Konečně se zvedl z lůžka a zůstal neklidně stát u okna světnice. Táborové ohně Doniných synů už dohořely a úplněk proměnil spící pole v oceán stříbra. Někde daleko za kopci zanotoval čísi hlas píseň; byl nezřetelný, ale jasný, po chvíli se k němu přidal druhý a pak ještě několik dalších. Taranovi se zatajil dech. Jen jednou v životě, kdysi dávno v říši ušlechtilého národa, slyšel podobný zpěv. Teď píseň nabývala na síle, nádhernější, než si pamatoval, a vyvrcholila v táhlé podmanivé melodii, zářící jasněji než měsíční paprsky. Pak náhle skončila. Taran vzlykl lítostí, věděl, že nic podobného už nikdy neuslyší. A snad jen díky své vlastní představivosti měl dojem, že k němu ze všech koutů země dolehla ozvěna přibouchnutí těžkých vrat.

„Ale, ale, nemůžeš spát, kuřátko moje?“ ozval se za ním čísi hlas.

Rychle se otočil. Světlo, které naplnilo světnici, ho na okamžik oslnilo, když mu však jeho oči přivykly, spatřil tři vysoké Štíhlé postavy; dvě byly oblečeny v dlouhých hávech přelévající a mísící se bílé, zlaté a ohnivě rudé barvy a třetí ve třpytivě černém plášti s kápí. V kadeřích první se leskly drahé kameny, druhá měla kolem krku náhrdelník ze zářících bílých perel. Taran viděl, že jejich tváře jsou klidné a krásné, až srdce usedalo, a třebaže rysy poslední z nich zastiňovala černá kápě, věděl, že její krása určitě není o nic menší.

„Nemůže spát a nemůže ani mluvit,“ poznamenala prostřední návštěvnice. „Zítra bude chudinka jen zívat, místo aby tančil radostí.“

„Vaše hlasy… dobře je znám,“ vykoktal Taran, který byl sotva schopen alespoň šeptat. „Ale vaše tváře… ano, jednou jsem je vlastně

viděl, kdysi dávno v bažinách Morvy. A přece to snad nemůžete být vy. Orddu? Orwen a… Orgoch?“

„Samozřejmě, že jsme to my, housátko moje,“ ujistila ho Orddu, „i když musím přiznat, že při žádném z našich dosavadních setkání jsme nevypadaly právě nejlíp.“

„Pro daný účel to ovšem bohatě stačilo,“ zahučela Orgoch z hlubin své kápě.

Orwen se zachichotala jako malé děvčátko a pohrávala si se svými perlami. „Přece si nemyslíš, že *pořád* vypadáme jako ošklivé staré babizny,“ ušklíbla se. „To jen když máme dojem, že to okolnosti vyžadují.“

„Co tady děláte?“ zeptal se Taran, stále ještě ohromený tím, že známé hlasy čarodějek vycházejí z tak krásných úst. „Odjíždíte také do Říše léta?“

„Jsme také na cestách, ale s vámi nejedeme,“ zavrtěla hlavou Orddu. „Orgoch se ze slaného vzduchu zvedá žaludek, i když je to nejspíš jediná věc na světě, která to dokáže. Máme namířeno… hmm… kamkoli. Dalo by se dokonce říct všude.“

„Už nás nikdy neuvidíš a my tebe také ne,“ sdělila mu téměř lítostivě Orwen. „Bude se nám po tobě stýskat. Tedy alespoň natolik, nakolik se nám vůbec může po někom stýskat. Obzvlášť Orgoch by bývala ráda… no, o tom raději nebudeme mluvit.“

Orgoch vydala velice nelibý zvuk. Orddu zatím rozložila dlouhý pruh pestře tkané látky a podávala ho Taranovi.

„Přinesly jsme ti tohle, káčátko moje,“ oznámila. „Vezmi si to a nevšímej si těch Orgošiných výlevů. Bude muset svoje zklamání překousnout – když už nemá nic lepšího.“

„Tohle už jsem viděl na vašem stavu,“ poznamenal poněkud nedůvěřivě Taran. „Proč mi to dáváte? Nežádal jsem o to a nemůžu za to ani zaplatit.“

„Právem ti to náleží, čermáčku můj,“ odpověděla Orddu. „Pochází to z našeho stavu, pokud chceš zacházet do nejmenších podrobností, ale ve skutečnosti jsi to byl ty, kdo to utkal.“

Taran se zaraženě podíval na látku důkladněji a zjistil, že je plná vyobrazení mužů a žen, válečníků a bitev, ptáků a zvířat. „To jsou výjevy z mého života,“ zamumlal užasle.

„Samozřejmě,“ přikývla Orddu. „Ten vzor jsi odjakživa vybíral ty.“

„Že jsem ho vybíral já?“ opáčil překvapeně Taran. „Ne vy? Myslel jsem totiž.” Zarazil se a zvedl oči k Orddu. „Ano,“ přikývl rozvážně, „kdysi jsem skutečně myslel, že svět se řídí vaší vůlí. Teď už chápu, že to tak není. Vlákna života nesplétají tři staré babizny ani tři překrásné panny. Ten vzor je skutečně můj. Tady ale…“ dodal a zamračil se, když dospěl pohledem k poslednímu oddílu látky, kde tkaný vzor končil a odkud visely neodstřižené nitě, „tady to není dokončené.“

„Samozřejmě, že není,“ přisvědčila Orddu. „O pokračování musíš teprve rozhodnout, a tak tomu je se všemi vámi ubohými zmatenými holátky, dokud zůstávají nějaké nitě, které je třeba utkat.“

„Jenže já už svůj vzor jasně nevidím,“ postěžoval si Taran. „Nerozumím už vlastnímu srdci. Proč je má radost zastíněná zármutkem? Povězte mi to. Dejte mi to jako svůj poslední dar.“

„Kuřátko drahé,“ odpověděla Orddu se smutným úsměvem, „cožpak jsme ti někdy něco jen tak daly?“

Pak zmizely.

KAPITOLA XXI
LOUČENÍ

Po celý zbytek noci se Taran ani na krok nehnul od okna. Pruh nedokončené látky mu ležel u nohou. Za svítání se pole a kopce kolem Caer Dallbenu zaplnily ještě větším množstvím obyvatel Svobodných obcí i šlechty z kantrevu, protože se rozkřiklo, že Donini synové odplouvají z Prydainu a že je doprovodí i Doniny dcery, které přijely z pevností na východě. Taran se konečně pohnul a zamířil do Dallbenovy světnice.

Ostatní společníci tam už byli shromážděni, dokonce i Doli, který rozhodně odmítl vydat se na cestu do říše ušlechtilého národa, dokud se naposledy nerozloučí s každým ze svých přátel. Krák, nezvykle tichý, seděl na trpaslíkově rameni. Glew vypadal rozrušeně a zdálo se, že už se těší na cestu. Taliesin s Gwydionem stáli poblíž Dallbena, který si

navlékl těžký cestovní plášť a v ruce držel jasanovou hůl. Pod paží nesl *Knihu tří zjevení.*

„Laskavý pane, pospěšte si!“ vykřikl Gurgi a Llyan po Fflewddurově boku netrpělivě švihla ocasem. „Všichni jsou už připraveni na plavení a plachtění!“

Taran přelétl očima po tvářích společníků: pohlédl na Eilonwy, která ho dychtivě sledovala, na Gwydionovy ošlehané rysy, na Dallbenův obličej s vyrytými vráskami moudrosti. Nikdy k nim ke všem necítil takovou lásku jako právě v tuto chvíli. Nepromluvil, dokud se nezastavil před starým čarodějem.

„Nikdy se mi nedostane větší cti než daru, který mi nabízíš,“ prohlásil. Slova se z něj drala jen váhavě, přesto se však přinutil pokračovat. „Včera v noci zmítal mým srdcem neklid. Zdálo se mi, že Orddu… ne, nebyl to sen. Opravdu tady byla. A já jsem pochopil, že tvůj dar nemohu přijmout.“

Gurgi náhle přestal výskat a vykulil na Tarana velké nevěřícné oči.

Společníci sebou překvapeně škubli a Eilonwy nahlas vykřikla. „Tarane z Caer Dallbenu, máš vůbec ponětí, co to vlastně říkáš? Připálil ti snad plamen Dyrnwynu mozek?“ Náhle jí hlas zadrhl v hrdle. Skousla si rty a rychle se odvrátila. „Už chápu. Měli jsme se v Říši léta vzít. Stále pochybuješ o mém srdci? V něm se nic nezměnilo. To tvoje srdce ke mně naopak cítí něco jiného.“

Taran se neodvážil na Eilonwy pohlédnout, protože byl příliš zahlcen žalem. „Mýlíš se, princezno z Llyru,“ hlesl. „Už dávno tě miluji, miloval jsem tě dokonce dřív, než jsem si to sám uvědomil. Jestliže mi puká srdce při pomyšlení, že se loučím s našimi společníky, z toho, že se loučím s tebou, mi puká dvojnásob. A přece to jinak nejde. Nic jiného nemohu udělat.“

„Důkladně si to promysli, pasáčku vepřů,“ vybídl ho ostrým tónem Dallben. „Jakmile se jednou rozhodneš, už své rozhodnutí nesmíš vzít zpět. Chceš raději žít v žalu místo ve štěstí? Chceš odmítnout nejen radost a lásku, ale také věčný život?“

Taran dlouhou chvíli neodpovídal. Když konečně promluvil, přetékal jeho hlas lítostí, jeho slova však byla zřetelná a jistá.

„Jsou lidé, kteří by si tvůj dar zasloužili víc než já, a přece jim ho už nikdy nemůžeš nabídnout. Můj život je svázán s jejich životy. Zahrada i

ovocný sad Colla, syna Collfrewřina, leží zpustlé a čekají na ruce, které jim znovu vdechnou život. Nejsem tak zručný jako Coll, ale ochotně se jim budu věnovat místo něj.

Vlnolam v Dinas Rhydnantu není dostavěn," pokračoval Taran. „U pohřební mohyly monského krále jsem přísahal, že jeho dílo nenechám nedokončené."

Z kapsy své kazajky vytáhl keramický střep. „Mám snad zapomenout na Annlawa Hlínotvůrce? Na Merin a další podobné Svobodné obce? Nemohu vrátit život Lloniovi, synu Llonweninu, a dalším statečným občanům, kteří mě následovali, a už nikdy se nevrátí domů. Nemohu ani utěšit srdce vdov a osiřelých dětí. Je-li však v mé moci obnovit alespoň trochu z toho, co bylo zničeno, musím to udělat.

Rudá pustina bývala kdysi úrodnou zemí. Při tvrdé práci se v ni možná znovu promění." Otočil se a promluvil k Taliesinovi. „Síně, které byly chloubou Caer Dathylu, leží v troskách a mezi nimi i Síň tradic a všechny poklady moudrosti bardů. Neříkal jsi snad ty sám, že vzpomínky přežívají déle než události, které připomínají? Co když se však ztratí i vzpomínky? Najde-li se někdo, kdo mi pomůže, zvedneme zborcené kameny a znovu vybudujeme pokladnici vzpomínek."

„Gurgi pomůže! Také nikam nepojede, ne, ne!" zakvílel Gurgi. „Zůstane pořád tady. Nechce dar, který by ho odloučil od laskavého pána!"

Taran položil ruku na tvorečkovu paži. „Musíš odjet s ostatními. Nazýváš mě svým pánem? Pak tedy poslechni můj poslední příkaz. Najdi moudrost, po které toužíš. %Ceká na tebe v Říši léta. Nevím, co najdu já, ale musím to hledat tady."

Eilonwy sklopila hlavu. „Vybral sis, jak sis vybrat musel, Tarane z Caer Dallbenu."

„Ani já ti to nebudu rozmlouvat," oslovil Tarana Dallben, „chci tě jen varovat. Úkoly, které sis vytyčil, jsou krutě obtížné. Nemáš sebemenší jistotu, že se ti podaří splnit třeba jen jediný z nich, a hrozí naopak vážné nebezpečí, že ve všech selžeš. Ať tak či onak, je velice pravděpodobné, že zůstaneš neodměněn, neopěván a zapomenut. A nakonec jako všichni smrtelníci budeš muset čelit smrti, možná dokonce bez mohyly, která by označovala místo tvého odpočinku."

Taran přikývl. „Budiž," odpověděl. „Kdysi dávno jsem toužil stát se hrdinou, aniž bych doopravdy věděl, co je to hrdinství. Dnes už to možná chápu o něco lépe. Pěstitel tuřínů nebo výrobce hliněného nádobí, farmář ze Svobodných obcí nebo král – každý člověk je hrdinou, usiluje-li o blaho druhých víc než o svoje vlastní. Kdysi," dodal, „jsi mi řekl, že hledání je důležitější než nalezení cíle. Stejně tak musí být i snaha důležitější než dosažený zisk.

Kdysi jsem doufal, že jsem zrozen pro slávu," domluvil Taran a usmál se vlastní vzpomínce. „Ten sen se rozplynul spolu s mým dětstvím, a přestože to byl příjemný sen, byl vhodný jen pro dítě. Jsem dnes spokojený jako pasáček vepřů."

„I tohle uspokojení ti bude odepřeno," povzdechl si Dallben. „Nejsi už pasáček vepřů, ale král králů Prydainu."

Taran se zajíkl a nevěřícně na čaroděje zíral. „Děláš si ze mne legraci," řekl smutně. „Provinil jsem se snad přílišnou povýšeností, že mě posměšně nazýváš králem?"

„Že jsi hoden královského titulu, to jsi dokázal, když jsi tasil Dyrnwyn z pochvy," odpověděl Dallben, „a že jsi skutečným králem, to jsi potvrdil, když ses rozhodl zůstat tady. To, co ti teď nabízím, není dar, ale břímě mnohem těžší než všechna, která jsi nesl dodnes."

„Proč je tedy musím nést?" bránil se Taran. „Jsem pasáček vepřů a nikdy jsem nebyl ničím jiným."

„Stojí tak psáno v Knize *tří zjevení,*" vysvětlil Dallben a zvednutou rukou Tarana utišil dřív, než stačil znovu promluvit. „Neopovážil jsem se ti to říct. Kdybych ti to byl prozradil, bylo by samo to vědomí věštbu vyvrátilo. Až do tohoto okamžiku jsem si nebyl jistý, jestli jsi byl skutečně vybrán, abys vládl. Včera jsem se dokonce obával, že tomu tak není."

„Jak je to možné?" podivil se Taran. „Může ti snad *Kniha tří zjevení* lhát?"

„Ne, to nemůže," ujistil ho Dallben. „Jmenuje se tak proto, že pojednává o všech třech částech našeho života: o minulosti, přítomnosti i budoucnosti. Právě tak dobře by se však mohla jmenovat Kniha ‚kdyby'. *Kdybys* ve svých úkolech neuspěl, *kdybys* sešel na cestu zla, *kdybys* byl zabit, *kdyby* sis vybral jinak, než jsi právě učinil – to je tisíc různých ‚kdyby', chlapče, a mnohokrát tisíc. *Kniha tří zjevení* nemůže

říct víc než ‚kdyby', dokud se na konci ze všech věcí, které mohly být, jen jedna nestane tím, co doopravdy je. Osud každého člověka totiž utvářejí jeho činy, a ne slova nějakého proroctví."

„Teď už chápu, proč jsi držel v tajnosti můj původ," přikývl Taran. „Cožpak se ale nikdy nedozvím, kdo byli moji rodiče?"

„Nedržel jsem to v tajnosti zcela o své vlastní vůli," odpověděl mu Dallben, „a nedělám to ani teď. Kdysi dávno, když se mi *Kniha tří zjevení* poprvé dostala do rukou, jsem se z jejích stran dočetl, že až Donini synové opustí Prydain, stane se králem králů ten, kdo skolí hada, kdo získá a ztratí planoucí meč, a kdo zvolí království bolesti místo království štěstí. Tyto věštby byly i pro mne zahaleny mlhou a nejtemnější mlha obklopovala proroctví, podle něhož se měl vládcem Prydainu stát muž bez jakýchkoli kořenů v okolním světě.

Dlouho jsem nad těmito skutečnostmi přemítal," pokračoval Dallben. „Nakonec jsem opustil Caer Dallben, abych po tomto budoucím králi pátral a uspíšil jeho příchod. Strávil jsem jeho hledáním dlouhá léta, ale všichni, kterých jsem se vyptával, dobře znali svoje kořeny, ať to byl pastevec nebo válečný náčelník, lenní pán nebo farmář v některé ze Svobodných obcí.

Léta plynula, králové přicházeli a odcházeli, války se měnily v mír a mír opět ve válku. A pak, před několika lety, bylo jich právě tolik, kolik je let tobě, když zemi znovu zachvátila ničivá válka, přestal jsem věřit v úspěch svého hledání a obrátil jsem se zpět ke Caer Dallbenu. Toho dne jsem náhodou procházel kolem pole, na němž se těsně předtím strhla bitva. Leželo tam mnoho zabitých, šlechticů i prostého lidu, a nebyly ušetřeny dokonce ani ženy a děti.

Z nedalekého lesa jsem zaslechl pronikavý pláč. Mezi stromy tam bylo ukryté novorozené děcko, jako by se jeho matka do poslední chvíle snažila uchovat ho v bezpečí. Z plen, v nichž bylo zavinuto, jsem nepoznal nic, co by vypovídalo o jeho původu, cítil jsem jistě pouze to, že otec i matka leží mrtví na bitevním poli.

Nepochybně jsem před sebou měl chlapce bez jakýchkoli kořenů, neznámé dítě neznámých rodičů. Odnesl jsem je s sebou do Caer Dallbenu a dal jsem mu jméno Taran.

I kdybych býval chtěl, nemohl jsem ti prozradit totožnost tvých rodičů," pokračoval, „protože jsem ji neznal o nic lépe než ty. O svou

tajnou naději jsem se podělil jen se dvěma lidmi: s lordem Gwydionem a s Collem. Jak jsi dospíval, naše naděje rostly, přestože jsme si stále nemohli být jistí, že jsi oním dítětem zrozeným k tomu, aby se stalo králem králů. Až do dnešního dne," shrnul své vyprávění Dallben, „jsi vždy byl jen velkým."

„To, co bylo psáno, se stalo skutečností," prohlásil Gwydion. „A teď už se opravdu musíme rozloučit."

Ve světnici zavládlo ticho. Llyan vycítila bardovo rozrušení a jemně do něj šťouchla čumákem. Společníci se nepohnuli. Byl to nakonec Glew, kdo první vystoupil z jejich hloučku a promluvil.

„Tohle u sebe nosím od té doby, co mě tak zbaběle unesli z Mony," prohlásil, vytáhl z kazajky malý modrý kámen a vtiskl ho Taranovi do dlaně. „Připomínal mi moji jeskyni a ty skvělé časy, kdy jsem byl ještě obrem. Z nějakého důvodu už ale nechci, aby mi je něco připomínalo. A protože nechci ani ten kámen… tu máš, vezmi si ho jako malou vzpomínku na mne."

„Pořád ještě to sotva je nejvelkomyslnější duše na světě," zahučel Fflewddur, „bezpochyby je to ale poprvé, co někomu něco dává darem. U velkého Bělina, přísahal bych, že ten mrňous doopravdy o další kousek povyrostl!"

Doli si od pasu odepjal nádherně řemeslně provedenou sekeru. „Tahle sekera ti přijde vhod," řekl Taranovi, „a měla by ti dlouho dobře sloužit. Je to práce ušlechtilého národa, mládenče, a jen tak snadno se neztupí."

„Určitě mi nemůže sloužit lépe, než sloužila svému majiteli," odpověděl Taran a stiskl trpaslíkovi ruku, „a kov, ze kterého je vyrobena, určitě není ušlechtilejší než tvoje srdce. Starouši Doli…"

„Pche!" odfrkl si nasupeně trpaslík. „Starouš Doli! To už jsem někde slyšel."

Krák na Doliho rameni vzrušeně poskakoval a Taran jemně přejel prstem po jeho hladkém peří.

„Sbohem," zakrákal havran. „Taran! Sbohem!"

„Přeji ti hodně štěstí," odpověděl s úsměvem Taran. „Vzdal jsem se naděje, že tě naučím dobrému chování, ale bavil jsem se tvými lotrovinami. Jsi rošťák a uličník, ale také pravý orel mezi havrany."

Llyn přiběhla na měkkých tlapách a láskyplně se otřela hlavou o Taranovu paži takovou silou, že se málem svalil obrovské kočce k nohám.

„Buď mému příteli dobrou společnicí," vyzval 31 Taran a poškrábal ji za ušima. „Povzbuzuj ho v těžkých chvílích svým předením stejně, jako bych chtěl, abys povzbudila mne. Nikdy ho nenechávej dlouho samotného, protože i tak udatný bard, jako je Fflewddur Fflam, občas ví, co je to osamělost."

Pak přistoupil sám Fflewddur a v ruce držel poslední strunu své harfy, kterou vytáhl z ohně. Struna se v žáru plamenů stočila a zkroutila v podivný tvar, který neměl viditelný začátek ani konec a přímo před Taranovýma očima se neustále měnil, jako by přecházel z jedné melodie k jiné.

„Obávám se, že to je všechno, co zbylo z toho mého starého krámu," povzdechl si Fflewddur a podal strunu Taranovi. „Popravdě řečeno, jsem docela rád. Pořád drnčela a věčně byla rozladěná…" Zarazil se, nervózně se ohlédl a odkašlal si. „Totiž… chtěl jsem říct, že mi ty praskající struny budou chybět."

„Ne víc než mně," ujistil ho Taran. „Vzpomínej na mne často a v dobrém, jako budu vzpomínat já na tebe."

„Neměj strach!" vyhrkl bard. „Ještě se budou zpívat mnohé písně a vyprávět mnohé příběhy. My Fflamové nikdy nezapomínáme."

„Ach běda, běda!" zakvílel Gurgi. „Ubožák Gurgi nemá nic, co by dal laskavému pánovi, aby na něj vzpomínal. Stokrát běda! I váček s pochoutkami a pokroutkami už je prázdný!"

Uslzený tvoreček náhle radostně spráskl ruce.

„Ano, ano! Zapomnětlivý Gurgi má jeden dáreček. Tady je, tady! Statečný Gurgi ho šátráním a šmátráním vytáhl z hořící pokladnice zlého pána smrti. Jeho ubohá citlivá hlava se ale tak točila strachem a děsem, že na něj úplně zapomněl!"

S těmito slovy vytáhl Gurgi ze svého koženého vaku malou ožehlou a otlučenou schránku z jakéhosi neznámého kovu a podal ji Taranovi, který ji od něj vzal, chvíli si ji zvědavě prohlížel a pak rozlomil těžkou pečeť, kterou byla uzavřená.

Schránka obsahovala pouze několik tenkých, hustě popsaných pergamenových listů. Taranovy oči se rozšířily úžasem, když je zběžně prozkoumal; rychle se otočil ke Gurgimu.

„Víš, co jsi našel?" zašeptal. „V té schránce jsou uschována tajemství zpracování a šlechtění kovů, utváření a vypalování keramiky, sázení a pěstování zemědělských plodin. Všechno, co Arawn lidem před dávnou dobou uloupil a co před nimi schovával. Tyhle znalosti jsou samy o sobě nedocenitelným pokladem!"

„Možná nejcennějším ze všech," dodal Gwydion, který přistoupil, aby si pergameny v Taranově ruce také prohlédl. „Požár Annuvinu zničil kouzelné nástroje, které pracovaly samy a které by byly lidstvo uvedly v bezstarostnou nečinnost. Tyhle poklady jsou mnohem cennější, protože k jejich využití je třeba obratnosti a síly rukou i ducha."

Fflewddur táhle zapískal. „Ten, kdo vlastní tato tajemství, je skutečným pánem Prydainu. Tarane, příteli, i ten nejpyšnější lenní pán se před tebou skloní a bude žebrat o každou maličkost, kterou se mu rozhodneš poskytnout."

„A našel je Gurgi!" vřískl Gurgi, vyskočil a divoce se roztančil. „Ano, ach ano! Statečný, chytrý, věrný a nebojácný Gurgi vždycky něco najde! Jednou našel ztracené prasátko a jindy zase ošklivý Černý kotel! Teď našel pro laskavého pána mocná tajemství!"

Taran se na rozčileného Gurgiho usmál. „Ano, skutečně jsi našel mnohá mocná tajemství. Nepatří ale mně a nemohu si je nechat. Rozdělím se o ně se všemi obyvateli Prydainu, protože jim právem všem náleží."

„Rozděl se tedy s nimi i o tohle," vyzval ho Dallben, který pozorně poslouchal a nyní mu podával těžký svazek v kožené vazbě, který celou dobu držel v podpaží.

„O *Knihu tří zjevení?"* podivil se Taran a užasle a tázavě na čaroděje pohlédl. „Neodvážil bych se…"

„Jen si ji vezmi, chlapče," pobídl ho Dallben. „Už ti nepopálí prsty, jako je kdysi popálila jistému příliš zvědavému pasáčkovi vepřů. Všechny její stránky jsou ti k dispozici. *Kniha tří zjevení* už nepředpovídá, co se má stát, ale vypráví jen o tom, co už se stalo. Jen je ještě třeba dopsat slova na poslední straně."

Čaroděj vzal ze stolu brk, otevřel knihu a pevným, rozmáchlým písmem do ní napsal:

„A *tak* se *pasáček, vepřů stal králem králů Prydainu.*“

„Také to je poklad,“ prohlásil Gwydion, „*Kniha tří zjevení* je teď učebnicí historie i odkazem pro budoucnost. Sám bych ti nemohl dát nic cennějšího. A nenabízím ti ani korunu, protože pravý král svoji korunu nosí v srdci.“ Vysoký válečník stiskl Taranovi ruku. „Hodně štěstí. Už se neuvidíme.“

„Vezmi si tedy Dyrnwyn, na památku našeho přátelství,“ vyzval ho Taran.

„Dyrnwyn patří tobě,“ odmítl Gwydion, „jak bylo odedávna předurčeno.“

„Arawn je už ale mrtev,“ přemlouval ho Taran. „Zlo je přemoženo a meč už svoji práci vykonal.“

„Zlo je přemoženo?“ opakoval po něm Gwydion. „Naučil ses už mnohé, musím ti ale dát ještě poslední a ze všech nejtěžší lekci. Přemohl jsi pouze kouzla, která proti tobě zlo vyslalo. To byl nejsnazší z tvých úkolů, byl to pouhý začátek, ne konec. Domníváš se snad, že zlo samo lze zdolat tak rychle? Nemůžeš je zdolat, dokud mezi lidmi panuje nenávist a zabíjení, dokud se nechávají vést chamtivostí a zlobou. Takové zlo nepřemůže ani planoucí meč, na to platí jen ta část dobra v srdcích všech lidí, jejíž plamen nelze nikdy uhasit.“

Jako poslední přistoupila k Taranovi Eilonwy, která celou dobu mlčky stála stranou. Dívčiny oči se ani na okamžik neodvrátily od jeho tváře, když mu podávala svoji zlatou kouli.

„Vezmi si tohle,“ vyzvala ho tiše, „přestože to nezáří ani zdaleka tak jasně jako láska, kterou jsme mohli sdílet. Hodně štěstí, Tarane z Caer Dallbenu. Nezapomeň na mne.“

Eilonwy se už chystala otočit a odejít, náhle však z jejích modrých očí vyšlehl zuřivý blesk a dívka vztekle dupla. „To není fér!“ zaječela. „Není to moje vina, že jsem se narodila v rodině čarodějek. Neprosila jsem se o svoje kouzelné schopnosti. To je horší, než když vás někdo nutí nosit boty, které vám nepadnou! Nechápu, proč si je musím nechávat!“

„Princezno z Llyru,“ oslovil ji Dallben. „Čekal jsem, až to vyslovíš sama. Doopravdy se chceš svého čarodějného dědictví vzdát?“

„Samozřejmě že chci!“ rozkřikla se Eilonwy. „Jestli jsou kouzla tím, kvůli čemu se musíme rozloučit, pak se jich mile ráda zbavím!“

„To je v tvé moci,“ odpověděl Dallben, „ta možnost je ti k dispozici a přesněji řečeno ji máš na prstu. Prsten, který nosíš a který jsi před dávnou dobou dostala od lorda Gwydiona, ti tvoje přání splní.“

„Cože?“ vybuchla Eilonwy napůl překvapeně a napůl rozhořčeně. „Chceš říct, že celá ta léta, po která ten prsten nosím, jsem ho mohla použít ke splnění jakéhokoli přání? A tys mi o tom nic neřekl? To je horší než nefér! Proboha, vždyť jsem si mohla docela jednoduše přát, aby byl Černý kotel zničen! Nebo abychom našli Dyrnwyn! Mohla jsem si přát, aby byl Arawn poražen! Bez nejmenšího nebezpečí! A vůbec jsem o tom nevěděla!“

„Dítě, dítě,“ skočil jí do řeči Dallben, „tvůj prsten ti skutečně může splnit přání, jen jedno jediné. Zlo ale pouhým přáním neporazíš. Ten prsten poslouží jen tobě a splní ti jedině to, po čem doopravdy celým svým srdcem toužíš. Neřekl jsem ti to dřív, protože jsem si nebyl jistý, jestli přání svého srdce doopravdy znáš.

Otoč jím na prstu jednou kolem dokola,“ poradil jí, „a celým svým srdcem si přej, aby tvé čarodějné nadání zmizelo.“

Eilonwy nejistě a téměř s obavami zavřela oči a splnila čarodějův pokyn. Prsten vzplál náhlým jasem, jen ale na kratičký okamžik. Dívka vykřikla bolestí. A světlo zlatého šidítka, které Taran držel v ruce, pohaslo.

„Je dokonáno,“ šeptl Dallben.

Eilonwy zamrkala a rozhlédla se kolem sebe. „Vůbec si nepřipadám jinak,“ prohlásila. „Opravdu moje kouzla zmizela?“

Dallben přikývl. „Je to tak,“ potvrdil tiše. „Provždy si v sobě ale uchováš kouzlo a tajemství, jimiž se vyznačují všechny ženy. A obávám se, že Taran jimi jako všichni muži bude často vyveden z míry. Tak už to ale v životě chodí. Pojďte sem, vy dva, a podejte si ruce, abych vás mohl sezdat.“

Když tak učinili, nahrnuli se všichni společníci k novomanželskému páru, aby mu popřáli mnoho štěstí. Pak Gwydion s Taliesinem vyšli ze stavení ven a Dallben se chopil své jasanové hole.

„Déle už se zdržet nemůžeme,“ prohlásil, „a naše cesty se tady musí rozejít.“

„Co ale bude s Hen Wen?“ zeptal se Taran. „Mohu ji ještě naposledy vidět?“

„Můžeš ji vídat, jak často budeš chtít,“ ujistil ho Dallben. „Protože si mohla vybrat, jestli půjde nebo zůstane, nepochybuji, že se rozhodne zůstat s tebou. Myslím ale, že nejdřív bys měl všem těm návštěvníkům, kteří nám dupou po polích, ukázat, že má Prydain nového krále králů a novou královnu. Gwydion už to určitě vyhlásil a tvoji poddaní se nemohou dočkat, až tě budou moci pozdravit.“

Se společníky v patách vyšli Taran s Eilonwy ze světnice. U venkovních dveří se však Taran zarazil a otočil se k Dallbenovi. „Může někdo, jako jsem já, vládnout království? Vzpomínám, jak jsem kdysi po hlavě skočil do trnitého keře, a obávám se, že jako král si nebudu počínat jinak.“

„Jen to možná bude ještě víc bolet,“ přisadila si Eilonwy. „Pokud ale budeš mít nějaké problémy, ráda ti poradím. Teď momentálně bych chtěla vědět jen jedno: zůstaneš v těch dveřích stát nebo půjdeš dál?“

V davu čekajících před stavením zahlédl Taran Hevydda, Llassara a další obyvatele Svobodných obcí, Gasta a Goryona bok po boku vedle farmáře Aeddana, a nade všemi se tyčila ohnivě rudá brada krále Smoita. Mnohé další milované tváře však viděl pouze ve svém srdci. Uvítal ho náhlý výbuch jásavých hlasů, pevně tedy uchopil Eilonwyinu ruku do své a překročil práh.

Tak prožili mnoho šťastných let a splnili všechny úkoly, které si předsevzali. A přece dlouho poté, když to všechno bylo jen vzdálenou vzpomínkou, si mnozí lidé kladli otázku, zda král Taran, královna Eilonwy a jejich společníci skutečně kdysi kráčeli po této zemi, nebo zda jsou pouhými sny v pohádce, která má zabavit malé děti. A časem už znali pravdu jen bardové.

NALEZENEC A JINÉ PŘÍBĚHY Z PRYDAINU

Autorova poznámka

Mnozí čtenáři nejrůznějšího věku by se znovu rádi podívali do Prydainu. Takový požadavek je ovšem pro autora vynikající záminkou, aby udělal něco, co jeho samotného už dávno láká. Příběhy, které zde čtenářům nabízím, však mají být víc než jen příjemným návratem do pomyslné říše, která byla několik let součástí mého života. Nechci v nich jít zpět ve vlastních stopách, chci proniknout dál na dosud nezmapovaná území.

Na rozdíl od dobrodružství, která začala v Knize tří zjevení a skončila v Králi králů, pojednávají tyto příběhy o událostech, k nimž došlo před narozením pasáčka vepřů Tarana. Jsou sice krátké, doufám ale, že jim neschází hloubka. Přestože i ony nechávají určitá vlákna celkového vzoru nedotkaná, je každý z nich zcela samostatný a pojednává o otázkách dotýkajících se nejen historie Prydainu, ale také naší současné doby a našich problémů. Byť byly původně inspirovány velšskými legendami, pro mne osobně nabyly postupem času spíše osobní než mytologický rozměr.

Čtenáři mohou zmíněné příběhy vychutnat i bez znalosti předešlých, či správněji řečeno pozdějších událostí. Ty, kteří již Kroniky Prydainu znají, možná potěší setkání s některými ze starých přátel za zcela jiných okolností. Dallben se zde poprvé objevuje nějako starý vrásčitý čaroděj, ale jako nemluvně plovoucí v proutěném košíku v bažinách Morvy. Doli z ušlechtilého národa je stejně znechucený a rozčilený jako vždy. Princezna Angharad, Eilonwyina matka, prokáže stejnou prozíravost a tvrdohlavost jako dcera, kterou je jí souzeno povít. Medwyn, prastarý ochránce zvířat, neztratí trpělivost ani soucit navzdory ztřeštěným kouskům uličnického havrana Kadwyra. Konečně je odhalena ponurá historie meče Dyrnwynu a spolu s ní i strašlivý osud krále Rhitty ve Spirálovém hradu. O harfeníkovi Menwym je v předchozích kronikách jen letmá zmínka, tady však, když se otevřeně postaví samému pánu smrti, se i on stává hrdinou a jeho úcta k životu dalece přesahuje hranice smyšleného království.

A jsou zde i příběhy Colla a jeho bílé svině a pravdymilovné harfy Fflewddura Fflama. Původně byly zveřejněny každý zvlášť a v tomto novém vydání slaví šťastné shledání.

Vždy mě překvapí, když si uvědomím, kolik prvních přátel Prydainu už vyrostlo v dospělé muže a ženy a kolik se objevilo nových mladých přátel. Doufám však, že těm ani oněm věk nezabrání v tom, aby tyto příběhy ocenili, a že v nich najdou alespoň část uspokojení, které přinesly svému autorovi.

– L.A.

NALEZENEC

Tento příběh se traduje o Dallbenovi, největším čaroději Prydainu: že když byl ještě malé děcko, našly ho tři černě oděné babice v košíku na okraji bažin Morvy. „Ach, Orddu, podívej, co to tu máme!“ vykřikla babice jménem Orwen, když nakoukla do proutěné nádoby plující mezi vysokou trávou. „Ubohé ztracené káčátko! Vždyť tady nastydne a umře! Co si s ním počneme?“

„Slaďoučké sousto,“ zaskřehotala babice zvaná Orgoch z hlubin své kápě. „Křehoučké jehňátko. Vím, co bych si s ním počala já.“

„Buď zticha, Orgoch, prosím,“ napomenula ji babice jménem Orddu. „Už jsi přece snídala.“ Orddu byla malá baculatá žena s kulatými těstovitými tvářemi a pichlavýma Černýma očima. V rozcuchaných špinavých vlasech se jí třpytily drahokamy, jehlice a brože. „Nemůžeme ho tu nechat, aby celý provlhl. Nejspíš si ho budeme muset odnést domů.“

„Ano, ano!“ zajásala Orwen a zahoupala nad droboučkým tělíčkem v košíku náhrdelníkem z mléčně bílých korálků. „Ach, to je roztomilý puleček. Podívejte se na ty růžové tvářičky a baculaté prstíčky! Směje se na nás, Orddu! Mává nám! Jak mu ale budeme říkat? Nemůže běhat nahý a beze jména.“

„Jestli chcete vědět…“ začala Orgoch.

„Tebe se nikdo neptal,“ zakřikla ji Orddu. „Máš naprostou pravdu, Orwen. Musíme mu dát nějaké jméno. Jak bychom jinak věděly, co je zač?“

„V chaloupce se nám válí tolik různých jmen,“ přemítala Orwen. „Některá jsou ještě úplně nepoužitá. Dejme mu nějaké pěkné, čerstvé a nepomačkané.“

„Mám jedno rozkošné jméno, které jsem si šetřila pro nějakou speciální příležitost,” poznamenala Orddu, „jenže už si nevzpomínám, co jsem s ním udělala. Na tom ale nezáleží. Bude to Dallben.“

„Báječné!“ vypískla Orwen a zatleskala. „Ach, Orddu, ty máš tak dobrý vkus.“

„Vkus, to jistě!“ zabručela Orgoch. „Dallben? Proč zrovna Dallben?“

„A proč ne?“ odsekla Orddu. „Bude to skvělé jméno. Nesmírně kvalitní a nesmírně trvanlivé. Mělo by mu vydržet po celý život.“

„Vydrží mu tak dlouho,“ zahučela Orgoch, „jak dlouho ho bude potřebovat.“

A tak daly tři stařeny Dallbenovi jméno, ujaly se ho a poskytly mu domov ve své chaloupce nedaleko bažin Morvy. Pod jejich dohledem z něj vyrostl silný, inteligentní a pohledný mladík. Měl laskavou a štědrou povahu a den ze dne byl hezčí a šťastnější.

Stařeny před ním nijak netajily, že je nalezenec. Když však dospěl do věku, kdy o podobných věcech začal přemýšlet, zeptal se jich, odkud vlastně pochází a jak vypadá ostatní svět.

„Kuřátko moje drahé,“ odpověděla Orddu, „pokud se ptáš, odkud pocházíš, nemáme sebemenší ponětí. A musím říct, že nás to ani nezajímá. K našemu potěšení jsi teď tady s námi a nic jiného vědět nepotřebujeme.“

„A pokud jde o ostatní svět,“ dodala Orwen, „tím si svou hezoučkou kudrnatou hlavičku nezatěžuj. Můžeš si být na oplátku jistý, že svět si nebude zatěžovat hlavu tebou. Buď rád, že jsme tě našly a že ses neutopil. Jen si to představ, zrovna teď jsi mohl patřit k hejnu nějakých ryb. A víš, co by to bylo za kluzký, šupinatý život!“

„Já mám ryby ráda,“ zahuhlala Orgoch, „zvlášť úhoře.“

„Buď přece zticha, drahá Orgoch,“ napomenula ji Orddu. „Pořád myslíš jen na svůj žaludek.“

Přestože jeho zvědavost nebyla ukojena, viděl Dallben, že nemá smysl dál se jich vyptávat. Spokojeně a ochotně plnil všechny přidělené úkoly a vyzařovala z něj přitom přičinlivost a dobrá nálada. Od studny nosil vědra s vodou, udržoval oheň v krbu, obsluhoval měchy, vymetal popel a obdělával zahrádku. Žádná práce pro něj nebyla příliš namáhavá. Když Orddu předla nitě, točil kolovrátkem. Pomáhal Orwen odměřovat upředené nitě do přaden a držel je, aby je mohla Orgoch ustřihnout rezavými nůžkami.

Jednoho dne, když stařeny vařily lektvar z různých kořínků a bylin, zůstal Dallben v chaloupce sám a promíchával kouřící obsah obrovského kotle dlouhou železnou lžící. Poslušen jejich varování se neodvážil tekutinu ochutnat, lektvar však brzy začal vřít takovým klokotem, že několik kapek vybublalo z kotle a nešťastnou náhodou mu stříklo na prsty. Dallben vykřikl bolestí, upustil lžíci a strčil si prsty do úst.

Orddu, Orwen a Orgoch zaslechly jeho výkřik a přispěchaly zpět do chaloupky.

„Ach, ten náš ubohý vrabeček!“ vyjekla Orwen, když viděla mladíka s opařenými kotníky v ústech. „Popálil se nám. Přinesu tomu slaďoučkému holátku nějakou mastičku a pár pavučin na převázání. Cos provedla se všemi těmi pavouky, Orgoch? Ještě včera tady byli.“

„Na to všechno už je pozdě,“ zavrčela Orgoch. „Napáchal mnohem větší škody.“

„Ano, obávám se, že máš pravdu,“ povzdechla si Orddu. „Žádné učení se neobejde bez bolesti. Bolesti už si naše drahé housátko užilo a troufám si tvrdit, že teď přijde na řadu i to učení.“

Dallben mezitím spolkl oněch pár kapek, které mu spálily prsty. Olízl si rty, když na nich pocítil jejich chuť: byly sladké a hořké zároveň. V tomtéž okamžiku se roztřásl strachem a rozrušením. Všechno, co mu v chaloupce vždy připadalo běžné a dobře známé, náhle viděl úplně jinak než dosud.

Pochopil, že kožené měchy ležící u krbu ovládají větry ze všech čtyř světových stran a vědra s vodou v koutě zase moře a oceány celého světa. V udusané podlaze chaloupky byly kořeny všech rostlin a stromů. Oheň mu vyjevil tajemství svého plamene a ukázal mu, že vše se

nakonec obrátí v popel. Ohromeně zíral na stařeny, protože v nich poznal čarodějky.

„Ty nitě, které předete, měříte a střihráte," zašeptal, „to nejsou obyčejné nitě, jsou to lidské životy. Vím, co jste doopravdy zač."

„No, o tom si dovolím pochybovat," odpověděla nevzrušeně Orddu. „Ani my samy si tím nejsme vždycky jisté. Je ovšem pravda, že stačí jednou ochutnat tenhle kouzelný odvar a víš všechno, co víme my. Nebo skoro všechno."

„Až příliš pro svoje vlastní dobro," zahučela Orgoch.

„Co si ale počneme?" zakvílela Orwen. „Byl to takový sladký a nevinný malý čermáček. Proč musel ten lektvar spolknout? Neexistuje nějaký způsob, jak to vrátit zpět?"

„Mohly bychom to zkusit," mínila Orgoch.

„Ne," prohlásila Orddu. „Co se stalo, stalo se. Víte to právě tak dobře jako já. Naše drahé káčátko nás bohužel bude muset opustit. Žádné jiné řešení neexistuje. Tolik lidí s tolika znalostmi pod jednou střechou? Všechny ty vědomosti nacpané na jednom místě by se měly strkat, přemílat a přetlačovat? Vždyť bychom se tady ani nenadechly!"

„Já říkám, že bychom si ho měly nechat," zavrčela Orgoch.

„Myslím, že to, jak by sis ho chtěla nechat, by se mu moc nezamlouvalo," odpověděla Orddu. Otočila se k Dallbenovi. „Ne, kuřátko moje nešťastné, musíme se rozloučit. Kdysi ses nás ptal, jak vypadá svět. Obávám se, že teď si ho budeš muset jít prohlédnout na vlastní oči."

„Ale, Orddu," namítla Orvven, „nemůžeme ho přece nechat jen tak odejít. Určitě najdeme nějakou pěknou tretku, která by mu přišla vhod. Nějaký dáreček na rozloučenou, aby na nás nezapomněl."

„Dala bych mu něco, na co by do smrti nezapomněl," nabídla se Orgoch.

„To nepochybně," ušklíbla se Orddu, „to ale Orwen neměla zrovna na mysli. Samozřejmě mu nabídneme nějaký dáreček. A ještě lepší bude, když si něco vybere sám."

Dallben sledoval, jak čarodějky odemykají železem kovanou truhlu, přehrabují se v ní a vyhazují nejrůznější podivné předměty, kterých za chvíli ležela na podlaze obrovská hromada.

„Tady je něco,“ ozvala se konečně Orddu. „Přesně ten pravý dáreček pro statečné mladé kuřátko. Meč!“

Dallbenovi se úžasem zatajil dech, když mu Orddu vložila zbraň do rukou. Drahokamy vykládaný jílec se třpytil takovou září, že ho oslnil a téměř oslepil. Čepel se blyštěla a podél ostří se táhla ohnivá nit.

„Vezmi si tohle, káčátko moje,“ vyzvala ho Orddu, „a staneš se nejmocnějším mužem Prydainu. Síla a moc, housátko drahé! Když poručíš, všichni tě bez sebemenšího zaváhání uposlechnou.“

„Je to skvělá zbraň,“ odpověděl Dallben, „a výborně mi padne do ruky.“

„Bude tvoje,“ slíbila Orddu. „Přinejmenším tak dlouho, jak si ji dokážeš udržet. Ach, ano,“ pokračovala čarodějka, „měla bych ještě říct, že tenhle meč už vystřídal několik majitelů. Dřív nebo později si ale vždycky nějak najde cestu zpátky k nám. Musíš pochopit, že problém není ani tak v tom, jak získat moc, jako spíš v tom, jak si ji udržet. Touží po ní totiž příliš mnoho dalších lidí. Nevěřil bys, čeho jsou někteří z nich schopní, aby ji uchvátili. Počítej s tím, že ten meč může být ztracen nebo ukraden. Nebo změněn k nepoznání – což ostatně v jistém smyslu platí i pro tebe.“

„A pamatuj,“ dodala Orwen, „že ho nikdy nesmis spustit z očí, ani na okamžik ne.“

Dallben chvíli váhal a pak zavrtěl hlavou. „Řekl bych, že tenhle váš dar je spíš břímě než požehnání.“

„V tom případě,“ přikývla Orddu, „ti třeba bude víc vyhovovat tohle.“

Když Dallben odložil meč, podala mu čarodějka zlatou harfu, tak dokonalý nástroj, že sotva ho držel v ruce, zdálo se, jako by začal sám od sebe hrát.

„Vezmi si tohle, vrabečku můj,“ nabídla Orddu, „a budeš nejslavnějším bardem Prydainu a krása tvých písní bude známá po celé zemi.“

Dallbenovo srdce poskočilo, když se nástroj rozechvěl v jeho rukou. Dotkl se ladné křivky zářící harfy a přejel prsty po zlatých strunách. „V životě jsem neslyšel tak krásnou hudbu,“ zašeptal. „S takovým nástrojem bych se určitě nemusel bát, že se neproslavím.“

„Dostane se ti slávy a obdivu v nejvyšší míře,“ ujistila ho Orddu, „dokud si tě budou lidé pamatovat.“

„To je bohužel pravda,“ povzdechla si Orwen. „Lidská paměť je často strašně krátká. Nemá příliš dlouhé trvání, a než se naděješ, bude tvoje sláva celá okoralá a zplesnivělá.“

Dallben harfu s politováním odložil. „Je moc krásná,“ připustil, „ale obávám se, že v konečném důsledku by mi byla málo platná.“

„Nemáme tu momentálně nic jiného, co bychom ti ještě mohly nabídnout,“ omlouvala se Orddu a znovu se přehrabovala v truhle, „pokud bys totiž nechtěl tuhle knihu.“

Čarodějka vytáhla z truhly velký těžký svazek a odfoukla z jeho plísní protkané kožené vazby prach a pavučiny. ‚Je to dost neskladná věc na to, aby se s ní vláčelo takové mladé jehňátko. Je ovšem přirozené, že je trochu těžší, protože obsahuje všechno, co kdy bylo známo, co je známo dnes a co bude známo v budoucnosti.

„Je plná moudrosti, husté jako ovesná kaše,“ dodala Orwen. „A ta je na tomhle světě náramně vzácná – myslím moudrost, ne ovesnou kaši – což její cenu ještě zvyšuje.“

„Po spoustě jiných věcí je obrovská poptávka,“ vysvětlovala Orddu. „Po sedmimílových botách, neviditelných pláštích a všemožných obrovských nesmyslech. Po moudrosti se ovšem neshání skoro nikdo. Kdo ale vlastní tuhle knihu, může mít všechnu její moudrost a ještě víc, bude-li chtít. Moudrost má totiž tu zvláštní vlastnost, že čím víc ji užíváš, tím víc se rozrůstá, a čím víc jí rozdáš jiným, tím víc jí získáš pro sebe. Nevěřil bys, jak málo lidí tohle chápe. Jenže kdyby to chápali, nejspíš by tuhle knihu vůbec nepotřebovali.“

„A to byste mi daly?“ otázal se Dallben. „Poklad větší než všechny ostatní poklady?“

„Daly?“ zaváhala Orddu. „Jen v jistém smyslu. Jestli nás doopravdy znáš tak dobře, jak tvrdíš, pak také vis, že nikdy nikomu nic doopravdy *nedáváme.* Řekněme to takhle: *Dovolíme* ti, aby sis tu těžkou a zaprášenou starou knihu odnesl, pokud o ni skutečně stojíš. Opět tě ale musím varovat: čím je poklad větší, tím víc za něj musíš zaplatit. Nic nedostaneš zdarma, alespoň v bažinách Morvy ne – a když na to přijde, tak nikde jinde také ne.“

„Přesto jsem si vybral tuhle knihu,“ rozhodl se Dallben.

„Dobrá,“ přikývla Orddu a vložila mu starodávný foliant do rukou. „A teď už musíš jít. Je nám líto, že odcházíš, i když lítost je něco, co obvykle necítíme. Hodně štěstí, kuřátko drahé. Přejeme ti to pouze ze zdvořilosti, protože záleží jen na tobě, potká-li tě štěstí či neštěstí.“

Tak se tedy Dallben rozloučil s čarodějkami a dychtivě se vydal na cestu. Nemohl se dočkat, až uvidí nejen okolní svět, ale také to, co se skrývá mezi deskami jeho knihy. Jakmile mu chaloupka zmizela z dohledu a bažiny zůstaly daleko za ním, nedokázal už ovládnout svoji netrpělivost, posadil se u cesty, otevřel těžký svazek a dal se do čtení.

Sotva přečetl prvních pár stran, oči se mu rozšířily úžasem a zrychlil se mu tep. Kniha totiž obsahovala znalosti, o nichž se mu nikdy nesnilo: pojednávala o postavení hvězd, dráhách planet, o přílivu a odlivu moře i času. Otevíraly se před ním všechny záhady světa a všechna jeho tajná učení.

Dallbenovi se zatočila hlava a radostí se mu až udělalo mdlo. Připadalo mu, že je obrovská kniha lehčí než pírko, a sám cítil takovou sebedůvěru, jako by dokázal přeskakovat z jednoho horského vrcholu na druhý a nedotknout se mezi nimi země. Rozesmál se a z plna hrdla se dal do zpěvu, překypoval štěstím, hrdostí a silou, kterou mu propůjčilo vše, co se naučil.

„Dobře jsem si vybral!“ zvolal a vyskočil. „Proč mě ale Orddu varovala? Zaplatit? Čím bych za tohle všechno mohl zaplatit? Vědomosti jsou čistá radost!“

Sel dál a za chůze pokračoval v čtení. Každá přečtená strana usnadňovala a urychlovala jeho pouť, takže brzy dorazil do vesnice, jejíž obyvatelé tančili, zpívali a oslavovali. Nabídli mu maso a pití i přístřeší pro nadcházející noc.

Dallben jim však poděkoval za pohostinnost a zavrtěl hlavou. Prohlásil, že jídla i pití má dost v knize, kterou nese. Měl už za sebou mnoho mil, jeho duch byl však čerstvý a nohy neznavené.

Pokračoval v cestě, sotva schopen unést všechno to štěstí, jímž ho četba naplňovala, a umiňoval si, že nezastaví a neodpočine si, dokud nebude mít celou knihu dočtenou. Ještě však nedospěl ani do poloviny, když k jeho zděšení stránky potemněly a zalily se krví a slzami.

Kniha mu teď totiž vyprávěla o jiných aspektech světa, o krutosti, utrpení a smrti. Dočetl se o chamtivosti, nenávisti a válce, o lidech

bojujících proti sobě ohněm a mečem, o kvetoucí zemi zdupané okovanou botou, o zničených sklizních a ukrácených životech. Kniha mu prozradila, že dokonce i v oné vesnici, kterou právě minul, přijde den, kdy nezůstane stát jediný dům, kdy budou ženy oplakávat své muže a děti své rodiče a kdy ti, kdo mu nabízeli maso a pití, budou hynout hlady, protože nebudou mít ani kůrku suchého chleba.

Nad každou stranou, kterou přečetl, mu krvácelo srdce. Kniha, která předtím zdánlivě nic neváţila, byla náhle tak těţká, že musel zpomalit a nejistě pod její váhou vrávoral. Oči se mu zalily slzami a oslepen klesl k zemi.

Celou noc proleţel zlomený zoufalou beznadějí. Za svítání se zavrtěl a zjistil, že musí vynaloţit všechny síly, aby dokázal zvednout hlavu. Kosti ho bolely a v hrdle měl vyprahlo; po rukou a po kolenou se doplazil ke kaluţi, z níţ se chtěl napít, aby uhasil ţíţeň. Kdyţ v její hladině spatřil svůj odraz, couvl a vyrazil vyděšený výkřik.

Jeho plavé, zářivě kučeravé vlasy zbělely jako sníh a spadaly mu aţ pod vyzáblá ramena. Tváře, vţdy tak plné a zrůţovělé mládím, měl teď propadlé a vrásčité, napůl skryté dlouhým šedým vousem. Celo, ještě včera zcela hladké, měl zbrázděné a zjizvené, ruce sukovité a zkroucené a oči vybledlé, jako by jejich barvu odplavily slzy.

Dallben svěsil hlavu. „Ach, Orddu,“ zašeptal, „měl jsem tě lépe poslouchat. Nic Člověk nedostane zdarma. Je ale cena moudrosti tak vysoká? Myslel jsem, ţe jsou vědomosti radostí, jenţe místo toho přinášejí nesnesitelný ţal.“

Kniha leţela opodál. Poslední její stránky byly dosud nepřečtené a Dallbena na okamţik napadlo, ţe je roztrhá na malé kousky a hodí je větru.

„Co jsem začal Číst, to také dočtu,“ prohlásil pak, „ať uţ se dozvím cokoli dalšího.“

Bázlivě a váhavě se znovu dal do Čtení. Teď se však jeho srdce vzneslo do nových výšin. Zbývající stránky vyprávěly nejen o smrti, ale také o zrození, o tom, ţe se země nepřestává otáčet, a kdyţ přijde čas, svým vlastním způsobem vrací vše, co do ní bylo vloţeno, o tom, ţe mnohé, co bylo ztraceno, můţe být znovu nalezeno, i o tom, ţe jeden den končí proto, aby další začal. Dozvěděl se, ţe lidské ţivoty jsou krátké a plné bolestí, přesto je však kaţdý z nich pokladem nesmírné

ceny, ať je to život prince či pasáčka vepřů. A konečně ho kniha poučila o tom, že nic není jisté, možné je však úplně všechno.

„Tam, kde končí vědomosti, začíná moudrost," zašeptal Dallben. „A na konci moudrosti neleží žal, ale naděje."

Postavil se na vyhublé nohy a pomalu se belhal dál s těžkou knihou v podpaží. Po chvíli ho dojel statkář s koňským povozem a zavolal na něj:

„Pojď, dědoušku, svez se se mnou, jestli chceš. Ta kniha musí být hrozně těžká pro starce, jako jsi ty."

„Cením si tvé laskavosti," poděkoval Dallben, „mám teď ale dost sil, abych došel k cíli své cesty."

„A kde ten cíl je?"

„To nevím," odpověděl Dallben. „Teprve ho hledám."

„Jak myslíš," kývl statkář. „Přeji ti tedy hodně štěstí při jeho hledání."

„Štěstí?" usmál se Dallben a zavrtěl hlavou. „Ne štěstí, ale naděje. Ano, naděje."

KÁMEN

Žil kdysi chalupník jménem Maibon. Jednoho dne jel se svým koňským povozem po cestě a spatřil namáhavě se belhajícího starce. Vypadal tak křehce a chatrně, že se Maibonovi zdálo, že už ubožák o mnoho dál nedojde. Nabídl mu tedy svezení na svém voze, stařec odmítl a Maibon celou cestu domů vrtěl hlavou nad tím neštěstím, jehož byl svědkem. Zmínil se o tom své manželce Modroně.

„Ach bože, musí to být opravdu hrůza, když člověku vržou a skřípají kosti, zatmívá se mu před očima a slábne mu rozum. A když si pomyslím, že to nejspíš čeká i mne! Takového zdravého chlapa se silnýma rukama a pevnýma nohama, jako jsem já. Že se jednoho dne budu potácet jako věchýtek, zuby mi budou v hlavě cvakat a živit se budu ovesnou kaší jako malé děcko. Na celém světě neznám nic horšího."

„Já ano,“ odpověděla Modrona, „horší by bylo nemít zuby ani tu kaši. Nech těch řečí, Maibone, a přestaň přivolávat neštěstí. Běž okopat pole, jinak nebudeš mít žádnou úrodu, kterou bys sklidil, a nenakrmíš sebe, mne ani naše maličké.“

S nespokojeným vzdycháním a brumláním šel Maibon za prací, za kterou ho manželka poslala. Přestože bylo krásné počasí a bezmračné nebe, neměl náladu na to, aby si přívětivý den vychutnal. Jeho sekera měla zubaté ostří a dřevěné topůrko plné třísek, pila byla otupená a motyka, kdysi zářivě nová, už začínala rezivět. Připadalo mu, že žádný z jeho nástrojů neřeže, neseká a nekope tak dobře jako kdysi.

„Jsou zrovna tak opotřebované jako ten starý podivín, kterého jsem potkal na cestě,“ řekl si Maibon. S přivřenýma očima vzhlédl k obloze. „Ani slunce už nesvítí tak jasně jako dřív a ani zpoloviny mě nedokáže tak zahřát. Je stejně zvetšelé jako můj plášť. A není taky divu, vždyť ani nepamatuji, jak dlouho už tam nahoře je. A když o tom tak přemýšlím, i měsíc mi poslední dobou připadá tak trochu ošuntěle.

A když se podívám na sebe,“ pokračoval nespokojeně, „jsem na tom ještě hůř. Nějak mi přestává chutnat, zvlášť vždycky po jídle. Když se ráno probudím, mám co dělat, abych nežíval. A když si jdu večer lehnout, mám oči tak těžké, že je vůbec neudržím otevřené. Jestli to se mnou takhle vypadá už teď, o co horší to bude, až ještě zestárnu!“

Uprostřed všech svých stesků Maibon koutkem oka zahlédl, jak u padlého stromu v koutě pole sebou něco hází a mrská sem a tam. Napadlo ho, že se jednomu z jeho selat nějak podařilo protlačit se z chlívku ven a teď hledá v zemi žaludy, a rozběhl se po trávě k němu. Pak upustil sekeru a překvapeně vyvalil oči.

Na zemi tam ležela malá zavalitá postava, která se marně snažila vyprostit nohu chycenou pod kládou: trpaslík s rudými vlasy ježícími se do všech stran zpod přiléhavé kulaté kožené čepičky. Když spatřil Maibona, zavřel jasně červené oči a začal zadržovat dech. Za chviličku nabyl jeho obličej ještě sytější rudou barvu než vlasy; tváře měl nafouknuté a brzy červené jako mrkev. Otevřel jedno oko a několikrát na Maibona, který ho neschopen slova pozoroval, rychle zamrkal.

„Co to má znamenat,“ vyštěkl popuzeně, „ty mě pořád vidíš?“

„Jistěže vidím,“ odpověděl Maibon ještě zmateněji, „a taky vidím, že jsi pod tou kládou zaražený jako špunt v láhvi a tím kopáním si to jen zhoršuješ.“

Trpaslík po těchto slovech vypustil vzduch z plic a zahrozil pěstmi k obloze. „Nedokážu to!“ zahulákal. „Ať to zkouším, jak chci! Nedokážu se proměnit v neviditelného! Každý v naší rodině umí zmizet. Pšššc! A je pryč! Ztratí se! Já ale ne! Kdepak Doli! Věř mi, kdybych to uměl, nikdy bys mě v takové prekérní situaci nenašel. Je to smůla! No tak dělej. Co tam stojíš a vyvaluješ na mě oči jako idiot? Pomoz mi vytáhnout tu nohu!“

Na tento rozhodný příkaz začal Maibon kládou viklat a nadzdvihovat ji. Pak se ale zarazil, svraštil čelo a poškrábal se na hlavě.

„Poslyš,“ řekl, „počkej ještě chviličku. Jak se na tebe tak dívám a poslouchám ty tvoje řeči o neviditelnosti – napadlo mě, jestli ty náhodou nepatříš k ušlechtilému národu.“

„To je tedy geniální!“ vyprskl Doli. „Vážně geniální! Přerostlé trdlo! Obří motovidlo! Samozřejmě! Jak jinak! Už ale dost toho žvanění! Dej se do práce, už tu nohu pomalu necítím.“

„Když člověk prokáže ušlechtilému národu nějakou službu,“ vyhrkl Maibon a jeho rozčilení neustále rostlo, „říká se, že oni musí na oplátku prokázat službu jemu.“

„Já věděl, že dřív nebo později na to dojde,“ zabručel trpaslík. „Takhle to s vámi nešikovnými a nemotornými trouby chodí vždycky. Bývaly doby, kdy jste s námi vy lidé docela dobře vycházeli. Dnes ale sotva vidíte někoho z ušlechtilého národa a hned chramst, chramst, chramst! Hamty, hamty, hamty! Splň mi přání! Dej mi tohle, dej mi tamto! Jako bychom neměli nic lepšího na práci!

Ano, prokážu ti službu,“ pokračoval Doli. „Tak je to v pravidlech, takže musím. A teď už se pohni!“

Když to Maibon slyšel, okamžitě začal tahat, páčit a sekat do klády, takže za chvíli trpaslíka osvobodil.

Doli si ulehčené oddechl, poškrábal se na holeni a pohlédl na Maibona jedním červeným okem.

„Tak dobrá,“ kývl. „Udělals, co jsem požadoval, takže tě čeká odměna. Co bys chtěl? Nejspíš zlato, to je obvyklé přání. Nebo šperky? Drahé oblečení? Dej si poradit a vyber si něco praktického. Lískovou

větvičku, která ti pomůže najít vodu, kdyby ti někdy vyschla studna? Sekeru, kterou nikdy nemusíš brousit? Hrnec, který je vždycky plný jídla?“

„Nic takového!“ zakřikl ho Maibon. Sklonil se k trpaslíkovi a dychtivě zašeptal: „Slyšel jsem ale, že vy z ušlechtilého národa máte kouzelné kameny, které dokážou člověku zajistit věčné mládí. To bych chtěl. Chci za odměnu jeden z těch kamenů.“

„Mohlo mě napadnout, že si vybereš něco takového,“ odfrkl si Doli. „Jak se dalo čekat, máte to vy lidé všechno úplně pomotané. Neexistuje nic, co by člověku dokázalo vrátit mládí. To přesahuje schopnosti i těch nejlepších mezi námi. Slyšels povídačky o našich kamenech? No ano, existují takové kameny, jsou ale silně přeceňované. Způsobí jen to, že nebudeš dál stárnout.“

„To docela stačí!“ vykřikl Maibon. „Nic víc nechci!“

Doli zaváhal a zamračil se. „Poslyš… jen mezi námi, vezmi si raději ten hrnec. Je to po všech stránkách lepší. Ty kameny… hrozně neradi je někomu dáváme. Je s nimi jistá potíž…“

„Protože byste si je nejraději všechny nechali pro sebe,“ skočil mu do řeči Maibon. „Ne, ne, neošidíš mě o to, co mi náleží, tak se přestaň vymlouvat. Řekl jsem ti, co chci, a to taky dostanu. Tak si pospěš a dej mi to, už nechci slyšet ani slovo.“

Doli pokrčil rameny a otevřel kožený váček, který se mu houpal u opasku. Vysypal si z něj do dlaně několik pestrobarevných oblázků, vybral jeden z těch větších a podal ho Maibonovi. Pak vyskočil, rozběhl se přes pole a zmizel v houští.

Maibon se jásavě rozesmál radostí z toho, jaké ho potkalo štěstí a jak chytře se sám zachoval, a spěchal domů do chalupy. Tam manželce pověděl, co se mu přihodilo, a ukázal jí kámen, který si od ušlechtilého národa vyžádal.

„Navždy už budu vypadat tak, jak vypadám teď!“ chlubil se, napínal svaly na pažích a bušil se do hrudi. „Chlap v plné síle! Nečekají mě šedé vousy ani vrásčité čelo.

Modrona však manželovo nadšení nesdílela; spráskla ruce a zaječela.

‚Jsi ještě větší hlupák, než jsem si kdy myslela, Maibone! A ještě ke všemu sobecký hlupák! Odmítl jsi hotové poklady! Nepožádals toho

trpaslíka ani o nové kabátky pro děcka! Nebo o novou zástěru pro mě! Mohl jsi nechat spravit střechu. Nebo omítnout zdi. Kdepak, ty si vyprosíš kámen! Kus skály o nic lepší, než jaký vykopeš na louce, kde se pasou krávy!“

Zaražený a zahanbený Maibon nabyl po chvíli přesvědčení, že má manželka pravdu a že mu trpaslík skutečně nedal nic víc než docela obyčejný kámen.

„No, víš, je to asi tak,“ vykoktal. „Cítím se úplně stejně, jako jsem se cítil ráno, ani líp, ani hůř, prostě po všech stránkách docela stejně. Ten mizerný zrzavý mrňous! Jestli ho ještě někdy potkám, bude toho litovat!“

S těmito slovy hodil Maibon kámen do krbu. Celý zbytek dne, než šel spát, jen nevrle huhlal, a v noci se mu zdálo o tom, jak se prolhanému trpaslíkovi pomstí.

Druhý den ráno po neklidné noci zívl, protřel si oči a poškrábal se na bradě. Náhle se posadil a užasle si ohmatával tváře.

„Moje vousy!“ vykřikl, vyskočil z postele a běžel to povědět manželce. „Vůbec mi nevyrostly! Ani o kousíček! Že by mě ten trpaslík přece jen neošidil?“

„Nemluv se mnou o vousech!“ zabručela Modrona, zatímco Maibon došel ke krbu, vytáhl z něj kámen a pevně ho svíral oběma rukama. „Mám dost starostí s tím, co se děje v kurníku. Ta kuřata už se měla vylíhnout, ale kvočna pořád ještě sedí na vejcích.“

„O kuřata ať se postarají slepice,“ mávl rukou Maibon. „Copak nevidíš, ženo, jaké skvělé štěstí mě potkalo? Nejsem ani o minutu starší, než jsem byl včera. Bůh žehnej tomu Šlechetnému trpaslíkovi!“

„Jen mi ho ukaž a já mu požehnám sama,“ odsekla Modrona. „Pro tebe je to možná skvělé a báječné, ale co já? Ty zůstaneš pořád stejný, zatímco já zestárnu a zešedivím a jako vetchou stařenku mě uložíš do hrobu! A co naše děti? Ty také vyrostou a budou mít vlastní děti. A vnoučata, pravnoučata. A ty budeš pořád mladší než oni všichni. Budeš vypadat jako pěkný hlupák!“

Maibon si ale nenechal zkazit radost ze štěstí, které ho potkalo, manželčiných výčitek si nevšímal a jen zasunul kámen hlouběji do kapsy. Příští den se však kuřata stále ještě nevylíhla.

„A co kráva!“ ječela Modrona. „Už dávno se měla otelit, ale vůbec to nevypadá, že by bylo mladé na cestě!“

„Dej mi pokoj s kravami a slepicemi,“ okřikl ji Maibon. „Vsak jejich čas taky přijde. A času mám, kolik chci.“

Protože neměl chuť na snídani, vyrazil Maibon rovnou na pole. S překvapením však zjistil, že ze všeho zrna, které zasel, nevzešel jeden jediný klíček. Pole, které už se mělo zelenat výhonky osení, bylo holé a prázdné.

„Nevadí, všechno je letos nějaké opožděné,“ utěšoval se Maibon. „Vsak není naspěch, alespoň nemám tolik práce. Obilí sice neroste, ale plevel také ne.“

Uběhlo několik dnů, kuřata se ještě nevylíhla, kráva se neotelila a ani obilí nevzešlo. Navíc si Maibon všiml, že se na jeho jabloni neobjevily byť ty nejmenší a nejzelenější plody.

„Za to může ten tvůj kámen, Maibone,“ bědovala Modrona. „Koukej se ho zbavit!“

„Nesmysl,“ ohradil se Maibon. „Všechno je letos prostě trochu opožděné.“

Manželka si však nedala pokoj a tak dlouho do něj hučela, až konečně kámen nesmírně neochotně vyhodil oknem chalupy ven. Nehodil ho ale příliš daleko, protože potají počítal s tím, že později půjde a zase ho najde.

Druhý den ráno zjistil, že nemusí nikam chodit, protože kámen ležel na okenním parapetu.

„Vidíš?“ ukázal ho Maibon manželce. „Už je zase tady. To znamená, že je to dar, který si mám nechat.“

„Maibone!“ zaječela Modrona. „Okamžitě ho zahoď! Od té doby, cos ho přinesl do domu, máme jen samé problémy. A náš nejmenší pláče a naříká. Klubou se mu chudáčkovi zuby, jenže ani jeden se pořád ještě neprořezal! Ten kámen nosí smůlu, Maibone, a já ho tu nechci!“

Maibon sice protestoval, že s návratem kamene nemá nic společného, nakonec ho ale vzal a odnesl na zahrádku, kde pěstovali zeleninu. Vyhrabal jamku, ne příliš hlubokou, a kámen do ní vložil a zasypal.

Následujícího dne ležel kámen v hlíně nad zemí a leskl se, jako by na ně pomrkával.

„Maibone!“ rozkřikla se Modrona. „Jestli ti záleží na rodině, jednou provždy se toho prokletého kamene zbav!“

Když viděl, že nemá na vybranou, chce-li v domácnosti udržet klid, vzal Maibon neochotně a lítostivě darovaný poklad a hodil ho do studny; kámen s hlasitým šplouchnutím zmizel pod hladinou.

Když se však té noci marně pokoušel usnout, ozvalo se tak hlasité řinčení a rachocení, že si oběma rukama zacpal uši, vyskočil z postele a o překot se hnal na dvorek. Vědro uvázané na konci provazu se v studni kymácelo sem a tam, poskakovalo nahoru a dolů a na dně vědra ležel kámen.

To už Maibonem začaly zmítat opravdové obavy nejen o bezzubé děcko, neotelenou krávu, strom bez ovoce a kvočnu zoufale sedící na vejcích, ale i o sebe sama.

„Nic nepostupuje, jak by mělo,“ zasténal. „Nerozeznám jeden den od druhého. Nic se nemění, nemám nic, na co bych se těšil, a nemohu se pochlubit jediným výsledkem své práce. Proč mám sít, když zrno nevzejde? Proč sázet, když nebude co sklízet? Proč jíst, když vůbec nemám hlad? Proč si večer lehat do postele a ráno vstávat a proč vůbec něco dělat? A jak se zdá, zůstane to tak navěky věků! Když nic jiného, zahubíme nudu!“

„Maibone,“ žadonila Modrona, „pro dobro nás všech, znič tu strašlivou věc!“

Maibon vzal svou nejtěžší palici a pokusil se kámen roztlouct na prach, nedokázal z něj ale odštípnout ani sebemenší třísku. Chtěl ho obrousit na žernovu, ale neudělal na něm ani škrábanec. Položil ho na kovadlinu, vzal ho do kleští a bušil do něj perlíkem, nedosáhl však ničeho.

Konečně se rozhodl, že kámen znovu zahrabe do země, tentokrát ovšem hlouběji než poprvé. Popadl rýč a pospíchal na pole. Najednou se zarazil a rýč mu vypadl z ruky. Na pařezu se zkříženýma nohama seděl trpaslík.

„Ty jeden!“ rozkřikl se Maibon a zahrozil mu pěstí. „Lumpe! Ničemo! Podvodníku! Prokázal jsem ti laskavost a podívej, jak ses mi odměnil!“

Trpaslík na rozzuřeného Maibona udiveně zamrkal. „Vy smrtelníci jste ale nevděčná cháska. Dal jsem ti přece, co sis přál.“

„Měl jsi mě varovat!“ vybuchl Maibon.

„Varoval jsem tě,“ odsekl Doli. „Jenže tys mě neposlouchal. Kdepak, v jednom kuse jsi žvanil a křičel na mě, nedals jinak, než že musí být po tvém. Říkal jsem ti, že ty kameny neradi rozdáváme. Když se některý z nich dostane do rukou vás smrtelníků, zůstanete pořád stejní - jenže totéž platí i pro všechno kolem vás. Než si uvědomíš, co se děje, uvízneš v čase jako kámen v bahně. Dej na mou radu a co nejrychleji se toho kamene zbav.“

„A co myslíš, že se zrovna teď snažím udělat?“ rozčilil se Maibon. „Zakopal jsem ho do země, hodil jsem ho do studny, mlátil jsem do něj perlíkem – pokaždé se ke mně ale vrátil!“

„To proto, že ses ho doopravdy, upřímně vzdát nechtěl,“ vysvětloval Doli. „Někde v koutku duše a v hloubi srdce se nechceš měnit spolu s ostatním světem. Dokud tomu tak bude, toho kamene se nezbavíš.“

„Ne, ne!“ bránil se Maibon. „Už ho vážně nechci. Ať se stane, co se má stát. To je pořád lepší, než když se neděje vůbec nic. Mládí už jsem si užil až dost, teď se smířím s tím, že budu stárnout. A až dojdu ke konci svých dnů, aspoň budu moci říct, že jsem každý z nich doopravdy prožil.“

„Jestli to myslíš vážně,“ odpověděl Doli, „hoď ten kámen na zem, přímo tady k tomu pařezu. A pak jdi domů a starej se o svoje hospodářství.“

Maibon kámen odhodil, otočil se a vyrazil, co mu nohy stačily. Když se konečně odvážil a ohlédl se přes rameno, s obavami, že se mu bude kutálet v patách, nespatřil ani kámen, ani rudovlasého trpaslíka.

Vítězoslavně vykřikl a v tomtéž okamžiku se plané pole zazelenalo rašícími stébly obilí a větve jabloně se prohnuly až k zemi, jak byly obtěžkané ovocem. Doběhl k chalupě, objal manželku i děti a sdělil jim tu radostnou novinu. Kvočna vyseděla kuřata a kráva se otelila. A Maibon se rozesmál štěstím, když viděl první zoubek v ústech svého nejmladšího.

Do smrti už se Maibon nesetkal s nikým z ušlechtilého národa a vůbec mu to nescházelo. Žil i s manželkou, dětmi a vnoučaty dlouhá léta a na své bílé vlasy a dlouhé vousy byl stejně hrdý jako kdysi na své silné paže a nohy.

„Kameny jsou svým způsobem docela fajn," říkával. „Problém je jen v tom, že nerostou."

PRAVÝ ČARODĚJ

Když princezna Angharad z llyrského královského rodu dospěla do věku vhodného na vdávání, vyslala její matka, královna Regat, do celého království posly, kteří pro dceru hledali vhodné nápadníky. S rudozlatými vlasy a zelenýma očima barvy moře byla Angharad nejkrásnější ze všech llyrských princezen a bylo mnoho mužů, kteří by se byli rádi ucházeli o její ruku. Protože však zároveň byla potomkem dávného a vznešeného rodu čarodějek, nesměla se provdat za nikoho jiného než za čaroděje.

„To je to nejnesmyslnější pravidlo, o jakém jsem kdy slyšela," stěžovala si Angharad. „1 beztak mám plné zuby toho, že musím na všechny strany rozdávat pukrlata, usmívat se, když bych se raději mračila, mračit se, když bych se raději smála, a tvářit se zaujatě, když ve skutečnosti málem pláču nudou. A teď mi ještě ke všemu má někdo jiný vybírat manžela?"

„Pravidla jsou od toho, aby se dodržovala, a ne aby se o nich diskutovalo," odpověděla královna Regat. „Můžeš se provdat za toho, po kom tvé srdce touží, a manžela si svobodně vybrat – samozřejmě jen z nápadníků vybavených potřebnými předpoklady."

„Řekla bych," poznamenala Angharad, „že jedním z těch předpokladů by mělo být, že se budeme milovat."

„Je to žádoucí," přikývla královna Regat, „ale ve státních záležitostech ne vždy praktické."

A tak královna Regat vyhlásila, že se do Velké síně llyrského hradu mohou přijít postupně představit pouze ti nejschopnější čarodějové.

Jako první přišel čaroděj Gildas. Měl velké břicho a tučné tváře se mu leskly, jako by byly namazané máslem. Šaty měl vyšívané zlatou

nití a vykládané drahokamy. Houf služebnictva, který mu šel v patách, byl oděn téměř stejně přepychově jako jejich pán a mezi dvořany to při pohledu na ten průvod obdivně zašumělo. S nosem zvednutým do výše se Gildas nedíval vpravo ani vlevo, prošel Velkou síní, zastavil se před trůny Angharad a její matky a krátce kývl plešatějící hlavou.

„Nejurozenější dámy," začal, „dovolte, abych se zdržel zbytečných formalit. Jistě si uvědomujete, že můj čas je drahý. Jen s největšími obtížemi se mi podařilo vyšetřit pár okamžiků z obzvlášť zaneprázdněného dopoledne. Doufám tudíž, že můžeme urychleně projednat, stanovit a dohodnout podmínky svatby, především a přednostně pak otázku věna, peněžního obnosu, pokladu, který princezna do manželství přinese jako svůj příspěvek."

„Cože?" vybuchla Angharad dřív, než její matka stačila odpovědět. „Urychleně? Peněžní obnos? Dohodnout? Bereš to trochu příliš rychle, mistře Gildasi. Musím-li se provdat za čaroděje, chtěla bych nejdřív vidět nějaká kouzla. Pak teprve se rozhodnu."

„Drahá mladá dámo," odpověděl povýšeně Gildas, „není přece třeba marnit čas nepodstatnými maličkostmi. Moje pověst mě nepochybně předchází. Moje kvalifikace je nezpochybnitelná a mám ta nejlepší doporučení."

„A také úžasné sebevědomí – bezpochyby zasloužené," přitakala sladce Angharad. „Dovol nám tedy, abychom je s tebou sdíleli. Buď tak laskav a předveď nám něco."

Přestože Gildas rozčileně prskal a protestoval, nezbývalo mu, než její žádosti vyhovět. Netrpělivě luskl prsty a přikázal jednomu ze sloužících, aby přinesl dlouhý plášť, ještě okázalejší než ostatní jeho oblečení, a přehodil mu ho přes ramena. Druhého poslal pro vysoký špičatý klobouk pomalovaný magickými symboly a třetího pro dlouhou zlatou hůl.

Když měl všechny potřebné propriety, začal Gildas tiše mumlat a huhlat a holí kreslil na dlažební kameny složité obrazce. Namáhavě oddechoval, opsal holí oblouk nejprve jedním a pak druhým směrem, odříkával zaklínadla, mával rukama a kroutil prsty.

Po celou dobu tohoto představení princezna Angharad lehce podupávala jednou nohou, ťukala prsty do opěradla trůnu a dívala se z

okna. Ani královna Regat nedokázala skrýt zakaboněný výraz, který zastřel obvykle vyrovnané rysy jejího obličeje.

Gildas pokračoval ve svých pracných zaříkadlech; po chvíli se mu na celém čele perlil pot a pomalu mu docházel dech. Konečně se ve vzduchu před ním začal vytvářet malý šedý oblak. Čaroděj zdvojnásobil úsilí, rozhazoval rukama a prsty se mu míhaly, jako by hnětl plnou mísu těsta. Obláček pomalu rostl a černal, až zaplnil celou Velkou síň. Stíny se prohloubily a potemněly, až zcela zakryly sluneční paprsky dopadající dovnitř okny a ve Velké síni zavládla půlnoční tma.

Dvořané a královští hodnostáři šeptali obdivem nad takovým výkonem. Gildas ostře tleskl, oblak se rozpadl na drobné cáry, temnota se rozplynula a ve Velké síni bylo opět jasné světlo.

Čaroděj si otřel čelo, po němž mu stékaly čůrky potu. Tváře měl zardělé námahou, když se samolibě usmál. Královna Regat pochvalným kývnutím ocenila jeho schopnosti. Princezna Angharad potlačila zívnutí.

„A dál?“ zeptala se.

Gildas překvapené zamrkal. „Prosím?“

„To má být všechno?“ podivila se Angharad. „To je to kouzlo, které jsi chtěl předvést?“

„Všechno?“ vyprskl Gildas. „Jedno z mých nejefektnějších představení! Drahá princezno…“

„Drahý Čaroději,“ přerušila ho Angharad, „ani na okamžik nepochybuji, že jsi vynaložil obrovskou spoustu práce a úsilí. Doufám jen, že sis přitom nijak neublížil. Rozuměj, nechci se nijak dotknout tvých kouzel, ale upřímně řečeno nechápu, jaký smysl má tolik se nadřít jen proto, abys den přeměnil v noc. Každému, kdo má trochu trpělivosti, přece úplně stačí počkat a noc velice ochotně přijde sama od sebe, nadto s mnohem hezčí tmou, než byla ta tvoje – podstatně sametovější. Nemluvě o tom, že je v ní navíc i měsíc a obloha plná hvězd.“

„V tom případě, princezno,“ navrhl zaraženě Gildas, „dovol, abych předvedl něco ještě trochu okázalejšího. Navrhuji sněhovou bouři. Moje blizardy nikdy nezklamou a vždy slaví úspěch.“

Angharad s povzdechem pokrčila rameny. „I v tomto případě se ptám, mistře Gildasi, proč se namáhat? Až přijde to správné roční

období, budeme mít sněhu dost. A navíc bude každá vločka jiná. To také dokážeš?“

Gildas se rozčilením až zakoktal, byl však nucen přiznat, že to nedokáže. „Ale… co třeba ukázka kulinářského umění, hostina o několika chodech? Pečená husa?

Víno? Sladkosti?“

„Náš kuchař nám naprosto vyhovuje,“ odmítla Angharad. „Děkuji, ale nemám zájem.“

Gildas ještě chvíli s výrazem uražené pýchy huhlavě protestoval proti neúctě mladé princezny, pak se usadil po boku královny Regat a očekával příchod dalšího nápadníka.

„Neslučuje se s mými zásadami, abych kritizoval svoje kolegy,“ pošeptal královně, „mohu ale Vaše veličenstvo předem ujistit, že žádná kouzla se nemohou vyrovnat těm mým.“

Královna Regat přesto pokynem ruky přikázala, aby do Velké síně vešel druhý nápadník. Tím byl čaroděj Grimgower, hubený muž s propadlými tvářemi, hustým obočím a rovně zastřiženou černou bradkou kolem úzkých rtů. Železem okované boty mu hlasitě zvonily, když v rozevlátém černém plášti kráčel k trůnům. V patách mu pochodovali černě odění sluhové zahalení kápěmi a dvořané jim nervózně ustupovali z cesty.

Grimgower se zastavil před Angharad, založil si ruce na prsou a pohodil hlavou.

„Princezno,“ oslovil ji, „přišel jsem požádat o tvoji ruku a prohlašuji, že jsem ochoten pojmout tě za manželku.“

„No vida,“ odpověděla Angharad, „alespoň polovina otázky je tím zodpovězená.

‚Jen aby mezi námi bylo jasno,“ pokračoval Grimgower. „Llyrský rod je dobře známý mocí svých čarodějek. A také paličatostí svých dcer. Budeš mít vše, co si budeš přát, a ještě něco navíc. Žádný přepych ti nebude odepřen. Ve své domácnosti jsem ale jediným pánem já.“

„V tvém podání to zní opravdu rozkošně,“ kývla Angharad.

„Mysli více na svoje povinnosti a méně na svoje potěšení,“ odpověděl Grimgower. „Synové, kteří se z našeho svazku narodí, budou svou mocí převyšovat všechny ostatní a stanou se nejvyššími vládci celé země. Spojení našich dvou rodů…“

„Nevdávají se naše rody, ale já," přerušila ho Angharad. „A jestli dokážeš předpovědět, že budeš mít syny a ne dcery, jsi opravdovým prorokem! Teď bych ale ocenila, kdybys své schopnosti předvedl na něčem jiném."

Grimgower o krok ustoupil a zvedl paže nad hlavu. Chraptivým hlasem odříkal slova mocného zaklínadla. Dvořané hrůzou zalapali po dechu. Kde se vzaly, tu se vzaly, náhle se před nimi totiž objevily nestvůrné příšery, které vrčely, cenily ostré tesáky a cvakaly čelistmi. Šupinaté obludy chrlily z nozder oheň, jiné mrskaly ocasy ostrými jako meče. Příšery se krčily vedle čaroděje a zářícíma očima zlostně hleděly na Angharad.

Královna Regat zbledla, zůstala však sedět vzpřímeně a nehybně a snažila se nedat svůj úlek najevo.

Angharad si ale obludy prohlížela bez jediné známky znepokojení.

„Ubožáčci, vypadají hladově, jako by nevečeřeli," otočila se ke Grimgowerovi. „Vážně by ses o ně měl líp starat. A potřebovali by také pořádně umýt a vykartáčovat. Vsadím se, že jsou všichni samá blecha."

„Tohle nejsou žádná obyčejná kouzla," zaburácel Grimgower a obličej se mu zkřivil zlostí, „to jsou obludy stvořené podle mých vlastních snů. Jen já je dokážu přivolat. V celé říši nespatříš jim podobné!"

„Naštěstí," podotkla Angharad. „Ano, nepřekvapuje mě, mistře Grimgowere, že podobné obludy jsou tím, o čem sníš, a nepochybně jsi na ně hrdý. Doufám, že se neurazíš, řeknu-li ti upřímně, že dávám přednost zvěři, kterou máme ve svých lesích. Jeleni jsou mnohem hezčí než ta strašlivá potvora, která sedí vedle tebe. A totéž platí pro králíky, jezevce a všechny ostatní. Navíc má lesní zvěř určitě příjemnější povahu."

Grimgower se zlobně zamračil, roztáhl plášť, zaťatými zuby procedil jakési zaklínadlo a obludní tvorové zmizeli stejně rychle, jako se objevili. Na znamení královny Regat se čaroděj posadil ke Gildasovi a oba soupeři si vyměňovali pohledy podobné nabroušeným dýkám.

„Zatím je to snadná volba," pošeptala Angharad matce. „Ani jeden! Další nápadníci už nejsou? Ne že bych čekala, že se tu bude strkat a přetlačovat dav zájemců, kteří se se mnou chtějí oženit, ale vážně moc

nerada bych si myslela, že o mne mají zájem jen dva, a ještě ke všemu zrovna tihle dva.“

„Bohužel, dcero, nikdo jiný nepřisel,“ začala královna Regat, ale zarazila se, když k ní přistoupil nejvyšší hofmistr a pošeptal jí do ucha několik slov. Královna se otočila k Angharad.

„Čeká ještě jeden. Jmenuje se Geraint. Nikdy jsem o něm neslyšela, žádá ale o přijetí a chce požádat o tvoji ruku.”

Angharad pokrčila rameny a unaveně si povzdechla. „Už jsem přečkala tenhle pár a pochybuji, že třetí by mohl být únavnější než oni.“

Když ale čaroděj Geraint prošel Velkou síní a zastavil se před ní, zatajil se princezně dech. Nedoprovázeli ho žádní sluhové ani pomocníci, neměl kouzelnou hůlku ani zlatou hůl, šaty měl obyčejné a nezdobené. A přece to byl nejpohlednější mladík, jakého kdy Angharad viděla. Navzdory vzrušeně bušícímu srdci a ruměnci, který se jí rozlil po tvářích, však pohodila hlavou a ledabyle ho oslovila.

„Pověz, mistře Gerainte, jakými kouzly se hodláš ucházet o moji ruku?“

Geraint svou odpověď doprovodil úsměvem.

„Vůbec žádnými, princezno. Cožpak je správné, aby se muž dvořil ženě čáry a magií? Řekl bych, že především k ní musí přijít s láskou.“

„Odvážně řečeno,“ uznala Angharad, „jak to ale chceš provést?“

„Chci s tebou promluvit jako muž s ženou,“ odvětil Geraint. „A doufám, že mi odpovíš upřímně jako žena muži.“

Když se jejich pohledy setkaly, Angharad pochopila, že nemůže své srdce dát nikomu jinému. Než však stačila odpovědět, předstoupil před královnu čaroděj Gildas a rozhořčeně protestoval. Také čaroděj Grimgower vyskočil z křesla a zuřivě požadoval, aby Geraint předvedl svoje umění, jako to museli udělat oni.

Tak tedy Geraint začal. Na rozdíl od svých předchůdců však nekreslil žádné magické obrazce a nepronášel žádná kouzelná zaklínadla. Namísto toho obyčejnými slovy tiše promlouval o vodách a lesích, o moři a obloze, o mužích a ženách, o dětství a stáří, o zázračnosti a kráse všeho živého, a to vše setkal dohromady jako nitě na jednom stavu.

Svou promluvu doprovodil gestem rozevřených rukou a celý dvůr zmlkl úžasem. Z náruče, kterou tímto prostým gestem otevřel, totiž

vylétlo hejno holubic, které mávaly křídly a kroužily kolem něj. S každým pohybem jeho prstů rozkvétaly barevné květy. Zvedl ruce, nad hlavou se mu zatřpytilo mračno jiskřivých hvězd a celá Velká síň se rozzářila sprškou světel.

Pak Geraint spustil paže k tělu a kouzla zmizela. Stál a mlčky čekal, jeho pohled se střetl s Angharadiným a oba si upřeně hleděli do očí. Princezna s úsměvem vstala z trůnu.

„Už jsem se rozhodla," oznámila. „Čaroděj Geraint mě požádal o ruku a získal si mé srdce. A proto se za něj provdám."

Velkou síň zaplnily výkřiky radosti, Angharad s Geraintem k sobě přistoupili a chtěli se obejmout. Grimgower se však vklínil mezi ně. Tvář měl zrudlou vztekem, když se osopil na královnu Regat a na všechny přítomné.

„Co je to za podivnou hru? Nepoužil žádné z kouzel známých mně či kterémukoli jinému čaroději! Je to podvodník! Falešný čaroděj! Vyžeňte ho!"

„Pokouší se nás oklamat!" supěl Gildas a tváře se mu rozhořčeně třásly. „Můj kolega má pravdu. Neslyšel jsem řádná kouzla ani zaklínadla. Ten mladý drzoun nemá žádnou skutečnou moc. Je to šejdíř! Pouhý pouťový kejklíř!"

Angharad se užuž chystala protestovat, královna ji však gestem umlčela. Zatvářila se nesmírně vážně, napřímila se a přísně pohlédla na Gerainta.

„Slyšels, z čeho tě obviňují," oslovila ho. „Jsou ta obvinění pravdivá?"

„Ano," přisvědčil bez okolků Geraint, „naprosto pravdivá. Čarodějné umění se v našem rodu nedědí, nemám žádné vrozené schopnosti. To, co jsem předvedl, bylo jen a jen mým výtvorem. Ti ptáci, které jste viděli? Nebyly to holubice, jen kousky bílého pergamenu. A ty květiny? Suchá tráva a barevné listí. Hvězdy? Hrst pestrých oblázků. Jen jsem vám pomohl, abyste v těch věcech viděli víc, než v nich doopravdy je. A pokud vás to na pár chvil potěšilo, nic lepšího si nemohu přát."

„Jak se opovažuješ přijít k našemu dvoru a vydávat se za čaroděje?" vyjela na ně] královna.

„Abych získal Angharadinu ruku,“ odpověděl Geraint, „udělal bych mnohem víc.“

„Přesto ovšem moje dcera chybila, když si tě vybrala,“ prohlásila královna.

„Ne!“ ozvala se Angharad. „Chybila bych, kdybych vybrala jakkoli jinak. Tihle dva svoje schopnosti zdědili, Geraint si je musel zasloužit. Že je podvodník? Naopak, právě on je jediným pravým čarodějem!“

„Máš možná pravdu,“ připustila královna Regat. Povzdechla si a potřásla hlavou. „Přeji ti sice štěstí, dcero, ale podle pravidel a zvyklostí si ho vzít nesmíš.“

Protože Angharad odmítala kohokoli jiného kromě Gerainta, královna jí s politováním přikázala, aby se odebrala do svých komnat a zůstala v nich. A Geraint byl z llyrského hradu vykázán.

Angharad se však dávnému zákonu vzepřela, odešla za Geraintem a našla ho, jak na ni čeká, jako by si vzájemně četli myšlenky.

Když společně kráčeli lesem, který se rozprostíral za hradem, obloha náhle potemněla jako o půlnoci, přestože den pokročil teprve krátce přes poledne. Angharad však vytáhla z pláště zlatou kouli, která se pod dotekem její ruky rozzářila a jejíž světlo přemohlo Gildasovo pomstychtivé kouzlo.

Pak Angharad a Geraintovi skočili do cesty obludní tvorové, které přivolal Grimgower. Ti dva se však uchopili za ruce a pokračovali v cestě. Netvoři se stáhli, svěsili hlavy a milenci mezi nimi bez úhony prošli.

Na okraji lesa se začal snášet hustý sníh a Angharad s Geraintem bičoval ledový vichr. Přimáčkli se však blíž k sobě a prošli nepohodou do tepla a bezpečí.

A všude, kde ve sněhu zanechali svoje stopy, rozkvetly květiny.

ROZPUSTILÝ HAVRAN

Medwyn, prastarý strážce a ochránce živé přírody, rozeslal jednoho dne ptákům a zvířatům naléhavé pozvání, aby se všichni dostavili na zasedání jeho rady. Z doupat a nor, z hnízd a úlů přispěchali proto do jeho údolí hrdý jelen i skromný krtek, orel se zářivými křídly i nenápadný střízlík. Nikdo z lidí nemohl najít či sledovat tajnou stezku vedoucí do tohoto útočiště, protože o její existenci věděli jen obyvatelé polí a lesů.

Tam se tedy shromáždili zástupci všech druhů a rodů, po jednom z každého klanu a kmene. Před nimi stál Medwyn, oděný v hrubé hnědé říze, bílé vousy mu sahaly až po pás, bílé vlasy se mu vlnily na ramenou a jedinou jeho ozdobou byla zlatá obroučka se zasazeným modrým drahokamem, která obepínala jeho vrásčité čelo. Rozpřáhl sukovité a šlachovité paže, aby čekající radu uvítal.

„Vy všichni víte," začal jasným hlasem, kterému léta nijak neubrala na síle, „že jsem kdysi dávno, když Prydain zalily temné vody, postavil loď a odvezl jsem vaše předky do bezpečí tohoto údolí. Nyní vás musím varovat: tentokrát se ocitly v ohrožení vaše vlastní životy."

Ze shromáždění se po těchto slovech ozvalo tlumené šumění a štěbetání. Jen havran jménem Kadwyr zapleskal lesklými křídly, zaklapal zobákem a vesele se rozkřikl.

„Co se chystá, další vítr a voda? Ať se kachny pořádně vydovádějí! O mne si starosti nedělejte. Hnízdo mám pevné a v dostatečné výšce. Zůstanu, kde jsem. Všem, kdo mají plovací blány, přeju šťastnou plavbu!"

Kadwyr se zachechtal, hlasitě a neomaleně zakrákal na modrou čírku a bez dalšího se chystal k odletu. Medwyn ho však přivolal zpět.

„Ach, Kadwyre, jsi zrovna takový rošťák, jako byl tvůj praděd, který se se mnou plavil. Ne, neměl jsem na mysli potopu ani bouři. Jde o mnohem horší nebezpečí. Král Arawn, vládce země smrti, si usmyslel, že si zotročí všechny obyvatele lesa, podřídí vás své vůli a donutí vás, abyste sloužili jeho hanebným cílům. Jako první mu padli za obět bratranci orlů, mírumilovní gwythaintové. Arawn je vlákal do své

říše a uvěznil je v železných klecích. Už jim bohužel není pomoci, můžeme pro ně pouze truchlit.

Nechť je pro vás jejich osud varováním," pokračoval Medwyn. „Nyní totiž pán smrti vyslal svého vrchního lovčího s rozkazem, aby vás nalákal, uchvátil a jako zajatce zavlekl do země smrti, nebo aby vás nemilosrdně zmasakroval. Musíte společně vypracovat plán, jak se mu postavit."

„Havran si poradí s každým lovcem," vychloubal se Kadwyr. „Vy ostatní si ale dávejte pozor, zejména pak ti loudové, co se jen popásají a přežvykují trávu."

Medwyn si po těchto havranových neomalených slovech povzdechl a potřásl hlavou. „I tobě, Kadwyre, možná někdy přijde vhod, když ti někdo pomůže."

Kadwyr si jen natřásl křídla a drze pohlédl na orla Edyrniona, který přilétl a usadil se na Medwynově natažené paži.

„Příteli orlů," promluvil Edyrnion, „já i moji soukmenovci budeme na obloze držet hlídku. Máme ostrý zrak a rychlá křídla. Jakmile lovce zahlédneme, okamžitě vyhlásíme poplach."

„Dávejte si pozor a nelétejte moc blízko k slunci," varoval ho Kadwyr a chraptivě se zachechtal. „Jinak si připálíte pírka a předčasně vypelicháte. Jestli je třeba držet hlídku, měl bych se o to raději postarat já, mám k tomu ty nejlepší předpoklady. Proslýchá se, že tvoje oči už nejsou, co bývaly."

Havran čiperně uskočil, než mu orel stačil jeho škádlení oplatit. U Medwynových nohou se nyní přikrčil šedý vlk Brynach a ujal se slova.

„Příteli vlků, já i moji soukmenovci budeme pročesávat les. Máme ostré zuby a silné čelisti. Kdyby se lovec objevil mezi námi, ať si dá pozor na vlčí smečky."

„A ty si zase dávej pozor na ten svůj dlouhý ocas," uchechtl se Kadwyr. „Při všem tom běhání sem a tam se ti do něj nejspíš nachytá bodláčí. Asi bys udělal líp, kdybys to toulání a hledání nechal na mně. Můj zobák je právě tak ostrý jako vlčí zuby. A navíc," zamrkal šibalsky havran, „se nemusím zastavovat a škrábat si bleší štípance."

V Brynachových zlatých očích se zablýsklo a zdálo se, že má vlk chuť udělit havranovi lekci slušného chování. Ovládl se však a posadil se na zadní, zatímco k Medwynovu uchu přilétl komár Gwybeddin.

„Příteli komárů,“ pískl statečně. „Jsme sice malí, ale jsme odhodláni přispět podle svých nejlepších schopností.“

Když to Kadwyr slyšel, vyprskl smíchy.

„To jsi ty, princi Mušinci?“ zavolal na komára. „Sotva tě vidím. Poslyš, příteli, nejlepší, co můžete udělat, je schovat se v nějakém prašném mračnu, a žádný lovec vás nikdy nenajde. Vždyť i tvoje slova jsou větší než ty!“

Kadwyrovy posměšky uvedly ubohého komára do takových rozpaků, že se začervenal a co nejrychleji odletěl. Na Medwynův rukáv mezitím vylezla pavoučice Nedir a pevně se tam zachytila dlouhýma nohama.

„Příteli pavouků!“ prohlásila. „My tkalci a pradleny jsme řemeslníci, a ne bojovníci. Bude-li však třeba, rádi jakkoli pomůžeme,”

„Nech si poradit, babičko,“ odpověděl jí posměšně Kadwyr, „a drž se svého pletení. A dávej pozor, ať si přitom nezamotáš ruce a nohy, protože jinak je už nikdy nerozpleteš.“

Kadwyr poskakoval a snažil se zobákem zachytit vlastní ocasní pírka, krákal a skřehotal, zatímco ostatní jeden po druhém předstupovali před Medwyna. Sova prohlásila, že bude s celým svým klanem držet noční hlídky. Liška slíbila, že využije své prohnanosti, lovce zmate a odláká ho na falešnou stopu. Včely slavnostně odpřisáhly, že se jejich žihadla stanou meči a dýkami. Medvědi nabídli svoji sílu, jeleni rychlost a jezevci odvahu při ochraně svých sousedů i sebe samých.

Jako poslední se pod těžkým břemenem na svých zádech pracně připlazila želva Crugan-Crawgan.

„Příteli želv,“ začala přerývaným hlasem a zvažovala každé slovo, „přišla jsem… hmm, ano, chci říct, že jsem vyrazila… jak jsem nejrychleji mohla…“

„A my tu budeme ještě příští týden, než nám to dopovíš,“ přerušil ji netrpělivě Kadwyr.

„Nejsme… a já nejsem z těch, kdo by to popírali… nejsme bohužel rychlé ani silné. Mohu-li si ale… dovolit to říct… jsme důkladné. Velice, velice… důkladné. A… vytrvalé.“

„Už dost!“ křikl Kadwyr a skočil želvě na krunýř. „Nebo mě uspíš! Nejbezpečnější, co můžete udělat, je zůstat zavřené v těch svých

přenosných hradech. Zastrčte hlavy a zatáhněte ocasy! Postarám se o to, aby lovec neprolomil vaše hradby.

Mimochodem, kamarádko, nepořádala jsi onehdy závod s hlemýžděm? Pověz, kdo vyhrál?“

„Ach ano,“ odpověděla Crugan-Crawgan, „ano. Víš, Kadwyre, my jsme totiž…“

Kadwyr však na želvinu odpověď nečekal, protože Medwyn prohlásil shromáždění za ukončené. Zamával křídly, odlétl, chechtal se a sám pro sebe si krákoral: „Komáři a pavouci! Želvy! Tomu říkám armáda! Budu na ně muset na všechny dohlédnout.“

Jakmile se ale havran ocitl v lese, nebral si Medwynovo varování příliš k srdci. Bobři se pachtili, aby své hráze proměnili v nedobytné pevnosti, veverky ucpávaly přístupové cesty do dutin ve vykotlaných stromech, krtci vyhrabávali hlubší tunely a jeskyně. Ačkoliv mu všichni obyvatelé lesa nabízeli úkryt pro případ nouze, Kadwyr jen vrtěl lesklou hlavou.

„To není nic pro mne,“ odpovídal, „ty vaše nory a doupata! Chytrost a křídla! Křídla a chytrost! Ještě se nevylíhl havran, který by se nedokázal vypořádat s každým lovcem!“

Brzy nato se v lese objevil Edyrnion se svými soukmenovci a sborem hlasitě tloukli křídly na poplach. Vlčí smečky vyběhly z doupat, medvědi z jeskyní a lišky z nor a všichni společně se chystali k boji s lovcem. Také ostatní obyvatelé lesa, každý po svém, se připravovali k obraně svých hnízd a pelechů, slují a skrýší.

Jediný Kadwyr klidně seděl na větvi, pohupoval se sem a tam, vesele si pohvizdoval a vybízel vetřelce, aby se ho pokusil chytit. Zatímco menší a slabší tvorové se tiše a bázlivě skrývali, Kadwyr rozpustile poskakoval a hlasitě krákal. A než si stačil uvědomit, co se děje, vyskočil z houští lovec.

Lovec byl oděn v kůžích zabitých zvířat, u pasu měl dlouhý nůž a přes rameno pověšený luk a toulec s šípy; přikradl se tak tiše, že měl Kadwyr sotva vteřinku na to, aby se vzpamatoval. Hodil po havranovi síť tak pevnou a jemně tkanou, že žádný tvor, který se ocitl v jejím zajetí, neměl sebemenší naději, že se z ní vymotá.

Kadwyrovo oko však bylo rychlejší než lovcova tenata. Havran se s posměšným kráknutím vznesl do vzduchu, mávl křídly a usadil se na

jiné větvi vysoko v koruně stromu, odkud shlížel dolů a provokativně vrtěl ocasními pírky.

Lovec s rozzuřeným zavrčením odhodil síť, shodil z ramene luk, nasadil na tětivu Šíp a vypustil svištivou střelu přímo proti havranovi.

Kadwyr se uchechtl, zatřepetal křídly a uhnul letícímu šípu z cesty, pak se otočil a roztančil se ve vzduchu přímo před vzteklým lovcem, který znovu a znovu napínal luk. Poletoval nahoru a dolů a vyhýbal se jednomu šípu za druhým.

Když viděl, že je lovcův toulec téměř prázdný, osmělil se Kadwyr ještě víc, doplachtil až k lovci, obloukem mu zmizel z dosahu a zase se k němu vrátil, aby dodal hře na zajímavosti. Lovec zaskřípěl zuby nad nepolapitelností své oběti, rozzuřeně se ohnal a pokusil se mrštného havrana chytit.

Kadwyr se jako blesk rozlétl pryč od něj. Za letu se ještě ohlédl a chtěl na poraženého pronásledovatele posměšně zakrákat. V tom kratičkém okamžiku neopatrnosti narazil do kmene stromu.

Ochromen se zřítil k zemi. Lovec se k němu rozběhl, Kadwyr se pokusil odletět do bezpečí a zachroptěl bolestí. Zlomené křídlo mu bezmocně viselo u těla.

Bez dechu se klopýtavě vnořil do houští. Lovec skočil za ním. Zraněný a připoutaný k zemi náhle Kadwyr zalitoval, že tak neuváženě odmítl veverky i bobry, kteří nabízeli, že ho ukryjí. Ted, když ho lovec rychle dohánět, by se byl s radostí zavrtal do jakéhokoli tunelu, doupěte či králičí díry, kdyby nějakou našel. Jenže všechny chodby byly zahrabané, zasypané a zatarasené kamením a větvičkami.

Havran vlekl křídlo za sebou a namáhavě se prodíral podrostem. Hubené nohy neměl přizpůsobené běhu, mohl jen závidět zajícům jejich rychlost. Klopýtl a svalil se. Do země těsně vedle něj se zapíchl šíp.

Lovec znovu natáhl luk. Přestože měl jeho pronásledovatel poslední šíp, Kadwyr věděl, že je zcela bezmocným terčem. Lovec ze vzdálenosti pouhých několika kroků od něj pečlivě mířil.

V tomtéž okamžiku se mezi stromy objevilo vířící mračno prachu. Kadwyr, který čekal, že ho v příštím okamžiku probodne šíp, viděl, jak lovec rozhodil rukama a upustil luk. Šíp neškodně zalétl někam mezi listí. Kadwyr byl přesvědčen, že jeho protivník zešílel. Lovec ryčel

bolestí, mával pažemi kolem sebe, pleskal se rukama po tvářích a pokoušel se zahnat bzučící mračno, které mu zahalilo hlavu i ramena.

Kolem zběsile poskakujícího lovce se rojilo hejno komárů, kteří mu lezli do uší i do očí, vlétali mu do nosu a ústy zase vylétali ven. Čím usilovněji se lovec snažil malé útočníky odehnat, tím víc se jich na něj vrhalo.

„Gwybeddine!“ vyhrkl havran, když se z mračna oddělila jedna drobná tečka a přistála mu na zobáku. „Děkuji, žes mi zachránil život! Nazval jsem tě mušincem? Ty i tvoji komáři jste stateční jako orlové!“

„Pospěš si!“ vypískl komár. „Děláme, co můžeme, ale nestačíme na něj. Honem, koukej zmizet!“

Kadwyrovi to nebylo třeba říkat dvakrát. Komáři ho zachránili před lovcovými šípy a ještě mu umožnili trochu si odpočinout. Znovu se rozběhl, co mu nohy stačily, a prodíral se suchým listím a opadanými větvičkami pod korunami stromů.

Gwybeddm a jeho soukmenovci sice prokázali velkou statečnost, jejich úsilí však lovce dlouho od pronásledování nezdrželo. Za chvíli už za sebou Kadwyr opět zaslechl dusavé kroky. Lovec snadno našel havranovu stopu a zdálo se, že nabírá nové síly, zatímco jeho oběť naopak s každým krokem slábla.

Havran se vnořil hlouběji do lesa, protože doufal, že najde úkryt v hustém ostružiní nebo v křoví, kam se za ním pronásledovatel nedostane. Zdrceně však zjistil, že les v těchto místech naopak řídne. Než stačil najít nějakou skrýš, lovec ho spatřil a vyrazil vítězoslavný výkřik.

Kadwyr už se ani neodvážil ohlížet a proběhl malým hájkem. Před sebou měl pás holé udusané hlíny; běželo se mu po ní sice lépe, ale uvědomoval si, že také jeho nepřítel ho snáz dostihne.

Právě tehdy se k němu donesl zuřivý řev. Zastavil se a viděl, že se lovec zmítá, kroutí a hází sebou, jako by se chytil do vlastní sítě. Užasle na něj zíral. Nedir a všichni ostatní pavouci z celého lesa spojili síly a utkali mezi stromy svoji nejsilnější pavučinu. Její vlákna byla tak jemná, že si jich lovec nevšiml, teď k němu však přilnula, točila se kolem něj a ovíjela ho, a čím usilovněji se z nich snažil vyprostit, tím pevněji ho držela.

Z větve nad Kadwyrovou hlavou se na jediné neviditelné niti spustila Nedir a mávala dlouhýma nohama.

„My tkalci a přadleny jsme udělali, co jsme mohli," zavolala na něj, „ale i naše nejpevnější pavučina za chviličku povolí. Zmiz, dokud můžeš!"

„Babičko pavoučice," odpověděl vděčně Kadwyr, „odpusť, že jsem si z tebe dělal legraci. Tvoje pletení mi zachránilo krk!"

Havran se znovu dal na útěk a tentokrát byl přesvědčen, že se mu podařilo pronásledovatele definitivně setřást. Navzdory bolesti v křídle se rozveselil a při pohledu na lovce zamotaného jako v obrovské kukle se škodolibě rozchechtal.

Za okamžik však sklapl zobák a ztichl. Vyděšeně těkal očima kolem sebe, protože se na útěku ocitl na okraji příkrého útesu.

Zarazil se a bázlivě couvl. Věděl, že se zlomeným křídlem by spadl jako kámen a na skalách dole by se rozbil na cucky. Než se však stačil rozhodnout, kterým směrem se dát, viděl, že se k němu řítí lovec.

Lovec, který se vymotal z pavučin, hořel ještě větším vztekem než předtím a pevně odhodlán s nepolapitelným havranem jednou provždy skoncovat, vytasil od pasu nůž. S vítězoslavným výkřikem skočil po bezmocném Kadwyrovi.

Havran nepochyboval, že přišla jeho poslední chvilička, zamával tedy zdravým křídlem a vystrčil zobák, připraven prodat svůj život co nejdráž.

Lovec však náhle klopýtl. Zachytil nohou za oblý kámen, ztratil rovnováhu a zřítil se po hlavě z vrcholu útesu.

Kadwyrova hrůza se změnila v radostnou úlevu. Krákal, skřehotal a pokřikoval jako vychloubačný kohout. Pak se mu ale rozevřel zobák úžasem.

Z kamene, který mu zachránil život, se začaly vysouvat čtyři krátké zavalité nohy a ocas, pak se k němu opatrně natáhl vrásčitý krk a zamrkala na něj želva Crugan-Crawgan.

„Jsi v pořádku?" zeptala se. „Chci říct… nic se ti nestalo? Omlouvám se, ale… víš, Kadwyre, nic víc už jsem nemohla… udělat. My želvy bohužel neumíme běhat… jako králíci. Ani létat… jako orlové. Jsme ale, jak doufám sám uznáš… ano, když nic jiného, jsme důkladné. A… velice, velice vytrvalé."

„Crugan-Crawgan,“ zahlaholil radostně Kadwyr, „zachránilas mi život a já ti děkuji. Jste vážně důkladné a vytrvalé, kamarádko, a mě to moc těší.“

„Mimochodem,“ pokračovala želva, „jak jsem říkala… když jsme se viděli posledně… Ano, hlemýžď a já jsme spolu závodili. Skončilo to… nerozhodně.“

V lese bylo znovu bezpečno a jásající zvěř vylézala z úkrytů. Orel Edyrnion odnesl raněného havrana do Medwynova údolí, kde mu Medwyn poskytl útulek i péči, dokud se mu křídlo nezahojilo.

„Víš, Kadwyre, ty rošťáku, nečekal jsem, že tě tady tak brzy zase uvidím,“ řekl havranovi, který se mu přiznal ke všemu, k čemu v lese došlo. „Křídlo se ti uzdraví a určitě tě čekají další maléry. Doufám ale, že příště svým přátelům pomůžeš stejně, jako tentokrát pomohli oni tobě.“

„Vím už, že se nemám posmívat pavoukům,“ připustil schlíple Kadwyr. „Nikdy už nebudu škádlit želvy. A nikdy taky nebudu provokovat komáry. Ale… když o tom tak přemýšlím,“ pokračoval a oči se mu rozsvítily, „nebýt mne… ano, to já jsem to dokázal! To já jsem na sebe toho lovce nalákal! Všechny obyvatele lesa jsem zachránil já!“

Krákal a skřehotal, kýval hlavou a klapal zobákem, nesmírně spokojený sám se sebou.

„V tom máš možná pravdu,“ odpověděl laskavě Medwyn. „Každopádně odejdi v pokoji, Kadwyre. Na světě je dost místa pro takového rozpustilého havrana.“

MEČ

Když byl Rhitta korunován králem Prydainu, jako symbol svého královského úřadu dostal slavný meč Dyrnwyn, nejkrásnější zbraň, jaká kdy byla vyrobena. Jilec měl vykládaný drahokamy a čepel ukutou tajnými metodami, jejich znalost lidé ztratili už před dávnými dobami. Na pochvě byl vyryt následující nápis: *Tas Dyrnwyn pouze ty, kdo jsi*

ušlechtilého srdce, vládni spravedlivě a trestej zlo. Kdo bude tento meč používat ve jménu dobra, zabije i pána smrti. O původu a minulosti Dyrnwynu nebylo známo téměř nic. Král Rhydderch Hael, otec krále Rhycha a Rhittův děd, byl první, kdo ho nosil, a tradovalo se, že kdysi bylo do meče vloženo nějaké mocné kouzlo. A tak tedy i Rhitta, když přišel čas jeho vlády, nosil Dyrnwyn jako znak moci a ochrany své země.

Jednoho dne si Rhitta se svými šlechtici vyjel na lov. Byl tak zaujat pronásledováním kořisti, že se tryskem přehnal přes pole starého ovčáka Amryse a nešťastnou náhodou vyvrátil vrata jeho ohrady s ovcemi.

„Králi, buď tak laskav a oprav moje vrata," zavolal na Rhittu nešťastně Amrys. „Paže mám příliš slabé, ruce se mi třesou a nemám dost sil, abych postavil nové sloupky a spravil si je sám."

Protože se Rhitta chtěl co nejrychleji znovu připojit ke štvanici, spěšně odpověděl: „To není žádný problém, ovčáku. Máš moje slovo, že dám ta vrata opravit."

Viděl, že jeho šlechtici jsou už daleko před ním, pobídl tedy koně a rozjel se za nimi. Celý den strávil na lovu a za soumraku se unaven vrátil na hrad. Tam ho čekali rádci s takovou spoustou naléhavých záležitostí a s tolika neodkladnými problémy, že na slib, který dal ovčákovi, úplně zapomněl.

Druhý den ráno, když Rhitta vyjížděl na lov se svým jestřábem, stál však ovčák u brány a v náručí držel malé jehně.

„Oprav moje vrata, králi," zaprosil a chytil se Rhittova třmene. „Všechny moje ovce už se někam zatoulaly, zůstalo mi jen tohle jehňátko."

„Nedal jsem ti snad svoje slovo?" odsekl příkře Rhitta, který měl sám na sebe zlost, že zapomněl, ještě víc ho však rozčililo, že se ho ovčák odvážil pokárat před jeho šlechtici. „Tvoje starosti jsou pouhé prkotiny, a až přijde čas, postarám se o ně. Teď už mě s nimi neobtěžuj."

Jestřáb na králově zápěstí netrpělivě zatloukl křídly. Rhitta mávl nohou, vyprostil třmen z ovčákovy ruky, křikl na svoji loveckou družinu a tryskem vyrazil.

Toho večera Rhitta hodoval ve své velké síni u přeplněných talířů a přetékajících pohárů. Uprostřed smíchu, vychloubání svých válečníků a hudby svých harfeníků neměl na slib, který dal ovčákovi, ani pomyšlení.

Následujícího dne svolal Rhitta všechny své poradce i svého válečného velitele, aby s nimi projednal záležitosti velkého státního a politického významu. Uprostřed zasedání rady se do trůnní síně vbelhal Amrys, vytrhl se strážcům, kteří se ho pokusili zadržet, a padl před králem na kolena.

„Oprav moje vrata, králi," zakvílel a vztáhl k němu ruce, v nichž držel mrtvé jehně. „Vždy jsem tě ctil jako dobrého krále a čestného muže, teď jsou ale moje ovce ztracené a jehně, které přišlo o matku, je mrtvé."

„Ovčáku," ucedil varovně Rhitta, „nařídil jsem ti, abys mě přestal obtěžovat. Jak se opovažuješ rušit zasedání mé rady? Zvažují se tu vážné záležitosti."

„Můj pane," odpověděl ovčák, „nejde snad o vážnou záležitost, když není splněn králův slib?"

„Cože, ovčáku," vybuchl Rhitta, „chceš snad tvrdit, že neumím držet slovo?"

„To ne, můj pane," ujistil ho prostě ovčák. „Říkám jen, že prozatím jsi svůj slib nesplnil."

Rhitta při té výčitce zrudl v obličeji a vztekle vyskočil z trůnu.

„Pozor na jazyk, ovčáku! Viníš snad vlastního krále z porušení slibu?"

„To jsi řekl ty, můj pane, ne já," odvětil Amrys.

Tato ovčákova slova tak rozdmýchala Rhittův hněv, že vytasil svůj velký meč a srazil jím Amryse k zemi. Když ale zuřivost ustoupila a král viděl, že starce zabil, zaplavily ho výčitky svědomí; odhodil meč a zakryl si rukama tvář.

Rádci se však seběhli kolem něj a utěšovali ho.

„Byl to politováníhodný čin, Výsosti, ten ovčák vás k němu nicméně sám vyprovokoval. Smrtelně vás urazil a přímo do očí vás nazval lhářem. Taková drzost vůči Vaší Výsosti mohla přerůst ve zradu a otevřenou vzpouru. Nemohl jste se zachovat jinak."

Zpočátku Rhitta vinil jen sám sebe, čím déle však jeho rádci mluvili, tím víc se jeho svědomí uklidňovalo, až se nakonec na celou věc začal dívat tak, jak mu říkali. Potlačil tedy výčitky a ochotně souhlasil.

„Ano, je to pravda a už to také jasně vidím. Udělal jsem jen to, co bylo mou povinností. Přesto se ovšem na důkaz toho, že nechovám žádnou zášť, postarejte, aby ovčákova žena a děti dostaly každý po váčku zlata a k tomu nejlepšího berana a ovci z mého vlastního stáda; chci, aby nikdy v ničem netrpěly nedostatkem."

Celý dvůr uznale ocenil Rhittovu moudrost a velkomyslnost. Když však toho večera král ve své ložnici odkládal zbraně, všiml si, že na lesklé pochvě Dyrnwynu je tmavá skvrna, která vypadá jako zčernalá zaschlá krev. Pokusil se pochvu otřít, ale přes veškerou snahu se mu skvrnu nepodařilo odstranit.

Druhý den ráno za ním přišel jeho hlavní rádce s novou zvěstí.

„Výsosti, chtěli jsme se zařídit podle vašich slov, ten ovčák ale neměl ženu ani děti. Neměl dokonce vůbec žádné příbuzné, kteří by zdědili jeho pozemky."

Když to slyšel Rhittův válečný velitel, obrátil se ke králi.

„Výsosti, je vaším dobrým zvykem odměňovat všechny, kdo vám věrně slouží. Kdykoli v minulosti zůstaly nějaké polnosti bez dědice, rozděloval jste je jiným šlechticům. Přidělil byste tuto pozůstalost mně?"

Rhitta zaváhal, zvažoval žádost svého válečného velitele, zároveň ho ovšem napadlo, že by ovčákovy pozemky mohly vhodně rozmnožit i jeho vlastní půdu. Pak rozhodl.

„Ten ovčák urazil mne, je tudíž jen spravedlivé, aby jeho půda připadla mně."

„Spravedlivé?" ušklíbl se velitel. „Královská spravedlnost slouží jen samotnému králi."

„Stane se, jak jsem řekl!" osopil se na něj rozzlobený Rhitta. „Jak se opovažuješ zpochybňovat moje rozhodnutí? Chceš kritizovat svého krále? Dej si pozor, ať neskončíš stejně jako ten ovčák."

„Chcete snad věrného společníka připravit o život?" odsekl stejně prudce velitel a rty mu zbělely vztekem. „Tentokrát máte co do činění s

válečníkem, Rhitto, ne se slabým starcem. Sám si dávejte pozor, Výsosti!“

Když to Rhitta slyšel, udeřil svého válečného velitele do obličeje.

„Zmiz!“ křikl na něj. „Chtěl bys další pozemky? Zaplatíš za svou opovážlivost všemi svými polnostmi. Vykazuji tě od dvora, ze svého hradu a z celé své říše.“

Při pohledu na rozzuřeného Rhittu se jeho rádci ani žádný ze šlechticů neopovážili králi odporovat. Válečný velitel byl tedy v nemilosti vyhnán od dvora a na jeho místo nastoupil jiný válečník.

Když toho večera Rhitta ve své ložnici odkládal meč, zjistil, že skvrna nejen potemněla, ale rozlila se tak, že pokrývala ještě větší část pochvy. Znovu se ji pokusil otřít, úporně však na pochvě setrvávala a dál rostla. Znepokojeně zbraň svěřil svým zbrojířským mistrům, ani ti ji ale nebyli schopni vyčistit.

Mezi mnoha šlechtici, kteří byli svědky ponížení bývalého válečného velitele, se zatím šířilo utajené znepokojení. Bezpráví, jehož se král dopustil, je pálilo a obávali se, že by králův hněv mohl stejně dopadnout i na ně a připravit je o jejich vlastní državy a výsady. Rozhodli se tedy proti králi povstat a svrhnout ho z trůnu.

Zprávy o jejich spiknutí se však donesly až k Rhittovi, a zatímco se šlechtici připravovali k boji, Rhitta shromáždil armádu a vyrazil proti nim k překvapivému útoku.

Náhodou se stalo, že samotná bitva byla svedena právě na poli ovčáka Amryse. A Rhitta, který ujížděl v čele svých válečníků, náhle vykřikl hrůzou. Na vlastní oči spatřil, že na poli před ním stojí zkrvavený ovčák a vztahuje k němu ruce, v nichž drží jehně.

Královi válečníci, kteří nic neviděli, považovali Rhittovo zaječení za válečný pokřik. Vyrazili k divokému útoku, většinu protivníků, kteří se jim postavili, pozabíjeli a ostatní zahnali na útěk.

Rhitta sám ale přitáhl koni uzdu a otočil se k bojišti zády. Tryskem se vrátil do hradu a přesvědčen, že ovčákovo zjevení bylo předzvěstí nějaké zlé události, celý roztřesený ulehl ve své komnatě.

Když mu jeho válečníci přijeli zvěstovat vítězství a vyptávali se, zda byl zraněn a proto se jim v boji nepostavil do čela, neopovážil se jim Rhitta prozradit, co viděl. Vymluvil se raději, že ho postihla náhlá

horečka a nevolnost. Neubránil se však tomu, aby se jeho myšlenky neustále nevracely k ovčákovi.

„Zasloužil si smrt," opakoval si znovu a znovu. „Stejně jako všichni, kteří proti mně povstali. I jejich pozemky propadnou a všechen jejich majetek a jejich zlato rozhojní královskou pokladnici."

Skvrna se ale šířila dál a pokrývala už téměř celou pochvu. Rhitta opět nařídil zbrojířům, aby našli nějaký způsob, jak ji odstranit. Nedokázali to.

„Je z nekvalitního kovu," rozčiloval se Rhitta. „Ten meč za nic nestojí."

Jeho mysl se zmítala neklidem. Dospěl k přesvědčení, že Amrysovo zjevení bylo varovným znamením a upozorněním na další zradu. Svolal proto svoje rádce, válečného velitele i důstojníky svých bojových oddílů, aby jim vydal další rozkazy.

„Všichni naši nepřátelé dosud nejsou poraženi," prohlásil, „a království je v ještě větším nebezpečí. Příbuzní těch zrádců se nepochybně budou chtít pomstít. Je možné, že už nyní proti mně kují pikle. Dávají si pravděpodobně načas a čekají na den, kdy povstanou a zastihnou mě nepřipraveného. Bude lepší, když je rozdrtím dřív, než zmobilizují své síly a vypraví se proti mně."

Rhitta proto svým bojovým oddílům přikázal, aby se vyzbrojily a za svítání aby byly připraveny vyhledat všechny příbuzné zrádců a pozabíjet je.

Té noci se ale král na loži neklidně zmítal a převaloval a dlouho před svítáním ho probudil hlas, který se tiše nesl jeho komnatou. Zalitý potem se vyděšeně posadil a spatřil ovčáka, který s jehňátkem v náručí stál u nohou jeho lože. Pak Amrys promluvil.

„Vzpomeň si na ta rozbitá vrata, pane. Vzpomeň si na moje ztracené ovce. Nesejdeš-li z cesty, po níž nyní kráčíš, budeš také ztracen. Vzdej úctu mrtvým tím, že se slituješ nad živými."

Ovčák chtěl říct ještě něco, Rhitta ale nedbal jeho slov, s hlasitým výkřikem vyskočil, popadl Dyrnwyn a chtěl vytrhnout čepel z pochvy. Pochva však meč svírala jako v železných čelistech. Rhitta zbraní v záchvatu strachu a vzteku cloumal a tahal za ni, až si rozedřel prsty do krve, meč se mu však vytasit nepodařilo.

Když k němu doběhly stráže s pochodněmi, prohlásil, že měl jen zlý sen, a poslal je pryč. Když ale ráno jeho válečníci stáli připravení u svých koní a čekali, že král vyskočí do sedla a pojede v čele své armády, zavolal si Rhitta válečného velitele a řekl mu:

„Přemýšlel jsem o celé věci a dospěl jsem k závěru, že není vhodné, aby král o podobné záležitosti projevoval přílišný zájem. Kdybych se osobně ujal velení, našli by se lidé, kteří by tvrdili, že jsem existující nebezpečí přecenil, nebo že dokonce nevěřím vlastním důstojníkům. Nařizuji proto, abys jel a splnil moje rozkazy dle vlastního uvážení, jak sám uznáš za nejvhodnější."

Pak se Rhitta vrátil do své komnaty a nikomu se neodvážil prozradit pravý důvod svého rozhodnutí.

Na té pochvě se píše, přemýšlel, *Tas Dyrnwyn pouze ty, kdo jsi ušlechtilého srdce.*

Protože se čepel odmítá podvolit mé ruce, mohli by si moji válečníci myslet, že jejich král není hoden vládnout.

Čím déle se na nápis díval, tím mu jeho slova připadala posměšnější. S hlasitou kletbou se chopil dýky a snažil se vyrytý nápis vyškrábat. Přestože se mu podařilo několik písmen zmatnit, rytina jako taková zůstala čitelná a naopak na pochvě vyvstala ještě zřetelněji. Rhitta dýku odhodil, pevně si meč přitiskl k hrudi a roztřeseně se schoulil v koutě své komnaty; oči se mu horečnatě leskly a neustále vyplašeně těkaly sem a tam.

Jeho válečný velitel se brzy vrátil s novými zprávami.

„Výsosti, všichni příbuzní našich nepřátel jsou zabiti spolu s celými svými rodinami, manželkami, matkami i dětmi. Nezbývá nikdo, kdo by se k nim mohl hlásit pokrevním svazkem."

Rhitta malátně přikývl, jako by ho neslyšel. „Dobrá práce," zamumlal nezřetelně. Když velitel odešel, Rhitta opět pohlédl na Dyrnwyn. Meč úplně zčernal. Té noci sice Rhitta spal za zamčenými a zatarasenými dveřmi, probudil ho však pláč. Znovu před sebou spatřil ovčáka, který na něj upíral zmučený pohled a úpěnlivě prosil: „Pane, vzpamatuj se a najdi sám sebe dřív, než se ztratíš."

Rhitta si zacpal uši, aby neslyšel jeho slova, ani příchod nového dne však noční můru nezahnal a prázdnou komnatou se rozléhala ozvěna ovčákova pláče.

„Další znamení!“ zaburácel Rhitta. „Další varování, že všichni moji nepřátelé ještě nejsou mrtví. Musím je všechny najít a pozabíjet, jinak ztratím svoje království.“

Nařídil proto svým válečným oddílům, aby vyhledaly a zabily každého, kdo se někdy přátelil s příbuznými jeho nepřátel, každého, kdo se za ně přimlouval, a každého, kdo veřejně nechválil svého krále.

Ani to mu ovšem nepřineslo klid. Zatímco sám zůstával ve své komnatě, jeho válečníci bezuzdně řádili v celém království a zabíjeli, ať k tomu měli či neměli důvod, protože místo vyhledávání zrádců mysleli spíše na to, jak se zmocnit majetku svých obětí. Jejich běsnění však srdce Rhittových odpůrců nezkrušilo hrůzou, naopak je dohnalo k zuřivosti a dodalo jim odvahu, jaká se rodí ze zoufalství. Zatímco původních spiklenců byla pouhá hrstka, nyní se k odporu proti králi připojovali mnozí další. A Rhittovy noční můry neustávaly, nýbrž nabývaly na děsivosti. Bál se zůstat ve své komnatě sám a bál se z ní vyjít, protože si byl jistý, že by ho něčí pomstychtivá ruka dostihla i uprostřed tělesných strážců.

Nařídil proto, aby pro něj byly hluboko pod zemí zbudovány nové komnaty s těžkými dveřmi a tlustými zdmi. Současně poručil svým pochopům, aby stáli s tasenými meči v kruhu kolem jeho lože a hlídali ho.

Každou noc teď Rhitta spal v jiné komnatě. Ani jeho rádci si často nebyli jistí, kde ho najdou. Poté nařídil, aby byly postaveny další místnosti, propojené chodbami, chodbičkami a tunely, které se kroutily a křižovaly, stáčely a vracely zpět ve spletitém labyrintu, v němž se vyznal jen on sám. Jeho opevněnému sídlu se proto začalo říkat Spirálový hrad.

Ani to Rhittu neuspokojilo. Poroučel stavitelům, aby kopali ještě hlouběji, dokud nenarazili na skálu. Tam potom ve skalním podloží vytesali komnatu, do níž nechal nanosit obrovské množství zásob, hromady zlata a vzácného zboží, truhlice šperků, drahé kožešinové hávy a celý arzenál skvěle řemeslně zpracovaných zbraní. Na vysoké kamenné desce si nechal ustlat lože, na němž spočíval s černým mečem v ruce. Pak byl konečně spokojen. Žádný nepřítel ho tu nemohl najít, žádná armáda nemohla prorazit jeho zdi. Přesto nařídil svým válečníkům, aby kolem něj stáli s obnaženými meči.

Tu noc se klidně uložil k spánku. Brzy ho však stejně jako dřív probudil tichý žalostný nářek. U lože stál ovčák, z ran mu prýštila rudá krev a skrápěla rouno jehňátka, které držel v náručí.

Válečníci, kteří byli přesvědčeni, že tady nehrozí žádné nebezpečí, se váleli na podlaze a spali. Rhitta je chtěl výkřikem zburcovat, hlas se mu však v hrdle proměnil v kámen, když Amrys přistoupil blíž.

„Ubohý králi," ozval se ovčákův lítostivý hlas. „Nedbal jsi bohužel mého varování. Zabils mě kvůli rozbitým vratům, sám sebe jsi ale zabil stonásobně. Je mi tě líto, králi, stejně jako by mi bylo líto jakéhokoli trpícího stvoření."

Ovčák vztáhl ruku, jako by se chtěl dotknout Rhittova čela.

Když to Rhitta viděl, ze strachu, že ho chce Amrys udeřit, znovu našel hlas a vyděšeně zaječel. Současně vší silou popadl jílec Dyrnwynu a každá šlacha jeho paže se napjala v posledním pokusu vytrhnout ho z pochvy. Vítězoslavně vykřikl, když cítil, že čepel povolila.

Povytáhl však ostří v šíři pouhé jedné dlaně, když z jílce s hlasitým zapraskáním vyšlehly jazyky bílého plamene a rozběhly se po celé délce pochvy. Zatímco předtím nebyl schopen zbraň vytasit, nyní nedokázal povolit prsty zaťaté v pěst a žhnoucí meč odhodit.

Plamen v okamžiku jako rozžhavený blesk zaplnil celou komnatu a sežehl i stráže, které se potácivě sbíraly ze země. Pak pohasl stejně náhle, jako se rozhořel. Král Rhitta se zhroutil zpět na lůžko i s černým mečem, který dosud třímal v mrtvé ruce. A všude zavládlo ticho.

Protože nebyl nikdo, kdo by našel cestu bludištěm chodbiček a tunelů, zůstal Rhitta ležet na místě, kde padl. Když o sobě dlouho nedával vědět, jeho rádci a dvořané po nějaké době usoudili, že je mrtev.

A ovčák Amrys byl jediný, kdo pro něj kdy uronil slzu.

KOVÁŘ, TKADLEC A HARFENÍK

Kdysi dávno existovala v Prydainu doba, kdy byli řemeslníci tak zruční, že přímo v jejich nástrojích byla skryta tajemství jejich řemesel. Patřil k nim perlík kováře Iscovana, který dokázal zpracovat libovolný kus kovu a dát mu tvar, jaký si jeho majitel přál. Člunek tkalce Follina uměl tkát rychleji, než stačilo oko postřehnout, a nitě se nikdy nezauzlily a nezmotaly. Harfa barda Menwyho vyluzovala tak krásné tóny, že ulevila srdci každého, kdo ji slyšel.

Pán smrti Arawn však po těchto nástrojích zatoužil a rozhodl se získat je pro sebe, aby je mohl zamknout hluboko ve své pokladnici, kde by se k nim už nikdy nikdo z lidí nedostal.

A tak se stalo, že jednoho dne Iscovan pracoval u své kovadliny, když spatřil, že ve dveřích kovárny stojí nějaký vysoký muž. Cizinec působil dojmem válečného náčelníka, u pasu mu visel meč a na rameni měl zavěšený štít; na sobě měl kroužkové brnění, jehož články byly tak umně vytvarované a naleštěné, že se zdálo být hladké jako satén a třpytilo se jako ze zlata.

„Kováři," promluvil vysoký cizinec, „ulomilo se mi kolečko ostruhy. Umíš to spravit?"

„Na celém světě neexistuje kov, který bych neuměl spravit, vytvarovat nebo zakalit," odpověděl Iscovan. „Zlomená ostruha? To je maličkost! Pojď sem a polož mi ji na kovadlinu. S tímhle perlíkem mi na to budou stačit tři údery."

„Máš moc pěkný perlík," prohlásil uznale válečník, „pochybuji ale, že s ním tenhle kov dokážeš zpracovat."

„Myslíš, že ne?" ohradil se dotčeně Iscovan. „Tak dobrá, přesvědč se sám."

S těmito slovy položil ostruhu na kovadlinu, zvedl perlík a začal do ní bušit vší silou svých svalnatých paží.

Když mu konečně došel dech a po umouněném čele mu stékaly pramínky potu, zastavil se a zamračeně si ostruhu prohlížel. Jeho údery na ní nezanechaly jedinou stopu.

Iscovan popadl měchy, rozdmýchal oheň ve své výhni, vzal ostruhu do kleští a strčil ji do plamenů. Když se rozžhavila doběla, položil ji znovu na kovadlinu, bušil do ní, seč mu síly stačily, ani tentokrát ale ničeho nedosáhl.

„Přestaň se namáhat," zarazil udiveného kováře cizinec. „V mé zemi pracují zbrojíři s kovem, který je tvrdší než cokoli, co znáš. Chceš-li se jim vyrovnat, musíš použít stejný perlík, jaký mají oni."

S těmito slovy sáhl do koženého vaku, který mu visel u pasu, vytáhl z něj malý zlatý perlík a podal ho kováři.

„Tuhle hračku?" vybuchl Iscovan. „Nedělej si ze mne legraci, nebo si budeš muset vyspravit víc než jen zlomenou ostruhu!"

„Alespoň to zkus," vyzval ho cizinec.

S pohrdavým smíchem se kovář chopil cizincova perlíku, vší silou udeřil a čekal, že se mu nástroj v ruce zlomí. Namísto toho vylétl chomáč jisker, ozvala se hromová rána a kovadlina málem praskla na dva kusy. Ostruha však po tomto jediném úderu byla jako nová.

Iscovan s Čelistí pokleslou úžasem hleděl na vysokého muže.

„Děkuji ti, kováři," řekl cizinec. „Teď dovol, abych si vzal svůj perlík a odešel."

„Počkej," zarazil ho Iscovan a nepouštěl nástroj z ruky. „Nejdřív mi pověz, kde bych takový perlík mohl získat."

„V mé říši jsou tyto nástroje vysoce ceněné," vysvětloval cizinec. „Viděls jen malou ukázku toho, co dokážou. S takovým perlíkem může kovář vykovat zbraně, kterým se neotupí hrot ani ostří, štíty, které nikdy nepuknou, brnění, jímž nepronikne žádný meč. I hrstka válečníků, vybavených takovou zbrojí, je schopna ovládnout celé království."

„Nevyprávěj mi o zbraních a brnění," odpověděl Iscovan. „Nejsem zbrojíř, mým oborem jsou radlice, hrábě a motyky. Tak či onak musím ale ten perlík mít."

Iscovan byl odjakživa mírumilovný člověk, ještě však ani nedořekl a hlavou se mu začaly honit tajné myšlenky. Cizincův hlas jako by v jeho mysli zažehl žhavé uhlíky, které se rozhořely dravějším plamenem než oheň v jeho výhni. A Iscovan si v duchu říkal: „Jestli má ten chlap pravdu a žádný meč ani kopí jim nedokáže ublížit, pak je skutečně hrstka válečníků schopna ovládnout celé království, protože kdo by se jim dokázal postavit? Ale kovář, který by znal takové tajemství – ten by

byl vládcem všech. A proč bych tím kovářem nemohl být já, a ne někdo jiný?“

Cizinec, který Iscovana celou dobu pozorně sledoval, znovu promluvil.

„Prokázals mi službu, kováři, a sluší se, abych ti ji oplatil. Dám ti tedy tenhle perlík. Aby to však byl spravedlivý obchod, dej mi výměnou za něj ten svůj.“

Iscovan zaváhal, zvedl svůj starý perlík a láskyplně na něj pohlédl. Topůrko bylo dlouhými lety používání ohlazené, železná ploska byla nerovná a poškrábaná, přitom však tenhle perlík znal svoje řemeslo stejně dobře jako sám Iscovan, protože do sebe vstřebal umění všech kovářů. Dobře Iscovanovi sloužil a dovedl ho k pověsti uznávaného řemeslného mistra. Když ale Iscovan pomyslel na to, jakou novou moc má na dosah, přikývl.

„Platí,“ souhlasil. „Jsme dohodnutí.“

Cizinec si vzal Iscovanův železný perlík, nechal kováře stát se svým zlatým perlíkem v rukou a bez jediného dalšího slova vyšel z kovárny.

Sotva zmizel na dveřmi, vyrazil Iscovan vítězoslavný výkřik, zvedl perlík nad hlavu a mocnou ranou udeřil do kovadliny. Sotva však rána dopadla, perlík se mu v ruce zkroutil. Zářivé zlato se proměnilo v olovo.

Iscovan chvíli na zničený nástroj nechápavě zíral, pak vyběhl z kovárny a s křikem se dožadoval vrácení svého starého perlíku. Cizinec však mezitím beze stopy zmizel.

A od té doby se Iscovan ve své kovárně bedně dřel, protože už nikdy nenašel perlík, který by se vyrovnal tomu, s nímž uzavřel ten nešťastný obchod.

Jiného dne seděl tkadlec Follin u svého stavu a byl plně zabrán do práce, když do jeho dřevěné tkalcovny vešel malý zavalitý muž se zarudlými tvářemi a pátravým pohledem. Follin zastavil člunek, který se mezi nitěmi míhal sem a tam jako ryba ve vodě.

„Přeji ti dobrý den,“ pozdravil cizinec, oblečený v honosnějších šatech, než jaké kdy kterýkoli tkadlec viděl. Těžký plášť byl utkaný ze zlatých nití a vyšívaný neobvyklým vzorem. „Můj plášť je už prodřený a obnošený,“ postěžoval si. „Mohl bys mi utkat jiný?“

„Nevím, odkud přicházíš,“ odpověděl Follin, který mohl na poutníkově oblečení nechat oči, „ale musí to být bohatá říše, jestli tak překrásný plášť považuješ za obnošený.“

„Je ještě sotva dobrý na cesty, kde se postříká a umaže blátem,“ prohlásil poutník. „V mé zemi už by ale byl na vyhození. Ani žebrák by si ho nevzal.“

Follin mezitím vstal z lavice u stavu. Nedokázal od cizincova pláště odtrhnout oči, a když se odvážil promnout jeho cíp mezi prsty, jeho úžas ještě vzrostl. Plášť utkaný z ryzího zlata byl lehčí než chmýří bodláku a měkčí než jehněčí vlna.

„Nic takového utkat nedokážu,“ vykoktal Follin. „Nemám nitě, které by se mu mohly rovnat, a také práce přesahuje moje umění.“

„Dokázal bys to docela snadno,“ odvětil poutník, „kdybys k tomu měl potřebné nástroje.“ Sáhl do koženého vaku, který mu visel u pasu. „Tu máš, vyzkoušej tenhle člunek místo svého.“

Follin si od něj s výrazem pochyb ve tváři vzal člunek, který vypadal, jako by ještě nikdy nebyl použit, zatímco jeho vlastní byl ošoupaný, oblýskaný a dokonale mu padl do ruky. Na cizincovo naléhání však přece jen zapůjčený člunek přehodil přes nitě na svém stavu.

Člunek začal ihned létat sem a tam ještě rychleji než jeho starý nástroj. Za okamžik se před tkalcovýma nevěřícíma očima objevil pruh lesklé zlaté látky a přibývalo ho takovým tempem, že za chvíli ho na stavu bylo dost na celý plášť.

„Děkuji ti, tkalce,“ uklonil se cizinec a pokynul Follinovi, aby sejmul utkanou látku ze stavu. „Jakou si žádáš odměnu?“

Follin byl tak zaražený, že dokázal jen pokyvovat hlavou a užasle zírat na výtvor toho báječného člunku. Poutník tedy pokračoval.

„Prokázals mi laskavost a já na oplátku prokážu laskavost tobě. Můžeš si ten člunek nechat. Nakládej s ním, jak nejlépe uznáš za vhodné.“

„Cože?“ vyhrkl Follin a nechtělo se mu věřit vlastním uším. „Chceš říct, že mi věnuješ takový poklad?“

„Pro tebe je to možná poklad,“ mínil cizinec, „pro mne ale ne. V mé zemi jsou podobné nástroje naprosto běžné. Aby to však byl

spravedlivý obchod,“ dodal, „dej mi výměnou svůj člunek a můj si nech.“

Follin nikdy nebyl chamtivý. Poutníkova slova však zapůsobila jako štíhlé prsty brnkající o osnovu a útek jeho myšlenek. Svůj starý člunek používal celý život a věděl, že je naplněn moudrostí a hrdostí jeho řemeslné dovednosti. Přesto, přesvědčoval se, by přece nikdo, kdo má všech pět pohromadě, takovou výměnu neodmítl. Místo látky by si mohl natkat zlata, kolik by chtěl.

„Platí,“ řekl tedy. „Jsme dohodnutí.“

Podal svůj starý člunek poutníkovi, který ho hodil do koženého vaku a bez jediného dalšího slova vyšel z tkalcovny.

Sotva cizinec zmizel za dveřmi, vrhl se Follin, celý roztřesený vzrušením, ke stavu a pustil se do tkaní nejrychlejším tempem, jakého byl schopen. Samou radostí se hlasitě smál a oči se mu třpytily při pomyšlení na bohatství, které mu brzy bude patřit.

„Utkám si hromadu zlata!“ jásal. „A až ji utratím, utkám si další! A ještě další! Budu nejbohatší v celé zemi. Budu jíst ze zlatých talířů a pít ze zlatých pohárů!“

Létající Člunek se náhle zastavil a rozpadl se na kusy, které se sesypaly na zem. Blýskavé nitě na stavu se v tomtéž okamžiku proměnily v pavučiny a před Follinovýma očima se roztřepily na cáry.

Rozčilený tím podvodem a zničený ztrátou svého člunku vyběhl Follin z tkalcovny. Cizinec byl už ale pryč.

A od té doby se Follin u svého stavu bedně dřel, protože už nikdy nenašel člunek, který by se vyrovnal tomu, s nímž uzavřel ten nešťastný obchod.

Jiného dne seděl bard Menwy pod stromem a ladil si harfu, když u něj zastavil světlého koně muž s pohublým obličejem a v šedém plášti.

„Harfeníku,” zavolal na něj cizinec, „na mém nástroji chybí struna. Mohl bys mi dát jednu ze svých?“

Menwy si všiml, že má jezdec na hlavě sedla pověšenou zlatou harfu, nejkrásnější, jakou kdy viděl. Vstal a přešel k němu, aby se mohl nástroji obdivovat zblízka.

„Bohužel, příteli,“ omlouval se, „nemám struny, které by se mohly rovnat těm tvým. Mám jen docela obyčejné struny, zatímco ty tvoje

jsou spletené ze zlata a stříbra. Jestli tvoje harfa hraje tak vznešeně, jak vypadá, musíš na ni být hrdý.“

„V mé zemi,“ odpověděl jezdec, „by tuhle harfu považovali za nejubožejší ze všech nástrojů. Protože se ti ale zjevně líbí, můžeš si ji nechat. Aby to však byl spravedlivý obchod, dej mi výměnou tu svoji.“

„No prosím, není svět báječný?“ zaradoval se potěšené Menwy. „Najednou se z čistého nebe objeví chlapík, kterému nejde o nic jiného, než aby mi prokázal laskavost. Měl bych snad být takový nevděčník, že bych ho odmítl? No tak, příteli, než se začneme bavit o tom, že bychom to či ono vyměnili, poslechněme si nějakou melodii, kterou ta tvoje hezoučká harfa umí zahrát.“

Při těchto slovech jezdec ztuhl a zaclonil si tvář rukou, jako by mu bard vyhrožoval, okamžitě se však vzpamatoval.

„Vyzkoušej si ten nástroj sám, harfeníku,“ vyzval Menwyho. „Vezmi ho do rukou a poslechni si jeho hlas.“

„Není třeba, příteli,“ zavrtěl hlavou Menwy. „Můžu ti rovnou říct, že i kdyby tvoje harfa zpívala jako slavík, raději si nechám tu svoji. Vím už, co od ní mohu čekat, a ona zase ví, co může čekat ode mne.“

V jezdcových očích se na okamžik nejistě zablesklo. Pak odpověděl.

„Tvoje sláva se donesla až do mé říše, harfeníku. Můžeš mým darem pohrdnout, jestli chceš. Pojď ale se mnou a já přísahám, že budeš sloužit králi mocnějšímu, než jsou všichni králové Prydainu. Budeš jeho bardem a budeš sedávat na čestném místě vedle jeho trůnu.“

„Jak by to bylo možné?“ zeptal se s úsměvem Menwy. „Sloužím totiž mocnějšímu vládci, než je ten tvůj, protože sloužím své hudbě.“

Menwy byl totiž básník a byl zvyklý vidět věci v jejich pravé podstatě. Celou dobu jezdce v šedém plášti pozorně sledoval, a když se teď na něj zadíval důkladněji, zdálo se mu, jako by se mu i se svou harfou přímo před očima měnil. Viděl, že rám nástroje, který do té chvíle vypadal tak nádherně, je vyroben z vyschlých kostí a místo strun že jsou v něm hadi připravení zaútočit.

Statečností se sice Menwy mohl komukoli rovnat, když ale za maskou jezdce spatřil jeho pravou tvář, ztuhla mu krev v žilách. Přesto se při odpovědi neodvrátil a jeho pohled nezakolísal.

„Vidím tě takového, jaký doopravdy jsi, vládce smrti. A bojím se tě, jako se tě bojí všichni lidé. Přes svoji moc jsi slabý a ubohý král. Umíš

ničit, ale neumíš budovat. Jsi méně než ten nejposlednější tvor, než nejkřehčí stéblo trávy, protože v těch je život a každý okamžik jejich života nad tebou triumfuje. Tvoje království je jen prach, pouhý tichý konec všech věcí, nikdy začátek.“

S těmito slovy uchopil Menwy svoji harfu a začal hrát radostnou melodii. Když ji jezdec slyšel, zkřivila se jeho tvář vztekem, tasil meč z pochvy a vší silou se rozmáchl proti bardovi.

Rána se však minula cílem, špička meče místo toho udeřila do harfy a roztříštila ji na kusy. Menwy odhodil zbytky nástroje, hrdě zvedl hlavu a vzdorně se rozesmál.

„Neuspěls, vládce smrti! Nástroj jsi zničil, jeho hudbu ale ne. Přes všechnu svoji moc jsi získal jen rozbitou prázdnou skořápku.“

V tomtéž okamžiku, kdy byla harfa umlčena, se rozezněly písně ptáků, klokot potůčků, šum větru v trávě a mezi listy a všechny tyto hlasy navázaly na tóny přerušené melodie, která se nesla dál a ještě krásnější.

A pán smrti před touto hudbou života v hrůze prchl.

PRAVDYMILOVNÁ HARFA

Toto je příběh krále Fflewddura Fflama a jeho pravdymilovné harfy, jak ho vyprávějí bardové v prydainské zemi.

A tady je jeho začátek.

Fflewddur Fflam vládl království tak malému, že je mezi polednem jednoho a druhého dne byl téměř schopen přejít od hranice k hranici. Pole a pastviny se rozkládaly v takové blízkosti jeho hradu, že když ovce a krávy natáhly krky, mohly mu nakouknout do ložnice, a děti chalupníků si hrály v jeho Velké síni, protože věděly, že se spis přidá k jejich hře, než aby je vykázal ven.

„Moje královská koruna je tíživé břímě!“ rozčiloval se Fflewddur. „Totiž byla by, kdybych ji někdy nosil. My Fflamové ale víme, co je to povinnost! Moji poddaní potřebují, abych svému království vládl pevnou rukou a ostražitým okem!“

V hloubi srdce však choval jedno tajné přání. Ze všeho nejvíc toužil po dobrodružstvích potulného barda.

„My Fflamové jsme plní vášně!“ prohlašoval. „Byl bych stejně skvělý bard, jako jsem skvělý král!“

Pročítal tedy tlusté svazky starých legend, z nichž chtěl načerpat moudrost, která nesmí chybět žádnému pravému bardovi. A cvičil a dřel se se svou harfou, až mu na prstech naskákaly puchýře.

„My Fflamové jsme chytří!“ chlubil se. „Brzy už budu vědět, jak na to, a budu na tu harfu hrát stejně dobře, jako vládnu svému království!“

Konečně usoudil, že je připraven předstoupit před nejvyšší radu bardů a požádat o přijetí za člena jejich bratrstva.

„Fflam jde na to!“ oznámil. „Připněte mi meč a osedlejte moji válečnou kobylku! Dávejte ale pozor, je divoká a vzpurná!“

Všichni poddaní, kteří právě měli čas, se sešli, aby ho povzbudili, zamávali mu na rozloučenou a popřáli mu hodně štěstí.

„Jsou zarmoucení z toho, že odjíždím,“ povzdechl si Fflewddur. „My Fflamové jsme ale spolehliví. I jako slavný bard budu své královské povinnosti plnit stejně pečlivě jako dosud.“

A tak se rozjel ke zlatým věžím Caer Dathylu a nedočkavě spěchal do radní síně.

„My Fflamové jsme bystří!“ chvástal se. „Zkoušejte si mě, jak chcete. Mám na jazyku každou špetku vědomostí a ve špičkách prstů každý tón harfy!“

Když s ním však rada v čele s nejvyšším bardem zasedla k důkladnému pohovoru, všechno, co se Fflewddur naučil, mu vylétlo z hlavy jako hejno vrabců. Dával správné odpovědi na nesprávné otázky, nesprávné odpovědi na správné otázky a k nejhoršímu neštěstí došlo, když se ze své harfy snažil vyloudit jakousi melodii; nástroj mu vyklouzl z ruky a roztříštil se na dlažbě na tisíc kusů. Fflewddur svěsil hlavu a zlomený hleděl na své boty, protože mu bylo jasné, že neuspěl.

„Nejsi ještě bohužel připraven stát se jedním z nás,“ sdělil mu lítostivě nejvyšší bard. Pak se mu však v jeho básnické moudrosti a soucitnosti nešťastného krále zželelo, přivolal jednoho ze sluhů a požádal ho, aby přinesl jistou harfu a tu pak vložil Fflewddurovi do rukou.

„Musíš se ještě hodně učit,“ řekl mu. „Třeba ti v tom tento nástroj pomůže.“

Když Fflewddur harfu spatřil, okamžitě zapomněl na svůj zármutek a jeho tvář se nadšeně rozzářila. Nádherný nástroj jako by hrál sám od sebe. Stačilo přiložit prsty ke strunám a z harfy ihned vytryskla zlatá fontána melodií.

„K čertu s tím mým starým krámem!“ vykřikl Fflewddur. „Tohle je harfa, která dělá čest mým schopnostem. Fflam je ti vděčný!“

Nejvyšší bard se v duchu pousmál. „Kéž ti stejná vděčnost vydrží i do budoucna. Vrať se, až nám budeš chtít povědět, jak sis vedl.“

Když Fflewddur odjížděl z Caer Dathylu, byl plný nadějných očekávání. Nová harfa ho těšila tak, že měl pocit, jako by byl opravdovým bardem, takže celou cestu vesele hrál a z plna hrdla zpíval.

Dojížděl právě k jakési řece, když narazil na stařík, který namáhavě sbíral větve na oheň. Bylo to na samém konci zimy, stále ještě foukal mrazivý vítr a obnošené šaty starce nijak nechránily před chladem. Třásl se pod náporem vichru, rty měl celé promodralé a prsty tak zkřehlé, že málem nebyl schopen sebrat větve ze země.

„Zdravím tě, příteli,“ zavolal na něj Fflewddur. „Chladné počasí je možná skvělé na rozproudění krve, řekl bych ale, že na dnešní počasí jsi dost nedostatečně oblečený.“

„Žádné teplejší oblečení nemám,“ odpověděl stařec. „A věř mi, že toho trpce lituji, protože jsem promrzlý až do morku kostí.“

„Tak si vezmi moje,“ vybídl ho Fflewddur, svlékl vlastní plášť a přehodil ho starci přes ramena.

„To je od tebe moc laskavé,“ poděkoval stařec a toužebně plášť ohmatával. „Nemohu si ale vzít něco, co sám potřebuješ.“

„Potřebuji?“ mávl rukou Fflewddur. „Vůbec ne,“ dodal, přestože teď začaly rty modrat jemu a měl pocit, jako by se mu na nose začínaly dělat rampouchy. „Jen si ho klidně nech. Mám-li říct pravdu, je dnes na můj vkus až nepříjemně vedro!“

Sotva dořekl, harfa se zatřásla, jako by se probudila k životu, prohnula se jako příliš napjatý luk a jedna ze strun s hlasitým zadrnčením praskla.

„Zpropadená struna,“ zahučel Fflewddur. „To bude nejspíš tím počasím.“

Když strunu navázal, vydal se na další cestu, třásl se, jektal zuby a ze všech sil hrál, aby se trochu zahřál.

Ujížděl a držel se břehu uhánějící řeky. Znenadání zaslechl dětský křik, v němž zaznívala hrůza a zoufalství. Patami pobídl klisnu a tryskem se hnal podél břehu. Spatřil malou dívenku, která spadla do řeky; nešťastné děcko marně zápasilo s proudem, který už je zachytil a unášel pryč.

Fflewddur seskočil ze sedla a s hlasitým cáknutím se po hlavě vrhl do vody. Plácal kolem sebe rukama, kopal a vší silou se snažil tonoucí dítě dostihnout.

„Bylo by to docela snadné," lapal po dechu, „kdybych totiž uměl plavat!"

Přesto však s hlasitým kuckáním a prskáním pokračoval dál, dokud se nedostal až k dítěti. Nějakým zázrakem se mu podařilo udržet se nad hladinou a zamířil zpět ke břehu; konečně pak jeho dlouhé nohy nahmataly oporu říčního dna a mohl děvče vynést do bezpečí na suchou zem.

Zamířil k chalupě, ze které se holčička zatoulala k řece, a celou cestu ji hlasitě utěšoval, přestože mu z nosu, z uší i z úst tekly proudy vody. Když tam došel, hospodář a jeho žena radostně objali dceru i zuboženého Fflewddura.

„Jsme chudáci," omlouvala se hospodyně. „Čím se ti můžeme odměnit? Všechno, co máme, je tvoje, a je to jen malá splátka za to, že jsi zachránil náš největší poklad."

„S tím si vůbec nelamte hlavu," zarazil ji Fflewddur a tvář se mu rozjasnila, jak se nechal unášet vlastní fantazií. „O nic nejde, stejně jsem se chystal, že se v řece vykoupu. A to ostatní – to nic nebylo. My Fflamové plaveme jako ryby. Stačilo pár pořádných temp."

Harfa se divoce roztřásla a hned dvě struny povolily s ohlušujícím prásknutím.

„K čertu s tím!" zabručel Fflewddur. „Co to s těmi mizernými strunami je? To bude určitě tím vlhkem."

Rozloučil se s chalupníkovou rodinou, několik dnů se spokojeně toulal krajem, až se ocitl u pevnosti jistého urozeného barona. Strážným u brány oznámil, že dorazil bard, který jejich pána pobaví hudbou a

veselým vyprávěním; strážní ho radostně uvítali a dovedli ho do baronovy Velké síně.

Sotva však Fflewddur uchopil harfu a zahrál, baron rozčileně vyskočil z trůnu.

„Tak dost!“ zahřměl. „Ječíš jako psisko, kterému šlápli na ocas, a tvoje harfa rachotí hůř než kotel plný kamení. Koukej táhnout!“

Než se Fflewddur stačil vzpamatovat, popadl baron hůl, chytil harfeníka za límec a vší silou ho začal vyplácet po zádech.

„Au! To bolí! Nech toho!“ hulákal Fflewddur a marně se snažil uniknout výprasku a zároveň chránit svoji harfu. „Já jsem král! Král nejmocnější říše v Prydainu! Budeš litovat dnešního dne, až u své brány uvidíš moji armádu! Tisíc válečníků! Kopiníky a lučištníky! A Fflama v jejich čele!“

Zatímco na harfě praskala jedna struna za druhou, baron chytil Fflewddura v zátylku a prohodil ho bránou takovou silou, že po hlavě zapadl do bahna.

„Fflam se cítí potupen!“ vykřikoval Fflewddur, když se pracně zvedal na nohy. „Ponížen! Ztlučen jako obyčejný pobuda!“ Promnul si bolavá ramena. „No jistě, je to jasné,“ povzdechl si. „Někteří lidé prostě nemají hudební sluch.“

S celým tělem rozbolavělým nemohl sedět v sedle, pokračoval tedy pěšky a klisna kráčela za ním. Urazil sotva kousek cesty, když kolem něj v doprovodu početného služebnictva projel dobře známý baron.

„Cože, ty jsi pořád ještě na půdě mého panství?“ rozkřikl se. „Zmiz, ty strašáku s pavoučíma nohama! Jestli ten tvůj dlouhý nos ještě jednou uvidím, dostaneš ještě větší výprask než posledně!“

Fflewddur udržel jazyk za zuby, dokud jezdci nezmizeli, spíš než o vlastní kůži měl strach o svoji harfu. „Ten nahluchlý trouba!“ brblal polohlasně sám pro sebe. „My Fflamové umíme odpouštět, tohle je ale víc, než by byl kdo schopen snést.“ A utěšoval se nádhernými představami, jak se jednoho dne pomstí – přijde-li totiž někdy den, kdy bude skutečně velet armádě válečníků.

Náhle si uvědomil, že řinkot zbraní a bitevní vřava, kterou slyší, není výplodem jeho fantazie, ale ozývá se někde na cestě nedaleko před ním. Na baronovy jezdce se vrhla tlupa lupičů, která u cesty čekala v záloze. Sluhové se s poděšeným křikem rozprchli a baron sám byl v

nezáviděníhodné situaci; hrozilo vážné nebezpečí, že ztratí nejen váček s penězi, ale také hlavu.

Fflewddur tasil meč a vyrazil svůj válečný pokřik: „Fflam! Fflam!“ Vrhl se do boje a mával kolem sebe mečem tak zuřivě a divoce, že se lupiči otočili a vzali do zaječích, jako by se jim v patách hnala celá armáda dlouhonohých šílenců.

Baron před ním pokorně padl na kolena. „Běda,“ omlouval se, „vyprášil jsem ti záda holí, kdežto ty ses mi statečně postavil po bok s mečem.“

„No… ano, totiž, mám-li říct pravdu,“ odpověděl Fflewddur, který si teď, když nebezpečí pominulo, neodpustil trochu zlomyslnosti, „my Fflamové jsme dost horkokrevní! Měl jsem dnes celý den chuť pořádně se poprat. Kdybych byl ale věděl, že jsi to ty,“ dodal, „věř mi, že bych byl klidně pokračoval v cestě… Ale ne, už zase! K čertu s těmi prokletými strunami!“ zasténal, když na jeho harfě jedna po druhé popraskaly tři struny a celý nástroj se roztřásl, jako by se chtěl rozpadnout.

Stále znepokojenější podivným chováním strun na své harfě opustil Fflewddur baronovo území a zamířil zpět do Caer Dathylu, kde znovu vyhledal nejvyššího barda.

„My Fflamové nejsme nevděční,“ začal, „a nemáme ve zvyku prohlížet darovanému koni – v tomto případě tedy harfě – zuby. Ty struny jsou ale slabé a opotřebované. Pokud jde o moje cesty, ať jsem se zatoulal kamkoli, všude mě hostili a napájeli, vítali a královsky se o mne starali. Ale ty struny… no vidíš, už zase vyvádějí!“ vykřikl, protože za jeho řeči prasklo několik dalších strun.

„Stačí, když se nadechnu!“ stěžoval si zoufale Fflewddur. „Ty zatrachtilé potvory praskají při každém slovu…“ Zarazil se a vyjeveně na harfu zíral. „Málem by se zdálo…“ zamumlal a zezelenal, jako by se mu udělalo nevolno. „To snad ne! Ale ano, je to tak!“ Zasténal a zatvářil se ještě zbědovaněji.

Nejvyšší bard ho pozorně sledoval a Fflewddur k němu zvedl provinilé oči.

„Totiž… pravda je taková,“ hlesl tiše, „že jsem málem umrzl ve větru, skoro jsem se utopil v řece a to královské přijetí byl ve skutečnosti královský výprask.“

„A ty příšerné struny,“ vzdechl. „Ano, praskají pokaždé, když… jak bych to řekl… no, když trochu upravím fakta. Jenže skutečnost je tak šedá a nudná, že občas prostě neodolám a musím ji trochu přibarvit. Zkrátka to chudinka nutně potřebuje.“

„O tvých toulkách se mi nejspíš doneslo víc zpráv, než tušíš,“ sdělil mu nejvyšší bard. „Pověděl jsi mi skutečně celou pravdu? Co ten stařec, kterého jsi zahřál svým pláštěm? To dítě, které jsi vytáhl z řeky? Ten baron, po jehož boku jsi bojoval?“

Fflewddur užasle zamrkal. „No… ano, totiž, abych pravdu řekl, vůbec mě nenapadlo o těchhle věcech se zmiňovat. Byly to tak obyčejné a nudné příhody, že nestojí za vyprávění.“

„A přece to byly činy mnohem záslužnější než všechny tvoje barvité výmysly,“ odpověděl nejvyšší bard, „protože pravda je jako ryzí zlato a nepotřebuje falešné pozlátko. Máš skromné srdce opravdu statečného člověka, tvůj jazyk však bohužel cválá tak rychle, že mu hlava nestačí přitahovat uzdu.“

„S tím je konec!“ sliboval Fflewddur. „Už nikdy nebudu pravdu přibarvovat!“

Struny na harfě se napjaly, jako by chtěly prasknout všechny naráz.

„Chci říct,“ opravil se honem Fflewddur, „že ji nebudu přibarvovat víc, než je snesitelné. My Fflamové se umíme poučit. Jednou provždy!“

Při těchto slovech jedna ze strun hlasitě praskla, byla to však jedna z těch nejmenších.

Takový je příběh Fflewddura Fflama, jeho praskajících strun a harfy, která ho od té doby doprovázela na všech jeho toulkách.

A toto je jeho konec.

COLL A JEHO BÍLÁ SVINĚ

Toto je příběh statečného Colla, jeho bílé svině a toho, co se jim přihodilo v daleké prydainské zemi.

A tady je jeho začátek.

Za svých mladých let byl Coll neohroženým válečníkem. Teď, když trochu přibral v pase a z hlavy mu slezla většina vlasů, se dal na farmaření.

„Ať budoucnost přinese cokoli, divokých dobrodružství už jsem užil až dost," prohlásil.

Překoval tedy svůj meč v radlici pluhu, ze svých kopí nařezal tyče k upevnění fazolových stonků a v jeho staré kožené válečnické čapce se uhnízdili vrabci. Ani Dallben, nejmocnější čaroděj Prydainu, neuměl lépe obdělávat půdu, sázet a sklízet než Coll. Nikdo na celém světě nepečoval starostlivěji o zahradu, neošetřoval láskyplněji stromy a nevycházel lépe se zvířaty. Miloval své zeleninové záhony, svůj jablečný sad a především pak svoji bílou svini, která se jmenovala Hen Wen.

Jednou večer šel Coll spát plný starostí o své tuříny, protože toho roku vzešly slabé a nezdravé; převaloval se v posteli z boku na bok a přemýšlel, co by s nimi měl udělat. Sotva se mu podařilo usnout, když ho probudil dusot kopyt. Pak uslyšel, jak Hen Wen srdceryvně kvičí. Vyskočil z postele, natáhl si vysoké boty, přehodil si přes ramena plášť a v mžiku vyběhl z chalupy.

Stačil ještě zahlédnout tlupu jezdců, jak cvalem mizí v lese. Jeden z nich měl přes rozsochu sedla přehozenou Hen Wen, která se zoufale zmítala a zuřivě pištěla. Coll se s výkřikem rozběhl za nimi. Dlouhou dobu se za nimi hnal tmou, co mu nohy stačily, a sledoval praskot podrostu, kterým se prodírali jejich koně. Pak se mu však jezdci ztratili v dáli a Coll se nakonec v ranní mlze zhroutil k zemi, lapal po dechu a přitom se ho zmocnila hluboká beznaděj, protože neměl sebemenší ponětí, kdo mu jeho svini ukradl, ani kam ji odvlekl.

Aby načerpal trochu nových sil, rozhlížel se po jedlých kořínčích a lesních plodech. Odjakživa si dával záležet na pořádné snídani, tady v

lese ale našel jen hrst lískových oříšků. Právě je dojedl a přemítal, co si dál počít, když od nedalekého padlého stromu zaslechl žalostné volání o pomoc. V dutém kmeni byla uvězněná malá sovička. Dvě další sovy zoufale poletovaly kolem, veškeré jejich snažení však bylo marné. Coll sovičku opatrně osvobodil a položil ji zpátky do hnízda, kde se k ní okamžitě připojila její matka.

Druhá sova se usadila na větvi nad Collovou hlavou. „Jmenuji se Olšodráp," představil se sameček. „Moje družka i já ti děkujeme za tvou laskavost."

„Jsem rád, že jsem vám mohl přispět na pomoc," odpověděl zaraženě Coll, „nikdy mě ale nenapadlo, že by sovy uměly mluvit."

„U vaječných skořápek!" ulevil si Olšodráp. „Všichni živí tvorové mluví. Až dodneška jsi to byl ale ty, kdo nám nerozuměl."

„A jak je možné, že vám rozumím teď?" vyptával se udiveně Coll. „Jediné, co jsem udělal, bylo, že jsem snědl pár lískových oříšků, a byla to pěkně skrovná snídaně."

„To je neuvěřitelné, jak málo toho vy lidé o těchhle věcech víte," vrtěla hlavou sova. „To byly lískové oříšky moudrosti. Rostou na jediné lísce v celém Prydainu. Máš štěstí, žes jí našel."

„Bohužel jsem z ní ale nenačerpal tolik moudrosti," postěžoval si Coll, „abych věděl, kdo ukradl moji svini a proč to udělal."

„Chceš-li vědět, kdo, byl to král Arawn z Annuvinu, vládce země smrti," sdělil mu Olšodráp. „A udělal to proto, že Hen Wen není obyčejná svině. Zná mnohá velká tajemství. Arawn ji uloupil, aby ta tajemství získal a využil jich ve svých ohavných plánech na dobytí celého Prydainu."

Coll zbledl a cítil, jak mu v žilách tuhne krev. Vládce země smrti byl nepřítelem, který v celém Prydainu rozséval největší hrůzu. „Kvůli Hen Wen bych se postavil i samotnému Arawnovi," prohlásil. „I kdybych ale našel cestu, jeho stráže by mě objevily dřív, než bych spočinul jednou nohou na annuvinské půdě." Složil si hlavu do dlaní. „Moje svině je ztracená a Prydain je odsouzen k záhubě."

„Nesmysl!" odsekl Olšodráp. „My sovy známe všechny lesní stezky a já tě do Annuvinu dovedu. Pod pláštěm tmy můžeš kolem stráží proklouznout. Ukážu ti, co máš dělat, protože o půlnoci vidím líp než

ostatní tvorové v poledne. Mimochodem, kolik těch lískových oříšků jsi snědl?“

Když Coll přiznal, že neví, Olšodráp nevěřícně zamrkal. „Kdo jiný než člověk by je spolykal bez počítání? Něco ti prozradím: každý oříšek znamená jeden den, kdy budeš rozumět řeči ptáků a zvířat. Až tuhle schopnost ztratíš, už ti nebudu schopen pomáhat.“

Coll se spěšně vydal na cestu s Olšodrápem na rameni. Přestože měl stále větší obavy o osud své svině, myslel zároveň i na svoje hospodářství. „Červi budou hodovat na mém zelí,“ posteskl si v duchu. „Moje fazole zachvátí plíseň a moje jabloně sněť. A moje ubohé tuříny – s těmi je určitě konec.“

Ubíral se směrem, který mu sova ukazovala, a měl za sebou necelý den cesty, když ho z myšlenek vyrušily nějaké hlasité zvuky. Spatřil velkého jelena, jehož parohy uvízly v trnitém keři; čím víc se zvíře zmítalo, tím hlouběji se do něj zamotávalo. Olšodráp vzlétl a kroužil mu nad hlavou, Coll vyprostil parohy z ostrého trní a nehleděl přitom na vlastní rozedrané šaty ani na hluboké škrábance v obličeji i na rukou.

Jelen uskočil do bezpečí a pak před Collem zdvořile sklonil hlavu. „Jmenuji se Duboroh,“ představil se, „a vděčím ti za svůj život. Ve zdejších lesích se toulají lovci krále Arawna. Kdyby mě byli našli… při tom pomyšlení se mi třesou parohy!“

„Už se tu dál nezdržuj!“ zavolal na Colla Olšodráp. „Nejde jen o to, že by nás tu mohli najít lovci, ale mohlo by se stát, že oříšky přestanou působit dřív, než dojdeme do Annuvinu.“

„Do Annuvinu?“ vyjekl Duboroh. „Stačí, když slyším to jméno, a parohy se mi kroutí strachem!“

Když mu Coll prozradil účel své cesty, jelen se otřásl a vyděšeně zakoulel očima. „Mám-li říct pravdu,“ přiznal, „nejsme my jeleni…no, nepatříme v lese právě k nejstatečnějším. Zato jsme ale nejrychlejší. Jestli ti moje rychlost pomůže, udělám, co bude v mých silách.“

Duboroh vzal Colla na hřbet a Olšodráp se usadil na vrcholku jeho parohů. Zatímco cesta rychle ubíhala, Collovi se čím dál víc stýskalo po jeho pohodlném křesle u rozpáleného krbu.

„Teď už,“ povzdechl si, „je moje zahrádka určitě plná brouků, pokud ji totiž pod vším plevelem vůbec našli. A na svoje nešťastné tuříny raději ani nemyslím.“

Náhle se Duboroh vzepjal na zadní. Pták mohutnější než největší z orlů před nimi zběsile tloukl křídly a roztaženými spáry se zuřivě dobýval do skalní pukliny. Tam byl zahnán do kouta maličký krtek, který neměl možnost uprchnout ani zahrabat se do bezpečí pod zem. Coll seskočil z Duborohova hřbetu, popadl velkou větev a začal se s ní ohánět tak divoce, že se obrovský pták vznesl do vzduchu a uletěl.

„To byl gwythaint!“ křičel Duboroh tak vyděšeně, že se mu třásly parohy. „Jeden z poslů krále Arawna! Donese o nás zprávy do země smrti. Ach, Colle, tvoje úsilí je zmařeno. Zmařeno kvůli pouhému krtkovi!“

„Tak kvůli pouhému krtkovi!“ vypískl černý tvoreček. „Jsem Hvězdonos, nejvyšší náčelník prydainských krtků. Ve všech našich radách a klanech, ve všech rodinách a společenstvích se bude jméno Coll vyslovovat s úctou.“

Krtek odběhl a ztratil se. Duboroh naléhal, aby si pospíšili, a tak se okamžitě vydali na další cestu. Olšodráp trpce proklínal nafoukanost krtků, Duboroh se na každém kroku bázlivě třásl a Coll byl tichý a skleslý. Obával se, že jeho dar porozumění zvířecí řeči může každým okamžikem zmizet. 1 kdyby ale nezmizel, nebylo pochyb, že gwythaint vyhlásí v Annuvinu poplach. „Nemohl jsem přece dělat nic jiného než tomu nešťastnému krtkovi pomoct,“ přesvědčoval se Coll v duchu, „a jsem rád, že jsem to udělal. Jenže to, že se bude moje jméno vyslovovat s úctou, nepomůže mé svini a neutěší mé tuříny.“

Strávili na cestě několik příštích dnů, Olšodráp letěl vpředu a Duboroh nesl Colla přes řeky a po neschůdných horských stezkách. Konečně se pak jedné noci dostali do blízkosti annuvinské Temné brány. Tam sova objevila skrytou přístupovou cestu a jelen navzdory bušícímu srdci a třesoucím se parohům snesl Colla dolů po klikaté zrádné pěšině. Tiše jako stíny se kradli do hloubi Arawnovy říše.

Olšodráp letěl napřed, aby zjistil, kam byla Hen Wen zavlečena. „Špatné zprávy!“ zahoukal, když se vrátil. „Je uvězněná v hluboké jámě a hlídají ji lovci a divocí gwythaintové. Je tak vyděšená, že není schopná slova. Arawn se proto nedozvěděl žádné z jejích tajemství, teď se ji ale chystá zabít.“

„Nejdřív bude muset zabít mě!“ rozkřikl se Coll a seskočil jelenovi z hřbetu. „Budu za svoji svini bojovat do poslední kapky krve!“

„Zadrž!“ varoval ho Olšodráp. „Nejdřív vyzkoušíme, co mohu udělat já.“

Olšodráp se vznesl do výše. Když gwythaintové sovu zpozorovali, krvelačně zavřeštěli a rozlétli se za ní.

Duboroh, který si vzal příklad z Olšodrápovy nebojácnosti, vyrazil kupředu. Lovci se dali do křiku, tasili meče, vyběhli z jámy a jali se ho pronásledovat.

Coll teď měl před sebou volnou cestu. Tryskem se rozběhl a skočil do nehlídané jámy, kde Hen Wen radostně zakvičela, když ho spatřila. Coll se zoufale rozhlížel a hledal možnost úniku. Žádnou nenašel. Jáma byla příliš hluboká a její stěny příliš příkré. Ke Collovi dolehl řinkot mečů vracejících se lovců a tlukot křídel gwythaintů. Bez špetky naděje stál Coll nad svou sviní a umiňoval si, že prodá život co nejdráž. Přilétla první kopí, zasvištěly šípy a Coll věděl, že přišel konec.

Náhle se dno jámy u jeho nohou rozevřelo. V díře stál Hvězdonos a za ním desítky, stovky a tisíce dalších krtků.

„Pospěš si!“ pípl Hvězdonos. „Pracovaly pro tebe všechny naše rady a klany, všechny rodiny a společenství. Náš tunel tě dovede do bezpečí!“

Coll popadl Hen Wen, strčil ji do ústí tunelu a vlezl za ní. Hvězdonos a ostatní krtci za jeho zády otvor zavalili, aby je lovci nemohli pronásledovat. Colla a jeho bílou svini na každém kroku obklopovaly zástupy krtků, které je celou cestu pobízely a povzbuzovaly.

Daleko za hranicí Annuvinu, kde tunel končil, vylezli nad zem. Olšodráp s Duborohem, kteří unikli nezranění, se k nim znovu připojili a všichni se společně vydali na zpáteční cestu ke Collově farmě. Když konečně dorazili na kraj lesa, sova a jelen se zastavili.

„Sbohem, Colle,“ loučil se Olšodráp. „Budeš-li někdy potřebovat oči, které vidí potmě, přijď za mnou.“

„Sbohem, Colle,“ přidal se Duboroh. „Srdce mám pořád ještě v krku, ale budeš-li někdy potřebovat rychlé nohy, přijď za mnou.“

„A kdybys někdy potřeboval dobře odvedenou práci,“ pípl Hvězdonos, který se celou dobu vezl v záhybu Collova pláště, „vzpomeň si na nás.“

„Sbohem,“ odpověděl Coll. „Nikdy na žádného z vás nezapomenu.“

Otočil se zády k lesu. Hlasy jeho přátel za ním utichly a Coll si s lítostí uvědomil, že jeho schopnost rozumět jejich řeči právě zmizela. Zamířil ke své farmě a Hen Wen mu běžela po boku, až se jí krátké tlusté nožky míhaly.

Vtom se Coll užasle zastavil. Neviděl jediné stéblo plevele, a když přelétl rychlým pohledem celé hospodářství, nezaznamenal ani stopu červů v zelí, plísně na fazolích či sněti na jabloních. Přesto ho ten pohled spíš znepokojil než potěšil, protože z komína chaloupky stoupaly kotouče dýmu.

„A hrome!“ vyjekl ustaraně Coll. „Našel jsem svini, ale přišel jsem o farmu.“

Vešel do dveří chaloupky. V krbu vesele praskal oheň a v Collově křesle seděl jakýsi šedovousý cizinec, tak starý, že jeho ruce se zdály být křehké jako podzimní listí a jeho tvář byla rozrytá vráskami jako jinovatka na zamrzlé řece čárami. Přestože byl Coll statečný muž, trochu bázlivě o krok ustoupil před mocným plamenem v cizincových bledých očích.

„Přeji ti dobré pozdravení, Colle,“ promluvil stařec a nenamáhal se vstát. „Kdybych sem byl došel dřív, mohl jsem tě ušetřit strastiplné cesty. Vycítil jsem, že je Hen Wen v nebezpečí, a vydal jsem se tě varovat. Přišel jsem trochu pozdě, ale naštěstí na tom nezáleží. I beze mne sis poradil docela dobře. A já jsem využil času k tomu, že jsem se staral o tvoji zahrádku. Neznáš mě,“ dodal, když viděl Collův zmatený výraz, „já ale znám tebe a vím také, jak cenná je tvoje svině. Jmenuji se Dallben.“

Jen málo lidí v celém Prydainu se mohlo pochlubit, že tomuto mocnému čaroději pohlédlo do tváře, a Coll se nesmírně uctivě uklonil. Hen Wen se posadila na zadní a spokojeně se šklebila.

„Nebyl jsem to já, kdo si dobře poradil,“ odpověděl Coll a vyprávěl, co všechno ho při jeho dobrodružství potkalo.

„Ale kdepak,“ odmítl jeho skromnost Dallben. „Podívej se ke kořenu věci a zjistíš, že ve skutečnosti nezáleží na silné paži, ale na laskavém srdci, nezáleží na pěsti, která rozdává údery, ale na ruce, která poskytuje pomoc.“

Pak čaroděj ukázal na velkou knihu v kožené vazbě, která ležela na stole. „Tohle je *Kniha tří zjevem* a v té je psáno všechno, co se má stát v

nadcházejících dnech. Jsou to věci, které jsou ti zatím utajeny, nabízím ti ale darem, že ti jednu z nich prozradím. Která to bude?“

Collova holá hlava zrůžověla; farmář se nervózně tahal za ucho, protože byl skromný člověk a na podobné nabídky nebyl zvyklý.

„Tak tedy,“ odpověděl a usilovně přemýšlel, „i bez toho vím, že po zimě nepopiratelně přijde jaro a stejně nepopiratelně že bude svítit slunce i pršet a hezké dny se budou střídat s ošklivými. A pokud mám ještě někdy zažít podobná dobrodružství... no, v tom případě bude lepší, když o nich nebudu vědět předem. Nabízíš mi velký dar a já ti za to děkuji, ale odmítnu ho. Nepotřebuji ho.“

„Dobře si to rozmysli,“ varoval ho Dallben. „Taková příležitost už se ti znovu nenaskytne.“

„Počkej!“ vyhrkl Coll. „Ano, jednu věc bych přece jen chtěl vědět. Pověz mi ji tedy, protože na ni myslím už dlouhé dny: jak se letos povede mým tuřínům?“

Dallben se usmál. „Na to nemusím hledat odpověď *v Knize tří zjevení,*“ ujistil ho. „Povede se jim skvěle.“

Byla to pravda, přesně jak Dallben předpověděl. Collovy tuříny ještě nikdy nebyly větší a chutnější. Navíc se Dallben uvolil, že zůstane na farmě, což Colla nesmírně potěšilo – nejen proto, že se cítil poctěn, ale také kvůli Hen Wenině bezpečnosti. A všem se tu vedlo dobře.

„Není o tom pochyb,“ svěřil se Coll Hen Wen. „Pěstovat něco je mnohem lepší než něco ničit. A navíc klidnější.“

Takový je příběh Colla a záchrany Hen Wen za pomoci sovy Olšodrápa, jelena Duboroha a hrabajících krtků.

A toto je jeho konec.